

GBV

UUS
TESTAMENT

Estn. 24200

UUS TESTAMENT

	<i>lüh.</i>	<i>pk.</i>	<i>lk.</i>
1. Matteuse evangeelium	Mt.	28	3
2. Markuse evangeelium	Mk.	16	39
3. Luuka evangeelium	Lk.	24	62
4. Johannese evangeelium	Jh.	21	100
5. Apostlite teod	Ap.	28	128
6. Pauluse kiri roomlastele	Ro.	16	165
7. Pauluse esimene kiri korintlastele	1 Ko.	16	180
8. Pauluse teine kiri korintlastele	2 Ko.	13	194
9. Pauluse kiri galaatlastele	Ga.	6	204
10. Pauluse kiri efeslastele	Ef.	6	209
11. Pauluse kiri filiplastele	Fi.	4	214
12. Pauluse kiri koloslastele	Kl.	4	218
13. Pauluse esimene kiri tessalooniklastele	1 Te.	5	222
14. Pauluse teine kiri tessalooniklastele	2 Te.	3	225
15. Pauluse esimene kiri Timoteosele	1 Ti.	6	227
16. Pauluse teine kiri Timoteosele	2 Ti.	4	231
17. Pauluse kiri Tiitusele	Tt.	3	234
18. Pauluse kiri Fileemonile	Fm.	1	236
19. Kiri heebrealastele	He.	13	237
20. Jakoobuse kiri	Jk.	5	248
21. Peetruse esimene kiri	1 Pe.	5	291
22. Peetruse teine kiri	2 Pe.	3	255
23. Johannese esimene kiri	1 Jh.	5	258
24. Johannese teine kiri	2 Jh.	1	262
25. Johannese kolmas kiri	3 Jh.	1	263
26. Juuda kiri	Ju.	1	263
27. Johannese ilmutus	Ilm.	22	264

Kingitus.
Müügiks ei kuulu.

© Kirjastus GBV

MATTEUSE EVANGEELIUM

Jeesuse esivanemad

1. Jeesuse Kristuse, Taaveti poja, Aabrahami poja, sünniraamat. 2. Aabrahamile sündis Iisak, Iisakile sündis Jaakob, Jaakobile sündis Juuda ja tema vennad; 3. Juudale sündisid Taamarist Perets ja Serah, Peretsile sündis Hesrom, Hesromile sündis Aram; 4. Aramile sündis Amminaadab, Amminaadabile sündis Nahson, Nahsonile sündis Salmon; 5. Salmonile sündis Raahabist Boas, Boasele sündis Rutist Oobed, Oobedile sündis Jesse; 6. Jessele sündis kuningas Taavet; Taavetile sündis Uurija naisest Saalomon; 7. Saalomonile sündis Rehabeam, Rehabeamile sündis Abija, Abijale sündis Aasa; 8. Aasale sündis Joosafat, Joosafatile sündis Jooram, Jooramile sündis Ussija; 9. Ussijale sündis Jootam, Jootamile sündis Ahas, Ahasale sündis Hiskija; 10. Hiskijale sündis Manasse, Manassele sündis Aamos, Aamosele sündis Joosija; 11. Joosijale sündisid Jekoni ja tema vennad Baabülioni vangipõlve ajal. 12. Pärast Baabülioni vangipõlve sündis Jekonjale Sealtiel, Sealtielile sündis Serubbaabel; 13. Serubbaabelile sündis Abihuud, Abihuudile sündis Eljakim, Eljakimile sündis Asur; 14. Asurile sündis Saadok, Saadokile sündis Aahim, Aahimile sündis Elihuud; 15. Elihuudile sündis Eleasar, Eleasarile sündis Mattan, Mattanile sündis Jaakob; 16. Jaakobile sündis Joosep, Maarja mees; ja Maarjast sündis Jeesus, keda nimetatakse Kristuseks. 17. Kõiki põlvi Aabrahamist Taavetini on siis neliteistkümmend põlve; ja Taavetist Baabülioni vangipõlve ajani on neliteistkümmend põlve; ja Baabülioni vangipõlve

põlvest Kristuseni on neliteistkümmend põlve.

Jeesuse sünd

18. Aga Jeesuse Kristuse sündimine oli nõnda: kui ta ema Maarja oli kihlatud Joosepiga, siis ta leiti enne nende kokkusaamist käima peal olevat Pühast Vaimust. 19. Aga et tema mees Joosep oli õiglane ega tahtnud teda saata häbisse, siis ta võttis nõuks salaja tema hüljata. 20. Ent kui temal see mõte oli, vaata, siis ilmus talle Issanda ingel unes ja ütles: „Joosep, Taaveti poeg, ära karda Maarjat, oma naist, enese juure võtta, sest mis temas on sündinud, on Pühast Vaimust. 21. Ta toob ilmale poja ja sa pead temale nimeks panema Jeesus; sest tema päästab oma rahva nende pattudest!“ 22. Aga see kõik on sündinud, et läheks täide, mis Issand on rääkinud prohveti kaudu, kes ütleb: 23. „Ennäe, neitsi saab käima peale ning toob poja ilmale, ja temale peab pandama nimeks Immaanuel“, see on meie keeli: Jumal meiega. 24. Kui Joosep unest ärkas, siis ta tegi nõnda, kuidas Issanda ingel teda oli käskinud ning võttis oma naise enese juure 25. ega puutunud temasse, enne kui ta oli ilmale toonud poja. Ja ta pani temale nimeks Jeesus.

Targad hommikumaalt

2. Kui Jeesus oli sündinud Petlema Juudamaal kuningas Heroodese ajal, vaata, siis tulid targad hommikumaalt Jeruusalemma 2. ja ütlesid: „Kus on see sündinud juutide kuningas? Sest me oleme näinud tema tähte hommikumaal ning oleme tulnud teda kummardama.“

1 i Mo. 22, 18; i Aj. 17, 11; Lk. 3, 23-38.
2 i Mo. 38, 29; Ru. 4, 18; i Aj. 2, 5-9.
3 i Mo. 2, 15.
4 i Aj. 2, 10 j.
5 Ru. 4, 13; i Aj. 21 j.
6 2 Sa. 12, 24;
7 i Ku. 11, 43; i Aj. 3, 10 j.
8 i Ku. 15, 24; 22, 51; i Aj. 3, 11 j.
9 2 Ku. 15, 7;
10 2 Ku. 20, 21; 21, 18-24.
11 i Aj. 3, 15.
12 i Aj. 3, 17; Es. 3, 2.
13 p. 27, 17, 22.
14 Lk. 1, 27, 34 j.; 2, 1-7.
15 Lk. 1, 31; 2, 21; Ap. 4, 12.
16 i p. 8, 11 j.
17 4 Mo. 24, 17; Js. 60, 3.
18 i p. 8, 11 j.

3. Kui kuningas Herodes seda kuulis, ehmus ta väga ja kogu Jeruusalemi ühes temaga. 4. Ja ta kogus kokku kõik rahva ülempreestrid ja kirjatundjad ning kuulas neilt, kus Kristus pidi sündima. 5. Nemad ütlesid temale: „Petlemas Juudamaal; sest nõnda on kirjutatud prohveti kaudu: 6. Ja sina, Petlem Juudamaal, ei ole mingil kombel kõige vähem „Juuda vürstide seast, sest sinust lähtub valitseja, kes mu rahvast Iisraeli hoiab kui karjane!“ 7. Siis Herodes kutsus targad salaja ja uuris neilt hoolega aja, mil täht oli ilmunud. 8. Ja ta läkitas nad Petlemma ning ütles: „Minge kuulake hoolega lapsukese järele, ja kui te tema leiateg, siis andke minule teada, et minagi läheksin teda kummardama!“ 9. Kui nemad olid kuningat kuulnud, siis nad läksid teele. Ja vaata, täht, mida nad olid näinud hommikumaal, käis nende eel, kuni ta tuli ja seisatas ülal seal kohal, kus lapsuke oli. 10. Aga tähte nähes nad said üliväga rõõmsaks. 11. Ja nad läksid sinna kotta ning nägid lapsukest ühes Maarjaga, tema emaga, ja heitsid maha ning kummardasid teda, ja avasid oma varandused ning tõid temale ande, kulda ja viirukit ja mürrit. 12. Ja kui nad unes olid Jumalalt saanud käsu mitte minna tagasi Herodesse juure, läksid nad teist teed tagasi omaale maale.

Põgenemine Egiptusesse

13. Aga kui nad olid ära läinud, vaata, siis ilmus Issanda ingel unes Joosepile ja ütles: „Tõuse ning võta lapsuke ja tema ema enesega ning põgene Egiptusesse ja ole seal, kuni ma sinule ütlen; sest Herodes hakkab otsima last, et teda hukata.“ 14. Siis ta tõusis ning võttis enesega lapsukese ja tema ema õõsel ja läks ära Egiptusesse 15. ja oli seal kuni Herodesese surmani, et läheks täide, mis Issand on rääkinud prohveti kaudu, kes ütleb: „Egiptusest ma kutsusin oma poja!“

4. Jh. 5, 39. 1. 6. Mt. 5, 1; Jh. 7, 42. 8. p. 15, 8. 11. L. 72, 10. 15; Js. 60, 6. 15. Ho. 11, 1. 16. Ga. 4, 29. 17. Jh. 31, 15. 18. 1 Mo. 35, 19. 20. 2 Mo. 4, 19. 23. Js. 4, 2; 11, 1; 53, 2; Lk. 1, 26; 2, 39; Jh. 1, 46. 1. Mk. 1, 2-8; Lk. 1, 13; 3, 1-17. 2. p. 4, 17; Tn. 3, 33; Lk. 15, 7; Ap. 2, 38; 3, 19; 17, 30. 3. Js. 40, 3; Jh. 1, 23. 4. 2 Ku. 1, 8; Sk. 13, 4. 6. 2 Mo. 29, 4; Hs. 36, 25; Ap. 1, 5.

Petlema laste tapmine

16. Kui nüüd Herodes nägi, et targad olid teda petnud, siis ta vihastus väga ja läkitas ning laskis tappa kõik poeglapsed Petlemas ja kogu selle ümbruskonnas, kaheaastased ja nooremad, vastavalt ajale, mida ta tarkadelt oli hoolega uurinud. 17. Siis läks täide, mis on üteldud prohvet Jeremija kaudu: 18. „Raamast on kuulnud häält, palju nuttu ja kaebust: Raahel nutab oma lapsi ega taha lasta ennast trööstida, sest neid ei ole enam!“

Asumine Naatsaretti

19. Aga kui Herodes oli surnud, vaata, siis ilmus Issanda ingel Joosepile unes Egiptuses 20. ning ütles: „Tõuse ning võta lapsuke ja tema ema enesega ja mine Iisraelimaale; sest need on surnud, kes püüdsid lapsukese hinge!“ 21. Siis ta tõusis ning võttis lapsukese ja ta ema enesega ja tuli Iisraelimaale. 22. Aga kui ta kuulis, et Arhelaos valitseb Judead oma isa Herodesese asemel, siis ta kartis sinna minna. Kuid ta sai unes Jumalalt käsu ja siirdus Galilea aladele 23. ja tuli ning asus elama linna, mida kutsutakse Naatsaretiks, et läheks täide, mis on üteldud prohvetite kaudu: „Teda peab hüütama Naatsaretlaseks!“

Ristija Johannese jutlus

3. Neil päevil tuli Ristija Johannes ja kuulutas Judea kõrves 2. ning ütles: „Parandage meelt, sest taevariik on lähedal!“ 3. Tema on nimelt see, kellest prohvet Jesaja on rääkinud, üteldes: „Hüüdja hääl on kõrves: Valmistage Issanda teed, õgvendage tema teerajad!“ 4. Aga Johannesel oli riie kaameli karvust ja nahkvöö vöö; ja tema toit oli rohutirtsud ja metsmesi. 5. Siis läks välja tema juure Jeruusalemi ja kogu Judea ja kõik Jordani ümberkaudne maa; 6. ja ta ristis nad Jordani jões ning nad tunnistasid oma parud.

7. Aga nähes palju varisere ja sadusere tulevat ristimisele, ütles ta neile: „Te rästikute sigitis, kes on teile märku annud põgeneda tulevase viha eest? 8. Seepärast kandke õiget meeleparanduse vilja 9. ja ärge arvake võivat ütelda iseenestest: meil on Aabraham isaks; sest ma ütlen teile, et Jumal võib neist kividest äratada Aabrahamile lapsi. 10. Ent kirves on juba puude juure küljes; iga puu nüüd, mis ei kannu head vilja, rajutakse maha ja visatakse tulle. 11. Mina ristin teid küll veega meeleparanduseks, aga kes tuleb pärast mind, on vägevam mind ja mina ei ole kõlvuline temale jalatseidki kandma; tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega. 12. Ta viskab labidas on tema käes ja ta puhastab oma rehealuse ja kogub oma nisud aita, kuid aganad ta põletab ära kustutamatu tulega.“

Jeesuse ristimine

13. Siis tuli Jeesus Galileast Jordani ääre Johannese juure, et see teda ristiks. 14. Kuid Johannes peatas teda, üteldes: „Minule on vaja, et sina mind ristiks, ja sina tuled minu juure!“ 15. Jeesus vastas ning ütles temale: „Olgu nüüd nii; sest nõnda on meie kohus täita kõike õigust.“ Siis Johannes andis temale järele. 16. Kui nüüd Jeesus oli ristitud, tuli ta sedamaid veest välja. Ja ennäe, taevad avanesid, ja ta nägi Jumala Vaimu laskuvat alla kui tuvi ja tulevat tema peale. 17. Ja vaata, taevast kostis hääl, mis ütles: „Seesinane on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!“

Jeesust kiisatakse kõrves

4. Siis Vaim viis Jeesuse kõrbe kuradi kiisata. 2. Ja kui ta oli paastunud nelikümmend päeva ja nelikümmend ööd, tuli temale viimaks nälj kätte. 3. Ja kiisaja tuli ta juure ning ütles temale:

„Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle, et need kivid leivuks saaksid!“ 4. Aga tema vastas ning ütles: „Kirjutatud on: Inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid igaühel sõnast, mis lähtub Jumala suust!“ 5. Siis kurat võttis tema enesega pühasse linna ja asetas ta pühakoja harjale 6. ja ütles temale: „Oled sa Jumala Poeg, siis kukuta ennast alla, sest kirjutatud on: Tema annab oma inglitele käsu sinu pärast, ja nemad kannavad sind kätel, et sa oma jalga vastu kivi ei tõukaks!“ 7. Jeesus ütles temale: „Taas on kirjutatud: Ära kiisa Issandat, oma Jumalat!“ 8. Jälle võttis kurat ta enesega väga kõrgele mäele ja näitas talle kõik maailma kuningriigid ja nende hülguise 9. ning ütles temale: „Selle kõik ma annan sinule, kui sa maha langed ja mind kummardad!“ 10. Siis Jeesus ütles temale: „Tagane minust, saatan! Sest on kirjutatud: Sina pead Issandat, oma Jumalat kummardama ja ükspäinis teda teenima!“ 11. Siis kurat jättis ta rahule. Ja vaata, ingleid tuli tema juure, ja need teenisid teda.

Jeesus asub Kapernauma

12. Aga kui Jeesus kuulis, et Johannes oli pandud vangi, siis ta läks ära Galileasse. 13. Ja jättes maha Naatsareti tuli ta ja asus Kapernauma, mis on mererannas Sebuloni ja Naftali aladel, 14. et läheks täide, mis on üteldud prohvet Jesaja kaudu: 15. „Sebulonimaa ja Naftalimaa; mereäärne tee, maa sealpool Jordanit, paganate Galilea — 16. rahvas, kes istub pimeduses, näeb suurt valgust, ja surma maal ja varjus istujale, neile tõuseb valgus!“

Jeesus hakkab kuulutama

17. Sellest ajast alates Jeesus hakkas kuulutama ning ütlema: „Parandage meelt, sest taevariik on lähedal!“

7. p. 23, 33; 1 Mo. 3, 15; L. 58, 5; Mt. 3, 2. 9. Jh. 8, 33-39; Ro. 2, 28 j; 4, 12; 9, 6. 10. p. 7, 19; Lk. 13, 7 j; Jh. 15, 26. 11. Jh. 3, 3; Jh. 1, 26 j 33; Ap. 1, 5; 2, 4. 12. p. 13, 30; Js. 66, 24; Mt. 4, 1. 13. Mk. 1, 9-11; Lk. 3, 21-22. 16. Jh. 1, 32. 17. p. 17, 5; Js. 42, 1; He. 1, 5; 5, 5. 1. Mk. 1, 12-13; Lk. 4, 1-13; He. 4, 15. 2. 2 Mo. 34, 28; 1 Ku. 19, 8. 3. 1 Mo. 3, 1 j. 4. 5 Mo. 8, 3; Jh. 4, 34. 5. p. 27, 53. 6. L. 9, 11 j. 7. 2 Mo. 17, 2; 5 Mo. 6, 16. 8. 1 Jh. 2, 16. 9. 5 Mo. 6, 13; 10, 20. 11. Jh. 1, 51; He. 1, 6, 14. 12. p. 14, 3. 13. Lk. 4, 31. 14. Js. 6, 23; 9, 1. 16. Js. 60, 1 j. 17. p. 3, 2; Mk. 1, 14-15; Lk. 4, 14-15.

Jeesus kutsus oma esimesed jüngrid

18. Aga Galilea mere rannal kõndides ta nägi kaht venda, Siimonat, keda nimetatakse Peetruseks, ja Andreast, tema venda, võrku merre heitvat. Sest nad olid kalamehed. 19. Ja ta ütles neile: „Tulge minu järele ja ma teen teid inimeste püüdjaks!“ 20. Nemad jätsid kohe võrgud maha ning järgisid teda. 21. Ja kui ta läks sealt eemale, nägi ta teist kaht venda, Jakobust, Sebedeuse poega, ja Johannest, ta venda, paadis ühes nende isa Schēdeusega parandamas oma võrke. Ja ta kutsus neid. 22. Ja nad jätsid kohe maha paadi ja oma isa ning järgisid teda.

Jeesus teeb haigeid terveks

23. Ja Jeesus käis läbi kogu Galilea, õpetades nende kogudusekodades ja kuulutades kuningriigi euangeeliumi ja parandades igasugust tõbe ja vigadust rahva seas. 24. Ja jutt temast levis üle kogu Süüria. Ja tema juure toodi kõik vaevälised, mõnesuguse haiguse ja tõve põdejad, seestunud, kuutõbised ja halvatud. Ja ta tegi nad terveks. 25. Ja palju rahvast järgis teda Galileast ja Dekapolist ja Jeruusalemast ja Judeast ja sealtpoolt Jordanit.

Mäejuutus

5. Nähes rahvahulki, läks ta üles mäele. Ja kui ta oli maha istunud, tulid ta jüngrid tema juure. 2. Ja ta avas oma suu, õpetas neid ning ütles:

Õndsaskiitmisel

3. „Õndsad on vaimust vaesed, sest nende pärast on taevariik. 4. Õndsad on kurvad, sest nemad trööstatakse. 5. Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa. 6. Õndsad on need, kellel on nälj ja janu on õiguse järele, sest nemad rahuldatakse. 7. Õndsad on armulised,

sest nemad saavad armu. 8. Õndsad on puhtad südamest, sest nemad saavad näha Jumalat. 9. Õndsad on rahunõudjad, sest neid hüütakse Jumala lapsiks. 10. Õndsad on need, keda taga kiusatakse õiguse pärast, sest nende pärast on taevariik. 11. Õndsad olete teie, kui inimesed teid minu pärast laimavad ja taga kiusavad ja valetades räägivad teist kõiksugust kurja. 12. Olge rõõmsad ja ilutsege, sest teie palk on suur taevas; samuti on nad taga kiusanud prohveteid enne teid.

Maa sool ja maailma valgus

13. Teie olete maa sool. Aga kui sool tuimub, millega saab teda teha soolaseks? Ta ei kõlba enam millekski kui välja visata ja inimeste tallata. 14. Teie olete maailma valgus. Ei saa jääda varjule linn, mis asetseb mäe otsas. 15. Ei süüdata ka küünalt ega panda seda vaka alla, vaid küünaljalale, ja see paistab kõikidele, kes majas on. 16. Nõnda paistku teie valgus inimeste ees, et nad näeksid teie häid tegusid ja annaksid au teie Isale, kes on taevast.

Jeesus ja käsuõpetus

17. Ärge arvake, et ma olen tulnud tühistama käsuõpetust või prohveteid; ma ei ole tulnud neid tühistama, vaid täitma. 18. Sest tõesti ma ütlen teile, kuni kaob taevast maa, ei kao käsuõpetusest mitte ühtki tähekest või ühtki märgikest, enne kui kõik on sündinud. 19. Kes nüüd iganes tühistab ühe neist vähimaist käskudest ja nõnda õpetab inimesi, teda hüütakse vähimaks taevariigis; aga kes seda mööda teeb ja nõnda õpetab, teda hüütakse suureks taevariigis. 20. Sest ma ütlen teile: Kui teie õigus pole palju parem kirjatundjate ja variseride omast, siis te ei saa taevariiki.

18 Mk. 1, 16-20; Lk. 5, 1-11; Jh. 1, 40 j. 19 p. 13, 47; Hs. 47, 10. 20 p. 19, 27. 23 Js. 52, 7; 61, 1; Mk. 1, 39; Lk. 4, 13; 14, 4; 6, 17-19; Ap. 10, 38. 24 Mk. 6, 35. 25 Mk. 3, 7 j; Lk. 6, 17 j. 3 Js. 52, 13; 61, 1; Lk. 6, 20-23. 4 Lk. 126, 5; Js. 61, 2; linn. 7, 17; 21, 4. 5 Lk. 37, 11. 6 Js. 49, 10; 53, 1; 65, 13 j; Jh. 6, 35. 7 Op. 21, 21; Jk. 2, 13. 8 Lk. 24, 4; 51, 12; 1 Jh. 3, 2 j; linn. 22, 4. 9 He. 12, 14. 10 Ro. 8, 17; 1 Pe. 3, 14. 11 1 Pe. 4, 14. 12 Ne. 9, 26; Jk. 38, 6; Ap. 5, 41; He. 11, 36 j; Jk. 5, 10. 13 Mk. 4, 21; 9, 50; Lk. 8, 16; 11, 33; 14, 34-35; Kl. 4, 6. 14 Jh. 8, 12; Ef. 5, 8; 1 Pe. 2, 15. 16 Ef. 5, 8 j; 1 Pe. 2, 12. 17 p. 3, 15; Lk. 24, 44; Ro. 3, 31; 10, 4. 18 Lk. 16, 17; 21, 33. 19 Jk. 2, 10. 20 p. 23, 27 j; Lk. 11, 39; Ro. 10, 3.

Viha ja mõrv

21. Te olete kuulnud, et muistsele põlvele on üteldud: Sa ei tohi tappa! ja kes iganes tapab, kuulub kohtu alla. 22. Kuid mina ütlen teile, et igaüks, kes on oma vennale vihane, kuulub kohtu alla; aga kes iganes oma vennale ütleb „raka!“ kuulub Suurkohtu alla; aga kes ütleb „Sa jõe!“ kuulub põrgurulle. 23. Sellepärast kui sa oma andi tood altarile ja seal meenub sulle, et su vennal on midagi sinu vastu, 24. siis jätka oma and sinna altari ette ja mine lepi enne oma vennaga, ja siis tule ja too oma and. 25. Ole varsti järeleandlik oma vastasele, niikaua kui sa temaga teel oled, et vastane sind ei annaks kohtuniku kätte, ja kohtunik sind ei annaks sulase kätte, ja sind ei pandaks vangi. 26. Tõesti ma ütlen sulle, sa ei pääse sealt, enne kui oled maksnud ära viimse veeringu!

Abielurikkumine ja abielulahutus

27. Te olete kuulnud, et on üteldud: Sa ei tohi abielu rikkuda! 28. Aga mina ütlen teile, et igaüks, kes naise peale vaatab teda himustades, on juba abielu rikkunud temaga oma südames. 29. Ent kui su parem silm sind pahandab, siis kisu ta välja ja heida enesest ära, sest sulle on parem, et üks sinu liikmeist hukub kui et kogu su ihu heidetakse põrgusse. 30. Ja kui sinu parem käsi sind pahandab, siis raiu ta maha ja heida enesest ära, sest sulle on parem, et üks sinu liikmeist hukub kui et kogu su ihu läheb põrgusse.

31. Ka on üteldud, et kes iganes oma naise enesest lahutab, see andku temale lahususki. 32. Aga mina ütlen teile, et igaüks, kes oma naise enesest lahutab muidu kui hooruse pärast, see teeb, et

naisega abielu rikutaks, ja kes iganes lahutatud naisega abiellub, rikub abielu.

Vanne ja tõearmastus

33. Taas te olete kuulnud, et muistsele põlvele on üteldud: Sa ei tohi valet vanduda! ja: Pea Issandale oma vanded! 34. Aga mina ütlen teile: Ärge üldse vanduge, ei taeva juures, sest see on Jumala aujärele; 35. ega maa juures, sest see on tema jalgealune järele; ega Jeruusalema juures, sest see on suure Kuninga linn. 36. Ära vannu ka oma pea juures, sest sina ei või ühtki juuksekarva teha valgeks ega mustaks; 37. vaid teie kõne olgu: Jah, jah, või: Ei, ei; aga mis üle selle on, see on kurjast.

Kättemaksimisest

38. Te olete kuulnud, et on üteldud: Silm silma vastu ja hammas hamba vastu. 39. Aga mina ütlen teile: Ärge pange vastu kurjale, vaid kui keegi sind lööb vastu su paremat kõrva, siis kääna temale ka teine; 40. ja sellele, kes tahab sinuga kohut käia ja võtta su vammuse, jätka ka kuub; 41. ja kes sind sunnib kaasas käima ühe penikoorma, sellega mine kaks. 42. Anna sellele, kes sult palub, ja ära käänu kõrvale sellest, kes sult tahab laenata.

Ligimese ja vaenlase armastamisest

43. Te olete kuulnud, et on üteldud: Armasta oma ligimest ja viha oma vaenlast. 44. Aga mina ütlen teile: Armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad, 45. et te saaksite oma Isa lapsiks, kes on taevast, sest tema laseb oma päikest tõusta kurjade ja heade üle ja laseb vihma sadada õigete ja ülekohtuste peale. 46. Sest kui te armastate neid, kes teid armastavad, mis

21 2 Mo. 20, 13; 21, 12; 3 Mo. 24, 17; 5 Mo. 17, 8 j; Lk. 12, 57-59. 22 3 Mo. 19, 17; Jk. 3, 9 j; 1 Jh. 3, 15. 23 Mk. 11, 25. 24 Kl. 3, 12 j. 25 p. 6, 14 j; 18, 35. 26 p. 18, 34 j. 27 p. 18, 8-9; 19, 9; 2 Mo. 20, 14; Mk. 9, 43-48; 10, 11-12; Lk. 16, 18; He. 13, 4. 28 11, 31, 43. 29 Ro. 8, 13. 30 Kl. 3, 5. 31 p. 19, 3 j; 5 Mo. 24, 1; Mk. 10, 4. 32 Ro. 7, 3; 1 Ko. 7, 10 j. 33 2 Mo. 20, 7; 3 Mo. 19, 12; 4 Mo. 30, 3; 5 Mo. 5, 11. 34 p. 23, 16 j; Js. 66, 1; Ap. 7, 49. 35 Lk. 48, 3. 36 2 Mo. 21, 23 j; 3 Mo. 24, 19 j; 5 Mo. 19, 21; Lk. 6, 29-30. 37 2 Ko. 1, 17; Jk. 5, 12. 38 2 Mo. 21, 23 j; 3 Mo. 24, 19 j; 40 1 Ko. 6, 7. 39 3 Mo. 19, 18; Op. 20, 22; Js. 50, 6; NI. 3, 30; Jh. 18, 22 j; 1 Pe. 3, 9. 41 5 Mo. 15, 7 j. 42 5 Mo. 15, 7 j. 43 3 Mo. 19, 18; Lk. 6, 27-28, 32-36. 44 2 Mo. 23, 4 j; Op. 25, 21; Lk. 23, 34; Ap. 7, 60; Ro. 12, 14, 20. 45 Ef. 5, 1. 46 Ef. 5, 1. 47 raka: tobu, lolipea.

palka te saate? Eks tõlneridki tee sedasama? 47. Ja kui te lahkesti tervitate ainult oma vendi, mida iseäralikku te siis teete? Eks paganadki tee sedasama? 48. Teie olge siis täiuslikud, nõnda nagu teie taevane Isa on täiuslik.

Armastuseandide jagamisest

6. Hoidke, et te armastuseande ei jaga inimeste nãhes selleks, et nemad teid vaatleksid; muidu ei ole teil palka oma Isalt, kes on taevas. 2. Seepärast, kui sa armastuseande annad, siis ära lase enese ees sarve puhuda, nagu silmakirjatsejad teevad kogudusekodades ja uulitsail, et inimesed neid ülistaksid. Tõesti ma ütlen teile, et neil on oma palk käes! 3. Vaid kui sina armastuseande annad, siis ärgu su vasak käsi teadku, mida su parem käsi teeb, 4. et su armastuseannid oleksid salajas; ja su Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule.

Oige palvetamine

5. Ja kui te palvetate, siis ärge olge nagu silmakirjatsejad; sest need armastavad palvetada kogudusekodades ja uulitsate nurkadel, et nad paistaksid inimestele silma. Tõesti ma ütlen teile, et neil on oma palk käes! 6. Ent sina, kui sa palvetad, siis mine oma kambris ja sule uks, ja palu oma Isa, kes on salajas, ja su Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule. 7. Aga kui te palvetate, siis ärge palju lobisege, nõnda nagu paganad, sest nad arvavad, et neid kuulatakse nende paljude sõnade tõttu. 8. Ärge siis saage nende sarnaseks, sest Jumal, teie Isa, teab, mida te vajate, enne kui te teda palute.

Meie Isa palve

9. Teie palvetage siis nõnda: Meie Isa, kes oled taevas! Pühitsetud olgu sinu nimi; 10. sinu riik tulgu; sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal;

11. meie igapäevane leib anna meile tänapäev; 12. ja anna meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele; 13. ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid kurjast; [sest sinu on riik ja vägi ja au igavesti! Aamen.] 14. Sest kui te annate andeks inimestele nende eksimused, siis annab teie taevane Isa ka teile andeks. 15. Aga kui te inimestele nende eksimusi andeks ei anna, siis ei anna ka teie Isa teie eksimusi andeks.

Oige paastumine

16. Aga kui te paastute, siis ärge jääge kurvanäoliseks, nõnda nagu silmakirjatsejad; sest nad teevad oma palge näotumaks, et rahvas näeks neid paastuvat. Tõesti, ma ütlen teile, neil on oma palk käes! 17. Vaid kui sina paastud, siis võia oma pea ja pese oma pale, 18. et su paastumine ei oleks nähtav inimestele, vaid su Isale, kes on salajas. Ja su Isa, kes näeb salajasse, tasub sinule.

Tõeline varandus

19. Ärge koguge endile varandusi maa peale, kus koi ja rooste rikuvad ja kus vargad sisse murravad ning varastavad. 20. Vaid koguge endile varandusi taevasse, kus koi ega rooste ei riku ja kus vargad sisse ei murra ega varasta. 21. Sest kus su varandus on, seal on ka su süda!

Valgus ja pimedus

22. Ihu küünal on silm; kui su silm on terve, siis on kõik su ihu valguses. 23. Aga kui su silm on rikkis, siis on kogu su ihu pimeduses. Kui nüüd su valgus, mis on sinus, on pimedus, kui suur on siis pimedus?

Mure ja lootus Jumala peale

24. Ükski ei või teenida kaht isandat, sest tema kas vihkab üht ja armastab

teist, või hoiab ühe poole ega hooli teisest. Te ei või teenida Jumalat ja mammonat!

25. Sellepärast ma ütlen teile: Ärge olge mures oma elu pärast, mida süüa ja mida juua, ega oma ihu pärast, millega riietuda. Eks elu ole enam kui toidus ja ihu enam kui riided? 26. Pange tähele taeva linde: nad ei külva ega lõika ega pane kokku aitadesse, ja teie taevane Isa toidab neid. Eks teie ole palju enam kui nemad? 27. Aga kes teie seast võib muretsemisega oma pikkusele ühegi küünra jätkata? 28. Ja miks te muretsete riietuse pärast? Pange tähele lilli väljal, kuidas nad kasvavad; nad ei tee tööd ega ketra. 29. Ometi ma ütlen teile, et Saalomongi kõiges oma hiilguses pole olnud nõnda ehitud kui üks nendest! 30. Kui nüüd Jumal rohtu väljal, mis täna on ja homme ahju visatakse, nõnda ehil, kas siis mitte palju enam teid, teie nõdrausulised? 31. Ärge siis olge mures, küsides: Mida me sööme? või: Mida me joomes? või: Millega me riietume? 32. Sest kõik see taotlevad paganad. Teie taevane Isa teab ju, et te seda kõike vajate. 33. Ent otsige esiti Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi! 34. Ärge siis olge mures homse pärast, sest küll homme päev muretseb enese eest. Igale päevale saab küllalt omast vaevast!

Kohtumõistmisest teiste üle

7. Ärge mõistke kohut, et teie üle ei mõistetakse kohut. 2. Sest missuguse kohtuga te kohut mõistate, niisugusega mõistetakse teile kohut; ja missuguse mõõduga te mõõdate, niisugusega mõõdetakse ka teile. 3. Aga miks sa näed pindu oma venna silmas, kuid palki omas silmas sa ei pane tähele? 4. Või kuidas sa ütled oma vennale: Lase ma tõmban pinnu sinu silmast! Ja vaata, palk on su omas silmas! 5. Sa silmakirjatseja! Tõmba esiti

palk omast silmast, ja siis sa seletad tõmmata pindu oma venna silmast.

6. Ärge andke seda, mis on püha, koertele, ja ärge heitke oma pärle sigade ette, et nad neid ei sõtkuks oma jalgega ega käänuks ja teid ei kisuks.

Julgustus palveks

7. Paluge, siis antakse teile; otsige, siis te leiateg; koputage, siis avatakse teile. 8. Sest igaüks, kes palub, see saab, ja kes otsib, see leiab, ja kes koputab, sellele avatakse. 9. Või missugune inimene on teie seast, kellelt tema poeg palub leiba, ja ta annaks temale kivi? 10. Või kui ta palub kala, ja ta annaks temale mao? 11. Kui nüüd teie, kes olete kurjad, mõistate anda häid ande oma lastele, eks palju enam teie Isa taevas anna häid ande neile, kes teda paluvad.

Ülim käsk

12. Sellepärast kõik, mida te tahate, et inimesed teile teevad, tehke ka neile; sest see on käsuõpetus ja prohvetid.

Kaks teed

13. Minge sisse kitsast väravast; sest avar on värav ja lai on tee, mis viib hukatusse, ja palju on neid, kes sealt sisse lähevad. 14. Ja kitsas on värav ja ahtake on tee, mis viib ellu, ja pisut on neid, kes selle leiavad.

Valeprohvetite tundmisest

15. Hoiduge valeprohvetitest, kes tulevad teie juure lammaste rjideis, aga seestpidi on nad kiskjad hundid. 16. Nende viljast te tunnete nad. Ega viinamarju nopita kibuvitsust või viigimarju ohakaist? 17. Nõnda iga hea puu kannab head vilja, aga halb puu kannab halba vilja. 18. Hea puu ei või kanda halba vilja ega halb puu kanda head vilja. 19. Iga puu, mis ei kannata head vilja, raiutakse maha ja

48 1 Mo. 17, 1; 3 Mo. 11, 44; 19, 2; Ef. 4, 13; Jk. 1, 4.
3 p. 25, 37; Ro. 12, 8. 4 Lk. 14, 14; Jh. 3, 21.
7 15, 15. 8 8, 32. 9 Lk. 11, 2-4. 10 p. 13, 24; Jk. 17, 20; 22, 42; Ap. 21, 14; Ro. 12, 2;
1 Ti. 2, 4; Ilm. 12, 10. 11 p. 4, 4; Jh. 6, 48; Jk. 12, 18. 12 p. 18, 21; Lk. 32, 1; 15, 79; 9; Bf. 4, 32;
13 p. 26, 41; 1 Al. 29, 11; 2 Ti. 4, 18. 14 Mk. 11, 25; Jk. 15, 13. 15 p. 18, 35; Jk. 2, 13. 16 Jk. 58, 51.
19 p. 19, 21; Lk. 12, 33-34; 1 Ti. 6, 9; He. 13, 5. 20 Kl. 3, 1; 1 Ti. 6, 17; Jk. 20, 11; 15, 1.
22 Lk. 11, 34-36. 24 Lk. 12, 22-31; 16, 9, 13; 2 Ko. 6, 15; Ga. 1, 10.

25 Fl. 4, 6; He. 13, 5; 1 Pe. 5, 7. 26 p. 10, 29; Jk. 145, 15; 147, 9. 29 1 Ku. 10, 11.
32 Lk. 55, 23; 1 Pe. 5, 7. 33 1 Ku. 3, 13; Lk. 37, 42; Ro. 14, 17. 34 8, 11; 2 Mo. 16, 19.
1 Lk. 6, 37-38, 41-42; Ro. 2, 1; 1 Ko. 4, 5. 2 Br. 7, 10; Op. 19, 17; Mk. 4, 24. 6 p. 10, 11; Op. 9, 7; 1.
7 Jr. 29, 13; Mk. 11, 24; Lk. 11, 5; 9-13. 11 Lk. 10, 17; Jk. 1, 5, 17. 12 p. 22, 39; Lk. 6, 31;
Ro. 13, 8; Ga. 5, 14. 13 Lk. 13, 24. 14 p. 19, 24; Ap. 14, 22. 15 p. 24, 4; 24; Lk. 6, 43-44;
Ap. 20, 29; 1 Jh. 4, 1. 16 p. 12, 33; Ga. 5, 19; Jk. 3, 12. 19 p. 3, 10; Jh. 15, 2, 6.

MATTEUSE 7, 8

visatakse tulle. 20. Nõnda siis nende viljast te tunnete nad ära.

Sõnad ja teod

21. Mitte igaüks, kes minule ütleb: Issand, Issand, ei saa taevariiki, vaid kes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevast. 22. Mitmed ütlevad minule tol päeval: Issand, Issand, kas me ei ole sinu nimel ennustanud ja sinu nimel ajanud välja kurje vaimu ja sinu nimel teinud palju vägevaid tegusid? 23. Ja siis ma tunnistan neile: Ma ei ole elades teid tunnud, taganege minust, te ülekohtutegijad!

Kaks koja ehitajat

24. Igaüks nüüd, kes neid mu sõnu kuuleb ja teeb nende järele, on võrreldav mõistliku mehega, kes ehitab oma koja kaljule. 25. Ja ränk sadu tuli ja tulid vetevoolud, ja tuuled puhusid ja sõöstid vastu seda koda; aga ta ei langenud, sest tema alus oli rajatud kaljule. 26. Ja igaüks, kes neid minu sõnu kuuleb, aga ei tee nende järele, on võrreldav jõleda mehega, kes oma koja ehitab liivale. 27. Ja ränk sadu tuli ja tulid vetevoolud, ja tuuled puhusid ja sõöstid vastu seda koda, ja ta langes, ja tema langemine oli suur.

28. Ja sündis, kui Jeesus oli lõpetanud need kõned, et rahvahulgad hämmastusid tema õpetusest; 29. sest ta õpetas neid nõnda nagu see, kellel on meelevall, ja mitte nõnda nagu nende kirjatundjad.

Pidalitõbise tervestegemine

8. Aga kui tema astus mäelt alla, järgis teda palju rahvast. 2. Ja vaata, pidalitõbine tuli ja heitis maha tema ette ning ütles: „Issand, kui sa tahad, võid sa mind puhtaks teha!“ 3. Siis Jeesus sirutas oma käe ja puudutas teda ning ütles: „Ma tahan, saa puhtaks!“ Ja sedamaid sai ta oma pidalitõvest puhtaks. 4. Ja Jeesus

ütles temale: „Katsu, et sa seda ühelegi ei ütle, vaid mine näita ennast preestritele ja vii ohvriand, mille Mooses on seadnud, neile tunnistuseks!“

Kapernauma pealiku poisi tervestegemine

5. Aga kui Jeesus saabus Kapernauma, tuli tema juure sõjapealik, palus teda 6. ning ütles: „Issand, minu pois on kodus halvatusena maas suures valus!“ 7. Jeesus ütles temale: „Ma tulen ja teen ta terveks.“ 8. Aga sõjapealik kostis ja ütles: „Issand, mina pole väärt, et sa mu katuse alla tuled, vaid ütle ainult sõna, siis mu pois paraneb. 9. Sest ma isegi olen inimene valitsuse all, ja minu käsu all on sõjamehi. Ja kui ma ütlen ühele: Mine! siis ta läheb, ja teisele: Tule! siis ta tuleb, ja oma orjale: Tee sedal siis ta teeb.“ 10. Kui Jeesus seda kuulis, imestas ta ja ütles neile, kes teda järgisid: „Tõesti ma ütlen teile, mitte üheltki Iisraelis ma ei ole leidnud nii suurt usku! 11. Ent ma ütlen teile, et paljud tulevad idast ja läänest ja istuvad lauas Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga taevariigis. 12. aga kuningriigi lapsed heidetakse välja kõige äärmisemasse pimedusse; seal on ulumine ja hammaste kiristamine!“ 13. Ja Jeesus ütles sõjapealikule: „Mine! Nagu sa oled uskunud, nõnda sündigu sulle!“ Ja tema pois sai terveks selsamal tunnil.

Jeesus teeb terveks Peetruse ämma ja teisi

14. Ja Jeesus tuli Peetruse kotta ja nägi tema ämma olevat maas palavikus. 15. Siis Jeesus võttis ta käest kinni, ja palavik lahkus temast. Ja ämm tõusis üles ja ümmardas teda. 16. Aga õhtu tulles toodi tema juure palju seestunuid, ja ta ajas vaimud välja sõnaga ja tegi haiged terveks. 17. et läheks täide, mis on üteldud prohvet Jesaja kaudu: „Tema

21 Ho. 8, 2; Lk. 6, 46; 13, 25-27; Ro. 2, 13; Jk. 1, 22, 25; 2, 14. 22 p. 25, 44; 1 Ko. 13, 1. 23 p. 25, 41; 2 Ti. 2, 19. 24 s. 21; Mk. 1, 22; Lk. 6, 47-49; Jh. 13, 17. 25 p. 25, 41; 2 Ti. 2, 19. 26 s. 21; Mk. 1, 22; Lk. 6, 47-49; Jh. 13, 17. 27 Hs. 13, 10. 28 Mk. 5, 1-20; Lk. 8, 26-39. 29 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 30 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 31 Jh. 49, 12; Mt. 1, 11. 32 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 33 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 34 Mk. 1, 29-34. 35 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 36 p. 25, 41; 2 Ti. 2, 19. 37 Jh. 13, 17. 38 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 39 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 40 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4.

MATTEUSE 8, 9

võttis enese peale meie haigused ja kandis meie tõved!“

Jüügrüksi saada tahtjad valiku ees

18. Aga kui Jeesus nägi rahvahulka enese ümber olevat, käskis ta minna teisele poole järve. 19. Ja tema juure tuli üks kirjatundja ja ütles temale: „Õpetaja, ma tahan sind järgida, kuhu sa iganes lähed!“ 20. Siis Jeesus ütles temale: „Rebastel on augud ja taeva lindudel on pesad, kuid Inimese Pojal ei ole, kuhu ta oma pea võiks panna!“ 21. Ka keegi teine jüügritest ütles temale: „Issand, luba mind enne minna ja mätta oma isa.“ 22. Aga Jeesus ütles temale: „Järgi mind ja lase surnuid oma surnud mätta!“

Jeesus vaigistab maru

23. Ja kui tema astus paati, läksid ta jüügrid tema järele. 24. Ja vaata, suur maru tõusis merel, nõnda et paat laine- tega kaeti. Aga tema magas. 25. Siis jüügrid tulid tema juure, äratasid ta üles ja ütlesid: „Issand aita! Me hukkume!“ 26. Tema ütles neile: „Miks te olete arad, te nõdrauslised?“ Siis ta tõusis üles ja sõitles tuult ja merd. Ja meri jäi täiesti vaikseks. 27. Aga inimesed imestasid ja ütlesid: „Mis mees see küll on, et isegi tuuled ja meri kuulevad tema sõna!“

Gadara seestunud

28. Ja kui ta jõudis teisele poole järve gadaralaste maale, kohtasid teda kaks haudadest tulnud seestunut, kes olid väga hirmsad, nii et ükski ei saanud käia seda teed. 29. Ja vaata, nemad kisendasid ning ütlesid: „Mis on sul meiega tegemist, sa Jumala Poeg? Oled sa siia tulnud meid enneaegu vaevama?“ 30. Aga kaugel neist oli suur seakari söömas. 31. Ja kurjad vaimud palusid teda ning ütlesid: „Kui sa meid välja ajad, siis läheta meid seakarja sisse!“

32. Ja ta ütles neile: „Minge!“ Siis nad läksid sigade sisse. Ja vaata, kogu kari kukutas enese ülepeakaela kaldalt merre ja suri vette. 33. Aga karjased põgenesid ja läksid linna ning andsid teada kõik ja mis oli sündinud seestunutega. 34. Ja vaata, kogu linn läks välja Jeesusele vastu. Ja kui nad teda nägid, palusid nad teda, et ta nende rajadest ära läheks.

Halvatu tervestegemine

9. Ja ta astus paati ja tuli teisele poole järve ning saabus oma linna. 2. Ja vaata, nad kandsid tema juure halvatu, kes oli voodis maas. Kui Jeesus nende usku nägi, ütles ta halvatale: „Ole julge, mu poeg, sinu patud antakse sulle andeks!“ 3. Ja vaata, mõned kirjatundjaist ütlesid isekeski: „Seesinane pilkab Jumalat.“ 4. Aga kui Jeesus nende mõtteid nägi, ütles ta: „Mispärast te mõtlete kurja oma südames? 5. Sest mis on kergem ütelda: Su patud antakse sulle andeks, või ütelda: Tõuse üles ja kõnni? 6. Aga et te teaksite, et Inimese Pojal on meelevall maa peal anda patud andeks, siis ta ütleb halvatale: Tõuse üles, võta oma voodi ja mine koju!“ 7. Ja see tõusis üles ja läks koju. 8. Aga kui rahvahulgad seda nägid, panid nad seda imeks ja andsid Jumalale au, kes annab inimestele niisuguse meelevalla.

Matteuse kutsumine

9. Ja sealt mööda minnes nägi Jeesus meest, Matteus nimi, tolli juures istuvat, ja ütles temale: „Järgi mind!“ Ja see tõusis ja järgis teda. 10. Ja kui ta lauas istus tema kojas, vaata, siis tuli palju tõlnereid ja patuseid ning istusid lauas ühes Jeesuse ja ta jüügritega. 11. Seda nähes ütlesid variserid ta jüügritele: „Mispärast teie õpetaja sööb ühes tõlnerite ja patustega?“ 12. Aga kui tema seda kuulis, ütles ta: „Arsti ei vaja terved, vaid haiged. 13. Ent minge ja

18 Mk. 4, 35; Lk. 9, 57-62. 20 2 Ko. 8, 9. 21 1 Ku. 19, 20. 22 2 Ko. 6, 17; 1 Ti. 5, 6; Ilm. 3, 1. 23 Mk. 4, 35-41; Lk. 8, 22-25. 24 Lk. 46, 24; Jh. 1, 41. 25 Lk. 35, 23. 26 p. 14, 11; 16, 8. 28 Mk. 5, 1-20; Lk. 8, 26-39. 29 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 30 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 31 Jh. 49, 12; Mt. 1, 11. 32 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 33 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 34 Mk. 1, 29-34. 35 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 36 p. 25, 41; 2 Ti. 2, 19. 37 Jh. 13, 17. 38 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 39 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4. 40 Lk. 4, 41; Jk. 2, 19; 2 Pe. 2, 4.

MATTEUSE 9, 10

õppige, mis see on: Ma tahan halastust ja mitte ohvrit. Sest ma pole tulnud kutsuma õigeid, vaid paraseid!"

Paastumise küsimus

14. Siis tulid Johannese jüngrid tema juure ja küsisid: „Mispärast meie ja variserid paastume, aga sinu jüngrid ei paastu?" 15. Jeesus ütles neile: „Ega peiupoisid või olla kurvad, niikaua kui peig on nende juures? Ent päevad tulevad, mil peig neilt võetakse, ja siis nad paastuvad. 16. Ükski ei pane vanutamata riidetükki paigaks vanale kuele; sest niisugune augutäidis rebeneb küljest lahti ja lõhe läheb pahemaks. 17. Ei valata ka mitte värsket viina vanusse nahklähkreisse; muidu lähkrid lõhkevad ja viin voolab maha ning lähkrid saavad hukka; vaid värsket viin valatakse uutesse lähkreisse, siis säilivad mõlemad."

Ülema tütre ülesäratamine surmalt ja veritõbine naine

18. Kui tema seda neile rääkis, vaata, siis tuli üks ülem ja langes maha tema ette ning ütles: „Minu tütar suri praegu, aga tule ja pane oma käsi tema peale, siis ta saab elavaks!" 19. Ja Jeesus tõusis ja läks ta järel, samuti ta jüngrid. 20. Ja vaata, naine, kes oli kaksteistkümmend aastat veritõbe põdenud, tuli tema selja taha ja puudutas tema kuue palistust. 21. Sest ta ütles iseeneses: „Saaksin ma vaid puutuda tema kuuesse, siis ma pääseksin!" 22. Aga Jeesus pöördus, nägi teda ja ütles: „Ole julge, tütar, sinu usk on sind päästnud!" Ja naine sai terveks selsamal tunnil. 23. Ja kui Jeesus ülema kotta jõudis ja nägi vilepuhujaid ja käratsevat rahvast, 24. ütles ta: „Minge ära, sest tütarlaps pole surnud, vaid magab!" Ja nad naersid teda. 25. Aga kui rahvahulk oli välja aetud, läks ta sisse ja võttis tema käest kinni, ja

tütarlaps tõusis üles. 26. Ja sõnum sellest levis üle kogu selle maa.

Kaks pimedat

27. Kui Jeesus sealt edasi läks, järgis teda kaks pimedat, karjades ning üteldes: „Taaveti Poeg, halasta meie peale!" 28. Kui ta tuppa astus, tulid need pimedad tema juure, ja Jeesus ütles neile: „Kas te usute, et ma võin seda teha?" Nemad ütlesid temale: „Jah, Issand!" 29. Siis ta puudutas nende silmi ning ütles: „Teile sündigu teie usku mööda!" 30. Ja nende silmad avanesid. Ja Jeesus hoiatas neid kõvasti ning ütles: „Katsuge, et seda keegi ei saa teada!" 31. Aga nemad läksid välja ja tegid tema kuulsaks kogu sellel maal.

Keeletu seestunni

32. Kui need olid välja läinud, vaata, siis toodi ta juure keeletu mees, kes oli seestunud. 33. Ja kui kuri vaim oli välja aetud, rääkis keeletu. Ja rahvas imestas ja ütles: „Seda pole veel ialgi nähtud Iisraelis!" 34. Kuid variserid ütlesid: „Kurjade vaimude ülema abil ajab ta kurje vaimu välja."

35. Ja Jeesus käis läbi kõik linnad ja külad, õpetas nende koguduskodades ja kuulutas Jumala riigi evangeeliumi, parandas kõike tõbe ja kõike viga.

Jeesuse kaastunne rahva vastu

36. Aga kui ta rahvahulki nägi, oli tal hale meel nende pärast, sest nad olid piinatud ja vintsutatud otsegu lambad kelledel ei ole karjast. 37. Siis ta ütles oma jüngritele: „Lõikust on palju, aga vähe töötajaid. 38. Paluge siis lõikuse Issandat, et ta läkitaks töötajaid välja oma lõikusele."

Apostlite läkitamine

10. Ja ta kutsus oma kaksteistkümmend jüngrit enese juure ja andis meile meele-

14 Mk. 2, 18-22; 18, 12; Lk. 5, 33-39. 15 Jh. 3, 29. 18 Mk. 5, 21-43; Lk. 8, 40-56. 21 p. 14, 36. 22 Lk. 17, 19. 24 Jh. 11, 11, 14-25. 25 Ap. 9, 41. 26 Lk. 7, 17. 28 p. 8, 2. 29 p. 8, 13. 30 p. 8, 4. 31 Mk. 7, 36. 32 Lk. 11, 14. 33 Lk. 12, 24; Mk. 3, 22. 35 p. 4, 23. 36 p. 14, 14; Js. 53, 6; Hs. 34, 5; Mk. 6, 34. 37 Lk. 10, 2; Jh. 4, 35. 38 2 Tl. 3, 1. 1 Mk. 3, 13-19; Lk. 6, 12-16.

MATTEUSE 10

valla rüvedate vaimude üle, neid välja ajada ja parandada kõike tõbe ja kõike viga. 2. Nende kaheteistkümmend apostli nimed on need: esimene Siimon, nime- tatud Peetruseks, ja Andreas, tema vend; JakooBUS, Sebedeuse poeg, ja Johannes, tema vend; 3. Filippus ja Bartolomeus, Toomas ja Matteus, tõlner; JakooBUS, Alfeuse poeg, ja Taddeus; 4. Siimon Kaanast ja Juudas Iskariot, kes tema ka ära andis.

Apostlite ülesanne

5. Need kaksteistkümmend läkitas Jeesus, käskis neid ning ütles: „Ärge minge paganate teele ja ärge astuge samaarlaste linna, 6. vaid minge enne- mini Iisraeli koja kadunud lammaste juure. 7. Ja minnes kuulutage ning ütlege: Taevariik on lähedal! 8. Tehke haigeid terveks, äratage surnuid üles, puhastage pidalitõbiseid, ajage välja kurje vaimu. Muidu olete saanud, muidu andke! 9. Ärge varuge kulda ega hõbedat ega vaskraha oma vöö vahele, 10. ei pauna teekonnale ega kaht kuube ega jalatseid ega saua; sest töötaja on oma toiduse väärt. 11. Aga kui te kuhugi linna või küllasse astute, siis kuulake, kes seal on vääriline, ja sinna jääge, seni kui sealt ära lähete. 12. Aga sisse astudes majasse teretage seda. 13. Ja kui see maja on selle vääriline, siis tulgu teie rahu ta peale; aga kui see ei ole vääriline, pöörduge teie rahu tagasi teie juure. 14. Ja kes iganes teid vastu ei võta ega kuule teie sõnu, sellest kojast või sellest linnast minge välja ja puistake tolm oma jalgadelt. 15. Tõesti mina ütlen teile, Soodoma- ja Gomorra maal on kohtu- päeval hõlpsam põli kui niisugusel linnal!"

Apostlite tagakiusamisest

16. Vaata, mina läkitan teid nagu lambaid huntide keskele! Olge siis

arukad nagu maod ja vagurad nagu tuvid! 17. Aga hoiduge inimestest; sest nad annavad teid ära kohtute kätte ja piitsu- tavad teid koguduskodades. 18. Ja teid viiakse minu pärast ka maavalitsejate ja kuningate ette, neile ja paganaille tun- nistuseks. 19. Ja kui nad teid annavad kohtu kätte, siis ärge muretsege, kuidas või mida rääkida, sest teile antakse sel tunnil see, mida teil tuleb rääkida. 20. Sest teie ei ole need, kes kõnelevad, vaid see on teie Isa Vaim, kes kõneleb teie sees. 21. Siis vend annab venna surma ja isa oma lapse, ja lapsed hakkavad vastu vanemaile ja tapavad nad. 22. Ja te saate kõikide vihaalusteks minu nime pärast; aga kes jääb püsima otsani, see päästetakse. 23. Aga kui nad teid taga kiusavad ühes linnas, siis põgenege teise. Sest tõesti ma ütlen teile, te ei jõua Iisraeli linnu õpetades läbi käia, enne kui Inimese Poeg tuleb! 24. Jünger ei ole ülem oma õpetajast ega ori ülem oma isandast. 25. Jünger olgu rahul sellega, et tema käsi käib nagu ta õpetaja ja orjal nagu ta isandal. Kui nad pereisandat on hüüdnud Peeltsebutiks, kui palju enam tema peret!

Keda kartma, keda mitte

26. Ärge siis neid kartke! Sest midagi ei ole peidetud, mis ei tuleks ilmsiks, ja midagi pole salajas, mida ei saada teada. 27. Mis ma teile ütlen pimedas, seda rääkige valguses; ja mida te kuulete kõrva sisse räägitavat, seda kuulutage katustelt. 28. Ja ärge kartke neid, kes ihu tapavad, aga hinge ei või tappa, vaid kartke ennemini teda, kes hinge ja ihu võib hukutada põrgus. 29. Eks kaks varblast müüda veeringu eest? Ent ükski neist ei lange maha ilma teie Isata. 30. Aga teie juuksekarvadki on kõik ära loetud. 31. Ärge siis kartke; teie olete kallihinnalisemad kui palju varblasil! 32. Igaüks

5 Mk. 6, 7-13; Lk. 9, 1-6. 6 p. 15, 24; Ap. 13, 46. 7 p. 3, 2; 4, 17; Lk. 10, 9. 8 Ap. 20, 33. 10 4 Mo. 18, 31; Lk. 10, 4; 1 Tl. 5, 18. 12 Lk. 10, 5. 13 Lk. 10, 6. 14 Lk. 10, 10. 15 Ap. 13, 51; 18, 6. 16 p. 11, 24; Lk. 20, 47. 17 Lk. 10, 3. 18 Ro. 16, 19; Hf. 5, 15. 19 p. 24, 9. 20 Mk. 13, 9; Lk. 21, 12, 17. 21 p. 24, 14; Ap. 25, 23; 27, 24. 22 p. 24, 9. 23 Hm. 2, 10. 24 Lk. 6, 40; Jh. 13, 16; 15, 20. 25 p. 12, 24; Lk. 11, 15. 26 Mk. 4, 22; Lk. 8, 17; 12, 2-9. 27 Jt. 1, 8, 18; Jk. 4, 12.

nüüd, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tunnistan minagi oma Isa ees, kes on taevas. 33. Aga kes iganes mind ära salgab inimeste ees, teda salgan minagi oma Isa ees, kes on taevas!

Karm valik ja selle tasu

34. Ärge arvake, et ma olen tulnud tooma rahu maa peale; ma ei ole tulnud tooma rahu, vaid mõõka! 35. Sest ma olen tulnud ajama inimeste riidu tema isaga ja tütar tema emaga ja miniat tema ämmaga; 36. ja inimese vaenlasiks saavad ta omad kodakondsed. 37. Kes isa või ema enam armastab kui mind, see ei ole mind väärt; ja kes poega või tütar enam armastab kui mind, see ei ole mind väärt; 38. ja kes ei võta oma risti enese peale ega järgi mind, ei ole mind väärt. 39. Kes oma elu leiab, kaotab selle, ja kes oma elu kaotab minu pärast, leiab selle.

40. Kes teid vastu võtab, võtab mind vastu; ja kes mind vastu võtab, võtab vastu selle, kes mind on läkitanud.

41. Kes prohveti vastu võtab ta prohvetinime tõttu, saab prohveti palga; ja kes õige vastu võtab, õige inimese nime tõttu, see saab õige inimese palga. 42. Ja kes iganes üht neist vähemaist joodab karikataie kümla veega ta jüngrl nime tõttu, tõesti ma ütlen teile, see ei jää ilma oma palgast!¹⁴

11. Ja sündis, kui Jeesus oli lõpetanud käskusid andmast oma kaheteistkümnelle jüngrile, et ta läks sealt eemale õpetama ja jutlustama nende linnades.

Ristiija Johannes

2. Aga kui Johannes vangihoones olles kuulis Kristuse tegudest, läkitas ta oma jüngrite kaudu 3. temale ütlema: „Kas oled sina see, kes tuleb, või peame teist ootama?“ 4. Ja Jeesus vastas ning

ütles neile: „Minge ja teatage Johan-
nesele, mida te kuulete ja näete: 5. pime-
dad saavad nägijaiks ja jaluturnad käivad,
pidalitõbised tehakse puhtaks ja kurdid
kuulevad, ja surnud äratatakse üles ja
vaestele kuulutatase evangeeliumi, 6. ja
õnnis on, kes iganes minust ei pahandul“

7. Aga kui need ära läksid, hakkas Jeesus rahvale rääkima Johannesest: „Mida te olete läinud välja kõrbe vaatama? Kas pilliroogu, mida tuul kõigutab? 8. Või mida te olete välja läinud vaatama? Kas inimest, kes on riietatud peente riietega? Vaata, kes kannavad peeni riideid, need on kuningate kodades. 9. Või mida te olete välja läinud vaatama? Kas prohvetit? Tõesti, ma ütlen teile, et ta on enamgi kui prohvet. 10. Tema on see, kellest on kirjutatud: Vaata, mina läkitan sinu palge eele oma ingli, kes sulle tee valmistab sinu ees! 11. Tõesti, ma ütlen teile, ei ole naistest sündinute seast tõusnud suuremat kui Ristija Johannes, aga väiksem taevariigis on suurem temast! 12. Ent Ristija Johannes päevist siiani rünnatakse taevariiki, ja kes seda ründavad, kisuvad ta endile. 13. Ja kõik prohvetid ja käsuõpetus on ennustanud Johanneseni, 14. ja kui te tahate seda tõeks võtta: tema on Eelija, kes pidi tulema. 15. Kellel kõrvad on, see kuulgu!

16. Aga keilega ma võrdleksin sedasina-
nast sugupõlve? See on laste sarnane, kes
turgudel istuvad ja hüüavad teistele
17. ning ütlevad: Me oleme teile viler
ajanud, ja te pole tantsinud; me oleme
teile nutulugu laulnud, ja te pole nutnud.
18. Sest Johannes tuli, ei sõõnud ega
joonud; ja nad ütlevad: Temas on kuri
vaim! 19. Inimese Poeg tuli, sööb ja
joob; ja nad ütlevad: Vaata, see inimene
on sõõdik ja viinajoodik, tõlnerite ja
patuste sõber! Ometi mõistetakse tarkus
õigeks ta tegudest.“

33 Mk. 8, 38; Lk. 9, 26; 2 Ti. 2, 12. 34 Lk. 12, 51-53; 14, 26-27. 35 S. 21. 36 Mt. 7, 6;
Jh. 13, 18. 37 S. Mk. 39. 38 P. 16, 24. 39 Lk. 17, 33; Jh. 12, 25. 40 P. 18, 35;
Lk. 10, 16; Jh. 13, 20. 41 P. 18, 51; 1 Ku. 17, 10 j. 42 P. 25, 40; Mk. 9, 41. 43 P. 18, 35;
Lk. 7, 18-35. 44 S. Mo. 18, 15; L. 40, 8; Mt. 3, 1. 45 Jh. 35, 5; 6, 14; 1 Jh. 6, 13. 46
7 p. 3, 1-5. 8 Lk. 16, 19; Ga. 6, 14. 9 P. 27, 26; Lk. 1, 76. 10 Mt. 3, 1. 11 Lk. 13, 24;
16, 16; Fl. 3, 8, 12. 12 Mt. 3, 22. 13 P. 17, 10 j; Mt. 3, 23; Lk. 3, 17. 14 Ilm. 2, 7;
17 Op. 29, 18. 18 P. 3, 4. 19 P. 9, 14 j.

Jeesus sõitleb uskmatuid linnu

20. Siis ta hakkas sõitlema neid linnu, kus kõige rohkem oli sündinud tema vägevaid tegusid, sellepärast et nad ei olnud meelt paranadanud: 21. „Häda sulle, Korasin! Häda sulle, Betsaida! Sest kui Tüüroses ja Siidonis oleksid sündinud need vägevad teod, mis on sündinud teie juures, küll nemad ammugi oleksid kotis ja tuhas paranadanud meelt. 22. Aga ma ütlen teile: Tüürosel ja Siidonil on hõlpsam põli kohtupäeval kui teil! 23. Ja sina, Kapernaum, kas sa ei olnud ülendatud taevani? Kuni põrguni sa langed alla! Sest kui Soodomas oleksid sündinud need vägevad teod, mis on sündinud sinus, seisaks see veel tänapäeval! 24. Aga ma ütlen teile: Soodomamaal on hõlpsam põli kohtupäeval kui sinul!“

Lapselikust usaldusest

25. Sel ajal Jeesus hakkas rääkima ja ütles: „Ma ülistan sind, Isa, taeva ja maa Issand, et sa selle oled peitnud tarkade ja mõistlike eest ja oled selle ilmutanud väetaimaile! 26. Tõesti, Isa, see on nõnda olnud su meele järele!

Jeesuse eesmärk ja töö

27. Kõik on mu Isa annud minu kätte, ja ükski muu ei tunne Poega kui ainult Isa, ega ükski tunne Isa kui ainult Poeg ja see, kellele iganes Poeg tahab seda ilmutada. 28. Tulge minu juure kõik, kes olete väevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamisel. 29. Võtke endi peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südamelt alandlik; ja te leiate hingamise oma hingedele. 30. Sest minu ike on hea ja minu koorem on kerge!“

Hingamispäeva pühitsemisest

12. Sel ajal läks Jeesus viljast läbi hingarnispäeval. Aga tema jüngeritel oli

20 Lk. 10, 13-15. 21 Jn. 3, 6. 22 Nl. 4, 6. 23 D. 4, 13; 8, 5; 9, 1. 24 p. 10, 15.
25 Lk. 10, 21; 1 Ko. 1, 26 j. 27 p. 28, 18; L. 8, 7; Jh. 10, 22; Jh. 3, 35; 6, 40; 10, 15; 17, 2; Fl. 2, 9;
Hf. 1, 20 j. 28 p. 12, 20; Jr. 31, 25. 29 Jr. 6, 7; Lk. 10, 16, 33; Fl. 2, 7 j. 30 Fl. 4, 13; 1 Jh. 5, 3.
1 5 Mo. 23, 26; Mk. 2, 23-28; Lk. 6, 1-5. 2 2 Mo. 20, 10. 3 1 Sa. 21, 6 j. 4 2 Mo. 29, 33.
3 Mo. 24, 9. 5 4 Mo. 28, 9. 7 p. 9, 13; Ho. 6, 6. 9 Mk. 3, 1-6; Lk. 6, 6-11. 10 Lk. 14, 3.
12 Lk. 13, 10 j. 14, 5. 14 Jh. 5, 16. 16 p. 8, 4. 17 Jh. 2, 1 j. 1 j.

nälg ja nad hakkasid päid katkuma ja sööma. 2. Kui variserid seda nägid, ütlesid nad temale: „Vaata, sinu jüngerid teevad, mida ei sünni teha hingamispäeval!“ 3. Aga tema ütles neile: „Eks te ole lugenud, mis Taavet tegi, kui temal ja ta kaaslastel nälg oli, 4. kuidas ta läks Jumala kotta ja nad sõid ära vaateleivad, mida süüa ei olnud luba temal ega ta kaaslastel, vaid ainult preestritel? 5. Või eks te ole käsuõpetusest lugenud, et preestrid rikuvad hingamispäeval pühakojas hingamispäeva ja on ometigi süüta? 6. Kuid ma ütlen teile, et siin on see, kes on suurem kui pühakoda! 7. Aga kui te teaksite, mis see on: Ma tahan halastust, aga mitte ohvrit! siis te ei oleks hukka mõistnud süütumaid. 8. Sest Inimese Poeg on hingamispäeva isand!“

Kuivanud käega mehe terveks tegemine

9. Ja kui ta läks sealt eemale, tuli ta nende kogudusekotta. 10. Ja vaata, seal oli inimese kuivanud käega. Ja nad küsisid temalt ning ütlesid: „Kas sünnib terveks teha hingamispäeval?“ Nad mõtlesid ta peale kaevata. 11. Aga tema ütles neile: „Kes on teie seast inimene, kellel on üksainus lammas, ja kui see kukub auku hingamispäeval, et ta temast ei haara kinni ega tõmba teda välja? 12. Kui suur vahe on nüüd inimese ja lamba vahel! Sellepärast sünnib küll teha head hingamispäeval!“ 13. Siis ta ütles sellele inimesele: „Siruta oma käsi!“ Ja ta sirutas. Ja see sai jälle terveks otsegu teine. 14. Siis variserid läksid välja ja pidasid nõu tema vastu, kuidas teda hukka saata.

Valitudo sulane

15. Aga kui Jeesus seda sai teada, läks ta sealt ära. Ja paljud järgisid teda, ja ta tegi nad kõik terveks; 16. ja ta hoiatas neid kõvasti, et nad temast avalikult ei räägiks, 17. et läheks täide, mis on

20 Lk. 10, 13-15. 21 Jn. 3, 6. 22 Nl. 4, 6. 23 D. 4, 13; 8, 5; 9, 1. 24 P. 10, 15.
25 Lk. 10, 21; 1 Ko. 1, 26 j. 27 p. 28, 18; L. 8, 7; Lk. 10, 22; Jh. 3, 35; 6, 46; 10, 15; 17, 2; Fl. 2, 9;
Hf. 1, 20 j. 28 p. 12, 20; Jr. 31, 25. 29 Jr. 6, 16; Jh. 16, 33; Fl. 2, 7 j. 30 Fl. 4, 13; 1 Jh. 5, 2.
1 5 Mo. 23, 26; Mk. 2, 23-28; Lk. 6, 1-5. 2 2 Mo. 20, 10. 3 1 Sa. 21, 6 j. 4 2 Mo. 29, 33;
3 Mo. 24, 9. 5 4 Mo. 28, 9. 7 p. 9; 13; Ho. 6, 6. 9 Mk. 3, 1-6; Lk. 6, 6-11. 10 Lk. 14, 3.
12 Lk. 13, 10 j. 14, 5. 14 Jh. 5, 16. 16 p. 8, 4. 17 Is. 42, 1 j.

üteldud prohvet Jesaja kaudu: 18. „Vaata, see on mu sulane, kelle ma olen valinud, mu armas, kellest mu hingel on hea meel! Ma panen oma Vaimu tema peale ja ta kuulutab paganaile kohut. 19. Ta ei riidle ega kisenda, ja ta häält ei kuulda uulitsail. 20. Rudjurd pilliroogu ta ei murra katki ja suitsvat tahti ta ei kustuta ära, kuni ta on õigluse jalule seadnud; 21. ja paganad panevad oma lootuse tema nime peale!“

Jeesus ei vaipa saatana abi

22. Siis toodi tema juure seestunu, kes oli pime ja keeletu. Ja ta tegi tema terveks, nõnda et keeletu rääkis ja nägi. 23. Ja kõik rahvas hämmastus ning ütles: „Kas see vahest ei ole Taaveti poeg?“ 24. Aga kui variserid seda kuulsid, ütlesid nad: „Seesinane ei aja kurje vaimu välja muidu kui Peeltsebuli, kurjade vaimude peamehe abil!“

25. Et aga Jeesus nende mõtteid mõistis, ütles ta neile: „Iga kuningriik, mis on iskeskis riisus, hävib; ja ükski linn või koda, mis on iskeskis riisus, ei jää püsima. 26. Kui nüüd saatan välja ajab saatana, siis on ta riisus iseenesega; kuidas siis võib tema riik püsida? 27. Ja kui mina Peeltsebuli abil kurje vaimu välja ajan, kelle abil ajavad teie pojad need välja? Sellepärast peavad nemad olema teile kohtumõistjaks. 28. Aga kui mina Jumala Vaimuga kurjad vaimud välja ajan, siis on juba Jumala riik teie juure tulnud. 29. Või kuidas võib keegi minna vägeva kotta ja riisuda tema riistu, kui ta enne ei seo seda vägevast? Alles siis ta saab riisuda tema maja. 30. Kes ei ole minuga, see on minu vastu; ja kes minuga ei kogu, see pillab laiali.“

31. Seepärast ma ütlen teile: Iga patt ja jumalapilge antakse inimestele andeks; aga Püha Vaimu pilget ei anta inimestele andeks. 32. Ja kes iganes räägib sõna Inimese Poja vastu, sellele antakse see

andeks, aga kes iganes midagi räägib Püha Vaimu vastu, sellele ei anta seda andeks, ei selles maailmas ega tulevases. 33. Kas tunnistage puu heaks ja ta vilid heaks, või tunnistage puu halvaks ja ta vilid halvaks. Sest puud tuntakse tema viljast. 34. Te rästikute sigitis, kuidas te võite rääkida head, kui te olete kurjad? Sellest, mida süda on täis, sellest räägib suu. 35. Hea inimene toob südame heast tagavarast esile head, ja halb inimene toob halvast tagavarast esile halba. 36. Ent ma ütlen teile, et inimesed peavad kohtu-päeval aru andma igatühest tühest sõnast, mis nad on rääkinud. 37. Sest su sõnust arvatakse sind õigeks ja su sõnust mõistetakse sind hukka.“

Jeesus ei hooli tunnustähe nõudmisest

38. Siis vastasid temale mõningad kirjatundjad ja variserid ning ütlesid: „Õpetaja, me tahame sinult näha tunnustähte.“ 39. Aga tema kostis ja ütles neile: „See kuri ja abielurikkuja tõug otsib tunnustähte, aga talle ei anta muud tunnustähte kui prohvet Joona tunnustäht. 40. Sest otsegu Joona oli valaskala kõhus kolm päeva ja kolm ööd, nõnda peab Inimese Poeg olema maapõues kolm päeva ja kolm ööd. 41. Niinive mehed astuvad kohtus esile ühes sellesinase sugupõlviga ja süüdistavad teda, sest nad parandasid meelt Joona jutluse tõttu. Ja vaata, siin on enam kui Joona! 42. Lõunamaa kuninganna tõuseb üles kohtus ühes sellesinase sugupõlviga ja süüdistab teda, sest ta tuli ilmamaa otsast kuulama Saalomoni tarkust. Ja vaata, siin on enam kui Saalomoni!“

Puuduliku puhastuse hädahoht

43. Kui rüve vaim on inimesest väljunud, käib ta kuivi paiku mööda ja otsib hingamist, aga ei leia. 44. Siis ta ütleb: Ma lähen tagasi oma kotta, kust ma väljusin! Ja kui ta tuleb, leiab ta selle

18 p. 3, 17; 17, 5; 18, 11, 2. 20 Js. 61, 1; 66, 2. 21 Ro. 15, 12. 22 Mk. 3, 20-30; 1 Kõ. 11, 14-23; 12, 10. 24 p. 9, 34. 25 Lk. 11, 17. 26 1 Jh. 3, 8. 27 Js. 49, 24; Jh. 12, 31. 28 Lk. 12, 10; 1 Tl. 1, 13. 29 1 Kõ. 12, 31. 30 Mk. 9, 40. 31 He. 6, 4-6; 10, 25; 1 Jh. 3, 16. 32 Lk. 12, 10; 1 Tl. 1, 13. 33 p. 7, 17-20; 17 He. 11, 13. 34 p. 3, 31; 23, 33. 35 p. 15, 19. 36 2 Kõ. 5, 10. 37 p. 16, 1; Mk. 8, 11-12. 38 Lk. 11, 24-26. 39 1 Kõ. 10, 1; 2 Al. 9, 1. 40 1 Jh. 3, 5. 41 Jh. 3, 5. 42 1 Kõ. 10, 1; 2 Al. 9, 1. 43 Lk. 11, 24-26.

rühja olevat, pühitud ja ehitud. 45. Siis ta läheb ja võtab enesega kaasa teist seitse vaimu, kes on temast kurjemad; ja kui nad sisse tulevad, elavad nad seal. Ja selle inimese viimne lugu läheb pahemaks kui esimene. Nõnda käib ka selle kurja sugupõlve käsi.“

Tõeline sugulus

46. Kui ta rahvale veel rääkis, vaata, siis seisid ta ema ja ta vennad õues ja tahtsid temaga rääkida. 47. Siis ütles keegi temale: „Vaata, su ema ja su vennad seisavad õues ja tahavad sinuga rääkida!“ 48. Tema aga vastas ja ütles sellele, kes seda temale teatas: „Kes on mu ema ja kes on mu vennad?“ 49. Ja ta sirutas oma käe jüngerite poole ning ütles: „Vaata, siin on mu ema ja mu vennad!“ 50. Sest kes iganes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevast, see on mu vend ja õde ja ema!“

Tähendamissõna külvajast

13. Sel päeval väljus Jeesus sealt kojast ja istus maha mere ääres. 2. Ja palju rahvast kogunes tema juure, nii et ta pidi astuma paati ja maha istuma. Ja kõik rahvas seisis rannal. 3. Ja ta rääkis neile palju tähendamissõnadega ning ütles: „Vaata, külvaja läks välja külvama. 4. Ja kui ta külvas, kukkus muist tee ääre, ja linnud tulid ja söid selle ära. 5. Muist kukkus kaljuse maa peale, kus tal ei olnud palju mulda. Ja see tärkas ruttu, sest tal ei olnud sügavat maad. 6. Aga kui päike tõusis, kõrbes ta, ja et tal ei olnud juurt, kuivas ta ära. 7. Muist kukkus ohakate sekka ja ohakad tõusid ja lämmatasid selle. 8. Aga muist kukkus hea maa peale ja kandis vilja, mõni iva sada seemet, mõni kuuskümmend ja mõni kolmkümmend. 9. Kellel kõrvad on, see kuulgu!“

Tähendamissõnade otstarve

10. Siis jügrid astusid ta juure ja ütlesid temale: „Mispärast sa räägid neile tähendamissõnadega?“ 11. Tema kostis ning ütles: „Teile on antud mõista taevariigi saladusi, neile aga ei ole antud. 12. Sest kellel on, sellele antakse, ja tal on küllalt; aga kellel ei ole, sellelt võetakse ka see, mis tal on!“ 13. Sellepärast ma räägin neile tähendamissõnadega, et nad nähes ei näeks ja kuuldes ei kuuleks ega mõistaks! 14. Ja nende kohta läheb täide prohvet Jesaja ennustus, mis ütleb: Kuuldes te kuulete ega mõista, ja nähes te näete ega taipu! 15. Sest sellesinase rahva süda on tuimaks läinud ja nad kuulevad raskesti oma kõrvadega ja sulevad oma silmad, et nad silmadega ei näeks ja kõrvadega ei kuuleks ja südamega ei mõistaks ega pöörduks, et mina neid parandaksin! 16. Aga õndsad on teie silmad, et nad näevad, ja teie kõrvad, et nad kuulevad! 17. Sest tõesti, ma ütlen teile, paljud prohvetid ja õiged on igatsenud näha, mida teie näete, ega ole näinud, ja kuulda, mida teie kuulete, ega ole kuulnud!“

Jeesus seletab tähendamissõna külvajast

18. Kuulge siis teie nüüd tähendamissõna külvajast: 19. Kui keegi kuningriigi sõna kuuleb ega saa aru, siis tuleb tige ja kisub ära selle, mis oli külvatud ta südamesse. Seda tähendab see, mis külvati tee ääre. 20. Mis kaljuse maa peale külvati tähendab seda, kes sõna kuuleb ja võtab selle kohe rõõmuga vastu; 21. temal aga ei ole juurt eneses, vaid ta on ainult üürikeseks: kui viletsus ning kiusatus tuleb sõna pärast, taganeb ta varsti. 22. Aga mis ohakate sekka külvati, tähendab seda, kes küll sõna kuuleb, maailma mure ja rikkuse pettus aga lämmatab sõna ära ja see jääb viljatumaks. 23. Ent mis külvati hea maa peale,

45 2 Pe. 2, 20. 46 p. 13, 54; Mk. 3, 31-35; Lk. 8, 19-21. 47 5 Mo. 32, 9. 48 Lk. 2, 49; 1 Kõ. 1, 26. 49 Jh. 15, 14; Ro. 8, 29. 1 Mk. 4, 1-9; Lk. 8, 4-8. 50 Mk. 4, 10-12; Lk. 8, 9-10. 51 p. 25, 29; Mk. 4, 25; Lk. 8, 18. 52 5 Mo. 29, 3; Jh. 9, 40. 53 1 Jh. 6, 9. 54 Lk. 10, 23. 55 He. 11, 13. 56 Mk. 4, 13-20; Lk. 8, 11-15. 57 p. 6, 19; Jh. 1, 34; 1 Kõ. 7, 32; 1 Tl. 6, 9. 58 Ap. 17, 11; Jk. 1, 25.

tähendab seda, kes sõna kuuleb ning saab sellest aru ja kannab ka vilja; ja mõni annab sada seemet, mõni kuuskümmend, mõni kolmkümmend!"

Tähendamissõna põllulustest

24. Teise tähendamissõna esitas ta neile ning ütles: „Taevariik on mehe sarnane, kes oma põllule külvab hea seemne. 25. Aga inimeste magades tuli ta vaenlane ja külvastustet nisu sekka ja läks ära. 26. Kui nüüd oras kasvas ja vilja hakkas looma, siis tuli ka lüsti nähtavale. 27. Aga majaisanda orjad tulid tema juure ning ütlesid temale: Isand, eks sa külvanud head seemet oma põllule, kust tuleb sellele nüüd lüsti? 28. Tema ütles neile: Seda on teinud vaenuline inimene. Siis ütlesid orjad temale: Kas sa nüüd tahad, et me läheme ja selle kokku kogume? 29. Aga tema ütles: Ei, et te lüsti katkudes ühes sellega ei kisuks välja ka nisu. 30. Laske mõlemad ühtlasi kasvada lõikuseni, ja lõikusel ma ütlen lõikajale: Koguge enne lüsti ja siduge viihu ärapõletamiseks, nisu aga koguge kokku mu aita!"

Tähendamissõnad sinepiivakesest ja haputaigast

31. Teise tähendamissõna ta esitas neile ning ütles: „Taevariik on sinepiivakese sarnane, mille mees võttis ning külvast oma põllule. 32. See on küll kõige väiksem kõigest seemnest, aga kui see on kasvanud, on see suurim aiataimedest ja saab puuks, nii et taeva linnud tulevad ja teevad pesad ta okstele!"

33. Teise tähendamissõna ta rääkis neile: „Taevariik on haputaigna sarnane, mille naine võttis ja segas kolme vaka jahu sekka, kuni kõik läks hapnema!"

34. Seda kõike rääkis Jeesus rahvale tähendamissõnadega ja ilma tähendamissõnata ei rääkinud ta neile midagi, 35. et läheks täide, mis on üteldud prohveti kaudu: „Ma avan oma suu tähendamis-

sõnades ja kuulutan, mis on olnud salajas maailma algusest!"

Jeesus seletab tähendamissõna põllulustest

36. Siis Jeesus laskis rahvahulga ära minna ja tuli koju. Ja ta jüngrid astusid tema juure ning ütlesid: „Seleta meile tähendamissõna põllulustest.“ 37. Tema kostis ja ütles: „Kes head seemet külvab, on Inimese Poeg. 38. Põld on maailm; hea seeme on kuningriigi lapsed, lüsti aga on tige lapsed. 39. Vaenlane, kes neid külvab, on kurat. Aga lõikus on maailma-ajastu lõpp; lõikajad on inglid. 40. Otsegu nüüd umbrohi kogutakse ja tulega ära põletatakse, nõnda peab ka sündima selle maailma-ajastu lõp. 41. Inimese Poeg läkitab oma inglid ja nemad koguvad tema kuningriigist kõik pahandused ja kõik need, kes teevad, mis on käsu vastu, 42. ja heidavad nad tulehaju; seal on ulumine ja hammaste kiristamine. 43. Siis paistavad õiged nagu päike oma Isa kuningriigis. Kel kõrvad on, see kuulgu!"

Tähendamissõnad peidetud varandusest, kallist pärlist ja noodast

44. Taevariik on põllusse peidetud varanduse sarnane, mille mees leidis ning kinni kattis, ja läks sealt ära rõõmsana selle üle ja müüs ära kõik, mis tal oli, ja ostis selle põllu.

45. Taas on taevariik kaupmehe sarnane, kes otsis ilusaid pärle, 46. ja kui ta oli leidnud ühe kalli pärli, läks ta ja müüs kõik, mis tal oli, ning ostis selle.

47. Taas on taevariik nooda sarnane, mis merre heideti ja kokku vedas kõik-sugu kalu. 48. Ja kui see täis sai, veeti ta randa, ja istuti maha ning koguti head astjatesse, aga halvad visati ära. 49. Nõnda sünnib maailma-ajastu lõp: inglid väljuvad ja eraldavad kurjad õigete hulga. 50. Ja heidavad nad tulehaju; seal on ulumine ja hammaste kiristamine. 51. Kas

te olete aru saanud kõigest sellest?" Nad ütlesid temale: „Jah!" 52. Siis ta ütles neile: „Seepärast on iga kirjatundja, kes on õpetatud taevariigi jaoks, majaisand-mehe sarnane, kes toob esile oma tagavarast uut ja vanat!"

Jeesus põlatakse kodukohas

53. Ja sündis, kui Jeesus oli lõpetanud need tähendamissõnad, et ta läks sealt ära. 54. Ja ta tuli oma kodukohta ja õpetas neid nende kogudusekojas, nii et nad hämmastusid ning ütlesid: „Kust on sellel see tarkus ja need vägevad teod? 55. Eks tema ole see puusepa poeg? Eks ta ema nimetata Maarjaks ja ta vendi Jakooobseks ja Jooseseks ja Siimonaks ja Juudaks? 56. Ja eks ta õed kõik ole meie juures? Kust siis temale see kõik on tulnud?" 57. Ja nad pahandusid temast. Aga Jeesus ütles neile: „Ei peeta prohvetist kuskil nii vähe lugu kui kodukohas ja ta omas majas!" 58. Ja ta ei teinud seal mitte palju vägevaid tegusid nende uskmatuse pärast.

Ristija Johannese surm

14. Sel ajal kuulis nelivürst Herodes Jeesusest räägitavat. 2. Ja ta ütles oma teenijale: „See on Ristija Johannes; tema on surnuist üles tõusnud ja sellepärast on imelised väed tegevad tema sees." 3. Oli ju Herodes Johannese kinni võtnud, sidunud ja pannud ta vangi Heroodiase, oma venna Filippuse naise pärast. 4. Sest Johannes oli temale ütelnud: „Sul ei ole luba teda pidada." 5. Ja Herodes oleks tahtnud Johannese tappa, aga kartis rahvast, sest nad pidasid teda prohvetiks. 6. Aga kui Herodesese sünnipäev tuli, tantsis Heroodiase tütar nende keskel ja meeldis Herodesele. 7. Sellepärast töötas ta vandega temale anda, mida ta iganes peaks paluma. 8. Siis ütles tütar oma ema õhutusel: „Anna mulle siia vaagnal Ristija Johannese peat!" 9. Ja kuningas sai kurvaks, kuid vande ja lauasistujate

pärast ta käskis temale selle anda. 10. Ta läkitas siis ja laskis vangihooones Johannese pea otsast raiuda. 11. Ja tema pea toodi vaagnal ning anti neitsile; ja neitsi viis selle oma emale. 12. Ja tema jüngrid tulid ning võtsid tema keha ja matsid ta maha ja tulid ning teatasid sellest Jeesusele.

Viie tuhande mehe söötmine

13. Kui Jeesus seda kuulis, läks ta sealt paadiga ära tühja paika üksipäini. Ja kui rahvahulga seda kuulsid, käisid nad linnadest jala tema järel. 14. Ja maale astudes ta nägi palju rahvast. Ja tal hakkas nendest hääle meel, ja ta tegi terveks nende põdejad. 15. Ent õhtu tulles astusid jüngrid tema juure ning ütlesid: „See on tühi paik ja aeg on juba möödas; lase rahvas minna, et nad läheksid külladesse ja ostaksid enestele toidupoolist." 16. Aga Jeesus ütles neile: „Nendel pole tarvis ära minna; andke teie neile süüa." 17. Nemad ütlesid temale: „Meil ei ole siin rohkem kui viis leiba ja kaks kala!" 18. Kuid tema ütles: „Tooge mulle need siia!" 19. Ja ta käskis rahvahulga istuda murule, võttis need viis leiba ja kaks kala, vaatas üles taeva poole ja õnnistas ning murdis ja andis leivad jüngrite kätte, aga jüngrid andsid rahvale. 20. Ja nad kõik söid ja nende kõhud said täis. Ja nad korjasid kokku ülejäänud palukesi kaksteistkümmend korvitäit. 21. Ent neid, kes olid söönud, oli ligi viis tuhat meest peale naiste ja laste.

Jeesus kõnnib vee peal

22. Ja sedamaid sundis Jeesus oma jüngrid astuma paati ja sõitma tema eele teisele poole, kuni ta laseks rahva minema. 23. Kui ta siis rahva oli lasknud minema, läks ta ise üles mäele üksipäini palvetama. Ja õhtu tulles oli ta üksinda sealsamas. 24. Aga paat oli juba palju vagusid maad kaldast eemal ja oli hädas lainetega, sest tuul oli vastu. 25. Aga neljandal öövahekorral tuli Jeesus nende

24 Mk. 4, 26. 25 Ef. 5, 14; 1 Te. 5, 6; He. 4, 2. 30 p. 3, 12. 31 Mk. 4, 30-34; Lk. 13, 18-21. 32 Lk. 10, 12; Mt. 4, 1. 33 Lk. 13, 20 j. 34 Mk. 4, 33 j. 35 Lk. 7, 2. 36 Ef. 1, 17. 38 Jh. 8, 44; 1 Ko. 3, 9. 39 Ilm. 14, 15. 41 p. 25, 31 j. 42 p. 8, 12. 43 Td. 12, 3; 1 Ko. 15, 41 j. 44 p. 19, 29; Lk. 9, 23; 14, 33; Fl. 3, 7. 46 Op. 8, 10 j. 47 p. 22, 9 j. 49 p. 25, 32.

53 Mk. 6, 1-6; Lk. 4, 16-30. 56 Jh. 7, 15-52. 57 Jh. 4, 44. 1 Mk. 6, 14-29; Lk. 9, 7-9. 3 p. 11, 12; Lk. 3, 19 j. 4 3 Mo. 18, 16. 11 1 Ko. 4, 9. 13 Mk. 6, 30-44; Lk. 9, 10-17; Jh. 6, 1-13. 14 p. 9, 36. 20 2 Ku. 4, 44. 22 Mk. 6, 45-52; Jh. 6, 16-21. 23 Lk. 6, 12; 9, 18. 24 Jk. 1, 2.

juure kõndides merel. 26. Ja kui jüngrid teda nägid merel kõndivat, kohkusid nad ja ütlesid: „See on tont!“ Ja nad kisen-dasid hirmu pärast. 27. Aga sedamaid rääkis Jeesus nendega ning ütles: „Olge julged, mina olen see, ärge kartke!“ 28. Peetrus kostis temale ning ütles: „Issand, kui sina oled, siis käsi mind tulla enese juure vee peale!“ 29. Tema ütles: „Tule!“ Ja Peetrus astus paadist välja ning kõndis vee peal ja tuli Jeesuse juure. 30. Aga nähes tuult lõi ta kartma ja hakkas vajuma, kisasid ning ütles: „Issand, päästa mind!“ 31. Ja Jeesus sirutas sedamaid oma käe, haaras temast kinni ja ütles talle: „Sa nõdrausuline, miks sa kahtlesid?“ 32. Ja nad astusid paati, ja tuul rauges. 33. Siis paadis olijad tulid ja kummardasid teda ning ütlesid: „Tõesti, sa oled Jumala Poeg!“

*Jeesus teeb haigeid terveks
Gennesareti mail*

34. Ja kui nad olid jõudnud teisele kaldale, tulid nad Gennesareti maille. 35. Ja kui selle koha mehed ta ära tund-sid, läkitasid nad sõna kogu ümberkaud-sele maale. Ja tema juure toodi kõik haiged; 36. ja need palusid teda, et nad saaksid vaid puudutada tema kuue palistust. Ja nii paljud, kui puudutasid, said terveks.

*Jeesus vastab etteheitele
pärimumste rikkumise kohta*

15. Siis tuli varisere ja kirjatundjaid Jeruusalemast Jeesuse juure ja need ütlesid: 2. „Miks sinu jüngrid rikuvad vanemate pärimust? Sest nad ei pese käsi, kui nad hakkavad leiba võtma.“ 3. Aga tema kostis ja ütles neile: „Miks te ise rikute Jumala käsku oma pärimuse pärast? 4. Sest Jumal on ütelnud: Sa pead oma isa ja ema austama, ja kes isa või ema neab, peab surma surema! 5. Kuid teie ütlete: Kes iganes isale või emale ütleb:

Ohvrianniks läheb see, mis sul iganes on õigus minult saada! see ei tarvitse oma isa või ema austada. 6. Sellega te olete Jumala sõna tühjaks teinud oma päri-muse pärast. 7. Te silmakirjatsejad, Jesaja on teist õigesti ennustanud, üteldes: 8. See rahvas austab mind oma huultega, aga nende süda on minust kaugel; 9. ilmaaegu teenivad nad mind, õpetades õpetusi, mis on inimeste käskimised!“ 10. Ja ta kutsus rahva enese juure ning ütles neile: „Kuulge ja mõistke!“ 11. Mitte see, mis suust sisse läheb, ei rüveta inimest, vaid see, mis suust väljub, rüveta inimest.“ 12. Siis astusid tema jüngrid ta juure ja ütlesid temale: „Kas sa tead, et variserid pahandusid kuuldes seda sõna?“ 13. Aga tema kostis ning ütles: „Iga taim, mida mu taevane Isa pole istutanud, kistakse välja. 14. Jätke nad! Nad on pimedate pimedad teejuhid. Aga kui pime pimedat juhib, langevad mõlemad auku!“ 15. Siis kostis Peetrus ja ütles temale: „Seleta meile see võrdum!“ 16. Jeesus ütles: „Kas teiegi veel ei saa aru? 17. Eks te mõista, et kõik, mis suust sisse läheb, läheb kõhtu ja väljub eri paika. 18. Aga mis suust väljub, see lähtub südamest ja see rüveta inimese. 19. Sest südamest lähtub kurje mõtteid, mõrvu, abielurikkumisi, hoorust, vargusi, valetunnistusi, jumalapilget. 20. Need on, mis rüvetavad inimese; kuid pese-mata kätega söömine ei rüveta inimest.“

*Jeesus teeb terveks
Kaananea naise tütre*

21. Ja Jeesus tuli sealt ära ning läks Tüürose ja Siidoni rajadesse. 22. Ja vaata, neist paigust väljus Kaananea naine; see kisasid ning ütles talle: „Issand, Taaveti poeg, halasta mu peale! Mu tütar vaevab kuri vaim hirmsasti.“ 23. Aga ta ei vastanud temale sõnagi. Siis tema jüngrid astusid ta juure, palusid teda ning ütlesid: „Saada ta ära, sest ta

kisendab meie taga!“ 24. Ent tema kostis ning ütles: „Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juure!“ 25. Kuid naine tuli, kummardas teda ning ütles: „Issand, aita mind!“ 26. Aga tema kostis ning ütles: „Ei ole ilus võtta laste leib ja heita koerukeste ette!“ 27. Siis ütles naine: „Jah, Issand, ometigi söövad koerukesed raasukesti, mis nende isandate laualt langevad!“ 28. Siis kostis Jeesus ning ütles temale: „Oh naine, su usk on suur! Sulle stindigu nõnda, kuidas sa tahad!“ Ja tema tütar sai terveks seitsmest tunnist.

Jeesus teeb terveks palju vigaseid

29. Ja Jeesus läks sealt ära ja tuli Galilea mere ääre; ja ta läks mäele ja istus sinna. 30. Ja tema juure tuli palju rahvast, tuues enesega ühes jalutumaids, vigaseid, pimedaid, keeletumaid ja palju teisi; ja nad heitsid need tema jalge ette. Ja ta tegi nad terveks, 31. nii et rahvas pani imeks, nähes keeletumaid rääkivat, vigaseid olevat terved, jalutumaids käivat ja pimedaid nägevat. Ja nad andsid au Iisraeli Jumalale.

Nelja tuhande mehe söötmine

32. Ja Jeesus kutsus oma jüngrid enese juure ja ütles: „Mul on meel hale rahvast, sest nad on juba kolm päeva olnud minu juures, ja neil ei ole midagi süüa; ma ei taha lasta neid ära minna ilma söömata, et nad teel ei nõrkeks.“ 33. Siis ütlesid ta jüngrid temale: „Kust me võtame kõrves nii palju leibu, et nii hulga rahva kõhud täita?“ 34. Ja Jeesus ütles neile: „Mitu leiba teil on?“ Nad vastasid: „Seitse, ja pisut kalukesti.“ 35. Siis ta käskis rahva maha istuda. 36. Ja ta võttis need seitse leiba ja kalad, tänas, murdis ning andis jüngerite kätte, ja jüngrid andsid rahvale. 37. Ja kõik sõid, ja nende kõhud said täis; ja nad korjasid

kokku ülejäänud palukesti seitse korvitäit. 38. Ent neid, kes olid söönud, oli neli tuhat meest peale naiste ja laste.“ 39. Ja kui ta oli lasknud rahva ära minna, läks ta paati ja tuli Magdala maa-alale.

*Jeesus ei hooli variseride
tunnustähe nõudmisest*

16. Siis tulid variserid ja saduserid ta juure teda kiusama ja nõudsid, et ta neile näitaks mõne tunnustähe taevast. 2. Aga ta kostis ning ütles neile: „Õhtu tulles te ütlete: Head ilma tuleb, sest taevast punab. 3. Ja hommikul te ütlete: Täna tuleb rajuilm, sest taevast punab ja on pilves. Taeva nägu te oskate küll mõista, kuid aegade tunnustähti te ei suuda mõista. 4. See kuri ja abielurikkuja tõug otsib tunnustähte, ja temale ei anta muud tähte kui prohvet Joona täht!“ Ja ta jättis nad maha ning läks ära.

*Jeesus noomib jüngerid taipamatuse
pärast*

5. Ja kui tema jüngrid olid jõudnud teispoolesele kaldale, olid nad unustanud leiba kaasa võtta. 6. Aga Jeesus ütles neile: „Olge ettevaatlikud ja hoiduge variseride ja saduseride haputagnast!“ 7. Siis nad arutasid isekeskis ja ütlesid: „See käib selle kohta, et me ei võtnud leiba kaasa.“ 8. Jeesus märkas seda ja ütles: „Te nõdrausulised, miks te arutate isekeskis, et te ei ole leiba kaasa võtnud? 9. Kas te veel ei saa aru? Eks te mäleta neid viit leiba viiele tuhan-dele ja mitu korvitäit te saite, 10. ja neid seitset leiba neljale tuhandele ja mitu korvitäit te saite? 11. Kuidas te siis ei mõista, et ma teile ei rääkinud leivast, kui ma käskisin teid hoiduda variseride ja saduseride haputagnast?“ 12. Siis nad mõistsid, et ta neid ei käskinud hoiduda leiva haputagnast, vaid variseride ja saduseride õpetusest.

26 Lk. 24, 37. 31 p. 8, 26; Jk. 1, 6. 33 p. 16, 16. 34 Mk. 6, 53-56. 36 p. 9, 21; Lk. 6, 19.
1 Mk. 7, 1-23. 2 s Mo. 4, 2; Lk. 11, 38. 3 Kl. 2, 22; Tt. 1, 14. 4 2 Mo. 20, 12; 21, 17.
5 Op. 28, 24. 7 Js. 39, 13. 9 s Mo. 4, 2; Kl. 2, 18. 11 p. 12, 34; Ro. 14, 14; Kl. 2, 16.
1 Ti. 4, 4. 13 Jh. 15, 2. 14 p. 23, 24; Lk. 6, 39; Ro. 2, 19. 16 p. 16, 9. 18 Jk. 3, 6-10.
19 1 Mo. 6, 5; 8, 21; Jc. 17, 9. 21 Mk. 7, 24-30. 22 Js. 26, 16; 28, 19.

24 p. 10, 6. 26 Ro. 3, 11. 28 p. 8, 10-13. 29 Mk. 7, 31-37. 30 p. 11, 5. 32 p. 14, 14;
Mk. 8, 1-10. 33 4 Mo. 11, 21; Jh. Lk. 12, 22. 34 L. 37, 16. 35 1 Ko. 14, 40. 37 Lk. 14, 16.
1 p. 12, 38; Mk. 8, 11-13; Lk. 11, 29; 12, 54-56. 3 p. 11, 4. 4 p. 12, 39; Jn. 2, 1. 6 Lk. 12, 11.
1 Ko. 5, 6; Ga. 5, 9. 8 p. 6, 30. 9 p. 14, 17; Jh. 6, 9. 10 p. 15, 34-37. 12 1 Ko. 5, 6;
1 Ti. 6, 5; 2 Ti. 2, 17.

Peetrus tunnistas Jeesuse Kristuseks

13. Aga kui Jeesus tuli Filippuse Kaisarea rajale, küsis ta oma jüngeritelt ning ütles: „Keda ütlevad inimesed mind, Inimese Poja, olevat?“ 14. Nemad ütlesid: „Mõned ütlevad sind olevat Ristija Johannese, teised Eelija, aga teised Jeremija või ühe prohvetist.“ 15. Tema ütles neile: „Aga teie, keda teie mind ütlete olevat?“ 16. Siimon Peetrus vastas ning ütles: „Sina oled Kristus, elava Jumala Poeg!“ 17. Jeesus vastas ning ütles temale: „Õnnis oled sa, Siimon, Joonas poeg, sest liha ja veri ei ole sulle seda ilmutanud, vaid mu Isa, kes on taevas. 18. Ja mina ütlen sulle ka: Sina oled Peetrus, ja sellele kaljule ma ehitän oma koguduse, ja surmavalla väravad ei võida seda! 19. Ma annan sinule taevariigi võtmed, ja mis sa maa peal seod, see on taevas seotud, ja mis sa maa peal lahti päästad, on ka taevas lahti päästetud!“ 20. Siis ta keelas oma jüngerid, et nad kellelegi ei ütles, et tema on Kristus.

Jeesus kuulutas ette oma surma ja ülestõusmist

21. Sellest ajast hakkas Jeesus Kristus teatama oma jüngeritele, et ta peab minema Jerusalemma ja palju kannatama vanemate ja ülempreestrite ja kirjatundjate poolt, ja et ta tapetakse ja kolmandal päeval äratakse üles. 22. Siis Peetrus võttis tema isepäinis, hakkas teda noomima ja ütles: „Jumal hoidku, Issand! Ärgu seda sulle sündigu!“ 23. Aga ta pöördus ja ütles Peetrusele: „Tagane minust, saatana! Sa oled mulle pahandus; sest sa ei mõtle sellele, mis on Jumala, vaid mis on inimeste meelt mõõda!“

Nõue iseene selgumiseks

24. Siis Jeesus ütles oma jüngeritele: „Kui keegi tahab minu järele tulla, siis ta salaku end ning võtku oma rist enese peale ja järgigu mind. 25. Sest kes iganes

oma hinge tahab päästa, see kaotab selle; aga kes oma hinge kaotab minu pärast, see leiab selle. 26. Sest mis kasu on inimesel sellest, kui ta kogu maailma kasuks saaks, kuid oma hingele kahju teeks? Või mis lunastushinda võib inimene anda oma hinge eest? 27. Sest Inimese Poeg tuleb oma Isa auhiilguses oma inglitega, ja siis ta tasub igaühle tema tööd mõõda. 28. Tõesti, mina ütlen teile, neist, kes siin seisavad, on mõned, kes ei maitse surma, enne kui nad näevad Inimese Poja tulevat tema kuningriigis!“

Jeesuse muutumine

17. Ja kuue päeva pärast Jeesus võttis enesega Peetruse, Jakobuse ja Johannese, tema vennad, ja viis nad üles kõrgele mäele isepäinis. 2. Ja ta muudeti nende ees; ja ta pale paistis otsegu päike ja ta riided läksid valgeks otsegu valgus. 3. Ja vaata, Mooses ja Eelija näitasid endid neile ja kõnelesid temaga. 4. Aga Peetrus hakkas rääkima ja ütles Jeesusele: „Issand, siin on hea olla; kui sa tahad, siis ma teen siia kolm telki, ühe sinule, ühe Moosesele ja ühe Eelijale.“ 5. Kui ta alles rääkis, vaata, siis varjas neid hele pilv. Ja vaata, hääl pilvest ütles: „See on mu armas Poeg, kellest mul on hea meel; teda kuulake!“ 6. Ja kui jüngrid seda kuulsid, langesid nad silmili maha ning kartsid väga. 7. Ja Jeesus tuli nende juure, puudutas neid ja ütles: „Tõuske üles ja ärge kartke!“ 8. Aga kui nad oma silmad üles tõstsid, ei näinud nad kedagi kui Jeesust üksi. 9. Ja mäelt alla tulles keelas Jeesus neid ning ütles: „Ärge rääkige kellelegi sellest nägemusest, kuni Inimese Poeg surmuist üles tõuseb!“

10. Ja jüngrid küsisid temalt ning ütlesid: „Miks siis kirjatundjad ütlevad, et Eelija peab tulema enne?“ 11. Tema kostis ja ütles: „Belija tuleb küll enne ja seab kõik korda. 12. Aga ma ütlen teile, et Belija on juba tulnud, ja nad ei ole

teda ära tunnud, vaid on temale teinud, mida nad tahtsid. Nõnda peab ka Inimese Poeg kannatama nende poolt!“ 13. Siis jüngrid said aru, et ta neile rääkis Ristijast Johannesest.

Jeesus teeb terveks kuutõbise poisi

14. Ja kui nad tulid rahva juure, astus tema ette inimene ja heitis põlvili ta ette 15. ning ütles: „Issand, halasta mu poja peale, sest ta on kuutõbine ja suures vaevas; sagedasti langeb ta tulle ja sagedasti vette. 16. Ja ma tõin ta sinu jüngerite juure, kuid nad ei suutnud teda terveks teha!“ 17. Aga Jeesus kostis ning ütles: „Oh sina uskmata ja pöörane tõug! Kui kaua pean ma olema teie juures? Kui kaua pean ma teiega kannatama? Toooge ta siia mu juure!“ 18. Ja Jeesus sõitles teda, ja kuri vaim väljus temast, ja pois sai terveks samast tunnist. 19. Siis tulid jüngrid Jeesuse juure isepäinis ja küsisid: „Miks meie ei võinud teda välja ajada?“ 20. Aga tema ütles neile: „Teie nõdra usu pärast. Sest tõesti ma ütlen teile, kui teil oleks usku nagu sinepiivake, siis te võiksite ütelda sellele mäele: Siirdu siit sinna! Ja ta siirduks sinna, ja miski ei oleks teile võimatu. [21. Seesinane sugu ei lähe muidu välja kui aga palve ja paastumisega!]“

Jeesus kuulutas ette teist korda oma surma ja ülestõusmist

22. Aga kui nad üheskoos viibisid Galileas, ütles Jeesus neile: „Inimese Poeg antakse ära inimeste kätte; 23. ja nad tapavad tema, ja kolmandal päeval ta äratakse üles!“ Ja nad said väga kurvaks.

Jeesus annab maksuraha

24. Aga kui nad Kapernauma jõudsid, tulid Peetruse juure maksuraha korjajad ja ütlesid: „Kas teie õpetaja maksuraha ei maksa?“ 25. Tema ütles: „Jah,

maksab!“ Ja kui ta koju tuli, jõudis Jeesus talle küsimusega ette ning ütles: „Mis sa arvad, Siimon? Kellelt võtavad kuningad maa peal tolli või maksu, kas omilt lastelt või võõrastelt?“ 26. Peetrus vastas temale: „Võõrastelt.“ Jeesus ütles temale: „Siis on lapsed sellest vabad. 27. Kuid et neid mitte pahandada, mine merele, heida õng sisse ja võta esimene kala, mis üles tuleb; ja kui sa tema suu avad, sa leiad hõberaha. Võta see ja anna neile minu ja enese cesti!“

Õpetus alandlikkuseks

18. Sel ajal tulid jüngrid Jeesuse juure ja ütlesid: „Kes on küll suurim taevariigis?“ 2. Ja Jeesus kutsus lapsukese enese juure, asetask tema nende keskele. 3. ja ütles: „Tõesti ma ütlen teile, kui te ei pöördu ega saa kui lapsukesed, ei saa te mitte taevariiki! 4. Kes nüüd iseenast alandab nagu see lapsuke, on suurem taevariigis. 5. Ja kes iganes ühe niisuguse lapsukese vastu võtab minu nimel, see võtab mind vastu.“

Hoiatus pahanduste eest

6. Aga kes pahandab ühe neist pisukesist, kes minusse usuvad, sellele oleks parem, et vesikivi tema kaela poodaks ja ta uputataks mere sügavusse. 7. Häda maailmale pahanduste pärast! Sest pahandused peavad tulema, kuid häda sellele inimesele, kelle läbi pahandus tuleb! 8. Aga kui su käsi või su jalg sind pahandab, siis raiu ta maha ja heida enesest ära. Parem on sulle, et sa vigasena või jalutuna lähed elusse, kui et sul on kaks kätt ja kaks jalga ja sind heidetakse igavesse tulle. 9. Ja kui su silm sind pahandab, kisu ta välja ja viska enesest ära. Parem on sulle, et sa ühe silmaga lähed elusse kui et sul on kaks silma ja sind heidetakse põrgutulle.

10. Vaadake ette, et te ühtki neist pisukesist ei põlga; sest ma ütlen teile, et nende inglid taevas alati näevad mu

13 Mk. 8, 27-30; Lk. 9, 18-21. 14 p. 14, 21; 17, 10. 16 Jh. 6, 69. 17 1 Ko. 2, 10; Ga. 1, 15 j. 18 Jh. 1, 42; 1 Ko. 3, 11; Hf. 2, 20. 19 p. 18, 18. 20 p. 17, 9. 21 p. 12, 40; 17, 22; Mk. 8, 31-33; Lk. 9, 22; Jh. 2, 19. 23 2 Sa. 19, 23. 24 p. 10, 38 j; Mk. 8, 34-9, 1; Lk. 9, 23-27. 25 Lk. 17, 33. 26 Jh. 2, 15. 27 Ro. 2, 6. 28 p. 10, 23. 1 Mk. 9, 2-13; Lk. 9, 28-36. 2 Fl. 3, 21; 2 Pe. 1, 16 j. 5 p. 3, 17. 9 p. 16, 20. 10 p. 11, 14; Mt. 3, 23. 11 Lk. 1, 17. 12 p. 14, 9 j.

13 Lk. 1, 17. 14 Mk. 9, 14-29; Lk. 9, 37-43. 17 5 Mo. 32, 5. 19 p. 10, 1. 20 p. 21, 21; Mk. 11, 23; Lk. 17, 6. 22 p. 16, 21; 20, 17 j; Mk. 9, 30-32; Lk. 9, 43-45. 23 Lk. 18, 33. 24 2 Mo. 30, 12 j. 25 p. 22, 21; Ro. 13, 7. 27 Lk. 23, 2. 1 Mk. 9, 33-37; Lk. 9, 46-48. 3 p. 19, 14. 5 p. 10, 40. 6 Mk. 9, 42-48; Lk. 17, 1-2. 7 1 Ko. 11, 19. 8 p. 5, 29 j; Kl. 3, 5. 10 L. 34, 8; He. 1, 14.

Isa palet, kes on taevast. [11. Sest Inimese Poeg on tulnud päästma seda, mis on kadunud.]

Tähenamissõna kadunud lambast

12. Mis te arvate? Kui kellelgi inimesel juhtub olema sada lammast ja üks neist eksib ära, eks ta jäta need üheksakümmend üheksa mägede ja lähe otsima seda, kes on ära eksinud? 13. Ja kui juhtub, et ta selle leiab, tõesti ma ütlen teile, et ta sellest tunneb rohkem rõõmu kui üheksakümne üheksast, kes ei olnud ära eksinud. 14. Nõnda ei ole ka teie Isa tahtmine, kes on taevast, et üks neist pisukesist hukka läheks.

Süüdlase kohtlemisest

15. Aga kui su vend eksib sinu vastu, siis mine ja noomi teda nelja silma all. Kui ta sind kuulab, siis sa oled oma venna võitnud. 16. Aga kui ta sind ei kuula, siis võta enesega veel üks või kaks, et iga asi kinnitatakse kahe või kolme tunnistaja sõnaga. 17. Aga kui ta neid ei kuula, siis ütle kogudusele; aga kui ta kogudustki ei kuula, siis ta olgu sinu meelest nagu pagan ja tõlner. 18. Tõesti ma ütlen teile, et mis te iganes maa peal seote, on ka taevast seotud, ja mis te iganes maa peal lahti päästate, on ka taevast lahti päästetud.

Ühine palve

19. Taas ütlen ma tõesti teile, et kui kaks teie seast ühel nõul on maa peal mingi asja pärast, mida nad iganes paluvad, siis see saab neile minu Isalt, kes on taevast. 20. Sest kus kaks või kolm koos on minu nimel, seal olen mina nende keskel."

Andeksandmise käsk ja tähenamissõna tigidast sulasest

21. Siis astus Peetrus tema juure ja ütles: „Issand, mitu korda ma pean, kui mu vend mu vastu eksib, temale andeks

andma? Ons küllalt seitsmest korrast?“ 22. Jeesus ütles temale: „Ma ei ütle sulle mitte: Seitse korda! vaid: Seitsekümmend korda seitse korda!“

23. Sellepärast on taevariik kuninga sarnane, kes oma sulastega tahtis aru teha. 24. Aga kui ta hakkas aru tegema, toodi üks ta ette, kes oli talle kümme tuhat talenti võlgu. 25. Aga kui tal ei olnud maksta, käskis isand müüa tema ja ta naise ja ta lapsed ja kõik, mis tal oli, ja maksta. 26. Siis sulane heitis maha, kummardas teda ja ütles: Kannata minuga, ja ma maksan sulle kõik! 27. Siis oli isandale hale meel sellest sulasest, ta laskis tema lahti ja kinkis talle võla. 28. Aga seesama sulane läks välja ja leidis ühe oma kaassulase, kes temale oli võlgu sada teenarit. Ja ta võttis tema kinni, kagistas teda ja ütles: Maksa, mis sa oled võlgu! 29. Siis tema kaassulane heitis maha tema jalge ette, palus teda ning ütles: Kannata minuga, ja ma maksan sulle kõik! 30. Aga tema, ei tahtnud, vaid läks ära ja heitis ta vangi kuni ta maksab oma võla. 31. Aga kui tema kaassulased nägid, mis sündis, said nad väga kurvaks ja tulid ning kaebasid oma isandale kõik, mis oli sündinud. 32. Siis kutsus ta isand tema enese ette ja ütles temale: Sa tige sulane! Kõik selle võla ma kinkisin sulle, sellepärast et sa mind palusid, 33. eks siis sinagi pidanud halastama oma kaassulase peale, nõnda nagu mina sinu peale halastasin? 34. Ja ta isand sai vihaseks ja andis tema piinajate kätte, kuni ta maksab kõik, mis tal temaga oli võlgu. 35. Nõnda teeb ka minu taevane Isa teile, kui te igati omast südamest andeks ei anna oma vennale!“

Abielu lahutamisest

19. Ja sündis, kui Jeesus need kõned oli lõpetanud, et ta läks ära Galileamaalt ja tuli Juudamaa alale teisele poole Jordanit. 2. Ja palju rahvast järgis teda, ja ta tegi

11 p. 9, 13; Lk. 19, 10. 12 Lk. 15, 3-7. 14 Hs. 33, 11; 1 Ti. 2, 4. 15 3 Mo. 19, 17; Lk. 17, 3; Ga. 6, 1. 16 5 Mo. 19, 15; Jh. 8, 17. 17 1 Ko. 5, 13. 18 p. 16, 19; Jh. 20, 23. 19 Mk. 11, 24. 20 p. 28, 20; Lk. 24, 15, 36. 21 Lk. 17, 4. 22 p. 6, 14; Kl. 3, 13. 24 L. 130, 3. 26 L. 5, 3. 27 Mt. 7, 18; Lk. 7, 42. 28 Jh. 5, 14; Hf. 4, 32. 33 Jk. 2, 13. 34 p. 5, 26. 35 p. 6, 14. 1 Mk. 10, 1-12; Lk. 16, 18.

neid seal terveks. 3. Siis tuli tema juure varisere teda kiusama, ja need ütlesid: „Kas on luba oma naist enesest lahutada igasugusel põhjusel?“ 4. Tema kostis ja ütles: „Kas te ei ole lugenud, et Looja nad algusest lõi meheks ja naiseks, 5. ja ütles: Scepärast inimene jätab maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja need kaks on üks liha? 6. Nõnda ei ole nad siis enam kaks, vaid on üks liha. Mis nüüd Jumal on ühte pannud, seda inimene ärge lahutagu!“ 7. Nad ütlesid temale: „Mispärast siis Mooses käskis anda lahutuskirja ja lahutada?“ 8. Ta ütles neile: „Mooses on teile teie südame kanguse pärast annud loa oma naisi enestest lahutada; algusest ei ole see mitte nõnda olnud. 9. Aga ma ütlen teile: Kes oma naise enesest lahutab muidu kui hooruse pärast ja võtab teise, see rikub abielu, [ja kes võtab lahutatud naise, see rikub abielu.“] 10. Siis ütlesid jüngrid temale: „Kui inimese lugu naisega on nõnda, siis ei ole hea abielluda.“ 11. Aga tema ütles neile: „Kõik ei saa aru sellest sõnast, vaid ainult need, kelledele see on antud. 12. Sest on kohitsetuid, kes emahust nõnda on sündinud, ja on kohitsetuid, kes inimeste poolt on kohitsetud, ja on kohitsetuid, kes ise on ennast kohitsenud taevariigi pärast. Kes suudab aru saada, saagu aru!“

Jeesus õnnistab lapsi

13. Siis toodi tema juure lapsukesi, et ta oma käed nende peale paneks ja palvetaks. Aga jüngrid sõitlesid toojaid. 14. Ent Jeesus ütles: „Jätke lapsukesed rahule ja ärge keelake neid minu juure tulemast, sest niisuguste päralt on taevariik!“ 15. Ja ta pani oma käed nende peale ja läks seal ära.

Rikas noormees ja igavene elu

16. Ja vaata, üks mees astus tema juure ja ütles temale: „Õpetaja, mis head ma

pean tegema, et saaksin igavese elu?“ 17. Aga ta ütles talle: „Miks sa mulle küsid, mis on hea? Üksainus on, kes on hea. Ent kui sa tahad minna elu sisse, siis pea käsud!“ 18. Tema küsis temalt: „Missugused?“ Jeesus ütles: „Sa ei tohi tappa; sa ei tohi abielu rikkuda; sa ei tohi varastada; sa ei tohi valet tunnistada; 19. sa pead oma isa ja ema austama; ja armasta oma ligimest nagu iseennast!“ 20. Noor mees ütles temale: „Seda kõike ma olen pidanud. Mis puudub mul veel?“ 21. Jeesus ütles talle: „Kui tahad olla täiuslik, siis mine müü oma varandus ja anna vaestele, siis on sul varandus taevast, ja tule ning järgi mind!“ 22. Kui noor mees seda sõna kuulis, läks ta ära kurva meelelega, sest tal oli palju vara.

Rikkal on raske pääseda taevariiki

23. Siis Jeesus ütles oma jüngritele: „Tõesti, ma ütlen teile, rikkal on raske pääseda taevariiki. 24. Ja taas ma ütlen teile: Hõlpsam on kaamelil minna läbi nõelasilma kui rikkal pääseda Jumala riiki!“ 25. Kui jüngrid seda kuulsid, hämmastusid nad väga ning ütlesid: „Kes siis võib öndsaks saada?“ 26. Aga Jeesus vaatas neile otsa ja ütles neile: „Inimestel on see võimatu, kuid Jumalal on kõik võimalik!“

27. Siis kostis Peetrus ning ütles temale: „Vaata, meie oleme jätnud maha kõik ja oleme järginud sind. Mis me sellest nüüd saame?“ 28. Aga Jeesus ütles neile: „Tõesti, ma ütlen teile, et teie, kes olete mind järginud, uuesti-sündimises, kui Inimese Poeg istub oma aujärjele, istute ka ise kaheteistkümnele aujärjele ja mõistate kohut kaheteistkümne Iisraeli suguharu üle! 29. Ja igaüks, kes on jätnud maha majad või vennad või õed või isa või ema või lapsed või põllud minu nime pärast, saab mitu korda rohkem ja päril igavese elu.

3 p. 5, 31. 4 1 Mo. 1, 27. 5 1 Mo. 2, 24. 6 1 Ko. 7, 10. 7 5 Mo. 24, 1. 8 5 Mo. 24, 1. 9 p. 5, 32. 11 1 Ko. 7, 7, 17. 12 1 Ko. 7, 32, 34. 13 Mk. 10, 13-16; Lk. 18, 15-17. 14 p. 18, 21. 16 Mk. 10, 17-22; Lk. 18, 18-23. 17 Lk. 10, 26. 18 2 Mo. 20, 12; Ro. 13, 9. 19 3 Mo. 19, 18. 21 p. 6, 20; Lk. 12, 33. 22 L. 62, 11. 23 Mk. 10, 23-31; Lk. 18, 24-30; 1 Ti. 6, 9; 19. 25 Hf. 2, 12. 28 Lk. 22, 30. 29 Hf. 10, 34.

30. Aga paljud esimesed jäävad viimseiks, ja viimsed saavad esimesteks!

Tähendamissõna töötajajast viinamäel

20. Sest taevariik on majaisanda sarnane, kes vara hommikul välja läks töötajaid palkama oma viinamäele. 2. Kui ta töötajatega oli kokku leppinud ühe teenari peale päevapalgaks, läkitas ta nad oma viinamäele. 3. Ja ta läks välja kolmandal tunnil ja nägi teisi turul töötä seisvat. 4. ja ütles neile: Minge ka teie viinamäele ja mis iganes õige on, annan ma teile! 5. Ja nad läksid ära. Taas läks ta välja kuuendal ja üheksandal tunnil ja tegi nõndasamuti. 6. Aga üheteistkümnendal tunnil ta läks välja ja leidis teisi seisvat ja ütles neile: Mis te siin kogu päeva töötä seisate? 7. Nad ütlesid temale: Meid ei ole keegi palganud! Tema ütles neile: Minge teiegi viinamäele! 8. Kui siis õhtu tuli, ütles viinamäe isand oma ülevaatajale: Kutsu töötajad ja anna neile palk alates viimseist kuni esimesteni. 9. Kui nüüd need tulid, kes üheteistkümnendal tunnil olid palgatud, said nad igaüks ühe teenari. 10. Aga kui esimesed tulid, arvasid nemad, et nad saavad rohkem; ja nemadki said igaüks ühe teenari. 11. Kui nad olid saanud, nurisesid nad majaisanda vastu 12. ning ütlesid: Need viimsed aga on ühe tunni tööd teinud ja sa oled nad teinud meie väärilisteks, kes me päeva koormat ja palavust oleme kannud! 13. Aga ta kostis ning ütles ühele nende seast: Sõber, ma ei tee sulle ülekohut; eks sa leppinud minuga kokku ühe teenari peale? 14. Võta, mis sinule kuulub, ja mine oma teed; aga ma tahan sellele viimsele anda nõnda nagu sinulegi. 15. Kas ei ole mul luba enese omaga teha, mida ma tahan? Või on sinu silm kade, et mina hea olen? 16. Nõnda saavad viimsed esimesteks ja esimesed viimseiks. [Sest paljud on kutsunud, kuid vähesed on valitud!]

Jeesus kuulutab ette kolmat korda oma surma ja ülestõusmist

17. Ja tahtes minna üles Jeruusalemma, võttis Jeesus need kaksteistkümmend isepäinist ja ütles teel olles neile: 18. „Vaata, me läheme üles Jeruusalemma ja Inimese Poeg antakse ülempreestrite ja kirjatundjate kätte, ja nad mõistavad tema surma 19. ja annavad tema paganate kätte pilgata ja piitsutada ja risti lüüa; ja kolmandal päeval ta äratatakse üles!“

Igatsus au järele

20. Siis astus Sebedeuse poegade ema tema juure ühes oma poegade, kummardas ja palus talt midagi. 21. Aga ta ütles naisele: „Mida sa tahad?“ Tema ütles temale: „Ütle, et need mu kaks poega istuksid üks su paremale ja teine su vasakule käele sinu kuningriigis!“ 22. Aga Jeesus vastas ning ütles: „Te ei tea, mida te palute! Kas te võite juua seda karikat, mis minul tuleb juua?“ Nad ütlesid talle: „Jah, võime!“ 23. Tema ütles neile: „Minu karika te küll joote, aga mu paremal ja vasakul käel istuda ei ole minu käes teile anda, vaid kellele mu Isa selle on valmistanud.“

Inimese tõeline suurus

24. Ja kui need kümme seda kuulsid, sai nende meel pahaseks nende kahe vennaga. 25. Aga Jeesus kutsus nad enese juure ja ütles: „Te teate, et paganate ülemad valitsevad nende üle ja suured isandad tarvitavad vägivalda nende kallal. 26. Teie seate aga ei tohi nõnda olla; vaid kes iganes teie seast tahab suureks saada, see olgu teie teenija; 27. ja kes teie seast tahab olla kõige esimene, see olgu teie ori; 28. otsegu Inimese Poeg ei ole tulnud, et teda teenitaks, vaid teenima ja oma hinge andma lunaks paljude eest!“

30 p. 20, 16; Lk. 13, 30. 1 p. 21, 33. 2 p. 18, 28; He. 6, 10. 3 Lk. 50, 1. 4 1 Ko. 3, 8.
11 Lk. 15, 28. 15 Ro. 9, 16, 21. 16 p. 19, 10; 22, 14; Mk. 10, 31. 17 p. 17, 22; Mk. 10, 32-34.
Lk. 18, 31-34. 18 p. 16, 21; 17, 22 j; Mk. 9, 31. 20 p. 10, 2; Mk. 10, 35-40. 21 p. 19, 28.
22 p. 26, 39; Jh. 18, 11. 24 Mk. 10, 41-45. 25 Lk. 22, 24 j. 26 p. 23, 11; 1 Pe. 5, 3.
27 Mk. 9, 35. 28 Lk. 22, 27; Fl. 2, 7; 1 Ti. 2, 6.

Kaks pimedat tehakse nägijaks

29. Ja kui nad Jecrikost välja läksid, järgis teda palju rahvast. 30. Ja vaata, kaks pimedat istus tee ääres, ja kui nad kuulsid, et Jeesus läheb mööda, kisendasid nad: „Issand, Taaveti Poeg, halasta meie peale!“ 31. Aga rahvas sõitles neid, et nad vait jääksid. Kuid nad kisendasid veel enam: „Issand, Taaveti Poeg, halasta meie peale!“ 32. Siis Jeesus jäi seisma, hüüdis neid ja ütles: „Mida te tahate, et ma teile teeksin?“ 33. Nad ütlesid temale: „Issand, et meie silmad läheksid lahti!“ 34. Siis Jeesusel hakkas hale meel ja ta puudutas nende silmi. Ja kohe nad nägid jälle ja järgisid teda.

Jeesus tuleb Jeruusalemma kui Kuningas

21. Ja kui nad Jeruusalema ligi said ja Betfage poole Olimäele tulid, siis läkitas Jeesus kaks jüngrit ning ütles neile: 2. „Minge sinna alevisse, mis on teie ees, ja varsti te leiaste kinniscotud emacesli ja sälu ta juures; päästke need lahti ja tooge mu juure. 3. Ja kui teile keegi midagi ütleb, siis ütelge: Issandal on neid tarvis! Siis ta lähatab nad sedamaid. 4. Aga see on kõik sündinud, et läheks täide, mis on üteldud prohveti kaudu: 5. Ütelge Siioni tütrele: Vaata, sinu Kuningas tuleb sulle tasane ja istub emacesli seljas ja sälu seljas, kes on ikkealuse looma varss!“ 6. Siis jüngrid läksid ja tegid nõnda, nagu Jeesus neid oli käskinud, 7. ning tõid emacesli ja sälu ja panid riided nende peale ja panid ta riide peale istuma. 8. Aga suurem hulk laotas oma riided tee peale, aga teised raiusid oksti puudest ja puistasid tee peale. 9. Aga rahvahulgad, kes ees ja taga käisid, hüüdsid: „Hoosianna Taa-veti Pojale! Önnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel! Hoosianna kõrges!“ 10. Ja kui ta Jeruusalemma sisse läks, tõusis kogu linn liikvele ja ütles: „Kes see on?“

11. Aga rahvas ütles: „Tema on see prohvet Jeesus Galilea Naatsaretist!“

Jeesus puhastab templi

12. Ja Jeesus läks pühakotta ja ajas välja kõik, kes müüsid ja ostsid pühakojas, ja viskas kummuli rahavahetajate laud ja tuvimüüjate istmed, 13. ja ütles neile: „Kirjutatud on: Minu koda peab hüütama palvekojaks, aga teie teete ta röövliauguks!“ 14. Ja pühakojas tuli tema juure pimedaid ja jalutumaid, ja ta tegi nad terveks. 15. Aga kui ülempreestrid ja kirjatundjad nägid neid imesid, mida ta tegi, ja poisse, kes pühakojas hüüdsid: „Hoosianna Taa-veti Pojale!“ sai nende meel pahaseks 16. ja nad ütlesid temale: „Kas sa kuuled, mida need ütlevad?“ Jeesus ütles neile: „Jah, kuulen! Kas te iganes pole lugenud: Laste ja imikute suust oled sa enesele valmistanud kiituse?“ 17. Ja ta jättis nad maha ja läks linnast välja Betaaniasse ja jäi sinna ööseks.

Jeesus neab viljatuma viigipuu

18. Aga kui ta vara hommikul jälle linna läks, hakkas tal nälg. 19. Ja nähes üht viigipuud tee ääres, läks ta selle juure, aga ei leidnud seal pealt midagi muud kui ainult lehti. Ja ta ütles puule: „Ärgu ialgi enam kasvagu sinust vilja!“ Ja kohe kuivas viigipuu ära. 20. Kui jüngrid seda nägid, panid nad imeks ning ütlesid: „Kuidas see viigipuu nii kohe ära kuivas?“ 21. Aga Jeesus kostis ning ütles neile: „Tõesti ma ütlen teile, kui teil oleks usku ja te ei mõtleks kaksipidi, siis te ei teeks mitte ainult seda, mis viigipuule on sündinud, vaid kui te ka ütleksite sellele mäele: Tõuse paigast ja lange merrel! siis see sünniks. 22. Ja kõik, mida te iganes palves palute uskudes, seda te saate!“

29 Mk. 10, 46-52; Lk. 18, 35-43. 31 Lk. 18, 1. 32 Lk. 50, 15. 1 Mk. 11, 1-11; Lk. 19, 28-40;
Jh. 12, 12-19. 3 p. 26, 18. 5 Jh. 6, 11; Sk. 9, 9. 7 2 Ku. 9, 13; Jh. 2, 50. 8 2 Ku. 9, 13.
9 Lk. 11, 25 j. 10 Jh. 5, 39. 11 p. 2, 23. 12 Mk. 11, 15-19; Lk. 19, 45-48; Jh. 2, 13-22.
13 Jh. 5, 39; Jh. 7, 11. 16 Lk. 8, 3. 18 Mk. 11, 12-14, 20-26. 19 Lk. 13, 61. 20 Lk. 33, 9.
21 p. 17, 20; Lk. 17, 6.

Küsimus Jeesuse meelevaldast

23. Ja kui nad tulid pühakotta, astusid ülempreestrid ja rahva vanemad tema juure, kui ta õpetas, ja ütlesid: „Missuguse meelevaldaga sa teed neid asju? Ja kes on sulle selle meelevaldaga annud?“
24. Aga Jeesus kostis ning ütles neile: „Ma tahan ka teilt küsida ühe asja; kui te mulle selle ütlete, siis ma ütlen ka teile, missuguse meelevaldaga ma neid asju teen.“
25. Kust oli Johannese ristimine, kas täevast või inimestest? Aga nemad arutasid asja isekeskis ja ütlesid: „Kui me ütleme: Taevast! siis ta ütleb meile: Mispärast te siis ei uskunud teda? 26. Aga kui me ütleme: Inimestest! siis meil tuleb karta rahvast, sest nad kõik peavad Johannest prohvetiks!“
27. Ja nad kostsid Jeesusele ning ütlesid: „Me ei tea!“ Siis ütles ka tema neile: „Ega minagi teile ütle, missuguse meelevaldaga ma neid asju teen.“

Tähendamissõna kahest pojast

28. Aga mis te arvate? Ühel inimesel oli kaks poega. Ja ta läks esimese juure ning ütles: Poeg, mine täna tööle mu viinamäele! 29. Aga tema kostis ning ütles: Küll ma lähen, isand! Ja ta ei läinud mitte. 30. Siis isa läks ka teise juure ja ütles nõndasamuti. See kostis ning ütles: Ei mina taha! Pärast ta kahetses ja läks. 31. Kumb neist tegi isa tahtmist? Nad ütlesid: „Viimane.“ Jeesus ütles neile: „Tõesti ma ütlen teile, et tõlnerid ja hoorad saavad enne teid Jumala riiki. 32. Sest Johannes tuli teie juure õiguse teed ja te ei uskunud teda; ent tõlnerid ja hoorad uskusid teda. Aga teie, ehk te küll seda nägite, ei kahetsenud pärast, et teda uskuda.“

Tähendamissõna viinamäest

33. Kuulge teist tähendamissõna: Oli majaisand, kes istutas viinamäe ja tegi selle ümber aia ja kaevas sinna surutõrre ja ehitas torni ja andis selle rendile

aednike kätte ja läks võõrale maale. 34. Kui siis viinamarja korjamise aeg lähenes, läkitas ta oma sulased aednike juure oma vilja vastu võtma. 35. Aga aednikud võtsid tema sulased kinni; mõned nad peksid, mõned nad tapsid, mõned nad viskasid kividega surnuks. 36. Taas ta läkitas teised sulased, rohkem kui esimesi; ja nad tegid neile nõndasamuti. 37. Viimaks ta läkitas oma poja nende juure, mõeldes: Küllap nad mu poega häbenevad. 38. Aga kui aednikud nägid poega, ütlesid nad isekeskis: See on see pärija, tulge, tapame ta ära, siis saame tema pärandi enestele! 39. Ja nad võtsid ja tõukasid ta välja viinamäest ning tapsid ta ära. 40. Kui nüüd viinamäe isand tuleb, mis ta teeb nende aednikega? 41. Nad ütlesid temale: „Need kurjad ta hukkab ära kurjasti ja annab viinamäe teiste aednike kätte, kes annavad temale vilja omal ajal.“ 42. Jeesus ütles neile: „Kas te pole ilalgi Kirjast lugenud: Kivi, mille hooneehitajad kõrvale heitsid, on saanud nurgakiviks; Issandalt on see tulnud ja on imeasi meie silmis. 43. See pärast ma ütlen teile: Jumala riik võetakse teilt ära ja antakse sellele rahvale, kes selle vilja kannab. 44. Ja kes selle kivi peale langeb, läheb rusuks; aga kelle peale iganes see langeb, selle ta teeb pihuks!“ 45. Ja kui ülempreestrid ja variserid tema tähendamissõnu kuulsid, mõistsid nad, et ta neist rääkis. 46. Ja nad oleksid ta hea meelega kinni võtnud, aga kartsid rahvast, sest see pidas teda prohvetiks.

Tähendamissõna kuninglikust pulmast

22. Ja Jeesus algas kõnet ja rääkis neile jälle tähendamissõnadega ning ütles: 2. „Taevariik on kuninga sarnane, kes oma pojale pulmad tegi. 3. Ja ta läkitas oma sulased kutsutuid pulma kutsuma. Ja need ei tahtnud tulla. 4. Taas läkitas ta teisi sulaseid ja ütles: Ütelge kutsututele: Vaata, oma sõõmaaja ma olen valmistanud, mu härjad ja nuumveised on

tapetud ja kõik on valmis, tulge pulma! 5. Aga nad ei hoolinud sellest, vaid läksid ära, kes oma põllule, kes oma kaubale; 6. veel teised võtsid tema sulased kinni, kohtlesid neid ülbesti ja tapsid nad ära. 7. Aga kuningas vihastus ja läkitas oma sõjaväed välja, hukkas need tapjad ja süütas nende linna põlema. 8. Siis ta ütles oma sulastele: Pulmad on küll valmis, aga need, kes olid kutsutud, ei olnud seda väärt. 9. Minge nüüd teelahkmetele ja kutsuge pulma, keda te iganes leiate! 10. Ja need sulased läksid välja teedele ja kogusid kokku kõik, keda nad leidsid, kurjad ja head. Ja pulmakoda sai täis lauastitajaid. 11. Siis kuningas läks sisse lauavõõraid vaatama ja nägi seal inimest, kellel ei olnud pulmariiet seljas. 12. Ja ta ütles temale: Sõber, kuidas sa siia oled sisse tulnud, ilma et sul pulmariiet oleks? Aga too ei saanud sõnagi suust. 13. Siis kuningas ütles teenijale: Siduge tema jalad ja käed ja heitke ta kõige äärmisemasse pimedusse, seal on ulumine ja hammaste kiristamine! 14. Sest paljud on kutsutud, kuid vähesed on valitud!“

Maksu maksmisest keisrile

15. Siis läksid variserid ja pidasid nõu, kuidas nad teda ta kõnest saaksid võrgutada. 16. Ja nad läkitavad tema juure oma jüngrid ühes Heroodese seltsiga ja lasevad ütelda: „Õpetaja, me teame, et sa oled tõemeelne ja õpetad Jumala teed tões ega hooli ühestki, sest sa ei vaata inimese isikule. 17. Ütle nüüd meile, mida sa arvad: Kas on tarvis anda maksu keisrile või mitte?“ 18. Aga Jeesus mõistis nende tigidust ja ütles: „Te silmakirjastejad, miks te mind kiusate? 19. Näidake mulle maksuraha!“ Ja nad tõid tema kätte ühe teenari. 20. Tema ütles neile: „Kelle kuju ja pealkiri see on?“ 21. Nad vastasid temale: „Keisri.“ Siis ta ütles neile:

„Andke siis keisrile, mis kuulub keisrile, ja Jumalale, mis kuulub Jumalale!“
22. Kui nad seda kuulsid, imestasid nad ja jätsid tema ning läksid ära.

Surnute ülestõusmise küsimus

23. Sel päeval tuli tema juure sadusere, kes ütlevad, et ülestõusmist ei olegi, ja küsisid talt: 24. „Õpetaja, Mooses on ütelnud: Kui keegi sureb lasteta, peab ta vend abielluma ta naisega ja soetama oma vennale järglase. 25. Meie juures oli seitse venda. Esimene abiellus ja suri, ja et tal ei olnud järglast, jättis ta oma naise oma vennale. 26. Nõndasamuti ka teine ja kolmas kuni seitsmendani. 27. Kõige viimaks suri ka naine. 28. Ent ülestõusmises, kelle naiseks ta jääb nende seitsme seast, sest ta on kõikidel olnud?“ 29. Aga Jeesus kostis ning ütles neile: „Eksite, sest te ei mõista Kirja ega Jumala väge! 30. Sest ülestõusmises ei võeta naisi ega minda mehele, vaid ollakse kui Jumala inglid taevas. 31. Aga kas te ei ole surnute ülestõusmisest lugenud, mis Jumal teile on ütelnud: 32. Mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal. Jumal ei ole mitte surnute, vaid on elavate Jumal!“ 33. Ja kui rahvas seda kuulis, hämmastus ta tema õpetusest.

Missugune käsk on suur?

34. Aga kui variserid said kuulda, et ta saduseride suu oli sulgenud, tulid nad ühel meelel kokku; 35. ja üks käsutundja nende seast küsis talt teda kiusates: 36. „Õpetaja, missugune käsk on suur käsuõpetuses?“ 37. Aga Jeesus ütles temale: „Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma meelest. 38. See on suur ja esimene käsk. 39. Aga teine on selle sarnane: Armasta oma ligimest nagu isennast. 40. Neis kahes käsus on kogu käsuõpetus ja prohvetid koos!“

23 Mk. 11, 27-33; Lk. 20, 1-8; Jh. 2, 18. 26 p. 14, 5. 30 p. 7, 21. 31 Lk. 3, 12; 18, 14.
32 Lk. 7, 29. 33 p. 25, 14; Js. 5, 1; Mk. 12, 1-12; Lk. 20, 9-19. 38 p. 26, 3; 27, 18.
42 Lk. 118, 22; Js. 8, 14; Ap. 4, 11; Ro. 9, 33; 1 Pe. 2, 6. 44 Js. 8, 15; Th. 2, 34; 44).
46 Jh. 7, 40. 1 Lk. 14, 16-24. 2 Jh. 3, 29. 4 p. 21, 36; Js. 65, 2.

7 p. 24, 2; Lk. 19, 43. 9 p. 13, 47; 21, 43. 13 p. 8, 12. 14 p. 20, 16. 15 Mk. 12, 13-17;
Lk. 20, 20-26. 16 Mk. 3, 6. 19 p. 20, 2. 21 Ro. 13, 7. 23 Mk. 12, 18-27; Lk. 20, 27-40;
Ap. 23, 6, 8. 24 5 Mo. 25, 5. 32 2 Mo. 3, 6.16; He. 11, 16. 33 p. 7, 28. 34 Mk. 12, 28-34;
Lk. 10, 25-28. 36 Lk. 119, 172. 37 5 Mo. 6, 5. 39 3 Mo. 19, 18. 40 p. 7, 12; Ro. 13, 10; Ga. 5, 14.

Kelle poeg on Kristus?

41. Aga kui variserid üheskoos olid, küsis neilt Jeesus 42. ning ütles: „Mis teie arvate Kristusest, kelle poeg ta on?“ Nad ütlesid temale: „Taavet!“ 43. Tema ütles neile: „Kuidas siis Taavet hüüab teda vaimus Issandaks, kui ta ütleb: 44. Issand on ütelnud minu Issandale: Istu mu paremale käele, kuni ma sinu vaenlased panen su jalge alla? 45. Kui nüüd Taavet teda nimetab Issandaks, kuidas ta siis on tema poeg?“ 46. Ja ükski ei võinud temale sõnagi vastata, ja ükski ei julgenud sellest päevast peale temalt midagi enam küsida.

Jeesus hurjutab kirjatundjaid ja varisere

23. Siis rääkis Jeesus rahvale ja oma jüngritele 2. ning ütles: „Moosese istmel istuvad kirjatundjad ja variserid. 3. Kõike nüüd, mis nad iganes teile ütlevad, seda tehke ja pidage, aga nende tegude järele ärge tehke, sest nad ütlevad küll, aga ei tee; 4. nad seovad kokku raskeid ja ränki koormaid ja panevad neid inimestele õlgadele, aga ise nad ei taha sõrmegagi neid liigutada. 5. Kõik oma teod nad teevad selleks, et inimesed neid näeksid; sest nad teevad oma palvekaukad laiad ja oma rüüde tupsud suured. 6. Nad armastavad ülemaat paika lauas võõruspidudel ja esimesi istmeid kogudusekodades, 7. ja teretusi turgudel ja et inimesed neid kutsuksid „Rabi!“ 8. Aga teie ärge laske endid hüüda rabiks, sest üks on teie õpetaja; aga teie kõik olete vennad. 9. Ja ärge te kutsuge kedagi maa peal oma isaks, sest üks on teie Isa, kes on taevas. 10. Ja ärge te laske ka endid kutsuda juhatajaks, sest üks on teie juhataja — Kristus! 11. Aga kes on ülem teie seast, see olgu teie teenija. 12. Sest kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.“

13. Aga häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te sulete taevariigi inimeste eest! Ise te ei lähe sisse ega lasse sisse minna neid, kes tahavad sisse minna. [14. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te sööte ära leskede hooned ja loete silmakirjaks pikki palveid! Sellepärast te langete seda raskema koitu alla.] 15. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te käite läbi mered ja maad, et saavutada ühegi, kes heidab teie usku; ja kui ta on heitnud, siis te teete tast põrgulapse, kaks korda hullem kui te ise olete! 16. Häda teile, te sõgedad teejuhid, kes ütlete: Kes iganes vannub templi juures, sellel ei ole sest midagi, aga kes vannub templi kulla juures, sellel on kohustus! 17. Te jõledad ja sõgedad! Sest kumb on suurem, kuld või tempel, mis kulda pühitseb? 18. Ja: Kes iganes vannub altari juures, sellel ei ole sest midagi; aga kes vannub annetuse juures, mis on seal peal, sellel on kohustus! 19. Te jõledad ja sõgedad! Sest kumb on suurem, ohver või altar, mis ohvrit pühitseb? 20. Seepärast, kes vannub altari juures, vannub tema juures ja kõige selle juures, mis tema peal on. 21. Ja kes vannub templi juures, see vannub tema ja selle juures, kes seal elab. 22. Ja kes vannub taeva juures, see vannub Jumala aujärje juures ja tema juures, kes sellel istub. 23. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te maksate kümnist mündist ja tillist ja kõõmnest ja jätate kõrvale, mis on tähtsaim käsuõpetuses, õigluse ja halastuse ja ustavuse! Seda tuleks teha, aga teist mitte jätta tegemata. 24. Te sõgedad teejuhid, kes kurnate sääski, aga neelate alla kaameleid! 25. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te karika ja vaagna teete puhtaks väljastpoolt, aga seestpoolt on need täis röõvi ja aplust! 26. Sa sõge variser! Tee esmalt

karikas puhtaks seestpoolt, et see ka väljastpoolt saaks puhtaks! 27. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te olete lubatud haudade sarnased, mis küll väljastpoolt on nägusad, aga seestpoolt on täis surnute luid ja kõike räpasust! 28. Nõnda olete ka teie küll väljastpoolt näha õiged inimeste ees, kuid seestpoolt te olete täis salalikku meelt ja ülekohtu. 29. Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te ehitate prohvetite haudu ja kaunistate õigete hauasambaid 30. ja ütlete: Kui me oleksime elanud oma esiisade ajal, ei meie küll nende osalised oleks olnud prohvetite verd valamas! 31. Nõnda te siis runnistate iseeneste vastu, et te olete nende lapsed, kes tapsid prohveteid! 32. Et täitke siis ka oma vanemate mõõd! 33. Te maod, te rästikute sigitis, kuidas te põgenete põrgu hukatuse eest?

34. Seepärast, vaata, ma läkitan teie juure prohveteid ja tarku kirjatundjaid! Ja muist neist te tapate ja lööte risti, ja muist neist te piitsutate oma kogudusekodades ja kiutate neid taga ühest linnast teise, 35. et teie peale tuleks kõik vaga veri, mis on valatud maa peal alates õige Aabeli verest Sakarja, Berekja poja vereni, kelle te tapsite templi ja altari vahel. 36. Tõesti ma ütlen teile, see kõik tuleb sellesinase sugupõlve peale!

Jeesus kurdab Jeruusalema saatuse pärast

37. Jeruusale, Jeruusale, kes tapad prohvetid ja viskad kividega surnuks need, kes sinu juure on läkitatud! Kui mitu korda ma olen tahtnud su lapsi koguda, otsegu kana kogub oma pojakesi tiibade alla, ja teie ei ole tahtnud! 38. Vaata, teie koda jäetakse teil maha! 39. Sest mina ütlen teile: Nüüdsest peale ei saa te mind näha, seni kui te ütlete:

Õnnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel!“

Jeesus kuulutab ette templi hävitamist

24. Ja Jeesus tuli välja pühakojast ja läks edasi. Ja tema jüngrid astusid ta juure temale näitama pühakojas hooned. 2. Aga Jeesus ütles neile: „Eks te näe seda kõike? Tõesti ma ütlen teile, siia ei jäeta kivi kivi peale, mida maha ei kistaks!“

Tulevased õnnetused ja hädad

3. Ja kui ta Õlimäel istus, astusid jüngrid tema juure isepäinis ja ütlesid: „Ütle meile, millal see kõik sünnib ja mis on su tulemise ja maailma-ajastu lõpetuse tunnus?“ 4. Aga Jeesus kostis ning ütles neile: „Katsuge, et keegi teid ei eksita! 5. Sest paljud tulevad minu nime all ja ütlevad: Mina olen Kristus! ja eksitavad paljusid. 6. Aga te saate kuulda sõdadest ja sõnumeid sõjast; katsuge, et te ei chmuks! Sest see peab sündima, aga ots ei ole veel käes. 7. Sest rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu, ja nälga ja maavarisemisi on paiguti. 8. Aga see kõik on sünnivalude hakatus! 9. Siis antakse teid viletsusse ja teid tapetakse ja te olete kõigi rahvaste all minu nime pärast. 10. Ja siis taganevad paljud ja annavad üksteist ära ja vihkavad üksteist. 11. Ja palju valeprohveteid tõuseb, ja need eksitavad paljusid. 12. Ja et ülekohtu läheb väga võimsaks, jaheneb paljude armastus. 13. Aga kes otsani vastu peab, see pääseb! 14. Ja seda kuningriigi evangeeliumi peab kuulutama kogu maailmas tunnistuseks kõigile rahvaile, ja siis tuleb ots.“

15. Kui te siis näete pühas paigas seisvat hävituse koletist, millest on rääkinud prohvet Taaniel, — kes seda loeb, see pangu tähele — 16. siis põgenegu need, kes on Juudamaal, mägedele; 17. kes on katusel, argu tulgu

41 Mk. 12, 35-37; Lk. 20, 41-44. 44 p. 26, 64; L. 110, 1. 46 Lk. 14, 6. 1 Mk. 12, 38-40; Lk. 11, 37-41; 20, 45-47. 4 Lk. 11, 46. 5 p. 6, 1; 2 Mo. 13, 9; 4 Mo. 15, 38 j. 6 Lk. 14, 7. 8 Js. 33, 22; Jk. 3, 1. 10 Jh. 13, 13. 11 p. 20, 26 j. 12 H. 22, 29; Op. 29, 23; Ha. 21, 31; Lk. 18, 14; 1 Pe. 5, 5. 14 Lk. 20, 47. 16 p. 19, 14. 17 p. 5, 33 j. 19 2 Mo. 29, 37. 22 p. 5, 34. 23 3 Mo. 27, 30; Ml. 6, 8. 25 Mk. 7, 4. 26 Tl. 1, 15.

27 Ap. 23, 1. 31 Ap. 7, 52. 33 p. 3, 7. 34 p. 13, 52. 35 1 Mo. 4, 8; 2 Aj. 24, 20 j. 37 Lk. 13, 34-35. 38 1 Ku. 9, 7 j. 39 p. 21, 9; L. 118, 26; Jh. 12, 13. 1 Mk. 13, 1-2; Lk. 21, 5-6. 2 Lk. 19, 44. 3 Mk. 13, 3-23; Lk. 21, 7-24. 4 Ef. 5, 6. 5 Ap. 5, 36 j. 1 Jh. 2, 18; 2 p. 10, 17, 22; Jh. 16, 2. 10 p. 11, 6. 11 p. 7, 15; 2 Pe. 2, 1; 1 Jh. 4, 1. 12 2 Te. 2, 10. 9 Ti. 3, 1 j. 13 p. 10, 22; Ilm. 2, 10; 13, 10. 14 p. 10, 18; 28, 19. 15 Tn. 9, 26 j. 12, 11. 17 Lk. 17, 31.

maha midagi oma majast võtma; 18. ja kes on väljal, ärgu mingi tagasi võtma oma kuube! 19. Aga häda neile, kes on käima peal, ja neile, kes imetavad neil päevil! 20. Ent paluge, et teie põgenemine ei juhtuks talvel ega hingamispäeval. 21. Sest siis tuleb suur viletsus, mille sarnast ei ole olnud maailma algusest kuni praeguse ajani ega tulegi. 22. Ja kui neid päevi ei lühendataks, ei pääseks mitte ükski liha; aga äravalituse pärast lühendatakse need päevad. 23. Kui siis keegi teile ütleb: Vaata, siin on Kristus! või: Vaata seal! ärge uskuge. 24. Sest valekristusi ja valeprohveteid tõuseb ja need teevad suuri tunnustähti ja imesid, et eksitada, kui võimalik, ka äravalituid. 25. Vaata, ma olen teile seda ette ütelnud! 26. Kui teile siis üteldakse: Vaata, ta on kõrves! ärge minge välja; Vaata, ta on kambrites! ärge uskuge. 27. Sest otsegu väik sahvab ida poolt ja paistab läände, nõnda peab olema Inimese Poja tulemine. 28. Sest kus on raibe, sinna kogunevad kotkad.

Ajastu lõpp

29. Aga varsti pärast nende päevade viletsust läheb päike pimedaks ja kuu ei anna oma valget, ja tähed langevad maha taevast ja taeva vägesid kõigutatakse. 30. Ja siis ilmub Inimese Poja tunnustäht taevas, ja siis hakkavad kõik rahva suguvõsad maa peal halisema ja näevad Inimese Poja tulevat taeva pilvede peal suure väe ja auhiilgusega. 31. Ja ta läkitab oma inglid suure pasunahäälega, ja nad koguvad kokku ta äravalituid neljast tuulest, ühest taeva otsast teise.

Vajadus valvuseks

32. Ent viigipuust õppige võrdumit: kui ta oksad juba on pungas ja ajavad lehti, siis te tunnete, et suvi on ligi. 33. Nõnda ka teie: kui te näete seda kõike, siis teadke,

et see on ligi ukse ees. 34. Tõesti ma ütlen teile, et selle põlve rahvas ei lõpe ära, enne kui see kõik sünnib! 35. Taevast ja maa hävivad, aga minu sõnad ei hävi mitte! 36. Aga sellest päevast ja tunnist ei tea ükski, ei inglidki taevast ega ka Poeg, muud kui Isa ükski. 37. Sest nõnda nagu Noa päevad olid, nõnda peab olema Inimese Poja tulemine. 38. Sest nõnda nagu inimesed olid noil päevil enne veeuputust: sõid ja jõid, võtsid naisi ja läksid mehele selle päevani, mil Noa läks laeva, 39. ega saanud aru, enne kui tuli veeuputus ja võttis nad puha ära; nõnda on ka Inimese Poja tulemine. 40. Siis on kaks põllul: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha. 41. Kaks naist on jahvatamas veskil: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha.

42. Siis valvake, sest te ei tea, mil päeval teie Issand tuleb! 43. Aga seda teadke, et kui peremees teaks, mil öövahi-ajal varas tuleb, küll ta siis valvaks ega laseks oma majasse sisse murda. 44. Sellepärast olge teiegi valmis, sest Inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei arva!

Tähendamissõna heast ja halvast sulasest

45. Kes on nüüd ustav ja mõistlik sulane, kelle ta isand on pannud oma pere üle neile rooga andma õigel ajal? 46. Önnis on see sulane, keda ta isand tulles leiab nõnda tegevat! 47. Tõesti ma ütlen teile, et ta paneb tema üle kogu oma vara! 48. Aga kui see halb sulane mõtleb oma südames: Mu isand viibib tulles! 49. ja hakkab lööma oma kaassulaseid, joomaritega sööma ja jooma, 50. siis selle sulase isand tuleb päeval, mil ta teda ei oota, ja tunnil, mil ta ei tea arvata, 51. ja raiub ta pooleks ja annab temale osa silmakirjatsejatega; seal on ukumine ja hammaste kiristamine.

20 Ap. 1, 12. 21 Tu. 12, 1; Jh. 2, 2. 24 s. 5, 11; 5 Mo. 13, 2; 2 Te. 2, 8. 27 Lk. 17, 23; Jh. 11, 1. 28 II. 39, 42; Ha. 1, 8; Lk. 17, 37. 29 Js. 13, 10; Mk. 13, 24-27; Lk. 21, 25-28; 2 Pe. 3, 10. 30 p. 26, 64; Tu. 7, 13; Jh. 1, 7; 19, 11. 31 I. Ko. 15, 51; I Te. 4, 16; Ilm. 8, 1. 32 Mk. 13, 28-37; Lk. 17, 26-35; 21, 29-36. 33 Jk. 5, 9. 34 p. 5, 18. 35 I Te. 5, 1. 36 I Mo. 6, 11; 7, 7. 37 2 Pe. 3, 5. 38 Lk. 17, 34. 39 p. 25, 13. 40 Lk. 12, 39. 41 Lk. 12, 39. 42 Lk. 12, 42-46. 43 Jh. 13, 17; Ilm. 16, 15. 44 Ks. 8, 1; 2 Pe. 3, 3-9. 45 p. 8, 12. 46 Jh. 13, 17; Ilm. 16, 15. 47 p. 25, 21(23); Lk. 22, 29 j.

Tähendamissõna kümnest neitsist

25. Siis on taevariik kümne neitsi sarnane, kes võtsid oma lambid ja läksid välja peigmehele vastu. 2. Viis neist olid rumalad ja viis mõistlikud. 3. Rumalad võtsid küll lambid, aga ei võtnud õli enesega. 4. Aga mõistlikud võtsid õli astjatesse ühes oma lampidega. 5. Kui peigmees viibis, jäid nad kõik uniseks ja uinusid magama. 6. Aga keskööl kuuldi häält: Ennäe, peigmees! Minge vastu! 7. Siis tõusid kõik need neitsid üles ja valmistasid oma lambid. 8. Aga rumalad ütlesid mõistlikele: Andke meile oma õlist, sest meie lambid kustuvad! 9. Kuid mõistlikud kostsid ja ütlesid: Ei ilmaski, sellest ei jätku meile ja teile; vaid minge pigemini kaupmeeste juure ja ostke endile! 10. Aga kui nad läksid ostma, tuli peigmees, ja kes olid valmis, läksid temaga pulma. Ja uks suleti. 11. Pärast tulid ka teised neitsid ja ütlesid: Issand, Issand, ava meile! 12. Aga tema vastas ning ütles: Tõesti ma ütlen teile, ma ei tunne teid! 13. Seepärast valvake, sest te ei tea päeva ega tundi!

Tähendamissõna talentidest

14. Sest see on nõnda, nagu üks inimene võõrale maale minnes kutsus oma sulased ja usaldas nende kätte oma vara. 15. Ühele ta andis viis talenti, teisele kaks ja kolmandale ühe, igaühele tema jõudu mööda, ja läks võõrale maale. 16. Kes viis talenti oli saanud, läks kohe ja kauples nendega ning saavutas teist viis lisaks. 17. Nõndasamuti, kes oli saanud kaks, saavutas teist kaks lisaks. 18. Aga see, kes oli saanud ühe, läks ja kaevas selle maa sisse ja peitis ära oma isanda raha. 19. Pika aja pärast tuli nende sulaste isand tagasi ja hakkas nendega aru pidama. 20. Siis astus esile see, kes oli saanud viis talenti, ja lisas teist viis talenti juure ja ütles: Isand, viis talenti sa usaldasid mu kätte; vaata, ma olen nendega saavutanud teist viis! 21. Tema

isand ütles talle: See on hea, sa "hea" ja ustav sulane! Sa oled pisku üle ustav olnud, ma panen sind palju üle; mine oma Issanda rõõmusse! 22. Esile astus ka see, kes oli saanud kaks talenti, ja ütles: Isand, sa usaldasid mu kätte kaks talenti; vaata, ma olen nendega saavutanud teist kaks talenti! 23. Tema isand ütles talle: See on hea, sa "hea" ja ustav sulane! Sa oled pisku üle ustav olnud, ma panen sind palju üle; mine oma Issanda rõõmusse! 24. Siis astus esile ka see, kes oli saanud ühe talenti, ja ütles: Isand, ma teadsin, et sa oled kalk inimene. Sa lõikad, kuhu sa ei ole külvanud, ja kogud sealt, kuhu sa ei ole puistanud. 25. Ja ma kartsin ning läksin ja matsin su talenti maha. Vaata, siin on su oma! 26. Aga tema isand kostis ning ütles temale: Sa paha ja laisk sulane! Sa teadsid, et ma lõikan, kuhu ma ei ole külvanud, ja kogun sealt, kuhu ma ei ole puistanud. 27. Sa oleksid siis pidanud mu raha andma rahavahetajate kätte, ja tulles ma oleksin saanud enese oma kasuga tagasi. 28. Sellepärast võtke talent ära tema käest ja andke see sellele, kellel on kümme talenti. 29. Sest igaühele, kellel on, antakse, ja temal peab olema küllalt, aga kellel ei ole, selle käest võetakse ära ka see, mis tal on. 30. Ja kõlvatu sulane heitke välja kõige härmisemasse pimedusse; seal on ukumine ja hammaste kiristamine.

Suur kohtupäev

31. Aga kui Inimese Poeg tuleb oma auhiilguses ja kõik inglid temaga, siis ta istub oma aujärjele; 32. ja siis kogutakse tema ette kõik rahvad, ja ta eraldab nad üksikest, nagu karjane eraldab lambad sikkudest. 33. Ja ta asetab lambad oma paremale käele, aga sikud vasakule käele. 34. Siis Kuningas ütleb neile, kes on ta paremal käel: Tulge siia, minu Isa õnnistatud, pärige kuningriik, mis teile on valmistatud maailma asutamisest! 35. Sest mul oli nälj, ja te andsite mulle süüa;

1 Lk. 12, 35; Jh. 19, 7. 2 Lk. 12, 36 j. 11 Lk. 13, 25 j. 12 p. 7, 23. 13 p. 24, 42; Mk. 13, 33. 14 p. 21, 33; Mk. 13, 34; Lk. 19, 12-27. 15 Ro. 12, 6. 16 I Ti. 3, 13. 17 Op. 6, 6 j. 18 Op. 6, 6 j. 19 I Ko. 15, 10. 20 I Ko. 15, 10. 21 p. 24, 45; Lk. 16, 10. 22 p. 13, 12; Mk. 4, 25. 23 p. 8, 12. 24 p. 16, 27; Ilm. 20, 11 j. 25 Ro. 14, 10. 26 Hs. 34, 17. 27 Js. 58, 7; He. 6, 10. 28 p. 8, 12. 29 p. 16, 27; Ilm. 20, 11 j. 30 p. 8, 12. 31

mul oli janu, ja te jootsite mind; ma olin võõras, ja te võtsite mind vastu; 36. ma olin alasti, ja te riietasite mind; ma olin haige, ja te tulite mind vaatama; ma olin vangis, ja te tulite mu juure. 37. Siis vastavad õiged temale: Issand, millal me nägime sind näljana ja söötsime sind, või millal janusena ja jootsime sind? 38. Millal me nägime sind võõrana ja võtsime sind vastu, või alasti ja riietasime sind? 39. Millal me nägime sind haigena või vangis ja tulime su juure? 40. Siis vastab Kuningas ja ütleb neile: Tõesti ma ütlen teile, et mida te iganes olete teinud ühele nende mu vähemate vendade seast, seda te olete minule teinud! 41. Siis ta ütleb ka neile, kes on vasakul käel: Minge ära minu juurest, te neetud, igavesse tulle, mis on valmistatud kuradile ja tema inglitele! 42. Sest mul oli nälg, ja te ei annud mulle süüa; mul oli janu, ja te ei jootnud mind; 43. ma olin võõras, ja te ei võtnud mind vastu; ma olin alasti, ja te ei riietanud mind; ma olin haige ja vang, ja te ei tulnud mind vaatama. 44. Siis vastavad ka need temale: Issand, millal me nägime sind näljas või janus või võõrana või alasti või haigena või vangis, ja ei ole sind teeninud? 45. Siis ta vastab neile nõnda: Tõesti ma ütlen teile, et mida te iganes ei olete teinud ühele nende vähemate seast, seda te ei olete minulegi teinud. 46. Ja need lähevad igavesse karistusse, aga õiged igavesse elusse!“

Vandenõu Jeesuse tapmiseks

26. Kui Jeesus kõik need kõned oli lõpetanud, ütles ta oma jüngeritele: 2. „Te teate, et kahe päeva pärast on paasapüha; siis antakse Inimese Poeg risti lüüa!“

3. Siis tulid kokku ülempreestrid ja rahva vanemad ülempreestri kotta, kelle nimi oli Kaifas, 4. ja pidasid isekeskis nõu, Jeesus kavalusega kinni võtta ja ära tappa. 5. Aga nad ütlesid: „Mitte

pühade ajal, et mässu ei tõuseks rahva seas!“

Jeesuse võidmine Betaanias

6. Aga kui Jeesus oli Betaanias pidalitõbise Siimona kotas, 7. tuli ta juure naine, kel oli ühes alabasterriist väga kalli salviga, ja valas selle tema pea peale, kui ta lauas istus. 8. Aga kui jüngrid seda nägid, sai nende meel pahaseks ja nad ütlesid: „Mistavisi on see raiskamine? 9. Sest selle oleks võinud ära müüa hulga raha eest ja anda vaestele.“ 10. Aga kui Jeesus seda märkas, ütles ta neile: „Miks teete vaeva sellele naisele? Ta on ju mulle heateo teinud! 11. Sest vaeseid on alati teie juures, mind aga ei ole teil mitte alati. 12. Sest salvi minu ihu peale valades tegi ta seda minu matmiseks. 13. Tõesti ma ütlen teile, et kus iganes seda evangeeliumi kuulutatakse kogu maailmas, seal räägitakse tema mälestuseks ka sellest, mis ta on teinud.“

Juudas reedab Jeesuse

14. Siis läks üks neist kaheteistkümnest, nimega Juudas Iskariot, ülempreestrite juure 15. ning ütles: „Mis te mulle tahate anda, kui ma ta annan teie kätte?“ Nad pakkusid temale kolmkümmend hõbetükki. 16. Ja sellest ajast ta otsis parajat aega teda ära anda.

Jeesuse viimne paasatalle söömine

17. Aga esimesel hapnemata leibade päeval tulid jüngrid Jeesuse juure ja ütlesid temale: „Kus sa tahad, et me sulle valmistame paasasöömaaja?“ 18. Tema ütles: „Minge linna ühe mehe juure ja ütelge talle: Opetaja ütleb: Mu aeg on ligi, sinu juures ma pean paasasöömaaja oma jüngeritega.“ 19. Ja jüngrid tegid nõnda, kuidas Jeesus neid oli käskinud, ja valmistasid paasatalle.

20. Aga kui õhtu tuli, istus ta lauda oma kaheteistkümne jüngriga. 21. Ja kui

Jeesus Ketsemanis

nemad söid, ütles ta: „Tõesti ma ütlen teile, üks teie seast annab mind ära!“ 22. Ja nad said väga kurvaks ning hakkasid üksteise järele temale ütlema: „Ega ometi mina see ole, Issand?“ 23. Tema vastas ning ütles: „Kes minuga oma käe vaagnasse pistab, see annab mind ära. 24. Inimese Poeg läheb küll ära, nõnda nagu temast on kirjutatud; aga häda sellele inimesele, kelle läbi Inimese Poeg ära antakse! Hea oleks sellele inimesele, kui ta ei oleks sündinud!“ 25. Siis kostis Juudas, ta äraandja, ning ütles: „Ega ometi mina see ole, rabi?“ Tema ütles talle: „Sina jah!“

26. Ja kui nad söid, võttis Jeesus leiva, õnnistas ja murdis ja andis oma jüngeritele ning ütles: „Võtke, sööge, see on minu ihu!“ 27. Ja ta võttis karika, tänas ja andis neile ning ütles: „Jooge kõik selle seest! 28. Sest see on minu veri, uue lepingu veri, mis paljude eest valatakse pattude andeksandmiseks. 29. Aga ma ütlen teile: Nüüdsest peale ma ei joo enam viinapuu viljast kuni selle päevani, mil ma ühes teiega joon uut oma Isa riigis!“ 30. Ja kui nad kiituslaulu olid laulnud, läksid nad välja Olímäele.

Jeesus kuulutab ette, et jüngrid jätavad ta maha

31. Siis ütleb Jeesus neile: „Sel õöl te kõik taganete minust; sest kirjutatud on: Ma löön karjast ja karja lambad pillutatakse! 32. Aga pärast oma ülestõusmist ma lähen teie eele Galileasse.“ 33. Siis Peetrus kostis ning ütles temale: „Kui ka kõik sinust taganevad, ei tagane mina mitte ilmaski!“ 34. Jeesus ütles talle: „Tõesti ma ütlen sulle, täna öösel, enne kui kukk on laulnud, salgad sa mind kolm korda!“ 35. Peetrus ütleb temale: „Kui ma sinuga peaksin ka surema, ei salga ma sind mitte!“ Samuti ütlesid ka kõik jüngrid.

36. Siis tuli Jeesus nendega päika, mida nimetatakse Ketsemaniks, ja ütles oma jüngeritele: „Istuge siin niikaua, kui ma lähen sinna ja palvetan!“ 37. Ja ta võttis enese juure Peetruse ja kaks Sebedeuse poega, ja hakkas kurvaks minema ning ahastust tundma. 38. Siis ta ütles neile: „Minu hing on väga kurb surmani; jääge siia ja valvake minuga!“ 39. Ja ta läks pisut eemale, heitis silmili maha, palvetas ning ütles: „Minu Isa, kui on võimalik, siis mingu see karikas minust mööda! Ometi mitte nõnda, kuidas mina tahan, vaid kuidas sina tahad!“ 40. Ja ta tuli oma jüngerite juure ja leidis nad magamast ja ütles Peetrusele: „Nii te siis ei suutnud ühtki tundi minuga valvata? 41. Valvake ja paluge, et te kiusatusse ei satuks! Vaim on küll valmis, aga liha on nõder!“ 42. Taas läks ta teist korda ära, palvetas ning ütles: „Minu Isa, kui see ei või muidu mööda minna kui et ma selle joon, siis sündigu sinu tahtmine!“ 43. Ja ta tuli jälle ja leidis nad magamast, sest nende silmad olid raskest unest. 44. Ja ta jättis nad ja läks ära ja palvetas kolmat korda ja ütles jälle needsamad sõnad. 45. Siis tuleb ta oma jüngerite juure ja ütleb neile: „Te ikka veel magate ja puhkate! Vaata, tund on ligi ja Inimese Poeg antakse paruste kätte! 46. Tõuske üles, lähme! Vaata, see on ligidal, kes mind ära annab!“

Jeesuse vangistamine

47. Ja kui ta alles rääkis, vaata, siis tuli Juudas, üks neist kaheteistkümnest, ja temaga ühes suur jõuk mõõkade ja nuiadega ülempreestrite ja rahva vanemate poolt. 48. Aga ta äraandja oli neile annud märgu ja ütelnud: „Keda ma suudlen, see ta on, tema võtke kinni!“ 49. Ja kohe ta astus Jeesuse juure ja

36 Jk. 1, 27. 40 p. 10, 42; Op. 19, 17; He. 2, 11. 41 p. 7, 23; Ilm. 20, 11. 42 t. Jh. 3, 17. 46 Jh. 5, 29. 1 Mk. 14, 1-2; Lk. 22, 1-2. 2 p. 20, 18. 6 Mk. 14, 3-9; Jh. 12, 1-8. 11 5. Mo. 15, 11. 14 Mk. 14, 10-11; Lk. 22, 3-6. 15 Sk. 11, 12; Jh. 11, 57. 16 t. Tl. 6, 9. 17 2 Mo. 12, 18; Mk. 14, 12-26; Lk. 22, 7-23; Jh. 13, 21-30; 1 Ko. 11, 23-25. 18 p. 21, 3.

22 He. 4, 12. 25 Js. 3, 9. 26 1 Ko. 11, 23. 28 2 Mo. 24, 8; Jr. 31, 31; Sk. 9, 11; Ef. 1, 7; He. 8, 8. 30 L. 113-118; Lk. 22, 39; Jh. 18, 1. 31 Sk. 13, 7; Mk. 14, 27-31; Lk. 22, 31-34; Jh. 13, 36-38; 16, 32. 32 p. 28, 7. 36 Mk. 14, 32-42; Lk. 22, 39-46. 37 He. 5, 7. 38 Jh. 12, 27. 39 Jh. 18, 13; He. 5, 8. 41 He. 2, 14; 4, 15. 44 2 Ko. 12, 8. 46 Jh. 14, 31. 47 Mk. 14, 43-50; Lk. 22, 47-53; Jh. 18, 2-11. 49 L. 41, 10.

ütles: „Tere, rabi!“ ja andis temale suud. 50. Aga Jeesus ütles talle: „Sõber, mispärast oled sa siin?“ Siis nad tulid tema juure, pistsid oma käed tema külge ja võtsid ta kinni. 51. Ja vaata, üks neist, kes olid Jeesusega, sirutas oma käe ja tõmbas oma mõõga välja ja lõi ülempreestri sulast ning raius ta kõrva ära. 52. Siis ütles Jeesus temale: „Pista oma mõök tuppe tagasi, sest kõik, kes mõõga tõmbavad, saavad mõõga läbi hukka! 53. Või arvad sa, et ma ei või oma Isa paluda, ja ta läkitab mulle kohe enam kui kaksteistkümmend leegioni ingleid? 54. Kuidas siis läheksid kirjad täide, et see nõnda peab sündima?“ 55. Sel tunnil ütles Jeesus hulgale: „Otsugu rõõvli peale olete te välja tulnud mõõkade ja nuiadega mind kinni võtma! Ma olen iga päev istunud teie juures pühakojas ja õpetanud, ja te ei ole mind kinni võtnud.“ 56. Aga see kõik on sündinud, et läheksid täide prohvetite kirjad. Siis jätsid kõik jüngrid tema maha ja põgenesid ära.

Jeesus ülempreestri ees

57. Aga need, kes Jeesuse olid kinni võtnud, viisid ta ülempreester Kaifase juure, kuhu kirjatundjad ja vanemad olid kokku tulnud. 58. Aga Peetrus järgis teda eemalt ülempreestri kojani, ja ta läks sisse ja istus maha ühes sulastega, et näha, kuidas asi lõpeb. 59. Aga ülempreestrid ja kõik Suurkohus otsisid valetunnistust Jeesuse vastu, et teda surmata. 60. ega leidnud ühtki, ehk küll palju valetunnistajaid esile tuli. Viimaks ometi astus esile kaks 61. ning need ütlesid: „Tema on ütelnud: Ma võin Jumala templi lammutada ja kolme päevaga üles ehitada!“ 62. Siis tõusis ülempreester üles ja ütles temale: „Kas sa midagi ei vasta selle peale, mida need tunnistavad sinu kohta?“ 63. Aga Jeesus jäi vaik. Ja ülempreester ütles temale: „Ma vannutan sind elava Jumala juures,

et sa meile ütled, kas sina oled Kristus, Jumala Poeg?“ 64. Jeesus ütles temale: „Jah, olen! Ometi ma ütlen teile: Sellest ajast te näete Inimese Poega istuvat Jumala väe paremal pool ja tulevat taeva pilvede peal!“ 65. Siis ülempreester käristas oma riided lõhki ja ütles: „Tema on Jumalat pilganud! Milleks meile veel on tunnistajaid vaja? Vaata, nüüd te olete tema jumalapilget kuulnud!“ 66. Mis te arvate? Ent nemad vastasid ning ütlesid: „Tema on surma väärt!“ 67. Siis nad süüitasid temale silmi ja löid teda rusikatega, aga mõningad peksid teda kepiga 68. ja ütlesid: „Ütle, Kristus, meile kui prohvet, kes see on, kes sind löi!“

Peetrus salgab Jeesuse

69. Aga Peetrus istus väljas sisemises õues. Ja tema juure tuli üks tüdruk ja ütles: „Ka sina olid ühes selle galilealase Jeesusega!“ 70. Kuid tema salgaski kõikide ees ning ütles: „Ei mina saa aru, mida sa räägid!“ 71. Ja kui ta läks värava poole, nägi teda teine tüdruk ja ütles neile, kes seal olid: „Ka see oli naatsaretlase Jeesusega!“ 72. Tema salgaski jälle vande: „Mina ei tunne seda inimest!“ 73. Aga natukese aja pärast lähenesid need, kes seal seisisid, ja ütlesid Peetrusele: „Tõesti, sinagi oled üks nende seast, sest su keelemurregi näitab, kust sa oled!“ 74. Siis ta hakkas väga needma ja vanduma: „Ei mina tunne seda inimest!“ Ja sedamaid laulis kukk. 75. Siis tuli Peetrusele meele Jeesuse sõna, kes talle oli ütelnud: „Enne kui kukk laulab, salgad sa mind kolm korda!“ Ja ta läks välja ja nuttis kibedasti.

Jeesus antakse maavalitseja Pilaatuse kätte

27. Aga kui valgeks läks, tegid kõik ülempreestrid ja rahvavanemad Jeesuse kohta otsuseks tema ära tappa. 2. Nad

sidusid ta kinni, viisid ta ära ja andsid ta maavalitseja Pilaatuse kätte.

Juudase surm

3. Siis Juudas, kes oli ta ära annud, nähes, et ta oli hukka mõistetud, kahetses ning tõi need kolmkümmend hõbetükki tagasi ülempreestrite ja vanemate kätte 4. ning ütles: „Ma olen pattu teinud, et ma ära andsin süütuma vere!“ Aga nemad ütlesid: „Mis see meisse puutub? Vaata ise!“ 5. Ja ta viskas hõbetükid maha templisse ja läks kõrvale ja poos enese. 6. Aga ülempreestrid võtsid hõbetükid ja ütlesid: „Neid ei sünni panna ohvrikirstu, sest see on vere hind!“ 7. Kuid nad pidasid nõu ning otsisid nende eest potissepa põllu matmispaigaks muulastele. 8. Selle tõttu hüütakse seda põldu verepõlluks tänapäevani. 9. Siis läks täide, mis on üteldud prohvet Jeremija kaudu: „Ja ma võtsin need kolmkümmend hõbetükki Iisraeli lastelt, selle hinnatud mehe hinna, kelle nad olid hinnanud, 10. ja andsin need potissepa põllu eest, nõnda nagu Issand mind oli käskinud!“

Jeesus Pilaatuse ees

11. Aga Jeesus seati maavalitseja ette. Ja maavalitseja küsis temalt ning ütles: „Oled sa juutide kuningas?“ Aga Jeesus ütles: „Jah, olen!“ 12. Kui siis ülempreestrid ja vanemad tema peale kaebasid, ei vastanud ta midagi. 13. Siis ütles Pilaatus temale: „Eks sa kuule, mida kõike nad tunnistavad sinu vastu?“ 14. Ent tema ei vastanud talle ühtainustki sõna, nõnda et maavalitseja pani seda väga imeks.

15. Aga tavaliselt laskis maavalitseja pühiks rahvale vabaks ühe vangi, keda nad tahtsid. 16. Ja neil oli siis kuulus vang, nimega Barabas. 17. Kui nad nüüd koos olid, ütles Pilaatus neile: „Kumma te tahate, et ma teile vabaks lasen, Barabase või Jeesuse, keda hüütakse

Kristuseks?“ 18. Sest ta teadis, et nad olid ta annud kadeduse pärast tema kätte. 19. Aga kui maavalitseja istus kohtujärgel, läkitas tema naine ta juure ütlemas: „Ärgu sul olgu ühtki tegemist selle õigega; sest ma olen täna unes palju kannatanud tema pärast!“ 20. Aga ülempreestrid ja vanemad meelitasid rahvahulki lahti paluma Barabast, aga hukka mõistma Jeesust. 21. Ja maavalitseja kostis ning ütles neile: „Kumma neist kahest te tahate, et ma teile vabaks lasen?“ Nemad ütlesid: „Barabast!“ 22. Pilaatus ütles neile: „Mis ma siis pean tegema Jeesusega, keda hüütakse Kristuseks?“ Nemad ütlesid kõik: „Löödagu ta risti!“ 23. Maavalitseja küsis: „Mis kurja ta siis on teinud?“ Aga nad karjusid veel enam ja ütlesid: „Löödagu ta risti!“ 24. Kui Pilaatus nägi, et ta midagi ei võinud parata, vaid et kära läks veel suuremaks, võttis ta vett ja pesi oma käsi rahva nähes ning ütles: „Ma olen süüta selle verest! Küll te näetel!“ 25. Siis vastas kõik rahvas ning ütles: „Tema veri tulgu meie peale ja meie laste peale!“ 26. Siis ta vabastas neile Barabase, aga Jeesust ta laskis rooskadega peksta ja andis ta risti lüüa.

Jeesuse ristilöömine

27. Siis võtsid maavalitseja sõjamehed Jeesuse enestega kohtukotta ja kogusid tema juure kokku kõik oma jõugu. 28. Nad võtsid ta riidest lahti ja panid temale selga purpurmantli, 29. ja punusid kibuvitsust krooni ning panid selle temale pähe, andsid ta paremasse kätte pilliroo, heitsid ta ette põlvili maha, naersid teda ja ütlesid: „Tere, juutide kuningas!“ 30. Ja nad süüitasid tema peale ja võtsid roo ning löid sellega temale pähe.

31. Ja kui nemad teda olid naernud, võtsid nad mantli ta seljast ära ja panid ta omad riided temale selga ja viisid ta ära risti lüüa. 32. Välja minnes leidsid nad Kureene mehe, nimega Siimon. Seda

50 Lk. 109, 4. 52 1 Mo. 9, 6; Mk. 4, 24. 54 Lk. 24, 26. 56 s. 31; Lk. 88, 9. 57 Mk. 14, 53-65; Lk. 22, 54-55. 63-71; Jh. 18, 12-14. 19-24. 59 Lk. 94, 21. 61 Jh. 2, 19 j. 63 p. 27, 12. 64 p. 16, 27; 24, 30; Lk. 110, 1. 65 Jh. 10, 33. 66 3 Mo. 24, 16; Jr. 26, 11; Jh. 19, 7. 67 Jh. 50, 6. 69 Mk. 14, 56-72; Lk. 22, 56-62; Jh. 18, 15-18. 25-27. 75 s. 34. 1 Mk. 15, 1; Lk. 22, 66; 23, 1-2; Jh. 18, 28-32.

3 p. 26, 15. 5 2 Sa. 17, 23; Ap. 1, 18. 6 Mk. 12, 41. 8 Ap. 1, 19. 9 Jr. 32, 9; Sk. 11, 12 j. 11 Mk. 15, 2-15; Lk. 23, 3-5. 13-25; Jh. 18, 33-19, 16. 12 p. 26, 63; Jh. 53, 7. 14 Jh. 19, 9; Ap. 8, 32. 18 Jh. 11, 47 l. 24 5 Mo. 21, 6. 25 Ap. 5, 28. 27 Mk. 15, 16-32; Lk. 23, 26-43; Jh. 19, 17-27. 30 Jh. 50, 6.

nad sundisid kandma tema risti. 33. Ja kui nad jõudsid paika, mida hüütakse Kolgataks — see tähendab Pealae asemeks — 34. andsid nad temale juua sapiga segatud viina. Kui ta seda oli maitsnud, ei tahtnud ta juua. 35. Aga kui nad tema olid risti lõõnud, jaotasid nad tema riided isekeskis ja heitsid liisku nende pärast 36. ning istusid maha ja valvasid teda seal. 37. Ja tema pea kohale nad panid pealkirja, millele oli kirjutatud ta süü: „See on Jeesus, juutide kuningas!“ 38. Siis löödi temaga ühes risti kaks röövlit, üks paremale ja teine vasakule poole. 39. Aga möödaminejad pilkasid teda, vangutasid pead 40. ning ütlesid: „Sina, kes templi lammutad ja kolme päevaga üles chitad, aita iseennast! Kui sa oled Jumala Poeg, siis astu ristilt maha!“ 41. Nõndasamuti naersid teda ka ülempreestrid ühes kirjutundjate ja vanematega ning ütlesid: 42. „Teisi ta on aidanud, iseennast ta ei või aidata; kui ta on Iisraeli kuningas, astugu ta nüüd ristilt maha, siis me usume temasse!“ 43. Ta on lootnud Jumala peale, see päästku nüüd tema, kui ta tahab; sest ta on ütelnud: Ma olen Jumala Poeg!“ 44. Samuti teotasid teda röövlidki, kes ühes temaga olid risti lõõnud.

Jeesuse surm

45. Aga kuuendal tunnil tuli pimedus üle kogu maa üheksanda tunnini. 46. Üheksandal tunnil kisendas Jeesus suure häälega ning ütles: „Eli! Eli! Lema sabahtani?“ see on: „Mu Jumal! Mu Jumal! Miks sa mind oled maha jätanud?“ 47. Aga kui mõningad neist, kes seal seisid, seda kuulsid, ütlesid nad: „Tema kutsus Eelijat!“ 48. Ja varsti jooksis üks nende seast, võttis käsna, täitis selle äädikaga, pistis pilliroo otsa ja jootis teda. 49. Aga teised ütlesid: „Oota, saab näha, kas Eelija tuleb teda aitamaks?“ 50. Aga Jeesus kisendas jälle suure häälega ja heitis hinge.

51. Ja vaata, templi eesriie kärises lõhki kaheks, ülemast otsast alamast saadik! Ja maa värises ja kaljud lõhkesid, 52. ja hauad läksid lahti, ja tõusis üles palju pühade ihusid, kes olid maganud, 53. ja tulid välja haudadest ja läksid pärast tema ülestõusmist pühasse linna ja ilmusid paljudele! 54. Aga kui pealik ja need, kes temaga ühes Jeesust valvasid, nägid maa värisevat ja seda, mis sündis, löid nad väga kartma ja ütlesid: „Tõesti, see oli Jumala Poeg!“ 55. Ja seal oli palju naisi kaugel vaatamas, kes Jeesust järgisid Galileast, teda teenides; 56. nende seas oli Maarja Magdaleena ja Maarja, Jakooobuse ja Joosese ema, ja Sebedeuse poegade ema.

Jeesuse matmine

57. Aga kui õhtu kätte jõudis, tuli rikas mees Arimaatiast, Joosep nimi, kes ka oli Jeesuse jünger. 58. See läks Pilaatuse juure ja palus Jeesuse ihu. Siis Pilaatus käskis selle anda. 59. Ja Joosep võttis ihu ja mähkis selle puhtasse lõuendisse 60. ja pani tema oma uude hauda, mille ta oli lasknud kalju sisse raiuda; ja ta veeretask suure kivi haua uksle ja läks ära. 61. Aga Maarja Magdaleena ja teine Maarja olid seal istumas haua kohal.

62. Teisel päeval, mis järgneb valmistuspäevale, tulid ülempreestrid ja variserid kokku Pilaatuse juure ning ütlesid: „Isand, meile meenub, et see petis veel elus olles ütles: Ma tõusen kolme päeva pärast üles! 64. Käsi nüüd hauda valve all pidada kolmanda päevani, et jüngrid ei tuleks ja teda ära ei varastaks ega ütleks rahvale: Ta on surnuist üles tõusnud! Nii osutuks viimne pettus pahemaks kui esimene!“ 65. Pilaatus ütles neile: „Siin on teil valvesalk! Minge ja pidage valvet nii hästi kui oskate!“ 66. Nematid läksid ja võtsid haua valve alla, pannes kivi pitseriga kinni ja seades valvurid.

34 L. 69, 22. 35 L. 22, 19. 38 Jh. 53, 12. 39 L. 22, 8. 40 p. 26, 61; Jh. 2, 19.
43 L. 22, 9. 45 Mk. 15, 33-41; Lk. 23, 44-49; Jh. 19, 28-30. 46 L. 22, 2; Hc. 5, 7. 48 L. 69, 22.
51 2 Mo. 26, 31; Hc. 10, 23. 53 Ap. 26, 23. 55 Lk. 8, 21. 57 2 Mo. 34, 25; Mk. 15, 42-47.
Lk. 23, 50-56; Jh. 19, 38-42. 60 Jh. 53, 9. 63 s. 40; p. 12, 40. 66 Tn. 6, 18.

Jeesuse ülestõusmine

28. Kui hingamispäev oli möödunud ja hakkas koitma nädala esimese päeva hommikul, tulid Maarja Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama. 2. Ja vaata, suur maavärise mine sündis, sest Issanda ingel astus taevast alla, tuli ja veeretask kivi kõrvale ja istus selle peale! 3. Ta nägu oli otsegu välg ja ta riided valged nagu lumi! 4. Aga hirmu pärast tema ees värisesid valvjad ja jäid otsegu surnuks! 5. Ent ingel hakkas kõnelema ning ütles naistele: „Ärge kartke, sest ma tean, et te otsite Jeesust, kes oli risti lõõnud. 6. Teda ei ole siin, sest ta on üles tõusnud, nõnda nagu ta ütles. Tulge siia, vaadake aset, kus ta on maganud, 7. ja minge usinasti ütlema tema jüngritele, et ta on surnuist üles tõusnud. Ja vaata, ta läheb teie eele Galileasse; seal te saate teda näha. Vaata, ma olen teile seda ütelnud!“ 8. Ja nad läksid rutusti haua juurest minema kartuse ja suure rõõmuga ning jooksisid seda kuulutama tema jüngritele. 9. Ja vaata, Jeesus tuli neile vastu ja ütles: „Tere!“ Ja nad tulid ta juure ja hakkasid tema jalgade ümber kinni ja kummardasid teda. 10. Siis Jeesus ütles neile: „Ärge kartke! Minge ning teatage mu vendadele, et nad läheksid Galileasse, seal nad saavad mind näha!“

11. Aga kui nad olid minemas, vaata, siis tulid mõned valvureist linna ja teatasid ülempreestritele kõik, mis oli sündinud. 12. Ja need tulid kokku ühes vanematega, pidasid isekeskis nõu ja andsid sõjameestele rohkesti raha 13. ning ütlesid: „Ütelge, et ta jüngrid tulid öösel ja varastasid ta ära, kui me magasime. 14. Ja kui maavalitseja seda saab kuulda, küll me teda meelitame ja teeme, et te saate olla mureta!“ 15. Need aga võtsid raha ja tegid nõnda, kuidas neid õpetati. Ja see jutt on juutide keskel levinud tänase päevani.

Jeesus ilmub oma jüngritele Galileas

16. Ja need üksteistkümme jüngrit läksid Galileasse sellele mäele, kuhu Jeesus neid oli käskinud minna. 17. Ja kui nad teda nägid, kummardasid nad teda. Aga mõned olid kahevahel. 18. Ja Jeesus tuli nende juure ja rääkis nendega ning ütles: „Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. 19. Minge siis ja tehke jüngriteks kõik rahvad, neid ristides Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse 20. ja neid õpetades pidama kõike, mida mina teid olen käskinud. Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma-ajastu otsani!“

MARKUSE EVANGEELIUM

Ristija Johannese jutlus

1. Jeesuse Kristuse, Jumala Poja evangeeliumi algus. 2. Nõnda nagu on kirjutatud prohvet Jesaja raamatus: „Vaata, ma läkitan su palge eele oma inglid, kes valmistab su teed; 3. hüüdjad häälel on kõrvet: Valmistage Issanda teed, õgvendage tema teerajad!“ 4. nõnda oli Ristija Johannes kõrvet

kuulutamas meelegaanduse ristimist patude andekssaamiseks. 5. Ja tema juure rändasid kogu Juudamaa ja kõik Jerusaalema elanikud ja said temalt ristimise Jordani jões, tunnistades oma patud. 6. Ja Johannes oli riietatud kaamelikarvusse ja tal oli nahkvöö vöö, ja ta sõi rohutirtse ja metsmeti. 7. Ja ta kuulutas ning ütles: „Pärast mind tuleb

1 Mk. 16, 1-18; Lk. 24, 1-12; Jh. 20, 1-10. 3 p. 17, 2; Ap. 1, 10. 6 p. 12, 40; 16, 21; 17, 23;
20, 15; Ap. 2, 36. 7 p. 26, 32. 10 Hc. 2, 11. 13 p. 27, 64. 16 s. 71; 1. Ko. 15, 6.
18 p. 11, 27; Lk. 10, 22; Jh. 3, 35; Hc. 1, 20 j. 19 Mk. 16, 15 j. 20 p. 18, 20. 1 Mt. 3, 1-12;
Lk. 3, 1-17; Ro. 1, 16. 2 Mt. 3, 1; Mt. 11, 10; Lk. 7, 27. 3 Jh. 40, 3.

MARKUSE 1

see, kes on vägevam mind, kellele ma ei kõlba kummardades lahti päästma tema jalatsite paelu. 8. Mina olen teid veega ristinud; aga tema ristib teid Püha Vaimuga!"

Jeesuse ristimine

9. Neil päevil sündis, et Jeesus tuli Galilea Naatsaretist ja Johannes risti teda Jordanis. 10. Ja sedamaid, kui ta veest välja tuli, nägi ta taevad avanevat ja Vaimu nagu tui laskuvat tema peale. 11. Ja hääl kostis taevast: „Sina oled mu armas Poeg, kellest mul on hea meel!"

Jeesust kiusatakse kõrves

12. Ja kohe ajas Püha Vaim tema kõrbe. 13. Ja ta oli kõrves nelikümmend päeva saatana kiusata; ja ta oli metselajate seas, ja inglid teenisid teda.

Jeesus hakkab kuulutama evangeeliumi

14. Aga pärast seda, kui Johannes oli pandud vangi, tuli Jeesus Galileasse ja kuulutas Jumala evangeeliumi 15. ja ütles: „Aeg on täis saanud ja Jumala riik on lähedal; parandage meelt ja uskuge evangeeliumisse!"

Jeesus kutsub oma esimesed jüngrid

16. Ja kui ta Galilea mere ääres kõndis, nägi ta Siimonat ja Andreast võrku merre heitvat; sest nad olid kalurid. 17. Ja Jeesus ütles neile: „Tulge minu järele ja ma teen teist inimesepüüdjad!" 18. Ja sedamaid jätsid nad võrgud maha ja järgisid teda. 19. Ja pisut eemale minnes nägi ta Jakobust, Sebedeuse poega, ja Johannest, ta venda, neidki paadis võrke parandamas. 20. Ja kohe kutsus ta nad. Ja nad jätsid oma isa Sebedeuse paati ühes palgalistega ning läksid ära tema järele.

Jeesus ajab inimesest välja rüveda vaimu

21. Ja nad läksid Kapernauma, ja ta läks hingamispäeval kohe kogudusekotta

ja õpetas. 22. Ja nad hämmastusid tema õpetusest; sest ta õpetas neid kui see, kellel on meelevad, ja mitte nõnda nagu kirjatundjad. 23. Ja nende koguduskojas oli parajasti inimene, kelles oli rüve vaim, ja see kisendas 24. ning ütles: „Mis meil on tegemist sinuga, Jeesus Naatsaretlane? Oled sa tulnud meid hävitama? Ma tunnen sind, kes sa oled: Jumala Püha!" 25. Siis Jeesus sõitles teda ning ütles: „Ole vait ja mine temast välja!" 26. Ja rüve vaim raputas teda ja läks suure häälega kisendades temast välja. 27. Ja nad kõik kohkusid väga, nii et nad üksteiselt küsisid: „Mis see on? Uus võimas õpetus! Ka rüvedaile vaimudele ta annab käsku ja nad kuulevad tema sõna!" 28. Ja kuuldus temast levis varsti igale poole Galilea ümbrusesse.

Jeesus teeb terveks Siimona ämma ja teisi

29. Ja kogudusekojast väljudes tulid nad kohe Siimona ja Andrease majasse ühes Jakobuse ja Johannesega. 30. Aga Siimona ämm lamas maas palavikus, ja varsti üteldi temale seda. 31. Ja ta läks tema juure ja aitas ta üles, kinni hakates ta käest. Ja palavik lahkus temast, ja ta ümmardas neid. 32. Aga õhtu tulles, kui päike looja läks, toodi tema juure kõik haiged ja seestunud; 33. ja kogu linn oli tulnud kokku ukse ette. 34. Ja ta tegi terveks paljud, kes põdesid mõnesugust haigust, ja ajas välja mitu kurja vaimu ega lasknud kurje vaimu rääkida, sest et nad teda tundsid.

Jeesus palvetab tühjas paigas ja lahku Kapernaumast

35. Ja vara hommikul enne valget tõi ta üles ja väljus ning läks ära tühja paika ja palvetas seal. 36. Ja Siimon ning tema kaaslased tõttasid ta järele 37. ja leidsid tema ning ütlesid talle: „Kõik otsivad sind!" 38. Tema ütles neile: „Lähme teisale, lähemaisele ale-

MARKUSE 1, 2

veisse, et ma sealgi kuulutaksin, sest selleks ma olen välja tulnud!" 39. Ja ta läks ning kuulutas nende kogudusekodades kogu Galileas ja ajas kurjad vaimud välja.

Jeesus teeb terveks pidalitõbise

40. Ja tema juure tuleb pidalitõbine, palub teda ja heidab ta ette põlvili ning ütleb temale: „Kui sa tahad, võid sa mind teha puhtaks!" 41. Ja Jeesusel hakkas temast hale meel; ta sirutas oma käe, puudutas teda ja ütles talle: „Ma tahan, saa puhtaks!" 42. Ja kohe lahkus pidalitõbi temast ja ta sai puhtaks. 43. Ja ta hoiatas teda kõvasti ja saatis ta kohe ära 44. ning ütles talle: „Katsu, et sa kellelegi midagi ei ütle, vaid mine näita ennast preestrile ja ohverda oma puhastamise eest, mis Mooses on käskinud, neile tunnistuseks!" 45. Aga kui see oli välja läinud, hakkas ta palju kuulutama ja levitama teateid sellest asjast, nõnda et Jeesus enam ei võinud avalikult linna minna, vaid viibis väljas tühjes paigas: Ja tema juure tuldi kõikjalt.

Halvatu terveks tegemine

2. Mõne päeva pärast läks ta jälle Kapernauma, ja saadi kuulda, et ta on kodus. 2. Siis kogunes sinna palju rahvast, nii et neil väljas ukse eeski ei olnud enam maad. Ja ta rääkis neile Jumala sõna. 3. Ja ta juure tuldi ning toodi halvatu, keda kandsid neli meest. 4. Ja kui nad rahva pärast ei pääsnud teda tooma tema ligi, võtsid nad sealt kohalt, kus ta oli, katuse lahti, tegid augu ja lasksid alla süngi, millel halvatu lamas. 5. Kui Jeesus nende usku nägi, ütles ta halvatu: „Poeg, su patud antakse andeks!" 6. Aga seal istusid mõned kirjatundjad, ja need mõtlesid oma südames: 7. „Mida seesinane räägib? Ta pilkab Jumalat. Kes muu võib patte andeks anda kui ainult Jumal?" 8. Ja kohe tundis Jeesus oma vaimus, et nad iseneses nõnda mõtlevad,

ja ütles neile: „Miks te mõtlete seda oma südames? 9. Kumb on kergem, kas ütelda halvatu: Sulle antakse patud andeks! või: Tõuse üles ja võta oma süng ning kõnni? 10. Aga et te teaksite, et Inimese Pojal on meelevad patte andeks anda, siis — ütleb ta halvatu — 11. ma ütlen sulle: Tõuse üles, võta oma süng ja mine koju!" 12. Ja sedamaid tõusis ta üles ja võttis oma süngi ja läks välja kõigi nähes, nõnda et kõik ehmusid ja andsid au Jumalale ning ütlesid: „Niisugust asja me pole ilmasi näinud!"

Leevi kutsumine

13. Ja ta läks jälle välja mere ääre, ja kõik rahvas tuli tema juure, ja ta õpetas neid. 14. Ja mõõda minnes nägi ta Leevi, Alfeuse poja, tollihoone juures istuvat; ja ta ütleb temale: „Järgi mind!" Ja tema tõusis ja järgis teda. 15. Ja sündis, kui ta lauas istus tema majas, et istus ka palju tõlnereid ja patuseid lauas ühes Jeesuse ja ta jüngritega; sest palju oli neid, kes teda järgisid. 16. Ja kui variseride kirjatundjad nägid, et ta sööb tõlnerite ja patustega, ütlesid nad tema jüngritele: „Miks ta sööb ja joob tõlnerite ja patustega?" 17. Ja kui Jeesus seda kuulis, ütles ta neile: „Ei terved vaja arsti, vaid haiged. Ma ei ole tulnud kutsuma õiged, vaid patuseid!"

Paastumise küsimus

18. Ja Johannese ja variseride jüngrid pidasid paastu. Siis tuldi ja üeldi temale: „Miks Johannese ja variseride jüngrid paastuvad, aga sinu jüngrid ei paastu?" 19. Jeesus ütles neile: „Ega peiupoisid või paastuda sel ajal, kui peigmees on nende juures? Niikaua kui peigmees on nende juures, ei või nad paastuda. 20. Aga päevi tuleb, mil peigmees neilt ära võetakse; ja siis, sel päeval, nad paastuvad. 21. Ükski ei pane vanutamata riidetükki paigaks vanale kuuele, muidu augutäidis rebeneb selle küljest lahti, uus vana küljest, ja auk

9 Mt. 3, 13-17; Lk. 2, 21-22. 10 Jh. 1, 32. 11 P. 9, 7. 12 Mt. 4, 1-13; Lk. 4, 1-13. 13 He. 2, 9. 14 Mt. 4, 17; Lk. 4, 14-15. 15 Ga. 4, 4. 16 Mt. 4, 18-22; Lk. 5, 1-11. 17 Lk. 4, 31-37. 18 Mt. 7, 28 f. 19 P. 5, 7; L. 16, 10; Mt. 8, 29. 20 P. 9, 26. 21 Ap. 17, 19. 22 Mt. 8, 14-17; Lk. 4, 38-41. 23 Lk. 4, 41; Ap. 16, 17. 24 Lk. 4, 42-44.

39 He. 12, 25. 40 Mt. 8, 1-4; Lk. 5, 12-16. 41 L. 33, 9. 42 P. 3, 12; 7, 16. 43 3. Mo. 14, 21. 44 Mt. 9, 1-8; Lk. 5, 17-26. 45 P. 9, 23. 46 Jh. 43, 25. 47 Jh. 2, 25. 48 Mt. 9, 14-17; Lk. 5, 33-39. 49 Jh. 16, 20. 50 Jh. 3, 3.

MARKUSE 2, 3

läheb pahemaks. 22. Ka ei pane ükski värsket viina vanadesse nahklähkritesse; muidu värsket viina ratkub lähkrid ja viin ning lähkrid lähevad raisku; vaid värsket viina valatakse uutesse lähkritesse!"

Hingamispäeva pühitsemisest

23. Ja juhtus, et ta ühel hingamispäeval kõndis läbi viljapõldude ja ta jüngerid hakkasid teed käies viljapäid katkuma. 24. Ja variserid ütlesid temale: „Vaata, miks nad hingamispäeval teevad, mida ei tohi?" 25. Tema ütles neile: „Kas te ei ole lugenud, mis tegi Taavet, kui tal puudus oli ning nälj temal ja ta kaaslastel, 26. kuidas ta läks Jumala kotta ülempreester Ebjatari ajal ja sõi ära vaateleivad, mida ühelgi ei olnud luba süüa kui vaid preestritel, ja andis ka neile, kes olid temaga?" 27. Ja ta ütles neile: „Hingamispäev on tehud inimese pärast, aga mitte inimene hingamispäeva pärast! 28. Nii on Inimese Poeg ka hingamispäeva isand!"

Kuivanud käega mehe terveks tegemine

3. Ja ta läks jälle kogudusekotta. Ja seal oli mees, kellel oli kuivanud käsi. 2. Ja nad varitsesid teda, kas ta hingamispäeval peaks terveks tegema, et kaevata tema peale. 3. Siis ta ütles mehele, kellel oli kuivanud käsi: „Tõuse ja astu esile!" 4. Ja ta küsis neilt: „Kas tohib hingamispäeval teha head või kurja, et elu päästa või hukata?" Aga nad jäid vaik. 5. Ja ta vaatas ümber nende peale vihaga ja oli ühtlasi kurb nende südamekanguse pärast ja ütles mehele: „Siruta käsi!" Ja ta sirutas; ja ta käsi sai jälle terveks. 6. Ja variserid läksid välja ja pidasid kohe nõu Heroodese seltsiga Jeesuse vastu, et teda hukata.

Muud terveks tegemised

7. Aga Jeesus läks ära ühes oma jüngeritega mere poole, ja suur rahvahulk järgis teda Galileast ja Judeast, 8. ja Jeruusalemast ja Idumeast ja teiselt

poolt Jordanit ja Tüürose ja Siidoni ümbrusest, suur rahvakogu, kes kuuldes, mis suuri asju ta tegi, tuli tema juure. 9. Ja ta ütles oma jüngeritele, et nad hoiaksid lootliku temale valmis rahva pärast, et see ei tungiks ta peale, 10. sest ta tegi terveks paljusid, mistõttu temale peale rõhusid kõik, kellel oli häda, et nad saaksid teda puudutada. 11. Ja rüvedad vaimud, kui nad teda nägid, heitsid maha tema ette, kisendasid ning ütlesid: „Sina oled Jumala Poeg!" 12. Ja ta hoiatas neid kängesti, et nad ei teeks teda avalikuks.

Jeesus määrab kaksteistkümmend apostolit

13. Ja ta läks üles mäele ja kutsus enese juure, keda ta tahtis, ja nad tulid ta juure. 14. Ja ta määras kaksteistkümmend, et need oleksid tema juures ja ta võiks neid läkitada kuulutama. 15. ja et neil oleks meeleväld välja ajada kurje vaimu. 16. Ta määras need kaksteistkümmend: Siimona, ja pani temale nimeks Peetrus; 17. ja Jakooobuse, Sebedeuse poja, ja Johannese, Jakooobuse venna, ja pani neile nimeks Boanerges, see on Kõuepojad; 18. ja Andrease ja Filippuse ja Bartolomeuse ja Matteuse ja Tooma ja Jakooobuse, Alfeuse poja, ja Taddeuse ja Siimona Kaanast, 19. ja Juudas Iskarioti, kes ta ära andis.

Jeesus ei vaja saatana abi

20. Ja ta tuli koju. Ja rahvas tuli jälle kokku, nõnda et nad ei saanud leibagi võtta. 21. Ja kui tema juures olid seda kuulsid, läksid nad välja teda kinni võtma, sest nad ütlesid: „Ta on arust ära!"

22. Ja kirjatundjad, kes olid tulnud Jeruusalemast, ütlesid: „Temas on Peeltsebul, ja kurjade vaimude ülema abil ajab ta välja kurje vaimu!" 23. Tema kutsus need enese juure ja ütles neile võrdumistega: „Kuidas võib saatana välja ajada saatana?" 24. Ja kui kuningriik on isekeskis riisus, siis ei või see kuningriik

22 Ga. 6, 15. 23 Mt. 12, 1-8; Lk. 6, 1-5. 24 Jh. 8, 12-18; Mt. 23, 23-27; Lk. 11, 21-23; 12, 10. 25 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 26 Mt. 23, 23-27; Lk. 11, 21-23; 12, 10. 27 Mt. 5, 14. 28 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 29 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 30 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 31 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 32 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 33 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 34 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 35 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 36 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 37 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 38 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 39 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 40 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 41 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 42 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 43 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 44 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 45 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 46 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 47 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 48 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 49 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 50 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 51 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 52 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 53 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 54 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 55 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 56 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 57 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 58 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 59 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 60 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 61 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 62 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 63 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 64 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 65 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 66 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 67 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 68 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 69 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 70 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 71 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 72 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 73 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 74 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 75 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 76 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 77 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 78 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 79 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 80 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 81 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 82 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 83 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 84 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 85 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 86 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 87 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 88 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 89 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 90 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 91 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 92 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 93 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 94 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 95 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 96 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 97 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 98 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 99 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19. 100 Mt. 12, 28-30; Lk. 11, 17-19.

MARKUSE 3, 4

püsida. 25. Ja kui koda on isekeskis riisus, siis ei või see koda püsida. 26. Ja kui saatana paneb isenesse vastu, siis ei või ta püsida, vaid tal on ots käes! 27. Ükski ei või minna vägeva majasse ja riisuda ta riistu, kui ta enne seda vägevat ei seo. Ja siis ta võib rüüstata tema maja. 28. Tõesti ma ütlen teile, et kõik patud antakse inimestele andeks, ja Jumala pilkamised, niipalju kui nad iganes on Jumalat pilganud; 29. kuid kes iganes on pilganud Püha Vaimu, sellel ei ole andeks-saamist iialgi, vaid ta on süüdlane igaveses patus!" 30. Sest nad ütlesid: „Temas on rüve vaim!"

Tõeline sugulus

31. Siis tulid tema ema ja vennad ja seisid õues ja läkitasid tema juure teda kutsuma. 32. Ja rahvas istus ta ümber ja temale üteldi: „Vaata, su ema ja su vennad õues otsivad sind!" 33. Ta vastas neile ning ütles: „Kes on mu ema või mu vennad?" 34. Ja ta vaatas enese ümber nende peale, kes istusid sõõris ta ümber, ning ütles: „Vaata, siin on mu ema ja mu vennad!" 35. Sest kes iganes teeb Jumala tahtmist, see on mu vend ja õde ja ema!"

Tähendamissõna külvajast

4. Ja ta hakkas jälle õpetama mere ääres. Ja üsna palju rahvast kogunes ta juure, nõnda et ta pidi minema paati ja istuma merel. Ja kõik rahvas oli maal mererannas. 2. Ja ta õpetas neid palju tähendamissõnadega, ja oma õpetuses ta ütles neile: 3. „Kuulge! Vaata, külvaja läks välja külvama. 4. Ja sündis, kui ta külvas, et muist kukkus tee ääre, ja linnud tulid ja sõid selle. 5. Ja muist kukkus kaljusele maale, kus tal ei olnud palju mulda; ja see tärkas varsti, sest tal ei olnud sügavat maad. 6. Aga kui päike tõusis, kõrbes see, ja et tal ei olnud juurt, kuivas ta ära. 7. Ja muist kukkus ohakate

sekka, ja ohakad tõusid ning lämmatasid selle, ja ta ei annud vilja. 8. Ja muist kukkus heale maale, ja kui see tärkas ja kasvas, andis see vilja, ja mõni kandis kolmkümmend seemet ja mõni kuuskümmend ja mõni sada." 9. Ja ta ütles: „Kel kõrvald on kuulda, see kuulgu!"

Tähendamissõnade otstarve

10. Aga kui ta ükski oli, küsisid temalt need, kes ühes nende kaheteistkümnega olid tema ümber, nende tähendamissõnade mõtet. 11. Ja ta ütles neile: „Teile on antud mõista Jumala riigi saladust, aga neile, kes on väljas, sünnib see kõik tähendamissõnade läbi, 12. et nad nähes näeksid ega taipaks, ja kuuldes kuuleksid ega mõistaks, et nad ei pöörduks ja neile ei antaks andeks!"

Jeesus seletab tähendamissõna külvajast

13. Ja ta ütles neile: „Te ei taipu seda tähendamissõna, kuidas te siis tahate mõista kõiki teisi tähendamissõnu? 14. Külvaja külvab sõna. 15. Need on teedärsed, kuhu sõna külvatakse, ja kui nad on kuulnud, tuleb kohe saatana ja võtab sõna ära, mis nendesse oli külvatud. 16. Ja nõndasamuti, mis külvati kaljusele maale, on need, kes kui nad sõna kuulevad, seda kohe rõõmuga vastu võtavad; 17. aga neil ei ole juurt enestes, vaid nad kestavad ainult üürise aja; pärast, kui tõuseb viletsus või tagakiusamine sõna pärast, nad taganevad varsti. 18. Ja teised on ohakate sekka külvatud. Need on, kes sõna kuulevad, 19. aga selle maailma mured ja rikkuse petlikkus ja muude asjade himud saavad võimule ja lämmatavad sõna ära, ja see jääb viljatumaks. 20. Ja kes on heale maale külvatud, on need, kes sõna kuulevad ja vastu võtavad ja kannavad vilja, mõni kolmekümnepäevaks ja mõni sajapäevaks." 21. Ja kes on ohakate sekka külvatud, on need, kes sõna kuulevad, 22. aga need, kes sõna kuulevad, 23. aga need, kes sõna kuulevad, 24. aga need, kes sõna kuulevad, 25. aga need, kes sõna kuulevad, 26. aga need, kes sõna kuulevad, 27. aga need, kes sõna kuulevad, 28. aga need, kes sõna kuulevad, 29. aga need, kes sõna kuulevad, 30. aga need, kes sõna kuulevad, 31. aga need, kes sõna kuulevad, 32. aga need, kes sõna kuulevad, 33. aga need, kes sõna kuulevad, 34. aga need, kes sõna kuulevad, 35. aga need, kes sõna kuulevad, 36. aga need, kes sõna kuulevad, 37. aga need, kes sõna kuulevad, 38. aga need, kes sõna kuulevad, 39. aga need, kes sõna kuulevad, 40. aga need, kes sõna kuulevad, 41. aga need, kes sõna kuulevad, 42. aga need, kes sõna kuulevad, 43. aga need, kes sõna kuulevad, 44. aga need, kes sõna kuulevad, 45. aga need, kes sõna kuulevad, 46. aga need, kes sõna kuulevad, 47. aga need, kes sõna kuulevad, 48. aga need, kes sõna kuulevad, 49. aga need, kes sõna kuulevad, 50. aga need, kes sõna kuulevad, 51. aga need, kes sõna kuulevad, 52. aga need, kes sõna kuulevad, 53. aga need, kes sõna kuulevad, 54. aga need, kes sõna kuulevad, 55. aga need, kes sõna kuulevad, 56. aga need, kes sõna kuulevad, 57. aga need, kes sõna kuulevad, 58. aga need, kes sõna kuulevad, 59. aga need, kes sõna kuulevad, 60. aga need, kes sõna kuulevad, 61. aga need, kes sõna kuulevad, 62. aga need, kes sõna kuulevad, 63. aga need, kes sõna kuulevad, 64. aga need, kes sõna kuulevad, 65. aga need, kes sõna kuulevad, 66. aga need, kes sõna kuulevad, 67. aga need, kes sõna kuulevad, 68. aga need, kes sõna kuulevad, 69. aga need, kes sõna kuulevad, 70. aga need, kes sõna kuulevad, 71. aga need, kes sõna kuulevad, 72. aga need, kes sõna kuulevad, 73. aga need, kes sõna kuulevad, 74. aga need, kes sõna kuulevad, 75. aga need, kes sõna kuulevad, 76. aga need, kes sõna kuulevad, 77. aga need, kes sõna kuulevad, 78. aga need, kes sõna kuulevad, 79. aga need, kes sõna kuulevad, 80. aga need, kes sõna kuulevad, 81. aga need, kes sõna kuulevad, 82. aga need, kes sõna kuulevad, 83. aga need, kes sõna kuulevad, 84. aga need, kes sõna kuulevad, 85. aga need, kes sõna kuulevad, 86. aga need, kes sõna kuulevad, 87. aga need, kes sõna kuulevad, 88. aga need, kes sõna kuulevad, 89. aga need, kes sõna kuulevad, 90. aga need, kes sõna kuulevad, 91. aga need, kes sõna kuulevad, 92. aga need, kes sõna kuulevad, 93. aga need, kes sõna kuulevad, 94. aga need, kes sõna kuulevad, 95. aga need, kes sõna kuulevad, 96. aga need, kes sõna kuulevad, 97. aga need, kes sõna kuulevad, 98. aga need, kes sõna kuulevad, 99. aga need, kes sõna kuulevad, 100. aga need, kes sõna kuulevad, 101. aga need, kes sõna kuulevad, 102. aga need, kes sõna kuulevad, 103. aga need, kes sõna kuulevad, 104. aga need, kes sõna kuulevad, 105. aga need, kes sõna kuulevad, 106. aga need, kes sõna kuulevad, 107. aga need, kes sõna kuulevad, 108. aga need, kes sõna kuulevad, 109. aga need, kes sõna kuulevad, 110. aga need, kes sõna kuulevad, 111. aga need, kes sõna kuulevad, 112. aga need, kes sõna kuulevad, 113. aga need, kes sõna kuulevad, 114. aga need, kes sõna kuulevad, 115. aga need, kes sõna kuulevad, 116. aga need, kes sõna kuulevad, 117. aga need, kes sõna kuulevad, 118. aga need, kes sõna kuulevad, 119. aga need, kes sõna kuulevad, 120. aga need, kes sõna kuulevad, 121. aga need, kes sõna kuulevad, 122. aga need, kes sõna kuulevad, 123. aga need, kes sõna kuulevad, 124. aga need, kes sõna kuulevad, 125. aga need, kes sõna kuulevad, 126. aga need, kes sõna kuulevad, 127. aga need, kes sõna kuulevad, 128. aga need, kes sõna kuulevad, 129. aga need, kes sõna kuulevad, 130. aga need, kes sõna kuulevad, 131. aga need, kes sõna kuulevad, 132. aga need, kes sõna kuulevad, 133. aga need, kes sõna kuulevad, 134. aga need, kes sõna kuulevad, 135. aga need, kes sõna kuulevad, 136. aga need, kes sõna kuulevad, 137. aga need, kes sõna kuulevad, 138. aga need, kes sõna kuulevad, 139. aga need, kes sõna kuulevad, 140. aga need, kes sõna kuulevad, 141. aga need, kes sõna kuulevad, 142. aga need, kes sõna kuulevad, 143. aga need, kes sõna kuulevad, 144. aga need, kes sõna kuulevad, 145. aga need, kes sõna kuulevad, 146. aga need, kes sõna kuulevad, 147. aga need, kes sõna kuulevad, 148. aga need, kes sõna kuulevad, 149. aga need, kes sõna kuulevad, 150. aga need, kes sõna kuulevad, 151. aga need, kes sõna kuulevad, 152. aga need, kes sõna kuulevad, 153. aga need, kes sõna kuulevad, 154. aga need, kes sõna kuulevad, 155. aga need, kes sõna kuulevad, 156. aga need, kes sõna kuulevad, 157. aga need, kes sõna kuulevad, 158. aga need, kes sõna kuulevad, 159. aga need, kes sõna kuulevad, 160. aga need, kes sõna kuulevad, 161. aga need, kes sõna kuulevad, 162. aga need, kes sõna kuulevad, 163. aga need, kes sõna kuulevad, 164. aga need, kes sõna kuulevad, 165. aga need, kes sõna kuulevad, 166. aga need, kes sõna kuulevad, 167. aga need, kes sõna kuulevad, 168. aga need, kes sõna kuulevad, 169. aga need, kes sõna kuulevad, 170. aga need, kes sõna kuulevad, 171. aga need, kes sõna kuulevad, 172. aga need, kes sõna kuulevad, 173. aga need, kes sõna kuulevad, 174. aga need, kes sõna kuulevad, 175. aga need, kes sõna kuulevad, 176. aga need, kes sõna kuulevad, 177. aga need, kes sõna kuulevad, 178. aga need, kes sõna kuulevad, 179. aga need, kes sõna kuulevad, 180. aga need, kes sõna kuulevad, 181. aga need, kes sõna kuulevad, 182. aga need, kes sõna kuulevad, 183. aga need, kes sõna kuulevad, 184. aga need, kes sõna kuulevad, 185. aga need, kes sõna kuulevad, 186. aga need, kes sõna kuulevad, 187. aga need, kes sõna kuulevad, 188. aga need, kes sõna kuulevad, 189. aga need, kes sõna kuulevad, 190. aga need, kes sõna kuulevad, 191. aga need, kes sõna kuulevad, 192. aga need, kes sõna kuulevad, 193. aga need, kes sõna kuulevad, 194. aga need, kes sõna kuulevad, 195. aga need, kes sõna kuulevad, 196. aga need, kes sõna kuulevad, 197. aga need, kes sõna kuulevad, 198. aga need, kes sõna kuulevad, 199. aga need, kes sõna kuulevad, 200. aga need, kes sõna kuulevad, 201. aga need, kes sõna kuulevad, 202. aga need, kes sõna kuulevad, 203. aga need, kes sõna kuulevad, 204. aga need, kes sõna kuulevad, 205. aga need, kes sõna kuulevad, 206. aga need, kes sõna kuulevad, 207. aga need, kes sõna kuulevad, 208. aga need, kes sõna kuulevad, 209. aga need, kes sõna kuulevad, 210. aga need, kes sõna kuulevad, 211. aga need, kes sõna kuulevad, 212. aga need, kes sõna kuulevad, 213. aga need, kes sõna kuulevad, 214. aga need, kes sõna kuulevad, 215. aga need, kes sõna kuulevad, 216. aga need, kes sõna kuulevad, 217. aga need, kes sõna kuulevad, 218. aga need, kes sõna kuulevad, 219. aga need, kes sõna kuulevad, 220. aga need, kes sõna kuulevad, 221. aga need, kes sõna kuulevad, 222. aga need, kes sõna kuulevad, 223. aga need, kes sõna kuulevad, 224. aga need, kes sõna kuulevad, 225. aga need, kes sõna kuulevad, 226. aga need, kes sõna kuulevad, 227. aga need, kes sõna kuulevad, 228. aga need, kes sõna kuulevad, 229. aga need, kes sõna kuulevad, 230. aga need, kes sõna kuulevad, 231. aga need, kes sõna kuulevad, 232. aga need, kes sõna kuulevad, 233. aga need, kes sõna kuulevad, 234. aga need, kes sõna kuulevad, 235. aga need, kes sõna kuulevad, 236. aga need, kes sõna kuulevad, 237. aga need, kes sõna kuulevad, 238. aga need, kes sõna kuulevad, 239. aga need, kes sõna kuulevad, 240. aga need, kes sõna kuulevad, 241. aga need, kes sõna kuulevad, 242. aga need, kes sõna kuulevad, 243. aga need, kes sõna kuulevad, 244. aga need, kes sõna kuulevad, 245. aga need, kes sõna kuulevad, 246. aga need, kes sõna kuulevad, 247. aga need, kes sõna kuulevad, 248. aga need, kes sõna kuulevad, 249. aga need, kes sõna kuulevad, 250. aga need, kes sõna kuulevad, 251. aga need, kes sõna kuulevad, 252. aga need, kes sõna kuulevad, 253. aga need, kes sõna kuulevad, 254. aga need, kes sõna kuulevad, 255. aga need, kes sõna kuulevad, 256. aga need, kes sõna kuulevad, 257. aga need, kes sõna kuulevad, 258. aga need, kes sõna kuulevad, 259. aga need, kes sõna kuulevad, 260. aga need, kes sõna kuulevad, 261. aga need, kes sõna kuulevad, 262. aga need, kes sõna kuulevad, 263. aga need, kes sõna kuulevad, 264. aga need, kes sõna kuulevad, 265. aga need, kes sõna kuulevad, 266. aga need, kes sõna kuulevad, 267. aga need, kes sõna kuulevad, 268. aga need, kes sõna kuulevad, 269. aga need, kes sõna kuulevad, 270. aga need, kes sõna kuulevad, 271. aga need, kes sõna kuulevad, 272. aga need, kes sõna kuulevad, 273. aga need, kes sõna kuulevad, 274. aga need, kes sõna kuulevad, 275. aga need, kes sõna kuulevad, 276. aga need, kes sõna kuulevad, 277. aga need, kes sõna kuulevad, 278. aga need, kes sõna kuulevad, 279. aga need, kes sõna kuulevad, 280. aga need, kes sõna kuulevad, 281. aga need, kes sõna kuulevad, 282. aga need, kes sõna kuulevad, 283. aga need, kes sõna kuulevad, 284. aga need, kes sõna kuulevad, 285. aga need, kes sõna kuulevad, 286. aga need, kes sõna kuulevad, 287. aga need, kes sõna kuulevad, 288. aga need, kes sõna kuulevad, 289. aga need, kes sõna kuulevad, 290. aga need, kes sõna kuulevad, 291. aga need, kes sõna kuulevad, 292. aga need, kes sõna kuulevad, 293. aga need, kes sõna kuulevad, 294. aga need, kes sõna kuulevad, 295. aga need, kes sõna kuulevad, 296. aga need, kes sõna kuulevad, 297. aga need, kes sõna kuulevad, 298. aga need, kes sõna kuulevad, 299. aga need, kes sõna kuulevad, 300. aga need, kes sõna kuulevad, 301. aga need, kes sõna kuulevad, 302. aga need, kes sõna kuulevad, 303. aga need, kes sõna kuulevad, 304. aga need, kes sõna kuulevad, 305. aga need, kes sõna kuulevad, 306. aga need, kes sõna kuulevad, 307. aga need, kes sõna kuulevad, 308. aga need, kes sõna kuulevad, 309. aga need, kes sõna kuulevad, 310. aga need, kes sõna kuulevad, 311. aga need, kes sõna kuulevad, 312. aga need, kes sõna kuulevad, 313. aga need, kes sõna kuulevad, 314. aga need, kes sõna kuulevad, 315. aga need, kes sõna kuulevad, 316. aga need, kes sõna kuulevad, 317. aga need, kes sõna kuulevad, 318. aga need, kes sõna kuulevad, 319. aga need, kes sõna kuulevad, 320. aga need, kes sõna kuulevad, 321. aga need, kes sõna kuulevad, 322. aga need, kes sõna kuulevad, 323. aga need, kes sõna kuulevad, 324. aga need, kes sõna kuulevad, 325. aga need, kes sõna kuulevad, 326. aga need, kes sõna kuulevad, 327. aga need, kes sõna kuulevad, 328. aga need, kes sõna kuulevad, 329. aga need, kes sõna kuulevad, 330. aga need, kes sõna kuulevad, 331. aga need, kes sõna kuulevad, 332. aga need, kes sõna kuulevad, 333. aga need, kes sõna kuulevad, 334. aga need, kes sõna kuulevad, 335. aga need, kes sõna kuulevad, 336. aga need, kes sõna kuulevad, 337. aga need, kes sõna kuulevad, 338. aga need, kes sõna kuulevad, 339. aga need, kes sõna kuulevad, 340. aga need, kes sõna kuulevad, 341. aga need, kes sõna kuulevad, 342. aga need, kes sõna kuulevad, 343. aga need, kes sõna kuulevad, 344. aga need, kes sõna kuulevad, 345. aga need, kes sõna kuulevad, 346. aga need, kes sõna kuulevad, 347. aga need, kes sõna kuulevad, 348. aga need, kes sõna kuulevad, 349. aga need, kes sõna kuulevad, 350. aga need, kes sõna kuulevad, 351. aga need, kes sõna kuulevad, 352. aga need, kes sõna kuulevad, 353. aga need, kes sõna kuulevad, 354. aga need, kes sõna kuulevad, 355. aga need, kes sõna kuulevad, 356. aga need, kes sõna kuulevad, 357. aga need, kes sõna kuulevad, 358. aga need, kes sõna kuulevad, 359. aga need, kes sõna kuulevad, 360. aga need, kes sõna kuulevad, 361. aga need, kes sõna kuulevad, 362. aga need, kes sõna kuulevad, 363. aga need, kes sõna kuulevad, 364. aga need, kes sõna kuulevad, 365. aga need, kes sõna kuulevad, 366. aga need, kes sõna kuulevad, 367. aga need, kes sõna kuulevad, 368. aga need, kes sõna kuulevad, 369. aga need, kes sõna kuulevad, 370. aga need, kes sõna kuulevad, 371. aga need, kes sõna kuulevad, 372. aga need, kes sõna kuulevad, 373. aga need, kes sõna kuulevad, 374. aga need, kes sõna kuulevad, 375. aga need, kes sõna kuulevad, 376. aga need, kes sõna kuulevad, 377. aga need, kes sõna kuulevad, 378. aga need, kes sõna kuulevad, 379. aga need, kes sõna kuulevad, 380. aga need, kes sõna kuulevad, 381. aga need, kes sõna kuulevad, 382. aga need, kes sõna kuulevad, 383. aga need, kes sõna kuulevad, 384. aga need, kes sõna kuulevad, 385. aga need, kes sõna kuulevad, 386. aga need, kes sõna kuulevad, 387. aga need, kes sõna kuulevad, 388. aga need, kes sõna kuulevad, 389. aga need, kes sõna kuulevad, 390. aga need, kes sõna kuulevad, 391. aga need, kes sõna kuulevad, 392. aga need, kes sõna kuulevad, 393. aga need, kes sõna kuulevad, 394. aga need, kes sõna kuulevad, 395. aga need, kes sõna kuulevad, 396. aga need, kes sõna kuulevad, 397. aga need, kes sõna kuulevad, 398. aga need, kes sõna kuulevad, 399. aga need, kes sõna kuulevad, 400. aga need, kes sõna kuulevad, 401. aga need, kes sõna kuulevad, 402. aga need, kes sõna kuulevad, 403. aga need, kes sõna kuulevad, 404. aga need, kes sõna kuulevad, 405. aga need, kes sõna kuulevad, 406. aga need, kes sõna kuulevad, 407. aga need, kes sõna kuulevad, 408. aga need, kes sõna kuulevad, 409. aga need, kes sõna kuulevad, 410. aga need, kes sõna kuulevad, 411. aga need, kes sõna kuulevad, 412. aga need, kes sõna kuulevad, 413. aga need, kes sõna kuulevad, 414. aga need, kes sõna kuulevad, 415. aga need, kes sõna kuulevad, 416. aga need, kes sõna kuulevad, 417. aga need, kes sõna kuulevad, 418. aga need, kes sõna kuulevad, 419. aga need, kes sõna kuulevad, 420. aga need, kes sõna kuulevad, 421. aga need, kes sõna kuulevad, 422. aga need, kes sõna kuulevad, 423. aga need, kes sõna kuulevad, 424. aga need, kes sõna kuulevad, 425. aga need, kes sõna kuulevad, 426. aga need, kes sõna kuulevad, 427. aga need, kes sõna kuulevad, 428. aga need, kes sõna kuulevad, 429. aga need, kes sõna kuulevad, 430. aga need, kes sõna kuulevad, 431. aga need, kes sõna kuulevad, 432. aga need, kes sõna kuulevad, 433. aga need, kes sõna kuulevad, 434. aga need, kes sõna kuulevad, 435. aga need, kes sõna kuulevad, 436. aga need, kes sõna kuulevad, 437. aga need, kes sõna kuulevad, 438. aga need, kes sõna kuulevad, 439. aga need, kes sõna kuulevad, 440. aga need, kes sõna kuulevad, 441. aga need, kes sõna kuulevad, 442. aga need, kes sõna kuulevad, 443. aga need, kes sõna kuulevad, 444. aga need, kes sõna kuulevad, 445. aga need, kes sõna kuulevad, 446. aga need, kes sõna kuulevad, 447. aga need, kes sõna kuulevad, 448. aga need, kes sõna kuulevad, 449. aga need, kes sõna kuulevad, 450. aga need, kes sõna kuulevad, 451. aga need, kes sõna kuulevad, 452. aga need, kes sõna kuulevad, 453. aga need,

Tähendamissõnad kütinlast ja seemnekasvust

21. Ja ta ütles neile: „Kas küünal tuuakse selleks, et panna teda vaka alla või voodi alla? Kas mitte selleks, et teda panna küünaljalale? 22. Sest midagi ei ole varjul muu jaoks, kui et ta saaks avalikuks, ja midagi ei ole peidetud muu jaoks, kui et ta tuleks ilmsiks. 23. Kui kellelgi kõrvad on kuulda, see kuulgu!“ 24. Ja ta ütles neile: „Pange tähele, mida te kuulete. Mis mõõduga te mõõdate, sellega mõõdetakse teile ja teile lisatakse veel juure. 25. Sest kellel on, sellele antakse; ja kellel ei ole, sellelt võetakse see, mis tal on!“

26. Ja ta ütles: „Nõnda on Jumala riik, otsegi inimene viskab seemet maa peale, 27. ja heidab magama ja tõuseb üles öösel ja päeval, ja seeme tärkab ja sirgub, nõnda et ta isegi ei tea kuidas. 28. Sest maa kannab vilja iseenesest, esmalt orast, pärast päid, siis täit nisu pea sees. 29. Aga kui vili on valminud, saadab ta sedamaid sirbi sinna, sest lõikus on käes.“

30. Ja ta ütles: „Millega võiksime võrrelda Jumala riiki? Või missuguse tähendamissõnaga me seda tähendame? 31. Sinepiivakesega, mis on, kui see maha külvatakse, väiksem kui kõik muud seemned maa peal, 32. aga kui see on külvatud, tõuseb ta ning saab suuremaks kõigist taimedest ja kasvatab suured oksad, nõnda et taeva linnud võivad pesitada ta varju all.“ 33. Ja mitme niisuguse tähendamissõnaga rääkis ta neile sõnu sedamööda, kuidas nad suutsid kuulda. 34. Aga ilma tähendamissõnata ei rääkinud ta neile midagi; ja isepäinis ta seletas jüngritele kõik ära.

Jeesus vaigistab tormi

35. Ja samal päeval, kui õhtu käes oli, ütles ta neile: „Lähme üle teisele poole.“ 36. Ja kui nad rahva olid lasknud ära minna, võtavad nad tema paati,

nõnda nagu ta oli; ja ka teisi paate oli temaga. 37. Siis tõusis kange tuulispea ja lõi laineid paati, nõnda et paat juba täitus. 38. Ja tema ise oli paadi päras magamas, toetudes peaalusele; ja nad äratasid ta üles ja ütlesid talle: „Õpetaja, kas sa ei hooli sellest, et me hukkume?“ 39. Tema tõusis üles ja sõitles tuult ning ütles merele: „Ole vait ja vagal!“ Ja tuul rauges, ja meri jäi täiesti vaikseks. 40. Ja ta ütles neile: „Miks te olete nii arad? Kuidas teil ei ole usku?“ 41. Ja nad löid väga kartma ning ütlesid üksteisele: „Kes see siis õieti on, et ka tuul ja meri kuulevad tema sõna?“

Jeesus teeb terveks seestunu

5. Ja nad tulid teisele poole merd gerasalaste maale. 2. Ja kui ta paadist väljus, kohtas teda varsti haudadest tulnud mees, kellel oli rüve vaim. 3. Mehe eluase oli surnuhaudades ja keegi ei suutnud teda ahelatega kinni panna, 4. sest ta oli mitu korda olnud kinni jalgrau'us ja ahelais, aga oli ahelad puruks kiskunud ja jalgrauad katki mürdnud, nii et ükski ei suutnud teda taltsutada. 5. Ööd ja päevad läbi oli ta aina mägedel ja surnuhaudades ning karjus ja peksis ennast kividega. 6. Aga kui ta Jeesust kaugelt nägi, jooksis ta ja kummardas teda 7. ja ütles suure häälega kisendades: „Mis sinul on minuga tegemist, Jeesus, kõige kõrgema Jumala Poeg? Ma vannutan sind Jumala juures, et sa mind ei piinaks!“ 8. Sest ta oli ütelnud temale: „Mine välja inimesest, sa rüve vaim!“ 9. Ja ta küsis temalt: „Mis su nimi on?“ Ta ütles talle: „Mu nimi on Leegion, sest meid on palju!“ 10. Ja ta anus teda väga, et ta neid välja ei saadaks sealt maalt. 11. Ent seal oli mäe all suur seakari söömas. 12. Ja rüvedad vaimud anusid teda ning ütlesid: „Läheta meid sigade sisse, et me läheksime neisse!“ 13. Ja tema andis neile loa. Siis rüvedad vaimud väljusid ja läksid sigade sisse.

Ja seakari kukutas enese ülepeakaela kaudalt merre, arvult ligi kaks tuhat, ja uppus merre. 14. Aga nende karjatsejad põgenesid ja teatasid sellest linnas ja maal. Ja inimesi tuli välja vaatama, mis on sündinud. 15. Ja nad tulid Jeesuse juure ja nägid seestunut, kelles oli olnud Leegion, istuvat, riietatud ja selge aruga olevat. Ja nad kartsid. 16. Ja need, kes seda olid näinud, jutustasid neile, mis seestunuga oli sündinud, ja sigadest. 17. Ja inimesed hakkasid teda paluma, et ta nende maa-alalt ära läheks. 18. Kui ta paati astus, palus talt see, kes oli olnud seestunud, et ta tohiks jääda tema juure. 19. Aga tema ei lubanud seda talle mitte, vaid ütles talle: „Mine koju omaste juure ja teata neile, mis suuri asju Issand sulle on teinud ja kuidas ta sinu peale on halastanud.“ 20. Ja ta läks ära ja hakkas Dekapolis kuulutama, mis suuri asju Jeesus temale oli teinud. Ja kõik panid seda imeks.

Jairuse tütar ja veritõbine naine

21. Ja kui Jeesus paadiga jälle siia-poolse kaldale oli jõudnud, kogunes palju rahvast tema juure, ja ta oli mererannas. 22. Siis tuleb üks kogudusekoja ülemad, Jairus nimi, ja langeb teda nähes tema jalge ette maha. 23. Ja palub teda väga ning ütleb: „Mu tütre on hinge vaakumas; ma palun, et sa tuleksid ja paneksid oma käed tema peale, et ta saaks terveks ning jääks ellu!“ 24. Ja ta läks temaga. Ja palju rahvast käis tema järel ja rõhus ta peale. 25. Ja seal oli naine, kes oli kaksteistkümmend aastat olnud veritõves. 26. Ja oli saanud palju kannatada mitme arsti all ning oli kulutanud kogu oma vara, ilma et ta oleks mingit abi saanud, kuna haigus oli läinud veel pahemaks. 27. See oli kuulnud Jeesusest ja tuli rahva seas tema selja taha ja puudutas ta kuube. 28. Sest ta mõtles: Kui ma aga puudutaksin tema riideid, saaksin ma terveks. 29. Ja kohe kuivas tema vereläte, ja ta tundis oma ihu vaevast terveks

saanud olevat. 30. Ka Jeesus tundis kohe iseeneses, et vägi temast oli väljunud, pöördus ümber rahva seas ja küsis: „Kes puudutas mu riideid?“ 31. Tema jüngrid ütlesid temale: „Sa näed, et rahvas rõhub su peale, ja küsid: Kes puudutas mind?“ 32. Ent ta vaatas ümber, et näha, kes seda oli teinud. 33. Siis lõi naine kartma ning värises, sest et ta teadis, mis temale oli sündinud, ja tuli ning heitis maha tema ette ja ütles temale kogu tõe. 34. Aga ta ütles naisele: „Tütar, sinu usk on sind aidanud; mine rahuga ja ole terve oma vaevast!“ 35. Kui ta alles rääkis, tulid mõned kogudusekoja ülema perest ja ütlesid: „Su tütar on surnud, mis sa õpetajat veel tülitad?“ 36. Aga Jeesus jättis tähele panemata, mida räägiti, ja ütles kogudusekoja ülemale: „Ära kardada, usu vaid!“ 37. Ja ta ei lasknud kedagi tulla ühes enesega kui vaid Peetruse, Jakoobuse ja Johannese, Jakoobuse venna. 38. Ja nad tulevad kogudusekoja ülema majasse, ja ta näeb kätsemist ja nutajaid ja ulujaid; 39. ja sisse minnes ütleb ta neile: „Mis te kätsete ja nutate? Laps ei ole surnud, vaid magab!“ 40. Ja nad naersid teda. Aga kui ta kõik on välja ajanud, võtab ta enesega lapse isa ja ema ja enese juures olijad ja läheb sisse sinna, kus laps maas oli. 41. Ja lapse käest kinni hakates ütleb ta temale: „Talitaa kuum!“ see on tõlgitud: Neitsike, ma ütlen sulle, tõuse üles! 42. Ja sedamaid tõusis neitsike üles ja kõndis; ta oli juba kaksteistkümmend aastat vana. Ja nad ehmusid üliväga. 43. Ja ta keelas neid kangesti, et keegi seda ei saaks teada, ja käskis tütarlapsele süüa anda.

Jeesust põlatakse kodukohas

6. Ja ta läks sealt ära ja tuli oma kodukohta, ja ta jüngrid järgisid teda. 2. Ja kui hingamispäev tuli, hakkas ta kogudusekojas õpetama. Ja paljud, kes teda kuulsid, hämmastusid väga ja ütlesid: „Kust sellele see kõik on tulnud

21 Mt. 5, 15; 13, 31-35; Lk. 8, 16-18; 13, 18-19. 22 Mt. 10, 26; Lk. 12, 2. 23 Mt. 13, 12. 24 Mt. 7, 2. 25 Mt. 13, 12. 26 Mt. 13, 12. 27 Mt. 8, 23-27; Lk. 8, 22-25. 28 Mt. 13, 12. 29 Mt. 13, 12. 30 Lk. 8, 26-39. 31 Mt. 8, 28-34; Lk. 8, 26-39. 32 Mt. 13, 12. 33 Mt. 13, 12. 34 Mt. 13, 12. 35 Mt. 13, 12. 36 Mt. 13, 12. 37 Mt. 13, 12. 38 Mt. 13, 12. 39 Mt. 13, 12. 40 Mt. 13, 12. 41 Mt. 13, 12. 42 Mt. 13, 12. 43 Mt. 13, 12. 44 Mt. 13, 12. 45 Mt. 13, 12.

20 p. 7, 31. 21 Mt. 9, 1, 18-26; Lk. 8, 40-56. 22 p. 7, 32. 23 p. 7, 32. 24 p. 7, 32. 25 p. 7, 32. 26 p. 7, 32. 27 p. 7, 32. 28 p. 7, 32. 29 p. 7, 32. 30 Lk. 6, 19. 31 Jh. 11, 11. 32 Jh. 7, 15.

MARKUSE 6

ja mis tarkus see on, mis temale on antud? Ja kuidas niisugused vägevad teod sünnivad ta käte läbi? 3. Eks tema ole see puusepp, Maarja poeg, Jakooobuse ja Joosese ja Juuda ja Siimona vend? Ja eks ka tema õed ole siin meie juures?" Ja nad pahandusid temast. 4. Aga Jeesus ütles neile: „Prohvet ei ole mujal autu kui oma kodukohas ja oma sugulaste seas ning omas majas!" 5. Ja ta ei saanud seal teha ühtki muud vägevat tegu kui ainult panna oma käed väheste haigete peale ja nad terveks teha. 6. Ja ta pani imeks nende uskmatust. Ja tema käis läbi ümberkaudsed külad ning õpetas.

Apostlite läkitamine

7. Ja ta kutsus need kaksteistkümmend enese juure ja hakkas neid läkitama kahekaupa ja andis neile meelevalla rüvedate vaimude üle, 8. ja käskis neid, et nad midagi muud ei võtaks teele kaasa kui ainult kepi, ei pauna ega leiba ega raha vöö vahele, 9. vaid sidugu paeltega kingad jalga ja argu pangu kaht kuube selga. 10. Ja ta ütles neile: „Kuhu kotta te iganes sisse lähete, sinna jääge, seni kui te sealt väljute. 11. Ja kus paigas iganes teid vastu ei võeta ega kuulata, sealt väljuge ja puistake tolm oma jalgadelt neile tunnistuseks!" 12. Ja nad läksid välja ja kuulutasid, et tuleb meelt parandada, 13. ja ajasid palju kurje vaimu välja ja võidsid palju tõbiseid õliga ja tegid nad terveks.

Ristija Johannese surm

14. Ja kuningas Herodes sai kuulda Jeesusest, sest ta nimi oli juba tuttav, ja ütles: „Ristija Johannes on surnuist üles tõusnud ja sellepärast on imelised väed tema sees tegevad!" 15. Aga teised ütlesid: „Tema on Eelija!" Teised aga: „Tema on prohvet nagu üks prohveteid!" 16. Aga kui Herodes seda kuulis, ütles ta: „Johannes, kelle pea ma otsast raiusin, on üles tõusnud!" 17. Sest Herodes ise oli läkitanud ja Johannese

kinni võtnud ja tema sidunud ning vangitorni pannud Heroodiasse, oma venna Filippuse naise pärast. Sest ta oli tema enesele naiseks võtnud. 18. Oli ju Johannes ütelnud Heroodesele: „Sul ei ole luba oma venna naist pidada!" 19. Aga Heroodias kandis ta peale viha ja tahtis teda tappa, ja ei saanud mitte. 20. Sest Herodes kartis Johannest; ta teadis teda õige ja püha mehe olevat ning kaitses teda, ja kui ta teda kuulis, jäi ta mõneski asjas kahevahale ja kuulas teda siiski hea meelega. 21. Kui nüüd paras aeg oli tulnud, mil Herodes oma sünnipäeval tegi söömaaja oma suurtele isandatele ja pealikuile ning Galilea ülemale, 22. siis tuli sama Heroodiasse tütar sisse ja tantsis. See oli meelt mõõda Heroodesele ja neile, kes lauas istusid. Siis ütles kuningas neitsile: „Palu mult, mida sa iganes tahad, ja ma annan sulle!" 23. Ja ta vandus temale: „Ma annan sulle, mis sa iganes minult palud, olgu kas või pool minu kuningriiki!" 24. Aga neitsi läks välja ja küsis oma emalt: „Mis ma pean paluma?" Ent ema ütles: „Ristija Johannese pea!" 25. Ja neitsi läks kohe rutuga kuninga juure, palus ning ütles: „Ma tahan, et sa mulle sedamaid annad vaagnal Ristija Johannese pea!" 26. Siis sai kuningas väga kurvaks, kuid vande ja lauasistujate pärast ta ei tahtnud temale seda keelata. 27. Ja kuningas läkitas kohe valvuri ja käskis tuua tema pea. 28. See läks ja raius vangitornis ta pea otsast ära ja tõi ta pea vaagnal ning andis selle neitsile, ja neitsi andis selle oma emale. 29. Kui tema jüngrid seda kuulsid, tulid nad ja võtsid ta keha ja panid selle hauda.

Apostlite tagasitulek

30. Ja apostlid tulid kokku Jeesuse juure ja kuulutasid temale kõik, mida nad olid teinud ja mida õpetanud. 31. Siis ta ütles neile: „Tulge teie kõrvale üksikusse paika ja puhake pisut!" Sest tulijaid ja minejaid oli palju ja nad ei

MARKUSE 6, 7

saanud mahti süüagi. 32. Ja nad sõudsid paadiga kõrvale üksikusse paika. 33. Ja paljud nägid neid ära sõudvat ning tundsid tema ära ja jooksid jala sinna kokku kõigist linnadest ja jõudsid neist ette. 34. Ja kui ta paadist välja astus ja nägi palju rahvast, hakkas tal neist hale meel, et nad olid otsegu lambad, kelledel pole karjast. Ja ta hakkas neid pikalt õpetama.

Viie tuhande mehe söötmine

35. Aga kui aeg oli läinud hiliseks, tulid ta jüngrid ta juure ja ütlesid: „Paik on tühi ja aeg jääb juba hiliseks; 36. lase nad minema, et nad lähaksid ümberkaudu asulaisse ja küladesse ja ostaksid endile leiba, sest neil ei ole midagi süüa!" 37. Aga tema kostis ja ütles neile: „Andke teie neile süüa!" Nemad ütlesid temale: „Kas me peaksime minema kaheksa teenari eest leiba ostma ja neile süüa andma?" 38. Aga tema küsis neilt: „Mitu leiba teil on?" Minge vaadake." Kui nad olid teada saanud, ütlesid nad: „Viis leiba ja kaks kala." 39. Ja ta käskis neid asetada kõik istuma, salkkond salkkonna kõrvale haljale murule. 40. Ja nad istusid maha ridamisi, sajakaupa ja viiekümnekaupa. 41. Ja ta võttis need viis leiba ja kaks kala, vaatas üles taeva poole ja õnnistas ja murdis leivad ja andis need oma jüngrite kätte rahva ette panemiseks. Ja ka need kaks kala jagas ta kõikidele. 42. Ja kõik söid ja nende kõhud said täis. 43. Ja korjati kokku kaksteistkümmend korvitäit palukesist ja kalust. 44. Ja neid, kes leivust olid söönud, oli viis tuhat meest.

Jeesus kõnnib vee peal

45. Ja sedamaid sundis ta oma jüngrid astuma paati ja sõitma tema eele teisele rannale Betsaidasse, kuni tema laseb rahva minema. 46. Ja kui ta lahkumistervituse oli ütelnud, läks ta mäele palvetama. 47. Kui siis õhtu jõudis, oli paat keset merd ja tema ükski maal. 48. Ja ta nägi neil sõudes püsti häda käes olevat,

sest tuul oli neile vastu. Ja neljandal öövahi-korral tuli ta mere peal kõndides nende juure ja tahtis neist mööda minna. 49. Aga kui nad teda nägid mere peal kõndivat, arvasid nad, et see on tont, ja hakkasid karjuma. 50. Sest nad kõik nägid teda ja ehmusid. Aga tema rääkis kohe nendega ja ütles neile: „Olge julged, mina olen, ärge kartke!" 51. Ja ta läks nende juure paati, ja tuul rauges. Ja nad kokkusid üpris väga iseenestest. 52. sest nad ei olnud veel aru saanud leibade loost, vaid nende süda oli läinud kõvaks.

Terveksegemised Gennesareti mere ääres

53. Ja kui nad üle mere olid maale sõudnud, jõudsid nad Gennesaretti ja astusid rannale. 54. Ja kui nad paadist olid väljunud, tunti ta sedamaid ära. 55. ja joosti kogu sealne ümberkaudne maa läbi ning hakati haigeid vooditega kandma igale poole, kus teda kuuldud olevat. 56. Ja kuhu ta iganes läks küladesse või linnadesse või asulaisse, asetati põdejaid turgudele ja paluti teda, et nad saaksid vaid puudutada tema kuue palistust. Ja kõik, kes teda puudutasid, said terveks.

Jeesus vastab etteheitele pärimuste rikkumise kohta

7. Ja variserid ja mõned kirjatundjaist, kes olid tulnud Jeruusalemast, kogunesid tema juure, 2. ja nähes mõningaid ta jüngritest ebapühade, see on pesemata kätega leiba võtvat — 3. sest variserid ja ükski juut ei söö enne, kui nad on hoolsasti käsi pesnud, nii pidades esivanemate pärimust; 4. ka turult tulles ei söö nad muidu kui et nad endid enne pesevad; ja palju muid asju on, mida nad on võtnud pidada, nagu karikate ja kiviriistade ja vasknõude pesemised — 5. küsisid temalt variserid ja kirjatundjad: „Miks sinu jüngrid ei ela vanemate pärimuse järele, vaid söövad leiba ebapühade kätega?" 6. Aga ta ütles neile: „Jesaja on hästi teist silmakirjatsejaist ennustanud, nõnda nagu

6 Mt. 9, 35. 7 Mt. 10, 5-15; Lk. 9, 1-6; 10, 1. Lk. 9, 7-9. 15 Mt. 16, 14. 17 Lk. 3, 19. 30 Mt. 14, 13-14; Lk. 9, 10.

11 Ap. 13, 51. 13 Jk. 5, 14. 14 Mt. 14, 1-12; 18 3 Mo. 18, 16. 23 Er. 5, 3.6. 25 Ro. 3, 15.

34 Mt. 9, 36. 35 p. 8, 1-11; Mt. 14, 15-21; Lk. 9, 11-17; Jh. 6, 1-13. 41 p. 7, 34. 44 L. 34, 9. 45 Mt. 14, 22-27; Jh. 6, 16-21. 46 Lk. 9, 18. 51 p. 4, 39. 52 p. 8, 17. 53 Mt. 14, 34-36. 56 p. 5, 27. 1 Mt. 15, 1-20. 2 Lk. 11, 38. 6 Jk. 29, 13.

on kirjutatud: See rahvas austab mind huultega, kuid nende süda on minust kaugel; 7. ilmaaegu nad teenivad mind, õpetades õpetusi, mis on inimeste käsimised. 8. Sest hüljates Jumala käsu, te peate inimeste pärimust! 9. Ja ta ütles neile: „Ilus küll! Te heidate Jumala käsu kõrvale, et pidada oma pärimust! 10. Sest Mooses ütles: Sa pead oma isa ja ema austama, ja kes isa või ema neab, peab surma suremal! 11. Teie aga ütlete: Kui inimene ütleb oma isale või emale: Korbaan — see tähendab ohvriand — on see, mis sa iganes minu käest võiksid saada! 12. siis te ei lase teda enam ühtki head teha oma isale ega emale 13. ja teete nõnda Jumala sõna tühjaks oma pärimusega, mille te olete pärinud, ja teete palju muud seesugust.“

14. Ja ta kutsus jälle kõik rahva enese juure ja ütles neile: „Kuulge mind kõik ja mõistke! 15. Miski, mis läheb väljastpoolt inimest tema sisse ei või teda rüvetada; aga mis läheb inimesest välja, see rüvetab inimest. 16. Kui kellelgi kõrvad on kuulda, see kuulgu!“ 17. Ja kui ta rahva juurest oli läinud ühte majasse, küsisid ta jüngrid temalt selle tähendamissõna mõtet. 18. Ja ta ütles neile: „Kas teiegi olete mõistmatumad? Eks te saa aru, et kõik, mis väljastpoolt läheb inimese sisse, ei või teda rüvetada? 19. Sest see ei lähe mitte tema südamesse, vaid kõhtu, ja väljub eri paika.“ Nii ta kuulutas kõik toidused puhtaks. 20. Ja ta ütles: „Mis inimesest välja läheb, see rüvetab inimest. 21. Sest seestpoolt, inimeste südamest, lähtuvad kurjad mõtted, hoorus, vargused, tapmised, 22. abielurikkumised, ahnus, kurjused, kavalus, kiimalus, kade silm, Jumala pilkamine, kõrkus, rumalus. 23. Kõik need pahad asjad lähtuvad seestpoolt ja rüvetavad inimest.“

Jeesus teeb terveks Sürofoiniia naise tütre

24. Ja ta tõusis ning läks sealt ära Tüürose ja Siidoni alale. Ja ta läks

ühte majasse ega tahtnud, et keegi seda teada saaks. Kuid ta ei võinud jääda varjule. 25. Sest üks naine, kelle tütre-kesel oli rüve vaim, oli temast kohe kuulda saanud ja tuli ning heitis ta jalge ette maha. 26. See naine oli kreeklane, sündimise poolest Sürofoiniikia inimene. Ja see palus teda, et ta ajaks kurja vaimu välja ta tütrest. 27. Siis ütles Jeesus temale: „Lase esmalt laste kõhud täis saada; sest ei ole mitte hea võtta laste leib ja heita koerukeste ette!“ 28. Ent naine kostis ja ütles temale: „Jah, Issand, aga koerukesed laua all söövad laste raasukesi!“ 29. Siis ta ütles naisele: „Selle sõna pärast mine; kuri vaim on sinu tütrest lahkunud!“ 30. Ja naine läks koju ja leidis tütre voodis magavat ning kurja vaimu lahkunud olevat.

Kurdi ja keeletuuma terveks tegemine

31. Ja kui ta jälle välja läks Tüürose aladelt, tuli ta Siidoni kaudu Galilea mere ääre Dekapoli alade keskkohale. 32. Ja ta juure toodi kurt, kellel oli kida-keel, ja paluti teda, et ta paneks oma käe tema peale. 33. Siis ta võttis tema rahva seast kõrvale ja pistis oma sõrmed tema kõrvu ja sülitas ning puudutas ta keelt, 34. vaatas üles taevasse, ohkas ja ütles talle: „Effataa!“, see on: Mine lahti! 35. Ja tema kõrvad läksid lahti ja ta keeleköididik pääsis kohe valla, ja ta rääkis selgesti. 36. Ja ta keelas neid seda ühelegi rääkimast. Aga mida enam ta neid keelas, seda enam nad kuulutasid seda. 37. Ja inimesed hämmastusid üliväga ja ütlesid: „Kõik on ta hästi teinud; kurdid teeb ta kuulma ja keeletumad rääkima!“

Nelja tuhande mehe söötmine

8. Neil päevil, kui jälle väga palju rahvast koos oli ja neil ei olnud midagi süüa, kutsus Jeesus jüngrid enese juure ja ütles neile: 2. „Mul on väga hale meel rahvast, sest nad on juba kolm päeva olnud minu juures, ja neil ei ole midagi

süüa. 3. Ja kui ma nad lasen koju minna söömata, nõrkevad nad teel!“ Sest mõned neist olid kaugel tulnud. 4. Ja ta jüngrid vastasid temale: „Kust võib keegi siin kõrves neid leivaga täita?“ 5. Ja ta küsis neilt: „Mitu leiba teil on?“ Nad ütlesid: „Seitse.“ 6. Ja ta käskis rahva istuda maa peale. Siis ta võttis need seitse leiba, tänas, murdis ja andis oma jüngrite kätte, et nad paneksid ette. Ja nad panid rahvale ette. 7. Ja neil oli pisut kalukesi; ja ta õnnistas ja käskis ka need ette panna. 8. Siis nad söid ja nende kõhud said täis, ja ülejäänud palukesi korjati kokku seitse korvitäit. 9. Aga sööjaid oli olnud arvata neli tuhat. Ja ta laskis nad minna. 10. Ja varsti ta astus ühes oma jüngritega paati ja jõudis Dalmanuuta paikadesse.

Jeesus ei hooli variseride tunnustähe nõudmisest

11. Ja variserid tulid välja ja hakkasid temaga vaidlema ning nõudsid temalt tunnustähte taevast, et teda kiusata. 12. Siis ta ohkas oma vaimus ja ütles: „Miks see sugu otsib tähte? Tõesti, ma ütlen teile, sellele soole ei anta tähte!“ 13. Ja ta jättis nad maha ja astus jälle paati ja läks ära teisele poole.

Jeesus noomib jüngrid taipamatuse pärast

14. Ja nad olid unustanud leiba kaasa võtta ja neil ei olnud rohkem kui üksainus leib paadis kaasas. 15. Ja ta käskis neid ning ütles: „Vaadake ette, hoiduge variseride haputaigast ja Heroodese haputaigast!“ 16. Ja nad arutlesid isekeskis seda, et neil ei ole leiba. 17. Tema märkas seda ning ütles neile: „Mis te arutate, et teil ei ole leiba? Kas te veel ei mõista ega saa aru? Kas teil on ikka alles kõva süda? 18. Silmad teil on, aga te ei näe; kõrvad teil on, aga te ei kuule ega mäleta. 19. Kui ma viis leiba murdsin viiele tuhandele, mitu korvitäit palukesi te siis korjasite?“ Nad ütlesid: „Kaksteist-

kümme!“ 20. „Kui ma seitse murdsin neljale tuhandele, mitu korvitäit palukesi te siis korjasite?“ Nad ütlesid: „Seitse.“ 21. Siis ta ütles neile: „Kuidas te siis ei mõista?“

Jeesus teeb Betsaidas pimedat nägijaks

22. Ja nad tulevad Betsaidasse. Ja ta juure tuuakse pime, ja nad paluvad teda, et ta teda puudutaks. 23. Siis ta haaras pimedat käest kinni ja viis ta alevist välja, sülitas temale silmi ning pani oma käed ta peale ja küsis talt: „Kas sa näed midagi?“ 24. Tema vaatas üles ning ütles: „Ma näen inimesi, ma näen neid nagu puid kõndimas!“ 25. Siis ta pani taas oma käed ta silmadele; ja nüüd ta vaatas teravasti ja oli jälle terve; ja ta nägi kõike selgesti. 26. Ja ta saatis tema koju ning ütles: „Ära minegi küllasse!“

Peetrus tunnistab Jeesuse Kristuseks

27. Ja Jeesus ja ta jüngrid läksid Filip-puse Kaisarea külladesse. Ja teel küsis ta oma jüngritelt ning ütles neile: „Kelle mind inimesed ütlevad olevat?“ 28. Aga nemad vastasid temale ning ütlesid: „Ristija Johannese, ja teised Eelija, ja veel teised ühe prohvetest!“ 29. Siis ta küsis neilt: „Aga teie, kelle teie ütlete mind olevat?“ Peetrus vastas ning ütles temale: „Sina oled Kristus!“ 30. Ja ta hoiatas neid kõvasti, et nad temast ühelegi ei räägiks.

Jeesus kuulutab ette oma surma ja ülestõusmist

31. Ja ta hakkas neid õpetama: „Inimese Poeg peab palju kannatama ja hüljatama vanemate ja ülempreestrite poolt ning tapetama ja kolme päeva pärast üles tõusma.“ 32. Ja ta rääkis seda üsna avalikult. Ja Peetrus võttis ta isepäinis ja hakkas teda noomima. 33. Aga tema pöördus, vaatas oma jüngritele ja sõitles Peetrust ning ütles: „Tagane minust, saatan, sest sa ei mõtle seda,

7 Kl. 2, 18.20.22; Tl. 1, 14. 10 2 Mo. 20, 12; 21, 17. 15 Ap. 10, 14 j. 20 Jk. 3, 6.
24 Mt. 15, 21-28. 31 Mt. 15, 29-31. 32 p. 5, 23. 33 p. 8, 23. 34 p. 6, 41; Jh. 11, 41.
35 L. 33, 9. 36 p. 1, 43 j. 37 1 Mo. 1, 31; Ap. 10, 38. 1 Mt. 15, 32-39. 2 p. 6, 34 j.

3 L. 23, 3. 11 Mt. 13, 38; 16, 1-4; Lk. 12, 54-56. 14 Mt. 16, 5-12. 15 p. 3, 6; Lk. 12, 1.
17 p. 6, 52. 19 p. 6, 41 j.; Mt. 14, 19 j. 20 s. 6 j.; Mt. 15, 34 j. 21 He. 5, 12. 22 p. 6, 56.
23 p. 7, 32 j.; Jh. 9, 6. 27 Mt. 16, 13-20; Lk. 9, 18-21. 28 p. 6, 15. 30 p. 9, 9.

mis on Jumala, vaid mis on inimeste kohane!"

Nõue iseenese salgamiseks

34. Ja ta kutsus rahva enese juure ühes oma jüngeritega ning ütles neile: „Kui keegi tahab minu järele tulla, siis ta salaku end ära ja võtku oma rist enese peale ja järgigu mind. 35. Sest kes iganes oma hinge tahab päästa, see kaotab selle; aga kes iganes oma hinge kaotab minu ja armuõpetuse pärast, see päästab selle. 36. Sest mis kasu on inimesel sellest, kui ta kogu maailma kasuks saaks, aga oma hinge kahju teeks? 37. Või mis võib inimene anda oma hinge vahetushinnaks? 38. Sest kes häbeneb minu ja mu sõnade pärast selles abielurikkujas ja patuses tõus, selle pärast häbeneb ka Inimese Poeg, kui ta tuleb oma Isa auhiilguses ühes pühade inglitega!"

9. Ja tema ütles neile: „Tõesti, ma ütlen teile, neist, kes siin seisavad, on mõned, kes ei maitse surma, kuni nad näevad Jumala riigi tulnud olevat väega!"

Jeesuse muutumine

2. Ja kuue päeva pärast võttis Jeesus enesega Peetruse, Jakobuse ja Johannes ning viis nad üles kõrgele mäele isepäinis, ja tema muudeti nende ees. 3. Tema riided läksid hiilgavaks, helevalgeks otsegu lumi, nagu neid ükski vanutaja maa peal ei suuda teha nii heledaks. 4. Ja Eelija ühes Moosesega ilmus neile, ja nad kõnelesid Jeesusega. 5. Ja Peetrus kostis ning ütles Jeesusele: „Rabi, siin on hea olla! Teeme nüüd kolm telki: sinule ühe ja Moosesele ühe ja Eelijale ühe!" 6. Aga ta ei teadnud, mida ütelda, sest nad olid täis kartust. 7. Siis tuli pilv ja heitis varju nende üle; ja hääl kostis pilvest: „See on mu armas Poeg, teda kuulake!" 8. Ja kui nad äkitselt ümber vaatasid, ei näinud nad enam kedagi muud kui üksnes Jeesust

eneste juures. 9. Ja kui nad mäelt alla läksid, keelas ta neid, et nad ühelegi ei jutustaks, mis nad olid näinud, enne kui Inimese Poeg on surnuist üles tõusnud. 10. Ja nad pidasid meeles selle sõna ja küsisid isekeskis: „Mis tähendab surnuist üles tõusta?"

11. Siis nad küsisid temalt ning ütlesid: „Miks kirjatundjad ütlevad, et Eelija peab enne tulema?" 12. Aga tema ütles neile: „Eelija tuleb küll enne korda seadma kõike. Ent kuidas on kirjutatud Inimese Pojast, et ta peab palju kannatama ja teda peetakse halvaks? 13. Aga ma ütlen teile, et ka Eelija on tulnud ja et nad tegid temale, mida nad tahtsid, nõnda nagu temast on kirjutatud!"

Jeesus teeb terveks vaimuhaige poisi

14. Ja kui nad tulid jüngerite juure, nägi ta palju rahvast nende ümber ja kirjatund-
jaid vaidlevat nendega. 15. Ja kohe, kui rahvahulk teda nägi, kokkusid kõik ja jooksid temale vastu ning teretasid teda. 16. Ja ta küsis nendelt: „Miks te vaidlete nendega?" 17. Siis vastas keegi rahva seast: „Õpetaja, ma tulin su juure oma poja, kellel on keeletu vaim; 18. ja kus ta iganes tuleb tema kallale, kisub ta teda, ja tema ajab vahtu ja kiristab hambaid ja kuivetub. Ja ma ütlesin su jüngeritele, et nad ajaksid ta välja, kuid nad ei suutnud!" 19. Aga tema vastas neile ja ütles: „Oh sina uskmatu tõug! Kui kaua ma pean olema teie juures? Kui kaua ma pean teiega kannatama? Tooge ta minu juure!" 20. Ja nad tõid ta tema juure. Ja kohe, kui ta Jeesust nägi, raputas vaim teda ja ta kukkus maa peale ja aeles ning ajas vahtu. 21. Ja ta küsis tema isalt: „Kui kaua aega see on temal olnud?" Tema vastas: „Lapsest saadik! 22. See on teda mitu puhku küll tulnud, küll vette visanud, et teda hukata; aga kui sa kuidagi võid, siis olgu sul meist hale meel ning aita meid!" 23. Aga Jeesus ütles temale:

„Sa ütled: Kui sa võid! Kõik on võimalik sellele, kes usub!" 24. Ja poisi isa hüüdis sedamaid ning ütles: „Ma usun, aita mu uskmatust!" 25. Aga nähes, et rahvast ikka rohkem kokku jooksis, sõitles Jeesus rüvedat vaimu ning ütles temale: „Sina, keeletu ja kurt vaim, ma käsin sind: mine temast välja ja ära tule enam tema sisse!" 26. Siis see kisendas ja raputas teda väga ja väljus. Ja poiss jäi otsegu surnuks, nõnda et mitmed ütlesid: „Ta on surnud!" 27. Kuid Jeesus hakkas ta käest kinni ja tõstis ta üles; ja ta tõusis püsti. 28. Ja kui ta koju tuli, küsisid ta jüngerid temalt isepäinis: „Miks meie ei võinud teda välja ajada?" 29. Tema ütles neile: „See sugu ei või teisiti välja minna kui vaid palvega!"

Jeesus kuulutab ette teist korda oma surma ja ülestõusmist

30. Ja nad läksid sealt ära ja rändasid läbi Galilea. Ja ta ei tahtnud, et keegi saaks teada. 31. Sest ta õpetas oma jüngerid ja ütles neile: „Inimese Poeg antakse inimeste kätte ja nad tapavad tema, ja kui ta on tapetud, tõuseb ta kolmandal päeval üles!" 32. Aga nemad ei saanud aru sellest sõnast ja kartsid temalt küsida.

Õpetus alandlikkuseks

33. Ja nad tulid Kapernauma. Ja koju jõudes ta küsis neilt: „Mille üle te teel vaidlesite?" 34. Aga nad jäid vait; sest nad olid teel isekeskis vaieldud selle üle, kes on suurem. 35. Ja tema istus maha ja kutsus need kaksteistkümmend ning ütles neile: „Kui keegi tahab olla esimene, siis olgu ta kõikidest viimne ja kõikide teenija!" 36. Ja ta võttis lapse ja pani selle nende keskele, ja kaisutas teda ja ütles neile: 37. „Kes iganes ühe niisuguseist lapsist vastu võtab minu nimel, see võtab mind vastu, ja kes iganes mind

vastu võtab, see ei võta mind vastu, vaid teda, kes mind on läkitanud!"

Sallivuse käsk

38. Johannes ütles temale: „Õpetaja, me nägime sinu nimel kurje vaimi välja ajavat meest, kes meid ei järgi, ja me keelasime teda, sest ta ei järgi meid!" 39. Aga Jeesus ütles: „Ärge keelake teda! Sest kedagi ei ole, kes teeb vägeva teo minu nimel ja suudab sedamaid rääkida minust kurja. 40. Sest kes ei ole meie vastu, see on meie poolt! 41. Sest kes teid joodab karikataie veega minu nimel, sellepärast et te olete Kristuse omad, tõesti, ma ütlen teile, see ei jää ilma oma palgast!"

Hoiatus pahanduste eest

42. Ja kes pahandab üht neist pisuke-
sist, kes minusse usuvad, sellele oleks parem, et vesikivi temale kaela pandaks ja ta merre visataks! 43. Ja kui su käsi sind pahandab, raiu ta maha; parem on sul vigasena minna ellu kui et sul on kaks kätt ja pead minema põrgusse, kustumatusele tulle, [44. kus nende uss ei sure ja tuli ei kustul] 45. Ja kui su jalg sind pahandab, raiu ta maha; parem on sul jalutuna minna ellu kui et sul on kaks jalga ja sind heidetakse põrgusse, [46. kus nende uss ei sure ja tuli ei kustul] 47. Ja kui su silm sind pahandab, kisu ta välja; parem on sul ühe silmaga minna Jumala riiki kui et sul on kaks silma ja sind heidetakse põrgusse, 48. kus nende uss ei sure ja tuli ei kustul!

Soola vajadusest

49. Sest igaüht peab tulega soolatama! 50. Sool on hea; aga kui sool tuimaks läheb, millega te teete ta maitsekaks? Olgu teil enestes soola ja pidage rahu isekeskis!"

34. Mt. 16, 24-28; Lk. 9, 23-27. 35. Mt. 10, 39; Jh. 12, 25. 37. Lk. 49, 9. 38. Mt. 10, 32; Lk. 12, 8; 2 Tl. 2, 12; 1 Jh. 2, 23. 1 Mt. 16, 28; Lk. 9, 27. 2 Mt. 17, 1-13; Lk. 9, 28-36. 3 Mt. 28, 3. 7 p. 1, 11; Mt. 3, 17; 2 Pe. 1, 17. 9 p. 8, 30. 12 Js. 53, 3; Mt. 3, 23. 13 1 Ku. 19, 2:10; Mt. 11, 14. 14 Mt. 17, 14-21; Lk. 9, 37-43. 22 Lk. 65, 3. 23 p. 11, 23; Lk. 17, 6; Fl. 4, 13.

24 Mt. 12, 20; Lk. 17, 5. 26 p. 1, 26. 30 Mt. 17, 22-23; Lk. 9, 43-45. 31 p. 8, 31; 10, 32 j. 32 Lk. 18, 34. 33 Mt. 17, 24; 18, 1-5; Lk. 9, 46-48. 35 p. 10, 43 j. 36 p. 10, 16. 37 Mt. 10, 40. 38 4 Mo. 11, 27 j; Lk. 9, 49-50. 39 1 Ko. 12, 3. 40 Mt. 12, 30. 41 Mt. 10, 42; 25, 35-40. 42 Mt. 18, 6-9; Lk. 17, 1-2. 43 Mt. 5, 30. 44 18. 66, 24. 47 Mt. 5, 29. 49 Mt. 5, 13; Lk. 14, 34-35. 50 Mt. 5, 13; Lk. 14, 34; Kl. 4, 6; He. 12, 14.

Abielu lahutamise

10. Ja tema läks sealt teele ja tuli Judea aladele ja maale sealpool Jordanit. Ja rahvast voolas jälle kokku tema juure, ja ta õpetas neid jälle nagu tavaliselt. 2. Ja varisere tuli tema juure, ja teda kiusates küsisid nad temalt: „Kas on mehel luba oma naist enesest lahutada?“ 3. Tema vastas ja ütles neile: „Mida Mooses teid käskis?“ 4. Nemad ütlesid: „Mooses andis loa kirjutada lahutuskiri ja lahutada!“ 5. Aga Jeesus kostis ja ütles: „Teie südame kanguse pärast ta kirjutas teile selle käsu, 6. ent loomise algusest Jumal lõi nad meheks ja naiseks. 7. Sellepärast loobub inimene oma isast ja emast, 8. ja need kaks, mees ja naine, saavad üheks lihaks. Nii ei ole nad enam kaks, vaid üks liha. 9. Mis nüüd Jumal on ühte pannud, seda inimene ärge lahuta!“ 10. Ja kodus küsisid tema jüngrid jälle temalt sama asja pärast. 11. Ja ta ütles neile: „Kes iganes oma naise enesest lahutab ja võtab teise, rikub abielu tema vastu. 12. Ja kui naine enese lahutab oma mehest ja läheb teisele, siis ta rikub abielu!“

Jeesus õnnistab lapsi

13. Ja nad tõid tema juure lapsukesti, et ta neid puudutaks. Aga jüngrid sõitlesid toojaid. 14. Kui Jeesus seda nägi, läks ta tusaseks ja ütles neile: „Laske lapsukesed minu juure tulla, ärge keelake neid, sest niisuguste pärast on Jumala riik!“ 15. Tõesti, ma ütlen teile, kes Jumala riiki vastu ei võta nagu lapsuke, see ei pääse sinna sisse!“ 16. Ja ta kaisutas neid ja pani oma käed nende peale ning õnnistas neid.

Rikas noormees ja igavene elu

17. Ja kui ta ära läks teele, jooksis keegi ta juure, langes põlvili ta ette ning küsis temalt: „Hea õpetaja, mis ma pean tegema, et ma igavese elu päriksin?“

18. Aga Jeesus ütles talle: „Miks sa mind nimetad heaks? Keegi muu ei ole hea kui ainult Jumal. 19. Käsud sa tead: Sa ei tohi tappa; sa ei tohi abielu rikkuda; sa ei tohi varastada; sa ei tohi valet tunnistada; sa ei tohi kedagi petta; sa pead oma isa ja ema austama!“ 20. Aga ta kostis ja ütles temale: „Õpetaja, seda kõike ma olen pidanud oma nooretpõlvest alates!“ 21. Ja Jeesus vaatas tema peale ja tundis armastust ta vastu ning ütles talle: „Üht asja on sulle vaja: mine ja müü ära kõik, mis sul on, ja anna vaestele, ja sul on siis varandus taevas; ja tule ning järgi mind!“ 22. Tema aga jäi murelikuks selle sõna pärast ja läks ära kurva meelega, sest tal oli palju vara.

Rikkal on raske pääseda Jumala riiki

23. Siis Jeesus vaatas ümber ja ütles oma jüngritele: „Kui raske on neil, kellel on palju vara, sisse minna Jumala riiki!“ 24. Aga jüngrid kohkusiid tema sõnade pärast. Ent Jeesus kostis jälle ja ütles neile: „Lapsed, kui raske on sisse minna Jumala riiki!“ 25. Hõlpsam on kaamelil minna läbi nõelasilma kui rikkal pääseda Jumala riiki!“ 26. Aga nemad hämmastusid veel enam ja ütlesid isekeskis: „Kes siis võib õndsaks saada?“ 27. Jeesus vaatas nende ja ütles: „Inimestel on see võimatu, aga mitte Jumalal; sest Jumalal on kõik võimalik!“

28. Peetrus hakkas temale ütlema: „Vaata, meie oleme jätanud maha kõik ja oleme järginud sind!“ 29. Jeesus ütles: „Tõesti, ma ütlen teile, ei ole kedagi, kes maja või vennad või õed või ema või isa või naise või põllud on maha jätanud minu ja armuõpetuse pärast 30. ega saaks sajakordselt nüüd selsinasel ajal maju ja vendi ja õdesid ja emasid ja lapsi ja põlde keset tagakiusamisi ja tulevases maailma-ajastus igavest elu!“ 31. Aga paljud esimesed saavad viimseiks ja viimased esimesiks!“

1 p. 9, 33; Mt. 19, 1-12; Lk. 16, 18. 4 5 Mo. 24, 1; Mt. 5, 31 j. 6 1 Mo. 1, 27. 7 1 Mo. 2, 24. 13 Mt. 19, 13-15; Lk. 18, 15-17. 15 Mt. 18, 3; 1 Pe. 2, 2. 16 p. 9, 36. 17 Mt. 19, 16-22; Lk. 18, 18-23. 19 2 Mo. 20, 12 j. 20 Ilm. 3, 17. 23 Mt. 19, 23-30; Lk. 18, 24-30. 24 L. 62, 11. 29 5 Mo. 33, 9; Lk. 22, 28 j. 30 He. 10, 32 j.

Jeesus kuulutab ette kolmat korda oma surma ja ülestõusmist

32. Aga nad olid teel minemas Jeruusalenna; ja Jeesus käis nende ees, ja nad kohkusiid, aga järelkäijad kartsid. Ja ta võttis jälle need kaksteistkümmend enese juure ja hakkas neile rääkima, mis temale peab sündima: 33. „Vaata, me läheme üles Jeruusalenna; ja Inimese Poeg antakse ülempreestrite ja kirjatundjate kätte, ja nad mõistavad ta surma ja annavad ta paganate kätte. 34. Ja need pilkavad teda ja sülitavad ta peale ja peksavad teda rooskadega ja tapavad tema, ja kolme päeva pärast tõuseb ta üles!“

Sebedeuse poegade igatsus au järele

35. Siis tulid tema juure JakooBUS ja Johannes, mõlemad Sebedeuse pojad, ja ütlesid: „Õpetaja, me tahame, et sa meile teeksid, mis me sinult palume!“ 36. Aga tema ütles neile: „Mida te tahate, et ma teile teeksin?“ 37. Nemad ütlesid talle: „Anna meile, et me üks sinu paremal ja teine sinu vasakul pool saaksime istuda sinu auhiilguses!“ 38. Aga Jeesus ütles neile: „Te ei tea, mida te palute. Kas te võite juua seda karikat, mida mina joon, või endid lasta ristida selle ristimisega, millega mind ristitakse?“ 39. Aga nad ütlesid talle: „Võime küll!“ Jeesus ütles neile: „Seda karikat, mida mina joon, peate te jooma, ja selle ristimisega, millega mind ristitakse, peab teid ristitama, 40. kuid istuda mu paremal ja vasakul pool ei ole minu anda, vaid see antakse neile, kellele see on valmistatud!“

Inimese tõeline suurus

41. Kui need kümme seda kuulsid, said nad pahaseks JakooBuse ja Johannese peale. 42. Ja Jeesus kutsus nad enese juure ja ütles neile: „Te teate, et need,

keda arvatakse rahvaste ülemaiks, valitsevad nende üle ja rahvaste suured tarvitavad võimust nende vastu.“ 43. Aga nõnda ärge olgu teie seas, vaid kes teie seast tahab saada suureks, olgu teie teenija, 44. ja kes teie seast tahab olla kõige ülem, olgu kõikide ori! 45. Sest Inimese Poeg ei ole tulnud ennast laskma teenida, vaid ise teenima ja andma oma hinge lunaks paljude eest!“

Pime Bartimeus tehakse nägijaks

46. Ja nad tulid Jeerikosse. Ja kui ta Jeerikost välja läks ja tema jüngrid ja suur hulk rahvast, siis istus Timeuse poeg, pime Bartimeus, tee ääres ja kerjas. 47. Ja kui ta kuulis, et Jeesus Naatsaretlane on seal, hakkas ta kisendama ja ütlema: „Jeesus, Taaveti poeg, halasta minu peale!“ 48. Ja paljud sõitlesid teda, et ta jääks vait; kuid ta kisendas veel enam: „Taaveti poeg, halasta minu peale!“ 49. Ja Jeesus jäi seisma ja ütles: „Kutsuge ta siia!“ Ja nad kutsusid pimedat ja ütlesid temale: „Ole julge, tõuse üles, tema kutsub sind!“ 50. Ent tema viskas kuu seljast, tõusis püsti ja tuli Jeesuse juure. 51. Ja Jeesus hakkas temaga rääkima ning ütles: „Mis sa tahad, et ma sulle teeksin?“ Ent pime ütles talle: „Rabunii, et ma jälle näeksin!“ 52. Jeesus ütles talle: „Mine, su usk on sind aidanud!“ Ja sedamaid nägi ta jälle ja järgis teda teekonnal.

Jeesus tuleb Jeruusalenna kui Kuningas

11. Ja kui nad Jeruusalenna ligi said, Betfage ja Betaania poole Õlimäe juure, läkitab tema kaks oma jüngrist 2. ja ütleb neile: „Minge alevisse, mis teie ees on, ja kohe, kui te sinna saate, leiage kinniseotud sälu, kelle seljas ükski inimene pole istunud; päästke see lahti ja tooge siia! 3. Ja kui keegi teile ütleb: Miks te seda teete? siis ütelge: Issandal on teda tarvis! Siis ta lähatab selle sedamaid

32 p. 9, 31; Mt. 20, 17-19; Lk. 18, 31-34. 33 Mt. 20, 20-23. 34 p. 14, 36; Lk. 12, 50. 39 Ap. 12, 2; Ilm. 1, 9. 40 Ilm. 3, 21. 41 Mt. 20, 24-28; Lk. 22, 24-27. 42 p. 9, 35. 43 Jh. 13, 14; Fil. 2, 7. 44 Mt. 20, 29-34; Lk. 18, 35-43. 45 Mt. 21, 1-11; Lk. 19, 28-40; Jh. 12, 12-19. 3 p. 14, 14.

MARKUSE 11

siia.“ 4. Ja nad läksid ja leidsid sälu ukse ääre kinniseotuna väljas teebruarul ja päästsid ta lahti. 5. Ja mõned neist, kes seal seisis, ütlesid neile: „Mis te teete, et te sälu lahti päästate?“ 6. Aga nemad ütlesid neile nõnda, kuidas Jeesus oli käskinud. Siis lasti nad tulema. 7. Ja nad tõid sälu Jeesuse juure ja panid oma riided selle peale, ja tema istus ta selga. 8. Ja paljud laotasid oma riided tee peale, aga teised oksid, mida nad raiusid väljadel. 9. Ja need, kes käisid ees ja taga, hüüdsid: „Hoosianna! Önnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel! 10. Önnistatud olgu meie isa Taaveti kuningriik! Hoosianna kõrges!“

11. Ja ta tuli Jeruusalemma pühakotta. Ja kui ta kõike oli vaadelnud ja hiline aeg juba käes oli, läks ta välja Betaaniasse nende kaheteistkümnega.

Jeesus neab viljatuma viigipuu

12. Ja kui nad teisel päeval Betaaniast väljusid, oli tal nälg. 13. Ja nähes kaugelt viigipuid lehis, läks ta vaatama, kas ta sellelt midagi leiab. Aga sinna juure jõudes ei leidnud ta midagi muud kui lehti; sest ei olnud veel viigimarja-aeg. 14. Ja Jeesus hakkas kõnelema ning ütles: „Ärgu iialgi enam sinust ükski vilja söögu!“ Ja tema jüngrid kuulsid seda.

Jeesus puhastab templi

15. Ja nad tulid Jeruusalemma. Ja kui Jeesus oli pühakotta sisse läinud, hakkas ta välja ajama neid, kes müüsid ja ostsid pühakojas; ja rahavahetajate lauad ja tuvimüüjate istmed ta lükkas kummuli. 16. ega sallinud, et keegi kandis astjaid pühakojast läbi. 17. Ja ta õpetas ja ütles neile: „Eks ole kirjutatud: Minu koda peab hüütama palvekojaks kõigile rahvale? Kuid teie olete selle teinud rõõvliauguks!“ 18. Ja kirjatundjad ja ülem-preestrid kuulsid seda ja otsisid nõu, kuidas teda hukata. Kuid nad kartsid teda, sest kõik rahvas oli hämmastuses

tema õpetuse pärast. 19. Ja kui õhtu tuli, läks ta linnast välja.

Usu jõud

20. Ja vara hommikul nägid nad mööda minnes viigipuu juureni ära kuivanud olevat. 21. Siis Peetrusele tuli meele Issanda sõna ning ta ütles temale: „Rabi, vaata, viigipuu, mille sa needsid, on ära kuivanud!“ 22. Ja Jeesus vastas ning ütles neile: „Olgu teil usku Jumalasse! 23. Tõesti, ma ütlen teile, kui keegi ütleb sellele mäele: Tõuse paigast ja lange merre! ja ei mõtle kaksipidi oma südames, vaid usub, et see, mis ta ütleb, sünnib, siis see saab temale! 24. Sellepärast ma ütlen teile: Kõik, mida te palute ja anute, uskuge, et te seda saate, siis see saab teile! 25. Ja kui te seisate ja palvete, siis andke andeks, kui teil midagi on kellegi vastu, et ka teie Isa, kes on taevas, annaks teile andeks teie üleastumised. [26. Aga kui te andeks ei anna, siis ei anna ka teie Isa, kes on taevas, teie üleastumisi andeks!]“

Küsimus Jeesuse meelevallest

27. Ja nad tulid jälle Jeruusalemma. Ja kui ta pühakojas kõndis, tulid ta juure ülem-preestrid ja kirjatundjad ja vanemad. 28. ja ütlesid talle: „Missuguse meelevallega sa seda teed? Ja kes on sulle annud selle meelevalle!“ 29. Aga Jeesus ütles neile: „Ma tahan ka teilt küsida üht asja; vastake mulle ja mina ütlen teile, missuguse meelevallega ma seda teen. 30. Kas Johannese ristimine oli taevast või inimestest? Vastake mulle!“ 31. Nad arutasid isekeski ja ütlesid: „Kui me ütleme taevast, siis ta ütleb: Mispärast te siis teda ei uskunud? 32. Või ütleme: Inimestest?“ Siis oli neil hirm rahva ees, sest kõik pidasid Johannest tõesti prohvetiks. 33. Ja nad vastasid Jeesusele ning ütlesid: „Me ei tea!“ Siis ütles Jeesus neile: „Ega minagi teile ütle, missuguse meelevallega ma neid asju teen!“

9 Lk. 11:8, 25 j. 12 Mt. 21, 18–19. 14 s. 20. 15 Mt. 21, 12–17; Lk. 19, 45–48; Jh. 2, 13–22. 17 Jh. 5:6, 7; Jh. 7, 11. 20 s. 17; Mt. 21, 20–22. 23 Mt. 17, 20; Lk. 17, 6. 24 Jr. 29, 12 j. Mt. 7, 7; Jh. 14, 13. 25 Mt. 5, 23. 26 Mt. 6, 14 j. 27 Mt. 21, 23–27; Lk. 20, 1–8.

MARKUSE 12

Tähendamissõna viinamäest

12. Ja ta hakkas neile rääkima tähendamissõnadega: „Inimene istutas viinamäe ja tegi aia ümber ja kaevas sinna surutõrre ja ehitas torni ja andis selle rendile aednike kätte, ja läks ise võõrale maale. 2. Ja ta läkitas omal ajal aednike juure sulase aednikelt vastu võtma viinamäe vilja. 3. Aga nad võtsid ja peksid teda ja läkitasid ta minema tühje käsi. 4. Ja ta läkitas jälle teise sulase nende juure. Seda nad löid pähe ja teotasid. 5. Siis ta läkitas teise. Ja selle nad tapsid. Ja veel muid; ühtesid nad peksid, teised nad tapsid. 6. Tal oli veel üks, ta armast poeg. Selle ta läkitas viimseks nende juure, üteldes: Ehk nad häbenevad mu poega? 7. Aga aednikud ütlesid üksteisele: See ongi pärija. Tulge, tapkem ta ära, siis jääb pärand meile. 8. Ja nad võtsid ja tapsid tema ja viskasid ta viinamäest välja. 9. Mis teeb nüüd viinamäe isand? Ta tuleb ja hukkab aednikud ja annab viinamäe teiste kätte. 10. Kas te pole lugenud seda kirja: Kivi, mille hooneehitajad kõrvale heitsid, on saanud nurgakiviks? 11. See tuli Issandalt ja on imeasi meie silmis!“ 12. Ja nad püüdsid teda kinni võtta, kuid kartsid rahvast; sest nad mõistsid, et ta selle tähendamissõna oli ütleanud nende kohta. Ja nad jätsid ta rahule ja läksid ära.

Maksu maksmisest keisrile

13. Ja nad läkitavad tema juure mõningaid varisere ja Heroodese käsilasi, et need tabaksid teda sõnast. 14. Ja need tulid ning ütlesid talle: „Õpetaja, me teame, et sa oled tõearmastaja ega hooli kellestki, sest sa ei vaata inimese isikule, vaid õpetad Jumala teed tões. Kas on vaja anda keisrile maksu või mitte? Kas anname või ei anna?“ 15. Tema aga, nähes nende silmakirjalikkust, ütles neile: „Miks te mind kiusate? Tooge mulle näha teenariraha!“ 16. Nemad tõid. Siis ta ütleb neile: „Kelle kuju ja pealkiri see

on?“ Nemad ütlesid temale: „Keisri!“ 17. Jeesus aga ütles neile: „Andke keisrile, mis kuulub keisrile, ja Jumalale, mis kuulub Jumalale!“ Ja nemad panid teda imeks.

Surnute ülestõusmise küsimus

18. Ja tema juure tuleb sadusere, kes ütlevad, et ei ole ülestõusmist, ja nad küsivad temalt, üteldes: 19. „Õpetaja, Mooses on meile kirjutanud, et kui kellegi vend sureb ja jätab naise järele, aga ei jäta lapsi, siis võtku ta vend see naine ja soetagu oma vennale järglane. 20. Oli seitse venda; ja esimene võttis naise, ja kui ta suri, ei jätnud ta järglast järele. 21. Ja teine võttis naise ja suri, ja temagi ei jätnud järglast, ja samuti kolmas. 22. Ja seitsmest ei jätnud keegi järglast järele. Kõige viimaks suri ka naine. 23. Kui nad nüüd ülestõusmises üles tõusevad, nende seast kelle naine ta siis on? Sest ta on olnud naiseks seitsmele!“ 24. Jeesus ütles neile: „Kas te mitte ei eksi, sellepärast et te ei tunne pühi kirju ega Jumala väge? 25. Sest kui surnuist üles tõustakse, ei võeta naisi ega minda mehele, vaid ollakse nagu inglid, kes on taevas. 26. Aga surnute kohta, et need üles äratatakse, eks te ole lugenud Moosese raamatust kibuvitsapõõsa loos, kuidas Jumal temaga kõneles ning ütles: Mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal! 27. Ta ei ole mitte surnute Jumal, vaid elavate Jumal! Te eksite küll väga!“

Missugune häsh on suur?

28. Siis tuli ta juure üks kirjatundjaist, kes oli kuulnud neid vaidlevat ja märkas, et ta neile oli hästi kostnud, ja küsis temalt: „Missugune käsk on kõige esimene?“ 29. Jeesus vastas talle: „Esimene on see: Kuule Iisrael, Issand sinu Jumal, on ainus Issand! 30. Ja sina armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja

1 Jh. 5, 1; Mt. 21, 33–46; Lk. 20, 9–19. 7 Lk. 2, 8. 8 He. 13, 12. 10 Lk. 11:8, 22 j. 11 Ro. 9, 33. 13 p. 3, 6; Mt. 22, 15–22; Lk. 20, 20–26. 15 Jr. 23, 24. 17 Ro. 13, 7. 18 Mt. 22, 23–33; Lk. 20, 27–40. 19 5 Mo. 25, 5 j. 26 2 Mo. 3, 2 j. 28 Mt. 22, 34–40; Lk. 10, 25–28. 29 5 Mo. 6, 4 j.

kõigest oma hingest ja kõigest oma meelest ja kõigest oma väest. 31. Teine on see: Armasta oma ligimest nagu iseennast. Neist suuremat muud käsku ei ole! 32. Ja kirjatundja ütles talle: „Õige küll, õpetaja, sina oled tõtt mõõda ütelnud, sest üksainus on olemas ja ei ole muud peale tema! 33. Ja teda armastada kõigest südamest ja kõigest meelest ja kõigest väest ja ligimest armastada nagu iseennast, see on rohkem kui kõik põletusohvrid ja muud ohvrid! 34. Ja kui Jeesus nägi, et ta vastas mõistlikult, ütles ta temale: „Sina ei ole kaugel Jumala riigist!“ Ja ükski ei julgenud temalt enam küsida.

Kelle poeg on Kristus?

35. Ja Jeesus kõneles edasi ning ütles pühakojas õpetades: „Kuidas kirjatundjad ütlevad, et Kristus on Taaveti poeg? 36. Ütleb ju Taavet ise Püha Vaimu läbi: Issand ütles mu Issandale: Istu mu paremale käele, kuni ma su vaenlased panen su jalgade alla! 37. Taavet ise nimetab teda Issandaks. Kuidas ta siis on tema poeg? 38. Ja palju rahvast kuulas teda hea meelega.

Hoiatus kirjatundjate eest

38. Ja ta ütles oma õpetuses: „Hoiduge kirjatundjast, kes tahavad käia pikis rüüdes ja armastavad teretust turgudel 39. ja esimesi istmeid kogudusekodades ja ülema paika lauas õhtusöömaagadel, nende eest, 40. kes söövad leskede hooned ja loevad silmakirjaks pikki palveid! Need saavad seda raskema hukatusel!“

Lesknaine ohvriand

41. Ja kui Jeesus ohvirahakirstu kohal istus, vaatas ta, kuidas rahvas ohviraha kirstu pani. Ja paljud rikkad panid sinna palju. 42. Siis tuli üks vaene lesknaine ja pani sisse kaks leptonit, see on üks veering. 43. Ja ta kutsus oma jüngrid

enese juure ning ütles neile: „Tõesti, ma ütlen teile, see vaene lesk pani rohkem ohvikirstu kui kõik, kes panid! 44. Sest need kõik panid oma küllusest, ent tema pani oma vaesusest kõik, mis tal oli, kogu oma elatise!“

Jeesus kuulutas ette templi hävitamist

13. Ja kui tema pühakojast väljus, ütles üks tema jüngrist temale: „Õpetaja, näe, millised kivid ja millised hooned need on!“ 2. Siis Jeesus vastas ja ütles talle: „Kas sa vaatad neid suuri hooned? Ei jäta siia mitte kivi kivi peale, mida maha ei kistaks!“

Tulevased õnnetused ja hädad

3. Ja kui ta istus Õlimäel pühakoja vastas, küsisid temalt Peetrus ja Jakooobus ja Johannes ja Andreas isepäinis: 4. „Ütle meile, millal see sünnib ja mis on tunnuseks, kui see kõik hakkab täide minema?“ 5. Aga Jeesus hakkas neile rääkima: „Katsuge, et keegi teid ei eksitaks! 6. Paljud tulevad minu nimel ning ütlevad: „Mina olen seal!“ ja eksitavad paljusid. 7. Aga kui te kuulete sõdadest ja sõjasõnumeid, siis ärge ehmu; see peab sündima, aga ots ei ole veel käes. 8. Sest rahvas tõuseb rahva vastu ja riik riigi vastu ja maavärisemisi on mõnes paigas ja on näljahädad. Need on valude algus.

9. Aga pidage silmas iseendid: teid antakse ära suurkohtute kätte ja kogudusekodades teid peksetakse, ja teid saatatakse maavalitsejate ja kuningate ette minu pärast neile tunnistuseks. 10. Ja kõigile rahvaile peab enne kuulutatama evangeeliumi. 11. Aga kui nad teid viivad ja annavad kohtu kätte, ärge muretsege enneagu, mida teile tuleb rääkida, vaid mis teile antakse sel tunnil, seda rääkige. Sest teie pole rääkijad, vaid Püha Vaim. 12. Ja vend annab surma venna ja isa

lapse, ja lapsed hakkavad vastu vanemaile ja saadavad nad surma. 13. Ja teid vihatakse kõigilt poolt minu nime pärast. Aga kes otsani jääb püsima, see pääseb.

14. Kui te siis näete hävituse koletist seisvat seal, kus see ei peaks seisma — kes seda loeb, see pangu tähele — siis põgenegu need, kes on Juudamaal, mägedele; 15. kes on katusel, ärge tulgu maha ja ärge mingu sisse midagi võtma oma majast, 16. ja kes on väljal, ärge mingu tagasi võtma oma kuube. 17. Aga häda neile, kes on käima peal, ja neile, kes imetavad neil päevil! 18. Aga paluge, et teie põgenemine ei juhtuks talvel. 19. Sest neil päevil on niisugune viletsus, millist ei ole olnud loodu algusest, mille Jumal on loonud, kuni siamaani, ega tulegi. 20. Ja kui Issand ei lühendaks neid päevi, ei pääseks ükski liha; aga äravalitute pärast, kelled tema on ära valinud, on ta need päevad lühendanud. 21. Ja kui siis keegi teile ütleb: „Vaata, siin on Kristus, vaata seal!“ ärge uskuge. 22. Sest valekristusi ja valeprohveiteid tõuseb, ja need teevad tunnustähti ja imesid, et eksitada, kui võimalik, ka äravalituid. 23. Aga teie vaadake ette! Mina olen teile kõik ette ütelnud.

Ajastu lõpp

24. Aga neil päevil pärast seda viletsuseaega pimeneb päike ja kuu ei anna oma valgust; 25. ja taeva tähed peavad taevast maha langema ja vägesid, mis on taevas, kõigutatakse. 26. Ja siis nähakse Inimese Poega tulevat pilvedes suure väe ja auhiilgusega. 27. Ja siis ta läkitab inglid ja kogub kokku oma äravalitud neljast tuulest ilmamaa otsast taeva otsani.

Vajadus valvsuseks

28. Aga viigipuust õppige võrdumit: kui ta oksad on juba pungas ja ajavad lehti, siis te tunnete, et suvi on lähedal.

29. Nõnda ka teie, kui te näete seda sündivat, teadke, et see on lähedal ukse ees. 30. Tõesti, ma ütlen teile, selle põlve rahvas ei lõpe mitte ära, enne kui see kõik sünnib! 31. Taevas ja maa hävivad, kuid minu sõnad ei hävi mitte! 32. Aga sellest päevast või tunnist ei tea ükski, ei inglidki taevas ega Poeg, muud kui Isa ükski.

33. Vaadake ette, olge valvel, sest te ei tea, millal see aeg on käes! 34. Otsegu inimene, kes läks võõrale maale, jättis maha oma koja ja andis oma sulastele meelevalla, igapähele ta töö, ja käskis uksehoidjat valvata, 35. nõnda valvake; sest te ei tea, millal kojaisand tuleb, kas öhtul või kesköö ajal, või kukelaulu ajal või vara hommikul, 36. et ta ei tuleks äkitselt ja ei leiaks teid magavat. 37. Aga mida ma ütlen teile, ütlen kõigile: Valvake!“

Vandenõu Jeesuse tapmiseks

14. Aga kahe päeva pärast olid paasaja hapnemata leibade pühad, ja ülem-preestrid ja kirjatundjad otsisid, kuidas kavalusega teda kinni võtta ja ära tappa. 2. Sest nad ütlesid: „Mitte pühade ajal, et ei tõuseks rahva mässu.“

Jeesuse võidmine Betaanias

3. Ja kui ta istus lauas Betaanias, olles pidalitõbise Siimona kojas, tuli üks naine, kellel oli alabasterriist selge ning kalli nardisalgiga. Ja ta murdis alabasterriista katki ja valas salvi tema pea peale. 4. Aga seal olid mõned, kes pahameelega ütlesid üksteisele: „Mistarvis on see salvi raiskamine? 5. Sest selle oleks võinud ära müüa enam kui kolmesaja teenari eest ja raha vaestele anda.“ Ja nad sõitlesid naist. 6. Aga Jeesus ütles: „Jätke ta rahule! Miks te teete talle südametule? Ta on teinud mulle heateo. 7. Sest vaesed on ikka teie juures ja, kui te tahate, võite neile head teha; aga mind

31 3 Mo. 19, 18. 33 1 Sa. 15, 22. 34 Ap. 26, 27 j. 35 Mt. 22, 41-46; Lk. 20, 41-44. 36 2 Sa. 23, 2; L. 110, 1. 37 Ap. 2, 34. 38 Mt. 23, 1-36; Lk. 11, 37-54; 20, 45-47. 41 2 Ku. 12, 10; Lk. 21, 1-4. 42 2 Ko. 8, 12. 44 L. 138, 6; 2 Ko. 9, 7. 1 Mt. 24, 1-2; Lk. 21, 5-6; 2 Lk. 19, 44. 3 Mt. 24, 3-25; Lk. 21, 7-24. 5 Jr. 29, 8. 10 p. 16, 15. 12 Mt. 7, 6.

13 He. 10, 38 j; Ilm. 2, 10. 14 Tn. 9, 27; 12, 4-10. 16 Lk. 17, 31. 19 Tn. 12, 1; Jl. 2, 2. 23 1 Te. 3, 45; 2 Pe. 3, 17. 24 Jl. 3, 4; Mt. 24, 29-31; Lk. 21, 25-28. 27 Mt. 13, 41. 28 Mt. 24, 32-36, 42; Lk. 21, 29-33. 32 Ap. 1, 7. 34 Mt. 25, 14; Lk. 19, 12. 35 Lk. 12, 35 j. 1 Te. 5, 6. 36 2 Pe. 3, 10; Ilm. 3, 3; 16, 15. 37 Ro. 13, 11. 1 Mt. 26, 1-5; Lk. 22, 1-2. 3 Mt. 26, 6-13; Jh. 12, 1-8. 7 5 Mo. 15, 11.

ei ole teil mitte alati. 8. Ta on teinud, mis ta võis. Ta on ennakult mu ihu võidnud matmiseks. 9. Tõesti, ma ütlen teile, kus iganes evangeeliumi kuulutatakse kõiges maailmas, peab ka räägitama tema mälestuseks, mis tema on teinud.“

Juudas reedab Jeesuse

10. Ja Juudas Iskariot, üks neist kaheteistkümnest, läks ülempreestrite juure, et teda neile ära anda. 11. Kui nad seda kuulsid, said nad rõõmsaks ja lubasid anda talle raha. Ja ta hakkas otsima, kuidas ta saaks teda ära anda parajal ajal.

Jeesuse viimne paasatalle söömine

12. Ja hapnemata leibade esimesel päeval, kui paasatalle veristati, ütlesid tema jüngrid talle: „Kuhu sa tahad, et me läheme ja teeme ettevalmistusi sulle paasatalle söömiseks?“ 13. Ja tema läkitas kaks oma jüngerit ning ütles neile: „Minge linna, ja teile tuleb vastu inimene, kes kannab veekruusi; järgige teda. 14. Ja seal, kuhu ta sisse läheb, ütlege majaisandale: „Õpetaja küsib: Kus on võõrastetuba, milles ma võin oma jüngeritega süüa paasatalle? 15. Ja tema näitab teile suure ülemise toa, mis on valmis korraldatud. Seal valmistage meile.“ 16. Ja tema jüngrid läksid ära ja tulid linna ning leidsid nõnda, nagu ta neile oli ütelnud. Ja nad valmistasid paasatalle.

17. Aga kui õhtu jõudis, tuleb tema nende kaheteistkümne. 18. Ja kui nad lauas istusid ja sõid, ütles Jeesus: „Tõesti ma ütlen teile, üks teie seast annab mu ära, üks, kes minuga ühes sööb!“ 19. Siis nad hakkasid kurvaks minema ja üksteise järele temale ütles: „Ega ometi mina?“ 20. Tema ütles neile: „Üks neist kaheteistkümnest, kes ühes minuga pistab käe vaagnasse, annab mind ära. 21. Inimese Poeg läheb küll ära, nõnda nagu temast on kirjutatud, kuid

hüda sellele inimesele, kelle läbi Inimese Poeg ära antakse. Hea oleks niisugusele inimesele, kui ta ei oleks sündinud!“

22. Ja kui nad sõid, võttis Jeesus leiva, õnnistas, murdis ja andis neile ning ütles: „Võtke! See on minu ihu.“ 23. Ja ta võttis karika, tänas ja andis neile; ja nad kõik jõid selle seest. 24. Ja ta ütles neile: „See on minu veri, lepingu veri, mis ära valatakse paljude eest. 25. Tõesti ma ütlen teile: Mina ei joo enam viinapuu viljast kuni selle päevani, mil ma joon uut Jumala riigis!“ 26. Ja kui nad kiituslaulu olid laulnud, läksid nad välja Ölimäele.

Jeesus kuulutab ette, et jüngrid jätavad ta maha

27. Ja Jeesus ütles neile: „Te kõik taganete minust, sest kirjutatud on: Ma löön karjast ja lambad pillutatakse! 28. Aga pärast oma ülestõusmist ma lähen teie eele Galileasse.“ 29. Siis Peetrus ütles temale: „Kui ka kõik sinust taganevad, siis mina mitte!“ 30. Jeesus ütles talle: „Tõesti ma ütlen sulle, täna, sellel ööl, enne kui kukk on kaks korda laulnud, salgad sina mind kolm korda!“ 31. Aga tema ütles veel eriti: „Kui ma sinuga peaksin ka surema, ei salga ma sind mitte!“ Ja samuti ütlesid ka kõik.

Jeesus Ketsemanis

32. Ja nad tulid paika, mille nimi on Ketsemani, ja tema ütles oma jüngeritele: „Istuge siin niikaua kui ma palvetan!“ 33. Ja ta võttis enesega ühes Peetruse, Jakooobuse ja Johannese ja hakkas vabiseema ning suurt õndsust tundma. 34. Ja ta ütles neile: „Minu hing on väga kurb surmani, jääge siia ja valvake!“ 35. Ja ta läks pisut eemale ja heitis maha maa peale ning palus, et sec tund, kui on võimalik, läheks temast mööda. 36. Ja ta ütles: „Aba Isa! Sinul on kõik võimalik; võta see karikas minult ära! Siiski mitte, mida

10 Mt. 26, 14-16; Lk. 22, 3-6. 12 Mt. 26, 17-30; Lk. 22, 7-23; Jh. 13, 21-30; 1 Ko. 11, 23-25. 14 p. 11, 3. 18 Lk. 41, 10. 24 He. 7, 22; 9, 14. 26 Lk. 113-118. 27 Sk. 13, 7; Mt. 26, 31-35; Lk. 22, 31-34; Jh. 13, 36-38. 28 p. 16, 7. 29 Mt. 26, 33. 30 Jh. 13, 38. 32 Mt. 26, 36-40; Lk. 22, 39-46; Jh. 18, 1. 34 Jh. 12, 27. 36 p. 10, 38.

mina tahan, vaid mida sina tahad!“ 37. Ja ta tuleb ja leiab nad magamast, ja ütleb Peetrusele: „Simon, kas sa magad? Kas sa ei suuda ühtki tundi valvata? 38. Valvake ja paluge, et te ei satuks kiusatusse! Vaim on küll valmis, kuid liha on nõder!“ 39. Ja ta läks jälle ära ja palvetas sama palvet. 40. Ja ta tuli tagasi ja leidis nad taas magamast, sest nende silmad olid rasked unest, ja nad ei teadnud, mida temale vastata. 41. Ja ta tuli kolmat puhku ja ütles neile: „Te ikka veel magate ja puhkate; aeg on möödas, tund on tulnud! Vaata, Inimese Poeg antakse patuste kätte!“ 42. Tõuske üles, lähme! Vaata, see, kes mu ära annab, on lähedal!“

Jeesuse vangistamine

43. Ja sedamaid, kui tema alles rääkis, saabus Juudas, üks neist kaheteistkümnest, ja ühes temaga jõuk möökade ja nuiadega ülempreestrite ja kirjatundjate ja vanemate poolt. 44. Aga see, kes tema ära andis, oli neile annud tähe ning ütelnud: „Keda ma suudlen, see ta on; tema võtke kinni ja viige ta kindla valve all minema!“ 45. Ja kui ta sinna tuli, astus ta kohe tema juure ja ütles: „Rabi!“ ja andis temale suud. 46. Aga nemad pistisid oma käed tema külge ja võtsid ta kinni. 47. Siis keegi juuresseisjaist tõmbas mööga ja lõi ülempreestri sulast ning raius ta kõrvu ära. 48. Ja Jeesus kostis ja ütles neile: „Otsugu rõõvli vastu te olete väljunud möökade ja nuiadega mind kinni võtma!“ 49. Ma olen olnud iga päev teie juures pühakojas õpetamas, ja te ei ole mind mitte kinni võtnud; kuid see sünnib, et kirjad täide läheksid!“ 50. Siis kõik jätsid ta maha ja põgenesid.

Põgenev noormees

51. Ja üks noor mees järgis teda; sel oli linane riie seljas paljal ihul; ja nad võtsid ta kinni. 52. Aga tema jättis linase riide maha ja põgenes ära alasti.

Jeesus ülempreestri ees

53. Ja nad viisid Jeesuse ülempreestri juure, ja sinna tulid kokku kõik ülempreestrid ja vanemad ja kirjatundjad. 54. Ja Peetrus järgis teda kaugelt kuni ülempreestri õue. Ja ta istus ühes sulastega ja soojendas ennast tule ääres.

55. Aga ülempreestrid ja kogu Suurkohus otsisid Jeesuse vastu tunnistust, et saata teda surma, kuid ei leidnud mitte. 56. Sest paljud tunnistasid valet tema peale, aga tunnistused ei läinud ühte. 57. Seal tõusid mõned ning tunnistasid valet tema peale, üteldes: 58. „Me oleme kuulnud teda ütlevat: Mina kisun selle kätega tehtud templi maha ja chitan kolme päevaga teise, mis ei ole kätega tehtud!“ 59. Ja nõndagi ei läinud nende tunnistus ühte. 60. Siis ülempreester astus keskele ja küsis Jeesuselt ning ütles: „Eks sa kosta midagi selle vastu, mida need tunnistavad sinu kohta?“ 61. Aga tema jäi vaik ega vastanud midagi. Taas küsis talt ülempreester ja ütles temale: „Kas sina oled Kristus, Kiidetava Poeg?“ 62. Ja Jeesus ütles: „Mina olen see, ja te peate nägema Inimese Poja istuvat Jumala vae paremal poolel ja tulevat taeva pilvedega.“ 63. Siis rebestas ülempreester oma kuue ja ütles: „Mis meil veel on vaja tunnistajaid? 64. Te olete kuulnud jumalapilget! Mis te arvate?“ Aga nad kõik otsustasid, et ta on surma väärt. 65. Ja mõned hakkasid ta peale sülitama ja ta nägu kinni katma ja teda rusikatega lööma vastu kõrvu ja temale ütles: „Kuuluta kui prohvet!“ Ja sulased löid teda keppidega.

Peetrus salgab Jeesuse

66. Ja kui Peetrus oli all õues, tuli üks ülempreestri tüdrukuist, 67. ja nähes Peetrust end soojendamas, vaatas ta temale otsa ja ütles: „Ka sina olid ühes selle Naatsareti Jeesusega!“ 68. Aga tema salgas, üteldes: „Ei ma tea ega saa aru, mida sa räägid!“ Ja ta läks välja

38 Ga. 5, 17. 43 Mt. 26, 47-56; Lk. 22, 47-53; Jh. 18, 2-11. 46 Lk. 22, 17. 49 Mt. 26, 56; Lk. 22, 52; Jh. 18, 25. 53 Mt. 26, 57-68; Lk. 22, 54-55; 63-71; Jh. 18, 12-14, 19-24. 58 Jh. 2, 19. 61 p. 15, 31; Jh. 53, 7. 64 Jh. 19, 7. 66 Mt. 26, 69-75; Lk. 22, 56-62; Jh. 18, 15-18, 25-27.

eesõue. Ja kukk laulis. 69. Ja nähes teda seal, hakkas tüdruk jälle ütlema neile, kes seal seisisid: „See on üks nende seast!“ 70. Aga ta salgas taas. Ja vähe aja pärast ütlesid juuresseisjad jälle Petrussele: „Tõesti sa oled nende seast; sest sa oled galilealane!“ 71. Aga tema hakkas needma ja vanduma: „Ei ma tunne seda inimest, kellest te räägite!“ 72. Ja kohe laulis kukk teist korda. Siis Petrussele tuli meele sõna, mis Jeesus temale oli ütelnud: „Enne kui kukk on kaks korda laulnud, salgad sa mind kolm korda!“ Ja ta ruttas välja ja nuttis.

Jeesus maavalitseja Pilaatuse ees

15. Ja kohe vara hommikul pidasid ülempreestrid ühes vanemate ja kirjatundjatega ja kõik Suurkohus nõu ja sidusid Jeesuse kinni ning viisid tema ära ja andsid ta Pilaatuse kätte.

2. Ja Pilaatus küsis temalt: „Oled sa juutide kuningas?“ Tema vastas ning ütles temale: „Jah, olen!“ 3. Ja ülempreestrid kaebasid palju tema peale. 4. Aga Pilaatus küsis talt jälle ning ütles: „Kas sa midagi ei vasta? Vaata, kui raskesti nad sind süüdistavad!“ 5. Kuid Jeesus ei vastanud enam midagi, nõnda et Pilaatus imestas. 6. Aga igaks pühaks laskis ta neile vabaks ühe vang, keda nad talt palusid. 7. Ja seal oli mees nimega Barabas, vang, pandud ühes mässulistega, kes olid mässus toime pannud mõrva. 8. Ja rahvas läks üles ja hakkas paluma teha nii, nagu ta ikka neile oli teinud. 9. Aga Pilaatus vastas neile ning ütles: „Kas tahate, et ma teile lasen vabaks juutide kuninga?“ 10. Sest ta teadis, et ülempreestrid tema olid annud ta kätte kadedusest. 11. Aga ülempreestrid kihutasid rahvast, et ta neile laseks vabaks pigemini Barabase. 12. Siis vastas Pilaatus jälle ning ütles neile: „Mis ma siis teen temaga, keda te nimetate juutide kuningaks?“ 13. Aga nemad kisendasid taas „Löö ta risti!“ 14. Pilaatus ütles neile:

„Mis kurja ta siis on teinud?“ Aga nad kisendasid veel enam: „Löö ta risti!“ 15. Ent Pilaatus, tahtes teha rahva meele järele, andis neile vabaks Barabase, aga Jeesust ta laskis rooskadega peksta, et teda risti lüüa.

Sõjamehed mõnitavad Jeesust

16. Siis viisid sõjamehed ta siseõue, see on kohtukotta, ja kutsusid kokku terve sõdurite salga. 17. Ja nad riietasid ta purpurkuuega ja punusid kibuvitsakrooni ning panid temale pähe 18. ja hakkasid teda teretama: „Tere, juutide kuningas!“ 19. Ja nad löid teda pähe pillirooga ja sülitasid tema peale, heitsid põlvili maha ja kummardasid teda. 20. Ja kui nad teda olid naernud, võtsid nad purpurkuue tema seljast ära ja panid tema omad riided temale selga ja viisid ta välja risti löödavaks.

Jeesuse ristilöömine

21. Ja nad sundisid üht möödaminevat meest, Siimonat Kircenest, kes tuli väljalt, Aleksandrose ja Ruufuse isa, kandma tema risti. 22. Ja nad viisid ta Kolgata paika, see on meie keeli: Pealae ase. 23. Ja nad pakkusid temale juua mürriga segatud viina. Kuid tema ei võtnud. 24. Ja nad lõövad ta risti ja jagavad ta riided, heites liisku selle kohta, mis keegi saab. 25. Ent see oli kolmas tund, kui nad ta risti löid. 26. Ja pealkirjaks oli kirjutatud tema süü: „Juutide kuningas!“ 27. Ka löid nad ühes temaga risti kaks röövlit, ühe paremale ja teise vasakule poolele. [28. Siis läks täide Kiri, mis ütleb: „Ja teda arvati ülestajate hulka!“] 29. Ja möödaminejad pilkasid teda, vangutasid pead ja ütlesid: „Oh sind, kes sa maha kisud templi ja ehitud üles kolme päevaga, 30. aita iseenest ja astu ristilt maha!“ 31. Samuti naersid teda ka ülempreestrid isekeskis ühes kirjatundjatega ja ütlesid: „Muid ta on aidanud, iseenest ta ei saa aidata!

72 s. 30. 1 Mt. 27, 1-2, 11-26; Lk. 22, 66; 23, 1-5, 13-25; Jh. 18, 26-19, 16. 5 p. 14, 61; Js. 53, 7. 10 Jh. 11, 48. 16 Mt. 27, 27-31; Jh. 19, 2-3. 19 Lk. 22, 7. 21 Mt. 27, 32-44; Lk. 23, 26-43; Jh. 19, 17-27; Ro. 16, 13. 23 Lk. 69, 22. 24 Lk. 22, 19. 28 Js. 53, 12; Lk. 22, 37. 29 p. 14, 58.

32. Kristus, Iisraeli kuningas, astugu nüüd ristilt maha, et me näeksime ja usuksime!“ Ja need, kes olid ühes temaga risti löödud, teotasid teda.

Jeesuse surm

33. Ja kuudendal tunnil tekkis pimedus üle kogu maa ja kestis üheksanda tunni. 34. Ja üheksandal tunnil kisendas Jeesus suure häälega ning ütles: „Elooi, Elooi, lama sabahtaan!“ see on meie keeli: Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mind maha jätsid? 35. Kui mõned juuresseisjast seda kuulsid, ütlesid nad: „Vaata, ta kutsub Belijat!“ 36. Siis jooksis keegi ja täitis käsna äädikaga, pistis selle pilliroo otsa ja jootis teda ning ütles: „Oodake, saame näha, kas Belija tuleb teda maha võtma!“ 37. Aga Jeesus kisendas suure häälega ja heitis hinge.

38. Ja templi eesriie kärises lõhki kahest servast, ülemast alamanil. 39. Aga kui pealik, kes tema ees seisis, nägi, et ta nõnda kisendades hinge heitis, ütles ta: „Tõesti, see inimene oli Jumala Poeg!“ 40. Seal oli ka naisi kaugel vaatamas, nende seas ka Maarja Magdaleena ja Maarja, noorema Jakobuse ja Joosese ema, ja Saloome, 41. kes olid teda järginud ja teda teeninud, kui ta Galileamaal oli, ja palju muid naisi, kes ühes temaga olid läinud üles Jeruusalemma.

Jeesuse matmine

42. Aga kui päev juba oli jõudmas õhtule, kuna käes oli pühade valmistuspäev, see on hingamispäeva eelpäev, 43. siis tuli Joosep Arimaatiast, lugupidatud kohtunõunik, kes ka ise ootas Jumala riiki, ja julges minna Pilaatuse juure ja paluda enesele Jeesuse ihu. 44. Siis Pilaatus imestas, et ta juba oli surnud, ja kutsus enese juure pealiku ning küsis temalt, kas ta ammu suri. 45. Ja kui ta pealikult oli saanud teate, andis ta surnukeha Joosepile. 46. Tema ostis lõuendit, võttis ta keha ning mähkis

ta lõuendisse ja asetas ta hauda, mis oli raaiatud kaljusse, ja veeretaski kivi uksele. 47. Aga Maarja Magdaleena ja Maarja, Joosese ema, vaatasid, kuhu ta ässetati.

Jeesuse ülestõusmine

16. Ja kui hingamispäev oli möödunud, ostsid Maarja Magdaleena ja Maarja, Jakobuse ema, ja Saloome lõhnaineid, et minna teda võidma. 2. Ja nädala esimesel päeval tulid nad väga vara päeva tõustes hauale. 3. ja ütlesid isekeskis: „Kes veeretab meile ära kivi haua uksest?“ 4. Ja silmi tõstes nad nägid, et kivi oli ära veeretatud; aga see oli väga suur. 5. Ja nad läksid hauakoopasse ja nägid paremal poolel noore mehe istuvat, pikk valge rüü seljas. Ja nad kohkusid väga. 6. Aga tema ütles neile: „Ärge kohkuge! Te otsite Jeesust Naatsaretlast, kes oli risti löödud; ta on üles tõusnud, teda ei ole siin. Ennäe aset, kuhu nad ta panid!“ 7. Ent minge ütelge tema jüngritele, ka Petrussele, et ta läheb teie eele Galileasse; seal te saate teda näha, nõnda nagu ta teile ütles.“ 8. Nad tulid välja, jooksid haua juurest ära, sest neid oli vallanud väristus ja hämmastus; ja nad ei ütelnud kellelegi midagi, sest nad kartsid.

Jeesuse uued ilmunised

[9. Aga kui tema nädala esimesel päeval vara oli üles tõusnud, ilmus ta esiti Maarja Magdaleenale, kellest tema oli välja ajanud seitse kurja vaimu. 10. Tema läks ja teatas neile, kes Jeesusega olid olnud, ja leinasid ning nutsid. 11. Ja kui need kuulsid, et ta elab ja Maarja Magdaleena olevat teda näinud, ei uskunud nad.

12. Selle järele ta ilmus teisel näol kahele nende seast, kui need olid teel maale minemas. 13. Ja ka need läksid ja kuulutasid seda teistele, kuid neidki nad ei uskunud.

32 Mt. 16, 1-4. 33 Mt. 27, 45-56; Lk. 23, 44-49; Jh. 19, 28-30. 34 Lk. 22, 2. 35 Lk. 69, 21. 36 Lk. 69, 22. 40 Lk. 8, 21. 42 Mt. 27, 57-61; Lk. 23, 50-56; Jh. 19, 38-42. 45 Mt. 27, 58. 47 Ro. 8, 38 j. 1 Mt. 28, 1-10; Lk. 24, 1-12; Jh. 20, 1-10. 3 i Pe. 5, 7. 7 p. 14, 28. 9 Mt. 28, 16-20; Lk. 8, 2; 24, 13-49; Jh. 20, 11-23. 11 Lk. 24, 11. 12 Lk. 24, 13 j.

LUUKA 1

14. Pärast ta ilmus neile üheteistkümnele, kui nad lauas istusid, ja sõitles nende uskmatust ning kõva südant, sest nad ei olnud uskunud neid, kes olid näinud teda üles tõusnud olevat. 15. Ja ta ütles neile: „Minge kõike maailma ja kuulutage evangeeliumi kõigele loodule. 16. Kes usub ja keda ristitakse, see saab õndsaks; aga kes ei usu, see mõistetakse hukka. 17. Aga tunnustähed järgivad neid, kes usuvad. Minu nimel nad ajavad kurje vaimu välja, räägivad uusi keeli, 18. võtavad üles madusid, ja kui nad

mõnd surmajooki joovad, ei tee see neile mitte kahju; haigete peale nad panevad käed, ja need saavad terveks.“

Jeesuse taevaminek

19. Ja Issand Jeesus, kui ta oli nendega rääkinud, võeti üles taevasse ja ta istus Isa paremale poolele. 20. Aga nemad läksid välja ja jutustasid igal pool. Ja Issand töötas ühes nendega ning kinnitas sõna tunnustähtedega, mis pärast seda sündisid.]

LUUKA EVANGEELIUM

Eessõna

1. Et juba mitmed on võtnud kätte kirjutada loo neist asjust, mis meie seas tõsikindlalt on sündinud, 2. nõnda nagu meile on jutustanud need, kes ise on seda näinud algusest ja on olnud sõna sulased, 3. siis olen minagi arvanud heaks algusest peale kõike hoolega uurida ja järgemööda kirja panna sinule, kõrgeauline Teofilos, 4. et sa õpiksid tundma nende asjade kindla tõe, mida sulle on õpetatud.

Ristija Johannese sünni ettekuulutus

5. Herodesse, Judea kuninga ajal oli preester, nimega Sakarias, Abija järjekorrast, ja temal oli naine Aaroni tütardest, ja selle nimi oli Eliisabet. 6. Nad olid mõlemad õiged Jumala ees ja elasid kõigis käskudes ja Issanda seadustes laitmatult. 7. Ja neil ei olnud last, sest Eliisabet oli sigimatu ja nad mõlemad olid väga elatanud. 8. Aga sündis, kui ta oma teenistuse järjekorras oli preestritali-rusi toimetamas Jumala ees, 9. et preestriameti kombe järele langes liisk

temale minna suitsutama, ja ta läks Issanda templisse. 10. Ja kõik rahvahulk oli väljas palvetamas suitsutuse tunnil. 11. Seal ilmus temale Issanda ingel, seistes suitsutusaltari paremal pool. 12. Teda nähes Sakarias ehmus ja hirm valdas teda. 13. Aga ingel ütles talle: „Ära karda, Sakarias, sest su palvet on kuulnud ja su naine Eliisabet toob sulle ilmale poja, ja sa paned temale nimeks Johannes. 14. Ja temast on sul rõõm ning hea meel, ja paljud rõõmustuvad tema sündimisest. 15. Sest ta peab suur olema Issanda ees; ja viina ega vägijooki ei joo ta mitte, ja ta täitub Püha Vaimuga juba oma ema ihus; 16. ja ta pöörab palju Iisraeli lapsi Issanda, nende Jumala poole; 17. ja ta käib tema eel Eelija vaimus ja väes, et käänata isade südamed laste poole ja sõnakuulmatud õigete meelsuse poole, et soetada Issandale valmistatud rahvast!“ 18. Ja Sakarias ütles inglile: „Millest ma seda võin ära tunda? Mina olen ju vana ja mu naine on oma päevade poolest väga elatanud!“ 19. Ingel vastas ning ütles temale:

14. 1 Ko. 15, 5. 15 Mt. 28, 18 j. 16 Jh. 3, 18.36; Ap. 2, 38. 17 Ap. 2, 4.11; 10, 46; 16, 18.
18 Mt. 10, 8; Lk. 10, 19; Ap. 28, 3 j. Jk. 5, 14 j. 19 L. 110, 1; Lk. 24, 50-53; Ap. 7, 55.
20 Ap. 3, 16; 14, 3; He. 2, 4. 21 Jh. 1, 1 j. 3 Ap. 1, 1. 4 2 Ti. 3, 16. 5 1 Aj. 24, 1.10-19;
Ne. 12, 4.17; Mt. 2, 1. 9 2 Mo. 30, 7. 10 3 Mo. 16, 17. 15 Ko. 13, 4 j; Mt. 11, 9.11.
17 Mt. 3, 1.23 j; Mt. 17, 11 j. 18 1 Mo. 18, 1. 19 L. 103, 20; Tn. 8, 16; He. 1, 14.

LUUKA 1

„Mina olen Gabriel, kes seisab Jumala ees, ja ma olen läkitatud rääkima sinuga ja kuulutama sulle seda rõõmusõnumit! 20. Ja vaata, sa jääd keeletumaks ega saa rääkida päevani, mil see sünnib, sellepärast et sa ei ole uskunud mu sõnu, mis lähevad täide omal ajal!“ 21. Ja rahvas oli ootamas Sakariast ja pani imeks, et ta nii kaua viibis templis. 22. Aga väljudes ta ei saanud nendega rääkida. Siis nad said aru, et ta templis oli näinud nägemust. Ja tema andis neile käega märku ning jäi keeletumaks. 23. Ja kui tema teenistuskorra päevad täis said, siis ta läks koju. 24. Aga pärast neid päevi sai tema naine Eliisabet käima peale ja pidas ennast varjul viis kuud, üteldes: 25. „Nõnda on Issand mulle teinud neil päevil, mil tema on vaadanud minu peale, et minult ära võtta mu teotus inimeste seas!“

Jeesuse sünni ettekuulutus

26. Aga kuuendas kuus läkitas Jumal ingel Gabrieli Galilea linna, mille nimi on Naatsaret, 27. neitsi juure, kes oli kihlatud Joosepi-nimelise mehega Taaveti soost. Ja neitsi nimi oli Maarja. 28. Ja tülles sisse tema juure, ütles ingel: „Tere, sa armuleidnu, Issand olgu sinuga!“ 29. Aga tema ehmus väga sellest sõnast ja mõtles, mis see teretus võiks tähendada. 30. Siis ingel ütles temale: „Ära karda, Maarja, sest sa oled leidnud armu Jumala juures! 31. Ja vaata, sa saad käima peale ning tood ilmale poja ja paned temale nimeks Jeesus. 32. Tema saab suur olema ja teda peab hüütama Kõigekõrgema Pojaks, ja Issand Jumal annab temale ta isa Taaveti aujärje, 33. ja ta valitseb igavesti Jaakobi soo üle ning tema kuningriigil ei ole otsa!“ 34. Aga Maarja ütles inglile: „Kuidas see võib sündida, kuna ma mehest ei tea?“ 35. Ingel vastas ning ütles temale: „Püha Vaim tuleb su peale ja Kõigekõrgema vägi varjab sind; sellepärast

peab ka Püha, kes sinust sünnib, nimetama Jumala Pojaks. 36. Ja vaata, su sugulane Eliisabet, temagi on pojaga käima peal oma vanas eas, ja see on kuues kuu temal, keda üteldi olevat sigimatu, 37. sest Jumalal ei ole ükski asi võimatu!“ 38. Aga Maarja ütles: „Vaata, siin on Issanda ümmardaja; mulle sünnidigu su sõna järele!“ Ja ingel läks ära tema juurest.

Maarja külastab Eliisabeti.

Maarja kiituslaul

39. Neil päevil asus Maarja teele ja läks rutuga mägestikku Juuda linna. 40. Ja ta tuli Sakariase kotta ja teretas Eliisabeti. 41. Ja sündis, kui Eliisabet kuulis Maarja teretust, et laps hüppas tema ihus. Ja Eliisabet sai täis Püha Vaimu 42. ja hüüdis suure häälega ning ütles: „Õnnistatud oled sina naiste seas ja õnnistatud on sinu ihu sugu! 43. Kust see tuleb, et minu Issanda ema on tulnud minu juure? 44. Sest vaata, kui su tere-tuse hääle kostis mu kõrvu, siis hüppas lapsuke suurest rõõmusest mu ihus! 45. Ja õnnis see, kes on uskunud, et läheb täide, mis Issand temale on ütelnud!“ 46. Siis Maarja ütles: „Mu hing ülistab väga Issandat 47. ja mu vaim rõõmutseb Jumalas, minu Õnnistegijas; 48. sest ta on vaadanud oma ümmardaja alanduse peale! Vaata, nüüdsest peale kiidavad mind õndsaks kõik sugupõlvad, 49. sest minule on teinud suuri asju Vägev, ja tema nimi on püha, 50. ja tema halastus kestab põlvest põlve neile, kes teda kardavad! 51. Ta on oma käsivarrega teinud võimsa teo, ta on pillutanud need, kes on suurelised oma südame meele poolest; 52. ta on tõuganud maha vägevad aujäreled ja ülendanud alandlikud; 53. näljased on ta täitnud heade andidega, aga rikkad tühjalt minema saatnud; 54. ta on vastu võtnud oma sulase Iisraeli, meele tuletades oma

25 1 Mo. 30, 23. 27 p. 2, 5; Js. 7, 14; Mt. 1, 16 j. 31 Js. 7, 14; Mt. 1, 21 j. 32 2 Sa. 7, 12 j.
33 L. 45, 7; Mt. 4, 7. 35 Mt. 1, 18.20. 37 1 Mo. 18, 14; Il. 42, 2; Jr. 32, 17.27. 39 Jo. 21, 11.
40 Mt. 18, 20. 41 s. 15. 42 s. 28. 45 p. 11, 28; Jh. 20, 29. 46 1 Sa. 2, 1 j; L. 145, 1 j.
48 p. 11, 27; L. 113, 5 j. 49 L. 126, 2 j. 50 L. 103, 13.17. 51 2 Sa. 22, 28; Js. 51, 9; 1 Pe. 5, 5.
52 1 Sa. 2, 7 j; L. 147, 6. 53 L. 34, 11; 107, 9. 54 Js. 30, 18; 41, 8 j.

halastust, 55. nõnda nagu ta on rääkinud meie isadele, Aabrahamile ja tema soole kuni igavikuni! 56. Ja Maarja jäi tema juure umbes kolm kuud ja läks siis tagasi koju.

*Ristija Johannese sünd.
Sakariase ülistussõnad*

57. Aga Eliisabeti mahasaamise aeg tuli kätte, ja ta tõi poja ilmale. 58. Kui tema ülläedseid ja sugulased kuulsid, et Issand oli temale osutanud suurt halastust, olid nad rõõmsad ühes temaga. 59. Ja nad tulid kaheksandal päeval lapsukest ümber lõikama ja nimetasid tema ta isa järele Sakariaseks. 60. Aga tema ema kostis ning ütles: „Ei sugugi, vaid tema nimi peab olema Johannes!“ 61. Kuid nemad ütlesid temale: „Su suguvõsas pole ühtki, keda hüütakse selle nimega!“ 62. Ja viibates isale küsisid nad, kuidas tema tahaks teda nimetada. 63. Tema nõudis lauakese ja kirjutas selle peale nõnda: „Johannes on tema nimi.“ Ja nad kõik panid seda imeks. 64. Aga sedamaid läks tema suu ning keel lahti, ja ta hakkas rääkima, kiites Jumalat. 65. Ja kartus tuli kõikidele, kes elasid nende ümbruses, ja kõigist neist asjust kõneldi Juuda mägestikus. 66. Ja kõik, kes seda kuulsid, võtsid seda oma südamesse ja ütlesid: „Mis saab küll sellest lapsest?“ 67. Ja Sakarias, tema isa, sai täis Püha Vaimu ja hakkas ennustama, üteldes: 68. „Kiidetud olgu Issand, Iisraeli Jumal, et ta on tulnud katsuma oma rahvast ja on saatnud oma rahvale lunastuse 69. ning on meile äratanud päästesarve Taaveti, oma sulase kojast 70. — nõnda nagu ta maailma ajastu algusest on rääkinud oma pühade prohvetite suu kaudu — 71. päästu meie vaenlastist ja kõigi nende käest, kes meid vihkevad, 72. et osutada halastust meie esiisadele ja tuletada meele oma püha lepingut,

73. seda vannet, mille ta vandus meie isale Aabrahamile, 74. et ta laseb meid päästetuina meie vaenlaste käest kartumatult 75. teda teenida pühaduses ja õiguses tema ees kogu meie eluaja.

76. Ja sina, lapsuke, sind peab hüütama Kõigekõrgema prohvetiks, sest sina lähed Issanda palge eel valmistama tema teid, 77. et anda tema rahvale pääste tunnetus nende pattude andeksandmises 78. meie Jumala südamliku halastuse läbi, millega meid on tulnud katsuma päevatõus kõrgest, 79. paistma meile, kes istume pimeduses ja surma varjus, ja juhtima meie jalgu rahuteele!“ 80. Aga lapsuke kasvas ja sai tugevaks vaimus. Ja ta oli kõrves selle päevani, mil ta esines Iisraelile.

Jeesuse sünd

2. Neil päevil sündis, et keiser Augustus andis käsu üles kirjutada kogu maailm. 2. See üleskirjutus oli esimene ja toimus, kui Kireenius oli Süüria maavalitseja. 3. Ja kõik läksid endid laskma kirja panna, igaüks oma linna. 4. Siis läks ka Joosep Galileast Naatsareti linnast üles Juudamaale Taaveti linna, mida hüütakse Petlemaks, sest ta oli pärit Taaveti kojast ning soost, 5. ennast laskma kirja panna ühes Maarja, oma kihlatud naisega, kes oli käima peal. 6. Aga nende seal olles sai aeg täis, et Maarja pidi maha saama, 7. ja ta tõi ilmale oma esimese poja ja mähkis ta mähkmetesse ja asetas ta sõime, sest neil polnud muud aset majas.

8. Ja seal paigus oli karjaseid väljal öitsis pidamas valvet öösel oma karja juures. 9. Ja Issanda ingel astus nende ette ja Issanda auhiilgus paistis nende ümber, ja nemad kartsid üliväga. 10. Ja ingel ütles neile: „Ärge kartke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kõigele rahvale: 11. sest teile on täna Taaveti linnas sündinud

Õnnistegija, kes on Issand Kristus! 12. Ja see olgu teile tunnuseks: te leiate lapse mähitud ja sõimes magavat!“

13. Ja äkitselt oli inglisa ühes taeva sõjaväe hulk; need kiitsid Jumalat ning ütlesid: 14. „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu inimeste seas, kelledest temal on hea meel!“

15. Kui siis inglid olid läinud nende juurest ära taevasse, ütlesid karjased üksteisele: „Läki nüüd Petlemma ja vaadake seda asja, mis on sündinud, mis Issand on meile teada annud!“

16. Ja nad tulid tõtates ning leidsid Maarja ja Joosepi ja lapsuke, kes magas sõimes. 17. Aga kui nad seda nägid, teatasid nad asjast, mis neile oli üteldud selle lapsukese kohta. 18. Ja kõik, kes seda kuulsid, panid imeks, mida karjased neile rääkisid. 19. Ent Maarja pidas kõik need sõnad meeles ning mõtles nendele oma südames. 20. Ja karjased läksid tagasi Jumalale au andes ja teda kiites kõige eest, mis nad olid kuulnud ja näinud, nõnda nagu neile oli üteldud.

21. Ja kui kaheksa päeva täis sai ja laps pidi ümber lõigatama, pandi temale nimeks Jeesus, mille ingel oli pannud, enne kui laps sai ema ihusse.

Jeesuse esitamine templis

22. Ja kui nende puhastuspäevad täis said Moosese käsuõpetuse järele, viisid nad lapse Jeruusalemma, et teda seada Issanda ette — 23. nagu on kirjutatud Issanda käsuõpetuses: „Iga poeglaps, kes on ema esmasündinud, loetagu pühitsetuks Issandale“ 24. — ja tuua ohver, nagu Issanda käsuõpetuses on üteldud: paar turteltuvi või kaks muud tuvi.

Siimeoni õnnistussõnad

25. Ja vaata, Jeruusalemas oli mees, Siimeon nimi. See mees oli õige ja jumalakartlik ning ootas Iisraeli troosti; ja Püha Vaim oli tema peal. 26. Temale

oli Püha Vaim ilmutanud, et ta ei näe surma, enne kui ta on näinud Issanda Võitut. 27. Ja ta tuli Vaimu sunnil pühakotta. Ja kui vanemad lapsukese Jeesuse sinna tõid, et tema pärast teha käsuõpetuse kombe järele, 28. siis ta võttis tema sülle, kiitis Jumalat ning ütles: 29. „Issand, nüüd sa lased oma sulase rahus minna oma sõna järele, 30. sest mu silmad on näinud sinu päästet, 31. mille sa oled valmistanud kõigi rahvaste nähes, 32. valguseks, mis peab ilmuma paganale ja auhiilguseks oma rahvale Iisraelile!“ 33. Ja ta isa ja ema panid imeks, mida temast räägiti. 34. Ja Siimeon õnnistas neid ja ütles Maarjale, tema emale: „Vaata, seesinane on seatud langemiseks ja tõusmiseks paljudele Iisraelis ja tähiseks, mille vastu räägitakse — 35. ent sinu omastki hingest peab mõök läbi tungima — et saaksid avalikuks paljude südameste mõtlemised!“

Naisprohvet Anna

36. Ja seal oli naisprohvet Anna, Fanueli tütar, Aaseri suguharust. See oli väga elatanud ja oli elanud oma mehega seitse aastat pärast oma neitsipõlve, 37. ja tema oli lesk, ligi kaheksakümmend neli aastat vana. See ei läinud ära pühakojast, vaid teenis Jumalat paastumiste ja palvetamistega ööd ja päevad. 38. Tema tuli sinna samal tunnil ja ülistas Jumalat ning kõneles temast kõikidele, kes ootasid Jeruusalema lunastust.

Kaheteistkümnepäevane Jeesus templis

39. Ja kui nad olid lõpetanud kõik, mis tuli teha Issanda käsuõpetuse järele, läksid nad tagasi Galileamaale oma Naatsareti linna. 40. Aga lapsuke kasvas ja sai tugevaks ning täitus tarkusega. Ja Jumala arm oli tema peal.

41. Ja tema vanemad käisid iga aasta Jeruusalemas paasapühil. 42. Ja kui ta sai kaheteistkümnepäevaseks, läksid nad

55 1 Mo. 17, 7; 18, 18. 59 1 Mo. 17, 12; 2 Mo. 12, 3. 60 s. 13. 66 5 Mo. 11, 18.
68 p. 7, 16. 69 Lk. 133, 17. 70 Js. 35, 4; Jr. 23, 6; Ho. 1, 7. 71 Lk. 106, 10; 2 Tl. 4, 18.
72 1 Mo. 17, 7; 3 Mo. 26, 42. 73 1 Mo. 22, 16; Ml. 7, 20. 74 Ga. 1, 4; Tl. 2, 12.14; He. 9, 14.
75 Kl. 1, 22; 1 Pe. 1, 15. 76 Mt. 3, 1; Mt. 3, 3. 77 Jr. 31, 34. 78 4 Mo. 24, 17; Js. 60, 1; 1
Mt. 3, 20. 79 Js. 9, 1; Mt. 4, 16. 80 Mt. 3, 1. 1 Mt. 1, 18-25. 5 p. 1, 27. 6 Ga. 4, 4.
10 Js. 52, 10. 11 Js. 9, 5; Jh. 3, 16.

13 Ta. 7, 10; He. 12, 22. 14 p. 19, 38; Js. 57, 19; Ro. 5, 1; Ef. 2, 14.17. 17 1 Jh. 1, 1; 1 Jh.
19 8, 51. 21 p. 1, 31.59. 22 3 Mo. 12, 1; 1 Jh. 23 2 Mo. 13, 2. 24 3 Mo. 12, 8.
25 Js. 40, 1; 49, 13; Hfg. 2, 7. 26 Lk. 2, 2. 29 1 Mo. 46, 30. 32 Js. 42, 6; 49, 6. 34 Js. 8, 14.
Mt. 21, 42; 1 Ko. 1, 23. 37 1 Tl. 5, 5. 38 Js. 52, 9. 40 1. 52; p. 1, 80. 41 2 Mo. 23, 14; 1 Jh.
Võitu: heebrea k. Messias kreeka k. Kristus.

LUUKA 2, 3

üles Jeruusalemma pühadeaja kommet mööda. 43. Ja kui pärast nende päevade möödumist nad olid kodu poole minemas, jäi laps Jeesus Jeruusalemma; ja tema vanemad ei pannud seda tähele. 44. Nad arvasid tema olevat kaasteekäijate seas, ja käisid ühe ühe päeva tee ning otsisid teda sugulaste ja tuttavate juurest; 45. ja kui nad teda ei leidnud, läksid nad tagasi Jeruusalemma ja otsisid teda sealt. 46. Ja kolme päeva pärast sündis, et nad ta leidsid pühakojas istumast õpetajate keskel ja neid kuulamast ja neilt küsimast. 47. Aga kõik, kes teda kuulsid, panid imeks tema mõistust ja tema kostuseid. 48. Ja teda nähes ehmusid tema vanemad väga, ja ta ema ütles temale: „Poeg, miks sa oled meile nõnda teinud? Vaata, su isa ja mina oleme valuga sind otsinud!“ 49. Siis ta ütles neile: „Miks te mind otsite? Eks te teadnud, et ma pean olema selles, mis on mu Isa oma?“ 50. Aga nemad ei mõistnud seda sõna, mis ta neile rääkis. 51. Ja ta läks ühes nendega ja tuli Naatsaretti ja oli neile allaheitlik. Ja tema ema pidas kõik need sõnad oma südames. 52. Ja Jeesus edenes tarkuses ja pikkuses ja armus Jumala ja inimeste juures.

Ristija Johannese jutlus

3. Keiser Tibeeriuse valitsuse viieteistkümnendal aastal, kui Pontius Pilaatus oli Judea maavalitseja ja Herodes Galilea nelivürst ja Filippus, tema vend, Iturea ja Trakhoniitisea nelivürst ja Lüsania Abileene nelivürst, 2. kui ülemprees-treiks olid Annas ja Kaifas, sai Jumala sõna Sakariase poja Johannese kätte kõrvses. 3. Ja ta tuli kogu Jordani ümberkaudsele maale ja kuulutas meeleparandusristimist pattude andekssaamiseks, 4. nagu on kirjutatud prohvet Jesaja sõnade raamatus: „Hüüdja hääl on kõrvses: Valmistage Issanda teed, õgven-dage tema teerajad! 5. Kõik kuristikud täidetagu ja kõik mäed ja mäekünkad

tehtagu madalaks; mis on kõver, saagu sirgeks, ja mis on mätlik, siledaks teeks; 6. siis kõik liha näeb Jumala päästet!“

7. Siis ta ütles rahvale, kes tuli välja ennast laskma tema poolt ristida: „Te rästikute sigitis, kes on teile annud märku põgeneda tulevase viha eest? 8. See-pärast kandke õiget meeleparanduse vilja ja ärge hakake iseenestest ütleva: Meil on isaks Aabraham! Sest ma ütlen teile, et Jumal võib neist kividest äratada Aabrahamile lapsi! 9. Kuid kirves on ka juba puude juure küljes! Iga puu nüüd, mis head vilja ei kanna, raiutakse maha ja visatakse tulle!“ 10. Ja rahvas küsis temalt ning ütles: „Mis meil siis tuleb teha?“ 11. Tema vastas ning ütles neile: „Kellel on kaks vammust, see andku sellele, kellel ei ole, ja kellel on rooga, see tehku nõndasamuti!“ 12. Ent ka tõlne-reid tuli endid laskma ristida, ja need ütlesid temale: „Õpetaja, mis meil tuleb teha?“ 13. Aga ta ütles neile: „Ärge nõudke rohkem kui teile on seatud!“ 14. Ka küsisid temalt sõjamehed ning ütlesid: „Ja meie, mis siis meil tuleb teha?“ Ja ta ütles neile: „Ärge tehke kellelegi liiga ja ärge survake kedagi, vaid olge rahul oma palgaga!“ 15. Aga kui rahvas ootas ja kõik oma südames mõtlesid Johannesest, kas tema vahest ei ole Kristus, 16. siis kostis Johannes ja ütles kõikidele: „Mina ristin teid veega; aga on tulemas vägevam minust, kelle jalatsite paela ma ei ole kõlvuline lahti päästma; tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega! 17. Tema visklabidas on ta käes, et teha puhtaks oma rehealune ja koguda nisud oma aita, aga aganad põletada ära kustutamatu tulega!“ 18. Ka veel muude asjade pärast manitsedes kuulutas ta armuõpetust rahvale.

19. Aga kui nelivürst Herodes sai talt noomida Heroodiase, oma venna Filip-puse naise pärast ja kõigi pahategude pärast, mis Herodes oli teinud, 20. sai ta peale kõige muu veel toime sellega, et ta Johannese pani kinni vanglasse.

43. 2 Mo. 12, 18. 49. Jh. 2, 16. 51. s. 19. 52. 1 Sa. 2, 26; 2P. 3, 4. 1 Mt. 3, 1-12; Mk. 1, 1-8. 4. Jh. 40, 3 ii. 6 L. 98, 2. 7 Mt. 23, 33. 8 Jh. 8, 39; Ro. 9, 6 ii. 9 Mt. 7, 19; 15, 13; Jh. 15, 2.6. 10 Ap. 2, 37. 13 p. 19, 8. 15 Jh. 1, 19 ii. 19 Mt. 14, 3 j; Mk. 6, 17 i.

LUUKA 3, 4

Jeesuse ristimine

21. Ent sündis, kui kõike rahvast ristiti ja ka Jeesus oli ristitud ja palvetas, et taevast avati 22. ja Püha Vaim tuli ihulikul kujul alla nagu tuvi tema peale, ja hääl kostis taevast: „Sina oled mu armas Poeg, sinust on mul hea meel!“

Jeesuse esivanemad

23. Ja Jeesus oli oma tegevust alates umbes kolmkümmend aastat vana ja oli, nagu arvati, Joosepi poeg, kes oli Elii poeg. 24. Eli oli Mattati, see oli Leevi, see oli Melki, see oli Jannai, see oli Joosepi, 25. see oli Matatia, see oli Aamose, see oli Nahumi, see oli Esli, see oli Nangai, 26. see oli Mahati, see oli Matatia, see oli Sime, see oli Jooseki, see oli Jooda, 27. see oli Joohanani, see oli Reesa, see oli Serubaabeli, see oli Sealtiel, see oli Neeri, 28. see oli Melki, see oli Adi, see oli Koosami, see oli Elmadami, see oli Eeri, 29. see oli Jeesuse, see oli Elieseri, see oli Joorimi, see oli Mattati, see oli Leevi, 30. see oli Siimeoni, see oli Juuda, see oli Joosepi, see oli Joonami, see oli Eljakimi, 31. see oli Melea, see oli Menna, see oli Matata, see oli Naatani, see oli Taaveti, 32. see oli Jesse, see oli Oobedi, see oli Boase, see oli Salma, see oli Nahsoni, 33. see oli Amminaadabi, see oli Admini, see oli Arni, see oli Hesromi, see oli Peretsi, see oli Juuda, 34. see oli Jaakobi, see oli Isaki, see oli Aabrahami, see oli Taara, see oli Naahori, 35. see oli Serugi, see oli Reu, see oli Pelegi, see oli Eeberi, see oli Sela, 36. see oli Keenani, see oli Arpaksadi, see oli Seemi, see oli Noa, see oli Lemeki, 37. see oli Metuusal, see oli Benoki, see oli Jeredi, see oli Mahalaleli, see oli Keenani, 38. see oli Eenose, see oli Seti, see oli Aadama, see oli Jumala poeg.

Jeesust kiusatakse kõrvses

4. Siis tuli Jeesus, täis Püha Vaimu, tagasi Jordani äärest, ja ta aeti Vaimu läbi kõrbe; 2. ja nelikümmend päeva kuras kiusas teda. Ja ta ei söönud midagi neil päevil. Ja kui need möödusid, tuli temale nälg. 3. Siis ütles kurat temale: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis ütle sellele kivile, et ta leivaks muutuks!“ 4. Jeesus vastas temale: „Kirjutatud on, et inimene ei ela ükspäinis leivast!“ 5. Siis kurat viis tema kõrgele ning näitas talle kõik maailma kuningriigid viivu ajaga. 6. Ja kurat ütles temale: „Ma annan sulle meelevalla kõigi nende üle ja nende auhiilguse, sest see on antud minule ja mina annan selle, kellele ma iganes tahan. 7. Kui sa nüüd kummardad minu ette, on kõik sinu!“ 8. Jeesus vastas ning ütles temale: „Kirjutatud on: Sina pead Issandat, oma Jumalat kummardama ja ükspäinis teda teenima!“ 9. Ja ta viis tema Jeruusalemma ja asetas ta pühakojas harjale ning ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis kukuta ennast siit alla; 10. sest on kirjutatud: Ta annab oma inglitele käsu sinu pärast, et nad sind hoiaksid 11. ja et nad sind kätel kannaksid, et sa oma jalga vastu kivi ei tõukaks!“ 12. Jeesus vastas ning ütles temale: „Üteldud on: Sa ei tohi Issandat, oma Jumalat kiusata!“ 13. Ja kui kurat kõik kiusamise oli lõpetanud, läks ta temast eemale mõneks ajaks.

Jeesus hakkab kuulutama ja õpetama

14. Ja Jeesus läks tagasi Vaimu väes Galileasse; ja kuuludus temast levis kogu ümberkaudsele maale. 15. Ja ta õpetas nende kogudusekodades, ja kõik andsid temale au.

Jeesust põlatakse kodukohas

16. Ja ta tuli Naatsaretti, kus ta oli üles kasvanud, ja läks oma harjumust mööda hingamispäeval kogudusekotta ja

21 Mt. 3, 13-17; Mk. 1, 9-11; Jh. 1, 32. 22 p. 9, 35. 23 p. 4, 22; Mt. 1, 1-17. 32 Ru. 4, 17 ii; 1 Ai. 2, 9 ii. 33 1 Mo. 29, 35; 1 Ai. 2, 10. 34 1 Mo. 11, 10 ii; 21, 2 i. 35 1 Ai. 1, 24 i. 16 1 Mo. 5, 3 ii; 11, 10. 38 1 Mo. 5, 1 ii. 1 Mt. 4, 1-11; Mk. 1, 12-13. 4 5 Mo. 8, 3. 10 L. 91, 11 j. 12 5 Mo. 6, 16. 13 He. 4, 15. 14 Mt. 4, 12-17; Mk. 1, 14-15. 16 Mt. 13, 53-58; Mk. 6, 1-6.

tõusis üles lugema. 17. Ja tema kätte anti prohvet Jesaja raamat. Ja kui ta raamatu avas, leidis ta koha, kuhu oli kirjutatud: 18. „Issanda Vaim on minu peal; seepärast on ta mind võidnud kuulutama evangeeliumi vaestele; ta on mind läkitanud kuulutama vabakssõnnist seotule ja nägemist pimedale, laskma rõhutada vabadusse, 19. kuulutama Issanda meelepärast aastat!“ 20. Ja kui ta raamatu oli kokku keeranud, andis ta selle kojastulase kätte ja istus maha; ja kõikide silmad kogudusekojas olid sihitud tema peale. 21. Ta hakkas neile kõnema: „Täna on see kiri täide läinud teie kuuldes!“ 22. Ja kõik tunnustasid teda ja panid imeks neid armu sõnu, mis lähtusid ta suust, ning ütlesid: „Eks see sinane ole Joosepi poeg?“ 23. Siis ta ütles neile: „Küllap te mulle ütlete selle vanasõna: Arst, aita iseennast! Neid suuri asju, mida me oleme kuulnud Kapernaumas sündinud olevat, tee ka siin oma kodukohas!“ 24. Aga ta ütles: „Tõesti ma ütlen teile, ükski prohvet ei ole meelepärane oma kodumaal. 25. Tõepoolest ma ütlen teile: Palju lesknaisi oli Iisraelis Eelija ajal, mil taevast oli kinni pandud kolm aastat ja kuus kuud, kui suur nälg tuli üle kogu maa; 26. aga ei ühegi juure nende seast ei läkitatud Eelijat kui vaid Sareptasse Siidonimaale lesknaise juure. 27. Ja palju pidalitõbiseid oli Iisraelis prohvet Eliisa ajal, aga ükski neist ei saanud puhtaks kui vaid Naaman, see süürlane!“ 28. Seda kuuldes said kõik kogudusekojas täis viha, 29. ja tõusid ning tõukasid tema linnast välja ja viisid ta üles mäerünkale, millele nende linn oli ehitatud, et teda kukutada ülepea alla. 30. Aga tema sammus nende keskest läbi ja läks oma teed.

Vaimuhaige terveks tegemine

31. Ja ta tuli Kapernauma, Galilea linna, ja õpetas neid hingamispaevil.

32. Ja nemad hämmastusid tema õpetusest, sest ta sõnal oli meelevald. 33. Ja kogudusekojas oli mees, kellel oli rüveda pahareti vaim, see kisendas suure häälega: 34. „Oeh, mis on meil sinuga tegemist, Jeesus Naatsaretlane? Oled sa tulnud meid hävitama? Ma tunnen sind, kes sa oled, Jumala Püha!“ 35. Siis Jeesus sõitles teda ning ütles: „Ole vait ja mine temast välja!“ Ja kuri vaim viskas ta maha nende keskele ja väljus temast ega teinud talle ühtki kahju. 36. Ja kohumine valdas kõiki, ja nad rääkisid isekeskis ning ütlesid: „Mis lugu see on, et ta meelevald ja väega käsib rüvedaid vaimu, ja need väljuvad?“ 37. Ja kuuldus temast levis kõigisse ümberkaudse maa paikadesse.

Jeesus teeb terveks Siimona ämma ja teisi

38. Aga ta tõusis üles kogudusekojast ja läks Siimona kotta. Ja Siimona ämm oli haige raskest palavikust, ja nad palusid teda tema pärast. 39. Ja ta astus tema juure ja ähvardas palavikku, ja see lahkus temast. Ja sedamaid tõusis naine üles ja ümmardas neid. 40. Aga kui päike looja läks, tõid kõik, kellel oli haigeid mõnesugustes tõbedes, need tema juure, ja ta pani igaühe peale oma käed ning tegi nad terveks. 41. Aga ka kurjad vaimud läksid paljudest välja kisendades ning üteldes: „Sina oled Jumala Poeg!“ Ja tema sõitles neid ega lubanud neid rääkida, sest et nad teadsid tema olevat Kristuse.

42. Ja päeva tülles väljus ta ja läks tühja paika; kuid rahvahulgad otsisid teda ning tulid tema juure. Ja nad pidasid teda kinni, et ta ei läheks ära nende juurest. 43. Aga tema ütles neile: „Ma pean ka muudele linnadele kuulutama Jumala riigi evangeeliumi, sest selleks ma olen läkitatud!“ 44. Ja ta jutustas Galilea kogudusekodades.

17 Jh. 6:1, 1 j. 18 Mt. 11, 5. 19 3 Mo. 25, 10. 22 Jh. 6, 42. 23 Mt. 4, 13; 27, 42.
24 Jh. 4, 44. 25 1 Ku. 17, 1-9; 18, 1; Jk. 5, 17. 27 2 Ku. 5, 14. 29 Jh. 8, 44. 30 Jh. 8, 59.
31 Mt. 4, 13; Mk. 1, 21-28; Jh. 2, 12. 32 Mt. 7, 28 j; Jh. 7, 46. 38 Mt. 8, 14-17; Mk. 1, 29-34.
41 Mt. 8, 29; Mk. 3, 11 j. 43 p. 8, 1. 44 Mt. 4, 23.

Jeesus kutsub oma esimesed järgijad

5. Aga sündis, kui rahvas tema juure tungis Jumala sõna kuulama ja ta seisis Gennesareti järve ääres, 2. et ta nägi kaht paati järve rannas seisvat; aga kala-mehed olid neist väljunud ja loputasid võrke. 3. Tema astus ühte paati, mis oli Siimona oma, ja palus teda natuke maad rannast eemale sõuda. Siis ta istus maha ja õpetas rahvast paadist. 4. Aga kui ta lakkas kõnlemast, ütles ta Siimonale: „Sõua sügavale kohale ja heitke oma võrgud välja loomuse katseks!“ 5. Siimon vastas ning ütles temale: „Õpetaja, me oleme kogu öö rühelnud ega ole ühtki saanud, aga sinu sõna peale ma heidan võrgud välja!“ 6. Ja kui nad seda tegid, said nad suure hulga kalu; ja nende võrgud rebenesid. 7. Ja nad viipasid oma kaaslastele teises paadis, et nad tuleksid ja neid aitaksid. Ja nad tulid ja täitsid mõlemad paadid nõnda, et need olid vajumas. 8. Seda nähes heitis Siimon Peetrus maha Jeesuse põlvede ette ning ütles: „Issand, mine minu juurest ära, sest ma olen patune inimene!“ 9. Sest kohumine oli vallanud teda ja kõiki, kes temaga olid, kalasaagi pärast, mis nad olid saanud; 10. nõndasamuti ka Jakobust ja Johannest, Sebedeuse poegi, kes olid Siimona kaaslased. Ja Jeesus ütles Siimonale: „Ära kardada, nüüdsest alates pead sa inimesi püüdma!“ 11. Ja nad vedasid paadid maale ja jätsid kõik maha ja järgisid teda.

Pidalitõbise terveks tegemine

12. Ja kui ta viibis ühes linnas, vaata, siis oli seal mees täis pidalitõbe. Kui ta Jeesust nägi, heitis ta silmili maha, palus teda ning ütles: „Issand, kui sa tahad, võid sa mind puhtaks teha!“ 13. Ja ta sirutas oma käe ja puudutas teda ning ütles: „Ma tahan, saa puhtaks!“ Ja sedamaid lahkus pidalitõbi temast. 14. Ja tema keelas teda seda kellelegi ütlema „Mina vaid“ — ütles ta — „ja näita ennast preestriks ja ohverda oma puhastuse

ees, nõnda nagu Mooses on seadnud neile tunnistuseks!“ 15. Aga sõnum temast levis laiemale, ja palju rahvast tuli kokku teda kuulama ja temalt tervist saama tõbedest. 16. Aga tema läks kõrvale tühjadesse paikadesse ja palvetas seal.

Halvatu terveks tegemine

17. Ja ühel päeval, kui ta õpetas, oli seal istumas varisere ja käsutundjaid, kes olid tulnud kõigist Galilea ja Judea küladest ja Jeruusalemast; ja Issanda vägi oli seal selleks, et Jeesus terveks teeks. 18. Ja vaata, mehed tõid voodiga inimese, kes oli halvatud; ja nad püüdsid teda sisse viia ja tema ette panna. 19. Ja kui nad rahva pärast ei leidnud, kust nad ta oleksid saanud sisse viia, läksid nad üles katusele ja lasksid ta katuse kivide vahelt alla kõige voodiga otse Jeesuse ette maha. 20. Kui tema nende usku nägi, ütles ta: „Inimene, sinu patud on sulle andeks antud!“ 21. Siis kirjatundjad ja variserid hakkasid mõtlema ning ütlesid: „Kes see on, kes nõnda Jumalat pilgates räägib? Kes muu võib patte andeks anda kui üksnes Jumal?“ 22. Aga Jeesus tundis ära nende mõtlemist ja kostust andes ta ütles neile: „Mida te mõtlete oma südames? 23. Kumb on hõlpsam ütelda: Su patud on sulle andeks antud, või ütelda: Tõuse üles ja kõnni?“ 24. Aga et te teaksite, et Inimese Pojal on meelevald patte andeks anda, — siis ütles ta halvatu: „Ma ütlen sulle, tõuse üles ja võta oma voodi ning mine koju!“ 25. Ja sedamaid tõusis ta nende nähes üles, võttis oma voodi, millel ta oli lamanud, ja läks koju Jumalale au andes. 26. Ja hämmastus valdas kõiki, ja nad andsid Jumalale au ja said täis kartust ning ütlesid: „Me oleme täna näinud imelisi asju!“

Leevi kutsumine

27. Pärast seda ta läks välja ja nägi tõlnerit, Leevi nimi, tollihoones istuvat

1 Mt. 4, 18-22; Mk. 1, 16-20. 4 Jh. 21, 6. 10 Mt. 13, 47. 11 Mt. 19, 27. 12 Mt. 8, 1-4;
Mk. 1, 40-45. 14 3 Mo. 14, 2 j. 16 Mk. 1, 35. 17 Mt. 9, 1-8; Mk. 2, 1-12. 21 Jh. 4, 25.
22 Hc. 4, 12 j. 27 Mt. 9, 9-13; Mk. 2, 13-17.

ja ütles temale: „Järgi mind!“ 28. Ja ta jättis kõik maha, tõusis ja järgis teda. 29. Ja Leevi tegi temale suure võõruspidu oma majas, ja suur hulk tõlnereid ja teisi oli ühes nendega lauas istumas. 30. Siis variserid ja nende kirjatundjad nurisesid tema jüngerite vastu ning ütlesid: „Miks te sööte ja joote ühes tõlnerite ja patustega?“ 31. Ja Jeesus vastas neile ning ütles: „Ei ole arsti vaja tervetele, ainult haigetele! 32. Ma ei ole tulnud õigeid kutsuma meeleparandusele, vaid patuseid!“

Paastumise küsimus

33. Aga nemad ütlesid temale: „Johannese jüngrid paastuvad sagedasti ja peavad palveid, samuti variseridegi omad, aga sinu jüngrid söövad ja joovad!“ 34. Jeesus ütles neile: „Kas te võite peiupoisse panna paastuma sel ajal, kui peigmees on nende juures? 35. Ent peavad tulevad, mil peigmees võetakse neilt ära; siis nad paastuvad neil päevil!“ 36. Aga ta ütles neile ka tähendamissõna: „Ükski ei lõika paika uue kuue küljest ega pane seda vana kuue peale, muidu ta lõikab katki ka uue kuue, ja pealegi ei sobi vanale kuuele paik uue küljest. 37. Ka ei pane keegi värsket viina vanusse nahklähkreisse, muidu värsket viina ratkub lähkrid ja ta jookseb maha ning lähkrid lähevad rikki; 38. vaid värsket viina tuleb panna uutesse nahklähkritesse, 39. siis keegi, kes joob vana, ei himusta värsket, vaid ütleb: Vana on maitsev!“

Hingamispäeva pühitsemisest

6. Ja hingamispäeval ta juhtus minema läbi viljapõldude; ja tema jüngrid katkusid päid, hõõrusid neid käte vahel ja söid. 2. Ent mõningad variseridest ütlesid: „Miks te teete seda, mida hingamispäeval ei ole luba teha?“ 3. Aga Jeesus vastas ning ütles neile: „Eks te ole seda lugenud, mida Taavet tegi, kui temal ja ta kaaslastel oli nälk, 4. kuidas ta läks Jumala kotta ja võttis vaateleivad, söi

ning andis ka oma kaaslasile, ehk küll neid ei olnud luba süüa muil kui üksnes preestritel!“ 5. Ja ta ütles neile: „Inimese Poeg on hingamispäeva isand!“

6. Aga juhtus ühel teisel hingamispäeval, et ta läks kogudusekotta ja õpetas. Ja seal oli inimene, kelle parem käsi oli kuivanud. 7. Aga kirjatundjad ja variserid varitsesid teda, kas ta hingamispäeval peaks terveks tegema, et nad leiaksid kaebust tema peale. 8. Tema aga teadis nende mõtteid ja ütles mehele, kellel oli kuivanud käsi: „Tõuse üles ja astu keskele!“ Ja ta tõusis ja seisis seal. 9. Siis ütles Jeesus neile: „Ma küsin teilt: Kas hingamispäeval on luba teha head või kurja, hinge päästa või hukka saata?“ 10. Ja ta vaatas ümber nende kõikide peale ja ütles mehele: „Siruta oma käsi!“ Ja see tegi nõnda. Ja tema käsi sai jälle terveks. 11. Nemad aga sattusid meele- tumasse vimma ja rääkisid üksteisega sellest, mida nad küll võiksid teha Jeesusele.

Apostlite valimine

12. Neil päevil sündis ka, et ta läks välja mäele palvetama ja viibis kogu öö Jumala palumises. 13. Ja kui valgeks läks, kutsus ta oma jüngrid enese juure ja valis nende seast kaksteistkümmend, kelled ta nimetas ka apostliteks: 14. Siimona, keda ta nimetas ka Peetruseks, ja tema venna Andrease, Jakoobuse ja Johannese, Filippuse ja Bartolomeuse, 15. Matteuse ja Tooma, Jakoobuse, Alfeuse poja, ja Siimona, keda hüütakse Selootseks, 16. ja Juuda, Jakoobuse poja, ja Juudas Iskarioti, kes sai äraandjaks.

17. Nendega ta astus alla ja jäi peatuma lagedale paigale; ja seal oli suur hulk tema jüngerid ja kogu Juudamaalt ja Jerusalemaalt ning Tüürose ja Siidoni rannamaalt suur rahvakogu, 18. kes oli tulnud teda kuulama ja ennast laskma parandada oma haigustest. Ja ka need, keda rüvedad vaimud vaebasid, said terveks. 19. Ja kõik rahvas püüdis teda

29 p. 15, 1. 32 1 Ti. 1, 15. 33 Mt. 9, 14-17; Mk. 2, 18-22. 35 Jh. 16, 5; 20. 22. 1 Mt. 12, 1-14; Mk. 2, 23-3, 6. 3 1 Sa. 21, 6 f. 4 3 Mo. 24, 9. 7 p. 14, 1. 12 Mt. 10, 1-4; Mk. 3, 13-19. 13 Ap. 1, 13.

puudutada, sest vägi lähtus temast ja parandas kõik.

Õndsakskiitmisel ja hukkamõistmisel

20. Ja tema tõstis silmad oma jüngerite poole ja ütles: „Õndsad olete, vasesed, sest teie päralt on Jumala riik. 21. Õndsad teie, kellel on nälk, sest teid peab toidetama. Õndsad teie, kes nüüd nutate, sest siis te naerate. 22. Õndsad olete, kui inimesed teid vihkavad ja kui nad teid kogudusest välja heidavad ning laimavad ja teie nime kui paha nime hülgavad Inimese Poja pärast. 23. Rõõmutsege sel päeval ja hüpake, sest vaata, teie palk on suur taevas! Tegid ju nõndasamuti prohvetitega nende isad. 24. Kuid häda teile rikastele! Sest teil on troost käes. 25. Häda teile, kes nüüd olete täidetud, sest teile tuleb nälk! Häda teile, kes nüüd naerate, sest te saate veel leinata ja nutta! 26. Häda teile, kui kõik inimesed teist räägivad head, sest nõndasamuti tegid nende isad valeprohvetitele!“

Vaenlase armastamisest

27. Aga teile, kes kuulete, ütlen ma: Armastage oma vaenlasi, tehke head neile, kes teid vihkavad; 28. õnnistage neid, kes teid neavad; paluge nende eest, kes teid siunavad. 29. Kes sind lööb vastu kõrva, sellele paku ka teine; ja kes sult võtab kuue, sellele ära keela vammust. 30. Anna igatühele, kes sind palub, ja sellelt, kes võtab sinu oma, ära nõua tagasi. 31. Ja nõnda nagu te tahate, et inimesed teile teeksid, nõnda tehke neile. 32. Ja kui te armastate neid, kes teid armastavad, mis tänu on teil sellest? Sest patusedki armastavad neid, kes neid armastavad. 33. Ja kui te teete head oma heategijale, mis tänu on teil sellest? Sest patusedki teevad sedasama. 34. Ja kui te laenate neile, kellele te loodate tagasi saada, mis tänu on teil sellest? Patusedki laenavad patustele, et nad samavõrra

saaksid tagasi. 35. Aga armastage oma vihamehi ja tehke head ja laenake ilma midagi selle vastu lootmata; siis teie palk on suur ja te olete Kõigekõrgema lapsed, sest tema on lahke ka tänamatute ja kurjade vastu. 36. Olge armulised, nõnda nagu teie Isa on armuline.

Kohtumõistmisest teiste üle

37. Ja ärge mõistke kohut, siis ei mõisteta ka teie üle kohut. Ärge mõistke hukka, siis ei mõisteta ka teid hukka. Andke andeks, siis antakse ka teile andeks. 38. Andke, siis antakse ka teile; hea, tuubitud ja raputatud ja kuhjaga mõõt antakse teie rüppe; sest sama mõõduga, millega teie mõõdate, mõõdetakse ka teile.“

39. Aga ta ütles neile võrdumisi: „Egas pime või pimedat talutada? Eks nad mõlemad kuku auku? 40. Ei ole õpilane ülem oma õpetajast, ent iga täiesti õpetatu on samasugune kui ta õpetaja. 41. Aga miks sa näed pindu oma venna silmas, kuid palki su omas silmas sa ei pane tähele? 42. Ehk kuidas sa võid ütelda oma vennale: Vend, lase ma tõmban pinnu sinu silmast! ja sa ise ei näe palki omas silmas? Sa silmakirjatseja! Tõmba esmalt palk omast silmast ja siis sa seletad pindu välja tõmmata oma venna silmast!“

43. Sest ei ole head puud, mis kannaks halba vilja, ega jälle halba puud, mis kannaks head vilja. 44. Sest iga puud tuntakse tema viljast. Ei nopita ju viigimarju kibuvitsust ega korjata viinakobaraid ohakaist. 45. Hea inimene toob esile head oma südame heast tagavarast ja halb inimene toob esile halba oma südame halvast tagavarast. Sest mida süda täis, sellest suu räägib!

Kaks maja ehitajat

46. Aga miks te mind hüüate: Issand, Issand! ega tee, mida ma ütlen? 47. Igaüks,

20 Mt. 5, 1-12. 21 L. 126, 5 f; Jh. 6, 35; Ilm. 7, 16 f. 24 p. 16, 25; Am. 6, 1; Jk. 5, 1. 25 Jh. 4, 22; 65, 13 f. 26 Mt. 2, 11; Jk. 4, 4. 27 Mt. 5, 38-48; Ro. 12, 14-20. 29 Ro. 12, 17. 30 3 Mo. 15, 17. 31 Mt. 7, 12. 32 3 Mo. 25, 35 f. 33 L. 37, 26. 34 3 Mo. 25, 35 f. 35 L. 37, 26. 36 Mt. 7, 1-5; Ro. 2, 1. 37 Mt. 6, 14; Mk. 4, 24. 38 Mt. 15, 14. 39 Mt. 10, 24 f; Jh. 15, 20. 40 Mt. 12, 33. 41 Mt. 12, 33. 42 Ga. 5, 19. 43 Mt. 12, 34 f; Mk. 7, 21. 44 Mt. 1, 6; Mt. 7, 24-27. 45 Jh. 7, 17; Jk. 1, 22 f.

kes tuleb minu juure ja kuuleb mu sõnu ning teeb nende järele — ma näitan teile, kelle sarnane ta on. 48. Ta on inimese sarnane, kes maja chitades kaevab ja võttis sügavasse ning rajas tema aluse kaljule. Kui siis suurvesi tuli, murdus vool vastu seda maja ja ei suutnud seda kõigutada, sest see oli hästi ehitatud. 49. Aga kes kuuleb ega tee, see on inimese sarnane, kes maja rajas maa peale ilma aluseta; ja voolav vesi rõhus selle vastu ja see langes kohe kokku; ja selle maja varisemine oli suur!“

Jeesus teeb terveks sõjapealiku sulase

7. Kui ta kõik oma kõned oli lõpetanud kuulavale rahvale, läks ta Kapernauma. 2. Ja ühe sõjapealiku sulane oli haige ning suremisel; ja ta oli kallis tema meelest. 3. Aga kui ta Jeesusest kuulis, läkitas ta juutide vanemad tema juure ja palus teda, et ta tuleks ja teeks tema sulase terveks. 4. Kui need saabusid Jeesuse juure, palusid nad teda üliväga ning ütlesid: „Ta on seda väärt, et sa temale seda teed; 5. sest ta armastab meie rahvast ja tema on meile chitanud kogudusekoja.“ 6. Jeesus läks nendega. Aga kui ta enam ei olnud majast kaugel, läkitas pealik oma sõbrad talle ütleva: „Issand, ära tee enesele vaeva, sest mina ei ole väärt, et sina mu katuse alla tuled. 7. Sellepärast ei ole mina ennast arvanud väärt tulema sinu juure, vaid ütles aga sõna, mis mu sulane paraneb. 8. Sest minagi olen inimene, kes on pandud valitsuse alla, ja minu all on sõjamehi, ja kui ma ütlen ühele: Mine! siis ta läheb, ja teisele: Tule! siis ta tuleb, ja oma sulasele: Tee seda! siis ta teeb.“ 9. Kui Jeesus seda kuulis imetles ta teda ja pöördudes rahva poole, kes järel käis, ütles ta: „Ma ütlen teile, ei ole ma Israelistki leidnud nii suurt usku!“ 10. Ja kui need, kes olid läkitatud, jälle koju said, leidsid nad sulase terve olevat.

Jeesus äratab surmuist Naini nooremehe

11. Järgmisel päeval läks ta linna, mida hüütakse Nainiks, ja temaga ühes läksid tema jüngrid ja palju rahvast. 12. Kui ta linna värava ligi jõudis, vaata, siis kanni välja surnut, oma ema ainust poega; ja ema oli lesk. Ja suur hulk linna rahvast oli temaga. 13. Ja kui Issand teda nägi, oli tal väga hale meel temast ja ütles talle: „Ära nuta!“ 14. Ja ta astus ligi ja puudutas puusärki; aga kandjad jäid seisma. Ja ta ütles: „Noormees, ma ütlen sulle, tõuse üles!“ 15. Ja surnu tõusis istukile ja hakkas rääkima. Ja ta andis tema ta emale. 16. Aga neid kõiki valdas hirm, ja nad andsid au Jumalale ning ütlesid: „Suur prohvēt on meie seas tõusnud ja Jumal on tulnud oma rahvast katsuma!“ 17. Ja see jutt temast levis kogu Juudamaale ja kõigisse ümberkaudseisse paikadesse.

Ristija Johannes

18. Ja seda kõike kuulutasid Johannesele tema jüngrid. Ja Johannes kutsus enese juure kaks oma jüngerit 19. ja läkitas nad Issanda juure küsima: „Kas oled sina see, kes tuleb, või peame ootama teist?“ 20. Aga kui mehed tema juure jõudsid, ütlesid nad: „Ristija Johannes läkitas meid sinu juure küsima: Kas oled sina see, kes tuleb, või peame ootama teist?“ 21. Ent samal tunnil ta tegi paljud terveks tõbedest ja valudest ja kurjest vaimudest, ja paljudele pimedale ta kinkis nägemise. 22. Ja ta vastas ning ütles neile: „Minge ja kuulutage Johannesele, mida te olete näinud ja kuulnud: pimedad näevad jälle, jalutumad käivad, pidalitõbised saavad puhtaks, kurdid kuulevad, surnud äratatakse üles, vaestele kuulutatakse evangeeliumi; ja te olnis on see, kes minust ei pahanud!“ 24. Aga kui Johannes kaskjalad olid ära läinud, hakkas ta rahvale rääkima Johannesest: „Mida te olete näinud välja kõrbe vaataja? Pilliroogu, mida tuul kõigutab?

25. Või mida te olete välja läinud vaatama? Inimest, pehmete riietega riietatud? Vaata, kes käivad toredas riietuses ja endid hellitavad, need on kuninglikes kodades! 26. Või mida te olete välja läinud vaatama? Kas prohvetit? Tõesti, ma ütlen teile, ta on veel rohkem kui prohvett! 27. Tema on see, kellest on kirjutatud: Vaata, mina läkitan sinu palge eele oma ingli, kes sulle tee valmistab sinu ees! 28. Mina ütlen teile, ei ole kedagi suuremat naistest sündinute seas kui Johannes, aga väikseim Jumala riigis on suurem temast! 29. Ja kõik rahvas, kes seda kuulis, ja tõlnerid tunnistasid Jumala õigeks, lastes endid ristida Johannese ristimisega. 30. Variserid ja käsitundjad aga tegid tühjaks Jumala tahte eneste kohta ega lasknud teda endid ristida.

31. „Kellega ma siis võrdlen selle
sugupõlve inimesi ja kelle sarnased nad
on? 32. Nad on laste sarnased, kes turul
istuvad ja üksteisele hüüavad nõnda: Me
oleme teile vilets ajanud, ja te ei ole
tantsinud; me oleme teile nutulaulu
laulnud, ja te ei ole nutnud! 33. Sest
Ristija Johannes on tulnud, ja ta ei
söönud leiba ega joonud viina; ja te
titled: Temal on kuri vaim! 34. Inimese
Poeg on tulnud, ja ta sööb ja joob, ja te
titled: Vaata, see inimene on söödik ja
viinajoodik, tõeliste ja patuste sõber!
35. Ometi mõistetakse tarkus õigeks
kõigi tema laste poolt!“

*Jeesuse jälgade võidmine ja
tähendamissõna kahest võlgnikust*

36. Aga keegi variseridest palus teda enesega leiba võtma. Ja ta läks variseri kotta ja istus lauda. 37. Ja vaata, selles limas oli naine, kes oli patune. Kui see teada sai, et ta istub lauas variseri kojas, tõi ta alabasterriistatäie kallist lõhnasalvi 38. ja astus nuttes tema taha ta jalgade juure ja hakkas tema jalgu kastma silmaveega ja kuivatas neid oma juus-

tega, ja suudles tema jalgu ning võidis neid salviga. 39. Aga kui variser, kes teda oli kutsunud, seda nägi, mõttes ta iseeneses nõnda: „Kui seesinane öleks prohvet, küll ta siis ära tunneks, kes ja missugune see naine on, kes teda puudutab, et ta on patune. 40. Ja Jeesus vastas ning ütles temale: „Siimon, mul on sulle midagi üteldal!“ Aga tema kostis: „Õpetaja, räagi!“ 41. „Ühel rahalaenajal oli kaks võlglast: üks oli võlgu viissada teenarit, teine viiskümmend. 42. Aga kui neil ei olnud maksta, kinkis ta mõlemaile selle. Kumb neist nüüd teda rohkem armastab?“ 43. Siimon vastas ning ütles: „Ma arvan see, kellele ta rohkem kinkis.“ Tema ütles temale: „Sa otustasid õieti!“ 44. Ja pöördudes naise poole, ütles ta Siimonale: „Kas sa näed seda naist? Ma tulin sinu majasse, sa ei annud vett mu jalgade tarvis, tema aga on pisaratega mu jalgu kastnud ja oma juustega kuivatanud. 45. Sa ei annud mulle suud; tema aga ei ole sellest ajast, kui ta sisse tuli, lakanud minu jalgadele suud andmast. 46. Sa ei võidnud mu pead õliga, tema aga on mu jalgu võidnud salviga. 47. Sellepärast, ütlen ma sulle, on tema rohked patud andeks antud, sest ta on palju armastanud. Aga kellele pisut andeks antakse, see armastab pisut!“ 48. Ja ta ütles naisele: „Sinu patud on sulle andeks antud!“ 49. Siis need, kes temaga lauas istusid, hakkasid iseeneses mõtlema: Kes see on, kes ka patud andeks annab? 50. Aga tema ütles naisele: „Sinu usk on sind aidanud; mine rahul!“

Naised, kes Jeesust aitavad

8. Pärast seda aega rändas tema linnast linna ja külast külla ning jutlustas ja kuulutas evangeeliumi Jumala riigist. Ja need kaksteistkümmend olid temaga, 2. ja mõned naised, kellel tema oli terveks teinud kurjast vaimudest ja tõbedest: Maarja, keda hüütakse Magdaleenaks, kellest seitsme kurja vaimu oli välja läinud.

3. ja Johanna, Heroodese varahoidja Kuusa naine, ja Susanna ja palju muid, kes teda toetasid oma varaga.

Tähendamissõna külvajast

4. Aga kui palju rahvast kogunes ja kõigist linnadest tuli tema juure, rääkis ta tähendamissõnaga: 5. „Külvaja läks välja oma seemet külvama. Ja kui ta külvas, kukkus muist tee ääre ja tallati ära, ja taeva linnud sõid selle ära. 6. Ja muist kukkus kaljule. Ja kui see tärkas, kuivas see ära, sest sellel ei olnud niiskust. 7. Ja muist kukkus ohakate keskele, ja ohakad kasvasid ühtlasi üles ja lämmatasid selle. 8. Ja muist kukkus heale maale, ja kui see tärkas, kandis see sajakordse vilja.“ Seda üteldes ta hüüdis: „Kellel kõrvad on kuulda, see kuulgu!“

Jeesus seletab tähendamissõna külvajast

9. Siis küsisid tema jüngrid temalt, mida see tähendamissõna tähendab. 10. Tema ütles: „Teile on antud mõista Jumala riigi saladusi, aga muile tähendamissõnadest, et nad nähes ei näeks ja kuuldes ei mõistaks. 11. Ent tähendamissõna on see: Seeme on Jumala sõna. 12. Teeärsed on need, kes kuulevad; pärast tuleb kurat ja võtab sõna ära nende südamest, et nad ei usuks ega saaks õndsaks. 13. Kaljupealsed on need, kes kuuldes sõna rõõmuga vastu võtavad, kuid neil ei ole juurt; ajutiseks nad usuvad ja kiusatuse ajal nad loobuvad. 14. Mis ohakate sekka kukkus, need on need, kes kuulevad ja lähevad ära ning lämbuvad muredest ja rikkusest ja elu lõbudest ega kanna valmis vilja. 15. Aga mis on heas maas, on need, kes sõna kuulevad, kaunis ja heas südames peavad ning kannavad vilja kannatlikkuses.“

Kogemus hiinlast hiinlajalal

16. Ükski, kes süütab küünla, ei kata seda astjaga kinni ega pane voodi alla, vaid asetab selle küünlajalale, et sisse-

tulijad näeksid valgust. 17. Sest midagi ei ole varjul, mis ei saaks avalikuks, ei ole ka midagi salajas, mis ei saaks teatavaks ega tuleks ilmsiks. 18. Katsuge siis, kuidas te kuulete; sest kellel iganes on, sellele antakse, ja kellel iganes ei ole, sellelt võetakse see, mis ta arvab enesel olevat.“

Tõeline sugulus

19. Aga tema juure tulid ta ema ja vennad ega võinud saada tema ligi rahva pärast. 20. Ja temale teatati: „Sinu ema ja su vennad seisavad õues ja tahavad sind näha!“ 21. Aga ta kostis ning ütles neile: „Minu ema ja mu vennad on need, kes Jumala sõna kuulevad ja teevad selle järele!“

Jeesus vaigistab tormi

22. Ja ühel päeval astusid tema ja ta jüngrid paati, ja ta ütles neile: „Lähme teisele poole järve!“ Ja nad sõudsid minema. 23. Ja kui nad paadiga purjetasid, uinus ta magama. Siis tõusis järvel tuulispea ja paat uhtus vett täis, ja nad olid hädas. 24. Siis nad tulid tema juure, äratasid ta üles ja ütlesid: „Õpetaja, õpetaja, me hukume!“ Aga tema tõusis üles, ähvardas tuult ning vee lainetust, ja need raugesid ning ilm muutus vaikseks. 25. Aga tema ütles neile: „Kus on teie usk?“ Ent nad kartsid ja imestasid ning ütlesid üksteisele: „Kes see õieti on, et tema käsib tuuli ja vett, ja need kuulevad ta sõna?“

Jeesus teeb terveks vaimuhaige gerasalase

26. Ja nad purjetasid gerasalaste maale, mis on Galilea vastas. 27. Aga kui tema astus maale, tuli linnast talle vastu mees, kelle sees oli kurje vaim; ja ta ei olnud ammu ajast kuube selga pannud ega asunud majas, vaid surnuhaudades. 28. Jeesust nähes ta hakkas karjuma, heitis tema etta maha ning ütles suure häälega: „Mis on mul tegemist sinuga,

4 Mt. 13, 1-9; Mk. 4, 1-9. 9 Mt. 13, 10-23; Mk. 4, 10-20. 10 Js. 6, 9 j. 11 1 Pt. 1, 23. 15 Ap. 16, 14; He. 10, 36. 16 Mt. 5, 15; Mk. 4, 21-25. 17 Mt. 10, 26. 18 p. 19, 26; Mt. 13, 12. 19 Mt. 12, 46-50; Mk. 3, 31-35. 22 Mt. 8, 23-27; Mk. 4, 35-41. 26 Mt. 8, 28-34; Mk. 5, 1-20.

Jeesus, kõige kõrgema Jumala Poeg? Ma palun sind, ära piina mind!“ 29. Sest ta käskis rüüvedat vaimu väljuda inimesest. See oli teda juba kaua aega vaevanud, ja teda oli ahelatega seotud ja peetud jalgrau'us, aga ta oli rauad katki kiskunud ja kuri vaim oli teda ajanud kõrbedesse. 30. Jeesus küsis temalt: „Mis su nimi on?“ Tema vastas: „Legion!“ Sest palju kurje vaimu oli läinud tema sisse. 31. Ja need palusid teda, et ta neid ei käsiks minna ära põrguhauda. 32. Aga seal oli suur seakari mäel söömas. Ja nad palusid teda, et ta neid lubaks minna nende sisse. Ja ta andis neile loa. 33. Aga kui kurjad vaimud olid inimesest väljunud, läksid nad sigade sisse, ja seakari kukutas enese ülepeakaela kaldalt järve ning uppus. 34. Kui karjatsejad nägid, mis sündis, põgenesid nad ja andsid seda teada linnas ja maal. 35. Siis tuldi välja vaata, mis oli sündinud, ja mindi Jeesuse juure ja leiti inimene, kellest kurjad vaimud olid välja läinud, Jeesuse jalge ees istumas, rietatult ja selge aruga. Ja inimesed löid kartma. 36. Siis jutustasid neile need, kes olid näinud, kuidas seestunu oli terveks saanud. 37. Ja kogu rahvahulk gerasalaste maa ümbruskonnast palus teda, et ta läheks ära nende juurest. Sest suur hirm oli neid vallanud. Tema aga astus paati ja pöördus tagasi. 38. Aga mees, kellest kurjad vaimud olid välja läinud, palus teda, et ta võiks jääda tema juure. Kuid Jeesus laskis ta minema, üteldes: 39. „Mine tagasi koju ja jutusta, mis suuri asju Jumal sulle on teinud!“ Ja ta läks ära ja kuulutas mööda kogu linna, kui suuri asju Jeesus temale oli teinud.

Jairuse tütar ja veritööbine naine

40. Aga kui Jeesus tagasi tuli, võttis rahvas teda vastu, sest nemad kõik olid teda ootamas. 41. Ja vaata, siis tuli mees, Jairus nimi, ja see oli kogudusekoja ülem; ja ta heitis Jeesuse jalge ette ning palus teda tulla enese kotta. 42. Sest tal oli

ainus tütar, kaksteistkümmend aastat vana, ja see oli suremas. Aga tema sinna minnes tungis rahvas temale peale. 43. Ja keegi naine, kes oli kaksteistkümmend aastat põdenud verejooksu ega olnud võinud ühegi käest saada tervist, 44. tuli tema selja taha ja puudutas ta kuue palistust, ja sedamaid lakkas ta verejooks. 45. Ja Jeesus ütles: „Kes puudutas mind?“ Aga kui kõik salgasid, ütles Peetrus: „Õpetaja, rahvahulgad tungivad sulle peale ja rõhuvad sind!“ 46. Kuid Jeesus ütles: „Keegi puudutas mind, sest ma tundsin väe enesest välja minevat!“ 47. Kui nüüd naine nägi, et ta ei olnud varjule jäänud, tuli ta värisedes ja heitis tema ette maha ja teatas temale kõige rahva kuuldes, mis asja pärast ta oli teda puudutanud ja kuidas ta kohe oli terveks saanud. 48. Siis ta ütles naisele: „Tütar, sinu usk on sind aidanud, mine rahuga!“ 49. Kui tema alles rääkis, tuli kogudusekoja ülem perest keegi ning ütles: „Su tütar on surnud, ära tüliita enam õpetajat!“ 50. Aga seda kuuldes vastas Jeesus temale: „Ära kardada, usu vaid, siis ta saab abi!“ 51. Kui ta siis jõudis majasse, ei lasknud ta enesega sisse tulla kedagi teist kui ainult Peetruse ja Johannese ja Jakoo use ning lapse isa ja ema. 52. Ja kõik nutsid ja leinasid tütarlast. Aga tema ütles: „Ärge nutke, ta ei ole surnud, vaid ta magab!“ 53. Ja nad naersid teda, teades, et lapsuke on surnud. 54. Ent tema haaras lapse käest kinni ja ütles hüüdes: „Tütarlaps, tõuse üles!“ 55. Ja tema vaim tuli tagasi, ja ta tõusis kohe üles. Ja ta käskis talle süüa anda. 56. Ja tütarlapse vanemad kohkusid; aga tema keelas neid ühelegi rääkimast seda, mis oli sündinud.

Apostlite lähitamine

9. Aga ta kutsus kokku need kaksteistkümmend ja andis neile väe ja meelevald kõigi kurjade vaimude üle ja tõbesid parandada, 2. ja läkitas nad välja kuu-

40 Mt. 9, 18-26; Mk. 5, 21-43. 48 p. 7, 50. 1 Mt. 19, 5-15; Mk. 6, 7-13. 2 Mt. 10, 5 j. 52 p. 7, 13. 56 p. 5, 14; Mk. 7, 36.

lutama Jumala riiki ja tegema haigeid terveks, 3. ja ütles neile: „Ärge võtke midagi teele kaasa, ei keppi ega pauna, ei leiba ega raha; ärge olgu ka kellelgi kaht kuube. 4. Ja kuhu majasse te iganes sisse lähete, sinna jääge ja sealt minge teele. 5. Ja kes iganes teid vastu ei võta, sellest linnast minge välja ja puistake tolm oma jalgadelt tunnistuseks nende vastul.“ 6. Nii nad läksid teele ja käisid mööda külasid, kuulutades evangeeliumi ja tehes haigeid terveks igal pool.

Heroodese hämmeldus

7. Aga nelivürst Heroodes sai kuulda kõik, mis sündis, ja oli kahevahel, sest mõned ütlesid: „Johannes on surnuist üles tõusnud!“ 8. aga teised: „Belija on ilmunud!“ aga mõned jälle: „Keegi vanust prohvetist on üles tõusnud!“ 9. Ent Heroodes ütles: „Johannese pea ma lasksin maha raiuda; kes on siis see, kellest ma kuulen niisuguseid asju?“ Ja ta püüdis teda näha saada.

Viie tuhande mehe söötmine

10. Ja kui apostlid tagasi tulid, jutustasid nad temale, mis nad olid teinud. Ja ta võttis nad enese juure ja läks ära üksindusse, linna poole, mida hüütakse Betsaidaks. 11. Aga kui rahvahulga seda teada said, läksid nad temale järele. Ja ta võttis nad vastu ja rääkis neile Jumala riigist; ja kelledele oli vaja ravitsemist, need ta tegi terveks. 12. Siis päev hakkas veerema. Ja need kaksteistkümmend tulid ta juure ja ütlesid talle: „Lase rahvas minema, et nad läheksid ümberkaudsesse külladesse ja asulaisse puhkama ja otsima rooga; sest me oleme siin tühjas paigas!“ 13. Aga ta ütles neile: „Andke teie neile süü!“ Nemad vastasid: „Meil pole rohkem kui viis leiba ja kaks kala, või me peaksime minema ja ostma toidust kogu sellele rahvale!“ 14. Ent neid oli ligi viis tuhat meest. Siis ta ütles oma jüngeritele:

„Seadke nad maha istuma salkadesse viiekümne kaupa!“ 15. Ja nad tegid nõnda ja seadsid kõik maha istuma einetele. 16. Ent ta võttis need viis leiba ja kaks kala, vaatas üles taeva poole, õnnistas neid ning murdis nad ja andis oma jüngeritele ettepanemiseks rahvale. 17. Ja kõik söid ja kõikide kõhud said täis; ja neist ülejäänud palukesi korjati kokku kaksteistkümmend korvitäit.

Peetrus tunnistab Jeesuse Kristuseks

18. Ja sündis, kui ta üksipäini oli palvetamas, et ta jüngrid olid ühes temaga. Ja ta küsis neilt: „Keda rahvas ütleb mind olevat?“ 19. Aga nemad vastasid ning ütlesid: „Ristija Johannese, aga mõned Belija, aga teised, et keegi vanust prohvetist on üles tõusnud!“ 20. Siis ta ütles neile: „Ent teie, keda teie ütlete mind olevat?“ Peetrus vastas ning ütles: „Jumala Kristuse!“

Jeesus kuulutab ette oma surma ja ülestõusmist

21. Ja ta ähvardas neid kangesti ning keelas neid sellest ühelegi rääkimast, 22. üteldes: „Inimese Poeg peab palju kannatama ja kõlbmatuna hüljatama vanemate ja ülempreestrite ja kirjatundjate poolt ja tapetama ja kolmandal päeval jälle üles äratatama!“

Nõue iseenese salgamiseks

23. Aga ta ütles kõikidele: „Kui keegi tahab minu järele tulla, see salaku end ja võtku oma rist iga päev enese peale ja järgigu mind. 24. Sest kes iganes oma hinge tahab päästa, see kaotab selle, aga kes iganes oma hinge kaotab minu pärast, see päästab selle! 25. Sest mis kasu on inimesel sellest, kui ta kogu maailma kasuks saaks, aga kaotaks iseenese või läheks hukka? 26. Sest kes minu ja mu sõnade pärast häbeneb, selle pärast häbeneb Inimese Poeg, kui ta tuleb omas ja Isa ja pühade inglite auhiilguses.“

4 p. 10, 5 j. 5 p. 10, 11. 6 L. 68, 10 j. 7 Mt. 14, 1-2; Mk. 6, 14-16. 9 p. 23, 8.
10 Mt. 14, 13-21; Mk. 6, 30-44; Jh. 6, 1-13. 17 2 Ku. 4, 44. 18 Mt. 16, 13-19; Mk. 8, 27-29.
21 Mt. 16, 20-21; Mk. 8, 30-31. 22 s. 44; p. 18, 32 j. 23 Mt. 16, 24-28; Mk. 8, 34-9, 1.
24 p. 17, 33; Mt. 10, 39; Jh. 12, 25. 26 Mt. 10, 33.

27. Aga ma ütlen teile tõesti: On mõningad siin seiswaist, kes ei maitse surma, kuni nad näevad Jumala riiki!“

Jeesuse muutumine

28. Ent arvata kaheksa päeva pärast neid kõnesid sündis, et ta võttis enesega Peetruse ja Johannese ja Jakooobuse ja läks mäele palvetama. 29. Ja kui ta palvetas, muutus tema näoilme teis-suguseks ja tema riietus läks valgeks ja hiilgavaks. 30. Ja vaata, kaks meest kõnelesid temaga; need olid Mooses ja Belija. 31. Nemad olid ilmunud auhiilguses ja kõnelesid tema eluotsast, mis tal Jeruusalemas tuli täide saata. 32. Aga Peetrus ja ta kaaslased olid suikunud raskesse unne; ent üles ärgates nad nägid tema auhiilgust ja neid kaht meest seisvat tema juures. 33. Kui siis need temast olid lahkumas, ütles Peetrus Jeesusele: „Õpetaja, siin on meil hea olla! Teeme kolm telki, ühe sinule ja ühe Moosesele ja ühe Belijale!“ Kuid ta ei teadnud, mida ta rääkis. 34. Aga kui ta seda rääkis, tekkis pilv ja varjas nad; ja nemad kartsid pilve sisse jõudes. 35. Ja hääl kostis pilvest ning ütles: „See on minu äravalitud Poeg, teda kuulake!“ 36. Ja kui see hääl oli kostnud, leiti Jeesus üksi olevat. Ja nad olid vait ega kuulutanud neil päevil kellelegi midagi sellest, mida nad olid näinud.

Jeesus teeb terveks kurjast vaimust vaevatud poisi

37. Järgmisel päeval, kui nad mäelt alla läksid, tuli palju rahvast temale vastu. 38. Ja vaata, üks mees rahvahulga seast kisendas ning ütles: „Õpetaja, ma palun sind vaadata mu poega, sest ta on mu ainuke!“ 39. Ja vaata, vaim haarab teda, ja ta karjatab äkki, ja vaim raputab teda, nõnda et ta ajab suust vahtu; ja see lahkuib vaevast piinamast. 40. Ja mina palusin sinu jüngrid, et nad ajaksid ta välja, ja nad ei suutnud!“ 41. Aga Jeesus vastas ning ütles: „Oh sa

uskmatu ja pöörane tõug! Kui kaua ma pean olema teie juures ja kannatama teiega? Too siia oma poeg!“ 42. Kui ta alles oli tulemas, kiskus teda kuri vaim ja raputas teda. Aga Jeesus sõitles rüvedat vaimu ja tegi poisi terveks ning andis ta tagasi tema isale.

Jeesus kuulutab ette teist korda oma surma

43. Ent kõik hämmastusid Jumala suurest väest. Aga kui kõik panid imeks seda, mida ta tegi, ütles ta oma jüngeritele: 44. „Pange teie oma kõrvu need sõnad. Sest Inimese Poeg antakse inimeste kätte!“ 45. Ent nemad ei mõistnud seda sõna, ja see oli pandud varjule nende eest, et nad sellest aru ei saaks. Ja nad kartsid küsida temalt selle sõna kohta.

Õpetus alandlikkuseks

46. Aga nende seas tõusis vaidlus, kes küll nende seast peaks olema suurem. 47. Jeesus, teades nende südame mõtlemisi, võttis lapsukese ja seadis selle enese kõrvale 48. ning ütles neile: „Kes iganes selle lapsukese võtab vastu minu nimel, võtab mind vastu; ja kes iganes võtab vastu mind, võtab vastu selle, kes mind on läkitanud. Sest kes teist kõigist on vähem, see on suur!“

Sallivuse käsk

49. Siis Johannes hakkas rääkima ning ütles: „Õpetaja, me nägime üht meest sinu nimel kurje vaimu välja ajavat; ja me keelasime teda, sellepärast et ta ühes meiega sind ei järgi!“ 50. Jeesus ütles talle: „Ärge keelake, sest kes ei ole meie vastu, see on meie poolt!“

Samaarlased ei võta Jeesust vastu

51. Aga sündis, kui tema ülesvõtmisepäevad olid täis saamas, et ta suundus kindlasti minema Jeruusalema poole, 52. ja ta läkitas käskjalad enese eefe. Ja need läksid ja tulid ühte samaarlaste külla, valmistama temale öömaja. 53. Ent

28 Mt. 17, 1-8; Mk. 9, 2-8. 31 s. 22. 35 p. 3, 22; Mt. 3, 17. 37 Mt. 17, 14-18; Mk. 9, 14-27.
42 p. 7, 15. 43 Mt. 17, 22-23; Mk. 9, 30-32. 45 p. 18, 34. 46 Mt. 18, 1-5; Mk. 9, 33-37.
48 Mt. 10, 40; Jh. 13, 20. 49 Mk. 9, 38-40. 50 p. 11, 23; Fl. 1, 18. 51 Mk. 10, 32. 52 Jh. 4, 4.

need ei võtnud teda vastu, sest ta oli minemas Jeruusalema poole. 54. Kui ta jõngrid JakooBUS ja Johannes seda nägid, ütlesid nad: „Issand, kas tahad, et me käsime tulla tule taevast maha ja nad hävitada?“ 55. Aga ta pöördus ümber ja sõitles neid. 56. Ja nad läksid teise alevisse.

Jõngriks saada tahtjad valiku ees

57. Ja kui nad olid sinna minemas, ütles teel keegi temale: „Issand, ma tahan sind järgida, kuhu sa iganes lähed.“ 58. Jeesus ütles talle: „Rebastel on augud ja taeva lindudel on pesad, aga Inimese Pojal ei ole aset, kuhu ta oma pea paneks.“ 59. Kellelegi teisele ta ütles: „Järgi mind!“ Ent see ütles: „Issand, luba mind enne minna ja oma isa maha matta!“ 60. Aga ta ütles temale: „Lase surnuid oma surnud matta, sina aga mine ja kuuluta Jumala riiki!“ 61. Ja veel üks teine ütles: „Issand, ma tahan sind järgida! Aga luba mind enne jätta jumalaga oma kodakondsed!“ 62. Aga Jeesus ütles temale: „Ükski, kes paneb oma käe adra külge ja vaatab tagasi, ei kõlba Jumala riigile!“

Seitsmekümne jõngri läkitamine

10. Pärast seda määras Issand teised seitsmekümend ja läkitas nad kahekaupa enese eele igasse linna ja paika, kuhu ta ise mõtles minna. 2. Ja ta ütles neile: „Lõikust on palju, aga töötajaid vähe; seepärast paluge lõikuse Issandat, et ta läkitaks välja töötajaid oma lõikusele! 3. Mingel! Vaata, ma läkitan teid kui talleid huntide keskele! 4. Ärge kandke kukrut ega pauna ega jalatseid ja teel ärge kedagi teretage. 5. Kuhu majasse te aga iganes sisse lähete, seal ütlege esiti: „Rahu olgu sellele kojale!“ 6. Ja kui iganes seal on rahulaps, siis hingab teie rahu tema peal; aga kui mitte, siis tuleb

rahu tagasi teie peale. 7. Aga sinna majasse jääge, sööge ja jooge, mis neil on, sest töötajad on oma palga väärt; ärge käige ühest majast teise. 8. Ja kuhu linna te iganes lähete ja kus teid vastu võetakse, seal sööge, mida teile ette pannakse; 9. ja tehke selle paiga haiged terveks ja ütlege neile: Jumala riik on teie lähedal! 10. Aga kuhu linna te iganes lähete ja kus teid vastu ei võeta, seal minge välja ta uulitsale ning ütlege: 11. Tolmugi, mis teie linnast on hakanud meie jalgade külge, me pühime ära teile; ometi teadke, et Jumala riik on lähedal! 12. Ma ütlen teile, et Soodomal on sel päeval hõlpsam põli kui tol linnal!

Jeesus sõitleb uskmataid linnu

13. Häda sulle, Korasin, häda sulle, Betsaida! Sest kui Tüüroses ja Siidonis oleksid sündinud need vägevad teod, mis teie juures on sündinud, küll nad oleksid ammu kotiriides ja tuhas istudes parandanud meelt! 14. Ometi peab Tüürosel ja Siidonil olema kohtus hõlpsam põli kui teil! 15. Ja sina, Kapernaum, eks sa olnud ülendatud taevani? Sind tõugatakse põrguni alla! 16. Kes teid kuuleb, see kuuleb mind, ja kes teid hülgab, see hülgab mind; aga kes hülgab mind, see hülgab selle, kes mind on läkitanud!“

Jõngrite tagasitulek

17. Siis need seitsmekümend tulid tagasi rõõmuga ja ütlesid: „Issand, ka kurjad vaimud alistuvad meile sinu nime tõttu!“ 18. Aga ta ütles neile: „Ma nägin saatana nagu välgu taevast maha langevat! 19. Vaata, ma olen annud teile meelevalla astuda madude ja skorpionide peale ja vaenlase kõige väe peale; ja miski ei tee teile kahju. 20. Ometi ärge rõõmutsege, et vaimud teile alistuvad, vaid rõõmutsege palju enam sellest, et teie nimed on taevasse kirja pandud!“

54 2 Ko. 1, 10 ii. 57 Mt. 8, 19-22. 58 2 Ko. 8, 9. 61 1 Ku. 19, 20. 62 He. 10, 38 j.
1 Mk. 6, 7. 2 Mt. 9, 37 j; Jh. 4, 35. 4 p. 9, 3 j; 2 Ku. 4, 29; Mt. 10, 10. 5 Mt. 10, 12.
6 Mt. 10, 13. 7 1 Ko. 9, 14. 9 Mt. 10, 7. 10 Mk. 6, 11; Mt. 10, 14. 13 Mt. 11, 20-24.
16 Mt. 10, 40; Jh. 13, 20. 18 Jh. 12, 31; Ilm. 12, 8 j. 19 L. 9, 13; Mk. 16, 18. 20 2 Mo. 32, 32;
Fl. 4, 3; Ilm. 3, 5.

Jeesus tänab Jumalat

21. Seisamal tunnil ta rõõmustus Pühas Vaimus ja ütles: „Mina tänan sind, Isa, taeva ja maa Issand, et sa oled tarkade ja mõistlike eest selle pannud varjule ja oled selle ilmutanud väetimaile! Jah, Isa, see on nõnda olnud sulle meelepärast! 22. Kõik on mu Isa mulle annud! Ja ükski ei tunne, kes on Poeg, kui vaid Isa, ja kes on Isa, kui vaid Poeg ja kellele iganes Poeg tahab ilmutada!“ 23. Ja ta pöördus jõngrite poole eriti ning ütles: „Õndsad on silmad, kes näevad, mida teie näete! 24. Sest ma ütlen teile, et palju prohveteid ja kuningaid on tahtnud näha, mida teie näete, ja ei ole näinud, ja kuulda, mida teie kuulete, ja ei ole kuulnud!“

Igavese elu pärimisest

25. Ja vaata, keegi käsitundja astus esile, kiusas teda ja ütles: „Õpetaja, mis ma pean tegema, et ma päriksin igavese elu?“ 26. Aga tema ütles talle: „Mis on käsuõpetuses kirjutatud? Kuidas sa loed?“ 27. Tema vastas ning ütles: „Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma jõust ja kõigest oma meelest, ja oma ligimest nagu iseennast.“ 28. Aga ta ütles temale: „Sa oled õieti vastanud; tee seda, ja sa pead elama!“

Halastaja samaarlane

29. Tema aga tahtis iseenast õigeks teha ja ütles Jeesusele: „Kes siis on mu ligimene?“ 30. Aga vastates Jeesus ütles: „Üks inimene läks Jeruusalemast alla Jeerikosse ja sattus röövlite kätte. Kui need ta riided olid riisunud ja temale hoope annud, läksid nad ära, jättes ta poolsurnuna maha. 31. Juhtumisi tuli keegi preester sedasama teed mööda alla ja nägi teda ning läks mööda. 32. Nõndasamuti ka leviit. Kui ta tuli sinna paika ja nägi teda, läks ta mööda. 33. Aga üks samaarlane käis seda teed ja tuli tema

juure; ja kui ta teda nägi, läks ta meel haledaks. 34. Ja ta astus ligi, sidus ta haavad ning valas peale õli ja viina, tõstis ta oma looma selga ning viis ta õomajale ja kandis hoolt tema eest. 35. Ja teisel hommikul ära minnes võttis ta välja kaks teenarit, andis need peremehele ja ütles: Kanna hoolt tema eest, ja mida sa veel peaksid kulutama, seda ma maksan sulle tagasi tules. 36. Kes neist kolmest oli sinu arvates ligimene sellele, kes oli sattunud röövlite kätte?“ 37. Aga tema ütles: „See, kes tema peale halastas!“ Siis ütles Jeesus temale: „Mine ja tee sina nõndasamuti!“

Marta ja Maarja

38. Aga kui nad rändasid, läks ta ühte alevisse. Ent üks naine, Marta nimi, võttis tema vastu oma majasse. 39. Ja temal oli õde, keda hüüti Maarjaks; seegi istus Issanda jalge ees ja kuulas tema kõnet. 40. Marta aga tegi tegemist mitmesuguse talitusega. Ta tuli sinna ja ütles: „Issand, kas sa ei hooli sellest, et mu õde laseb mind ükski talitada? Ütle ometi temale, et ta mind aitaks!“ 41. Aga Issand vastas ning ütles talle: „Marta, Marta, sa muretsed ja teed enesele tüli paljude asjadega; 42. kuid tarvis on vähe, õigupoolest üht! Maarja on selle hea osa valinud ja seda ei võeta temalt ära!“

Meie Isa palve

11. Ja kui ta ühes paigas oli palvetamas ja oli lõpetanud, ütles üks ta jõngreist temale: „Issand, õpeta meid palvetama nõnda nagu Johannes õpetas oma jõngreid!“ 2. Aga ta ütles neile: „Kui te palvetate, siis ütlege: Isa! Pühitsetud olgu sinu nimi; sinu riik tulgu; 3. meie igapäevane leib anna meile iga päev; 4. ja anna meile andeks meie patud, sest meiegi anname andeks igauhele, kellel on meiega võlgu; ja ära saada meid kiusatusel!“

21 Mt. 11, 25-27; 13, 16-17. 22 Mt. 28, 18; Jh. 1, 18. 24 1 Pe. 1, 10. 25 p. 18, 18 j; Mt. 22, 34-40;
Mk. 12, 28-31. 27 3 Mo. 19, 18; 5 Mo. 6, 5. 28 3 Mo. 18, 5; Mt. 19, 17. 37 Jh. 13, 17.
38 Jh. 11, 1; 12, 2 i. 42 Mt. 6, 33. 1 Mt. 6, 9-13.

Tungiva palve mõjust

5. Ja ta ütles neile: „Kellel teie seast on sõber ja ta läheks südaööl ta juure ja ütleks temale: Sõber, laena mulle kolm leiba, 6. sest mu sõber on teelt tulnud mu juure ja mul ei ole, mida talle ette paneksin! 7. Kas tema peaks toast vastama ning ütleva: Ära tee mulle tüli, uks on juba lukus ja mu lapsukesed on minuga voodis; ma ei või üles tõusta sulle andma? 8. Ma ütlen teile, kui ta üles ei tõuseks ja talle ei annaks, sellepärast et ta on tema sõber, siis tõuseks ta ometi üles tema pealekäämise pärast ning annaks talle, niipalju kui talle vaja. 9. Ka mina ütlen teile: Paluge, siis antakse teile; otsige, siis te leiateg; koputage, siis avatakse teile. 10. Sest igaüks, kes palub, see saab, ja kes otsib, see leiab, ja kes koputab, sellele avatakse. 11. Ent missugune isa on teie seas, kellelt poeg palub kala, et ta annaks sellele kala asemel mao? 12. Või kui ta palub muna, ta annaks talle skorpionit? 13. Kui nüüd teie, kes olete kurjad, märkate anda häid ande oma lastele, kui palju enam Isa taevast annab Püha Vaimu neile, kes teda paluvad.“

Jeesus ei vaja saatana abi

14. Ja kord ta ajas kurja vaimu välja; ja see oli keeletu. Aga kui kuri vaim oli väljunud, hakkas keeletu rääkima ja rahvahulgad panid seda imeks. 15. Aga mõningad nende seast ütlesid: „Ta ajab kurje vaimu välja Peeltsebuli, kurjade vaimude ülema abil!“ 16. Aga teised kiusasid teda ning nõudsid temalt tunnustuste taevast. 17. Ent tema mõistis ära nende mõtted ja ütles neile: „Iga kuningriik, mis on isekeskis riius, hävib ja koda langeb koja peale. 18. Kui saatangi on riius isekeskis, kuidas võib tema kuningriik püsida? Te ju ütlete, et mina ajavat kurje vaimu välja Peeltsebuli abil! 19. Aga kui mina kurje vaimu välja ajan Peeltsebuli abil, kelle abil ajavad teie

pojad neid välja? Sellepärast saavad nemad teie kohtumõistjaiks. 20. Ent kui mina kurje vaimu välja ajan Jumala sõrmega, siis on Jumala riik jõudnud teie juure. 21. Kui vägev relvastatud mees valvab oma elamut, siis on ta vara rahus. 22. Aga kui temast vägevam peale tuleb ja võidab tema, siis ta võtab ära kõik ta relvad, millede peale ta lootis, ja jagab temalt saadud saagi välja. 23. Kes minu poolt ei ole, on minu vastu; ja kes minuga ei kogu, see hajutab.“

Puuduliku puhastuse hädahoit

24. Kui rüve vaim on inimesest välja läinud, käib ta mööda pöudseid paiku ja otsib hingamist. Ja kui ta ei leia, ütleb ta: Ma pöördun tagasi oma kotta, kust ma väljusin! 25. Ja kui ta tuleb, leiab ta selle pühitud ning ehitatud olevat. 26. Siis ta läheb ja võtab kaasa teist seitse vaimu, kes on kurjemad temast, ja nad tulevad sisse ning elavad seal. Ja selle inimese viimne lugu läheb pahemaks kui eelmine!“

27. Kui ta seda rääkis, sündis, et üks naine rahva seast tõstis oma häält ning ütles temale: „Õnnis on ihu, mis sind on kannud, ja rinnad, mida sina oled imenud!“ 28. Aga tema ütles: „Jah, õndsad on need, kes Jumala sõna kuulevad ja seda talle panevad!“

Hoiatus tunnustähe otsijaile

29. Kui rahvahulki murdu kokku tuli, hakkas ta kõnelema: „See sugu on paha sugu; ta otsib tunnustähte, ja talle ei anta muud tähte kui vaid prohvet Joona täht. 30. Sest nõnda nagu Joona sai täheks Niinive elanikele, nõnda peab ka Inimese Poeg olema sellele soole. 31. Lõunamaa kuninganna tõuseb üles kohtupäeval selle soo meeste kõrval ja mõistab nad hukka; sest ta tuli ilmamaa otsast kuulama Saalomoni tarkust. Ja vaata, siin on rohkem kui Saalomoni! 32. Niinive mehed tõusevad üles kohtupäeval selle

5 Mt. 7, 7-11. 8 p. 18, 5. 10 Jh. 14, 13. 14 Mt. 12, 22-30; Mk. 3, 22-27. 16 Mt. 16, 1; Mk. 8, 11. 20 2 Mo. 8, 15. 22 Kl. 2, 15. 26 Jh. 5, 14. 27 p. 1, 28-48. 28 p. 8, 15-21; Jh. 15, 7; Jk. 1, 21. 29 Mt. 12, 38-42; 16, 45; Mk. 8, 12. 30 Jn. 3, 1-11. 31 1 Ku. 10, 1. 32 Jn. 3, 5.

soo kõrval ja mõistavad selle hukka; sest nad parandasid meelt Joona jutluse tõttu. Ja vaata, siin on rohkem kui Joona!

Kogemus küünlast küünlajalal

33. Ükski ei süüta küünalt ega pane seda varjule ega vaka alla, vaid küünlajalale, et sissetulijad valgust näeksid. 34. Ihu küünal on su silm. Kui su silm on korras, siis on ka kõik su ihu valguses; aga kui ta on rikkis, siis on ka su ihu pime. 35. Katsu siis, et valgus, mis on sinu sees, ei oleks pimedus! 36. Kui nüüd kogu su ihu on valguses, nõnda et tal sugugi ei ole pimedust, siis on ta täiesti valgustatud, nõnda nagu küünal valgustaks sind oma välkuva leegiga!“

Jeesus hurjutab varisere ja käsutundjaid

37. Kui tema alles nõnda rääkis, palus teda keegi variser enese juure lõunat sööma. Ja ta läks sisse ja istus lauda. 38. Aga variser pani imeks, kui ta nägi, et ta enne söömist ennast ei pesnud. 39. Siis Issand ütles temale: „Teie, variserid, teete küll väljastpoolt puhtaks karika ja vaagna, aga seestpoolt te olete täis rüüstet ja kurjust! 40. Te mõistamatunad! Eks see, kes tegi välispidise, ole teinud ka seespidise? 41. Ent andke armuanniks, mis teie sees on, ja vaata, siis on teile kõik puhas! 42. Aga häda teile, variseridele, et te maksate kümnist mündist ja ruudist ja kõigest aiarohust ja lähete mööda õiglusest ja Jumala armastusest! Seda peab tegema ja teist ei tohi tegemata jätta! 43. Häda teile variseridele, et te armastate esimest istet koguduskodades ja teretusi turgudel! 44. Häda teile, et te olete nagu äravajunud hauad, ja inimesed käivad nende peal, ilma et nad teaksid!“ 45. Aga üks käsutundjaist kostis ja ütles temale: „Õpetaja, seda üteldes sa teotad ka meid!“ 46. Ent tema ütles: „Häda ka teile käsutundjaile, sest te panete inimestele peale rängad koormad ja ise ei puutu ühe oma sõrme-

gagi neisse koormaisse! 47. Häda teile, et te ehitate prohvetitele hauamärke, aga teie isad on nad tapnud! 48. Nii te olete ise tunnistajad, et teil on hea meel oma isade tegudest; sest nemad tapsid nad, aga teie ehitate nende hauamärke! 49. Sellepärast ütleb ka Jumala tarkus: Ma läkitan nende juure prohveteid ja apostleid, ja nad tapavad mõned neist ja kiusavad neid taga, 50. et sellelt sugupõlvelt nõutaks kõigi prohvetite verd, mis on ära valatud alates maailma asutamisest, 51. Aabeli verest Sakarja verest saadik, kes sai hukka altari ja Jumala koja vahel. Tõesti, ma ütlen teile, seda nõutakse sellelt sugupõlvelt! 52. Häda teile käsutundjaile, et te olete ära võtnud tunnetuse võtmel! Ise te ei ole sisse läinud ja olete keelanud neid, kes sisse läheksid!“ 53. Ja kui ta sealt väljus, hakkasid kirjatundjad ja variserid teda kangesti kimbutama ja usutlema mitmeis asjus, 54. et kavaldamisega midagi tema suust kätte saada.

Jeesus hoiatab silmakirjalikkuse eest

12. Kui sel ajal rahvast oli tuhandeti kokku tulnud, nõnda et nad üksteist tallasid, hakkas ta kõigepealt kõnelema oma jüngeritele: „Hoiduge variseride haputaigna, see on silmakirjalikkuse eest! 2. Ei ole midagi varjatud, mis ei tuleks ilmsiks, ega ole midagi salajas, mida ei saadaks teada. 3. Sellepärast peab kõike, mida te ütlete pimedas, kuulutama valguses; ja mida te üksteise kõrva räägite karnbrites, seda peab kuulutatama katustelt!“

Keda karta, keda mitte

4. Aga ma ütlen teile, oma sõpradele: Ärge kartke neid, kes tapavad ihu ja pärast ei saa rohkem midagi teha. 5. Ent ma näitan teile, keda teil tuleb karta: kartke teda, kellel on meelevald pärast tapmist heita põrgusse. Tõesti, ma ütlen teile, teda kartke! 6. Eks viis varblast müüda kahe veeringu eest? Ja ükski neist ei ole unustatud Jumala ees!

33 p. 8, 16; Mt. 5, 15; 6, 22-23. 37 p. 7, 36; 14, 1; 20, 45-47; Mt. 23, 1-16; Mk. 12, 38-40. 38 Mt. 15, 20. 43 p. 20, 46. 49 Jr. 7, 25. 51 2 A. 24, 20 f. 54 p. 20, 20. 1 Mt. 16, 6; Mk. 8, 15. 2 p. 8, 17; Mk. 4, 22. 4 Mt. 10, 19-20. 28-33. 5 Jk. 4, 12.

7. Aga teie juuksekarvadki on kõik ära loetud! Ärge kartke, teie olete hinnalised, mad kui palju varblas! 8. Ent ma ütlen teile: Kes iganes mind tunnistab inimeste ees, seda tunnistab ka Inimese Poeg Jumala inglite ees! 9. Aga kes mind salgab inimeste ees, see salatakse Jumala inglite ees! 10. Ja igaüks, kes Inimese Poja vastu räägib sõna, sellele antakse andeks; aga sellele, kes pilkab Püha Vaimu, ei anta mitte andeks! 11. Aga kui teid viiakse kogudusekodadesse ja ülemate ja valitsejate ette, ärge olge mures, kuidas või mida te enese eest kostate või mida ütlete; 12. sest Püha Vaim õpetab teile selsamal tunnil, mida tuleb ütelda!"

*Ahnusest; tähendamissõna
rimalast rikkast mehest*

13. Siis keegi rahva seast ütles talle: „Õpetaja ütle mu vennale, et ta minuga jagaks pärandil!“ 14. Aga tema ütles talle: „Inimene, kes on mind seadnud teile kohtumõistjaks või jagajaks?“ 15. Ja ta ütles neile: „Vaadake ette ja hoiduge ahnuse eest; sest külluseski ei olene kellegi elu sellest, mis tal on!“ 16. Ja ta rääkis neile ka tähendamissõna, üteldes: „Ühe rikka mehe põllumaa oli hästi vilja kannud. 17. Ja ta mõtles iseeneses nõnda: Mis ma teen? Sest mul ei ole, kuhu ma koguksin oma vilja. 18. Ja ta ütles: Seda ma teen: ma kisun maha oma aidad ja ehitan suuremad, ja sinna ma kogun kõik oma vilja ja oma vara. 19. Ja ütlen oma hinge: Hing, sul on palju hüüt tagavaraks mitmeks aastaks; ole nüüd rahul, söö, joo ja ole rõõmus! 20. Aga Jumal ütles temale: Sina meeletu! Selsamal ööl nõutakse sult sinu hing; kellele saab siis, mis sa oled soetanud? 21. Nõnda on selle lugu, kes enesele kogub tagavara ja ei ole rikas Jumalas!“

Mure ja lootus Jumala peale

22. Siis ta ütles oma järgijatele: „Seejärel ma ütlen teile: Ärge olge mures

oma hinge pärast, mida süüa, ega oma ihu pärast, millega riietuda! 23. Sest hing on enam kui toidus ja ihu enam kui riided! 24. Pange tähele kaarnaid! Nad ei külvata ega lõika; neil ei ole varakambrit ega aita, ja Jumal toidab neid. Kui palju hinnalisemad olete teie kui on linnud! 25. Aga kes teie seast võib muretsemisega oma pikkusele ühegi küünra jätkata? 26. Kui te nüüd kõige vähematki ei suuda, miks te siis olete mures muu pärast? 27. Pange tähele lilli, kuidas nad ei ketra ega koo; aga ma ütlen teile: Saalomongi kõiges oma hiilguses pole olnud nõnda ehitud kui üks nendest! 28. Kui nüüd Jumal rohtu, mis täna kasvab ja homme visatakse ahju, nõnda ehib, kui palju enam teid, te nõdrauslised! 29. Ka teie ärge küsige, mida süüa või mida juua, ja ärge olge kärsitumad! 30. Sest kõike seda nõuavad taga maailma rahvad; teie Isa teab ju, et te seda vajate. 31. Otsige vaid tema riiki, ja see kõik antakse teile pealegi! 32. Ära karda, sa pisuke karjake, sest teie Isa on heaks arvanud anda teile kuningriigi! 33. Müüge ära, mis teil on, ja andke armuande! Valmistage enestele kukrud, mis ei vanane, ja varandus taevas, mis ei vähene, kuhu varas ligi ei pääse ja mida koi ei riku! 34. Sest kus teie varandus on, seal on ka teie süda!

*Vajadus valguseks ning tähendamissõna
heast ja halvast sulasest*

35. Teie niuded olgu võõtatud ja küünlad põlegul! 36. Ja teie olge inimeste sarnased, kes ootavad oma isandat, millal ta lahkub pulmast, et kui ta tuleb ja koputab, nad kohe temale avaksid. 37. Öndsad on need sulased, keda isand tulles leiab valvamast! Tõesti, ma ütlen teile, tema võõtab enese ja paneb nad lauda istuma ja tuleb ja teenib neid! 38. Ja tulgu ta teisel või kolmandal öövahikorral, kui ta nad leiab nõnda—öndsad on need sulased! 39. Aga seda

7 p. 21, 18. 9 p. 9, 26; 2 Ti. 2, 12. 10 Mt. 12, 31; Mk. 3, 28 j. 11 p. 21, 14 j; Mt. 10, 19 j; Mk. 13, 11. 12 1 Ti. 6, 9 j. 13 He. 9, 27. 14 Mt. 6, 20. 15 Mt. 6, 25-34. 16 L. 147, 9. 17 p. 22, 29; Jh. 4, 14; Mt. 11, 25 j. 18 p. 18, 22; Mt. 6, 20. 19 2 Mo. 12, 11; Mt. 25, 1 j; 1 Pe. 1, 13. 20 1 Te. 5, 2.

teadke: Kui peremees teaks, mil tunnil varas tuleb, ta ei laseks oma kotta sisse murda! 40. Olge siis ka teie valmis, sest Inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei arvagi!“ 41. Aga Peetrus küsis: „Issand, kas ütled selle tähendamissõna meile või kõikidele?“ 42. Ja Issand ütles: „Kes on siis ustav ja mõistlik majapidaja, keda isand seab oma pere üle neile õigel ajal andma määratud moona? 43. Önnis see sulane, keda isand tulles leiab nõnda tegemast! 44. Tõesti, ma ütlen teile, ta paneb tema üle kõige oma vara! 45. Aga kui see sulane ütleb oma südames: Mu isand viibib tulles! ja ta hakkab peksma poisse ja tüdrukuid, ja sööma ja jooma ja purjutama, 46. siis selle sulase isand tuleb päeval, mil ta ei oota teda, ja tunnil, mida ta ei tea, ja raiub ta pooleks ja annab temale osa ühes uskmatusena. 47. Aga sulane, kes teadis oma isanda tahtmist, aga ei valmistanud ega teinud tema tahtmise järele, saab palju hoope. 48. Aga kes ei teadnud, kuid tegi, mis on hoopide väärt, saab pisut hoope. Sest kellele on palju antud, sellelt nõutakse palju; ja kelle hoole on palju jäetud, sellelt päritakse veel rohkem!“

Ajamärgid

49. Tuld ma tuln viskama maa peale; ja mis ma muud tahaksin, kui et see juba oleks süüdatud! 50. Aga mind peab ristitama ristimisega, ja kuidas on mul kitsas käes, kuni see on lõpetatud!

51. Kas mõtlete, et ma olen tulnud andma rahu maa peale? Mitte sugugi, ütlen ma teile, vaid lahkmee! 52. Sest nüüdsest alates peavad viis ühes majas olema lahkmeeles, kolm kahe vastu ja kaks kolme vastu, 53. isa poja vastu ja poeg isa vastu, ema tütre vastu ja tütar ema vastu, ämm oma minia vastu ja minia ämma vastu!“

54. Aga ta ütles ka rahvale: „Kui te näete pilve tõusvat lääne poolt, siis te kohe ütlete: Raske sadu tuleb! Ja see sünnib nõnda. 55. Ja kui näete lõuna-

tuult puhuvat, siis te ütlete: Kuum tuleb! Ja see sünnib nõnda. 56. Te silmakirjatsejad! Maa ja taeva nägu te oskate mõista, aga kuidas te ei mõista seda, mis aega? 57. Ja miks te ka iseenestest ei otsusta, mis on õige? 58. Sellepärast kui sa oma vastasega lähed ülema ette, siis püüa temaga asi lahendada teel, et ta sind ei veaks kohtuniku ette ja kohtunik sind ei annaks kohtusulase kätte ja kohtusulane sind ei heidaks vanglasse. 59. Ma ütlen sulle, et sa ei pääse sealt, enne kui maksad viimse leptoni!“

Manitsus patukahetsemiseks

13. Selsamal ajal olid saabunud mõned, kes jutustasid temale galilealastest, kelle vere Pilaatus oli seganud nende ohvritega. 2. Ja Jeesus hakkas kõnelema ning ütles neile: „Kas arvate, et need galilealased olid suuremad patused kui kõik muu Galilea rahvas, et nad seda said kannatada? 3. Ma ütlen teile, et mitte sugugi, vaid kui te ei paranda meelt, lähete kõik samuti hukka! 4. Või arvate, et need kaheksateistkümmend, kellele peale langes Siiloo torn ja tappis nad, olid suuremad süüalused kui kõik inimesed, kes elavad Jeruusalemas? 5. Ma ütlen teile, et mitte sugugi, vaid kui te ei paranda meelt, siis lähete kõik samuti hukka!“

Tähendamissõna viljatumast viigipuust

6. Ja ta ütles selle tähendamissõna: „Ühel inimesel oli viigipuu; see oli istutatud tema viinamäkke. Ja ta tuli ning otsis sellelt vilja, aga ei leidnud. 7. Siis ta ütles viinamäe aednikule: Vaata, kolm aastat ma käin otsimas sellelt viigipuult vilja, aga ei leia. Raiu ta maha! Miks ta maad raiskab? 8. Aga see vastas ning ütles talle: Isand, jäta ta veel sellekski aastaks, kuni ma ta ümber kaevan ja talle panen sõnnikut! 9. Ehk ta hakkab edaspidi vilja kandma; aga kui mitte, siis raiu ta maha!“

44 Mt. 25, 21. 46 p. 19, 27. 47 Jh. 4, 17. 48 Ro. 2, 6. 49 Mt. 5, 25-26; 10, 34-36; 16, 1-4; Mk. 8, 11-13. 50 Mt. 20, 22; 26, 38; Jh. 12, 27. 51 Mt. 7, 6. 52 1 Ko. 11, 31. 53 Jh. 9, 2. 54 L. 7, 13. 55 1 Ko. 10, 11. 56 Mt. 21, 19.

LUUKA 13

Haige terveks tegemine hingamispäeval

10. Ja ta oli õpetamas ühes koguduse-kojas hingamispäeval. 11. Ja vaata, seal oli naine, kellel oli olnud haiguse vaim kaheksateistkümmend aastat; naine oli küürus ega saanud ennast sugugi sirgeks ajada. 12. Teda nähes kutsus Jeesus ta enese juure ja ütles talle: „Naine, sa oled lahti oma haigusest!“ 13. Ja ta pani oma käed tema peale; ja kohe ajas naine enese sirgeks ja andis Jumalale au. 14. Aga kogudusekõrja ülem, kes pahandus sellest, et Jeesus tegi terveks hingamispäeval, hakkas rääkima ning ütles rahvale: „Kuuks päeva on, mil tööd tehakse; tulge ometi neil päevil ja laske endid ravida, aga mitte hingamispäeval!“ 15. Aga Issand vastas temale ning ütles: „Te silmakirjastajad! Eks igatüki teie seast päästa oma härja või eesli söime küljest hingamispäeval ja vii teda jooma? 16. Kas siis teda, kes on Aabrahami tütar, keda saatan, vaata, kaheksateistkümmend aastat on sidunud, ei pidanud päästetama sellest köidikust hingamispäeval?“ 17. Ja kui ta seda ütles, häbenesid kõik ta vastased, ja kogu rahvas rõõmustus kõigist aulistest tegudest, mida tema tegi.

Tähendamissõnad sinepiivakesest ja haputaignast

18. Siis ta ütles: „Mille sarnane on Jumala riik ja millega ma võrdlen seda? 19. See on sinepiivakese sarnane, mille inimene võttis ja külvas oma aeda; ja see kasvas ja sai puuks, ja taeva linnud tegid pesad tema okstele!“ 20. Ja ta ütles veel: „Millega ma võrdleksin Jumala riiki? 21. See on haputaigna sarnane, mille üks naine võttis ja segas kolme vaka jahuhulka, kuni kõik läks hapnema!“

Kitsas elu üks

22. Ja ta rändas mööda linnu ja külasid õpetades ja edasi minnes teed Jeruusalemma. 23. Siis küsis keegi temalt: „Issand, kas on pisut neid, kes saavad õndsaks?“ Aga tema ütles neile: 24. „Või-

delge, et te lähetsite sisse kitsast uksest, sest paljud ütlen ma teile, püüavad sisse minna, aga ei jaksu mitte! 25. Sellest ajast, kui peremees on üles tõusnud ja on pannud ukse lukku, hakkate te seisma õues ja koputama uksele, üteldes: Issand, ava meile! Ja tema vastab teile, üteldes: Mina ei tunne teid, kust te olete! 26. Siis te hakkate ütleva: Me oleme sinu ees söönud ja joonud ja meie uulitsais sa õpetasid! 27. Ja tema ütleb teile: Ma ei tunne teid, kust te olete! Jääge minust eemale, kõik ülekohtutegijad! 28. Seal on ulumine ja hammaste kiristamine, kui te näete Aabrahami ja Iisakit ja Jaakobit ja kõiki prohveteid Jumala riigis, kuid endid olevat välja tõugatud. 29. Ja tuleb inimesi idast ja läänest, põhjast ja lõunast, ja nad istuvad lauas Jumala riigis. 30. Ja vaata, on viimseid, kes saavad esimesiks, ja esimesi, kes jäävad viimseiks!“

Heroodese vaenulikkus

31. Samal tunnil tulid mõned variserid ja ütlesid temale: „Välju ja mine siit ära, sest Heroodes tahab sind tappa!“ 32. Tema ütles neile: „Minge ja ütelge sellele rebasele: Vaata, ma ajan kurje vaimu välja ja teen terveks täna ja homme ja kolmandal päeval ma jõuan eesmärgile! 33. Siiski ma pean veel rändama täna ja homme ja tunahomme; sest see ei sobi, et prohvet saab hukka mujal kui Jeruusalemmas!“

Kaebetiitid Jeruusalema saatuse pärast

34. Jeruusalemm, Jeruusalemm, kes tapad prohvetid ja viskad kividega surnuks need, kes sinu juure on läkitatud! Kui mitu korda ma olen tahtnud koguda sinu lapsi otsegu kana oma poegi tiibade alla, aga teie ei ole tahtnud! 35. Vaata, teie koda jäetakse teil maha! Ja tõesti, ma ütlen teile, et te ei näe mind enne, kui tuleb aeg, mil te ütlete: Õnnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel!“

13 Mk. 7, 32. 15 p. 14, 5. 16 p. 19, 9. 18 Mt. 13, 31-33; Mk. 4, 30-32. 22 Mt. 7, 13-14, 21-23. 24 Fl. 3, 12. 25 Mt. 25, 11 j. 27 Mt. 25, 41. 28 Mt. 8, 11 j. 29 p. 14, 15; Js. 2, 2 j. 30 Mt. 19, 30; Mk. 10, 31. 34 Js. 31, 5; Jr. 6, 16; Mt. 23, 37-39. 35 L. 118, 26; Mt. 3, 12.

LUUKA 14

Vesitõbi terveks tegemine hingamispäeval

14. Ja sündis, kui tema hingamispäeval tuli ühe variseride ülema kotta leiba võtma, et nad varitsesid teda. 2. Ja vaata, üks vesitõbine inimene oli tema ees! 3. Ja Jeesus hakkas rääkima kirjatundjatele ja variseridele ning ütles: „Kas on luba hingamispäeval terveks teha?“ 4. Aga nad jäid vaik. Ja puudutades ta tegi tema terveks ja laskis ta minna. 5. Siis ta ütles neile: „Kes on teie seast, kelle poeg või härg kukub kaevu, et ta teda kohe välja ei tõmba hingamispäeval?“ 6. Ja nad ei suutnud selle peale midagi vastata.

Alandlikkusest ja külalislahkusest

7. Aga tähele pannes, kuidas need, kes olid kutsutud, valisid ülemaid istekohti, rääkis ta neile tähendamissõna ning ütles neile: 8. „Kui sind keegi on pulma kutsunud, siis ära istu ülemasse paika, sest vahet on tema poolt kutsutud keegi sinust aulisem, 9. ja et see, kes sind ja teda kutsus, ei ütleks sulle: Anna sellele aset! ja sa peaksid siis häbiga istuma alamasse paika. 10. Aga kui sa oled kutsutud, siis mine ja istu alamasse paika, ja kui tuleb see, kes sind kutsus, ja ütleb sulle: Sõber, mine sinna ülemale! siis on sul au nende ees, kes sinuga istuvad ühes lauas. 11. Sest igauht, kes ennast ülendab, alandatakse, ja kes ennast alandab, ülendatakse!“

12. Aga ta ütles ka sellele, kes teda oli kutsunud: „Kui sa teed lõuna- või õhtusöömaaja, siis ära kutsu oma sõpru ega oma vendi ega oma sugulasi ega rikkaid naabreid, et nad sind jälle ei kutsuks endi juure ja sina nõnda saaksid tasu. 13. vaid kui sa teed võõruspidu, siis kutsu vaeseid, vigaseid, jalutumaids, pimedaid; 14. siis sa oled õnnis, sest neil ei ole midagi sulle tasuda, kuna see tasutakse sulle õigete ülestõusmises!“

Tähendamissõna suurest õhtusöömaajast

15. Kui üks lauas kaasistujaist seda kuulis, ütles ta temale: „Õnnis on, kes leiba sööb Jumala riigis!“ 16. Aga ta ütles temale: „Üks inimene tegi suure õhtusöömaaja ja kutsus paljusid. 17. Ja õhtusöömaaja tunnil ta läkitas oma sulase kutsutuile ütleva: Tulge, sest kõik on juba valmis! 18. Ja nad hakkasid endid kõik ühest suust vabandama. Esimene ütles talle: Ma olen ostnud põllu ja pean välja minema seda vaatama; ma palun sind, vabanda mind! 19. Ja teine ütles: Ma olen ostnud viis paari härgi ja lähen neid katsuma; ma palun sind, vabanda mind! 20. Ja veel teine ütles: Ma olen võtnud naise ega saa sellepärast tulla! 21. Ja sulane tuli tagasi ja teatas seda oma isandale. Siis vihastus kojaisand ja ütles oma sulasele: Mine kohe välja linna laiadele uulitsatele ja kurudesse ja too siia sisse vaesed ja vigased ja jalutumad ja pimedad! 22. Ja sulane ütles: Isand, see on tehtud, nõnda nagu sa käskisid; aga veel on ruumi! 23. Ja isand ütles sulasele: Mine välja teede peale ja aedade ääre ja sunni sisse tulema, et minu koda täis saaks! 24. Sest ma ütlen teile, et ükski neist kutsutud meestest ei saa maitsta mu õhtusöömaaga!“

Jeesuse järel käimise hind

25. Aga temaga ühes käis palju rahvast ja tema pöördus ning ütles neile: 26. „Kui keegi tuleb minu juure ja ei vihkka oma isa ja ema ja naist ja lapsi ja vendi ja õdesid ja veel pealegi oma elu, see ei või olla mu jünger. 27. Ja kes ei kannu oma risti ega käi minu järel, see ei või olla mu jünger. 28. Sest kes teie seast, kui ta tahab ehitada torni, ei istu enne maha ega arva kulu, kas temal on, mis vaja läheb teostamiseks? 29. Et kui ta aluse on rajanud ega suuda lõpetada, kõik vaatajad teda ei hakkaks naerma, 30. üteldes: See mees hakkas ehitama ega suuda lõpule viia!“

1 p. 6, 6 j; 11, 37. 6 p. 13, 15; Mt. 12, 11. 7 Mt. 23, 6. 10 Op. 25, 6 j. 11 p. 18, 14; Mt. 23, 12. 12 p. 6, 33. 13 5 Mo. 14, 29. 14 p. 16, 9; Jh. 5, 29. 15 p. 13, 29; Mt. 22, 2-10. 20 1 Ko. 7, 33. 23 1 Ko. 1, 28. 24 Js. 65, 11 j. 25 Sk. 8, 22; Mt. 10, 37-38. 26 p. 18, 29 j; 5 Mo. 33, 9 j; Mt. 19, 29. 27 p. 9, 23; Mk. 8, 34.

31. Või missugune kuningas, minnes sõtta võitlema teise kuningaga, ei istu enne maha ega pea nõu, kas ta võib minna kümne tuhandega selle vastu, kes kahekümne tuhandega ta peale tuleb? 32. Ja kui mitte, eks ta läkita, kui teine alles on kaugel, ja palu rahu? 33. Nõnda ka igaüks teie seast, kes mitte ei loobu kõigest, mis tal on, ei või olla mu jünger. 34. Sool on hea; aga kui sool tuimub, millega seda teha soolaseks? 35. Ei see kõlba maasse ega sõnnikusse; see visatakse välja! Kellel kõrvad on kuulda, see kuulgu!

Tähendamissõna kadunud lambast

15. Aga kõik tõlnerid ja patused lähenesid temale, teda kuulama. 2. Ja variserid ja kirjatundjad nurisesid ning ütlesid: „See võtab patuseid vastu ja sööb ühes nendega!“ 3. Aga ta rääkis neile selle tähendamissõna ning ütles: 4. „Kes teie seast, kui tal on sada lammas ja ühe neist kaotab, ei jäta need üheksakümmend üheksa kõrbe ega lähe kadunule järele, kuni ta tema leiab? 5. Ja kui ta on leidnud, võtab ta rõõmuga tema oma õlgadele, 6. ja kui ta koju tuleb, ta kutsub kokku sõbrad ja naabrid ning ütleb neile: Rõõmutsege ühes minuga, sest ma leidsin oma lamba, kes oli kadunud! 7. Ma ütlen teile, nõnda on taevast ühest patusest, kes meelt parandab, rohkem rõõmu kui üheksakümne üheksast õigest, kes meeleparandust ei vaja!“

Tähendamissõna kadunud drahmirahast

8. Või kui ühel naisel on kümme drahmirahta ja ta kaotab ühe drahmi, eks ta süüta küünla ja pühi koda ja otsi hoolega, kuni ta selle leiab? 9. Ja kui ta selle on leidnud, siis ta kutsus kokku sõbrad ja naabrid ja ütleb: Rõõmutsege ühes minuga, sest ma olen leidnud drahmirahta, mille ma kaotasin! 10. Nõnda, ütlen ma teile, tõuseb rõõm Jumala inglite keskel ühest patusest, kes meelt parandab!“

Tähendamissõna kadunud pojast

11. Veel ütles ta: „Ühel inimesel oli kaks poega. 12. Ja noorem neist ütles isale: Isa, anna mulle kätte see osa vara, mis saab minule! Ja isa jagas varanduse nende vahel. 13. Ja ei möödunud palju päevi, kui noorem poeg kogus kokku kõik ja siirdus kaugele maale, ja seal ta pillas ära oma vara, elades kõlvatumat elu. 14. Aga kui ta kõik oli ära raisanud, tuli sinna maale kange nälg, ja puudus hakkas talle kätte tulema. 15. Ja ta läks ja poetas enese ühe kodaniku juure seal maal, ja see saatis ta oma väljadele sigu hoidma. 16. Ja ta püüdis oma kõhtu täita kaunadega, mida sead söid; ja ükski ei annud temale. 17. Aga kui ta keskenes endasse, ütles ta: Kui palju palgalisi on mu isal ja neil on leiba küllalt, mina aga suren siia nälja kätte! 18. Ma asun teele ning lähen oma isa juure ja ütlen temale: Isa, ma olen pattu teinud taeva vastu ja sinu ees 19. ega ole enam väär, et mind su pojaks hüütaks; pea mind kui üht oma palgalist! 20. Ja ta läks teele ja tuli oma isa juure. Aga kui ta alles kaugel oli, nägi teda tema isa ja tal hakkas hale meel. Ja ta jooksis ja hakkas temale ümber kaela ja andis temale suud. 21. Aga poeg ütles talle: Isa, ma olen pattu teinud taeva vastu ja sinu ees ega ole enam väär, et mind su pojaks hüütaks! 22. Ent isa ütles oma sulastele: Tooge kõige kallim rüü ja pange temale selga ja andke temale sõrmus sõrme ja kingad jalga, 23. ja tooge, veristage nuumvasikas ja söögem ning olgem rõõmsad, 24. sest see mu poeg oli surnud ja on ellu virgunud, ta oli kadunud ja on leitud! Ja nemad hakkasid rõõmutsema. 25. Aga tema vanem poeg oli väljal; ja kui ta sealt tulles jõudis maja ligi, kuulis ta pilli ja ringmängu. 26. Siis ta kutsus ühe teenijaist enda juure ja kuulas, mis see peaks olema. 27. See ütles temale: Su vend on tulnud ja su isa on veristanud nuumvasika, et ta on saanud tema tervisega tagasi! 28. Aga ta vihastus ega

34 Mt. 5, 13; Mk. 9, 50. 1 Mt. 18, 12-14; 9, 10; Mk. 2, 15. 2 p. 5, 30; Mt. 11, 19. 4 p. 19, 10; Hs. 34, 11. 16. 6 1 Pe. 2, 25. 7 p. 5, 32. 10 Ef. 3, 10; He. 1, 14. 13 Op. 29, 3. 16 Op. 23, 21. 18 L. 5, 1; Jk. 3, 12. 24 Ef. 2, 1; 5, 14.

tahtnud sisse minna. Siis tuli ta isa välja ja palus teda. 29. Kuid tema vastas ning ütles isale: Vaata, nii mitu aastat orjan mina sind ja ei ole ialgi astunud üle sinu käsu, ja sina ei ole mulle elades annud üht sikkugi, et ma oleksin võinud rõõmus olla oma sõpradega. 30. Aga kui tuli see sinu poeg, kes su vara on ära raisanud hooradega, veristasid sina temale nuumvasika! 31. Tema ütles temale: Laps, sina oled ikka minu juures ja kõik, mis on minu, on sinu! 32. Nüüd oli tarvis pidu teha ja rõõmutseada, et see sinu vend oli surnud ja on jälle saanud elavaks, ja et ta oli kadunud ja on leitud!“

Tähendamissõna kavalast majapidajast

16. Aga ta ütles ka oma jüngeritele: „Oli keegi rikas mees, kellel oli majapidaja, ja seda oli tema ees süüdistatud, nagu pillaks see tema vara. 2. Ta kutsus tema ja ütles talle: Kuidas ma seda kuulen sinust? Tee aru oma majapidamisest, sest sa ei või enam maja pidada! 3. Aga majapidaja mõtles iseeneses: Mis ma teen? Minu isand võtab mu käest majapidamise ära; kaevata ma ei jaks, kerjata on mul häbi. 4. Ma tean, mis ma teen, et kui ma majapidamisest lahti saan, mind vastu võetaks nende kodadesse. 5. Ja ta kutsus enda juure igaühe oma isanda võlglastist ja ütles esimesele: Palju sul on võlgu minu isandaga? 6. See ütles: Sada vaati õli! Tema ütles talle: Võta oma arveraamat, istu maha ning kirjuta kohe viiskümmend! 7. Pärast ta ütles teisele: Aga palju on sinul võlgu? Tema vastas: Sada vakka nisu! Ja ta ütles talle: Võta oma arveraamat ning kirjuta kaheksakümmend! 8. Ja isand kiitis seda ülekohtust majapidajat, et ta arukalt oli teinud, sest selle maailma lapsed on oma sugupõlve suhtes arukamad kui valguse lapsed.“

Varanduse õigest kasutamisest

9. Ja mina ütlen teile: Tehke endile sõpru ülekohtuse mammonaga, et kui

see saab otsa, nemad võtaksid teid vastu igavestesse telkidesse. 10. Kes ustav on kõige vähemas, see on ustav ka suures; ja kes ülekohtune on kõige vähemas, see on ülekohtune ka suures. 11. Kui te nüüd ülekohtuses mammonas ei ole ustavad olnud, kes võib teie kätte tõelist usaldada? 12. Ja kui te võõra omaga ei ole ustavad olnud, kes võib teile kätte anda meie oma? 13. Ükski sulane ei või teenida kaht isandat; sest kas ta vihkab üht ja armastab teist, või hoiab ühe poole ja põlgab teise ära; te ei või teenida Jumalat ja mammonat!“

Manitsus variseridele

14. Aga seda kõike kuulsid ka variserid, kes olid rahaahned; ja nad irvitasid teda. 15. Ja ta ütles neile: „Teie olete need, kes endid teevad õigeks inimeste ees; aga Jumal tunneb teie südant. Sest mis inimeste keskel on kõrge, see on Jumala ees jäledus. 16. Käsuõpetus ja prohvetid ulatavad Johanneseni; sellest ajast peale kuulutatakse Jumala riiki ja igaüks tungib väevõimul sinna sisse. 17. Aga kergem on, et taevas ja maa hukka lähivad, kui et üks täheke käsuõpetusest hävib! 18. Igaüks, kes oma naise enesest lahutab ja võtab teise, see rikub abielu; ja igaüks, kes võtab lahutatud naise, see rikub abielu.“

Rikas mees ja vaene Laatsarus

19. Oli üks rikas mees. See riietus purpuri ja kallil lõuendiga ja elas iga päev rõõmsasti ja suuresti. 20. Aga üks vaene, Laatsarus nimi, oli maas tema värava ees täis paiseid. 21. Ja püüdis oma kõhtu täita leivaraasukestega, mis rikka laualt kukkusid. Ent koeradki tulid ja lakkusid tema paiseid. 22. Siis sündis, et vaene suri, ja inglid kandsid ta Aabrahami sülle. Aga ka rikas suri ja maeti maha. 23. Ja kui ta põrgus suures valus oli ja oma silmad üles tõstis, nägi ta Aabrahami kaugelt ja Laatsarust tema süles. 24. Ja tema hüüdis ning ütles: Isa Aabraham,

8 1 Te. 5, 5. 9 p. 14, 14; Mt. 6, 20; 10, 40; 19, 21; 1 Ti. 6, 19. 10 p. 19, 17. 13 Mt. 6, 24. 14 Mt. 23, 14. 15 p. 18, 9 j; L. 7, 10; Op. 6, 16 j. 16 Mt. 11, 12 j. 17 p. 21, 33; Mt. 5, 18. 18 Mt. 5, 32; 19, 9; 1 Ko. 7, 10. 24 Js. 66, 24.

halasta mu peale ja läkita Laatsarus, et ta oma sõrme otsa kastaks vette ja jahutaks mu keelt, sest ma tunnen suurt piina selles tuleleegis! 25. Aga Aabraham ütles: Laps, mõtle, et sa oled hea põlve oma elus kätte saanud ja Laatsarus nõndasamuti kurja. Nüüd rõõmustatakse teda siin ja sina oled piinas! 26. Ja kõige selle lisaks on meie ja teie vahele seatud suur kuristik, et need, kes siit tahavad minna teie juure, ei saa mitte, ega need, kes seal on, ei saa tulla meie juure! 27. Aga ta ütles: Ma palun siis sind, isa, et sa läkitaksid tema mu isa majasse, 28. sest mul on viis venda — et ta kinnitaks neile, et nemadki ei satuks siia piinapaika! 29. Kuid Aabraham ütles: Neil on Mooses ja prohvetid; kuulaku nad neid! 30. Aga tema ütles: Ei mitte, isa Aabraham, vaid kuid keegi surnuist läheks nende juure, siis nad parandaksid meelt! 31. Siis Aabraham ütles talle: Kui nad ei kuula Mooset ja prohveteid, ei nad veenduks ka, kui keegi surnuist üles tõuseks!

Pahandusist ja leppimisest, usust ja tegudest

17. Ja ta ütles oma jüngeritele: „Võimatu on, et pahandusi ei tuleks; aga häda sellele, kelle läbi need tulevad! 2. Sellele oleks tulusam, et vesikikivi pandaks temale kaela ja ta visataks merre, kui et ta pahandaks ühe neist pisukesist. 3. Pidage endid silmas! Kui su vend pattu teeb, siis noomi teda; ja kui ta kahetseb, anna talle andeks. 4. Ja kui ta seitse korda päevas eksib su vastu ja seitse korda päevas pöördub su poole ning ütleb: Ma kahetsen! siis anna temale andeks!“

5. Ja apostlid ütlesid Issandale: „Kasvata meie usku!“ 6. Aga Issand ütles: „Kui teil usku oleks sinepiivakese võrra ja te ütleksite sellele metsviigipuule: Juuri end välja ja istuta end merre! siis see kuuleks teie sõna. 7. Aga kes teie seast, kellel sulane on kündmas või karja

hoidmas, ütleks temale, kui ta põllult tuleb: Tule kohe siia ja istu lauda! 8. Eks ta pigemini ütle temale: Valmista, mida ma õhtuks süüa, ja pane vöö vööle ja talita mind, kuni ma saan söönud ja joonud; ja pärast seda söö ja joo sina. 9. Kas ta seda sulast tänab, et see tegi, mida kästi? 10. Nõnda ka teie: kui te olete kõik teinud, mis teid on kästnud, siis ütelge: Me oleme kõlvatumad sulased; me oleme teinud, mis meie kohus oli teha!“

Jeesus teeb terveks kümme pidalitõbist

11. Ja sündis, kui ta oli teel Jeruusalem, et ta läks Samaaria ja Galilea vahelt läbi. 12. Ja kui ta saabus ühte alevisse, tulid temale vastu kümme pidalitõbist meest ja jäid eemale seisma, 13. ja nad tõstsid häält ning ütlesid: „Jeesus, õpetaja, halasta meie peale!“ 14. Neid nähes ütles ta neile: „Minge ja näidake endid preestritele!“ Ja kui nad läksid, said nad puhtaks. 15. Aga üks nende seast, nähes enese terveks saanud olevat, läks tagasi ja andis Jumalale suure häälega au 16. ja heitis tema jalge ette silmili maha ja tänas teda. Ja see oli samaarlane. 17. Aga Jeesus kostis ning ütles: „Eks kümme ole saanud puhtaks? Ent kus on need üheksa? 18. Kas muid ei ole leidnud, kes oleksid tulnud tagasi Jumalale au andma, kui aga see muulane?“ 19. Ja ta ütles temale: „Tõuse üles ja mine; su usk on sind aidanud!“

Jumala riigi tulekust

20. Aga kui variserid temalt küsisid, millal tuleb Jumala riik, vastas ta neile ning ütles: „Jumala riik ei tule tähelepanu äratades; 21. ei ütle ka mitte: Vaata siin! või: Vaata seal! sest ennäe, Jumala riik on seespidi teie sees!“

22. Ja ta ütles jüngeritele: „Päevad tulevad, mil te himustate näha üht

Inimese Poja päevist, ja te ei näe mittel! 23. Siis ütleks teile: Vaata siin! või: Vaata seal! Ärge minge ja ärge ajage seda taga! 24. Sest otsegu välg, mis sülvatab teisel pool taeva serval ja paistab teisele poole taeva servale, nõnda on Inimese Poeg omal päeval! 25. Kuid enne ta peab palju kannatama ja sellesinase sugupõlve poolt kõlbmatuna ära heidetama. 26. Ja nõnda nagu oli Noa päevil, nõnda on ka Inimese Poja päevil: 27. nad söid, jõid, võtsid naisi ja läksid mehele selle päevani, mil Noa läks laeva, ja tuli veeuputus ning hävitas nad kõik. 28. Samuti ka, nagu oli Loti päevil: nad söid, jõid, ostsid, müüsid, istutasid, chitasid hooned; 29. aga sel päeval, mil Lott väljus Soodomast, sadas tuld ja väävlit taevast ning hävitas nad kõik. 30. Otse nii peab olema sel päeval, mil Inimese Poeg ilmub! 31. Kes sel päeval on katusel ja kelle riistad on toas, ärgu see tulgu maha neid võtma; ja nõndasamuti, kes on põllul, ärgu mingi koju tagasi. 32. Mõtelge Loti naisel! 33. Kes oma hinge püüab säästa, see kaotab selle, ja kes selle kaotab, see hoiab selle elus! 34. Ma ütlen teile, selsamal ööl on kaks ühes voodis: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha; 35. kaks naist jahvatavad üheskoos: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha; [36. kaks meest on väljal: üks võetakse vastu ja teine jäetakse maha!“] 37. Ja nad vastasid ning ütlesid temale: „Kus, Issand?“ Aga ta ütles neile: „Kus on korjus, sinna kogunevad ka kotkad!“

Tähendamissõna lesknaisest ja kohtunikust

18. Aga ta ütles neile tähendamissõna, selleks et alati tuleks palvetada ja mitte tüdida. 2. Ta ütles: „Ühes linnas oli kohtunik, kes ei kartnud Jumalat ega häbenenud inimesi. 3. Samas linnas oli ka lesknaine. See tuli ta juure ja ütles: Kaitse mu õigust mu vastase vastu! 4. Ja kaua aega ta ei tahtnud. Kuid

pärast ta mõtles iseeneses: Ehk ma küll Jumalat ei karda ja inimesi ei häbene, 5. siis ometigi, kuna see lesk mind tüütab, muretsen ma temale õiguse, et ta viimaks ei tuleks ja mulle näkku ei lööks!“ 6. Siis ütles Issand: „Kuulge, mida see ülekohtune kohtunik ütleb! 7. Kas siis Jumal ei peaks muretsema õigust oma äravalituile, kes tema poole kisendavad ööd ja päevad, ja kas ta peaks viivitama neid aidates? 8. Ma ütlen teile: Küll ta peatselt muretsneb neile õiguse! Siiski, kui Inimese Poeg tuleb, kas ta leiab usku maa pealt?“

Variser ja tõlner

9. Aga ka mõnede vastu, kes iseenest peale lootsid, et nad on õiged, ja põlgasid muid, ütles ta selle tähendamissõna: 10. „Kaks inimest läks üles pühakotta palvetama: üks oli variser ja teine tõlner. 11. Variser seisis ning palus iseeneses nõnda: Oh Jumal, ma tänan sind, et mina ei ole nõnda nagu muud inimesed, röövijad, ülekohtused, abielurikkujad ega nõnda nagu see tõlner! 12. Ma paastun kaks korda nädalas; ma annan kümnist kõigest, mis saan! 13. Aga tõlner seisis eemal ega tahtnud oma silmigi tõsta taeva poole, vaid lõi enesele vastu rindu ning ütles: Oh Jumal, ole mulle patusele armuline! 14. Ma ütlen teile, et see läks alla oma kotta paremini õigeks mõistetuna kui teine! Sest igaüht, kes ennast ise ülendab, alandatakse; aga kes ennast ise alandab, seda ülendatakse!“

Jeesus õnnistab lapsi

15. Siis toodi ka lapsukesi tema juure, et ta neid puudutaks. Aga seda nähes jüngerid sõitlesid toojaid. 16. Jeesus aga kutsus lapsed enese juure ja ütles: „Laske lapsukesed minu juure tulla, ärge keelake neid, sest niisuguste pärast on Jumala riik! 17. Tõesti, ma ütlen teile, kes Jumala riiki vastu ei võta nagu lapsuke, see ei pääse sinna sisse!“

26 Jh. 30, 33. 29 Jh. 8, 20; Jh. 5, 39; 2 Ti. 3, 16. 31 Jh. 25, 31. 1 Mt. 18, 6-7, 21-22; Mk. 9, 42.
3 Mt. 18, 15. 5 Mt. 9, 24. 6 Mt. 17, 20; 21, 21. 10 Ro. 11, 35. 11 p. 9, 51; 13, 22.
12 3 Mo. 13, 45 j; Jh. 59, 2. 14 p. 5, 14; 3 Mo. 14, 2 j; Mt. 8, 4. 15 2 Ku. 5, 15; L. 50, 14.
16 L. 50, 23. 18 5 Mo. 32, 6. 19 p. 7, 50. 20 Mt. 24, 26-28, 37-41; Jh. 18, 36; 1 Ko. 4, 20.
21 Mt. 24, 23.

23 p. 21, 8. 25 p. 9, 22; Mt. 16, 21. 27 1 Mo. 7, 7 j. 29 1 Mo. 19, 15, 24 j. 31 Mt. 24, 17 j.
32 1 Mo. 19, 26. 33 p. 9, 24; Mt. 16, 25; Jh. 12, 25. 37 Mt. 24, 28. 1 Ro. 12, 12; Ef. 6, 18;
Kl. 4, 2; 1 Te. 5, 17. 5 p. 11, 7 j. 8 5 Mo. 32, 43. 11 Jh. 58, 2 j; Ilm. 3, 17. 12 Mt. 23, 23.
13 L. 51, 3. 14 p. 14, 11; Mt. 23, 12. 15 Mt. 19, 13-15; Mk. 10, 13-16. 17 Mt. 18, 3; 1 Pe. 2, 2.

*Igavese elu tingimuseks on
varandusest loobumine*

18. Ja üks ülem küsis temalt ning ütles: „Hea õpetaja, mis ma pean tegema, et ma igavese elu päriksin?“ 19. Aga Jeesus ütles temale: „Miks sa mind nimetad heaks? Keegi muu ei ole hea kui ainult Jumal.“ 20. Käsud sa tead: Sa ei tohi abielu rikkuda; sa ei tohi tappa; sa ei tohi varastada; sa ei tohi valet tunnistada; sa pead oma isa ja ema austama!“ 21. Aga tema ütles: „Seda kõike ma olen pidanud oma noorestpõlvest alates!“ 22. Aga kui Jeesus seda kuulis, ütles ta temale: „Üht asja on sulle vaja: müü ära kõik, mis sul on, ja jaga vaestele, ja sul on siis varandus taevas; ja tule ning järgi mind!“ 23. Aga seda kuuldes sai ta koguni kurvaks; sest ta oli väga rikas. 24. Teda nõnda nähes, ütles Jeesus: „Kui raske on jõukail sisse minna Jumala riiki!“ 25. Sest hõlpsam on, et kaamel läheb läbi nõela-silma, kui et rikas sisse läheb Jumala riiki!“ 26. Ent kuuljad ütlesid: „Kes siis võib õndsaks saada?“ 27. Aga tema ütles: „Mis inimestel on võimatu, on Jumalal võimalik!“ 28. Siis ütles Peetrus: „Vaata, meie oleme kõigest loobunud ja oleme sind järginud!“ 29. Aga tema ütles neile: „Tõesti, ma ütlen teile, et ei ole kedagi, kes on loobunud majast või naisest või vendadest või vanemaist või lapsist Jumala riigi pärast, 30. kes mitte mitu korda rohkem tagasi ei saaks sel-sinasel ajal ja tulevases maailmas igavest elu!“

*Jeesus kuulutab ette holmat horda
oma surma ja ülestõusmist*

31. Aga ta võttis need kaksteistkümmend enese juure ja ütles neile: „Vaata, me läheme üles Jeruusalemma ja kõik viiakse lõpule, mis prohvetid on kirjutanud Inimese Pojast!“ 32. Sest ta antakse ära paganate kätte ja teda naer-dakse ja teotatakse ja tema peale süli-tatakse, 33. ja kui nad teda on rooskadega peksnud, tapavad nad ta, ja kolmandal

päeval ta tõuseb üles!“ 34. Aga nemad ei saanud midagi aru sellest, ja see kõne oli varjul nende eest, ja nad ei mõistnud, mida üteldi.

Jeesus teeb pimedat nägijaks

35. Aga kui ta Jeerikole lähenes, istus üks pime tee ääres ja kerjas. 36. Kuuldes rahvast mööda minevat, päris ta, mis see peaks olema. 37. Talle teatati: „Jeesus Naatsaretlane läheb mööda!“ 38. Siis ta kisendas ning ütles: „Jeesus, Taaveti Poeg, halasta mu peale!“ 39. Ja mööda-minejad sõitlesid teda, et ta vait jääks. Tema aga karjus palju rohkem: „Taaveti Poeg, halasta minu peale!“ 40. Jeesus jäi seisma ja käskis talutada teda enese juure. Kui ta ligidale jõudis, küsis ta temalt: 41. „Mis sa tahad, et ma sulle teeksin?“ Tema ütles: „Issand, et ma jälle näeksin!“ 42. Ja Jeesus ütles te-male: „Näe jälle! Sinu usk on sind aidanud!“ 43. Ja kohe ta nägi jälle ja järgis teda ning andis Jumalale au! Ja seda nähes kõik rahvas kiitis Jumalat!

Sakkeus

19. Ja tema tuli Jeeriko linna ja läks seal läbi. 2. Ja vaata, seal oli mees, Sakkeus nimi, ja see oli tõlnerite ülem ja oli rikas. 3. Ja ta püüdis näha saada Jeesust, kes ta on, aga ei saanud rahva pärast, sest ta oli väikese kasvuga. 4. Ja ta jooksis ettepoole ja ronis mets-viigipuu otsa, et teda näha; sest Jeesus pidi sealtkaudu minema. 5. Kui nüüd Jeesus sinna paika jõudis, vaatas ta üles ja nägi teda ning ütles temale: „Sakkeus, tule usinasti maha, sest täna ma pean jääma sinu kotta!“ 6. Ja ta tuli usinasti maha ja võttis teda vastu rõõmuga. 7. Seda nähes nurisesid kõik ning ütlesid: „Tema on ühe patuse mehe juure läinud jalgu puhkama!“ 8. Aga Sakkeus astus Issanda ette ning ütles: „Vaata, Issand, poole oma varandusest ma annan vaestele; ja kui ma kellelegi olen ülekohut teinud, annan ma neljakordselt tagasi!“ 9. Siis

18 Mt. 19, 16-30; Mk. 10, 17-31. 29 2 Mo. 20, 12 j. 32 Mt. 6, 20. 39 5 Mo. 33, 9.
31 p. 9, 22, 44; Mt. 20, 17-19; Mk. 10, 32-34. 33 p. 23, 1. 34 Mk. 9, 32. 35 Mt. 20, 29-34;
Mk. 10, 46-52. 42 p. 17, 19. 3 Jh. 12, 21 j. 6 Jh. 1, 11 j. 7 p. 15, 2. 8 2 Mo. 21, 37.

Jeesus ütles temale: „Täna on sellele ko-jale õnnistus tulnud, sest ka tema on Aabrahami poeg; 10. sest Inimese Poeg on tulnud otsima ja päästma, mis on kadunud!“

Tähendamissõna kümnest naelast

11. Aga kui nad seda kuulsid, ütles ta sinna juure veel tähendamissõna, selle-pärast et ta oli Jeruusalema lähedal ja et nemad arvasid Jumala riigi varsti ilmuvat. 12. Sellepärast ta ütles: „Üks suursugune inimene läks teele kaugele maale, et omandada kuningriik ja tulla tagasi. 13. Aga ta kutsus oma kümme sulast ja andis neile kümme naela raha ning ütles neile: Kaubelge seni, kuni ma tagasi tulen. 14. Aga tema kodanikud vihkasid teda ja läkitasid käskjalad temale järele ja lasksid üelda: Me ei taha, et ta on kuningaks meie üle!“ 15. Ja sündis, kui tema tuli tagasi ja oli omandanud selle riigi, et ta käskis kutsuda enese juure need sulased, kelledele ta raha oli annud, et teada saada, missugust kasu igaüks kaubeldes oli saavutanud. 16. Siis tuli sinna esimene ja ütles: Issand, sinu nael raha on tootnud kümme naela! 17. Tema ütles talle: See on hea, sa hea sulane! Et sa kõige vähemas oled ustav olnud, siis olgu sul valitsus kümme linna üle!“ 18. Ja teine tuli ja ütles: Issand, sinu nael on tootnud viis naela! 19. Aga ta ütles sellelegi: Ja sina valitse viie linna üle!“ 20. Veelgi tuli teine ja ütles: Issand, vaata, siin on su nael, mida ma olen hoidnud higinä-tikus; 21. sest ma kartsin sind, et sa oled vali inimene; sa võtad, mida sa ei ole paigale pannud, ja löikad, mida sa ei ole külvanud!“ 22. Ta ütles temale: Sinu suust ma mõistan sind hukka, sa paha sulane! Kui sa teadsid, et ma olen vali mees ja võtan, mida ma ei ole pannud paigale, ja löikan, mida ma ei ole külvanud, 23. miks sa siis ei annud mu raha panka? Küll ma tulles oleksin selle tagasi nõudnud kasudega. 24. Ja ta ütles

juuresseisjatele: Võtke nael ära ta käest ja andke sellele, kellel on kümme! 25. Ja nad ütlesid talle: Issand, temal on kümme naela! 26. Ma ütlen teile: Kellel on, sellele antakse, aga kellel ei ole, sellelt võetakse ka see, mis tal on! 27. Aga need mu vaenlased, kes ei tahtnud mind kuningaks, tooge tänna ja tapke nad ära minu ees!“ 28. Ja kui ta seda oli rääkinud, läks ta edasi Jeruusalema poole.

Jeesus tuleb Jeruusalemma kui Kuningas

29. Ja sündis, kui ta Betfage ja Betaania ligi jõudis, mäe juure, mida kutsutakse Õlimäeks, et ta läkitas kaks oma jüngrit 30. ning ütles: „Minge vastasolevasse alevisse, ja kui te sinna jõuate, leiage te kinniseotud sälu, kelle seljas ükski inimene ei ole istunud. Päästke ta lahti ja tooge siia. 31. Ja kui keegi teilt küsib: Miks te ta lahti päästate? siis ütelge nii: Issandal on teda tarvis!“ 32. Aga need, kes olid läkitatud, läksid ja leidsid kõik nõnda, nagu ta neile oli üelnud. 33. Kui nad sälgu lahti päästsid, ütlesid selle omanikud neile: „Miks te sälu lahti päästate?“ 34. Nemad vastasid: „Issandal on teda tarvis!“ 35. Ja nad tõid selle Jeesuse juure, heitsid oma riided sälu peale ja panid Jeesuse tema selga istuma. 36. Kui ta nüüd edasi liikus, laotasid nad oma riided tee peale. 37. Aga kui ta lähenes Õlimäe kallakule, hakkas kogu jüngrite hulk rõõmutledes suure häälega kiitma Jumalat kõigi vägevate tegude eest, mis nad olid näinud, 38. ning ütlesid: „Kiidetud olgu kuningas, kes tuleb Issanda nimel, rahu taevast ja au kõrges!“ 39. Ja mõningad variserid rahva seast ütlesid temale: „Õpetaja, sõitle oma jüngrid!“ 40. Ta vastas ning ütles: „Ma ütlen teile, kui need vait jääksid, hakkaksid kivid kisendama!“

Jeesus nutab Jeruusalema pärast

41. Ja kui ta ligi jõudis ja linna nägi, nuttis ta tema pärast 42. ning ütles:

10 p. 5, 32; Mt. 18, 11; 1 Ti. 1, 15. 11 Mt. 25, 14-30. 14 Jh. 1, 11; 10, 15. 15 Ilm. 11, 15.
17 p. 16, 10. 22 Mt. 12, 37. 26 p. 8, 18; Mt. 13, 12. 29 Mt. 21, 1-11; Mk. 11, 1-11; Jh. 12, 12-19.
38 p. 2, 14. 40 Hb. 2, 11; Mt. 3, 9. 41 2 Ku. 8, 11; Jc. 9, 1; 13, 17; Jh. 11, 35.
42 5 Mo. 32, 29; Jc. 4, 22.

„Kui sina teaksid sellel päeval, mis sinu rahule tarvis läheb! Ent nüüd see on pandud varjule sinu silmade eest. 43. Sest päevad tulevad sinu peale, mil su vaenlased teevad sinu ümber valli ja piiravad sind ja vaevavad sind kõikepidi. 44. Ja lõhuvad sind maha maatasa ja su lapsed sinu sees ega jäta kivi kivi peale, sellepärast et sa ei ole tunnud oma armukatsumisaega!“

Jeesus puhastab templi

45. Ja ta läks pühakotta ja hakkas välja ajama neid, kes seal müüsid ja ostsid, 46. ning ütles neile: „Kirjutatud on: Minu koda on palvekoda, aga teie olete ta teinud röövliauguks!“ 47. Ja ta oli iga päev õpetamas pühakojas; aga ülempreestrid ja kirjatundjad ja rahvaülemad püüdsid teda hukka saata, 48. kuid ei leidnud, mis teha. Sest kõik rahvas rippus ta küljes teda kuulates.

Küsimus Jeesuse meelevaldast

20. Ja ühel päeval, kui ta pühakojas rahvast õpetas ja evangeeliumi kuulutas, tulid ülempreestrid ja kirjatundjad vanematega ta juure, 2. kõnetasid teda ning ütlesid: „Ütle meile, missuguse meelevaldaga sa teed seda või kes on see, kes sulle selle meelevald on annud?“ 3. Tema kostis ning ütles neile: „Mina küsin ka teilt ühe asja; ütelge mulle: 4. Kas oli Johannese ristimine taevast või inimestest?“ 5. Nemad pidasid nõu isekeskis, ütlesid: „Kui me ütleme taevast, siis ta ütleb: Mispärast te ei ole siis teda uskunud? 6. Aga kui me ütleme inimestest, siis kõik rahvas viskab meid kividega, sest see on veendunud, et Johannes on prohvet!“ 7. Nemad vastasid, et nad ei teadvat, kust. 8. Siis Jeesus ütles neile: „Ega minagi ütle teile, missuguse meelevaldaga ma seda teen!“

Tähendamissõna viinamäe aednikest

9. Aga ta hakkas rääkima rahvale seda tähendamissõna: „Üks inimene istutas viinamäe ja andis selle rendile aednike kätte ning läks välismaale kauaks ajaks. 10. Ja parajal ajal ta läkitas sulase aednike juure, et nad temale annaksid viinamäe viljast. Aga aednikud peksid teda ja saatsid ta tühjalt minema. 11. Ja ta läkitas veel teise sulase. Aga nad peksid teda ja saatsid ta tühjalt minema. 12. Ja ta läkitas veel kolmanda. Aga nad haavasid ka seda ja tõukasid ta välja. 13. Siis ütles viinamäe isand: Mis ma pean tegema? Ma läkitan oma armsa poja, vahest nad häbenevad teda! 14. Aga kui aednikud teda nägid, pidasid nad nõu isekeskis ning ütlesid: See on pärija. Tapame ta ära, et pärand saaks meile! 15. Ja nad tõukasid ta viinamäest välja ja tapsid ta ära. Mis teeb nüüd viinamäe isand nendega? 16. Ta tuleb ja hukkab need aednikud ja annab viinamäe teiste kätte!“ Seda kuuldes nad ütlesid: „Ärgu seda sündigu!“ 17. Aga tema vaatas neile otsa ja ütles: „Mis see siis õigupoolest tähendab, mis on kirjutatud: See kivi, mille hooneehitajad kui kõlbmatu ära heitsid, see on saanud nurgakiviks! 18. Igaüks, kes selle kivi peale kukub, läheb rusuks; aga kelle peale see langeb, selle ta teeb pihuks!“ 19. Ja ülempreestrid ja kirjatundjad püüdsid selsamal tunnil pista käed tema külge, kuid nad kartsid rahvast, sest nad said aru, et ta nende kohta oli ütelnud selle tähendamissõna.

Maksu maksmisest keisrile

20. Ja nad varitsesid teda ja läkitasid välja kavalad mehed, kes pidid teesklema õigeid, et teda tabada kõnest ja teda ära anda ülemusele ning maavalitseja meelevalda. 21. Ja nad küsisid temalt ning ütlesid: „Õpetaja, me teame, et sa räägid ja õpetad õigesti ega arvesta

43 Hs. 21, 22. 44 p. 21, 6; Mt. 3, 12; Mt. 24, 1. 45 Mt. 21, 12–17; Mk. 11, 15–19; Jh. 2, 13–16.
46 Jh. 36, 7; Jh. 7, 11. 47 Mt. 21, 23–27; Mk. 11, 27–33. 48 Mt. 21, 33–46; Mk. 12, 1–12.
10 2 A. 36, 15 j. 13 Jh. 3, 16. 17 L. 118 22. 18 Jh. 8, 14 j. 19 p. 19, 48.
20 p. 11, 54; Mt. 22, 15–22; Mk. 12, 13–17.

ühegi isikut, vaid õpetad Jumala teed tõtt mööda. 22. Kas meil sünnib keisrile anda maksuraha või ei sünni?“ 23. Aga tema mõistis ära nende kurikavaluse ja ütles neile: „Miks te mind kiustate? 24. Näidake mulle teenariraha! Kelle kuju ja pealkiri sellel on?“ Nemad vastasid: „Keisri!“ 25. Tema ütles neile: „Siis andke keisrile, mis kuulub keisrile, ja Jumalale, mis kuulub Jumalale!“ 26. Ja nad ei saanud teda kinni võtta rahva ees; ja imestades tema vastust, jäid nad vait.

Surnute ülestõusmise küsimus

27. Ent ta juure tuli mõningaid sadusere, kes ütlesid, et ei ole ülestõusmist, ja küsisid temalt 28. nõnda: „Õpetaja, Mooses on meile kirjutatud, et kui kellegi vend, kes oli naisemees, sureb ja tal ei olnud lapsi, siis võtku ta vend selle naine ja saatku oma vennale sugu. 29. Oli kord seitse venda; ja esimene võttis naise ja suri lapseta. 30. Ja teine samuti. 31. Ja kolmas võttis tema, ja nõndasamuti ka kõik seitse ei jätnud lapsi järele ja surid. 32. Kõige viimaks suri ka naine. 33. Kelle naiseks nende seast nüüd see naine peab olema ülestõusmises? Ta on ju olnud naiseks neile seitsmele?“ 34. Jeesus kostis neile: „Sellesinase maailma-ajastu lapsed võtavad naisi ja lähevad mehele, 35. aga kes on väärt arvatud jõudma teise maailma ja surnuist üles tõusma, ei need võta naist ega lähe mehele. 36. Sest nad ei või ka enam surra; nad on inglite sarnased ja nad on Jumala pojad, olles ülestõusmise pojad. 37. Aga et surnud tõusevad üles, seda näitab ka Mooses kibuvitsapõõsa loos, kui ta nimetab Issandat Aabrahami Jumalaks ja Iisaki Jumalaks ja Jaakobi Jumalaks; 38. Jumal aga ei ole mitte surnute, vaid on elavate Jumal; sest kõik elavad temale!“ 39. Siis mõned kirjatundjaist vastasid ning ütlesid: „Õpetaja, sa oled hästi

rääkinud!“ 40. Ei nad julgenud temalt ka enam midagi küsida.

Kelle poeg on Kristus?

41. Aga ta ütles neile: „Kuidas üteldakse Kristus olevat Taaveti Poeg, 42. kuna Taavet ise ütleb Laulude raamat: Issand on ütelnud minu Issandale: Istu mu paremale poole, 43 kuni ma panen su vaenlased su jalgealuseks järjeks? 44. Taavet nimetab siis teda Issandaks, ja kuidas ta on tema Poeg?“

Hoiatus kirjatundjate eest

45. Aga ta ütles kõige rahva kuuldes oma jüngeritele: 46. „Hoiduge kirjatundjate eest, kes tahavad käia pikis rüüdes ja armastavad teretusi turgudel ja esimesi istmeid kogudusekodades ja ülemat kohta lauas söömaaegadel! 47. Nemad söövad leskede hooned ja loevad silmakirjaks pikki palveid. Need saavad seda raskema hukatuse!“

Lesknaise ohvriand

21. Aga ta vaatas ja nägi rikkaid oma ande ohvrikirstu panevat. 2. Ent ta nägi ka üht vaest lesknaist kaks leptonit sinna sisse panevat. 3. Ja ta ütles: „Tõesti ma ütlen teile, see vaene lesknaine pani rohkem kui kõik muud! 4. Sest need kõik panid oma küllusest anni, kuid tema pani oma vaesusest kõik toiduse, mis tal oli!“

Jeesus kuulutab ette templi hävitamist

5. Ja kui mõningad rääkisid pühakojast, et see on ilusate kividega ja annetistega ehitatud, ütles ta: 6. „Päevad tulevad, et sellest kõigest, mida te näete, ei jäeta kivi kivi peale, mida maha ei kistaks!“

Tulevased õnnetused ja hädad

7. Siis küsiti temalt: „Õpetaja, millal see siis sünnib? Ja mis on selle tunnuseks, et see hakkab sündima?“ 8. Aga tema ütles: „Katsuge, et teid ei eksitataks; sest paljud tulevad minu nime all ja ütlevad:

27 Mt. 22, 23–33; Mk. 12, 18–27. 28 5 Mo. 25, 5 j. 29 Mt. 22, 41–46; Mk. 12, 35–37. 30 L. 110, 1. 31 2 Ko. 8, 2 j. 12. 32 Jh. 3, 1 j. 33 2 Mo. 3, 2.6.
34 Mt. 22, 41–46; Mk. 12, 35–37. 35 Mt. 24, 1–2; Mk. 13, 1–2. 36 p. 19, 44.
37 Mt. 24, 3–25; Mk. 13, 3–23. 38 Mt. 24, 1–2; Mk. 13, 1–2. 39 p. 19, 44.

Mina olen seal ja: Aeg on lähenenud! Ärge minge nende järele! 9. Ja kui te kuullete sõdadest ja mässudest, siis ärge kohkuge; sest see peab enne sündima; aga ots ei ole veel niipea käes! 10. Siis ta ütles neile: „Rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu 11. ja suuri maavärisemisi on siis ja paiguti nälga ning katku; ja hirmsaid asju on näha ning suuri tunnustähti taevall! 12. Aga enne kõike seda pistavad nad oma käed teie külge ja kiusavad teid taga, andes teid ära kogudusekodadesse ja vang, viivad teid kuningate ja maavalitsejate ette minu nime pärast. 13. Aga see annab teile juhust tunnistamiseks. 14. Seepärast võtke südamesse, et te enneagu ei muretses, mida vastata enda kaitseks. 15. Sest mina annan teile suu ja tarkuse, mille vastu ei saa panna ega rääkida ükski teie vastaseist. 16. Ka teie vanemad ja vennad ja sugulased ning sõbrad annavad teid ära ja surmavad mõned teie seast; 17. ja teid vihatakse kõikide poolt minu nime pärast. 18. Aga mitte juuksekarvi ei saa hukka teie peast! 19. Oma püsivusega kannatustes te päästate oma hinged.

20. Aga kui te näete Jeruusalema olevat sõjaväe poolt ümber piiratud, siis tundke, et ta hävitus on ligidal! 21. Siis põgenegu need, kes on Juudamaal, mägedele ja need, kes on linnas, mingu välja, ja kes on maal, ärgu mingu linna. 22. Sest need on kättemaksu päevad, et läheks täide, mis on kirjutatud. 23. Häda käima peal oliaile ja imetajaile neil päevil, sest suur häda on maa peal ja viha selle rahva vastu! 24. Ja nad langevad mõõgatera läbi ja nad viiakse vangi kõigi rahvaste sekka, ja Jeruusalema jääb paganrahvaste tallata, kuni paganate ajad täis saavad.

Ajastu lõpp

25. Ja päikeses, kuus ja tähtedes on ennustusmärke ja maa peal on rahvastel

ahastus ja nõutu olek mere kohina ja veevoogude pärast. 26. Ja inimesed lähevad rammetumaks kartuse ja sündmuste ootamise pärast, mis maailma peale on tulemas; sest taeva vägesid kõigutatakse. 27. Ja siis nad näevad Inimese Poja tulevat pilves suure väe ja auhiilgusega! 28. Aga kui see kõik hakkab sündima, siis vaadake üles ja tõstke oma pead, sest teie lunastus läheneb!”

Vajadus valguseks

29. Ja ta ütles neile võrdumisi: „Vaadake viigipuud ja kõiki puid! 30. Kui nad juba pakatavad ja te näete seda, siis tunnete iseenesest, et suvi on juba ligidal. 31. Nõnda ka teie: kui te näete seda sündivat, siis tundke, et Jumala riik on ligidal! 32. Tõesti ma ütlen teile, see sugupõlv ei lõpe ära, enne kui see kõik sünnib! 33. Taevast ja maa hävivad, kuid minu sõnad ei hävi mitte! 34. Aga hoidke, et te oma südameid ei koormaks liig-söömise ega purjutamisega ega peatoiduse muredega ja et see päev ei tuleks teie peale äkitselt! 35. otsegu linnupael! Sest ta tuleb kõikide peale, kes kogu maapinnal asuvad! 36. Siis valvake ja paluge igal ajal, et teid arvatakse väärt põgenema kõige selle eest, mis tuleb, ja seisma Inimese Poja ees!”

37. Ja ta õpetas päeva ajal pühakojas, aga õõseks ta läks välja ning õõbis mäel, mida kutsutakse Õlimäeks. 38. Ja kõik rahvas tuli vara hommikul tema juure pühakotta teda kuulama.

Äraandja Juudas

22. Aga hapnemata leibade päev, mida kutsutakse paasapühaks, oli ligidal. 2. Ja ülempreestrid ja kirjatundjad pidasid aru, kuidas teda surmata; sest nad kartsid rahvast.

3. Aga saatana oli läinud Juudase sisse, keda liigimega hüüti Iskariotiks, kes oli nende kaheteistkümne arvust. 4. Ja ta

läks ära ja rääkis ülempreestrite ja sõjapealikutega, kuidas ta võiks tema ära anda nende kätte. 5. Ja nad said rõõmsaks ja leppisid kokku, et nad annavad temale raha. 6. Tema nõustus sellega ja otsis parajat juhust tema äraandmiseks neile ilma rahva teadmata.

Ettevalmistused paasatalle söömiseks

7. Nii jõudis kätte hapnemata leibade päev, mil paasatal pidi tapetama. 8. Ja ta läkitas Peetruse ja Johannese ning ütles: „Minge ja valmistage meile paasatal, et me seda sööksime.“ 9. Aga nad küsisid temalt: „Kus sa tahad, et me selle valmistame?“ 10. Tema vastas neile: „Vaata, kui te linna sisse lähete, siis tuleb teile vastu inimene, kes kannab vee-kruusi; minge tema järele sinna majasse, kuhu ta sisse läheb, 11. ja ütlege selle maja isandale: Õpetaja ütleb sulle: Kus on võorastetuba, kus ma võiksin süüa paasatalle oma jüngritega? 12. Siis ta näitab teile suure ülemise toa; seal valmistage.“ 13. Ent kui nad ära läksid, leidsid nad nõnda, nagu ta neile oli ütelnud. Ja nad valmistasid paasatalle.

Jeesuse viimne paasatalle söömine

14. Ja kui tund kätte jõudis, istus ta maha ja apostlid ühes temaga. 15. Ja ta ütles neile: „Ma olen südamest igatsenud seda paasatalle süüa ühes teiega, enne kui ma kannatan. 16. Sest ma ütlen teile, et ma ei söö enam sellest, kuni kõik on täide läinud Jumala riigis!“ 17. Ja ta võttis karika, tänas ning ütles: „Võtke see ja jagage eneste vahel. 18. Sest ma ütlen teile, et mina ei joo enam viinapuu viljast, enne kui tuleb Jumala riik!“ 19. Ja ta võttis leiva, tänas ja murdis ja andis neile ning ütles: „See on minu ihu, mis teie eest antakse; seda tehke minu mälestuseks!“ 20. Samuti ka karika pärast õhtusöömaaga ja ütles: „See karikas on uus leping minu veres, mis teie eest valatakse. 21. Aga vaata, mu

äraandja käsi on minuga lauas! 22. Ja Inimese Poeg läheb küll ära, nõnda nagu see on määratud; ometi häda sellele inimesele, kes ta ära annab!“ 23. Ja nemad hakkasid küsima üksteiselt, kes see küll peaks nende seast olema, kes seda teeb.

Inimese tööline suurus

24. Aga nende seas tõusis vaidlus ka selle kohta, keda neist tuleks arvata suuremaks. 25. Siis tema ütles neile: „Rahvaste kuningad valitsevad isandaina nende üle ja nende võimumehi hüütakse armulisiks isandaiks. 26. Kuid teie ärge olge nõnda, vaid suurem teie seast olgu nagu noorem, ja ülem nõnda nagu see, kes teenib. 27. Sest kumb on suurem, kas see, kes istub lauas, või see, kes teenib? Eks see, kes istub lauas? Ent mina olen teie seas nõnda nagu see, kes teenib. 28. Aga teie olete need, kes minu juure on jäänud mu kiusatustes; 29. ja mina sean teile riigi, nõnda nagu minu Isa selle mulle on seadnud, 30. et te sööksite ja jooksite minu lauas minu riigis ja istuksite aujärgedel ja mõistaksite kohut Iisraeli kaheteistkümne suguharu üle!“

Jeesus kuulutab ette, et Peetrus teda salgab

31. „Siimon, Siimon, vaata, saatana on väga püüdnud sõeluda teid nagu nisu! 32. Aga mina olen sinu eest palunud, et su usk ära ei lõpeks, ja kui sa pärast pöördud, siis kinnita oma vend!“ 33. Aga tema ütles talle: „Issand, ma olen valmis sinuga minema niihästi vangi kui surma!“ 34. Kuid ta ütles: „Ma ütlen sulle, Peetrus: kukk ei laula täna mitte enne, kui sina oled kolm korda salanud, et sa mind tunned!“

35. Ja ta ütles neile: „Kui ma teid läkitasin kukruta ja paunata ja jalatseita, kas oli teil midagi puudu?“ Nemad vastasid: „Ei midagi!“ 36. Siis ta ütles neile: „Aga nüüd, kellel on kukkur, see

12 p. 12, 11. 14 Mt. 10, 19. 15 Ap. 6, 10. 17 Mt. 10, 21 j; Jh. 15, 18. 18 p. 12, 7. 19 2 Al. 15, 7; He. 10, 36. 22 Jt. 5, 29; Tn. 9, 26 j. 24 Ro. 11, 25; Ilm. 11, 2. 25 Mt. 24, 29-31; Mk. 13, 24-27. 27 Tn. 7, 13. 28 Pl. 4, 4 j. 29 Mt. 24, 32-35; Mk. 13, 28-31. 31 p. 17, 20. 33 p. 16, 17. 34 Mk. 4, 19. 35 1 Te. 5, 2 j. 36 Mt. 24, 42; Mk. 13, 33. 1 Mt. 26, 1-5, 14-16; Mk. 14, 1-2, 10-11. 2 p. 20, 19. 3 Jh. 13, 2, 27.

7 2 Mo. 12, 18 j; Mt. 26, 17-19; Mk. 14, 12-16. 13 p. 19, 32. 14 Mt. 26, 20-30; Mk. 14, 22-26. 1 Ko. 11, 23-25. 16 p. 13, 29. 21 L. 41, 10; Jh. 13, 21 j. 24 p. 9, 46; Mt. 18, 1; 20, 25-27; Mk. 10, 42-44. 27 Mt. 20, 28; Jh. 13, 4 j. 30 Mt. 19, 28. 31 Mt. 26, 31-35; Mk. 14, 27-31; Jh. 13, 36-38; 2 Ko. 2, 11; 1 Pt. 5, 8. 32 L. 51, 15; Jh. 17, 11, 15, 20. 34 Jh. 13, 38. 35 p. 9, 3.

võtku ta kaasa, nõndasamuti ka paun; ja kellel ei ole, see müügu ära oma kuub ja ostku mõõk! 37. Sest ma ütlen teile, et minus peab veel täide minema, mis on kirjutatud: „Ja teda arvati üleastujate hulka!“ Sest mis minusse puutub, jõuab lõpule!“ 38. Aga nemad ütlesid: „Issand, ennäe, siin on kaks mõõka!“ Tema ütles neile: „Sellest jätkub!“

Jeesus Õlimäel

39. Ja ta läks välja ja tuli oma viisi järele Õlimäele. Ent ka tema jüngrid järgisid teda. 40. Ja kui ta jõudis kohale, ütles ta neile: „Palvetage, et te ei satuks kiusatusel!“ 41. Ta ise läks neist eemale, niikaugele kui kiviga jõuab visata, heitis põlvili maha ja palvetas, 42. üteldes: „Isa, kui sa tahad, siis võta see karikas minult ära; ometi ärgu sündigu minu, vaid sinu tahtminel!“ 43. Siis ilmus temale ingel taevast ja kinnitas teda. 44. Ja heideldes raskesti, palvetas ta veel pinevamalt; ja tema higi oli nagu vere-pisarad, mis langesid maa peale. 45. Ja ta tõusis üles palvetamast ning tuli oma jüngrite juure ja leidis nad magamast kurbuse pärast. 46. Ja ta ütles neile: „Miks te magate? Tõuske üles ja palvetage, et te ei satuks kiusatusel!“

Jeesuse vangistamine

47. Kui tema alles rääkis, vaata, siis tuli rahvast ja see, keda hüüti Juudaseks, üks neist kaheteistkümnest, käis nende ees ja tuli Jeesuse ligi teda suudlema. 48. Aga Jeesus ütles temale: „Juudas, annad sa Inimese Poja suudlusega ära?“ 49. Kui nüüd kaaslased seda nägid, mis oli tulemas, ütlesid nad: „Issand, kas me peame mõõgaga sekka lööma?“ 50. Ja üks neist lõi ülempreestri sulast ning raius tema parema kõrva ära. 51. Aga Jeesus kostis ning ütles: „Jätke sellega!“ Ja ta puudutas tema kõrva ja tegi ta terveks. 52. Siis Jeesus ütles ülempreestritele ja pühakojate pealikuile ja

vanemaile, kes tema vastu olid tulnud: „Te olete tulnud välja otsegu rõõvli vastu mõõkade ja nuiadega! 53. Kui ma iga päev teie juures olin pühakojas, ei ole te pistnud käsi mu külge. Ent see on teie tund ja pimeduse võimust!“

Peetrus salgab Jeesuse

54. Aga nad võtsid ta kinni ja viisid ning tõid tema ülempreestri kotta. Aga Peetrus järgis teda kaugelt. 55. Ja kui nad keset öue süütasid tule ja üheskoos maha istusid, istus ka Peetrus nende keskele. 56. Siis nägi üks ümmardaja teda tule ääres istuvat ning jäi temale otsa vaatama ja ütles: „Ka seesinane oli ühes temaga!“ 57. Aga tema salgas ning ütles: „Naine, mina teda ei tunne!“ 58. Üürikese aja pärast nägi teda teine, keegi mees, ning ütles: „Sinagi oled nende seast!“ Kuid Peetrus ütles: „Inimene, mina ei ole mitte!“ 59. Ja umbes tund aega hiljemini kinnitas seda keegi teine ning ütles: „Tõepoolest, seesinane oli temaga, sest tema on ju galilealane!“ 60. Aga Peetrus ütles: „Inimene, ma ei mõista, mida sa räägid!“ Ja sedamaid laulis kukk! 61. Ja Issand pöördus ja vaatas Peetrusele; ja Peetrusele tuli meele Issanda sõna, kuidas ta temale oli ütelnud: „Enne kui kukk täna laulab, salgad sa mind kolm korda!“ 62. Ja ta läks välja ja nuttis kibedasti.

Jeesust pilgatakse ja peksetakse

63. Aga mehed, kes Jeesust kinni hoidsid, naersid ja peksid teda, 64. ja nad katsid ta silmad kinni ja küsisid temalt ning ütlesid: „Mõista kui prohvet, kes see on, kes sind löi!“ 65. Ja palju muid pilkesõnu nad rääkisid tema vastu.

Jeesus Suurkohtu ees

66. Ja kui valgeks läks, tulid rahvavannemad, ülempreestrid ja kirjatundjad kokku ja viisid ta üles oma Suurkohtu ette 67. ning ütlesid: „Kui sina oled Kristus,

37. Jh. 53, 12. 39. Mt. 26, 36-46; Mk. 14, 32-42; Jh. 18, 1. 43. 1. Ku. 19, 5. 47. Mt. 26, 47-56; Mk. 14, 43-50; Jh. 18, 2-11. 53. Jh. 7, 30; 8, 20. 54. Mt. 26, 57-58, 69-75; Mk. 14, 53-54, 66-72; Jh. 18, 12-18, 25-27. 63. Mt. 26, 67-68; Mk. 14, 65. 66. Mt. 26, 59-66; 27, 1; Mk. 14, 55-64; 15, 1; Jh. 18, 19-24.

siis ütle meile!“ Tema vastas neile: „Kui ma teile ütlen, ei usu te ju mitte, 68. ja kui ma küsin, ei vasta te mitte! 69. Ent nüüdsest peale hakkab Inimese Poeg istuma Jumala vae paremal poolel!“ 70. Aga nad kõik ütlesid: „Kas siis sina oled Jumala Poeg?“ Tema ütles neile: „Jah, ma olen!“ 71. Siis nad ütlesid: „Mis tunnistust me veel vajame? Oleme ju ise seda kuulnud tema suust!“

Jeesus maavalitseja Pilaatuse ees

23. Ja kogu nende hulk tõusis ning viis tema Pilaatuse juure. 2. Ja nad hakkasid kaebama tema peale ning ütlesid: „Me oleme leidnud, et tema rahvast eksitab ja keelab andmast maksuraha keisrile ning ütleb enese kuningas Kristuse olevat!“ 3. Siis Pilaatus küsis temalt ning ütles: „Kas sina oled juutide kuningas?“ Ja ta vastas temale, üteldes: „Jah, olen!“ 4. Pilaatus aga ütles ülempreestritele ja rahvale: „Ma ei leia sellest inimesest ühtki süüd!“ 5. Aga nemad ajasid peale ja ütlesid: „Tema ässitab rahvast ja õpetab mõõda kõike Juudamaad, alates Galileast kuni siiani!“

Jeesus Heroodesse ees

6. Aga kui Pilaatus seda kuulis, küsis ta, kas see inimene ei ole mitte galilealane? 7. Ja saades teada, et ta on Heroodesse valitsuse alt, saatis ta tema Heroodesse juure, kes ka viibis Jeruusalemas neil päevil. 8. Kui siis Heroodes Jeesust nägi, sai ta väga rõõmsaks, sest ta oli hea meelega tahtnud teda juba ammugi näha, kuna ta oli temast palju kuulnud; ka lootis ta näha saada mõnd imetähte, mida ta ehk teeb. 9. Ta küsis temalt palju asju, aga tema ei vastanud talle midagi. 10. Aga ülempreestrid ja kirjatundjad seisid ja kaebasid väga valjusti tema peale. 11. Kui siis Heroodes oma sõjameestega teda oli halvaks pannud ja pilganud ning riistanud toreda riidega, saatis ta tema tagasi Pilaatuse juure. 12. Ja sel päeval said Pilaatus ja Heroodes üksteisega

sõbraks, sest enne nad olid olnud üksteise vihamehed.

Jeesus või Barabas?

13. Siis Pilaatus kutsus kokku ülempreestrid ning rahvaülemad ja rahva 14. ning ütles neile: „Te olete toonud selle inimese minu juure otsegu rahva eksitaja. Ja vaata, ma olen teda üle kuulanud teie ees ega ole sellest inimesest leidnud ühtki süüd, milles te teda süüdistate, 15. ega Heroodeski, vaid ta on tema saatnud tagasi meie juure. Ja vaata, tema pole teinud midagi, mis oleks surma väärt! 16. Sellepärast ma tahan teda karistada ja vabaks lasta!“ [17. Aga temal oli kohustuseks neile pühiks vabaks lasta üks vang.] 18. Siis kogu hulk kisendas väga ning ütles: „Hukka ära, lase meile Barabas vabaks!“ 19. See oli mingi linnas sündinud mässu ja tapmise pärast vangi heidetud. 20. Siis Pilaatus tõstis jälle häält nende vastu, tahtes vabaks lasta Jeesuse. 21. Aga nemad karjusid: „Löö risti, löö ta risti!“ 22. Siis ta ütles neile kolmat puhku: „Mis ta siis on kurja teinud? Ma pole temast leidnud ühtki surmasüüd. Sellepärast ma karistan teda ja lasen ta vabaks!“ 23. Aga nad käisid peale, suure kisendamisega nõudes, et Jeesus löödaks risti. Ja nende hüljed võtsid võimust. 24. Siis Pilaatus tegi otsuse, et sünniks nende palve järele. 25. Ta laskis neile vabaks selle, kes mässamise ja tapmise pärast oli vangitorni heidetud ja keda nemad vabaks palusid. Aga Jeesuse ta andis nende meelevald kätte.

Jeesuse ristilöömine

26. Ja teda välja viies said nad kätte kellegi Siimona Kurecnest, kes tuli väljalt; ja tema peale nad panid risti, et ta seda kannaks Jeesuse järele. 27. Aga teda järgis suur hulk rahvast ja ka naisi, kes kaebasid ja teda nutsid. 28. Siis Jeesus pöördus nende poole ja ütles: „Jeruusalema tütre, ärge nutke mind,

1. Mt. 27, 1-2, 11-14; Mk. 15, 1-5; Jh. 18, 28-38. 7. p. 3, 1. 8. p. 9, 9. 13. Mt. 27, 15-26; Mk. 15, 6-15; Jh. 18, 39-19, 16. 26. Mt. 27, 32-44; Mk. 15, 21-32; Jh. 19, 17-27.

vaid nutke iseendid ja oma lapsi! 29. Sest vaata, päevad tulevad, mil üteldakse: Õndsad on sigimatud ja ihud, mis ei ole ilmale kannud, ja rinnad, mis ei ole imetanud! 30. Siis hakatakse ütleva mägedele: Langege meie peale! ja mäekinkudele: Katke meid! 31. Sest kui seda tehakse toore puuga, mis sünnib siis kuivaga! 32. Aga ka kaks muud kurjategijat viidi ühes temaga välja hukkamiseks.

33. Ja kui nad jõudsid sinna paika, mida hüütakse Pealacks, löid nad tema sinna risti ja need kurjategijad, ühe paremale, teise vasakule poole. 34. Aga Jeesus ütles: „Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!“ Ja nad jagasid tema riided ning heitsid liisku nende pärast. 35. Ja rahvas seisis seal vaatamas, ja ka ülemad irvitasid ühes nendega ning ütlesid: „Muid ta on aidanud, aidaku iseennast, kui ta on Jumala Võitu,¹ see äravalitu!“ 36. Ka sõjamehed naersid teda, läksid tema juure ja viisid temale äädikat 37. ning ütlesid: „Kui sina oled juutide kuningas, siis aita iseennast!“

38. Aga oli ka pealkiri tema kohal: „See on juutide kuningas!“ 39. Siis teine poodud kurjategijaist pilkas teda ning ütles: „Eks sa ole Kristus? Aita iseennast ja meid!“ 40. Aga teine kostis ja sõitles teda ning ütles: „Kas sinagi ei karda Jumalat, kuna sa ise oled ju sama karistuse all? 41. Meie küll õiguse poolest, sest me saame kätte, mis meie teod on ära teeninud, aga seesinane ei ole teinud midagi ebakohast!“ 42. Ja ta ütles: „Jeesus, mõtle minule, kui sa oma kuningriiki tuled!“ 43. Ja Jeesus ütles temale: „Tõesti ma ütlen sulle, täna pead sa minuga olema paradisis!“

Jeesuse surm

44. Ja oli juba umbes kuues tund, siis tekkis pimedus üle kogu maa üheksandast

tunnist saadik, 45. sest päike pimenes. Ja templi eesriie kärises keskelt lõhki! 46. Ja Jeesus kisendas suure häälega ning ütles: „Isa, sinu kätte ma annan oma vaimu!“ Ja kui ta seda oli ütelnud, heitis ta hinge. 47. Aga kui pealik nägi, mis sündis, andis ta Jumalale au ning ütles: „See inimene oli tõesti õige!“ 48. Ja kui kõik rahvahulgad, kes olid kokku tulnud seda vaatama, nägid, mis sündis, löid nad enestele vastu rindu ja läksid tagasi. 49. Aga kõik ta tuttavad ja ka naised, kes olid järginud teda Galileamaalt, seisis eemal ning nägid seda.

Jeesuse matmine

50. Ja vaata, mees, nimega Joosep, Suurkohtu liige, hea ja õiglane mees, 51. kes ei olnud ühes nõus nende otsusega ega teoga, Arimaatiast, Juuda rahva linnast, mees, kes ootas Jumala riiki, 52. see läks Pilaatuse juure ja palus enesele Jeesuse ihu. 53. Ja ta võttis selle maha ja mähkis ta kallisse lõuendisse. Ja ta pani ta kaljusse raiutud hauda, kuhu ei olnud veel ilagi kedagi pandud. 54. Ja see oli valmistuspäev, ja hingamispäev oli tulemas.

55. Aga naised, kes Galileast olid teda järginud, käisid kaasas ja vaatasid hauda ja kuidas tema ihu sinna pandi. 56. Ja kui nad olid tagasi tulnud, valmistasid nad lõhnarohte ja salvi. Aga hingamispäeval nad seisis rahul käsu järele.

Jeesuse ülestõusmine

24. Aga nädala esimesel päeval puhtes ajal läksid naised hauale, viies ühes lõhnarohud, mis nad olid valmistanud. 2. Ja nad leidsid kivi haualt ära veeretatud. 3. Siis nad läksid sisse, kuid ei leidnud mitte Issanda Jeesuse ihu. 4. Ja kui nad selle pärast kahevahel olid, vaata, siis seisis kaks meest nende kõrval säravais riideis! 5. Aga kui naised hakkasid kartma ja oma silmad maha löid, ütlesid

29 p. 21, 23. 30 Js. 2, 19; Ho. 10, 8; Ilm. 6, 16; 9, 6. 31 Js. 1, 31; 1 Pe. 4, 17. 32 Js. 53, 12. 33 L. 22, 19; Js. 53, 12; Mt. 5, 44. 34 L. 2, 2. 42 Mt. 16, 28. 44 Mt. 27, 45-56; Mk. 15, 33-41; Jh. 19, 28-30. 45 2 Mo. 36, 35. 46 L. 31, 6; Ap. 7, 58. 49 p. 8, 2. 50 Mt. 27, 57-61; Mk. 15, 42-47; Jh. 19, 38-42. 51 p. 2, 25, 38. 55 s. 49. 56 2 Mo. 20, 10. 59 Mt. 28, 1-10; Mk. 16, 1-8; Jh. 20, 1-10.

¹Võitu: heebrea k. Messias kreeka k. Kristus.

mehed neile: „Miks te elavat otsite surnute juurest? 6. Tema ei ole siin, vaid on üles tõusnud! Tuletage meele, mis ta teile rääkis veel Galileas olles, 7. kui ta teile ütles, et Inimese Poeg antakse patuste inimeste kätte ja lüüakse risti ja kolmandal päeval ta tõuseb jälle üles!“ 8. Siis nad tuletasid meele tema sõnad 9. ja läksid tagasi haua juurest ja kuulutasid seda kõike neile üheteistkümnele ja kõigile teistele. 10. Aga Maarja Magdaleena ja Johanna ja Maarja, Jakoobuse ema, ja teised nende kaaslased jutustasid seda apostlitele. 11. Ent need kõned olid nende meelest nagu tühi juut ja nad ei uskunud naisi. 12. Aga Peetrus võttis kätte ja jooksis hauale. Ja kui ta kummargile sisse vaatas, nägi ta üksnes surnulinad maas olevat. Ja ta läks ära ja pani seda imeks, mis oli sündinud.

Jeesus ilmub jüngeritele Emmause teel

13. Ja vaata, kaks nende seast olid minemas selsamal päeval küllasse, mis on ligi kuuskümmend vagu maad Jerusalemast ja mille nimi on Emmaus. 14. Ja nad kõnelesid isekeski kõigest, mis oli sündinud. 15. Ja nende kõneldes ja vaieldes lähenes ka Jeesus ise neile ja käis nendega. 16. Aga nende silmad peeti, nii et nad teda ei tunnud. 17. Ja ta ütles neile: „Mis kõned need on, mis te käies kõnelete isekeski?“ Siis nad seisatasid kurvanäolistena. 18. Aga teine, nimega Kleopas, vastas ning ütles temale: „Sinaks üksi elad kui võõras Jerusalemas ega tea, mis neil päevil seal on sündinud?“ 19. Ta küsis neilt: „Mis?“ Aga nad ütlesid temale: „See, mis sündis Jeesus Naatsaretlasega, kes oli prohvet, vägev teolt ja sõnalt Jumala ja kõige rahva ees, 20. kuidas meie ülempreestrid ja vanemad on annud ta surma mõista ja on ta risti löönud. 21. Ent meie lootsime tema olevat selle, kes Iisraeli rahva lunastab; aga peale selle kõige on täna kolmas päev, kui see sündis! 22. Ka mõned naised meie seast,

kes puhtes ajal hauale käisid, on meid ehmatanud: 23. kui nad tema ihu ei leidnud, tulid nad ja ütlesid endid näinud olevat ka inglite nägemust, kes ütlevad tema elavat! 24. Ja mõningad neist, kes olid meiega, läksid hauale ja leidsid nõnda olevat, nagu naised olid ütelnud; kuid teda ennast nad ei näinud!“ 25. Tema ütles neile: „Oh te mõistmatumad ja südamest pikaldased uskuma seda kõike, mis prohvetid on rääkinud! 26. Eks Kristus pidanud seda kannatama ja oma auhiilgusesse minema?“ 27. Ja ta hakkas peale Moosese ja kõigist prohvetist ja seletas neile, mis temast kõigis kirjades oli üteldud. 28. Ja kui nad lähenesid küllale, kuhu nad olid minemas, tegi ta enese eemale minema. 29. Ja nad käisid temale peale ning ütlesid: „Jää meie juure, sest õhtu jõuab ja päev veereb!“ Ja tema läks sisse nende juure jääma. 30. Ja sündis, kui ta nendega lauas istus, et ta võttis leiva, õnnistas ja murdis ning andis neile. 31. Siis nende silmad läksid lahti ja nad tundsid tema ära! Ja tema kadus nende silmist. 32. Ja nad ütlesid üksteisele: „Eks meie süda põlenud meie sees, kui ta teel meiega rääkis ja meile kirju seletas?“ 33. Ja nad tõusid samal tunnil ja läksid tagasi Jerusalemma ja leidsid koos olevat need üksteistkümme ja kaaslased, 34. kes ütlesid: „Issand on tõesti üles tõusnud ja Siimonale ilmunud!“ 35. Ja nemad ise jutustasid, mis teel oli sündinud ja kuidas nad tema olid leiva murdmisest ära tunnud.

Jeesus ilmub jüngeritele Jerusalemas

36. Aga kui nad seda rääkisid, seisis Jeesus ise nende keskel ja ütles neile: „Rahu olgu teile!“ 37. Nemad kohkusid ja löid kartma ning arvasid vaimu nägevat. 38. Ent tema ütles neile: „Miks te olete nii väga ehmunud? Ja mis pärast tõuseb niisuguseid mõtteid teie südamest? 39. Vaadake mu käsi ja jalgu, et mina see

7 Mt. 17, 22 j. 10 p. 8, 2 j. 13 Mt. 16, 12-13. 15 Mt. 18, 20. 19 Mt. 21, 11. 21 Ap. 1, 6. 22 s. 1 j. 24 Jh. 20, 3 j. 27 1 Mo. 3, 15; 22, 18; 5 Mo. 18, 15; L. 22, 1 j. 30 p. 22, 19. 34 1 Ko. 15, 4 j. 36 Mt. 28, 16-20; Mk. 16, 14-18; Jh. 20, 19-23. 37 Mt. 14, 26.

olen! Katsuge mind kätega ja nähke, sest vaimul ei ole liha ega luid, nõnda nagu te näete minul olevat!" 40. Ja seda üteldes näitas ta neile oma käsi ja jalgu. 41. Aga kui nad rõõmu pärast veel ei uskunud ja imeks panid, ütles ta neile: „Kas teil on siin midagi süüa?" 42. Ja nad panid tema ette pala küpsetatud kala. 43. Ja tema võttis ja sõi nende ees.

44. Siis ta ütles neile: „Need on kõned, mis ma teile rääkisin veel teie juures olles; sest kõik peab täide minema, mis on kirjutatud minu kohta Moosese käsuõpetuses ja Prohvetis ja Lauhudes!" 45. Siis ta avas nende mõistuse, nõnda et nad kirjadedest aru said. 46. Ja ta ütles neile: „Nõnda on kirjutatud ja nõnda pidi Kristus kannatama ja surnuist üles

tõusma kolmandal päeval, 47. ja tema nimel peab kuulutatama meelepärast pattude andekssaamiseks kõigi rahvaste seas, alates Jeruusalemast. 48. Teie olete nende asjade tunnistajad! 49. Ja vaata, mina läkitan teie peale oma Isa tõotuse! Ent teie jääge sellesse linna seni, kuni teid chitakse väega kõrgest!"

Jeesuse taevaminek

50. Siis ta viis nad välja Betaania lähedale ja tõstis oma käed üles ja õnnistas neid. 51. Ja sündis, et ta neid õnnistades lahkus neist ja võeti üles taevasse. 52. Ja nemad kummardasid teda ning läksid tagasi Jeruusalemma suure rõõmuga. 53. Ja olid alati pühakojas, tänades Jumalat!

JOHANNENE EVANGEELIUM

Sõna lihahssaamisest Kristuses

1. Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Sõna oli Jumal. 2. Seesama oli alguses Jumala juures. 3. Kõik on tekkinud tema läbi, ja ilma temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud. 4. Tema oli elu, ja elu oli inimeste valgus, 5. ja valgus paistab pimeduses, ja pimedus ei ole seda võtnud omaks. 6. Oli mees, Jumala läkitatud; selle nimi oli Johannes. 7. See tuli tunnistuseks, tunnistama valgusest, et kõik usuksid tema kaudu. 8. Tema ei olnud valgus, vaid ta tuli tunnistama valgusest. 9. See tõeline valgus, mis valgustab igat inimest, oli tulemas maailma. 10. Tema oli maailmas, ja maailm on tekkinud tema läbi, ja maailm ei tunnud teda. 11. Ta tuli sellesse, mis tema oma, ja tema omad ei

võtnud teda vastu. 12. Aga kõigile, kes teda vastu võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lapsiks, kes usuvad tema nimesse. 13. Kes ei ole sündinud verest, ei liha tahtest ega mehe tahtest, vaid Jumalast. 14. Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel, ja me nägime tema au kui Isast ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde. 15. Johannes annab tunnistust temast, ja ta hüüdis nõnda: „Tema oli see, kellest ma ütlesin: Kes tuleb pärast mind, see on olnud enne mind, sest ta oli enne kui mina!" 16. Sest tema täiusest me kõik oleme saanud, ja armu armu peale. 17. Sest käsuõpetus on antud Moosese kaudu, arm ja tõde on tulnud Jeesuse Kristuse kaudu. 18. Ükski ei ole Jumalat iialgi näinud; ainusündinud Poeg, kes on Isa süles, on temast kõnelnud.

40 Jh. 20, 20. 42 Jh. 21, 10. 44 s. 27; p. 9, 22; 18, 31 j. 49 Jh. 15, 26; 16, 7; Ap. 1, 4. 50 Mk. 16, 19-20; Ap. 1, 4-14. 1 p. 17, 5; 1 Mo. 1, 13; Op. 8, 24 j; Mt. 5, 1; 1 Jh. 1, 1 j; Ilm. 19, 13. 2 Op. 8, 22. 3 Kl. 1, 16 j; He. 1, 2. 4 p. 5, 26; 8, 12. 5 p. 3, 19. 6 Kl. 4, 5; Mt. 3, 1; Mk. 1, 4; Lk. 1, 13 j. 8 s. 20; p. 5, 35. 9 p. 9, 5; 12, 46. 10 He. 1, 2. 12 Ga. 3, 26; 2 Pe. 1, 4. 13 p. 3, 5 j; Jk. 1, 18. 14 p. 3, 16; Js. 7, 14; 60, 1; Mt. 17, 2; 2 Pe. 1, 16 j. 15 s. 27, 30; Mt. 3, 11; Mk. 1, 7. 16 p. 3, 34; Kl. 1, 19. 18 p. 6, 46; Mt. 11, 27; 1 Jh. 4, 12.

Ristija Johannese tunnistus

19. Ja see on Johannese tunnistus, kui juudid läkitasid Jeruusalemast preestrid ja leviite temalt küsima: „Kes sa oled?" 20. Tema tunnistas ega salanud mitte, vaid tunnistas: „Mina ei ole Kristus!" 21. Ja nad küsisid temalt: „Kes siis? Oled sa Eelija?" Tema ütles: „Ei ole!" — „Oled sina see prohvet?" Tema vastas: „Ei!" 22. Siis nad ütlesid talle: „Kes sa oled? Et annaksime vastuse neile, kes meid läkitasid. Mis sa ütled enesest?" 23. Tema ütles: „Mina olen hüüdjä hää kõrves: Tehke tasaseks Issanda tee, nõnda nagu prohvet Jesaja on ütelnud!" 24. Ja need, kes olid läkitatud, olid variseride seast. 25. Ja nad küsisid temalt ja ütlesid talle: „Miks sa siis ristid, kui sa pole Kristus ega Eelija ega see prohvet?" 26. Johannes vastas neile ning ütles: „Mina ristin veega; aga teie keskel seisab see, keda te ei tunne, 27. kes tuleb pärast mind, kelle jalatsi paela lahti päästma mina ei ole väärilisel!" 28. See sündis Betaanias, sealpool Jordanit, kus Johannes ristis. 29. Järgmisel päeval näeb Johannes Jeesuse tulevat tema juure ja ta ütleb: „Vaata, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu! 30. See on, kellest ma ütlesin: Pärast mind tuleb mees, kes on olnud enne mind, sest ta oli enne kui mina! 31. Ja mina ei tunnud teda, kuid selleks, et ta saaks ilmsiks Iisraelile, olen mina tulnud veega ristima!" 32. Ja Johannes tunnistas ning ütles: „Ma nägin Vaimu taevast alla laskuvat nagu tuvi; ja ta jäi tema peale. 33. Ja mina ei tunnud teda mitte; aga kes mind läkitas veega ristima, see ütles mulle: Kelle peale sa näed Vaimu alla laskuvat ja tema peale jäävat, see on, kes ristib Püha Vaimuga! 34. Ja mina olen näinud ja tunnistanud, et seesinane on Jumala Poeg!"

Jeesuse esimesed jüngrid

35. Järgmisel päeval seists Johannes jälle seal, ja kaks tema jüngrit. 36. Ja kui ta nägi Jeesust kõndivat, ütles ta: „Ennäe, see on Jumala Tall!" 37. Ja need kaks jüngrit kuulsid tema ütlust ja järgisid Jeesust. 38. Aga Jeesus pöördus ümber, ja nähes neid teda järgivat, ütles ta neile: „Mida te otsite?" Aga nemad ütlesid talle: „Rabi!" — see tähendab meie keeli õpetaja — „Kus sa asud?" 39. Ta ütles neile: „Tulge ja vaadake!" Nad tulidki ja nägid, kus ta asus, ja nad jäid tema juure selle päeva. See oli arvata kümnes tund. 40. Andreas, Siimoni Peetruse vend, oli üks neist kahest, kes oli kuulnud Johannese ütlust ja hakanud Jeesust järgima. 41. Tema leiab esiteks oma venna Siimona ja ütleb temale: „Me oleme leidnud Messia!" — see on meie keeli Kristuse. 42. Ja ta viis tema Jeesuse juure. Jeesus vaatas temale otsa ja ütles: „Sina oled Siimon, Joona poeg, sind peab hüütama Keefaseks!" — see tähendab Peetruseks. 43. Järgmisel päeval Jeesus tahtis minna Galileasse; ja ta leiab Filippuse ning ütleb temale: „Järgi mind!" 44. Aga Filippus oli pärit Betsaidast, Andrease ja Peetruse linnast. 45. Filippus leiab Naatanaeli ja ütleb temale: „Kellest Mooses on kirjutanud käsuõpetuses, ja prohvetid, selle me oleme leidnud, Jeesuse, Joosepi poja, Naatsaretist!" 46. Naatanael ütles talle: „Kas Naatsaretist võib tulla midagi head?" Filippus ütles temale: „Tule ja vaata!" 47. Jeesus nägi Naatanaeli tema juure tulevat ja ütles temast: „Ennäe, tõeline iisraellane, kelles ei ole kavalust!" 48. Naatanael ütles talle: „Kust sa mind tunnud?" Jeesus vastas ja ütles temale: „Enne kui Filippus sind kutsus, nägin ma sind, kui sa olid viigipuu all!" 49. Naatanael vastas temale: „Rabi, sina oled Jumala

19 Mt. 3, 1-12; Mk. 1, 7-8; Lk. 3, 15-17. 20 s. 41; p. 3, 28; Ap. 13, 25. 21 s. Mo. 18, 15; Mt. 17, 10. 23 Jh. 40, 3; Mk. 1, 3; Lk. 3, 4. 27 p. 3, 26. 29 Js. 53, 7. 31 p. 3, 28. 32 Mt. 3, 16; Mk. 1, 10. 33 Lk. 3, 2; Ap. 1, 5. 34 1 Jh. 4, 14 j. 36 s. 29. 41 1 Sa. 2, 10; Lk. 2, 2. 42 Mt. 16, 18. 43 s. Mo. 18, 18; Js. 7, 14; 53, 2; Jr. 23, 5; Hs. 34, 23. 46 p. 7, 41. 47 Lk. 3, 2. 49 p. 6, 69; 2 Sa. 7, 14; Lk. 2, 7; Mt. 14, 33; 16, 16. heebrea k. Messias — kreeka k. Kristus — eesti k. Võitu (võitnud mees). *arama k. keefa ja kreeka k. petra — tähendavad kaljut.

Poeg, sina oled Iisraeli kuningas!" 50. Jeesus vastas ja ütles talle: „Sellepärast et ma ütlesin: Ma nägin sind viigipuu all! usud sa. Sa saad näha suuremaid asju kui need!" 51. Ja ta ütles talle: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, te näete ka taeva olevat avatud ja Jumala inglid astuvat üles ja alla Inimese Poja peale!"

Kaana pulmad

2. Ja kolmandal päeval olid pulmad Kaanas Galileamaal, ja Jeesuse ema oli seal. 2. Ja ka Jeesus ja tema jüngrid olid kutsutud pulma. 3. Ja kui tuli puudus viinast, ütles Jeesuse ema temale: „Neil ei ole viina!" 4. Jeesus ütles talle: „Mis sul minuga asja, naine? Minu aeg ei ole veel tulnud!" 5. Tema ema ütles teenijatele: „Mis tema teile iganes ütleb, seda tehke!" 6. Aga seal oli kuus kivist anumad seismas juutide puhastuskombe pärast ja igaühte mahtus kaks või kolm mõõtu. 7. Jeesus ütles neile: „Täitke anumad veega!" Ja nemad täitsid need ääretasa. 8. Ja ta ütles neile: „Ammutage nüüd neist ja viige pidukorraldajale!" Ja nemad viisid. 9. Aga kui pidukorraldaja maitset vett, mis oli viinaks saanud, ega teadnud, kust see oli, kuna teenijad, kes vee olid toonud, teadsid, siis kutsus pidukorraldaja peigmehe. 10. ja ütles talle: „Igaüks paneb enne lauale hea viina, ja kui juba küllalt on joodud, lahjema. Sina oled hoidnud hea viina siitsaadik!" 11. Selle esimese tunnustähe tegi Jeesus Kaanas Galileamaal ja ilmutas oma au. Ja tema jüngrid uskusid temasse. 12. Pärast ta läks alla Kapernauma, tema ja ta ema ja ta vennad ja ta jüngrid; ja sinna nad ei jäänud kauaks ajaks.

Jeesus puhastab templi

13. Ja juutide paasapühad olid ligidal. Ja Jeesus läks üles Jeruusalemma. 14. Seal ta leidis pühakojas neid, kes müüsid hargi ja lambaid ja tuvisid, ja rahavaheta-

jaid istumas. 15. Ja ta tegi paelust piitsa ja ajas kõik pühakojast välja, niihästi lambad kui härjad, ja rahavahetajate raha ta puistas laiali ning kummutas nende lauad. 16. ja ütles tuvimüüjatele: „Viige need siit ära! Ärge tehke minu Isa koda kaubakojaks!" 17. Tema jüngritele meenus, et on kirjutatud: „Püha viha sinu koja pärast sööb mind ära!" 18. Siis kostsid juudid ning ütlesid temale: „Mis tunnustähte sa näitad meile, et sa seda teed?" 19. Jeesus vastas ning ütles neile: „Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle kolme päevaga!" 20. Siis ütlesid juudid: „Seda templit on ehitatud nelikümme ja kuus aastat, ja sina püstitad selle kolme päevaga?" 21. Ent tema rääkis oma ihu templist. 22. Aga kui ta oli surnuist üles tõusnud, meenus tema jüngritele, et ta seda oli ütelnud. Ja nad uskusid Kirja ja sõna, mis Jeesus oli ütelnud.

23. Aga kui ta oli Jeruusalemas paasapühad, uskusid paljud tema nimesse, nähes tema imetegusi, mida ta tegi. 24. Kuid Jeesus ise ei usaldanud ennast nende kätte, sest ta tundis neid kõiki. 25. ega olnud tal tarvis, et keegi oleks annud tunnistust kellegi inimese kohta; sest ta ise teadis, mis oli inimeses.

Nikodeemuse kõnelus Jeesusega

3. Oli variseride seas mees, Nikodeemus nimi, üks juutide ülem. 2. See tuli Jeesuse juure öösel ja ütles temale: „Rabi, me teame, et sa Jumalalt oled tulnud õpetajaks; sest keegi ei või teha neid imetähti, mida sina teed, kui Jumal ei ole temaga!" 3. Jeesus vastas ning ütles talle: „Tõesti, tõesti ma ütlen sulle, kui keegi ei sünni ülalt, ei või ta Jumala riiki näha!" 4. Nikodeemus ütles temale: „Kuidas võib inimene sündida, kui ta on vana? Ega ta või teist korda minna oma ema ihusse ja sündida?" 5. Jeesus vastas: „Tõesti, tõesti ma ütlen sulle, kui

keegi ei sünni veest ja Vaimust, ei või ta Jumala riiki pääseda! 6. Mis lihast on sündinud, on liha, ja mis Vaimust on sündinud, on vaim! 7. Ära pane imeks, et ma ütlesin sulle: Te peate uuesti sündima! 8. Tuul puhub, kus ta tahab, ja sa kuuled ta häält, aga sa ei tea, kust ta tuleb ja kuhu ta läheb; nõnda on igaüks, kes on sündinud Vaimust!" 9. Nikodeemus vastas ning ütles talle: „Kuidas see võib sündida?" 10. Jeesus vastas ning ütles talle: „Sina oled Iisraeli õpetaja, ja ei tea seda? 11. Tõesti, tõesti ma ütlen sulle, me räägime, mida me teame, ja tunnistame, mis me oleme näinud, ja te ei võta meie tunnistust vastu! 12. Kui ma teile räägin maisist asjust, ja te ei usu, kuidas te usuksite, kui ma teile räägiksin taevast asjust? 13. Ja ometi ei ole ükski muu läinud taevasse kui aga see, kes taevast on maha tulnud, Inimese Poeg! 14. Ja nõnda nagu Mooses kõrves mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg, 15. ei igaühel, kes usub temasse, oleks igavene elu!"

16. Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes temasse usub, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu! 17. Sest Jumal ei ole oma Poega läkitanud maailma, et ta maailma üle kohut mõistaks, vaid et maailm tema läbi õndsaks saaks! 18. Kes usub temasse, selle üle ei mõisteta kohut; aga kes ei usu, selle üle on juba kohus mõisteterud, sest ta ei ole uskunud Jumala ainusündinud Poja nimesse. 19. Aga see on kohus, et valgus on tulnud maailma ja inimesed armastasid pimedust rohkem kui valgust, sest nende teod olid kurjad. 20. Sest igaüks, kes teeb kurja, vihkab valgust ega tule valguse juure, et ta tegusid ei laidetaks. 21. Aga kes teeb tõtt, see tuleb valguse juure, et ta teod saaksid avalikuks, sest need on Jumalas tehtud!"

Ristija Johannese uus tunnistus Kristusest

22. Pärast seda tulid Jeesus ja tema jüngrid Juudamaale; ja seal ta viibis nendega ja ristis. 23. Aga ka Johannes oli ristimas Ainonis Salimi lähedal, sest seal oli palju vett ja sinna tuli inimesi ja nad ristiti. 24. Sest Johannes ei olnud veel vangitorni heidetud. 25. Siis hakkasid Johannese jüngrid vaidlema ühe juudiga puhastuse pärast. 26. Ja nad tulid Johannese juure ja ütlesid temale: „Rabi! See, kes oli sinuga sealpool Jordanit, kellest sina tunnistasid, vaata, see ristib ja kõik lähevad tema juure!" 27. Johannes vastas ning ütles: „Inimene ei või midagi võtta, kui see temale ei ole antud taevast. 28. Te ise olete minu tunnistajad, et ma ütlesin: Mina ei ole Kristus, vaid mind on läkitatud tema eele! 29. Kellel on pruut, see on peigmees; aga peigmehe sõber seisab ja kuulab teda ja on väga rõõmus peigmehe häälest. See mu rõõm on nüüd saanud täielikuks! 30. Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema!"

See, kes tuleb taevast

31. Kes tuleb ülalt, see on üle kõikidel! Kes on maast, see on maast ja räägib maast; kes tuleb taevast, on üle kõikide! 32. ja tunnistab seda, mida ta on näinud ja kuulnud, ja tema tunnistust ei võta ükski vastu! 33. Kes võtab vastu tema tunnistuse, see kinnitab, et Jumal on tõeline! 34. Sest see, kelle Jumal on läkitanud, räägib Jumala sõnu; sest Jumal ei anna Vaimu mõõdu järele! 35. Isa armastab Poega ja on kõik annud tema kätte! 36. Kes usub Pojasse, sellel on igavene elu; aga kes ei kuule Poja sõna, see ei saa elu näha, vaid Jumala viha jääb tema peale!"

Jeesus ja Samaaria naine

4. Kui nüüd Issand sai teada, et variserid olid kuulnud, et Jeesus rohkem

51 I Mo. 28, 12. 4 p. 19, 26; Mt. 12, 48. 5 I Mo. 41, 55. 6 Mk. 7, 3 j. 11 p. 1, 14.
12 p. 7, 3. 13 Mt. 21, 12-13; Mk. 11, 15-18; Lk. 19, 45-46. 17 L. 69, 10. 18 Mt. 21, 23.
19 Mt. 26, 61; 27, 40. 21 I Ko. 6, 19. 22 Lk. 24, 8. 23 p. 4, 45. 24 p. 6, 64. 25 Mk. 2, 8;
He. 4, 12 j. 1 p. 7, 50; 19, 39. 3 I Pe. 1, 23. 5 Hs. 36, 25 j; Ef. 5, 26; Tt. 3, 5.

6 p. 1, 13; I Mo. 5, 31; L. 51, 7. 9 Hs. 36, 26. 10 L. 87, 5; He. 5, 12. 11 p. 7, 16; 8, 26, 28.
12 He. 5, 13. 13 p. 6, 62; Ef. 4, 9. 14 4 Mo. 21, 8 j. 15 Mk. 16, 16. 16 Ro. 5, 8; 8, 32;
1 Jh. 4, 9. 17 p. 12, 47; I Jh. 4, 14. 18 3, 36; p. 5, 24; 6, 40, 47. 19 p. 1, 5, 9 j. 20 Ef. 5, 13.
22 p. 4, 11. 23 Mt. 14, 3. 26 p. 1, 26 j; Mt. 3, 11, 13. 27 p. 19, 11; He. 5, 4. 28 p. 1, 20, 23, 7.
29 Mt. 22, 2. 31 p. 8, 28; I Ko. 15, 47. 32 3, 11; p. 5, 20; 8, 26; 12, 49. 33 I Jh. 5, 10.
34 p. 1, 33 j; L. 45, 8; Jh. 5, 11, 2. 35 p. 5, 20; Mt. 11, 27; 28, 18. 36 8, 18; Mk. 16, 16;
1 Jh. 5, 10 j. 1 p. 3, 22, 26.

jügreid tegevat ja ristivat kui Johannes — 2. ehk küll Jeesus ise ei ristinud, vaid tema jüngrid — 3. siis ta lahkus Judeast ja läks Galileasse. 4. Aga tal tuli Samaariast läbi minna. 5. Siis ta tuli Samaaria linna, mida hüütakse Sühhariks, põllu lähedale, mille Jaakob oli annud oma pojale Joosepile. 6. Seal oli Jaakobi allikas. Väsinuna teekäimisest istus siis Jeesus maha allika ääres. Oli arvata kuues tund. 7. Siis tuleb Samaariast naine vett ammutama. Jeesus ütleb talle: „Anna mulle juua!“ 8. Ent tema jüngrid olid läinud linna toidust ostma. 9. Siis ütleb Samaaria naine temale: „Kuidas sina, olles juut, küsid juua minult, kes olen Samaaria naine?“ Sest juudid ei lepi kokku samaarlastega. 10. Jeesus vastas ning ütles talle: „Kui sa teaksid Jumala andi ja kes see on, kes sinule ütleb: Anna mulle juua! siis sa paluksid teda ja ta annaks sinule elavat vett!“ 11. Naine ütleb temale: „Isand, sul ei ole ämbrit ja kaev on sügav; kust sa siis saad selle elava vee? 12. Kas sina oled suurem kui meie isa Jaakob, kes meile andis selle kaevu ja jõi seal ise, samuti ta pojad ja ta lojused?“ 13. Jeesus vastas ning ütles temale: „Igaüks, kes seda vett joob, see januneb jälle; 14. aga kes igaves joob seda vett, mida mina temale annan, see ei janune igavesti mitte, vaid see vesi, mida mina temale annan, saab tema sees veeallikaks, mis voolab igavesse ellu!“ 15. Naine ütleb temale: „Isand, anna mulle seda vett, et ma ei januneks ega oleks mul vaja siia tulla vett ammutama!“ 16. Jeesus ütleb talle: „Mine kutsu oma mees ja tule siia!“ 17. Naine vastas ning ütles: „Minul ei ole meest!“ Jeesus ütleb temale: „Sina ütled õigesti: Mul ei ole meest! 18. sest viis meest on sul olnud ja kes sul nüüd on, ei ole mitte sinu mees; seda sa oled õigesti ütelnud.“ 19. Naine ütleb temale: „Isand, ma näen, et sa oled prohvet! 20. Meie esiisad kummardasid Jumalat sellel mäel ja teie ütlete, et Jeruusalemas olevat paik, kus tuleb

kummardada!“ 21. Jeesus ütleb talle: „Naine, usu mind, et tund tuleb, mil te ei kummarda Isa ei sellel mäel ega Jeruusalemas! 22. Teie kummardate, mida te ei tea; meie kummardame, mida me teame, sest õndsus tuleb juutidelt. 23. Aga tund tuleb ja on nüüd, et tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões; sest Isa otsib neid, kes teda nõnda kummardavad. 24. Jumal on Vaim, ja kes teda kummardavad, need peavad vaimus ja tões teda kummardama!“ 25. Naine ütles temale: „Ma tean, et Messias tuleb, keda nimetatakse Kristuseks; kui see tuleb, siis ta kuulutab meile kõik!“ 26. Jeesus ütleb talle: „Mina, kes sinuga räägin, olen see!“ 27. Ja seepeale tulid tema jüngrid ja imestasid, et ta naisega kõneles. Siiski keegi ei ütelnud: „Mis sa küsid või mis sa räägid temaga?“ 28. Siis naine jättis oma veekannu sinna ja läks linna ning ütles inimestele: 29. „Tulge vaadake inimest, kes mulle on ütelnud kõik, mis ma olen teinud! Kas see ei ole Kristus?“ 30. Nad väljusid linnast ja tulid tema juure. 31. Vaheajal palusid jüngrid teda ning ütlesid: „Rabi, söö!“ 32. Aga tema ütles neile: „Minul on süüa rooga, millest teie ei tea!“ 33. Siis ütlesid jüngrid isekeski: „Kas ehk keegi on temale süüa toonud?“ 34. Jeesus ütleb neile: „Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mind on läkitanud, ja lõpetan tema töö. 35. Eks te ise ütle, et on veel neli kuud, ja siis tuleb lõikus? Vaata, ma ütlen teile, tõstke oma silmad üles ja vaadake põlde, et need on valged lõikuseks! 36. Ja nüüd saab lõikaja palka ja kogub vilja igaveseks eluks, et niihästi külvaja kui lõikaja ühtlasi saaksid rõõmutseda. 37. Sest siin on sõna tõsi: Üks on, kes külvab, ja teine, kes lõikab! 38. Mina olen teid läkitanud lõikama seda, mille kallal teie pole vaeva näinud; teised on vaeva näinud, ja teie olete tulnud nende vaevavilja lõikama!“ 39. Aga palju samaarlasti sellest linnast uskus temasse naise kõne tõttu, kes tunnistas: „Tema ütles mulle kõik, mis ma olen

5 1 Mo. 48, 22; Jo. 24, 32. 7 1 Mo. 24, 17. 10 p. 7, 38 j. 13 p. 6, 58. 14 p. 6, 27-35.
20 5 Mo. 12, 5; L. 122, 2 j. 22 2 Ku. 17, 29 j. 23 2 Mo. 3, 17. 24 2 Mo. 3, 17. 25 p. 1, 42.
26 p. 8, 25; 9, 37. 32 s. 34. 34 p. 5, 30; 6, 38; 17, 4. 35 Mt. 9, 37; Lk. 10, 2.

teinud!“ 40. Kui nüüd samaarlased tulid tema juure, palusid nad teda jääda nende juure. Ja ta viibis seal kaks päeva. 41. Ja veel palju rohkem samaarlasti hakkas uskuma tema sõna tõttu. 42. Nad ütlesid naisele: „Me ei usu mitte enam sinu kõne pärast; sest me ise oleme kuulnud ja teame, et tema on tõesti maailma Õnnistegija!“

Jeesus teeb terveks kuninga ametniku poja

43. Aga kahe päeva pärast tuli ta sealts ära Galileasse. 44. Sest Jeesus ise tunnistas, et prohvetist ei peeta lugu ta omal isamaal. 45. Kui ta nüüd oli tulnud Galileasse, võtsid galilealased tema vastu, sest nad olid näinud kõike seda, mis ta oli teinud Jeruusalemas suurel pühil, sest ka nemad olid käinud neil pühil. 46. Siis tuli Jeesus jälle Galilea Kanasse, kus ta oli teinud vee viinaks. Ja seal oli üks kuninga ametnik, kelle poeg oli haige Kapernaumas. 47. Kui see sai kuulda, et Jeesus on tulnud Judeast Galileasse, läks ta tema juure ja palus teda, et ta tuleks ja teeks terveks tema poja, sest see oli suremas. 48. Siis Jeesus ütles talle: „Kui te ei näe tunnustähti ega ime-tegusid, siis te ei usu!“ 49. Kuninga ametnik ütles temale: „Issand, tule alla, enne kui mu laps sureb!“ 50. Jeesus ütles talle: „Mine, su poeg elab!“ Ja inimene uskus sõna, mis Jeesus talle ütles, ja läks. 51. Aga kui ta alles oli minemas, tulid ta sulased talle vastu ja kuulutasid ning ütlesid, et ta poeg elab. 52. Siis ta kuulas neilt tundi, mil ta oli hakanud toibuma. Nad ütlesid siis talle: „Eile seitsmendal tunnil lahkus temast palavik!“ 53. Siis isa märkas, et see oli sündinud samal tunnil, mil Jeesus talle ütles: „Su poeg elab!“ Ja tema uskus, samuti kõik ta pere. 54. Selle teise tunnustähe tegi Jeesus, kui ta Judeast oli tulnud Galileasse.

Haige Betsata tüü ääres

5. Pärast seda oli juutide püha ja Jeesus läks Jeruusalemma. 2. Aga Jeruusalemas on Lambavärava ligi tiik; seda hüütakse heebrea keeli Betsatak. Sellel on viis võlvitud hoonet. 3. Neis lamas hulk haigeid, pimedaid, jalutumaids, kõhetuid, [kes ootasid vee liikumist. 4. Sest aeg-ajalt tuli ingel alla tiiki ja segas vett. Kes siis esimesena pärast veesegamist sisse astus, sai terveks, olgu mis tahes haiguses ta oli.] 5. Aga seal oli inimene, kes oli kolmkümmend kaheksa aastat haige olnud. 6. Kui Jeesus teda nägi seal lamavat ja teada sai, et ta juba kaua aega oli maas olnud, ütles ta talle: „Kas sa tahad terveks saada?“ 7. Haige vastas temale: „Isand, mul ei ole seda inimest, kes mind aitaks tiiki, kui vett segatakse; seni, kui ma tulen, astub teine minu eel sisse!“ 8. Jeesus ütles temale: „Tõuse üles, võta oma voodi ja kõnni!“ 9. Ja inimene sai kohe terveks, võttis oma voodi ja kõndis! Aga see päev oli hingamispäev. 10. Siis ütlesid juudid sellele, kes oli terveks saanud: „Nüüd on hingamispäev, sul ei sobi voodit kanda!“ 11. Tema vastas neile: „Kes mind terveks tegi, ütles mulle: Võta oma voodi ja kõnni!“ 12. Nad küsisid temalt: „Kes on see inimene, kes sulle ütles: Võta oma voodi ja kõnni?“ 13. Aga terveksaanu ei teadnud, kes ta on; sest Jeesus oli läinud kõrvale, seal paigas oleva rahva hulka. 14. Pärast seda leiab Jeesus tema pühakojast ja ütleb talle: „Vaata, sa oled terveks saanud, ära tee enam pattu, et sulle ei juhtuks midagi halvemat!“ 15. Inimene läks ära ja ütles juutidele, et see oli Jeesus, kes ta terveks tegi. 16. Ja sellepärast juudid kiusasid Jeesust taga, et ta seda oli teinud hingamispäeval. 17. Aga Jeesus kostis neile: „Minu Isa tegutseb tänini ja mina tegutsen!“ 18. Sellepärast püüdsid nüüd juudid veel enam teda tappa, et ta mitte ainult ei olnud pannud mikski hingamispäeva, vaid oli ka ütelnud

42 p. 17, 8. 43 Mt. 4, 12. 44 Mt. 13, 57; Mk. 6, 4; Lk. 4, 24. 45 p. 2, 23. 46 p. 2, 1-9.
47 s. 26, 16. 48 p. 2, 18; 1 Ko. 1, 21 j. 54 p. 2, 11, 23. 55 3 Mo. 23, 2. 7 L. 72, 12 j.
8 Mt. 9, 6. 9 p. 9, 14. 10 Jr. 17, 21; Lk. 6, 2. 14 p. 8, 11; 2 Pe. 2, 20. 16 Mt. 12, 14.
17 p. 9, 45; 14, 10. 18 p. 7, 30; 10, 33.

Jumala oma Isa olevat, tehes ennast Jumala sarnaseks.

Jeesus seletab oma sõltuvust Isast

19. Siis Jeesus vastas ning ütles neile: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, Poeg ei või iseenestest teha midagi kui vaid seda, mida ta näeb Isa tegevast! Sest mida Isa teeb, seda teeb Poeg nõndasamuti. 20. Sest Isa armastab Poega ja näitab talle kõik, mida ta ise teeb, ja tahab temale näidata suuremaid tegusid kui need on, nõnda et te seda panete imeks. 21. Sest otsegu Isa äratab üles surnuid ja teeb elavaks, nõnda teeb ka Poeg elavaks, keda tahab. 22. Sest Isa ei mõista kohut kellegi üle, vaid kõik kohtu on ta annud Poja kätte, 23. et kõik austaksid Poega, nagu nad austavad Isa. Kes ei austa Poega, see ei austa Isa, kes tema on läkitanud. 24. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, kes minu sõna kuuleb ja usub seda, kes mind on läkitanud, sellel on igavene elu ja see ei tule mitte kohtu alla, vaid on surmast läinud elusse! 25. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, tund tuleb ja on juba käes, mil surnud peavad kuulma Jumala Poja häält, ja kes seda kuulevad, peavad elama! 26. Sest otsegu Isal on elu iseeneses, nõnda on ta annud ka Pojale, et elu on temas eneses. 27. Ja ta on temale annud meelevalla ka kohut pidada, sellepärast et ta on Inimese Poeg. 28. Ärge pange seda imeks; sest tuleb tund, mil kõik, kes on haudades, kuulevad tema häält 29. ning tulevad välja need, kes on teinud head, elu ülestõusmiseks, aga kes on teinud halba, hukkamõistmise ülestõusmiseks.

Tunnistus Jeesusest

30. Mina ei või iseenestest ühtki teha. Nagu ma kuulen, nõnda ma mõistan kohut ja minu otsus on õige, sest mina ei nõua oma tahtmist, vaid selle tahtmist, kes mind on läkitanud. 31. Kui mina

tunnistan iseenestest, siis ei ole mu tunnistus mitte tõsi. 32. On teine, kes minust tunnistab, ja ma tean, et see tunnistus, mida ta minust tunnistab, on tõsi. 33. Teie läkitasite Johannese juure ja tema andis tõele tunnistust. 34. Aga mina ei võta tunnistust inimeselt, vaid räägin seda, et teie saaksite õndsaks. 35. Tema oli küünal, mis põles ja paistis; aga teie tahtsite natuke aega ilutseda tema valguses. 36. Aga minul on suurem tunnistus kui Johannese oma; sest teod, mis Isa minule on annud, et ma need lõpetaksin, needsamad teod, mida ma teen, tunnistavad minust, et Isa mind on läkitanud. 37. Ja Isa, kes mind on läkitanud, see on tunnistanud minust. Teie ei ole iialgi kuulnud tema häält ega ole näinud tema nägu, 38. ega ole teil tema sõna püsivana teie sees; sest te ei usu teda, kelle tema on läkitanud. 39. Te uurite pühi kirju, sest te arvate enestel neis olevat igavese elu, ja need on, mis tunnistavad minust; 40. ja te ei taha tulla minu juure, et te saaksite elu. 41. Mina ei võta vastu austust inimestelt; 42. aga mina tunnen teid, et te ei ole Jumala armastust iseenestest. 43. Mina olen tulnud oma Isa nimel, ja te ei võta mind vastu; kui teine tuleb iseenese nimel, tema te võtate vastu. 44. Kuidas te võite uskuda, kui te võtate austust vastu üksikiselt ega otsi seda austust, mis tuleb üksnes Jumalalt? 45. Ärge mõtelge, et mina kaebaksin teie peale Isa ees; on olemas, kes teie peale kaebab — Mooses, kelle peale te loodate. 46. Sest kui te usuksite Mooset, usuksite te ka mind; sest tema on kirjutanud minust. 47. Aga kui te tema kirju ei usu, kuidas te siis usuksite minu sõnu?“

Viie tuhande mehe söötmine

6. Pärast seda läks Jeesus Tibeeria poolt Galilea mere teisele poole. 2. Ja palju

19 p. 3, 11-32. 20 p. 3, 35. 21 s. 25, 28. 22 Tn. 7, 13 j; Ap. 17, 31. 23 Fl. 2, 10 j; 1 Jh. 2, 23. 24 p. 3, 16, 18; 8, 51. 25 Rf. 2, 5 j. 26 p. 1, 1 j; 10, 30. 27 s. 22. 28 1 Ko. 15, 52; 1 Te. 4, 16. 29 p. 6, 40; Tn. 12, 2. 30 s. 19; p. 6, 38. 31 p. 8, 14-18. 32 s. 36-37; Ja. 42, 1; Mt. 3, 17. 33 p. 1, 19 j. 34 Mt. 3, 5, 21, 26. 35 Mt. 3, 5, 21, 26. 36 p. 1, 33; 3, 21; 1 Jh. 5, 9. 37 s. 32; Mt. 3, 17. 38 Kl. 3, 16; Jk. 1, 21. 39 L. 40, 8; Lk. 24, 27; 2 Tl. 3, 13 j. 40 He. 5, 5 j. 41 p. 2, 25. 42 p. 12, 42 j; Ro. 2, 29. 43 s. Mo. 31, 26. 44 1 Mo. 3, 15; 49, 10; 5 Mo. 18, 15. 45 Lk. 16, 31. 46 Mt. 14, 13-21; Mk. 6, 30-44; Lk. 9, 10-17. 47 1 Mo. 3, 15; 49, 10; 5 Mo. 18, 15.

rahvast järgis teda, sest nad nägid tema imetähti, mida ta tegi haigete juures. 3. Aga Jeesus läks üles mäele ja istus sinna oma jüngritega. 4. Ja paasa, juutide püha, oli ligi. 5. Kui nüüd Jeesus oma silmad üles tõstis ja nägi palju rahvast enese juure tulevat, ütles ta Filippusele: „Kust me ostame leiba, et need saaksid süüa?“ 6. Ent seda ta ütles teda kiusates, sest ta teadis küll, mida ta tahtis teha. 7. Filippus vastas talle: „Leibu kahesaja teenari eest ei jätku neile, et igaüks natukesegi võtaks!“ 8. Üks tema jüngritest, Andreas, Siimon Pettruse vend, ütles talle: 9. „Siin on üks poisike, kellel on viis odraleiba ja kaks kalakest; aga mis saab sellest nii paljudele?“ 10. Jeesus ütles: „Asetage inimesed maha istuma!“ Ja seal paigas oli palju rohtu. Siis asetustid maha arvult umbes viis tuhat meest. 11. Jeesus võttis nüüd leivad, tänas ja andis neile, kes maas istusid, samuti ka neist kalukesest, niipalju kui nad tahtsid. 12. Aga kui nende kõhud olid täis saanud, ütles ta oma jüngritele: „Koguge ülejäänud palukesed kokku, et midagi ei läheks raisku!“ 13. Siis nad kogusid kokku kaksteistkümmend korvitaat palukesi, mis oli üle jäänud viiest odraleivast nendelt, kes olid söönud. 14. Kui nüüd rahvas nägi tunnustähte, mille Jeesus oli teinud, ütlesid nad: „See on tõesti see prohvet, kes maailma pidi tulema!“ 15. Siis Jeesus sai aru, et nad tahavad tulla ja teda vägisi võtta ning teha kuningaks. Ja ta läks jälle kõrvale mäele ainuüksi.

Jeesus kõnnib vee peal

16. Aga kui õhtu tuli, läksid tema jüngrid mereranda 17. ja astusid paati ja tulid teisele poole merd Kapernauma. Aga pimedus oli juba käes ja Jeesus ei olnud veel tulnud nende juure. 18. Ja meri hakkas lainetama, sest suur tuul puhus. 19. Kui nad nüüd olid sõudnud umbes kakskümmend viis või kolmkümmend vagu maad, nägid nad Jeesust

merel kõndivat ja paadi lähedale jõudvat; ja nad löid kartma. 20. Aga tema ütles neile: „Mina olen see, ärge kartke!“ 21. Nüüd nad tahtsid teda paati võtta, ja varsti sai paat sinna randa, kuhu nad sõitsid.

Rahvas otsib Jeesust

22. Järgmisel päeval nägi rahvas, kes viibis mere teisel rannal, et teist lootsikut ei olnud seal, vaid oli ainult üks, ja et Jeesus ei olnud astunud ühes oma jüngritega paati, vaid et ainult tema jüngrid olid ära läinud. 23. Oli aga tulnud veel lootsikuid Tibeeriast selle paiga lähedale, kus nad olid leiba söönud, kui Issand oli Jumalat tänanud. 24. Kui nüüd rahvas nägi, et seal ei olnud Jeesust ega tema jüngrid, läksid nad lootsikusse ja tulid Kapernauma ning otsisid Jeesust. 25. Ja kui nad ta leidsid mere teiselt rannalt, ütlesid nad talle: „Rabi, millal sa siia said?“

Eluleib

26. Jeesus vastas neile ning ütles: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et te ei otsi mind, sellepärast et te nägite tunnustähti, vaid et te sõite leiba ja teie kõhud said täis! 27. Ärge hankige rooga, mis hävib, vaid rooga, mis jääb igaveseks eluks, mida Inimese Poeg tahab teile anda; sest teda on Jumal Isa pitseriga kinnitanud!“ 28. Siis ütlesid nad temale: „Mis me peame tegema, et võiksime teha Jumala tegusid?“ 29. Jeesus vastas ning ütles neile: „See on Jumala tegu, et te usute temasse, kelle ta on läkitanud!“ 30. Siis nad ütlesid temale: „Mis tunnustähte sa siis teed, et me näeksime ja usuksime sind? Mis sa teed? 31. Meie esisad sõid kõrves mannat, nagu on kirjutatud: Ta andis neile süüa leiba taevast!“ 32. Siis Jeesus ütles neile: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile! Mooses ei annud teile leiba taevast, aga minu Isa annab teile tõelise leiva taevast! 33. Sest Jumala leib on see, kes tuleb taevast alla

4 p. 2, 13; 11, 55. 14 5 Mo. 18, 15. 15 p. 18, 36. 16 L. 46, 4; 107, 25. 17 s. 11. 18 p. 4, 14; 5, 36. 19 2 Mo. 16, 13 j; L. 78, 24. 20 s. 49; 2 Mo. 16, 15. 21 Mt. 14, 22-27; Mk. 6, 45-52. 22 1 Jh. 3, 23. 23 p. 2, 18. 24 p. 2, 18.

ja annab maailmale elu!" 34. Siis nad ütlesid talle: „Issand, anna meile ikka seda leiba!" 35. Jeesus ütles neile: „Mina olen eluleib. Kes tuleb minu juure, see ei näe nälga, ja kes minusse usub, sellele ei tule ialgi janu! 36. Aga mina olen teile ütelnud, et te olete mind näinud ega usu mitte! 37. Kõik, mis Isa minule annab, tuleb minu juure, ja kes minu juure tuleb, seda ma ei lükka välja. 38. Sest ma olen taevast alla tulnud mitte oma tahtmist tegema, vaid selle tahtmist, kes mind on läkitanud. 39. Aga see on selle tahtmine, kes mind on läkitanud, et ma ühtki ei kaota sellest kõigest, mis ta minule on annud, vaid et ma selle üles äratan viimsel päeval. 40. Sest see on mu Isa tahtmine, et igalhel, kes Poega näeb ja temasse usub, on igavene elu, ja ma äratan tema üles viimsel päeval!"

41. Siis nurisesid juudid tema üle, et ta oli ütelnud: „Mina olen leib, mis taevast on alla tulnud!" 42. Ja nad ütlesid: „Eks see ole Jeesus, Joosepi poeg, kelle isa ja ema me tunneme? Kuidas ta siis ütleb: Ma olen tulnud taevast?" 43. Jeesus vastas ning ütles neile: „Ärge nurisege isekeskis! 44. Ükski ei või tulla minu juure, kui teda ei tõmba Isa, kes mind on läkitanud; ja mina äratan tema üles viimsel päeval. 45. Prohvetite raamatuis on kirjutatud: Nad kõik peavad olema Jumala poolt õpetatud! Igaüks, kes on Isalt kuulnud ja on õppinud, tuleb minu juure. 46. Mitte, et keegi teine oleks näinud Isa kui see, kes on Jumala juurest; see on näinud Isa. 47. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: Kes usub, sellel on igavene elu! 48. Mina olen eluleib. 49. Teie esiisad sõid kõrves mannat ja surid. 50. See on leib, mis taevast alla tuleb, et inimene seda sööks ega sureks. 51. Mina olen elav leib, mis taevast on alla tulnud. Kui keegi sööb seda leiba, siis ta elab igavesti; ja leib, mille mina annan, on minu liha, mille annan maailma elu eest!"

52. Siis riidlesid juudid isekeskis, üteldes: „Kuidas see võib meile anda oma liha süüa?" 53. Siis Jeesus ütles neile: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et kui te ei söö Inimese Poja liha ega joo tema verd, siis ei ole elu teie enestes! 54. Kes sööb minu liha ja joob minu verd, sel on igavene elu; ja mina äratan tema üles viimsel päeval. 55. Sest mu liha on tõeline roog ja mu veri on tõeline jook. 56. Kes sööb minu liha ja joob minu verd, jääb minusse ja mina temasse. 57. Nagu elav Isa mind on läkitanud ja mina elan Isa läbi, nõnda ka see, kes mind sööb, elab minu läbi. 58. See on leib, mis taevast on alla tulnud; see ei ole niisugune, mida sõid teie vanemad ja surid. Kes seda leiba sööb, elab igavesti!" 59. Seda ta ütles kogudusekojas, õpetades Kapernaumas.

Kahtlevad jüngrid

60. Siis paljud tema jüngrid, kui nad seda kuulsid, ütlesid: „See kõne on kõva, kes võib seda kuulda?" 61. Aga et Jeesus iseenesest teadis, et tema jüngrid selle üle nurisesid, ütles ta neile: „Kas see teid pahandab? 62. Aga mis on siis, kui te näete Inimese Poja üles minevat sinna, kus ta enne oli? 63. Vain on, kes teeb elavaks; lihast ei ole kasu millekski; sõnad, mis mina teile olen rääkinud, on vain ja on elu. 64. Aga teie seas on mõned, kes ei usu!" Sest Jeesus teadis algusest peale, kes need olid, kes ei uskunud, ja kes see on, kes tema ära annab. 65. Ja ta ütles: „Sellepärast ma olen teile ütelnud, et ükski ei või tulla minu juure, kui temale seda ei ole annud minu Isa!" 66. Sellest ajast läksid paljud tema jüngrid ära ta järelt ega kõneldud enam temaga.

Peetruse tunnistus Jeesusest

67. Siis Jeesus ütles neile kaheteistkümmele: „Kas ka teie tahate ära minna?"

68. Siimon Peetrus vastas temale: „Issand, kelle juure me läheme? Sinul on igavese elu sõnad. 69. ja me oleme uskunud ja tunnustanud, et sina oled Jumala Poja!" 70. Jeesus kostis neile: „Eks ole mina teid kaksteistkümmend ära valinud, ja üks teie seast on kurat?" 71. Aga ta rääkis Juudast, Iskarioti Siimona pojast; sest see pidi tema ära andma ja oli üks neist kaksteistkümmest.

Jeesus ja tema vennad

7. Ja pärast seda käis Jeesus mööda Galileamaad, sest ta ei tahtnud käia Juudamaal, kuna juudid püüdsid teda tappa. 2. Aga juutide lehtmajade püha oli ligi. 3. Siis ütlesid ta vennad temale: „Mine siit ära Judeasse, et ka su jüngrid näeksid su tegusid, mida sa teed; 4. sest ükski ei tee midagi salajas, kui ta tahab olla avalikkuses. Kui sa niisuguseid asju teed, siis ilmuta ennast maailmale!" 5. Sest ta vennadki ei uskunud temasse. 6. Siis ütles Jeesus neile: „Minu aeg ei ole veel tulnud, aga teie aeg on alati soodus. 7. Maailm ei või teid vihata, aga mind ta vihkab, sest mina tunnistan temast, et tema teod on kurjad. 8. Minge teie üles pühiks; mina veel ei lähe üles neiks pühiks, sest minu aeg ei ole veel täis saanud." 9. Kui ta neile seda oli ütelnud, jäi ta Galileasse. 10. Ent kui ta vennad olid üles läinud pühiks, läks temagi üles, mitte avalikult, vaid otsegu salaja.

11. Siis otsisid juudid teda pühil ja ütlesid: „Kus ta on?" 12. Ja nurisemine tema pärast oli suur hulkade seas. Mõned ütlesid: „Tema on hea!" Teised ütlesid: „Ei, vaid ta eksitab rahvast!" 13. Kuid ükski ei rääkinud temast julgesti hirmu pärast juutide ees.

Jumal on läkitanud Jeesuse

14. Aga kui pühad juba olid poole peale jõudnud, läks Jeesus üles pühakotta ja

õpetas. 15. Siis juudid panid seda imeks ning ütlesid: „Kuidas see kirja tunneb ilma õppimata?" 16. Jeesus aga vastas neile ning ütles: „Minu õpetus ei ole minu oma, vaid selle, kes mind on läkitanud. 17. Kui keegi tahab teha tema tahtmist, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast või kas mina räägin iseenesest. 18. Kes iseenesest räägib, see otsib iseenese austust; aga kes otsib selle austust, kes teda on läkitanud, see on tõeline ja temas ei ole ülekohut. 19. Eks Mooses ole teile annud käsuõpetuse, ja ükski teie seast ei tee käsuõpetuse järele. Miks te püüate mind tappa?" 20. Rahvas vastas: „Sul on kuri vaim; kes püüab sind tappa?" 21. Jeesus kostis ning ütles neile: „Ühe teo ma tegin ja te kõik imestate. 22. Sellepärast on Mooses teile annud ümberlõikamise — mitte nii, et see on Moosesest, vaid esiisadest — ja te lõikate inimese ümber ka hingamispäeval. 23. Kui inimene lõigatakse ümber hingamispäeval, et Mooses käsuõpetust ei rikutaks, miks te siis olete pahased minule, et ma olen kogu inimese terveks teinud hingamispäeval? 24. Ärge mõistke kohut silmnäo järele, vaid mõistke õiget kohut!"

25. Siis ütlesid mõned Jeruusalema elanikest: „Eks see ole see, keda nad püüavad tappa?" 26. Ja ennäe, tema räägib vabalt ja nad ei ütle talle midagi. Kas on ehk meie ülemad tõesti ära tunnustanud, et tema on Kristus? 27. Ometi me teame, kust ta on. Aga kui Kristus tuleb, siis ei tea ükski, kust ta on!" 28. Siis Jeesus hüüdis pühakojas õpetades ning ütles: „Küll te tunnute mind ja teate, kust ma olen, ja ma ei ole tulnud iseenesest; aga tõeline on see, kes mind on läkitanud, keda te ei tunne. 29. Mina tunnen teda, sest ma olen temast, ja tema on mind läkitanud!" 30. Siis nad püüdsid teda kinni võtta, aga ükski ei pistnud kätt tema külge, sest tema tund

35 s. 48; p. 4, 14; 7, 37; 18, 55; 1. 36 s. 26, 29. 37 p. 17, 6; Mt. 11, 28. 38 p. 4, 34; 5, 30. 39 p. 10, 28; 17, 12. 40 p. 5, 29; 11, 24. 41 Lk. 4, 22. 42 s. 65. 43 s. 54, 13; Jh. 31, 33; 1. 44 p. 1, 18. 45 p. 3, 16; 18. 46 s. 35. 47 s. 31, 32; 2 Mo. 16, 15; Lk. 78, 24; 1 Ko. 10, 3, 5. 48 s. 10, 5, 10. 49 p. 15, 4; 1 Jh. 3, 24. 50 Mt. 11, 6. 51 p. 3, 13. 52 s. 2 Ko. 3, 6. 53 p. 13, 11. 54 s. 37, 44.

68 s. 63. 69 p. 1, 49; 11, 27; Mt. 16, 16. 70 p. 17, 12. 71 p. 12, 4; Mt. 26, 47. 1 p. 6, 1. 2 s. Mo. 23, 34. 3 p. 2, 12; Mt. 12, 46; Ap. 1, 14. 4 p. 2, 4. 5 p. 15, 18. 6 p. 9, 22; 12, 42; 19, 38. 7 Mt. 13, 54. 8 p. 8, 28. 9 p. 5, 41, 44. 10 p. 5, 16; 18; Ap. 7, 53. 11 p. 8, 48; 52; 10, 20. 12 p. 5, 16. 13 s. Mo. 17, 10; 1. 14 p. 5, 8; 1. 15 p. 8, 20; Lk. 22, 53. 16 s. 19. 17 p. 8, 26, 42, 55. 18 p. 10, 15; Mt. 11, 27. 19 p. 8, 20; Lk. 22, 53.

ei olnud veel tulnud. 31. Aga paljud rahva seast uskusid temasse ja ütlesid: „Kui Kristus tuleb, kas ta peaks tegema veel rohkem tunnustähti kui see on teinud?“ 32. Variserid kuulsid rahvast isekeskis seda temast sosistavat. Ja variserid ja ülempreestrid läkitasid sulaseid teda kinni võtma. 33. Siis ütles Jeesus neile: „Ma olen veel üürikesse aja teie juures ja siis ma lähen selle juure, kes mind on läkitanud. 34. Siis te otsite mind, aga ei leia, ja kus ma olen, sinna te ei või tulla!“ 35. Siis ütlesid juudid isekeskis: „Kuhu ta tahab minna, et me teda ei peaks leidma? Mõtleb ta minna hajuvil asuvate kreeklaste juure ja õpetada kreeklasi? 36. Mis sõna see on, mis ta ütles: Te otsite mind, aga ei leia, ja kus ma olen, sinna te ei või tulla?“

Elav vesi

37. Aga pühade viimsel, suurel päeval seisis Jeesus ja kõneles valju häälega ning ütles: „Kui kellelgi on janu, see tulgu minu juure ja joogu! 38. Kes usub minusse, nagu Kiri ütleb, selle ihust peavad voolama elava vee jõed!“ 39. Aga seda ta ütles Vaimust, kelle pidid saama need, kes temasse usuvad; sest veel ei olnud Vaimu, ei olnud ju Jeesust veel mitte austatud.

40. Siis ütlesid paljud rahva seast, kes seda kõnet kuulsid: „Tema on tõesti see prohvet!“ 41. Teised ütlesid: „Tema on Kristus!“ Aga muud ütlesid: „Ega siis Kristus Galileast tule?“ 42. Eks Kiri ütles, et Kristus tuleb Taaveti soost ja Petlemast, alevist, kust oli Taavet?“ 43. Siis tekkis lahkmeel rahva sekka tema pärast. 44. Aga mõned neist tahtsid teda kinni võtta, kuid ükski ei pistnud kätt tema külge.

45. Nii tulid sulased ülempreestrite ja variseride juure tagasi. Ja need küsisid neilt: „Mispärast te ei ole teda toonud?“ 46. Sulased kostsid: „Ükski inimene ei

ole iialgi nõnda rääkinud nagu see inimene!“ 47. Siis vastasid variserid neile: „Kas teiegi olete eksitatud? 48. Kas ükski ülemaist või variseridest on uskunud temasse? 49. Aga see rahvahulk, kes ei tunne käsuõpetust, on neetud!“ 50. Nikodemus, kes enne oli tema juure tulnud ja oli üks nende seast, ütles neile: 51. „Kas meie seadus inimese hukka mõistab, enne kui ta tema üle kuulab ja teada saab, mis ta on teinud?“ 52. Nad vastasid ning ütlesid temale: „Oled ka sina Galileast? Uuri ja vaata, et Galileast ei tõuse prohvetit!“ [53. Ja igaüks läks koju.

Abielurikkumisel tabatud naine

8. Aga Jeesus läks Õlimäele. 2. Vara hommikul ta tuli jälle pühakotta ja kõik rahvas tuli tema juure; ja ta istus maha ja õpetas neid. 3. Seal kirjatundjad ja variserid tõid tema juure naise, kes oli tabatud abielurikkumisel. Ja nad panid ta keskpäika seisma. 4. ning ütlesid temale: „Õpetaja, see naine tabati abielurikkumisel! 5. Aga Mooses on käsuõpetuses käskinud meid niisugused kividega surnuks visata. Mis siis sina ütled?“ 6. Seda nad ütlesid teda kiusates, et neil oleks kaebamist tema peale. — Jeesus kummardas ja kirjutas sõrmega maa peale.

7. Kui nad siis küsid käisid temale peale, ajas ta enese sirgu ning ütles neile: „Kes teie seast on patuta, see olgu esimene tema peale kivi viskama!“

8. Ja ta kummardas jälle ning kirjutas maa peale. 9. Kui nad seda kuulsid ja südame-tunnistus neid süüdistas, läksid nad välja üksteise järele, vanemad eesotsas. Ja Jeesus jäi sinna üksi ja naine, nagu ta seal seisis. 10. Ent Jeesus ajas enese sirgu ega näinud kedagi muud kui naist; ja ta ütles naisele: „Naine, kus on need sinu süüdistajad? Ega keegi ole sind hukka mõistnud?“ 11. Naine vastas: „Mitte keegi, Issand!“ Jeesus ütles: „Ega minagi

31 p. 8, 30. 33 p. 13, 33; 16, 5. 34 p. 8, 21. 37 p. 4, 10; 3 Mo. 23, 36. 38 p. 4, 14; 18, 12, 3; 44, 3; 11, 3, 1. 39 p. 16, 7. 40 p. 6, 14; 5 Mo. 18, 15. 41 p. 1, 46; 42 p. 5, 7; 123. 43 p. 9, 16. 44 p. 30. 46 Mt. 7, 28 j. 50 p. 3, 1 j. 51 p. 5, 14. 52 p. 41. 53 p. 3 Mo. 20, 10. 6 p. 5 Mo. 17, 7; Mt. 7, 35; Ro. 2, 1. 9 Ro. 2, 22.

sind hukka mõista; mine ja ära tee enam pattu!“]

Maailma valgus

12. Siis rääkis Jeesus jälle neile ning ütles: „Mina olen maailma valgus. Kes mind järgib, see ei käi pimeduses, vaid temal on elu valgus!“ 13. Siis variserid ütlesid talle: „Sina tunnistad iseenest, sinu tunnistus ei ole tõsi!“ 14. Jeesus vastas ning ütles neile: „Ehk mina küll iseenest tunnistan, on mu tunnistus siiski tõsi, sest ma tean, kust ma olen tulnud ja kuhu ma lähen. Aga teie ei tea, kust ma tulen ja kuhu ma lähen. 15. Teie mõistate kohut liha järele, mina ei mõista kohut kellegi üle!“ 16. Aga kui mina ka kohut mõistan, siis on minu otsus tõsi, sest mina ei ole üks, vaid minuga on see, kes mind on läkitanud. 17. Ja teie käsuõpetuseski on kirjutatud, et kahe inimese tunnistus on tõsi. 18. Mina annan enesest ise tunnistust, ja ka Isa, kes mind on läkitanud, tunnistab minust!“ 19. Siis nad ütlesid temale: „Kus on sinu Isa?“ Jeesus vastas: „Teie ei tunne mind ega mu Isa. Kui te mind tunneksite, siis te tunneksite ka mu Isa!“ 20. Need sõnad rääkis Jeesus ohviraha kirstu juures, kui ta pühakojas õpetas. Ja ükski ei võtnud teda kinni, sest tema tund ei olnud veel tulnud.

Jeesus ei ole sellest maailmast

21. Siis ütles Jeesus taas neile: „Mina lähen ära ja te otsite mind, ja te surete oma pattudesse. Kuhu mina lähen, sinna teie ei või tulla!“ 22. Siis ütlesid juudid: „Kas ta õige tahab ennast tappa, et ta ütleb: Kuhu mina lähen, sinna teie ei või tulla?“ 23. Ja ta ütles neile: „Teie olete alt, mina olen ülalt; teie olete sellest maailmast, mina ei ole sellest maailmast. 24. Sellepärast ma ütlesin teile, et te surete oma pattudesse; sest kui te ei usu, et mina see olen, siis te surete oma pattudesse!“ 25. Nemad aga ütlesid

temale: „Kes sa siis oled?“ Jeesus vastas neile: „Kõigepealt see, mida ma teile ütlen. 26. Mul on teist palju ütelda ja teie kohta otsustada; aga see, kes mind on läkitanud, on tõeline, ja mis ma temalt olen kuulnud, seda ma räägin maailmale!“ 27. Nad ei saanud aru, et ta rääkis neile Isast. 28. Siis ütles Jeesus: „Kui te Inimese Poja olete ülendanud, siis te mõistate, et mina see olen ja et ma ei tee midagi iseenest, vaid räägin seda selle järele, kuidas mu Isa mind on õpetanud. 29. Ja see, kes mind on läkitanud, on minuga; ta ei ole mind üksi jättnud, sest ma teen ikka, mis on tema meelt mõõda!“ 30. Kui ta seda rääkis, uskusid paljud temasse.

Vaidlus juutidega

31. Siis ütles Jeesus juutidele, kes teda uskusid: „Kui te jääte minu sõnasse, siis te olete tõesti minu jüngrid. 32. ja tunnetate tõde, ja tõde teeb teid vabaks!“ 33. Nemad kostsid temale: „Meie oleme Aabrahami sugu ega ole veel iialgi kedagi orjanud; kuidas sa siis ütled: Te saate vabaks?“ 34. Jeesus kostis neile: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et igaüks, kes teeb pattu, on patu ori!“ 35. Ent ori ei jää majasse igavesti, poeg jääb igavesti. 36. Kui nüüd Poeg teid vabaks teeb, siis te olete õieti vabad! 37. Ma tean, et te olete Aabrahami sugu; aga te püüate mind tappa, sest mu sõna ei mahu teisse. 38. Mina räägin, mida olen näinud oma Isalt, ja teie teete, mida olete kuulnud oma isalt!“ 39. Nad vastasid ning ütlesid temale: „Meie isa on Aabraham!“ Jeesus ütles neile: „Kui te oleksite Aabrahami lapsed, siis te teeksite ka Aabrahami tegusid. 40. Aga nüüd te püüate tappa mind, inimest, kes olen rääkinud teile tõtt, mida ma olen kuulnud Jumalalt. Seda ei ole Aabraham teinud. 41. Teie teete oma isa tegusid!“ Nad ütlesid temale: „Meie ei ole sündinud porduelust; meil on üks isaks, Jumal!“ 42. Jeesus

12 p. 1, 5, 9; 12, 46; 14, 49, 6. 14 p. 5, 31. 16 p. 29; p. 16, 32. 17 p. 5 Mo. 17, 6; 19, 15. 19 p. 14, 7; 16, 3. 20 p. 7, 30; Lk. 22, 53. 21 p. 7, 34; 13, 33. 22 p. 7, 35. 23 p. 3, 31. 24 p. 3, 14; 12, 32. 25 p. 16. 26 p. 7, 31. 27 p. 15, 10, 14. 28 p. 3, 9. 29 p. 3, 9; Lk. 3, 8. 30 p. 2, 19; 1 Jh. 3, 8. 31 p. 16, 30. 32 p. 16, 30. 33 p. 16, 30. 34 p. 16, 30. 35 p. 16, 30. 36 p. 16, 30. 37 p. 16, 30. 38 p. 16, 30. 39 p. 16, 30. 40 p. 16, 30. 41 p. 16, 30. 42 p. 16, 30.

ütles neile: „Oleks Jumal teie isa, siis te armastaksite mind, sest mina olen lähtunud Jumalast ja tulen temast, sest ma ei ole ju tulnud iseenesest, vaid tema on mind läkitanud. 43. Mispärast te ei mõista minu kõnet? Sellepärast et te ei või kuulda minu sõna. 44. Teie olete oma isast kuradist ja oma isa himude järele te tahate teha! Tema on inimese tapja olnud algusest peale ega ole jäänud püsima jõesse, sest tõde ei ole tema sees. Kui ta räägib valet, siis ta räägib omast, sest ta on valetaja ja vale isa! 45. Aga et mina tõtt räägin, siis te ei usu mind! 46. Kes teie seast võib mind patust süüdistada? Kui mina tõtt räägin, miks te siis ei usu mind? 47. Kes Jumalast on, see kuuleb Jumala sõnu. Teie ei kuule selle pärast, et teie ei ole Jumalast!“

48. Siis kostsid juudid ning ütlesid talle: „Eks me ütle õigesti, et sina oled samaarlane ja et sul on kuri vaim?“ 49. Jeesus vastas: „Mul ei ole kurja vaimu, aga ma austan oma Isa ja teie teotate mind. 50. Mina aga ei otsi oma au; üks on, kes seda otsib ja kohut mõistab! 51. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et kui keegi minu sõna peab, siis ta ei näe surma igavesti!“ 52. Juudid ütlesid temale: „Nüüd me oleme ära tunnud, et sul on kuri vaim! Aabraham on surnud ja prohvetid, ja sina ütled: Kui keegi minu sõna peab, siis ta ei maitse surma igavesti!“ 53. Kas sina oled suurem kui meie isa Aabraham, kes on surnud? Ja prohvetid on surnud. Kelleks sina ennast pead?“ 54. Jeesus vastas: „Kui mina iseenesest annan austust, siis ei ole mu austus midagi; minu Isa on, kes mulle annab austuse, keda te ütlete oma Jumala olevat. 55. Ja teie ei ole teda tunnud, aga mina tunnen teda. Ja kui ma ütlesin, et ma teda ei tunne, siis ma oleksin teie sarnane valelik; aga ma tunnen teda ja pean tema sõna. 56. Aabraham, teie isa, hakkas rõõmutsema, et tema saab näha minu päeva. Ja ta nägi seda ja oli

rõõmus!“ 57. Siis ütlesid juudid temale: „Sa ei ole veel viiskümmend aastat vana ja oled näinud Aabrahami?“ 58. Jeesus ütles neile: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et enne kui Aabraham sündis, olin mina!“ 59. Siis nad haarasid kive, et tema peale visata. Aga Jeesus peitis enese ära ja väljus pühakojast.

Jeesus teeb nägijaks pimedana sündinu

9. Ja mööda minnes ta nägi inimest, kes sündimisest saadik oli olnud pime. 2. Ja tema jüngrid küsisid temalt: „Rabi, kes on pattu teinud, kas tema või ta vanemad, et ta on sündinud pimedana?“ 3. Jeesus vastas: „Ei ole tema pattu teinud ega ta vanemad, vaid et Jumala teod saaksid temas avalikuks. 4. Meie peame tegema selle tegusid, kes mind on läkitanud, niikaua kui päeva on; öö tuleb, mil ükski ei või midagi teha! 5. Niikaua kui ma olen maailmas, olen ma maailma valgus!“ 6. Kui ta seda oli ütelnud, sülitas ta maha ja tegi süljest muda ning võidis selle mudaga tema silmad. 7. Ja ütles talle: „Mine pese silmi Siiloe tiigis!“ — Siiloe tähendab „Läkitatu“. — Siis ta läks sinna ja pesi, ja tuli nägijana tagasi. 8. Aga naabrid ja kes teda varemini olid näinud kerjuse olevat, ütlesid: „Eks see ole sama, kes istus ja kerjas?“ 9. Ühed ütlesid: „See on samal!“ Aga teised: „Ei ole, vaid ta on tema sarnane!“ Tema ise ütles: „Mina olen seal!“ 10. Siis nad küsisid temalt: „Kuidas siis sinu silmad avati?“ 11. Tema vastas: „Inimene, keda kutsutakse Jeesuseks, tegi muda ja võidis sellega mu silmi ja ütles mulle: Mine Siiloe tiigi ääre ja pese silmi! Aga kui ma sinna läksin ja pesin, sain ma nägijaks!“ 12. Siis ütlesid nad temale: „Kus ta on?“ Tema ütles: „Ei mina tea!“ 13. Siis nad viisid tema, kes enne oli pime olnud, variseride juure. 14. Aga see oli hingamispäev, kui Jeesus tegi muda ja avas ta silmad. 15. Siis küsisid variseridki taas temalt,

kuidas ta oli nägijaks saanud. Aga tema ütles neile: „Ta pani muda mu silmadele ja ma pesin näo ning sain nägijaks!“ 16. Siis ütlesid mõned variseridest: „See inimene ei ole Jumalast, sest ta ei pea hingamispäeva!“ Teised ütlesid: „Kuidas võib patune inimene teha niisuguseid tunnustähti?“ Ja nende seas oli lahkmeel. 17. Nüüd nad ütlesid taas pimedale: „Sina, mis sina ütled temast, et ta su silmad avas?“ Tema ütles: „Ta on prohvet!“ 18. Aga juudid ei uskunud, et ta oli olnud pime ja oli saanud nägijaks, kuni nad kutsusid nägijaks-saanu vanemad. 19. Ja küsisid neilt ning ütlesid: „Kas see on teie poeg, kelle te ütlete pimedana sündinud olevat? Kuidas ta siis nüüd näeb?“ 20. Ta vanemad kostsid neile ning ütlesid: „Me teame, et see on meie poeg ja et ta sündis pimedana. 21. Aga kuidas ta nüüd näeb, seda me ei tea; või kes ta silmad avas, seda me ei tea. Ta on küllalt vana, küsige temalt eneselt, küllap ta ise kostab enese eest!“ 22. Seda ütlesid ta vanemad, sest nad kartsid juute; sest juudid olid juba isekeski võtnud nõuks, et kui keegi peaks teda tunnustama Kristuseks, siis see lükatakse kogudusest välja. 23. Sellepärast ütlesid ta vanemad: „Ta on küllalt vana, küsige temalt eneselt!“ 24. Siis nad kutsusid teist korda inimese, kes oli pime olnud, ja ütlesid temale: „Anna Jumalale au! Me teame, et see inimene on patune!“ 25. Tema vastas nüüd: „Kas ta on patune, seda ma ei tea; üht ma tean, et olin pime ja nüüd näen!“ 26. Nad küsisid nüüd temalt: „Mis ta tegi sulle? Kuidas ta su silmad avas?“ 27. Ta vastas neile: „Ma juba ütlesin teile, aga te ei võtnud kuulda. Miks te jälle tahate kuulda? Või tahate teiegi hakata tema jügreiks?“ 28. Siis nad hakkasid teda söimama ja ütlesid: „Sina oled tema jünger, meie aga oleme Moosese jüngrid!“ 29. Me teame, et Jumal on rääkinud Moosesele, aga kust see inimene on, seda me ei tea!“ 30. Mees kostis ning ütles neile: „See ongi imelik,

et te ei tea, kust ta on, ja tema avas mu silmad! 31. Me ju teame, et Jumal ei kuule patuseid, vaid kui keegi on jumalakartlik ja teeb tema tahtmist, siis seda ta kuuleb. 32. Maailma algusest ei ole kuulnud, et keegi on avanud sündinud pimedate silmad. 33. Kui ta ei oleks Jumalast, siis ta ei võiks midagi teha!“ 34. Nad kostsid ning ütlesid talle: „Sina oled koguni pattudes sündinud ja sina õpetad meid?“ Ja nad tõukasid ta välja. 35. Jeesus sai kuulda, et nad olid ta välja tõuganud; ja kui ta tema leidis, ütles ta: „Kas sa usud Inimese Pojasse?“ 36. Tema vastas ja ütles: „Issand, kes see on, et võiksin uskuda temasse?“ 37. Jeesus ütles temale: „Sa oled ju teda näinud ja see on tema, kes sinuga räägib!“ 38. Aga tema ütles: „Issand, ma usun!“ Ja ta kummardas teda. 39. Ja Jeesus ütles: „Mina olen tulnud kohtumõistmiseks sellesse maailma, et need, kes ei näe, saaksid nägijaks, ja kes näevad, saaksid pimedaks!“ 40. Ja mõned variseridest, kes olid tema juures, kuulsid seda ja ütlesid: „Kas meiegi oleme pimedad?“ 41. Jeesus ütles neile: „Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil pattu; aga et te nüüd ütlete: Me näeme! siis jääb teie patt teile!“

Võrdluspilt lambatarast

10. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: kes ei lähe uksest sisse lambatarasse, vaid astub sisse mujalt, see on varas ja röövel! 2. Aga kes uksest sisse läheb, see on lammaste karjane; 3. sellele avab uksehoidja, ja lambad kuulevad ta häält, ja ta kutsub omi lambaid nimepidi ja viib nad välja. 4. Ja kui ta oma lambad on välja ajanud, käib ta nende ees ja lambad järgivad teda, sest nad tunnevad tema häält. 5. Aga võõrast nad ei järgi, vaid põgenevad tema eest, sest nad ei tunne võõraste häält!“ 6. Selle võrdumi Jeesus ütles neile; nemad aga ei saanud aru, mis see on, mida ta neile rääkis. 7. Sellepärast ütles Jeesus taas: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile,

44 1 Mo. 3, 4; 1 Ku. 22, 22; 2 Pe. 2, 4; 1 Jh. 3, 8 li. 47 p. 10, 26; 18, 37; 1 Jh. 4, 6. 48 p. 7, 20. 50 p. 5, 47. 51 p. 5, 24; 6, 40.47. 54 p. 5, 31.41. 55 p. 7, 28. 56 Lk. 10, 24. 59 p. 10, 31. 2 Lk. 13, 2. 3 p. 11, 4. 4 p. 5, 17.19; 11, 9. 5 p. 8, 12. 6 Mk. 8, 23. 14 p. 5, 9. 46 2 Ko. 5, 21; He. 7, 26; 1 Pe. 2, 22. 51 p. 5, 24; 6, 40.47. 54 p. 5, 31.41. 55 p. 7, 28. 56 Lk. 10, 24. 59 p. 10, 31. 2 Lk. 13, 2. 3 p. 11, 4. 4 p. 5, 17.19; 11, 9.

16 s. 31.32; p. 7, 43. 17 Lk. 7, 16. 22 p. 7, 13; 12, 42. 24 Jo. 7, 19. 28 p. 8, 39. 30 p. 10, 37 li. 31 Op. 15, 29; Js. 1, 15. 33 s. 16; p. 3, 2. 34 s. 2; Lk. 6, 22. 35 Mt. 14, 23. 37 p. 4, 26. 39 Mt. 13, 11 li. 41 p. 15, 22; Op. 26, 12. 3 Js. 43, 1. 4 p. 8, 43.

et mina olen lammaste üks! 8. Kõik, kes on tulnud enne mind, on vargad ja röövliid; lambad aga ei ole neid kuulnud! 9. Mina olen üks. Kui keegi minu kaudu sisse läheb, siis ta saab õndsaks ja käib sisse ja välja ja leiab karjamaad. 10. Varas ei tule muu pärast kui varastama ja tapma ning hukkama. Mina olen tulnud, et neil oleks elu ja kõike ülirohkestil!

Hea karjane

11. Mina olen hea karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest. 12. Palgaline ja kes ei ole karjane, kelle omad lambad ei ole, näeb hundi tulevat ja jätab lambad maha ja põgeneb — ja hunt kisub neid ja ajab nad laiali. 13. — Ta põgeneb, sest ta on palgaline ega hooli lammastest. 14. Mina olen hea karjane ja tunnen omi ja minu omad tunnevad mind. 15. nõnda nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen Isa, ja ma jätan oma elu lammaste eest. 16. Ja mul on veel teisi lambaid, kes ei ole sellest tarast; needki ma pean tooma siia, ja nad kuulevad minu häält, ja siis on üks kari ja üks karjane. 17. Sellepärast Isa armastab mind, et ma jätan oma elu, et seda jälle võtta. 18. Ükski ei võta seda minult, vaid ma jätan selle iseenesest. Mul on meelevad seda jätta ja mul on meelevad seda jälle võtta. Selle käsusõna ma olen saanud oma Isalt! 19. Siis tekkis taas vaidlus juutide keskel nende sõnade pärast. 20. Ja paljud nende seast ütlesid: „Tema on kuri vaim ja ta jampsib! Miks te teda kuulate?“ 21. Teised ütlesid: „Need ei ole seestunu sõnad; ega kuri vaim või avada pimedate silmi?“

Jeesus pühade puhul Jeruusalemas

22. Siis tulid templi uuendamise pühad Jeruusalemas. Oli talv. 23. Ja Jeesus kõndis pühakojas Saalomoni võlvitud hoones. 24. Siis juudid asusid ta ümber ja ütlesid temale: „Kaua sa pead meie hinge kahevahel? Oled sa Kristus,

siis ütle meile seda lausa!“ 25. Jeesus kostis neile: „Ma olen teile juba ütelnud, aga te ei usu! Teod, mis ma teen oma Isa nimel, need tunnistavad minust. 26. Teie aga ei usu, sest teie ei ole minu lammaste hulgast. 27. Minu lambad kuulevad minu häält ja mina tunnen neid ja nemad järgivad mind. 28. Ja mina annan neile igavese elu ja nemad ei saa iialgi hukka, ja ükski ei kisu neid minu käest. 29. Minu Isa, kes nad mulle on annud, on suurem kui kõik; ja ükski ei saa neid minu Isa käest ära kiskuda. 30. Mina ja Isa oleme üks!“

Juutide vaenulikkus

31. Siis võtsid juudid jälle maast kive, et teda nendega visata. 32. Jeesus kostis neile: „Palju häid tegusid ma olen teile näidanud oma Isast; missuguse teo pärast nende seast te tahate mind kividega visata?“ 33. Juudid vastasid temale: „Hea teo pärast me ei viska sind kividega, vaid Jumala pilkamise pärast ja et sina, kes oled inimene, pead ennast Jumalaks!“ 34. Jeesus vastas neile: „Eks teie käsüõpetuses ole kirjutatud: Mina olen ütelnud: Teie olete jumalad! 35. Kui ta nimetab jumalaks neid, kellede kätte sai Jumala sõna — ja Kiri ei või jääda vaks — 36. kuidas te siis ütlete sellele, keda Isa on pühitsenud ja läkitanud maailma: Sina pilkad Jumalat! sellepärast et ma ütlesin: Mina olen Jumala Poeg? 37. Kui ma ei tee oma Isa tegusid, siis ärge mind uskuge; 38. aga kui ma teen, siis uskuge neid tegusid, kui te ka mind ei usu, et te tunneksite ja saaksite aru, et Isa on minus ja mina olen Isa!“ 39. Siis nad püüdsid taas teda kinni võtta, aga ta pääsis nende käest.

40. Ja tema läks jälle teisele poole Jordanit, sinna paika, kus Johannes esmalt oli olnud ristimas; ja ta viibis seal. 41. Ja paljud tulid tema juure ja ütlesid: „Johannes ei teinud küll ühtki tunnistähte; aga kõik, mis Johannes sellest

mehest on ütelnud, on tõsi!“ 42. Ja seal uskusid paljud temasse.

Laatsaruse ülesäratamine

11. Aga keegi Laatsarus Betaaniast, Maarja ja tema õde Marta alevist, oli haige. 2. Maarja aga oli see, kes Issandat oli kalli salviga võidnud ja tema jalgu oma juustega kuivatanud. Tema vend Laatsarus oligi haigestunud. 3. Siis läkitasid õed tema juure ütlema: „Issand, vaata, see, keda sa armastad, on haigel!“ 4. Kui Jeesus seda kuulis, ütles ta: „See haigus ei ole surmaks, vaid Jumala austuseks, et Jumala Poega selle läbi austataks!“ 5. Aga Jeesus armastas Martat ja tema õde ja Laatsarust. 6. Kui ta nüüd kuulis tema haige olevat, siis ta viibis veel kaks päeva seal paigas, kus ta oli. 7. Pärast seda ütles ta jüngeritele: „Lähme jälle Juudamaale!“ 8. Jüngerid ütlesid temale: „Rabi, äsja püüdsid juudid sind kividega visata ja sa lähed jälle sinna?“ 9. Jeesus kostis: „Eks kaksteistkümmend tundi ole päevas? Kui keegi kõnnib päeval, siis ta ei komista, sest ta näeb selle maailma valgust. 10. Aga kui keegi kõnnib öösel, siis ta komistab, sest temas ei ole valgust!“ 11. Seda ta rääkis. Ja pärast seda ta ütles neile: „Laatsarus, meie sõber, magab, aga ma lähen teda unest äratama!“ 12. Siis ütlesid tema jüngerid: „Issand, kui ta magab, siis ta saab terveks!“ 13. Aga Jeesus rääkis ta surmast; nemad aga mõtlesid, et ta räägib une magamisest. 14. Siis Jeesus ütles neile lausa: „Laatsarus on surnud, 15. ja ma olen rõõmus teie pärast, et ma ei olnud seal, et te usuksite. Aga läki tema juure!“ 16. Siis ütles Toomas, keda hüütakse Kaksikuks, kaasjüngeritele: „Lähme ka meie, et ühes temaga surra!“

17. Kui nüüd Jeesus tuli, leidis ta, et Laatsarus oli juba neli päeva hauas olnud. 18. Aga Betaania oli Jeruusalema lähedal, umbes viisteistkümmend vagu maad sellest. 19. Ja palju juute oli tulnud Marta ja Maarja juure neid trööstima nende

venna pärast. 20. Kui nüüd Marta kuulis, et Jeesus on tulemas, läks ta temale vastu; aga Maarja jäi koju. 21. Siis Marta ütles Jeesusele: „Issand, kui sa oleksid siin olnud, mu vend ei oleks surnud! 22. Aga nüüdki ma tean, et Jumal sulle annab, mis sa iganes Jumalalt palud!“ 23. Jeesus ütles talle: „Sinu vend tõuseb üles!“ 24. Marta ütles talle: „Ma tean, et ta üles tõuseb ülestõusmises viimisel päeval!“ 25. Jeesus ütles temale: „Mina olen ülestõusmine ja elu; kes minusse usub, see elab, ehk ta küll sureb! 26. Ja igaüks, kes elab ja minusse usub, see ei sure igavesti. Kas sa usud seda?“ 27. Ta ütles temale: „Jah, Issand, mul on see usk, et sina oled Kristus Jumala Poeg, kes maailma on tulemas!“ 28. Ja kui ta seda oli ütelnud, läks ta ja kutsus oma õde Maarja salaja ning ütles: „Õpetaja on siin ja kutsub sind!“ 29. Kui õde seda kuulis, tõusis ta sedamaid ja läks tema juure. 30. Sest Jeesus ei olnud veel jõudnud alevisse, vaid oli veel seal paigas, kus Marta teda oli kohanud.

31. Kui nüüd juudid, kes olid Maarja juures toas teda trööstimas, nägid, et Maarja rutates tõusis ja väljus, järgisid nad teda mõeldes, et ta läheb haua juure nutma. 32. Kui siis Maarja jõudis sinna, kus Jeesus oli, ja teda nägi, heitis ta maha tema jalgade ette ning ütles talle: „Issand, oleksid sa siin olnud, mu vend ei oleks surnud!“ 33. Kui nüüd Jeesus nägi teda nutvat ja juute, kes temaga olid tulnud, ka nutvat, ärritus ta vaimus ja võpatas. 34. Ja ta ütles: „Kuhu te olete ta pannud?“ Nad ütlesid temale: „Issand, tule ja vaata!“ 35. Jeesus nuttis. 36. Siis ütlesid juudid: „Vaata, kuidas ta teda armastas!“ 37. Aga mõned nende seast ütlesid: „Kas tema, kes avas pimedate silmad, ei võinud teha, et ka see ei oleks surnud?“ 38. Siis Jeesus ärritus taas iseeneses ning tuli haua juure. See oli koobas ja selle avausel lasus kivi. 39. Jeesus ütles: „Tõstke kivi ära!“ Siis ütles surnu õde Marta temale: „Issand,

8 Jt. 23, 2; Hs. 34, 2 j. 10 L. 23, 1. 11 p. 15, 13; Jh. 40, 11; Hs. 34, 11 j. 37, 24. 14 2 Tl. 2, 19.
15 Mt. 11, 27. 16 p. 11, 52; Jh. 49, 6. 18 p. 5, 26; 14, 31. 19 p. 7, 41; 9, 16. 20 p. 7, 20. 23 Ap. 3, 11.
25 p. 5, 36; 15, 24. 26 p. 8, 45. 27 p. 3, 4; p. 8, 19, 47. 28 p. 6, 39; 17, 12. 29 p. 14, 28.
30 p. 17, 21. 31 p. 8, 59. 33 p. 5, 18; Mt. 26, 65. 34 L. 82, 6. 36 p. 5, 17 j. 38 p. 14, 11.
39 p. 8, 59; Lk. 4, 30. 40 p. 1, 28.

1 Lk. 10, 38 j. 2 p. 12, 3. 3 Jt. 31, 3. 4 p. 9, 3. 5 p. 14, 21. 8 p. 8, 59; 10, 31.
9 p. 9, 4 j. 10 p. 8, 21; 12, 35. 11 Mt. 9, 24. 14 p. 5, 29; 6, 40; Lk. 14, 14.
26 p. 6, 35-51; 8, 51. 27 p. 6, 69. 30 p. 8, 20. 33 p. 13, 21. 35 Lk. 19, 41. 38 Mt. 27, 66.

ta lehkab juba, sest on juba neljas päev!" 40. Jeesus ütleb temale: „Eks ma ütelnud sulle: kui sa usuksid, saaksid sa näha Jumala au?" 41. Siis nad tõstsid kivi ära. Aga Jeesus tõstis oma silmad üles ja ütles: „Ma tänan sind, Isa, et sa mind oled kuulnud! 42. Mina ju teadsin, et sa mind ikka kuuled; kuid rahva pärast, kes siin ümber seisab, ma räägin, et nad usuksid, et sina mind oled läkitanud!" 43. Ja kui ta seda oli ütelnud, hüüdis ta suure häälega: „Laatsarus, tule välja!" 44. Ja surnu tuli välja jalust ja käsist mähkmetega mähitud ja nagu higrätkusse mässitud. Jeesus ütleb neile: „Päästke ta lahti ja laske ta minna!"

Vandenõu Jeesuse tapmiseks

45. Siis palju juute, kes olid tulnud Maarja juure ja olid näinud, mis Jeesus oli teinud, uskusid temasse. 46. Aga mõned neist läksid variseride juure ja ütlesid neile, mis Jeesus oli teinud. 47. Siis ülempreestrid ja variserid kogusid kokku Suurkohtu ja ütlesid: „Mida me peame tegema? Sest see inimene teeb palju tunnustähti. 48. Kui me ta nõnda jätame, usuvad kõik temasse; siis tulevad roomlased ja võtavad ära meie paiga ja rahva!" 49. Aga üks nende seast, Kaifas, kes oli sel aastal ülempreester, ütles neile: „Te ei tea midagi 50. ega mõtle sellele, et teile on parem, et üks inimene sureb rahva eest kui et kogu rahvas hukku!" 51. Ent seda ta ei ütelnud iseenesest, vaid olles sel aastal ülempreester, kuulutas ta prohveti viisil, et Jeesus pidi surema rahva eest, 52. ja mitte ainult selle rahva eest, vaid et ta ka hajuvi elavad Jumala lapsed koguks ühtekokku. 53. Sellest päevast alates nad pidasid nüüd üheskoos nõu teda ära tappa.

54. Siis ei käinud Jeesus enam avalikult juutide seas, vaid läks sealt ära kõrvaldada kohta, Efraimi-nimelisse linna; ja ta viibis seal oma jüngritega. 55. Aga juutide paasapühad olid ligi, ja paljud

läksid sealt maalt enne paasapühi üles Jeruusalemma endid puhastama. 56. Siis nad otsisid Jeesust ja rääkisid üksteisega pühakojas seistes: „Mis te arvate, kas ta ei tule pühiks?" 57. Ülempreestrid ja variserid olid aga annud käsud, et kui keegi peaks teadma, kus ta on, see annaks seda teada, et nad ta kinni võtaksid.

Jeesust võetakse Betaanias

12. Kuus päeva enne paasapüha tuli Jeesus Betaaniasse, kus elas Laatsarus, kelle Jeesus oli surnuist üles äratanud. 2. Siis nad tegid seal temale söömaaja ja Marta ümmardas. Ja Laatsarus oli üks neist, kes ühes temaga lauas istusid. 3. Siis võttis Maarja naela selget, väga kallist nardisalvi ning võidis Jeesuse jalgu ja kuivatas ta jalgu oma juustega. Ja maja sai täis salvi lõhna. 4. Aga üks tema jüngritest, Juudas Iskariot, kes pärast tema ära andis, ütles: 5. „Mispärast ei ole see salv ära müüdnud kolmesaja teenari eest ja raha antud vaestele?" 6. Aga seda ta ei ütelnud, et ta vaestest hoolis, vaid et ta oli varas ja ta käes oli kukkur, ja ta kõrvaldas, mis sisse pandi. 7. Siis ütles Jeesus: „Jäta ta rahule, et ta seda saaks hoida minu matuse päevaks. 8. Sest vaeseid on ikka teie juures, aga mind ei ole teil ikka!" 9. Siis sai suur hulk juute teada, et tema on seal, ja nad ei tulnud sinna mitte ainult Jeesuse pärast, vaid et ka näha saada Laatsarust, kelle ta oli surnuist üles äratanud. 10. Aga ülempreestrid pidasid nõu Laatsarusegi ära tappa, 11. sest tema pärast läks sinna palju juute ja uskus Jeesusesse.

Jeesus tuleb Jeruusalemma kui Kuningas

12. Järgmisel päeval, kui palju rahvast, kes oli tulnud pühi pidama, kuulis, et Jeesus tuleb Jeruusalemma, 13. võtsid nad palmipuude oksti ja läksid välja temale vastu ning hüüdsid: „Hoosianna, õnnistatud olgu, kes tuleb Issanda nimel, Iisraeli kuningas!" 14. Aga Jeesus

leidis noore eesli ja istus tema selga, nõnda nagu on kirjutatud: 15. „Ära karda, Siioni tütar! Vaata, sinu kuningas tuleb ning istub eeslisõlu seljal!" 16. Sellest ei saanud jüngrid esialgu aru; aga kui Jeesus oli austatud, siis meenus neile, et see oli kirjutatud tema kohta ja et nad temale seda olid teinud. 17. Nii andis temast tunnistust rahvas, kes oli tema juures, kui ta Laatsaruse välja hüüdis hauast ja tema üles äratas surnuist. 18. Sellepärast ka rahvas läks temale vastu, sest nad kuulsid teda selle tunnustähe teinud olevat. 19. Siis variserid rääkisid isekeski: „Eks te näe, et te ei saa midagi teha? Vaata, maailm jookseb tema järele!"

Kreeklased tahavad Jeesust näha

20. Aga nende seas, kes olid tulnud pühiks palvetama, leidsid mõned kreeklased. 21. Need tulid nüüd Filippuse juure, kes oli Betsaidast, Galilea linnast, ja palusid teda, üteldes: „Isand, me tahame Jeesust näha!" 22. Filippus tuleb ja ütleb seda Andreasele, ja Andreas ja Filippus tulevad ning ütlevad seda Jeesusele. 23. Aga Jeesus vastab neile ning ütleb: „Tund on tulnud, et Inimese Poega austatakse!"

24. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: Kui nisuiwa ei kuku mullasse ega sure, jääb ta üks; aga kui ta sureb, siis ta kannab palju vilja! 25. Kes oma elu armastab, see kaotab selle, ja kes oma elu vihkab siin maailmas, see hoiab selle igaveseks eluks. 26. Kui keegi mind teenib, see järgigu mind, ja kus mina olen, seal peab olema ka minu teenija; ja kes mind teenib, seda tahab Isa austada. 27. Nüüd on mu hing ehmunud! Ja mis ma pean ütleva? Isa, päästa mind sellest tunnist! Aga sellepärast ma olen tulnud sellesse tundi! 28. Isa, austa oma nime!" Siis tuli hääle taevast: „Mina olen juba austanud ja austan veel!" 29. Siis

rahvahulk, kes seal seisis ja seda kuulis, ütles pikse olevat müristanud. Aga teised ütlesid: „Ingel rääkis temaga!" 30. Jeesus kostis ning ütles: „See hääle ei sündinud minu pärast, vaid teie pärast. 31. Nüüd käib kohus üle selle maailma; nüüd tõugatakse välja selle maailma vürst. 32. Ja mina tahan, kui mind maast üles tõstetakse, kõik tõmmata enese juure!" 33. Aga seda ta ütles tähendades, mis surma ta pidi surema. 34. Siis vastas rahvas temale: „Me oleme kuulnud käsuõpetusest, et Kristus jääb igavesti. Kuidas siis sina ütled, et Inimese Poeg ülendatakse? Kes on see Inimese Poeg?" 35. Jeesus ütles nüüd neile: „Valgus on veel üürikeseks ajaks teie keskel; käige niikaua kui teil valgust on, et pimedus teid ei tabaks; sest kes käib pimeduses, ei tea, kuhu ta läheb. 36. Uskuge valgusesse, niikaua kui teil valgus on, et te saaksite valguse lapsiks!" Seda rääkis Jeesus ja läks ning peitis enese ära nende eest.

Juutide uskmatus ja Jeesuse salajasel jüngrid

37. Ja ehk ta küll palju tunnustähti oli teinud nende nähes, ei uskunud nad siiski temasse, 38. et läheks täide prohvet Jesaja sõna, mis ta ütles: „Issand, kes usub meie kuulutust ja kellele on ilmutatud Issanda käsivars?" 39. Sellepärast nad ei võinud uskuda, et Jesaja oli veel ütelnud: 40. „Tema on teinud nende silmad pimedaks ja nende südamed kõvaks, et nad silmadega ei näeks ja südamega ei mõistaks ega pöörduks, et mina neid parandaksin!" 41. Seda ütles Jesaja, kui ta nägi Jeesuse auhiilgust ja rääkis temast. 42. Siiski uskus ka palju ülemaid temasse; kuid variseride pärast nad ei tunnistanud seda, et neid ei lükataks kogudusest välja. 43. Sest nad armastasid austust inimestelt rohkem kui austust Jumalalt.

40 R. 4:23-25 j. 42 p. 12, 30. 43 p. 5, 28 j. 45 p. 10, 42; Mt. 26, 1-3; Mk. 14, 1-2; Lk. 22, 1-2. 50 p. 18, 14. 51 2 Mo. 28, 30; 4 Mo. 27, 21. 52 p. 10, 16. 55 1 Al. 30, 17. 1 p. 11, 1:43; Mt. 26, 6-13; Mk. 14, 3-9. 3 p. 11, 2; Lk. 7, 38. 6 Lk. 8, 3. 8 5 Mo. 15, 11. 9 p. 11, 43 j. 11 p. 11, 45. 12 Mt. 21, 1-11; Mk. 11, 1-11; Lk. 19, 28-40. 13 L. 118, 25 j. 14 Sk. 9, 9.

19 p. 11, 48. 21 p. 1, 44. 23 p. 13, 32; 17, 1. 24 Ro. 14, 9; 1 Ko. 15, 37. 25 Mt. 10, 39; Lk. 17, 33. 26 p. 14, 3; 17, 24. 27 Mt. 26, 38. 30 p. 11, 42. 31 p. 14, 30; 16, 11; Lk. 10, 18. 32 p. 8, 28. 34 L. 110, 4; Tn. 7, 14. 35 p. 8, 12; 11, 10. 36 Ef. 5, 8. 38 Js. 53, 1; Ro. 10, 16. 39 Js. 6, 9 j. Mt. 13, 14 j. 40 Ap. 28, 26; Ro. 11, 8. 41 Js. 6, 1 j. 42 p. 9, 22. 43 p. 5, 44.

Jeesuse kuulutuse kokkuvõtlik sisu

44. Aga Jeesus hüüdis ning ütles: „Kes minusse usub, see ei usu mitte minusse, vaid sellesse, kes mind on läkitanud! 45. Ja kes näeb mind, see näeb seda, kes mind on läkitanud. 46. Mina olen tulnud valguseks maailma, et ükski, kes usub minusse, ei jääks pimedusse. 47. Ja kui keegi kuuleb minu sõnu ega pea neid, selle üle ei mõista mina kohut; sest mina ei ole tulnud kohut mõistma maailma üle, vaid maailma õndsaks tegema. 48. Kes mind põlgab ega võta vastu minu sõna, sellel on oma kohtumõistja. Sõna, mis ma olen rääkinud, see mõistab tema üle kohut viimisel päeval. 49. Sest ma ei ole rääkinud iseenesest, vaid Isa, kes mind on läkitanud, on mulle annud käsu, mida ma pean ütlema ja mida ma pean rääkima. 50. Ja ma tean, et tema käsk on igavene elu. Mida ma nüüd räägin, seda ma räägin nõnda, kuidas Isa mulle on ütelnud!“

Jeesus peseb jüngerite jalgu

13. Aga enne paasapühi, kui Jeesus teadis tunni olevat tulnud, et ta siit maailmast läheb Isa juure, armastas ta neid otsani, nõnda nagu ta oli armastanud omi, kes olid maailmas. 2. Ja õhtusööma-ajal olles, kui kurat juba oli Juuda, Siimona poja Iskarioti südamesse pannud, et ta tema ära annaks, 3. ja kui Jeesus teadis, et Isa kõik tema kätte oli annud ja et tema oli lähtunud Jumalast ja läheb Jumala juure, 4. tõuseb ta üles õhtusöömaajalt ja võtab oma kuue seljast ja võtab rätiku ja võõtub sellega. 5. Pärast seda ta valab vett vaagnasse ja hakkab pesema jüngerite jalgu ja kuivatama rätikuga, millega ta oli võõtatud. 6. Siis ta tuleb Siimon Peetruse juure, ja see ütleb temale: „Issand, kas sina mu jalgu pesed?“ 7. Jeesus vastas ning ütles temale: „Mida mina teen, seda sina nüüd ei tea,

aga pärast seda sa pead teada saama!“ 8. Peetrus ütleb temale: „Eladeski ei või sina minu jalgu pesta!“ Jeesus vastas temale: „Kui ma sind ei pese, siis ei ole sul osa minuga!“ 9. Siimon Peetrus ütleb temale: „Issand, mitte üksnes minu jalgu, vaid ka käed ja pea!“ 10. Jeesus ütleb temale: „Kes on pestud, sellel ei ole vaja muud kui jalgu pesta, sest ta on üldse puhas; ja teie olete puhtad, kuid mitte kõik!“ 11. Sest ta teadis, kes tema ära annab; sellepärast ta ütles: „Teie ei ole kõik puhtad!“

12. Kui ta nüüd nende jalad oli pesnud ja oma kuue oli võtnud, istus ta jälle maha ja ütles neile: „Kas teate, mis ma teile olen teinud? 13. Te hüüate mind Õpetajaks ja Issandaks ja ülete õigesti, sest mina olen see. 14. Kui nüüd mina, Issand ja õpetaja, teie jalad olen pesnud, siis peate teiegi üksteise jalgu pesema. 15. Sest ma olen teile annud eeskujut, et ka teie nõnda teeksite, nagu mina teile olen teinud. 16. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: Bi ole ori suurem kui tema isand ega käskjal suurem kui tema läkitaja! 17. Kui te seda teate, õndsad olete, kui te seda teete! 18. Ma ei ütle seda teie kõikide kohta; ma tean, kellel ma olen ära valinud. Aga ma ütlen seda, et Kiri täide läheks: Kes minu leiba sööb, on tõstnud oma kanna minu vastu! 19. Nüüd ütlen ma teile seda, enne kui see sünnib, et kui see sünnib, te usuksite, et mina see olen. 20. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et kes vastu võtab selle, kelle ma läkitan, see võtab mind vastu; aga kes mind vastu võtab, see võtab vastu tema, kes mind on läkitanud!“

Jeesus vihjab äraandjale

21. Kui Jeesus seda oli ütelnud, võpatas ta oma vaimus ja tunnistas ning ütles: „Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et üks teie seast annab mind ära!“ 22. Siis vaatasid jüngerid üksteisele otsa ja olid

kahevahel, kellest ta räägib. 23. Üks tema jüngeritest, see, keda Jeesus armastas, oli lauas istumas Jeesuse rinna najal. 24. Selle poole nüüd Siimon Peetrus noogutas peaga ning ütles temale: „Ütle, kes see on, kellest ta räägib?“ 25. See laskus siis Jeesuse rinnale ja ütles temale: „Issand, kes see on?“ 26. Jeesus vastas: „See on see, kellele mina kastutan ja annan selle palukese!“ Ja tema kastis palukese ning võttis ja andis selle Juudale, Siimona pojale Iskariotile. 27. Ja palukese järele läks saatan temasse. Siis Jeesus ütles temale: „Mis sa teed, seda tee kähku!“ 28. Aga sellest ei saanud aru ükski neist, kes lauas istusid, miks ta seda temale ütles. 29. Sest mõned mõtlesid, et Jeesus, kuna Juuda käes seisis kukkur, temale ütleb: „Osta, mis meile pühiks vaja on!“ Või et ta midagi vaestele annaks. 30. Kui ta nüüd palukese oli võtnud, läks ta sedamaid välja. Aga oli öö.

Uus armastusekäsk

31. Kui ta nüüd oli väljunud, ütles Jeesus: „Nüüd on Inimese Poeg austatud ja Jumal on austatud temas! 32. Ons Jumal temas austatud, siis austab teda ka Jumal eneses ja austab teda varstil! 33. Lapsukesed, ma olen veel üürikesse aja teie juures; te hakkate mind otsima. Ja nagu ma juutidele ütlesin: Kuhu mina lähen, sinna teie ei või tulla! nõnda ma ütlen nüüd ka teile. 34. Uue käsuõna ma annan teile, et te üksteist peate armastama, nõnda nagu mina teid olen armastanud; et teiegi üksteist armastaksite! 35. Sellest tunnevad kõik, et teie olete minu jüngerid, kui teil on armastus isekeskis!“

Jeesus kuulutab ette, et Peetrus teda salgab

36. Siimon Peetrus ütleb temale: „Issand, kuhu sa lähed?“ Jeesus vastas:

„Kuhu ma lähen, sinna sa ei või mind nüüd järgida, aga edaspidi sa järgid mind!“ 37. Peetrus ütleb temale: „Issand, miks ma nüüd ei või sind järgida? Ma annan oma elu sinu eest!“ 38. Jeesus vastab temale: „Annad sina oma elu minu eest? Tõesti, tõesti ma ütlen sulle, et kukk ei laula mitte enne, kui sa mind juba kolm korda oled salanud!“

Tee Isa juure

14. Teie süda ärge chmugu! Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse. 2. Minu Isa majas on palju eluasemeid. Kui see nii ei oleks, kas ma oleksin teile ütelnud: Ma lähen teile aset valmistama? 3. Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid enese juure, et teiegi oleksite, kus mina olen. 4. Ja kuhu mina lähen, seda teed te teate!“ 5. Toomas ütleb temale: „Issand, me ei tea, kuhu sa lähed! Kuidas võime teada teed?“ 6. Jeesus ütleb temale: „Mina olen tee ja tõde ja elu, ükski ei saa Isa juure muidu kui minu kaudu! 7. Kui te mind oleksite ära tunnustanud, siis te tunneksite ka minu Isa, ja sellest ajast te tunnete teda ja olete teda näinud!“ 8. Filippus ütleb temale: „Issand, näita meile Isa, siis me jääme rahule!“ 9. Jeesus ütleb temale: „Niikaua aega olen ma teie juures ja sa ei ole mind tunnustanud, Filippus? Kes mind on näinud, see on näinud Isa. Kuidas sa ütled: Näita meile Isa? 10. Kas sa ei usu, et mina olen Isas ja Isa on minus? Neid sõnu, mida ma räägin, ei räägi ma iseenesest, vaid Isa, kes asub minus, teeb oma tegusid. 11. Uskuge mind, et mina olen Isas ja et Isa on minus; aga kui mitte, siis uskuge nende tegude pärast. 12. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et kes usub minusse, see teeb ka neid tegusid, mida mina teen, ja teeb veel suuremaid kui need on, sest mina lähen Isa juure! 13. Ja mida te iganes palute minu nimel,

45 p. 10, 30; 14, 9. 46 s. 35; p. 1, 9; 8, 12; 9, 5; 18, 49, 6. 47 p. 3, 17; Lk. 9, 56. 48 p. 3, 18; 5 Mo. 18, 18 j. 49 p. 14, 31. 2 Lk. 22, 3. 3 p. 3, 35; 16, 28. 10 p. 15, 3. 11 p. 6, 64, 70 j. 12 Mt. 23, 8, 10. 13 Lk. 22, 27. 14 Lk. 22, 27. 15 p. 2, 5; Kl. 3, 13; 1 Pe. 2, 21; 1 Jh. 2, 6. 16 p. 15, 20; Mt. 10, 24. 17 Mt. 7, 24; Jk. 4, 17. 18 Lk. 41, 10. 20 Mt. 10, 40. 21 p. 12, 27; Mt. 26, 20-25; Mk. 14, 17-21; Lk. 22, 21-23.

23 p. 19, 26; 20, 2; 21, 20. 27 s. 2. 29 p. 12, 6. 32 p. 12, 23; 17, 1 j. 33 p. 7, 24; 8, 21. 34 p. 15, 12; 17. 36 p. 7, 34; 21, 28 j. Mt. 26, 31-35; Mk. 14, 27-31; Lk. 22, 31-34. 2 2 Ko. 5, 1. 3 p. 12, 26; 17, 24. 6 p. 11, 25; Mt. 11, 27; Ro. 5, 1 j. He. 10, 20. 9 p. 12, 45; He. 1, 3. 10 p. 12, 49. 11 s. 20; p. 10, 25, 38. 12 Mk. 16, 19 j. 13 p. 15, 7; Mt. 7, 11; 21, 22; Mk. 11, 24.

seda ma teen, et Isa austataks Pojas!
14. Kui te midagi minult palute minu nimel, siis ma teen seda.

Püha Vaimu tuleku tõotus

15. Kui te mind armastate, siis pidage minu käsusõnu! 16. Ja mina palun Isa, ja tema annab teile teise Trööstija, et see teie juure jääks igavesti, 17. tõe Vaimu, keda maailm ei või vastu võtta, sellepärast et teda ei näe ega tunne; aga teie tunnete teda, sest tema jääb teie juure ja tahab olla teie sees.

18. Ma ei jäta teid väestekslasteks; ma tulen teie juure. 19. Veel on pisut aega, siis maailm ei näe mind enam, aga teie näete mind; sest mina elan ja teie saate elama! 20. Sel päeval te saate tunda, et mina olen oma Isas ja teie minus ja mina teie.

21. Kellel on minu käsusõnad ja kes neid peab, see on, kes mind armastab; kes aga mind armastab, seda armastab minu Isa ja mina tahan teda armastada ja iseenast temale ilmutada! 22. Temale ütleb Juudas, mitte Iskariot: „Issand, millest see oleneb, et sa meile tahad ennast ilmutada, aga mitte maailmale?“ 23. Jeesus vastas ning ütles temale: „Kui keegi mind armastab, küll ta peab minu sõna, ja minu Isa armastab teda, ja me tuleme tema juure ja teeme eluaseme tema juure. 24. Kes mind ei armasta, see ei pea minu sõnu; ja sõna, mida te kuulete, ei ole minu, vaid on Isa sõna, kes mind on läkitanud.“

25. Seda olen mina teile rääkinud teie juures viibides. 26. Aga Trööstija, Püha Vaim, kelle minu Isa läkitab minu nimel, see õpetab teile kõik ja tuletab teile meele kõik, mis mina teile olen ütelnud. 27. Rahu ma jätan teile; oma rahu ma annan teile; mina ei anna teile nõnda nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmu ja ärgu mingu araks! 28. Te kuulsite mind teile ütlevat: Ma lähen ära

ja tulen taas teie juure. Kui te mind armastaksite, siis te rõõmutseksite, et ma lähen Isa juure; sest minu Isa on suurem mind! 29. Ja nüüd ma olen teile seda ütelnud, enne kui see sünnib, et te usuksite, kui see sünnib.

30. Ma ei räägi enam palju teiega, sest selle maailma vürst tuleb ja ta ei saa minust midagi. 31. Aga et maailm saaks aru, et ma armastan Isa ja teen nõnda, kuidas Isa mind on käskinud. Tõuske, mingem siit ära!“

Viinapuu ja oksad

15. „Mina olen tõeline viinapuu ja minu Isa on viinamäe aednik. 2. Iga oksa minu küljes, mis ei kanna vilja, tema kõrvaldab ja igauht, mis kannab vilja, tema puhastab, et see kannaks rohkem vilja. 3. Teie olete juba puhtad selle sõna pärast, mis mina teile olen rääkinud! 4. Jääge minusse ja mina jään teisse. Nagu oks ei või vilja kanda iseenest, kui ta ei jää viinapuu külge, nõnda ka teie, kui te ei jää minusse. 5. Mina olen viinapuu, teie olete oksad; kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja; sest ilma minuta ei või te midagi teha! 6. Kui keegi ei jää minusse, siis ta heidetakse välja nagu viinapuu oks ning kuivab ära. Ja nad kogutakse kokku ja heidetakse tulle ning põletatakse ära. 7. Kui te jääte minusse ja minu sõnad jäävad teisse, siis paluge, mis te iganes tahate, ja see sünnib teile! 8. Selles on minu Isa austatud, et te kannate palju vilja ja osutate minu jüngeriteks.“

9. Otsegu minu Isa on armastanud mind, nõnda olen ka mina teid armastanud; jääge minu armastusse. 10. Kui te peate minu käsusõnu, siis te jääte minu armastusse, nõnda nagu mina olen pidanud oma Isa käsusõnu ja jään tema armastusse. 11. Seda ma olen teile

rääkinud, et minu rõõm oleks teie sees ja teie rõõm saaks täieliseks. 12. See on minu käsusõna, et te armastaksite üksteist nõnda nagu mina teid olen armastanud! 13. Suuremat armastust ei ole kellelgi kui see, et ta jätab oma elu oma sõprade eest! 14. Teie olete mu sõbrad, kui te teete, mida mina teid käsin. 15. Ma ei ütle teid enam orjad olevat; sest ori ei tea, mida ta isand teeb. Vaid ma olen teid nimetanud sõpradeks, sest ma olen teile teada annud kõik, mis ma oma Isalt olen kuulnud. 16. Mitte teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid valinud ja olen teid seadnud, et te lähete ja kannaksite vilja ja et teie vili jääks ja Isa teile annaks, mida te iganes palute minu nimel.

Maailm ja tõe Vaim

17. Seda ma käsin teid, et te armastaksite üksteist! 18. Kui maailm teid vihkab, siis teadke, et ta mind on enne teid vihanud. 19. Kui te oleksite maailmast, siis maailm armastaks oma. Aga et te ei ole maailmast, vaid mina olen teid ära valinud maailmast, sellepärast vihkab teid maailm! 20. Pidage meeles seda sõna, mis ma teile olen ütelnud: Ei ole ori suurem oma isandast! On nemad mind taga kiusanud, siis nad kiusavad teidki taga. On nad pidanud minu sõna, siis nad peavad teiegi sõna. 21. Aga seda kõike nad teevad teile minu nime pärast, sest nad ei tunne teda, kes mind on läkitanud. 22. Kui ma ei oleks tulnud ega oleks neile rääkinud, siis ei oleks neil pattu. Aga nüüd ei ole neil oma pattu millegagi vabandada. 23. Kes vihkab mind, see vihkab mu Isa! 24. Kui ma ei oleks nende keskel teinud neid tegusid, mida ükski muu ei ole teinud, ei oleks neil pattu; aga nüüd on nad näinud ja vihanud niihästi mind kui mu Isa. 25. Aga see on sündinud, et lähete täide sõna, mis on

kirjutatud nende käsüõpetuses: Nad on mind vihanud ilmaasjata!

26. Aga kui Trööstija tuleb, kelle mina teile läkitan Isalt, tõe Vaim, kes lähtub Isast, see tunnistab minust. 27. Ja teiegi tunnistate, sest te olete algusest peale olnud ühes minuga!

16. Seda ma olen teile rääkinud, et te ei tagane. 2. Nad heidavad teid kogudusest välja ja tuleb aeg, mil igauks, kes teid tapab, arvab au andvat Jumalale. 3. Ja seda nad teevad, sellepärast et nad ei tunne Isa ega mind. 4. Aga seda ma olen teile rääkinud, et kui tuleb see aeg, te mõtleksite sellele, et mina teile seda olen ütelnud. Ent seda ma ei ole teile ütelnud algusest, sest ma olin ühes teiega.

5. Aga nüüd ma lähen selle juure, kes mind on läkitanud, ja keegi teie seast ei küsi minult: Kuhu sa lähed? 6. Ainult et mina seda teile olen ütelnud, siis on kurbus täitnud teie südame. 7. Aga mina ütlen teile tõtt: See tuleb teile heaks, et mina lähen ära. Sest kui ma ei lähaks, ei tuleks Trööstija teie juure. Aga kui ma lähen, siis ma läkitan tema teie juure. 8. Ja kui ta tuleb, siis ta toob maailmale selguse patu kohta ja õiguse kohta ja kohtu kohta. 9. patu kohta, et nad ei usu minusse; 10. õiguse kohta, et ma lähen Isa juure ja te ei näe mind enam; 11. ja kohtu kohta, et selle maailma vürsti üle on kohus mõistetud.

12. Mul on teile veel palju ütlemist, aga te ei või nüüd seda kanda. 13. Aga kui tema, tõe Vaim, tuleb, siis ta juhatab teid kõigesse tõtte, sest tema ei räägi iseenest, vaid mida ta kuuleb, seda ta räägib ja tulevasi asju ta kuulutab teile. 14. Tema austab mind, sest minu omast ta võtab ja kuulutab teile. 15. Kõik, mis Isal on, see on minu pärast; sellepärast ma ütlesin, et ta võtab minu omast ja kuulutab teile.

14 p. 16, 23 j. 15 p. 15, 10; 1 Jh. 5, 3. 16 s. 26; p. 15, 26; 16, 7. 17 p. 7, 39; 16, 13.
19 p. 16, 16. 20 p. 17, 21 j. 21 2 Ko. 3, 18. 23 s. 21; p. 13, 34; Op. 8, 17; Ef. 3, 17.
24 p. 7, 16. 26 s. 16. 27 p. 16, 33; Fl. 4, 7. 28 s. 3, 18. 29 p. 13, 19. 30 p. 12, 31;
Ef. 2, 2. 31 p. 10, 18. 1 Jh. 5, 1 j. 2 Mt. 15, 13. 5 2 Ko. 3, 5. 7 Mk. 11, 24.
10 p. 14, 15. 11 p. 17, 13.

12 p. 13, 34. 13 p. 10, 12; 1 Jh. 3, 16. 14 p. 8, 31. 18 p. 7, 7. 19 p. 17, 14;
1 Jh. 3, 13; 4, 5. 20 p. 13, 16. 21 p. 16, 3. 23 p. 5, 23. 24 p. 10, 37; 14, 11.
25 L. 35; 19; 69, 5. 26 p. 14, 26; Lk. 24, 49. 27 Ap. 1, 8; 5, 32. 2 Mt. 24, 9. 3 p. 15, 21.
5 p. 7, 33. 7 p. 14, 16, 26. 8 1 Ko. 14, 24. 9 p. 3, 18. 10 Ap. 5, 31;
Ro. 4, 25. 11 p. 12, 31; 14, 30. 12 1 Ko. 3, 1. 13 p. 14, 26; 1 Jh. 2, 27. 15 p. 17, 10.

Jeesuse lahkumiskõne

16. Üürikese aja pärast, siis te ei näe mind, ja taas üürikese aja pärast, siis te näete mind!" 17. Siis ütlesid mõned tema jüngeritest isekeskis: „Mis see on, mis ta ütleb meile: Üürikese aja pärast, siis te ei näe mind, ja taas üürikese aja pärast, siis te näete mind! ja: Mina lähen Isa juurele?" 18. Nihelt nad küsisid: „Mis see on, mis ta ütleb: üürikese aja pärast? Meie ei tea, mida ta räägib.“ 19. Siis Jeesus sai aru, et nad temalt tahtsid küsida, ja ütles neile: „Seda te küsitlute isekeskis, et ma ütlesin: Üürikese aja pärast, siis te ei näe mind, ja taas üürikese aja pärast te näete mind! 20. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, te nutate ja kaehlete, aga maailm on rõõmus! Teid kurvastatakse, aga teie kurvastus muutub rõõmuks! 21. Kui naine sünnitab, on ta murelik, sest tema hetk on tulnud; aga kui ta lapse on saanud, ei mõtle ta enam ahastusele rõõmu pärast, et inimene on sündinud maailma.

22. Ja teilgi on nüüd meel murelik, aga ma tahan teid jälle näha ja teie süda rõõmustub, ja ükski ei võta teie rõõmu teilt ära. 23. Ja sel päeval te ei küsi minult midagi. Tõesti, tõesti ma ütlen teile, et mida te iganes Isalt palute, seda ta annab teile minu nimel! 24. Täna ei ole te midagi palunud minu nimel. Paluge, siis te saate, et teie rõõm võiks olla täielik.

25. Seda ma olen teile rääkinud võrdumitega; aga tuleb aeg, mil ma teile enam ei räägi võrdumitega, vaid kuulutan Isast teile avalikult. 26. Sel päeval te palute minu nimel. Ja ma ei ütle teile, et ma palun Isa teie eest. 27. Sest Isa ise armastab teid, sellepärast et teie olete mind armastanud ja uskunud, et mina olen lähtunud Jumalast. 28. Ma olen lähtunud Isast ja tulnud maailma; taas ma jätan maha maailma ja lähen Isa juurele!" 29. Tema jüngrid ütlesid: „Vaata, nüüd

sa ütled lausa ega räägi võrdumitega! 30. Nüüd me teame, et sa tead kõik ja et sul ei ole vaja, et keegi sinult küsib. Sellest me usume, et sa oled lähtunud Jumala juurest!" 31. Jeesus vastas neile: „Kas te nüüd usute? 32. Vaata, tund tuleb ja on juba tulnud, et teid hajutatakse igaüks ise kohta ja te jätate mind üksi! Ja mina ei ole ometi mitte üks, sest Isa on minuga. 33. Seda ma olen teile rääkinud, et teil oleks rahu minus. Maailmas on teil ahastust, aga olge julged, mina olen maailma ära võitnud!"

Jeesuse palve

17. Seda rääkis Jeesus ja tõstis oma silmad taeva poole ning ütles: „Isa, tund on tulnud! Austa oma Poega, et ka Poeg austaks sind, 2. nagu sa oled temale annud meelevalla kõige liha üle, et ta annaks igavese elu kõigile, kelled sina oled temale annud! 3. Aga see on igavene elu, et nad tunneksid sind, ainust tõelist Jumalat ja Jeesust Kristust, kelle sina oled läkitanud. 4. Mina olen sind austanud maa peal; ma olen lõpetanud selle töö, mille sa oled annud mulle teha. 5. Ja nüüd austa mind sina, Isa, enese juures selle aega, mis mul oli sinu juures enne maailma olemasolu.

6. Mina olen sinu nime ilmutanud inimestele, kelled sa mulle oled annud maailmast. Nemat olid sinu omad ja sina andsid nad mulle, ja nad on pidanud sinu sõna. 7. Nüüd nad teavad, et kõik, mis sina mulle oled annud, on sinult. 8. Sest need sõnad, mis sa andsid mulle, olen ma annud neile, ja nemad on vastu võtnud ja teavad, et ma tõesti olen lähtunud sinu juurest, ja nemad on uskunud, et sina oled mind läkitanud. 9. Mina palun nende eest; maailma eest ma ei palu, vaid nende eest, kelled sina oled mulle annud, sest nad on sinu omad. 10. Ja kõik, mis on minu oma, on sinu, ja mis on sinu oma, on minu, ja nendes ma

olen austatud. 11. Ja ma ei ole edaspidi enam maailmas, aga nemad on maailmas, ja mina tulen sinu juure. Püha Isa, hoia neid oma nimes, mille sa oled mulle annud, et nad oleksid üks, nõnda nagu meie! 12. Kui ma olin ühes nendega, hoidsin ma neid sinu nimes, mille sa oled mulle annud; ja ma hoidsin neid ning ükski neist ei ole kadunud, kui ainult kadumise poeg, et Kiri täide läheks. 13. Aga nüüd ma tulen sinu juure ja räägin seda maailmas, et minu rõõm neil oleks täieline neis enestes. 14. Mina olen neile annud sinu sõna ja maailm vihkab neid; sest nad ei ole maailmast, nõnda nagu mina ei ole maailmast. 15. Mina ei palu, et sa võtaksid nad ära maailmast, vaid et sa neid hoiaksid tigea eest. 16. Nad ei ole maailmast, nõnda nagu minagi ei ole maailmast. 17. Pühitse neid tões: sinu sõna on tõde! 18. Otsegu sina oled mind läkitanud maailma, nõnda minagi olen nad läkitanud maailma. 19. Ja mina pühitsen iseennast nende eest, et nemadki oleksid pühitsetud tõe sees.

20. Aga ma ei palu mitte üksnes nende eest, vaid ka nende eest, kes nende sõna kaudu usuvad minusse, 21. et nemad kõik oleksid üks, nõnda nagu sina, Isa, minus ja mina sinus, et nemadki meis oleksid ja maailm usuks, et sa mind oled läkitanud. 22. Selle au, mille sa andsid mulle, olen mina annud neile, et nad oleksid üks, nõnda nagu meie oleme üks: 23. mina nendes ja sina minus, et nad täielikult saaksid üheks ja maailm tunneks, et sina oled mind läkitanud ja oled armastanud neid, nõnda nagu sa mind oled armastanud. 24. Isa, ma tahan, et kus mina olen, ka nemad oleksid minu juures, kelled sa mulle oled annud; et nad näeksid minu auhiilgust, mille sa mulle oled annud; sest sa oled mind armastanud enne maailma rajamist. 25. Õige Isa, maailm ei ole sind tunnud; aga mina

tunnen sind ja need on hakanud tundma, et sina oled mind läkitanud. 26. Ja ma olen neile annud teada sinu nime ja annan seda teada selleks, et armastus, millega sa mind oled armastanud, oleks nendes ja mina oleksin nendes!"

Jeesuse vangistamine

18. Kui Jeesus seda oli rääkinud, läks ta oma jüngeritega välja üle Kiidroni jõe. Seal oli aed, kuhu ta läks oma jüngeritega.

2. Aga Juudas, kes tema ära andis, teadis ka seda paika, sest et Jeesus sagedasti sinna oli kokku tulnud oma jüngeritega. 3. Juudas võttis nüüd enesega kaasa väesalga ning ülempreestritelt ja variseridelt sulaseid ja tuli sinna tulelontide, lampide ja relvadega. 4. Siis Jeesus, kuna ta teadis kõik, mis tema peale tuleb, läks välja ja ütles neile: „Keda te otsite?" 5. Nad vastasid temale: „Jeesust Naatsaretlast!" Tema ütles neile: „Mina olen see!" Ka Juudas, kes tema ära andis, scisis nende juures. 6. Kui ta nüüd neile ütles: „Mina olen see!" taganesid nad ja langesid maha. 7. Siis ta küsis taas neilt: „Keda te otsite?" Nemat ütlesid: „Jeesust Naatsaretlast!" 8. Jeesus vastas: „Ma olen teile ütelnud, et mina see olen! Kui te nüüd mind otsite, siis laske need ära minna!" — 9. et täide läheks sõna, mis ta oli ütelnud: Mina ei ole kaotanud kedagi neist, kelled sa mulle oled annud! 10. Siis Siimon Peetrus, kellel oli mõök, tõmbas selle välja ja lõi ülempreestri sulast ning raius tema parema kõrva ära; sulase nimi aga oli Malkus. 11. Siis Jeesus ütles Peetrusele: „Pista oma mõök tuppe! Eks mina pea jooma seda karikat, mille Isa mulle on annud?"

12. Aga väesalk ja ülempaalik ja juutide sulased võtsid Jeesuse ja sidusid ta kinni 13. ja viisid esiti Annase juure; sest see oli Kaifase äi, ja Kaifas oli tol aastal ülempreester. 14. Kaifas aga oli

16 p. 7, 33; 13, 33; 14, 19. 20 Jh. 6, 51, 53. 21 Jh. 26, 17. 22 Jh. 35, 10. 23 p. 14, 13; 20; Mk. 11, 24. 24 p. 15, 11. 27 p. 14, 21; 17, 8, 25. 28 p. 13, 3. 32 p. 8, 16, 29; Sk. 13, 7; Mt. 26, 31; Mk. 14, 27. 33 p. 14, 27; Ro. 5, 1; Ef. 2, 14; Kl. 1, 20; 1 Jh. 5, 4. 2 p. 3, 35; Mt. 11, 27. 3 Lk. 9, 20; Jh. 5, 20; Ap. 9, 22; 18, 5, 28. 4 p. 4, 34. 5 s. 24; p. 1, 1; Pl. 2, 6. 6 s. 9; p. 6, 37. 8 p. 16, 27, 30. 9 p. 6, 37, 44. 10 p. 16, 15.

11 p. 10, 30. 12 p. 6, 39; L. 41, 10; 109, 8. 13 p. 15, 11. 14 p. 15, 18. 15 2 Te. 3, 3. 17 p. 6, 63. 18 p. 20, 21. 19 He. 2, 11; 10, 10. 21 p. 10, 38; Ga. 3, 28. 22 Ap. 4, 32. 23 1 Ko. 6, 17. 24 p. 12, 26. 25 p. 15, 21. 26 p. 15, 9. 1 2 Sa. 15, 23; Mt. 26, 36, 47-56; Mk. 14, 26, 43-50; Lk. 22, 39, 47-53. 2 Lk. 21, 37. 4 p. 19, 28. 9 p. 17, 12. 11 Mt. 26, 39. 14 p. 11, 49. 1.

see, kes juutidele nõu andes oli ütelnud: „Parem on, et üks inimene sureb rahva eest!“

*Peetrus salgab Jeesuse
Ülempreester küsitleb Jeesust*

15. Aga Siimon Peetrus järgis Jeesust ja üks teine jünger. See jünger oli tuttav ülempreestrile ja läks Jeesusega ühes ülempreestri õue. 16. Ja Peetrus seisis väljas ukse ees. Siis läks teine jünger, kes oli tuttav ülempreestrile, välja ja rääkis uksehoidjaga ning viis Peetruse sisse. 17. Siis ütles uksehoidjatrüdur Peetrusele: „Eks sinagi ole üks selle inimese jüngeritest?“ Tema ütles: „Mina ei ole!“ 18. Aga teenrid ja sulased seisis ja olid teinud sütetule, sest oli külm, ja soojendasid endid. Ja Peetrus seisis nende juures ning soojendas ennast.

19. Ülempreester küsis nüüd Jeesuselt tema jüngerite ja tema õpetuse kohta. 20. Jeesus kostis temale: „Mina olen avalikult rääkinud maailmale; mina olen alati õpetanud koguduse- ja pühakojas, kuhu kõik juudid kokku tulevad, ja salaja ma ei ole midagi rääkinud. 21. Miks sa minult küsid? Küsi nendelt, kes on kuulnud, mida ma neile olen rääkinud. Vaata, need teavad, mis ma olen rääkinud!“ 22. Aga kui ta seda oli ütelnud, lõi üks sulaseist, kes seisis seal juures, Jeesust kõrva ääre ning ütles: „Kas sa nõnda vastad ülempreestrile?“ 23. Jeesus kostis temale: „Kui ma olen rääkinud pahasti, siis tõesta, et see on paha; aga kui ma olen hästi rääkinud, miks sa mind siis lööd?“ 24. Siis Annas saatis tema seotult ülempreester Kaifase juure. 25. Aga Siimon Peetrus seisis ja soojendas ennast. Siis ütlesid nad temale: „Eks sinagi ole tema jüngerite seast?“ Tema salgas ja ütles: „Mina ei ole!“ 26. Üks ülempreestri teenreist, selle sugulane, kelle kõrva Peetrus oli ära raiunud, ütleb: „Kas mina sind ei näinud ühes temaga aias?“ 27. Siis

Peetrus salgas jälle, ja sedamaid laulis kukk.

Jeesus Pilaatuse ees

28. Siis nad viisid Jeesuse Kaifase juurest kohtukotta; aga see oli puhtetajal. Ja nad ise ei läinud kohtukotta, et nad ei rüvetuks, vaid võiksid süüa paasatalle. 29. Siis läks Pilaatus välja nende juure ja ütles: „Mis teil on kaebamist selle inimese peale?“ 30. Nemat vastasid ning ütlesid temale: „Kui see ei oleks kurjategija, me ei oleks annud teda sinu kätte!“ 31. Siis ütles Pilaatus neile: „Võtke teie ta ja mõistke oma käsuõpetuse järele kohut tema üle!“ Juudid ütlesid temale: „Meil ei ole luba kedagi tappa!“ — 32. et täide läheks Jeesuse sõna, mis ta oli ütelnud, kui ta tähendas, millist surma ta sureb. 33. Siis läks Pilaatus jälle kohtukotta ja kutsus Jeesuse ning ütles temale: „Oled sina juutide kuningas?“ 34. Jeesus vastas: „Räägid sa seda iseenesest või on sulle teised seda minust ütelnud?“ 35. Pilaatus vastas: „Egas ma juut ole! Sinu oma rahvas ja ülempreestrid on sind annud minu kätte. Mis sa oled teinud?“ 36. Jeesus kostis: „Minu riik ei ole sellest maailmast; oleks mu riik sellest maailmast, küll mu sulased oleksid võidelnud, et mind ei oleks antud juutide kätte. Ent nüüd ei ole mu riik mitte siit!“ 37. Siis ütles Pilaatus temale: „Siis oled sina ometi kuningas?“ Jeesus vastas: „Jah, olen, sest mina olen kuningas! Ma olen selleks sündinud ja selleks tulnud maailma, et ma tõele tunnustust annaksin. Kes tõe seest on, see kuuleb minu häält!“ 38. Pilaatus ütleb temale: „Mis on tõde?“ Kui ta seda oli ütelnud, läks ta uuesti välja juutide juure ja ütles neile: „Mina ei leia temast ühtki süüd!“ 39. Aga teil on kombeks, et ma paasapühäl lasen ühe teile vabaks. Kas tahate nüüd, et ma teile vabaks lasen juutide kuninga?“ 40. Siis nad kisendasid jälle kõik ning ütlesid:

„Mitte teda, vaid Barabas!“ Aga Barabas oli rõõvel.

Pilaatus täidab juutide nõude

19. Siis Pilaatus võttis Jeesuse ja laskis teda rooskadega peksta. 2. Ja sõjamehed punusid kibuvitsust krooni ja panid selle temale pähe ja riietasid teda purpurkuuega. 3. ja tulid tema juure ja ütlesid: „Tere, juutide kuningas!“ Ja nad löid teda kõrva ääre. 4. Siis Pilaatus läks taas välja ja ütles neile: „Vaata, ma toon ta teile välja, et te aru saaksite, et ma ei leia temast ühtki süüd!“ 5. Siis tuli Jeesus välja ja kandis kibuvitsakrooni ja purpurkuube. Ja Pilaatus ütles neile: „Ennäe inimest!“ 6. Kui nüüd ülempreestrid ja sulased teda nägid, kisendasid nad ning ütlesid: „Löö risti! Löö risti!“ Pilaatus ütles neile: „Võtke teie tema ja lööge ta risti, sest mina ei leia temast süüd!“ 7. Juudid vastasid temale: „Meil on käsuõpetus, ja käsu järele ta peab surema, sest ta on enese teinud Jumala Pojaks!“

8. Kui nüüd Pilaatus seda sõna kuulis, kartis ta veel enam. 9. Ja ta läks jälle kohtukotta ja ütleb Jeesusele: „Kust sa oled?“ Aga Jeesus ei annud temale vastust. 10. Siis ütleb Pilaatus temale: „Kas sa ei räägi minuga? Eks sa tea, et mul on meelevald sind vabaks lasta ja meelevald sind risti lüüa?“ 11. Jeesus kostis: „Sinul ei oleks mingit meelevalda minu üle, kui see sulle ei oleks antud ülalt; sellepärast on sellel, kes mind sinu kätte andis, suurem patt!“ 12. Sellest alates püüdis Pilaatus teda vabaks lasta. Aga juudid kisendasid ning ütlesid: „Kui sa selle vabaks lased, siis sa ei ole keisri sõber! Igauks, kes iseene teeb kuningaks, on keisri vastane!“

13. Kui nüüd Pilaatus neid sõnu kuulis, viis ta Jeesuse välja ja istus maha kohtujärjele sinna paika, mida hüütakse Kivipõrandaks, aga heebrea keeli Gab-bataks. 14. Aga oli paasapüha val-

mistuspäev, arvata kuues tund. Ja tema ütles juutidele: „Ennäe teie kuningat!“ 15. Aga nad kisendasid: „Vii ära, vii ära, löö ta risti!“ Pilaatus ütleb neile: „Kas ma pean teie kuninga risti lööma?“ Ülempreestrid vastasid: „Meil ei ole kuningat, vaid on keiser!“ 16. Siis ta andis tema nende kätte risti lüüa. Ja nad võtsid Jeesuse.

Jeesuse ristilöömine

17. Ja tema kandis ise oma risti ning väljus nõndanimetatud Pealae asemele, mida heebrea keeli hüütakse Kolgataks. 18. Seal nad löid ta risti ja teised kaks temaga, teise teisele poole, aga Jeesuse keskele. 19. Aga Pilaatus kirjutas ka pealkirja ja pani selle risti külge; ja sellele oli kirjutatud: „Jeesus Naatsaretlane, juutide kuningas!“ 20. Seda pealkirja luges nüüd palju juute, sest paik, kus Jeesus risti löödi, oli linna ligi. Ja pealkiri oli kirjutatud heebrea, ladina ja kreeka keeli. 21. Siis ütlesid juutide ülempreestrid Pilaatusele: „Ära kirjuta „Juutide kuningas“, vaid: „Ta on ütelnud: Mina olen juutide kuningas!““ 22. Pilaatus kostis: „Mis ma olen kirjutanud, olen ma kirjutanud!“

23. Kui nüüd sõjamehed Jeesuse olid risti löönud, võtsid nad tema riided ja tegid neli osa, igale sõjamehele ühe osa, ja kuue; kuub aga oli õmbluseta, ülemisest äärest alumiseni ühes tükis kootud. 24. Siis nad ütlesid üksteisele: „Ärgem kiskugem seda lõhki, vaid heitkem liisku selle kohta, kellele see saab!“ — et läheks täide Kiri, mis ütleb: „Nad on mu riided isekeskis jaganud ja minu kuue kohta liisku heitnud!“ Seda sõjamehed tegidki.

25. Aga Jeesuse risti juures seisis tema ema ja ta ema õde Maarja, Kloopase naine, ja Maarja Magdaleena. 26. Kui nüüd Jeesus nägi risti kõrval seisvat oma ema ja jüngerit, keda ta armastas, ütleb ta emale: „Naine, vaata, see on su poeg!“

15 Mt. 26, 59-75; Mk. 14, 54-72; Lk. 22, 55-71. 20 p. 7, 14-26. 28 Mt. 27, 1-2; 14; Mk. 15, 1-5; Lk. 23, 1-5. 31 p. 19, 61. 32 p. 12, 32 j; Mt. 20, 19; Mk. 10, 33 j; Lk. 18, 32 j. 37 1 Ti. 6, 13.

8 Mt. 27, 15-31; Mk. 15, 6-20; Lk. 23, 13-25. 17 Mt. 27, 32-44; Mk. 15, 21-32; Lk. 23, 26-43. 7 p. 10, 33; 3 Mo. 24, 16. 15 s. 6. 24 L. 22, 19. 26 p. 13, 23.

27. Pärast ta ütles jüngerile: „Vaata, see on su emal!“ Ja seitsamast tunnist võttis jünger ta oma kotta.

Jeesuse surm

28. Pärast seda ütles Jeesus, teades, et kõik juba on lõpetatud, et Kiri täide läheks: „Mul on janu!“ 29. Seal seisis astja täis äädikat. Siis nad pistid äädikaga täidetud käsna iisopi otsa ja panid selle tema suu ette. 30. Kui nüüd Jeesus äädikat oli võtnud, ütles ta: „See on lõpetatud!“ Ja ta nõrgutas pead ning heitis hinge.

Odapiste Jeesuse küljesse Jeesuse matmine

31. Aga et oli valmistuspäev ja et kehad ei jääks hingamispäevaks ristile — sest see hingamispäev oli suur — palusid juudid Pilaatust, et ristilöödute sääreluud murtaks ja nad maha võetaks. 32. Siis tulid sõjamehed ja mürdsid esimese sääreluud ja teise omad, kes ühes temaga olid risti löödud. 33. Aga kui nad tulid Jeesuse juure ja nägid ta juba surnud olevat, ei mürdnud nad tema sääreluid, 34. vaid üks sõjameestest pistis odaga tema küljesse; ja kohe tuli välja verd ja vett. 35. Ja see, kes seda nägi, on seda tunnistanud, ja tema tunnistus on tõsi, ja tema teab, et ta räägib tõtt, et teiegi usuksite. 36. Sest see on sündinud, et Kiri täide läheks: „Tema luid ärgu murtagu!“ 37. Ja taas ütles teine Kiri: „Nad saavad näha, kellesse nad on pistnud!“

38. Aga pärast seda Joosep Arimaatiast, kes oli Jeesuse jünger, kuid salaja, kartusest juutide eest, palus Pilaatuselt, et ta tohiks maha võtta Jeesuse ihu. Ja Pilaatus andis temale loa. Siis ta tuli ja võttis Jeesuse ihu maha. 39. Nikodemuski, kes varem oli öösel Jeesuse juure tulnud, tuli ja tõi segatud mürri ja aaloet ligi sada naela. 40. Siis nad võtsid Jeesuse ihu ja mähkisid ta

linastesse riidesse lõhnarohtudega, nõnda nagu on juutide matmisviis. 41. Aga seal paigas, kus ta oli risti löödud, oli aed ja aias uus haud, kuhu veel iialgi ei olnud kedagi pandud. 42. Sinna nad panid siis Jeesuse juutide valmistuspäeva pärast; sest see haud oli lähedal.

Jeesuse ülestõusmine

20. Aga nädala esimesel päeval tuli Maarja Magdaleena vara, kui alles pime oli, hauale ja näeb, et kivi on haua eest ära võetud. 2. Siis ta jookseb ja tuleb Siimon Peetruse ja teise jüngrile juure, keda Jeesus armastas, ja ütles neile: „Nad on Issanda hauast ära võtnud ja me ei tea, kuhu nad ta on pannud!“ 3. Siis läksid välja Peetrus ja teine jünger ja tulid hauale. 4. Aga nad jooksid mõlemad üheskoos, ja teine jünger jooksis ees usinamini kui Peetrus ja jõudis enne hauale. 5. Ja kummargile sisse vaadates näeb ta surnulinad seal olevat; aga ta ei läinud sisse. 6. Siis tuli Siimon Peetrus, kes teda järgis, ja läks haua sisse. Ja ta näeb surnulinad maas olevat, 7. ja higratiku, mis oli tema pea peal olnud, et see ei ole surnulinadega maas, vaid on isepäinis kokkumähitud teises kohas. 8. Siis läks sisse ka teine jünger, kes esimesena oli tulnud hauale, ja nägi ja uskus. 9. Sest nad ei saanud veel aru Kirjast, et tema pidi surnuist üles tõusma. 10. Siis need jüngrid läksid jälle tagasi omaste juure.

Jeesus ilmub Maarja Magdaleenale

11. Maarja aga seisis haua juures väljas ja nuttis. Kui ta nõnda nuttis, vaatas ta kummargile hauda. 12. Ja näeb kaks inglil valgeis riideis istuvat, ühe peatsis ja teise jalutsis, seal kus Jeesuse ihu oli maganud. 13. Ja need ütlevad temale: „Naine, miks sa nutad?“ Ta ütles neile: „Nemad on mu Issanda ära viinud ja ma ei tea, kuhu nad ta on pannud!“ 14. Kui ta seda oli ütelnud, pöördus ta ümber ja

näeb Jeesust seisvat, ja ta ei teadnud, et see on Jeesus. 15. Jeesus ütles temale: „Naine, miks sa nutad? Keda sa otsid?“ Naine mõtleb tema aedniku olevat ja ütles talle: „Isand, kui sina ta oled ära kannud, siis ütle mulle, kuhu sa ta oled pannud, ja mina toon ta ära!“ 16. Jeesus ütles temale: „Maarja!“ See pöördub ümber ja ütles talle heebrea keeli: „Rabuuini!“ See tähendab: õpetaja. 17. Jeesus ütles talle: „Ära puuduta mind, sest ma pole veel üles läinud oma Isa juure! Kuid mine mu vendade juure ja ütle neile: Mina lähen üles oma Isa ja teie Isa juure ja oma Jumala ja teie Jumala juure!“ 18. Maarja Magdaleena tuleb ja teatab jüngeritele, et ta on Issandat näinud ja et ta temale seda on ütelnud.

Jeesus ilmub jüngeritele

19. Kui nüüd õhtu aeg oli samal nädala esimesel päeval ja ukсед olid lukus seal, kus jüngrid olid kartuse pärast juutide eest, siis tuli Jeesus ja seisis keset nende seas ja ütles neile: „Rahu olgu teile!“ 20. Ja kui ta seda oli ütelnud, näitas ta neile oma käsi ja külge. Siis jüngrid said rõõmsaks Issandat nähes. 21. Jeesus ütles nüüd taas neile: „Rahu olgu teile! Nõnda nagu minu Isa on mind läkitanud, nõnda läkitan ka mina teid!“ 22. Ja kui ta seda oli ütelnud, puhus ta nende peale ja ütles neile: „Võtke vastu Püha Vaim!“ 23. Kelledele te iganes patud andeks annate, neile on need andeks antud; kelledele te iganes patud kinnitate, neile on need kinnitatud!“

Jeesus ilmub Toomale

24. Aga Toomas, üks neist kaheteistkümnest, keda nimetatakse Kaksikuks, ei olnud nendega, kui Jeesus tuli. 25. Siis ütlesid teised jüngrid temale: „Me nägime Issandat!“ Aga tema ütles neile: „Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemeisse

ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu!“ 26. Ja kaheksa päeva pärast olid tema jüngrid jälle toas ja Toomas nendega. Siis tuli Jeesus uste lukus olles ja seisis nende keskel ja ütles: „Rahu olgu teile!“ 27. Selle järele ta ütles Toomale: „Pane oma sõrm siia ja vaata minu käsi, ja siruta oma käsi siia ja pista see minu küljesse, ja ära ole uskmatu, vaid usklik!“ 28. Toomas vastas ning ütles temale: „Minu Issand ja minu Jumal!“ 29. Jeesus ütles temale: „Et sa mind oled näinud, siis sa usud. Õnnsad on need, kes ei näe ja siiski usuvad!“

Johannese raamatu eesmärk

30. Nii tegi Jeesus ka veel muid tunnustähti jüngerite ees, mida ei ole kirjutatud sellesse raamatusse. 31. Aga need on kirjutatud, et te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elu tema nime sees.

Jeesus ilmub Tibeeria mere rannal

21. Pärast seda ilmus Jeesus jälle jüngeritele Tibeeria mere ääres. Aga ta ilmus nõnda: 2. Siimon Peetrus ja Toomas, keda kutsutakse Kaksikuks, ja Naatanael Kaanast Galileamaalt, ja Sebedeuse pojad ja veel teised kaks tema jüngerit olid seal koos. 3. Siis ütles Siimon Peetrus neile: „Ma lähen kalale.“ Nad ütlevad temale: „Me tuleme ka ühes sinuga.“ Nad läksid välja ja astusid varsti paati, aga ei saanud ühtki sel ööl. 4. Aga kui juba oli hommik, seisis Jeesus rannal. Ent jüngrid ei teadnud, et see oli Jeesus. 5. Siis ütles Jeesus neile: „Lapsed, kas teil on midagi toidupoolist?“ Nemad vastasid temale: „Ei ole.“ 6. Aga tema ütles neile: „Heitke võrk välja paremale poole paati, siis te leiate!“ Nad heitsid selle siis välja ega suutnud seda enam vedada kalade hulga pärast! 7. Siis ütles see jünger, keda Jeesus armastas, Peetrusele: „See on Issand!“ Kui nüüd Siimon Peetrus kuulis, et see

28 p. 13, 3; 18, 4; L. 22, 16; Mt. 27, 45-56; Mk. 15, 33-41; Lk. 23, 44-49.
31 5 Mo. 21, 23; Mt. 27, 57-61; Mk. 15, 42-47; Lk. 23, 50-56.
37 Sk. 12, 10; Ilm. 1, 7.
2 p. 13, 23. 7 p. 11, 44. 9 Ap. 2, 24-32; 1 Ko. 15, 4.

29 L. 69, 22.
36 2 Mo. 12, 46.
1 Mt. 28, 1-10; Mk. 16, 1-8; Lk. 24, 1-12.
11 Mk. 16, 9-11.

17 He. 2, 11.
23 Mt. 16, 19; 18, 18.
29 1 Pe. 1, 8.
5 Lk. 24, 41.
19 Mt. 28, 16-20; Mk. 16, 14-18; Lk. 24, 36-49.
24 p. 11, 16; 14, 5.
30 p. 21, 25.
31 1 Jh. 5, 13.
7 p. 13, 23.
20 1 Jh. 1, 1.
21 p. 17, 18.
26 s. 19.
28 p. 1, 1.
4 p. 20, 14; Lk. 24, 16.
25 p. 19, 24.
2 p. 1, 46-48; 20, 24.

APOSTLITE TEOD 1

on Issand, pani ta kuue selga, sest ta oli alasti, ja heitis enese merre. 8. Aga teised jüngrid tulid paadiga — sest nad ei olnud kaldast kaugemal kui kakssada küünart maad — ja vedasid võrku kaladega. 9. Kui nad nüüd astusid maale, näevad nad sütetule maas olevat ja kalukesi seal peal ja leiba. 10. Jeesus ütleb neile: „Tooge neid kalukesi, mis te praegu püüdsite!“ 11. Siimon Peetrus läks ja vedas võrgu mäele, mis oli täis suuri kalu, arvult sada ja viiskümmend kolm. Ja ehk küll kalu nii palju oli, võrk ei rebenenud mitte. 12. Jeesus ütleb neile: „Tulge einestama!“ Aga ükski jüngritest ei julgenud temalt küsida: „Kes sa oled?“ Sest nad teadsid, et see oli Issand. 13. Siis Jeesus tuleb ja võtab leiva ja annab neile, ja samuti kalukesi. 14. See oli juba kolmas kord, et Jeesus pärast oma ülestõusmist surnuist näitas ennast oma jüngritele.

Jeesuse viimased sõnad Peetrusele

15. Aga kui nad olid einestanud, ütleb Jeesus Siimon Peetrusele: „Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind rohkem kui need?“ Ta ütleb temale: „Jah, Issand, sina tead, et sa oled mulle armas!“ Ta ütleb temale: „Sööda mu tallekese!“ 16. Ta ütleb temale jälle teist korda: „Siimon, Joona poeg, kas sa armastad mind?“ Ta ütleb temale: „Jah, Issand, sina tead, et sa oled mulle armas!“ Ta ütleb temale: „Hoia mu lambaid kui karjane!“ 17. Kolmas korda ta ütleb temale: „Siimon, Joona poeg, kas ma olen sulle armas?“ Peetrus sai kurvaks,

et ta temale kolmat korda ütles: „Kas ma olen sulle armas?“ Ja ta ütles temale: „Issand, sina tead kõik, sina tunned, et oled mulle armas!“ Jeesus ütleb temale: „Sööda mu lambaid!“ 18. Tõesti, tõesti ma ütlen sulle: Kui sa olid noorem, siis sa võotasid ennast ise ja läksid, kuhu sa tahtsid. Aga kui sa saad vanaks, siis sa sirutad oma käed ja keegi teine võotab sind ja viib sind, kuhu sa ei taha!“ 19. Aga seda ta ütles tähendades, missuguse surmaga ta pidi Jumalat austama. Ja kui ta seda oli rääkinud, ütleb ta temale: „Järgi mind!“

20. Aga Peetrus pöördus ja näeb jüngrit, keda Jeesus armastas, järel sammuvat, selle, kes õhtusöömaajal oli ka laskunud Jeesuse rinnale ja ütelnud: „Issand, kes see on, kes sind ära annab?“ 21. Kui nüüd Peetrus teda nägi, ütleb ta Jeesusele: „Issand, aga kuidas jääb remaga?“ 22. Jeesus ütleb talle: „Kui ma tahan, et ta jääb, kuni ma tulen, mis see sinusse puutub?“ Järgi sina mind!“ 23. Siis tõusis jutt vendade seas, et see jünger ei surevat. Ent Jeesus ei olnud temale mitte ütelnud, et ta ei sure, vaid: „Kui ma tahan, et ta jääb, kuni ma tulen, mis see sinusse puutub?“

Lõppsõna

24. See on see jünger, kes neist asjust tunnistab ja on selle kirjutatud; ja me teame, et tema tunnistus on tõsi.

25. On veel palju muudki, mida Jeesus tegi; kui seda kõike üksikult üles kirjutataks, siis ma arvan, et maailm ei mahutaks kirjutatavaid raamatuid!

APOSTLITE TEOD

Eeskõne

1. Esimese raamatu, Teofilos, ma kirjutasin kõigest sellest, mida Jeesus

algusest peale tegi ja õpetas 2. selle päevani, mil ta võeti üles pärast seda kui ta Püha Vaimu läbi oli annud käsu

13 p. 6, 11. 15 p. 1, 42. 16 Ap. 20, 28; 1 Pe. 5, 2 j. 17 p. 13, 38; 16, 30. 19 p. 13, 36; 2 Pe. 1, 14. 20 p. 13, 23. 24 p. 15, 27. 25 p. 20, 30. 1 Lk. 1, 3. 2 Lk. 24, 50 j.

APOSTLITE TEOD 1, 2

apostlitele, kellel ta oli valinud, 3. kelledele tema ka pärast oma kannatamist oli mitme tõestusmargiga ennast näidanud elavana, neile ilmudes nelikümmend päeva ning neile rääkides Jumala riigist. 4. Ja kui ta nendega koos oli, keelas ta neid Jeruusalemast ära minemast, käskis aga oodata Isa tõotust, „mis teie“, ütles tema, „olete kuulnud minult.“ 5. Sest Johannes ristis veega, aga teid peab ristitama Püha Vaimuga mitte kaua pärast neid päevi!“

Jeesuse taevaminek

6. Siis küsisid temalt need, kes olid kokku tulnud, ning ütlesid: „Issand, kas sa sel ajal jälle ehitad Iisraelile kuningriigi?“ 7. Tema ütles neile: „Teile ei sünni teada aegu ega hetki, mis Isa omas meelevallas on määratud; 8. aga te saate Püha Vaimu väe, kes tuleb teie peale, ja peate olema minu tunnistajad Jeruusalemas ja kõigil Juuda- ja Samaariamal ja maailma otsal!“ 9. Kui ta seda oli ütelnud, siis tõsteti ta üles nende nähes ja pilv viis ta nende silme eest ära. 10. Ja kui nad vaatasid üksikult taeva poole, kuidas ta ära läks, vaata, siis seisis nende juures kaks meest valgeis riideis, 11. ja need ütlesid: „Galilea mehed, miks te seisate ja vaatate üles taeva poole? See Jeesus, kes teilt üles võeti taevasse, tuleb samal kombel kui te nägite teda taevasse minevat!“

Kaheteistkümnenda apostli valimine

12. Siis nad läksid tagasi Jeruusalemma mäelt, mida kutsutakse Õlimäeks ja mis on Jeruusalema lähedal ühe hingamis-päeva teekonna maad. 13. Ja kui nad olid jõudnud linna, siis nad läksid ülemisse tuppa, kus nad olid asumas, Peetrus ja JakooBUS ja Johannes ja Andreas, Filip-pus ja Toomas, Bartolomeus ja Matteus, JakooBUS, Alfeuse poeg ja Siimon Selootes ja Juudas, JakooBuse vend. 14. Need

kõik olid alati ühel meelel üheskoos palves naistega ja Maarjaga, Jeesuse emaga, ja Jeesuse vendadega.

15. Neil päevil tõusis Peetrus vendade seas üles — rahvast aga oli koos umbes sada kakskümmend isikut — ning ütles: 16. „Mehed, vennad, täide on pidanud minema kirjasõna, mis Püha Vaim on ette kuulutanud Taaveti suu kaudu Juuda kohta, kes hakkas juhiks Jeesuse kinnivõtjaile. 17. Sest ta oli arvatud meie sekka ja oli saanud selle ameti osaliseks. 18. Aga tema hankis enesele põllu ülekohtu palgaga, ja kui ta ülepeakaala alla kukkus, lõhkes ta keskpäigast ja kogu ta sisikond vajus välja. 19. Ja see on saanud teatavaks kõigile Jeruusalema elanikele, nõnda et seda põldu nende oma keelemurdes hüütakse Akeldaamaks, see on Verepõlluks. 20. Sest Laulude raamat on kirjutatud: „Tema elamu saagu tühjaks ja ärge olgu selles elanikku, ja tema ülevaatajaamet saagu teisele!“ 21. Sellepärast peab nüüd üks neist meestest, kes on käinud ühes meiega kõige selle aja, mil Issand Jeesus meie juures käis sisse ja välja, 22. alates Johannese ristimisest kuni selle päevani, mil ta meilt võeti üles, saama tema ülestõusmise tunnistajaks ühes meiega!“ 23. Ja nad seadsid üles kaks meest: Joosepi, keda hüütakse Barsabaseks, lisanimega Justuseks, ja Mattiase. 24. Ja nad palvetasid ning ütlesid: „Sina, Issand, kõikide südametundja, näita meile, kumma neist kahest sina oled valinud 25. saama selle teenistuse ja apostliameti koha, millest Juudas ära astus, et minna oma paika!“ 26. Ja nad heitsid liisku nende kohta; ja liisk langes Mattiassele, ja tema arvati nende ühe-teistkümnenda apostli juure.

Püha Vaimu tulek nelipühapäeval

2. Ja kui nelipühapäev kätte tuli, olid kõik ühes paigas koos. 2. Ja taevast

4 Lk. 24, 49; Jh. 15, 26. 5 Mt. 3, 11. 6 Mk. 16, 19–20; Lk. 24, 21, 50–53. 7 Mt. 24, 36; Mk. 13, 32. 10 Lk. 24, 4. 11 Lk. 21, 27; 1 Te. 4, 16. 12 Lk. 24, 52. 13 Mt. 10, 2 j.; Lk. 6, 13 j. 14 p. 2, 1; Jh. 7, 3. 16 Lk. 41, 10; Jh. 18, 3. 17 Mt. 10, 4; Lk. 6, 16. 18 Mt. 27, 3 j. 19 Sk. 11, 12 j.; Mt. 27, 7 j. 20 Lk. 69, 26; 109, 8. 21 Jh. 15, 27. 26 Op. 16, 33. 1 p. 1, 14; 3 Mo. 23, 15 j.

sündis äkitselt kohin, otsegu oleks kange tuul puhunud, ja täitis kõik koja, kus nad istusid. 3. Ja neile ilmus nagu lõhestatud tulekeeli, ja need langesid üksikult igaühe peale nende seast. 4. Ja nad kõik said täis Püha Vaimu ja hakkasid rääkima teisi keeli, nõnda nagu Vaim neile andis rääkida. 5. Aga Jeruusalemas oli elamas juute, jumalakartlikke mehi kõigist rahvaist taeva all. 6. Kui nüüd see hääl tekkis, tuli rahvahulk kokku ja kohkus ära, sest igaüks kuulis neid rääkivat oma keelemurret. 7. Ja nad hämmastusid kõik ja panid imeks ning ütlesid üksteisele: „Vaata, eks need kõik, kes räägivad, ole Galilea mehed? 8. Kuidas me siis kuuleme igaüks oma keelemurret, mille sees me oleme sündinud? 9. Meie, partlased ja meedlased ja eelamlased ja kes elame Mesopotaamias, Judeas ning Kapadookias, Pontoses ja Aasias, 10. Früügas ja Pamfüülias, Egiptuses ja Küreene-poolses Liibüas, ja siin asuvad roomlased, juudid ühes nende usku pöördunudega, 11. kreetalased ja araablased, kuidas me kuuleme neid rääkivat meie omis keeltes Jumala suuri asju?“ 12. Nad kõik olid hämmastunud ja kahevahel ning küsisid üksteiselt: „Mis see küll peaks tähendama?“ 13. Aga teised irvitasid ning ütlesid: „Nad on täis magusat viina!“

Peetruse jutlus

14. Siis Peetrus astus esile ühes nende üheteistkümnega, tõstis oma häält ning seletas neile: „Juuda mehed ja kõik teie, Jeruusalema elanikud, see olgu teile teada ja pange tähele mu sõnu! 15. Ei ole need sugugi, nagu te arvate, joobnud, sest see on kolmas päevatund; 16. vaid see on, mis on üteldud prohvet Joeli kaudu: 17. „Ja viimseil päevil sünnib, ütleb Jumal, et ma valan oma Vaimu kõige liha peale! Ja teie pojad ja tütreid hakkavad ennustama, teie noored mehed näevad nägemusi ja teie vanemad uinuvad

unenägusid nähes! 18. Ja neil päevil ma valan oma Vaimu oma sulaste ja ümmardajate peale ja nemad ennustavad; 19. ja ma annan näha imesid ülal taevas ja tunnustähti all maa peal, verd ja tuld ja suitsusambaid! 20. Päike muutub pimedaks ja kuu vereks, enne kui tuleb Issanda päev, suur ja auline! 21. Ja sünnib, et igaüks, kes appi hüüab Issanda nime, pääseb!“ 22. Iisraeli mehed, kuulge neid sõnu: Jeesuse Naatsaretlase, mehe, kellest Jumal andis tunnistuse väe ja imede ja tunnustähtedega, mis Jumal tegi tema läbi teie seas, nõnda nagu isegi teate, 23. tema te olete, kui ta Jumala määratud otsusel ja etteadmist mööda oli loovutatud teie kätte, ülekohtuste käte läbi risti naelutatud ning tapnud; 24. kuid Jumal on tema üles äratanud, päästes teda surma valudest, sest ei olnud ju võimalik, et surm oleks teda kinni pidanud. 25. Sest Taavet ütleb tema kohta: „Ma pean Issandat alati oma silma ees, sest ta on mu paremal pool, et ma ei kõiguks! 26. Sellepärast rõõmutseb mu süda ja mu keel ilutseb, ja mu ihugi võib hingata lootuses! 27. Sest sina ei jäta mu hinge surmavalda ega lase oma Püha näha kõdunemist! 28. Sa annad mulle teada elutee, sa täidad mind rõõmuga oma palge ees!“ 29. Mehed, vennad, olgu lubatud teie peavanemast Taavetist lausa ütelda, et ta on surnud ja maha maetud ja tema haud on meie juures tänapäevani. 30. Et ta nüüd oli prohvet ja teadis, et Jumal temale oli vandega tõotanud seada tema ihusooist järglase tema aujärjele, 31. siis ta rääkis ette nähes Kristuse ülestõusmisest, et tema hinge ei jäeta surmavalda ja et tema liha ei näe kõdunemist. 32. Selle Jeesuse on Jumal surnuist üles äratanud; selle tunnistajad oleme meie kõik. 33. Et ta nüüd Jumala parema käe läbi on ühendatud ja on Isalt saanud Püha Vaimu töötluse, siis on tema selle välja valanud, nõnda nagu te nüüd

näete ning kuulete. 34. Sest Taavet ei ole läinud taevasse, aga tema ütleb: „Issand on ütelnud minu Issandale: Istu minu paremale käele, 35. kuni ma panen su vaenlased sinu jalajäriks!“ 36. Kindlasti teadku nüüd kogu Iisraeli kodakond, et Jumal on teinud tema Issandaks ning Kristuseks, selle Jeesuse, kelle te risti lõitite!“

37. Aga kui nad seda kuulsid, läks see neil südamest läbi ja nad ütlesid Peetrusele ja teistele apostlitele: „Mehed, vennad, mis me peame tegema?“ 38. Aga Peetrus ütles neile: „Parandage meelt ja igaüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse pattude andeks- saamiseks, ja siis te saate Püha Vaimu anni. 39. Sest teie ja teie laste päralt on see töötlus ja kõikide päralt, kes on kaugel, keda iganes Issand, meie Jumal, kutsub enese juure.“ 40. Ja veel paljude muude sõnadega tunnistas ja manitses ta ning ütles: „Laske endid päästa sellest pöörasest soost!“ 41. Kes nüüd vastu võtsid tema sõna, need ristiti, ja nõnda lisati sel päeval nende juure ligi kolm tuhat hinge.

Kristuse koguduse usuline elu

42. Aga nemad jäid alati apostlite õpetusse ja osadusse ja leivamurdmisse ja palvetesse. 43. Aga igale hingele tuli kartus; ja palju imesid ja tunnustähti sündis apostlite läbi. 44. Aga kõik need, kes uskusid, olid üheskoos ja kõik, mis neil oli, oli neil ühine. 45. Omandi ja vara nad müüsid ära ja jagasid, mis saadi, igaühele sedamööda, kuidas keegi vajab. 46. Ja nad viibisid iga päev ühel meel pühakojas ja mürdsid leiba kodasid mööda ja võtsid toidust ilutsemise ja siira südamega, 47. kiites Jumalat ja leides armastust kõige rahva juures. Aga Issand lisas iga päev nende ühendusele juure neid, kes päästeti.

Peetrus teeb terveks halvatud mehe

3. Aga Peetrus ja Johannes läksid pühakotta palvusele, mida peeti ühek-

sandal tunnil. 2. Ja üks mees, kes oli emalhust alates halvatu, toodi sinna. Ta pandi iga päev pühakotta ukse ette, mida hüütakse Ilusaks, ande paluma pühakojas käijailt. 3. Kui see nägi, et Peetrus ja Johannes tahavad minna pühakotta, palus ta neilt andi. 4. Siis Peetrus ühes Johannesega vaatas temale otsa ning ütles: „Vaata meie poole!“ 5. Tema jäi teraselt neile otsa vaatama, oodates, et ta neilt midagi saab. 6. Aga Peetrus ütles: „Hõbedat ja kulda mul ei ole, aga mis mul on, seda ma annan sulle: Jeesuse Kristuse, Naatsaretlase nimel, tõuse üles ja kõnni!“ 7. Ja ta haaras kinni tema paremast käest ja aitas ta üles. Ja sedamäid said tema jalapõiad ja luupeksed tugevaks; 8. ja ta kargas üles, seisis ja kõndis, ja läks ühes nendega pühakotta sisse, kõndides ja hüpates ning Jumalat kiites. 9. Ja kõik rahvas nägi teda kõndivat ja Jumalat kiitvat. 10. Nad tundsid tema, et ta on seesama, kes oli istunud kerjamas pühakotta Ilusa värava ees, ja nad panid seda väga imeks ja olid hämmastunud sellest, mis temale oli sündinud. 11. Aga kui halvatu, kes oli terveks saanud, käis Peetruse ja Johannes kannul, jooksis kõik rahvas kokku nende juure nõndanimetatud Saalomoni võlvitud hoonesse ja oli ärevil.

Peetruse jutlus pühakojas

12. Kui Peetrus seda nägi, hakkas ta kõnelema rahvale: „Iisraeli mehed, miks te panete seda imeks või miks te üksisilmi vaatate meie peale, otsegu oleksime meie oma väe või vagadusega selle pannud kõndima? 13. Aabrahami ja Iisaki ja Jaakobi Jumal, meie esiisade Jumal, on austanud oma sulast Jeesust, kelle te ära andsite ja salgasite Pilaatuse ees, kui see tegi otsuseks teda vabaks lasta. 14. Te salgasite ära Püha ja Õige ja palusite, et teile mõrtsukas vabaks antaks. 15. Te tapsite elu ülima juhi, kelle Jumal on surnuist üles äratanud; selle tunnistajad oleme meie. 16. Ja usu

3 Mt. 3, 11. 4 p. 10, 44 j. 5 p. 13, 26. 13 I Pe. 4, 14. 16 J. 3, 1 j. 17 Js. 44, 3; Hs. 39, 29. 21 Ro. 10, 13. 23 p. 4, 28. 24 p. 3, 15. 25 L. 16, 8 j. 29 p. 13, 36; I Ku. 2, 10. 30 2 Sa. 7, 12; L. 89, 4 j; Lk. 1, 32. 31 p. 13, 35. 32 p. 3, 15. 33 p. 5, 31; Fl. 2, 9.

34 L. 110, 1. 36 p. 5, 31. 37 p. 9, 6; 16, 30. 38 p. 3, 17 j; Lk. 24, 47. 39 J. 3, 5; Jh. 10, 16. 40 5 Mo. 32, 5; Fl. 2, 15. 42 p. 20, 7. 43 p. 2, 23; 5, 30; Ja. 53, 11. 44 p. 4, 32. 47 p. 4, 41; 5, 14; 11, 21; 14, 1. 48 p. 14, 8. 49 p. 5, 12. 50 p. 2, 24; 32, 4, 10.

läbi tema nimesse on tema nimi teinud tugevaks selle, keda te näete ja tunnete; ja usk, mis tuleb temalt, on sellele annud teie tervise teie kõikide nähes. 17. Ja nüüd, vennad, tean ma, et te olete seda teinud teadmatuses nagu teie ülemadki. 18. Aga Jumal on nõnda lasknud teie minna, mis tema kõigi oma prohvetite suu kaudu on ette kuulutanud, et tema Võitu peab kannatama. 19. Sellepärast parandage meelt ja pöörduge, et teie patud kustutataks, et hingamiseajad tuleksid Issanda palgest. 20. ja et ta läkitaks teie jaoks määratud Kristuse Jeesuse, 21. keda taevast peab pidama enesele selle ajani, mil oma kohale asetatakse kõik, mis Jumal on rääkinud kõigi oma pühade prohvetite suu kaudu maailma ajastust alates. 22. Sest Mooses on ütelnud: „Ühe prohveti äratav teie Issand, teie Jumal, teie vendade hulga, minu sarnase; teda peate kuulama kõiges, mida ta teile ütleb. 23. Ja peab sündima, et iga hing, kes seda prohvetit ei kuula, kaotatakse ära rahva seast!“ 24. Ja kõik prohvetid Saamueli ajast alates ja pärast seda, nii mitu kui neid on rääkinud, on ka ette kuulutanud neid päevi. 25. Teie olete prohvetite ja selle lepingu lapsed, mille Jumal tegi teie esiisadega, kui ta Aabrahamile ütles: „Ja sinu soos õnnistatakse kõiki suguvõsasi maa peal!“ 26. Teie kõigepealt on Jumal üles äratanud oma sulase Jeesuse ja on tema läkitanud teie juure teid õnnistama, kui te pöördute igauks oma tigidusest!“

Peetrus ja Johannes Suurkohtu ees

4. Aga kui nad rahvale rääkisid, astusid nende juure preestrid ja pühakojade pealik ja saduserid, 2. ja nende meel oli paha, et nemad õpetasid rahvast ja kuulutasid surnuist ülestõusmist Jeesuses. 3. Ja nad pistid käed nende külge ja panid nad vangi järgmiseks päevaks, sest oli juba õhtu. 4. Aga paljud neist, kes Sõna kuulsid, uskusid; ja meeste arv tõusis ligi

viie tuhandeni. 5. Järgmisel päeval sündis, et rahva ülemad ja vanemad ja kirjatundjad tulid kokku Jeruusalemma, 6. ka ülempreester Annas ja Kaifas ja Johannes ja Aleksandros ja niipalju kui neid oli ülempreestri soost. 7. Ja nad lasksid nad ette tuua ning küsitlesid neid: „Missuguse väga või kelle nimel te tegite seda?“ 8. Siis Peetrus, täis Püha Vaimu, ütles neile: „Rahva ülemad ja vanemad! 9. Kui me täna peame kohtus aru andma vigasele inimesele tehtud heateost ja kelle läbi ta on terveks saanud, 10. siis olgu teile kõigile ja kogu Israeli rahvale teada, et Jeesuse Kristuse, Naatsaretlase nimel, kelle teie risti lõite ja kelle Jumal on surnuist üles äratanud, et tema läbi seisab seisinane siin teie ees tervena. 11. Tema on see kivi, mille teie, kojachitajad, olete ära põlanud ja mis on saanud nurgakiviks! 12. Ja ühegi muu sees ei ole päästet; sest ei ole antud taeva all inimestele ühtki muud nime, kelles meid päästetakse!“

13. Aga kui nad Peetruse ja Johannese julgust nägid ja teada said, et nad on kirjatundmatud ja õppimatud mehed, panid nad seda imeks ja tundsid nad ära, et nad olid need, kes olid olnud Jeesusega. 14. Ja kui nad inimest, kes oli terveks saanud, nende juures nägid seisvat, ei olnud neil midagi ütelda selle vastu, 15. vaid nad käskisid neid välja minna Suurkohtust, pidasid isekeskis nõu 16. ning ütlesid: „Mis me peame tegema nende inimestega, sest avalik ime on sündinud nende läbi ja on teada kõigile, kes Jeruusalemmas elavad, nõnda et me ei või seda salata. 17. Aga et seda laiemale ei levitataks rahva sekka, siis ähvardagem neid kõvasti, et nad enam ühelegi inimesele ei räägiks sel nimel!“ 18. Ja nad kutsusid nad sisse ja keelasid neid midagi rääkimast ja õpetamast Jeesuse nimel. 19. Aga Peetrus ja Johannes kostsid neile ning ütlesid: „Kas on õige Jumala ees teid rohkem

17 p. 13, 27; Lk. 23, 34; 1 Ko. 2, 8. 18 Lk. 24, 27-44. 19 p. 2, 38. 22 5 Mo. 18, 15, 19.
25 1 Mo. 22, 18. 26 p. 13, 46; 17, 30. 1 Lk. 22, 45. 2 p. 23, 8. 3 p. 5, 18. 4 p. 2, 47.
8 Mt. 10, 19 j. 10 p. 3, 6, 13 j. 11 L. 118, 22; Mt. 21, 42. 12 Mt. 1, 21. 14 p. 3, 8 j.
16 Jh. 11, 47. 17 p. 5, 28. 19 p. 5, 29.

kuulata kui Jumalat? Otsustage ise. 20. Sest me ei või jätta rääkimata seda, mida oleme näinud ja kuulnud!“ 21. Aga nad ähvardasid neid ja lasksid nad vabaks, sest nad ei leidnud midagi, mille eest neid karistada, rahva pärast, sest kõik kiitsid Jumalat selle eest, mis oli sündinud. 22. Sest juba rohkem kui nelikümmend aastat vana oli inimene, kellele see terveksaamise tunnustähed oli sündinud.

Peetrus ja Johannes tulevad tagasi kaaslaste juure

23. Kui nad olid vabaks saanud, tulid nad omade juure ja kuulutasid, mis ülempreestrid ja vanemad neile olid ütelnud. 24. Aga kui need seda kuulsid, tõstsid nad ühel meel 'häält Jumala poole ja ütlesid: „Issand, sina oled see Jumal, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja kõik, mis nende sees on, 25. kes oled Püha Vaimu läbi oma sulase Taaveti suu kaudu ütelnud: „Miks paganad möllavad ja rahvad mõtleavad tühja? 26. Ilmamaa kuningad on kokku astunud ja ülemad on kogunenud ühte Issanda vastu ning tema Võitu vastu?“ 27. Sest tõepoolest on selles linnas sinu püha sulase Jeesuse vastu, kelle sa oled võidnud, kogunenud ühte paganatega ja Israeli rahvaga Herodes ja Pontius Pilaatus, 28. et teha seda, mis sinu käsi ja nõu oli enne määranud, et see pidi sündima. 29. Ja nüüd vaata, Issand, nende ähvardamistele ja anna oma sulastele kõige julgusega rääkida sinu sõna, 30. oma kätt sirutades selleks, et terveksaamised ning tunnustähed ja imed sünniks sinu püha sulase Jeesuse nime läbi!“ 31. Ja kui nad olid palvetanud, kõikus paik, kus nad koos olid, ning nad kõik said täis Püha Vaimu ja rääkisid Jumala sõna julgesti.

Ühine varandus

32. Ja usklike hulk oli üks süda ja üks hing; ja ükski ei ütelnud oma varanduse kohta, et see on tema oma, vaid

kõik oli neil ühine. 33. Ja apostlid tunnistasid suure väga Issanda Jeesuse ülestõusmist, ja suur arm oli nende kõikide juures. 34. Ei olnud ka ühtki vaest nende seas; sest kellel olid põllud või majad, need müüsid need ära ning tõid müüdud asjade hinna 35. ja panid selle apostlite jalgade ette. Igaühele jagati siis sedamööda, kuidas ta vajab. 36. Aga Joosep, keda apostlid lisanimega hüüdsid Barnabaseks — see on meie keeli Trööstija — leviit, Küprose saarelt pärit, 37. kellel oli põld, müüs selle ära ja tõi hinna ja pani selle apostlite jalgade ette.

Ananias ja Safiira

5. Aga keegi mees, Ananias nimi, oma naise Safiiraga müüs oma varanduse 2. ja mees toimetas oma naise teades muist hinda kõrvale ja muist ta tõi ning pani apostlite jalgade ette. 3. Aga Peetrus ütles: „Ananias, mispärast on saatan täitnud su südame, et sa valet rääkisid Pühale Vaimule ja kõrvale toimetasid muist põllu hinda? 4. Eks see su käes olles olnud sinu oma, ja kui see oli müüdud, eks see olnud ka siis sinu meelevaldas? Mispärast oled sa seda ette võtnud oma südames? Sina ei ole vaeletanud inimestele, vaid Jumalale!“ 5. Kui nüüd Ananias kuulis neid sõnu, langes ta maha ja heitis hinge. Ja suur kartus tuli kõikide peale, kes seda kuulsid. 6. Aga noored mehed tõusid ning koristasid ta ära ja kandsid ta välja ning matsid maha. 7. Arvata kolme tunni pärast tuli tema naine ega teadnud, mis oli sündinud. 8. Aga Peetrus küsis talt: „Ütle mulle, kas te selle hinnaga müüsite põllu?“ Tema vastas: „Selle hinnaga jah!“ 9. Siis ütles Peetrus talle: „Mispärast on teil üks nõu olnud kiusata Issanda Vaimu? Vaata, nende jalad, kes su mehe matsid, on ukse ees ja kannavad sindki välja!“ 10. Siis langes naine kohe maha tema jalge ette ja heitis hinge. Ja kui noored mehed tulid sisse, leidsid nad ta surnud

25 L. 2, 1 j. 27 Lk. 23, 12. 28 Lk. 2, 23. 29 Ef. 6, 19. 32 p. 2, 44. 33 p. 2, 47.
35 p. 2, 45. 36 p. 11, 22, 24. 2 p. 4, 37. 3 Jh. 13, 2.

olevat ja kandsid ta välja ning matsid ta tema mehe kõrval. 11. Ja suur kartus tuli kõige koguduse peale ja kõikide peale, kes seda kuulsid.

*Apostlid teevad
tunnustähti ja imesid*

12. Aga palju tunnustähti ja imesid sündis rahva seas apostlite käte läbi. Ja nad olid kõik koos ühel meelel Saalomoni võlbitud hoones. 13. Muudest inimestest aga ei julgenud ükski liituda nende hulka, rahvas aga pidas neist suurt lugu. 14. Seda enam aga lisandus neid, kes uskusid Issandasse, nii mehi kui naisi suurel hulgal. 15. Kandsid ju inimesed haigeid uulitsalegi ja asetasiid neid vooditesse ja raamidele, et kui Peetrus tuleb, tema vari langeks mõne peale nendest. 16. Ka tuli rahvast kokku Jeruusalema ümberkaudseist linnadest, tuues haigeid ja rüvedaist vaimudest vaevatu, ja need kõik said terveks.

Peetrus ja Johannes taas Suurkohtu ees

17. Aga ülempreester tõusis ning kõik ta kaaslased, saduseride lahk, ning said täis viha, 18. ja pistisid oma käed apostlite külge ning panid nad üldisesse vanglasse. 19. Aga Issanda ingel tegi öösel vangihooned lahti ja viis nad välja ning ütles: 20. „Minge, esinege ning rääkige rahvale pühakojas kõik selle elu sõnad!“ 21. Kui nad seda olid kuulnud, läksid nad koidu ajal pühakotta ja õpetasid. Aga ülempreester ja tema kaaslased tulid ja kutsusid kokku Suurkohtu ja kõik Iisraeli laste vanematekogu ja läkitasid sulased vangitorni neid tooma. 22. Kui nüüd sulased kohale jõudsid, ei leidnud nad neid vangihoonest. Nad tulid tagasi ja andsid seda teada, 23. üteldes: „Vangla me leidsime küll hästi hoolsasti lukustatud olevat ja hoidjad väljas uste ees seisvat, aga kui me avasime, ei leidnud me kedagi seest!“ 24. Kui pühakojas pealik ja ülempreestrid neid sõnumeid kuulsid, jäid nad kahevahele, mis sellest

arvata. 25. Siis tuli keegi ja jutustas neile: „Vaata, mehed, kelled te panite vanglasse, seisavad pühakojas ja õpetavad rahvast!“ 26. Siis läks pealik sulastega ja tõi nad ära; aga mitte vägisi, sest nad kartsid, et rahvas nad kividega surnuks viskab. 27. Ja nad tõid ning seadsid nad Suurkohtu ette. Ja ülempreester küsis neilt ning ütles: 28. „Kas me teid ei ole kõvasti keelanud õpetamast sellesinase nimel? Ja vaata, te olete Jeruusalema täitnud oma õpetusega ja tahate selle inimese vere saata meie peale!“ 29. Aga Peetrus ja teised apostlid kostsid ning ütlesid: „Jumala sõna tuleb rohkem kuulda kui inimeste sõna. 30. Meie esiisade Jumal on üles äratanud Jeesuse, kelle te olete poonud puu külge ning surmanud. 31. Tema on Jumal oma parema käega tõstnud Juhiks ja Õnnistegijaks, andma Iisraelile meeleeparandust ja pattude andeksandmist. 32. Ja meie oleme kõigi nende asjade tunnistajad ja samuti Püha Vaim, keda Jumal on annud neile, kes võtavad kuulda tema sõna!“

33. Aga kui nad seda kuulsid, käis see nende südamest läbi, ja nad võtsid nõuks nemad ära tappa. 34. Kuid Suurkohtus tõusis üles üks variser, Gamaaliel nimi, käsuõpetaja, keda kõik rahvas austas, ja käskis mehed välja viia natukeseks ajaks, 35. ja ütles siis koosolijatele: „Iisraeli mehed, olge ettevaatlikud sellega, mida te nende inimestega mõtlete teha. 36. Sest mitte ammu tagasi tõusis Teudas ning ütles enese midagi olevat, ja temaga liitusid arvult ligi nelisada meest; tema tapeti ja kõik, kes nõustusid temaga, hajutati ja hävisid. 37. Pärast teda astus üles galilealane Juudas rahvalugemise päevil ja ahvatles rahva enese järele; ka tema sai hukka ja kõik, kes heitsid tema nõusse, hajutati. 38. Ja nüüd ma ütlen teile: Jätke need inimesed rahule ja laske nad minna! Sest kui see nõu ja töö on inimestest, siis läheb see tühja, 39. aga kui see on

12 p. 2, 43; 3, 11. 14 p. 2, 47; 6, 7. 15 p. 19, 11 j. 17 p. 4, 16. 19 p. 12; 7, 28 p. 4, 18; Mt. 27, 25. 29 p. 4, 19; Tn. 3, 18. 30 p. 3, 15. 31 p. 2, 32. 32 Lk. 24, 48; Jh. 15, 26 j. 33 p. 7, 54. 34 p. 22, 3. 37 Lk. 2, 1. 38 Mt. 15, 13. 39 p. 9, 5.

Jumalast, siis te ei või seda tühjaks teha, et te kuidagi ei osutuks jumalavastasteks!“ Ja nad võtsid kuulda tema nõu.

40. Ja kui apostlid olid sisse kutsutud, peksid nad neid ja keelasid neid rääkimast Jeesuse nimel ja lasksid nad minna. 41. Aga nemad läksid Suurkohtu eest minema, rõõmsad sellest, et neid oli väärt arvatud kannatama teotust selle nime pärast. 42. Ja nad ei lakanud iga päev pühakojas ja kodasid mööda õpetamast evangeliumi Kristusest Jeesusest.

Hoolekandjad seatakse ametisse

6. Aga neil päevil, kui jüngerite arv suurenes, tõusis nurin kreeka keelsete juutide seas heebrealaste vastu, et iga-päevases abiandmises õieti ei hoolitud nende leskedest. 2. Siis kutsusid need kaksteistkümmend eneste juure jüngerite hulga ning ütlesid: „See ei sobi, et me kõrval jätame Jumala sõna ja hoolt kanname toidulaudade eest. 3. Sellepärast, vennad, vaadake endi seast seitse meest, kellel on hea tunnistus ja kes on täis Vaimu ja tarkust, kelled me seaksime sisse ametisse. 4. Meie aga tahame pidevalt olla palvetamises ja sõna teenistuses!“ 5. See kõne oli kogu rahvahulga meelt mööda. Ja nad valisid Stefanose, mehe täis usku ja Püha Vaimu, ja Filippuse ja Prokorse ja Nikaanori ja Tiimoni ja Parmena ja Nikolaose, juudi-usku pöördunud antiohlase. 6. Need nad seadsid apostlite ette ja palvetasid ning panid oma käed nende peale.

7. Ja Jumala sõna kasvas; ja jüngerite arv sai väga suureks Jeruusalemas; ja suur hulk preestreid sai sõnakuulelikuks usule.

Süüdistus Stefanose vastu

8. Aga Stefanos, täis armu ja väge, tegi imetegusid ja suuri tunnustähti rahva seas. 9. Siis tõusid nõndanimetatud libertiinide ja küreenlaste ja aleksand-

rialaste kogudustest ja Kiliikia ja Aasia poolt mõned, kes vaidlesid Stefanosega, 10. aga ei suutnud vastu seista tarkusele ja Vaimule, kelle läbi tema rääkis. 11. Siis nad hankisid mehed, kes ütlesid: „Me oleme teda kuulnud pilkesõnu rääkivat Moosese ja Jumala vastu!“ 12. Ja nemad õhutasid rahvast ja vanemaid ja kirjatundjaid ja langesid ta kallale ning võtsid ta kinni ja viisid ta Suurkohtu ette. 13. Nad esitasid valetunnistajaid, kes ütlesid: „See inimene ei lakka rääkimast sõnu selle püha paiga ja käsuõpetuse vastu. 14. Sest me oleme kuulnud teda ütlevat, et Jeesus Naatsaretlane hävitavat selle paiga ja muutvat kombes, mis Mooses meile on annud.“ 15. Ja kui kõik Suurkohtus istujad temale otsa vaatasid, nägid nad tema palge olevat otsegu inglil palge.

Stefanose jutlus kohtu ees

7. Siis ütles ülempreester: „Kas see on nõnda?“ 2. Aga tema ütles: „Mehed, vennad ja isad, kuulge! Au Jumal ilmus meie esiisale Aabrahamile, kui ta oli Mesopotaamias enne oma siirdumist Haaranisse, 3. ning ütles temale: „Mine välja omalt maalt ja omast sugukonnast ja tule sinna maale, mille ma sulle näitan.“ 4. Siis ta läks kaldealaste maalt ja asus elama Haaranisse. Ja kui tema isa suri, saatis Jumal tema sealt siia maale, kus teie nüüd elate, 5. ega annud siin temale pärandiks mitte jalatäitki, aga töötas selle anda omandiks temale ja tema järglasile pärast teda ajal, mil ta oli alles lasteta. 6. Ent Jumal rääkis nõnda: Tema järglased peavad olema võõrastena võõral maal ja seal nad tehakse orjadeks ja neid vaevatakse nelisada aastat, 7. ja rahvast, keda nad orjavad, mina karistan, ütles Jumal, ja selle järele nad lähevad välja ja teenivad mind siin selles paigas. 8. Ja ta andis temale ümberlõikamislepingu; ja nii sündis Aabrahamile Iisak ja ta lõikas

40 p. 22, 19. 41 Mt. 5, 10 j.; 1 Pe. 4, 13. 42 Lk. 119, 46. 1 p. 4, 35. 3 I Tl. 3, 7 j. 5 p. 8, 5. 6 p. 1, 24; 13, 3; 14, 23. 7 p. 19, 20. 10 Lk. 21, 15. 11 Mt. 26, 60 j. 13 Jt. 26, 11. 2 I Mo. 11, 31; 15, 7. 3 I Mo. 12, 1. 4 I Mo. 11, 32; 12, 5. 5 I Mo. 12, 7; 13, 15. 6 I Mo. 15, 13; 2 Mo. 12, 40. 7 2 Mo. 3, 12.20. 8 I Mo. 17, 10; 21, 2 j.

tema ümber kaheksandal päeval. Ja Iisakile sündis Jaakob, ja Jaakobile need kaksteistkümmend peavanemat. 9. Ja peavanemad kadestasi Joosepit ning müüsid ta ära Egiptusesse; aga Jumal oli temaga 10. ja päästis tema kõigist ta viletsustest ja andis temale armu ja tarkust, kui ta oli Egiptuse kuninga, vaarao ees; ja see tõstis ta kogu Egiptuse ja oma koja ülemaks. 11. Aga nälg tuli kogu Egiptusesse ja Kaanani ja suur viletsus; ja meie esiisad ei leidnud toidust. 12. Aga kui Jaakob kuulis, et Egiptuses oli vilja, läkitas ta meie esiisad sinna esimest korda; 13. ja teisel korral andis Joosep ennast tunda oma vendadele ja vaarao sai teada Joosepi päritolu. 14. Siis Joosep läkitas järele ja laskis kutsuda oma isa Jaakobi ja kogu oma suguvõsa, seitsekümmend viis hinge. 15. Ja Jaakob läks alla Egiptusesse ja suri, tema ja meie esiisad, 16. ja nad viidi Sekemisse ja pandi hauda, mille Aabraham oli ostnud raha eest Emori, Sekemi isa lastelt. 17. Kui nüüd lähenes töötuse aeg, mille Jumal Aabrahamile oli vandega töötanud, kasvas rahvas ja sigis paljaks Egiptuses, 18. seni kui tõusis teine kuningas, kes Joosepist midagi ei teadnud. 19. See tarvitas kavalust meie soo kallal ja tegi paha meie esivanematele neid sundides ära heitma oma lapsukesed, et need ei jääks ellu. 20. Sel ajal sündis Mooses ja ta meeldis Jumalale. Teda toideti kolm kuud tema isa majas. 21. Aga kui ta oli kõrvale heidetud, võttis vaarao tütar tema ja kasvatas ta enesele pojaks. 22. Ja Moosesele õpetati kõike egiptlaste tarkust ja tema oli vägev sõnades ja tegudes. 23. Aga kui ta oli nelikümmend aastat vanaks saanud, tuli tema südamesse mõte oma vendi, Iisraeli lapsi, vaatama minna. 24. Ja nähes ühele ülekohut tehtavat, läks ta appi ja tasus kätte selle eest, kellele liiga tehti, ja lõi egiptlaste maha. 25. Ent ta mõtles, et tema vennad saavad

sellest aru, et Jumal tema käe läbi annab neile pääste; aga nad ei saanud aru. 26. Ja järgmise päeval ta juhtus nende juure, kui nad riidlesid, ja sundis neid rahule ning ütles: „Mehed, te olete vennad, miks teete liiga üksteisele?“ 27. Aga see, kes tegi liiga oma ligimesele, lükkas ta enesest ära ja ütles: „Kes on sind seadnud meie ülemaks ja kohtumõistjaks? 28. Kas tahad tappa mind, nagu sa eile tapsid egiptlaste?“ 29. Selle kõne peale Mooses põgenes ja elas võõrana Midjanimaal; seal sündis temale kaks poega. 30. Ja kui nelikümmend aastat möödus, oli ilmus temale Siinai mäe kõrves Issanda ingel tuleleegis kibuvitsapõõsas. 31. Kui Mooses seda nägi, pani ta nägemust imeks. Ja kui ta ligi astus vaatama, kostis Issanda hääl: 32. „Mina olen sinu vanemate Jumal, Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal!“ Aga Mooses hakkas värisema ega julgenud sinna vaadata. 33. Aga Issand ütles temale: „Võta kingad jalast, sest paik, kus sa seisad, on püha maa! 34. Mina olen küllalt näinud oma rahva vaeva Egiptuses ja olen kuulnud nende ohkamist ning olen tulnud alla neid vabastama. Siis tule nüüd, ma läkitan sind Egiptusesse!“ 35. Selle Mooses, kelle nemad ära salgasid, ütles: „Kes on sind seadnud ülemaks ja kohtumõistjaks?“ selle läkitas Jumal ülemaks ja lunastajaks selle ingli kaudu, kes temale ilmus kibuvitsapõõsas. 36. See viis nad välja ja tegi imetegusi ja runnustähti Egiptuses ja Punases meres ja kõrves nelikümmend aastat. 37. See on see Mooses, kes ütles Iisraeli lastele: „Ühe prohveti äratas teile Jumal teie vendade hulgast, minu sarnase“, 38. tema on see, kes oli koguduse seas kõrves ühes selle inglaga, kes temaga kõneles Siinai mäel, ja oli ühes meie esiisadega ja sai clavaid sõnu meile edasiandmiseks. 39. Temale meie esivanemad ei tahtnud

9 1 Mo. 37, 4-28; 39, 1-21. 10 1 Mo. 41, 38 j. 11 1 Mo. 42, 1 j. 12 1 Mo. 45, 3-16.
13 1 Mo. 45, 9 j. 14 1 Mo. 46, 1; 49, 33. 15 1 Mo. 23, 16; 30, 13; Jo. 24, 23. 16 2 Mo. 1, 7.
17 2 Mo. 1, 8 j. 18 2 Mo. 1, 16-22. 19 2 Mo. 2, 2; He. 11, 23. 20 2 Mo. 2, 5 j. 10.
21 2 Mo. 2, 11. 22 Ko. 13, 15; Ja. 26, 10. 23 2 Mo. 2, 13. 24 2 Mo. 2, 14. 25 2 Mo. 2, 15;
18, 2 j.; He. 11, 27. 26 5 Mo. 31, 16. 27 2 Mo. 3, 6-15 j. 28 2 Mo. 3, 9 j. 29 2 Mo. 2, 14.
30 2 Mo. 7, 10 j.; 14, 21. 31 p. 3, 22; 5 Mo. 18, 15. 32 2 Mo. 19, 3 j.

Stefanose surm

olla sõnakuulelikud, vaid tõukasid ta ära ja pöördusid oma südamega Egiptuse poole, 40. üteldes Aaronile: „Tee meile jumalaid, kes käiksid meie ees, sest me ei tea, mis on sündinud selle Moosesega, kes meid tõi Egiptusest välja!“ 41. Ja nad tegid noil päevil vasika ja viisid sellele ebajumalale ohvreid ning rõõmustusid oma käte tegudest. 42. Kuid Jumal pöördus neist ära ja jättis nad teenima taeva vägesid, nõnda nagu on kirjutatud prohvetite raamatus: „Kas teie, Iisraeli sugu, nelikümmend aastat kõrves tõite mulle tapaohvreid ja muid ohvreid? 43. Ei, vaid te kandsite Mooloki telki ja oma jumala Romfa tähte, kujusid, mis te olite teinud, et neid kummardada: sellepärast ma siirutan teid teispoole Baabülioni!“ 44. Meie esiisadel oli tunnistustelk kõrves, nõnda nagu oli määratud see, kes Moosesega rääkis, et ta pidi selle valmistama eeskujule, mida ta oli näinud. 45. Selle meie esiisad ühes Joosuaga võtsid ning viisid paganate maalale, kelled Jumal ajas minema meie esiisade eest kuni Taaveti päevini, 46. kes leidis armu Jumala ees ja palus, et ta leiaks elamu Jaakobi kodakonnale. 47. Ent Saalomoni ehitas temale koja. 48. Kuid Kõigekõrgem ei ela kätega tehtud kodades, nõnda nagu ütleb prohvet: 49. „Taevast on minu aujürg ja maa minu jalgealune järg! Mis koda te mulle tahate ehitada“, ütleb Issand, „või mis on mu hingamise ase? 50. Eks minu käsi ole selle kõik teinud?“ 51. Te kangekaelsed ja ümberlõikamatud südamest ja kõrvust! Te panete ikka vastu Pühale Vaimule! Nõnda nagu teie esiisad, nõnda teete teiegi.

52. Keda prohvetitest teie esiisad ei ole taga kiusanud? Nad tapsid need, kes ennustasid selle Õige tulemist, kelle äraandjaiks ja tapjaiks nüüd olete saanud teie, 53. kes saite käsuõpetuse inglite teenistuse kaudu ega pidanud seda mittel!“

54. Aga kui nad seda kuulsid, lõikas see neile südamesse ja nad kiristasid hambaid ta peale. 55. Tema aga täis Püha Vaimu vaatas üksisilmi taeva poole ja nägi Jumala auhiilgust ning Jeesust seisvat Jumala paremal poolel, 56. ja ta ütles: „Ennäe! Ma näen taevad lahti olevat ja Inimese Poja seisvat Jumala paremal poolel!“ 57. Siis nad karjusid suure häälega ning pidasid oma kõrvad kinni ja kargasid kõik ühel meelel tema kallale 58. ning lükkasid ta linnast välja ja viskasid teda kividega. Ja tunnistajad panid oma riided maha ühe noore mehe jalgade ette, kelle nimi oli Saulus. 59. Ja nad viskasid Stefanost kividega, kuna tema palus Jumalat ja ütles: „Issand Jeesus, võta minu vaim vastu!“ 60. Ja ta heitis põlvili ning hüüdis suure häälega: „Issand, ära arva seda pattu neile süüks!“ Ja kui ta seda oli ütelnud, uinus ta.

Jeruusalema koguduse tagakiusamine ja hajutamine

8. Aga Saulusel oli hea meel Stefanose surmast. Sel ajal algas suur Jeruusalema koguduse tagakiusamine. Ja kõik peale apostlite hajutati Juuda- ja Samaaria-maale. 2. Aga mõned jumalakartlikud mehed matsid Stefanose maha ja leinasid väga tema pärast. 3. Ent Saulus rüüstas kogudust, käies mööda kodasid, ja tõi välja mehi ja naisi ja andis nad vangi. 4. Siis käisid hajaliolavad mööda maad ja kuulutasid evangeliumi sõna.

Filippus Samaarias

5. Aga Filippus tuli Samaaria linna ja kuulutas neile Kristust. 6. Ja rahvas pani ühel meelel seda tähele, mida Filippus ütles, kuuldes teda ning nähes imetähti, mida ta tegi. 7. Sest paljude seest, kelledel olid rüvedad vaimud, läksid

40 2 Mo. 32, 1. 41 Jr. 19, 13; Am. 5, 25 j. 42 2 Mo. 25, 40; He. 8, 5. 43 18, 66, 1 j. 44 2 Mo. 20, 1; Ga. 3, 19; He. 2, 2. 45 Jo. 3, 14; 18, 1.
46 2 Sa. 7, 2-10; L. 132, 5. 47 1 Ku. 6, 1. 48 18, 66, 1 j. 49 2 Al. 6, 18. 50 2 Mo. 32, 9.
51 2 Mo. 26, 41. 52 2 Al. 36, 16; Mt. 23, 31-34. 53 2 Mo. 20, 1; Ga. 3, 19; He. 2, 2. 54 p. 5, 33.
55 Lk. 22, 69. 56 p. 22, 20. 57 L. 31, 6; Lk. 23, 46. 58 Lk. 23, 34. 59 p. 7, 57; 11, 19.
60 Mt. 14, 12. 61 p. 9, 1; 22, 4. 62 p. 11, 13. 63 p. 6, 5. 64 Mk. 16, 17.

need välja suure häälega kisendades, ja palju halvatuid ja jalutumaid sai terveks. 8. Ja suur rõõm oli selles linnas.

Nõid Siimon

9. Aga üks mees, Siimon nimi, oli enne juba seal linnas ja nõidus ning eksitas Samaaria rahvast, üteldes enese midagi suurt olevat. 10. Teda panid tähele kõik, nii pisukesed kui suured, ning ütlesid: „See on Jumala vägi, mida kutsutakse Suureks!“ 11. Ja nad hoidsid tema poole, sest et ta kaua aega oli neid nõidusega eksitanud. 12. Aga kui nad Filippust uskusid, kes neile kuulutas evangeeliumi Jumala riigist ja Jeesuse Kristuse nimest, siis ristiti nii mehi kui naisi. 13. Ka Siimon ise sai usklikuks, ja kui ta oli ristitud, jäi ta alati Filippuse juure ja pani väga imeks, nähes sündivat imetähti ja suuri vägevaid tegusid.

Petrus ja Johannes Samaarias

14. Aga kui Jeruusalemas olevad apostlid said kuulda, et Samaaria linn oli Jumala sõna vastu võtnud, läkitasid nad nende juure Petruste ja Johannese. 15. Kui need sinna said, palvetasid nad nende eest, et nad saaksid Püha Vaimu. 16. Sest Vaim ei olnud veel langenud ühegi peale nende seast, vaid nemad olid ainult ristitud Issanda Jeesuse nimesse. 17. Siis panid nad oma käed nende peale, ja nad said Püha Vaimu. 18. Aga kui Siimon nägi, et apostlite käte pealepanemise läbi anti Püha Vaimu, pakkus ta neile raha 19. ning ütles: „Andke ka minule see meelevägi, et see, kelle peale ma iganes oma käed panen, saaks Püha Vaimu.“ 20. Aga Petrus ütles talle: „Kadugu su raha sinuga tükkis, et sa mõtled Jumala andi saada raha eest! 21. Sul ei ole jagu ega osa sellest sõnast, sest su süda ei ole avameelne Jumala ees. 22. Sellepärast paranda meelt sellest oma kurjusest ja palu Issandat, et sinu südame mõte sulle vahest andeks antaks. 23. Sest ma näen sind viha sapis ja

ülekohtu sõlmes kinni olevat!“ 24. Aga Siimon vastas ning ütles: „Paluge teie Issandat minu pärast, et minu peale ei tuleks midagi sellest, mis te olete ütelnud!“ 25. Kui nad nüüd olid tunnistanud ja rääkinud Issanda sõna, pöördusid nad tagasi Jeruusalemma ja kuulutasid evangeeliumi mitmes Samaariamaa alevis.

Filippus ja Etioopia kojaülem

26. Aga Issanda ingel rääkis Filippusega ja ütles: „Tõuse ja mine lõuna poole seda teed, mis Jeruusalemast läheb alla Gaasa poole; see on kõrvetee!“ 27. Ja ta tõusis ning läks. Ja vaata, üks Etioopia mees, etiooplaste kuninganna Kandake suur kojaülem, kogu ta varanduse hooldaja, kes oli tulnud Jeruusalemma Jumalat kummardama, 28. oli tagasi minemas ning istus oma töllas ja luges prohvet Jesaja raamatut. 29. Ja Vaim ütles Filippusele: „Mine ja astu selle tölla lähedale!“ 30. Aga kui Filippus jooksis tölla juure, kuulis ta teda lugevat prohvet Jesaja raamatut ja küsis: „Kas sa ka mõistad, mida sa loed?“ 31. Tema ütles: „Kuidas ma võin mõista, kui keegi mind ei juhata?“ Ja ta palus Filippust astuda tölla ja istuda tema kõrvale. 32. Ja kirjakoht, mida ta luges, oli see: „Nagu lammast viidi ta tappa, ja nagu tall oma niitja ees on vait, nõnda ei avanud ta oma suud!“ 33. Teda alandades võeti kohus ta pealt! Kes kõneleb tema päritolust? Sest ta elu võeti ära maa pealt!“ 34. Aga kojaülem hakkas rääkima Filippusega ning ütles: „Ma palun sind, kellest räägib prohvet seda? Kas enesest või kellestki teisest?“ 35. Aga Filippus avas oma suu ja lähtudes sellest kirjakohest ta kuulutas temale evangeeliumi Jeesusest. 36. Ent kui nad teed edasi läksid, jõudsid nad vee juure ja kojaülem ütles: „Ennäe vett! Mis keelab, et mind ei peaks ristitama?“ [37. Aga Filippus ütles: „Kui sa usud kõigest südamest, siis võib see sündida!“ Tema

vastas ning ütles: „Mina usun, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg!“] 38. Ja ta käskis tölla peatada, ja nad astusid mõlemad maha vette, Filippus ja kojaülem; ja ta ristis teda. 39. Aga kui nad veest välja tulid, võttis Issanda Vaim Filippuse ära, ja kojaülem ei näinud teda enam. Aga ta läks oma teed rõõmuga. 40. Aga Filippus leiti Asdodist ja ta käis mööda maad ning kuulutas evangeeliumi kõigile linnadele, kuni ta jõudis Kaisarcesse.

Sauluse pöördumine

9. Aga Saulus turtus ikka veel ähvardamise ja tapmisega Issanda jüngrite vastu ja läks ülempreestri juure 2. ning palus temalt kirju Damaskuse kogudustele, et kui ta peaks leidma usuteel käijaid, olgu mehi või naisi, et ta võiks nad siduda ja tuua Jeruusalemma. 3. Aga kui ta oli sinna minemas ja Damaskuse lähedale jõudis, sündis, et äkitselt paistis tema ümber valgus taevast; 4. ja ta kukkus maha maa peale ning kuulis üht häält temale ütlevat: „Saul, Saul, miks sa mind taga kiusad?“ 5. Tema vastas: „Issand, kes sa oled?“ Ja Issand ütles: „Mina olen Jeesus, keda sa taga kiusad!“ 6. Aga tõuse ja mine linna, ja seal üteldakse sulle, mis sul tuleb teha!“ 7. Aga mehed, kes olid temaga teel, seisisid ehmunult; nad kuulsid küll häält, aga ei näinud kedagi. 8. Aga Saulus tõusis maast üles ja kui ta oma silmad avas, ei näinud ta enam! Siis nad talutasid teda kättpidi ja viisid ta Damaskusesse. 9. Ja kolm päeva ta ei näinud, ei sünnud ega joonud!

Saulus Damaskuses

10. Ent Damaskuses oli üks jünger, Ananias nimi. Sellele ütles Issand nägemuses: „Ananias!“ Tema vastas: „Issand, vaata, siin ma olen!“ 11. Issand ütles temale: „Tõuse ja mine sinna uulitsasse, mida kutsutakse Öigeks, ja kuula Juuda majas Sauluse-nimelise Tarsose mehe

järele; sest vaata, ta palvegab 12. ja on nägemuses näinud mehe, Ananias nimi, sisse tulevat ja käe ta peale panevat, et ta nägemise tagasi saaks!“ 13. Ananias vastas: „Issand, ma olen mitmelt kuulnud sellest mehest, kui palju ta on kurja teinud sinu pühadele Jeruusalemas; 14. ja tal on ülempreestrit luba siin siduda kõiki, kes sinu nime appi hüüavad!“ 15. Aga Issand ütles temale: „Mine, sest ta on mulle valitud riist, et ta minu nime kannaks paganate ja kuningate ning Iisraeli laste ette, 16. sest mina tahan temale näidata, kui palju ta peab minu nime pärast kannatama!“ 17. Siis Ananias läks ära ja astus sinna majasse. Ja kui ta oma käe tema peale oli pannud, ütles ta: „Saul, vend, Issand on mind läkitanud, Jeesus, kes sulle ilmus teel, mida sa tulid, et sa nägemise tagasi saaksid ja täituksid Püha Vaimuga!“ 18. Ja seda-maid pudenes tema silmadelt otsegu soomuseid, ja ta nägi jälle ja tõusis ning laskis ennast ristida. 19. Ja kui ta oli leiba võtnud, sai ta jälle tugevaks. Siis ta jäi mõneks päevaks jüngrite sekka Damaskusesse, 20. ja kuulutas varsti kogudusekodades Kristust, tunnistades, et seesama on Jumala Poeg.

21. Aga kõik, kes teda kuulsid, ehmusid ning ütlesid: „Eks see ole seesama, kes Jeruusalemas rüüstas selle nime appihüüdjaid ja on siia tulnud selleks, et neid kinni siduda ja viia ülempreestrite kätte?“ 22. Aga Saulus läks järjest vägevamaks ja ajas juudid, kes Damaskuses elasid, kihama ning tõestas, et Jeesus on Kristus. 23. Mõne päeva pärast pidasid juudid nõu teda ära tappa. 24. Aga Saulus sai teada nende salanõu. Ent nad valvasid päeva ja öö väravais, et teda tappa; 25. kuid jüngrid võtsid ta öösel ja aitasid ta üle müüri ning lasksid ta koriga alla.

Saulus Jeruusalemas ja Tarsoses

26. Kui siis Saulus jõudis Jeruusalemma, püüdis ta liituda jüngrite hulka,

8 Jh. 4, 40 j. 12 Mt. 28, 19. 16 p. 19, 2. 20 Mt. 10, 8. 24 4 Mo. 21, 7. 32 Js. 53, 7 j.
37 Mt. 16, 16; Mk. 16, 16.

39 1 Ku. 18, 12. 40 p. 21, 8 j. 1 p. 8, 3; 22, 6-16; 26, 12-18; Ga. 1, 13; 1 Ti. 1, 13.
3 1 Ko. 15, 8. 11 p. 21, 39. 14 1 Ko. 1, 2. 15 p. 25, 13; 27, 24; Ro. 1, 5. 16 s. 23, 29;
2 Ko. 11, 23 j. 21 s. 1, 14; p. 8, 3; 26 10. 22 p. 18, 28. 25 2 Ko. 11, 32. 26 Ga. 1, 17 j.

aga nemad kõik kartsid teda ega uskunud, et ta on jünger. 27. Kuid Barnabas võttis ta vastu ja viis ta apostlite juure ja rääkis neile, kuidas tema teel olles oli Issandat näinud ning temaga kõnelnud ja kuidas ta Damaskuses oli avalikult kuulutanud evangeeliumi Jeesuse nimel. 28. Nii ta jäi nende juure sisse ja välja käima Jeruusalemas ja kuulutas avalikult evangeeliumi Issanda nimel. 29. Ta rääkis ka ja ajas juttu kreeakeelsete juutidega; aga need püüdsid teda tappa. 30. Aga kui vennad seda teada said, viisid nad ta Kaisareasse ja saatsid ta sealt Tarsosesse. 31. Siis oli nüüd kogudusel rahu kogu Juuda- ja Galilea- ja Samaariamaal, ja see kasvas ja täienes ja edenes Issanda kartuses ning Püha Vaimu julgustusel.

Peetrus teeb Lüddas haige terveks

32. Aga sündis, kui Peetrus kõigis paigus käimas oli, et ta tuli ka pühade juure, kes elasid Lüddas. 33. Seal ta leidis ühe inimese, Aineas nimi, kes oli kaheksa aastat olnud voodis maas ja halvatud. 34. Ja Peetrus ütles talle: „Aineas! Jeesus Kristus teeb su terveks: tõuse üles ja sea oma ase korda!“ Ja sedamaid ta tõusis üles. 35. Ja teda nägid kõik, kes elasid Lüddas ja Saaronis; ja need pöördusid Issanda poole.

Peetrus äratab ellu naisjüngri Tabiita

36. Aga Joppes oli keegi naisjünger, nimega Tabiita, mis meie keeli tähendab Hirv. See oli rikas häist tegudest ja armastusandidest, mida ta tegi. 37. Ja neil päevil sündis, et ta jäi haigeks ja suri. Ja nad pesid teda ja panid ta ülemisse tuppa. 38. Aga Lüdda oli Joppe lähedal. Kui jüngrid kuulsid, et Peetrus seal on, läkitasid nad kaks meest tema juure ja palusid teda, et ta viibimata tuleks nende juure. 39. Siis Peetrus tõusis ja läks nendega. Ja kui ta sinna jõudis, viisid nad ta ülemisse tuppa, ja kõik lesknaised astusid tema ümber,

nutsid ja näitasid kuubi ja riideid, mis Hirv nende juures olles oli teinud. 40. Aga Peetrus ajas kõik välja, heitis põlvili ja palus Jumalat ning pöördus surnu poole ja ütles: „Tabiita, tõuse üles!“ Siis avas see oma silmad, ja kui ta Peetrust nägi, tõusis ta istuma. 41. Aga Peetrus andis temale käe ja tõstis ta püsti. Siis ta kutsus sisse pühad ja lesed ja esitas teda neile elavana. 42. Aga see sai teatavaks kogu Joppes ja paljud uskusid Issandasse. 43. Ja Peetrus jäi mõneks päevaks Joppesse ühe nakkru Siimona juure.

Peetrus ja Korneelius

10. Kaisarea linnas oli üks mees, Korneelius nimi, selle väesalga pealik, mida kutsuti Itaalia väesalgaks. 2. Tema oli vaga ja jumalakartlik kogu oma perega ja jagas rahvale palju ande ning palus alati Jumalat. 3. See nägi nägemuses selgesti, arvata üheksandal päevatunnil, et Jumala ingel tuli sisse tema juure ning ütles talle: „Korneelius!“ 4. Tema aga vaatas inglile otsa, lõi kartma ning ütles: „Isand, mis on?“ See ütles talle: „Sinu palved ja su annid on tõusnud Jumala ette sind meele tuletama. 5. Läkiti nüüd mehi Joppesse ja lase kutsuda Siimon, kelle lisanimi on Peetrus; 6. tema asub nakkur Siimona juures, kelle maja on mererannas!“ 7. Kui siis ingel oli ära läinud, kes Korneeliusega rääkis, kutsus ta kaks oma perest ja ühe vaga sõjamehe neist, kes alati ta juures olid, 8. rääkis neile kõik ära ning läkitas nad Joppesse.

9. Aga järgmisel päeval, kui nad teel olles lähenesid linnale, läks Peetrus katusele palvetama kuuendal tunnil. 10. Ja temale tuli nälg ning ta tahtis süüa. Aga kui talle rooga valmistati, jäi ta otsegu enesest ära 11. ning nägi taeva avatud olevat ja enese juure alla tulevat anuma, otsegu suure linase riide, mida nelja nurka pidi alla lasti. 12. Selle sees oli kõikisugu neljajalgseid ja roomajaid maa elajaid ja taeva linde. 13. Ja temale

ütles hääl: „Tõuse, Peetrus, verista ja söö!“ 14. Aga Peetrus ütles: „Ei ilmaski, Issand, sest ma pole veel söönud seda, mis on keelatud ja roojane!“ 15. Ja hääl ütles taas teist korda temale: „Mis Jumal on puhastanud, seda sina ära arva keelatuks!“ 16. Ja see sündis kolm korda, ja astja võeti jälle üles taevasse. 17. Aga kui Peetrus oli iseeneses kahevahel, mis tema nähtud nägemus küll võiks tähendada, vaata, siis olid mehed, kelled Korneelius oli läkitanud, küsitelles leidnud Siimona maja ja seisid värava taga. 18. Nad hüüdsid ning küsisid, kas Siimon, kelle lisanimi on Peetrus, on seal võõrsil. 19. Ent kui Peetrus alles oma meeles mõtles nägemusele, ütles Vaim temale: „Vaata, kolm meest otsivad sind! 20. Aga tõuse üles ja astu alla ning mine nendega ilma kaksipidi mõtlemata, sest mina olen nad läkitanud!“ 21. Siis Peetrus tuli alla meeste juure ning ütles: „Vaata, mina olen see, keda te otsite! Mis asja pärast te olete tulnud?“ 22. Nemad vastasid: „Pealik Korneelius, õige ja jumalakartlik mees, kellel on hea tunnistus kogu juuda rahvalt, on pühalt inglilt saanud sõna, et ta sind peab kutsuma oma kotta ja kuulama sinu kõnet!“ 23. Siis ta kutsus nad sisse ja pidas neid külalistena. Aga järgmisel päeval läks Peetrus nendega ära ja mõned vennad, kes Joppes olid, läksid ühes temaga. 24. Järgmisel päeval nad saabusid Kaisareasse. Ja Korneelius ootas neid ja kutsus kokku oma sõlased ja parimad sõbrad. 25. Ja kui Peetrus oli sisse astunud, läks Korneelius talle vastu ning heitis tema jalge ette maha ja kummardas. 26. Aga Peetrus tõstis ta üles ja ütles: „Tõuse üles, ka mina ise olen inimene!“ 27. Ja kui ta temaga oli kõnelnud, läks ta sisse ja leidis eest suure hulga inimesi. 28. ning ütles neile: „Te teate, et juuda mehel ei ole luba sõbrustada muulasega või minna tema juure; aga Jumal on mulle näidanud, et ühtki ini-

mest ei tohi pidada halvaks ega rüvedaks. 29. Sellepärast olen ma ka tõrkumata tulnud, kui mind kutsuti. Siis küsin ma nüüd: mis asja pärast te olete mind kutsunud?“ 30. Korneelius ütles: „Neli päeva tagasi ma olin otse selsamal üheksandal tunnil oma kotas palvetamas ja vaata, üks mees seisis minu ees hiilgavais riideis 31. ning ütles: Korneelius, sinu palvet on kuulnud ja su annid on Jumalale meele tulnud. 32. Siis läkiti nüüd Joppesse ja kutsu Siimon, keda lisanimega hüütakse Peetruseks; tema on võõrsil nakkur Siimona majas mererannas. 33. Siis ma läkitasin sedamaid sinu juure, ja sa oled hästi teinud, et tulid. Nüüd me oleme kõik siin üheskoos Jumala ees kuulamas kõike, mis Jumal sind on käskinud!“

Peetruse jutlus Korneeliuse kotas

34. Siis Peetrus avas oma suu ning ütles: „Ma mõistan tõesti, et Jumal ei tee vahet isikute vahel, 35. vaid kõige rahva seast on see, kes teda kardab ja teeb õigust, tema meele järele. 36. Selle sõna ta on läkitanud Iisraeli lastele, kuulutades evangeeliumi rahust Jeesuse Kristuse läbi, kes on kõikide Issand. 37. Te teate seda asja, mis on sündinud tervel Juudamaal alates Galileast pärast ristimist, mida Johannes kuulutas, 38. kuidas Jumal Jeesuse Naatsaretist oli võidnud Püha Vaimu ja väega ja kuidas tema käis mööda maad ja tegi head ning parandas kõiki, kellede üle kurat oli saanud võimuse; sest Jumal oli temaga. 39. Ja meie oleme kõigi nende asjade tunnistajad, mis ta on teinud juutide maal ja Jeruusalemas; ja nad poosid tema ristipuule ning surmasid. 40. Selle on Jumal üles äratanud kolmandal päeval ja on teda lasknud saada ilmsiks, 41. mitte kõigele rahvale, vaid Jumala ennevalitud tunnistajatele, meile, kes temaga oleme söönud ja joonud, pärast seda kui ta oli surnuist üles tõusnud. 42. Ja tema on

30 p. 11, 25. 40 Mk. 5, 41. 41 s. 32. 43 p. 10, 6. 1 Mt. 8, 5. 6 p. 9, 43.
11 p. 11, 5 j.

14 3 Mo. 11, 1 j.; Hs. 4, 14. 15 Mk. 15, 11; Ro. 14, 4, 17. 26 p. 14, 15; Hm. 19, 10. 28 Jh. 4, 9.
34 1 Su. 16, 7; Ro. 2, 11. 35 Js. 56, 6 j.; Jh. 10, 16. 36 Mt. 28, 18. 37 Mt. 4, 12 j.
38 Js. 61, 1; Mt. 3, 16. 40 1 Ko. 15, 4 j. 41 Jh. 14, 22; 15, 27. 42 p. 17, 31; Jh. 5, 27;
Ro. 14, 10.

meid käskinud rahvale kuulutada ja tunnistada, et tema on Jumala poolt seatud elavate ja surnute kohtumõistja. 43. Temast tunnistavad kõik prohvetid, et tema nime läbi igaüks, kes usub temasse, saab pattude andeksandmisel!"

*Paganadki saavad
Püha Vaimu ja neid ristitakse*

44. Kui Peetrus neid sõnu alles rääkis, langes Püha Vaim kõikide peale, kes seda sõna kuulsid! 45. Ja usklikud ümberlõigatute hulga, niipalju kui neid ühes Peetrusega oli tulnud, ehmusid, et Püha Vaimu and valati ka paganate peale, 46. sest nad kuulsid neid võõraid keeli rääkivat ja Jumalat väga ülistavat. Siis Peetrus ütles: 47. „Kas keegi võib vett keelata, et ei ristitaks neid, kes on saanud Püha Vaimu nõnda nagu meiegi?“ 48. Ja ta käskis neid ristida Issanda nimesse. Siis nad palusid teda, et ta jääks mõneks päevaks nende juure.

Peetrus õigustab paganate ristimist

11. Siis apostlid ja vennad, kes Juudamaal siin ja seal elasid, said kuulda, et ka paganad olid vastu võtnud Jumala sõna. 2. Aga kui Peetrus tuli Jeruusalem, vaidlesid temaga ümberlõigatud 3. ning ütlesid: „Sina oled läinud sisse ümberlõikamatute juure ja oled sõõnud nendega!“ 4. Aga Peetrus hakkas rääkima ning seletas neile asja selle järjekorras nõnda: 5. „Mina olin Joppe linnas palvetamas ja nägin otsegu enesest ära olles nägemuse: seal tuli alla anum, nagu suur linane riie, mida nelja nurka pidi lasti alla taevast, ja see tuli aiwa minu juure. 6. Kui ma seda juurelde vaatasin, nägin ma maa neljajalgseid elajaid ja metsalisi ja roomajaid ja taeva linde, 7. ja ma kuulsin ka häält mulle ütlevat: Tõuse üles, Peetrus, verista ja söö! 8. Aga ma ütlesin: Ei ilmaski, Issand; sest minu suhu ei ole elades saanud midagi keelatud ehk roojast! 9. Siis vastas mulle

teist korda häält taevast: Mis Jumal on puhastanud, seda ära sina arva keelatuks! 10. Ja see sündis kolm korda. Ja kõik tõmmati jälle üles taevasse. 11. Ja vaata, samal hetkel seisid maja ees, kus me olime, kolm meest, kes olid Kaisareast läkitatud minu juure. 12. Ent Vaim ütles mulle, et ma läheksin ühes nendega ega mõtleks kaksipidi. Siis tulid ka need kuus venda minuga, ja me läksime selle mehe kotta. 13. Ja ta kuulutas meile, kuidas ta oli näinud inglit oma majas seisvat ja talle ütlevat: Läheta Joppesse ja kutsu Siimon, keda hüütakse lisanimega Peetruseks. 14. Tema räägib sulle sõnu, mille läbi sina ja kõik su pere saate õndsaks. 15. Aga kui ma hakkasin kõnelema, langes Püha Vaim nende peale, nagu meigi peale alguses. 16. Siis meenus mulle Issanda sõna, kuidas ta ütles: Johannes ristis küll veega, aga teid ristitakse Püha Vaimuga! 17. Kui nüüd Jumal neile on annud sama anni kui meilegi, kes usume Issandasse Jeesusesse Kristusesse, kes siis olin mina, et oleksin võinud Jumalat keelata?“ 18. Aga kui nad seda kuulsid, jäid nad vait ja andsid Jumalale au, üteldes: „Siis on Jumal ka paganaile annud meeelparanduse eluks!“

Paganate kogudus Antiohhias

19. Aga need, kes olid hajutatud viituse läbi, mis oli tekkinud Stefanose pärast, käisid maad läbi Foiniikiani ja Küprose saareni ja Antiohhiani ega kuulutanud sõna kellelegi muule kui ainult juutidele. 20. Aga nende hulgas olid mõned Küprose ja Kureene mehed; need läksid Antiohhiasse ning rääkisid ka kreeklastele, jutlustades Issandat Jeesust. 21. Ja Issanda käsi oli nendega ning suur hulk uskus ja pöördus Issanda poole. 22. Aga teade neist kostis Jeruusalemis oleva koguduse kõrvu, ja nad läkitasid Barnabase Antiohhiasse. 23. Kui ta sinna jõudis ja nägi Jumala armu, sai ta rõõmsaks ja manitses kõiki jääma kindla südamega Issanda juure; 24. sest

43 Jh. 5, 3; Jr. 31, 34; Hs. 34, 16; Tn. 9, 24; Ho. 1, 7; Mi. 7, 18; Ha. 2, 4; Sf. 3, 9; Sk. 9, 9. 44 p. 4, 31; 8, 17. 45 p. 2, 4; Mk. 16, 17. 46 p. 10, 45. 47 p. 10, 45. 48 Jh. 4, 40. 49 p. 10, 45. 50 p. 10, 45. 51 p. 2, 47. 52 p. 4, 36. 53 p. 13, 43. 54 p. 5, 14; 6, 5.

ta oli õige mees, täis Püha Vaimu ning usku, ja palju rahvast koguti Issandale. 25. Siis ta läks Tarsosesse Saulust otsima, ja kui ta tema leidis, tõi ta tema Antiohhiasse. 26. Ja nemad käisid terve aasta koos koguduses ja õpetasid suure hulga rahvast. Ja Antiohhias hakati kõige enne nimetama jüngreid kristlasteks.

Abi Antiohhiasst vendadele Juudamaal

27. Noil päevil tuli Jeruusalemast prohveteid Antiohhiasse. 28. Ja üks neist, Aagabus nimi, tõusis ja andis Vaimu läbi teada, et suur nälgi oli tulemas üle kogu maailma. Ja see tuligi keiser Klaudiuse ajal. 29. Siis jüngrid võtsid nõuks igaüks sedamööda, kuidas kellelgi jõudu oli, saata abi vendadele, kes elasid Juudamaal. 30. Seda nad tegidki ja saatsid annid vanemate kätte Barnabase ja Sauluse käe läbi.

*Tagakiusamine kuningas Heroodese poolt
Peetrus pääseb vangist*

12. Aga sel ajal pistis kuningas Heroodes käe mõnede külge kogudusest, et neile paha teha. 2. Ja ta tappis mõõgaga Jakoobuse, Johannese venna. 3. Ja nähes, et see oli juutidele meelt mööda, võttis ta ette vangistada ka Peetruse. Sel ajal olid parajasti hapnemata leibade pühad. 4. Ta võttis tema kinni ja heitis ta vangitorni ning andis tema nelja neljamehelise sõjameeste salga kätte hoida, kavatsedes teda pärast paasapäha tuua rahva ette. 5. Nii peeti siis Peetrust vangis, aga kogudus tegi väsimata palvet Jumala poole tema eest. 6. Aga kui Heroodes tahtis teda tuua kohtu ette, magas Peetrus sel ööl kahe sõjamehe vahel kahe ahelaga seotult, ja vahid ukse ees valvasid vangihoonet. 7. Ja vaata, Issanda ingel seisis seal ja valgus paistis seal toas! Ja ingel tõukas Peetruse külge, äratas ta üles ning ütles: „Tõuse usinasti üles!“ Ja ta ahelad langesid käte ümber maha. 8. Ja ingel ütles talle: „Pane vöö

vööle ja kingad jalga!“ Tema tegi nõnda. Veel ta ütles talle: „Pane kuub selga ja tule mu järele!“ 9. Ja ta tuli välja ja läks ta järele ega teadnud, et on ilmsi see, mis sünnib ingli kaudu, vaid mõtles nägemust. 10. Aga kui nad jõudsid mööda esimesest ja teisest vahist, tulid nad raudvärava ette, mis viis linna. See läks iseenesest neile lahti ja nad tulid välja ja läksid edasi üht uulitsat mööda. Ja ingel lahkus äkitselt temast. 11. Kui siis Peetrus teadlikuks sai, ütles ta: „Nüüd ma tean tõesti, et Issand on läkitanud oma ingli ja on mind päästnud Heroodese käest ja kõigest, mida juuda rahvas ootas!“ 12. Ja märgates, kus ta on, tuli ta Maarja, Johannese, teise nimega Markuse ema maja juure, kuhu mitmed olid kokku tulnud palvetama.

13. Ent kui Peetrus koputas jalgväravale, tuli tüdruk, nimega Roode, välja kuulutama. 14. Kui ta Peetruse hääle ära tundis, ei teinud ta väravat lahti rõõmu pärast, vaid jooksis sisse ja teatas, et Peetrus värava taga seisvat. 15. Nemad ütlesid talle: „Sa jampsid!“ Aga tema tunnistas kindlasti, et see on nõnda. Nad ütlesid: „See on tema ingel!“ 16. Aga Peetrus jäi veel koputama. Ja kui nad avasid, nägid nad teda ja ehmusid. 17. Siis ta viitas käega neile, et nad jääksid vait, ja jutustas neile, kuidas Issand ta oli vangihoonest välja viinud, ning ütles: „Kuulutage seda Jakoobusele ja vendadele!“ Ja ta väljus ning läks teise paika.

18. Aga kui valgeks läks, ei olnud sõjameestel pisut muret sellest, mis Peetrusega oli sündinud. 19. Ja kui Heroodes teda otsis ega leidnud, laskis ta valvuritele kohut mõista ja käskis nad ära hukata. Ise ta läks siis Juudamaalt Kaisareasse ja viibis seal.

Heroodese surm

20. Heroodes aga kandis viha tüüroslaste ja siidonlaste vastu. Need tulid ühel meelel tema juure ja meelitasid

25 p. 9, 30; Ga. 2, 11. 27 p. 13, 1; 15, 32. 28 p. 21, 10. 29 2 Ko. 9, 7; Ga. 2, 10. 30 p. 12, 25. 31 p. 4, 3. 32 p. 12, 6. 33 p. 5, 19. 34 p. 12, 6. 35 p. 12, 6. 36 p. 15, 37. 37 Lk. 24, 37. 38 p. 5, 21. 39 p. 5, 21. 40 p. 5, 25; Hs. 27, 17. 41 Hc. 1, 14.

Blastust, kuninga kambriülemat, ja palusid rahu. Sest nende maa sai oma toiduse kuninga maast. 21. Siis pani Herodes määratud päeval kuninglikud riided selga ja istus kohtujärjele ja pidas neile kõnet; 22. aga rahvas kisendas: „See on Jumala, aga mitte inimese hääl!“ 23. Aga sedamaid lõi teda Issanda ingel, sest et ta ei annud au Jumalale; ja ussid sõid ta ära ja ta heitis hinge.

24. Aga Jumala sõna kasvas ja levis. 25. Ja Barnabas ja Saulus tulid tagasi Jeruusalemast, kui nad olid täitnud oma ülesande, ning võtsid enestega ühes ka Johanne, keda hüüti lisanimega Markuseks.

Antiochia kogudus

13. Aga Antiochias olevas koguduses oli prohvetid ja õpetajaid: Barnabas ja Siimon, keda hüüti Nigēriks, ja Luukius Küreenest ja Maanaen, kes nelivürst Herodesega ühes oli üles kasvatatud, ja Saulus. 2. Kui need Issandat teenisid ja paastusid, ütles Püha Vaim: „Eraldage mulle Barnabas ja Saulus tööle, milleks mina nad olen kutsunud!“ 3. Siis nad paastusid ja palusid Jumalat ja panid oma käed nende peale ja saatsid nad teele.

Barnabas ja Saulus Küproses

4. Need, Püha Vaimu poolt läkitatud, tulid nüüd Seleukiasse ja sõitsid seal laevaga Küprosesse. 5. Ja kui nad Salamisesse olid jõudnud, kuulutasid nad Jumala sõna juutidele kogudusekodades; neil oli ka Johannes käsiliseks ühes. 6. Aga kui nad olid saare läbi käinud Paafoset saadik, kohtasid nad üht juudi nõida ja valeprohvetit, Barjesus nimi; 7. see oli maavalitseja Sergius Pauluse juures, kes oli mõistlik mees. Tema kutsus Barnabast ja Sauluse enese juure ja püüdis kuulda Jumala sõna. 8. Aga neile pani vastu Elümas, nõid — sest seda tähendab nimi tõlkes — püüdes maa-

valitsejat ära pöörata usust. 9. Kuid Saulus, keda hüütakse ka Pauluseks, täis Püha Vaimu, vaatas teravasti talle otsa 10. ning ütles: „Oh sind, kes oled täis kõike kavalust ja kõike tighedust, sa kuradi laps, sa kõige õiguse vaenlane, kas sa ei lakka kõverdamast Issanda sirgeid teid? 11. Ja nüüd, vaata, Issanda käsi tuleb sinu peale ja sa jääd pimedaks ega näe päikest tükil ajal!“ Ja sedamaid langes ta peale sõgedus ning pimedus, ja ta käis ümber ja otsis talutajaid. 12. Kui maavalitseja nägi, mis sündis, uskus ta ja ehmus üliväga Issanda õpetusest.

Paulus ja Barnabas Pisiidia Antiochias ja Pauluse jutlus juutidele

13. Ja kui need, kes olid kaasas Paulusega, ära läksid Paafoselt, saabusid nad Pergesse, Pamfülüamaale. Seal Johannes lahkus neist ja läks tagasi Jeruusalemma. 14. Aga nemad läksid edasi Pergest ja jõudsid Pisiidia Antiochiasse ning läksid kogudusekotta hingamispäeval ja istusid maha. 15. Ja pärast seda, kui olid loetud käsk ja prohvetid, läkitasid kogudusekoja ülemad neile ütlemat: „Mehed, vennad, kui teil on ütelda mõni manitsussõna rahvale, siis ütelge!“ 16. Siis Paulus tõusis üles ja viitas käega neile ning ütles: „Iisraeli mehed ja teie, kes kardate Jumalat, kuulge! 17. Selle rahva, Iisraeli, Jumal valis ära meie esiisad ja ülendas rahva, kui nad võrasta olid Egiptuses, ja tõi nad seal välja kõrgele tõstetud käsivarrega, 18. ja sallis nende kombeid ligi nelikümmend aastat kõrves 19. ja hävitas seitse rahvast Kaananimaal ja jagas nende maa neile pärandiks. 20. See kõik sündis umbes neljasaja viiekümne aasta jooksul. Pärast seda ta andis neile kohtumõistjaid prohvet Saamueli ajani. 21. Ja selle järele nad palusid enestele kuningat. Ja Jumal andis neile Sauli, Kiisi poja, Benjamini suguharust mehe. Nii möödus nelikümmend aastat. 22. Ja

kui ta selle oli tagandanud, äratas ta neile kuningaks Taaveti, kellest tema ka runnistades ütles: „Ma olen leidnud Taaveti, Jesse poja, oma südamekohase mehe, kes teeb kõik mu tahtmist mööda!“ 23. Selle soost on Jumal äratanud oma töötuse järele Jeesuse Iisraeli Päästjaks, 24. siis kui otse enne tema ilmumist Johannes kuulutas meeleparanduse ristimist kõigele Iisraeli rahvale. 25. Ent kui Johannes oli oma elukäiku lõpetamas, ütles tema: „Mina ei ole see, kelleks te mind peate; aga vaata, pärast mind tuleb see, kelle kinga jalast päästma ma väärt ei ole!“ 26. Mehed, vennad, Aabrahami soo lapsed ja need, kes teie seast kardavad Jumalat, meile on selle pääste sõna läkitatud! 27. Sest Jeruusalema elanikud ja nende ülemad, Jeesust mitte tundes, saatsid hukkamõistmisega täide prohvetite sõnad, mida igal hingamispäeval loetakse; 28. ja ehk nad küll ei leidnud ühtki surmasüüd, palusid nad Pilaatust, et ta surmataks. 29. Ja kui nad olid täide saatnud kõik, mis temast oli kirjutatud, võtsid nad ta maha puu pealt ja panid hauda. 30. Aga Jumal äratas tema surmuist üles! 31. Ja tema ilmus palju päevi neile, kes temaga olid tulnud Galileast Jeruusalemma ja kes nüüd on ta tunnistajad rahva ees. 32. Ja me kuulutame teile selle hea sõnumi, töötuse, mis anti meie esiisadele, 33. et Jumal selle on täitnud meile, nende lastele, äratades üles Jeesuse, nagu ka teises laulus on kirjutatud: „Sina oled mu Poeg, täna ma sünnitasin sind!“ 34. Et ta tema on surmuist üles äratanud, nii et tal ialgi ei ole tarvis kõduneda, sellest on ta ütelnud nõnda: „Mina täidan teile need Taavetile antud pühad ja kindlad töötused!“ 35. Sellepärast ta ütleb ka teises paigas: „Sina ei lase oma Püha näha kõdunemist!“ 36. Sest kui Taavet oma rahvapõlve ajal oli teinud Jumala tahte järele, uinus ta magama ja pandi oma esiisade

juure ja nägi kõdunemist; 37. kuid see, kelle Jumal üles äratas, ei näinud kõdunemist! 38. Sellepärast olgu teil nüüd teada, mehed, vennad, et teie selle sinase läbi kuulutatakse pattude andeksandmist, 39. ja et igauks, kes usub mõistetakse õigeks tema sees kõigest sellest, millest te ei võinud õigeks saada Moosese käsuõpetuse kaudu. 40. Katsuge nüüd, et teid ei tabaks, mis on üteldud prohvetite kirjades: 41. „Vaadake, te põlgajad, ja pange imeks ja minge hukka! Sest ma teen teie päevil teo; teo, mida te ei usuks, kui keegi teile sellest jurustaks!“ 42. Kui nad siis väljusid, paluti neid järgmisel hingamispäeval neile rääkida neid sõnu. 43. Aga kui kogudusekojast oli laiali mindud, järgis palju juute ja juudiisku pöördunud jumalakartlikke Paulust ja Barnabast, kes nendega kõnelesid ja neid õhutasid jääma Jumala armusse.

Apostlid pöörduvad paganate poole

44. Aga järgmisel hingamispäeval kogunes peaaegu kõik linn kuulama Jumala sõna. 45. Kui siis juudid nägid rahvahulka, said nad täis viha ja vaidlesid vastu Pauluse kõnele ning pilkasid Jumalat. 46. Aga Paulus ja Barnabas kõnelesid julgesti ning ütlesid: „Teile pidi Jumala sõna esiti räägitama; kuid et te selle enesest ära lükkate ega arva endid olevat igavese elu väärt, siis me pöördume paganate poole. 47. Sest nõnda on meid Issand käskinud: Mina olen sind pannud valguseks paganale, et sa oleksid päästeks ilmamaa otsani!“ 48. Kui paganad seda kuulsid, said nad rõõmsaks ja ülistasid Issanda sõna ja uskusid, nii paljud kui olid määratud igaveseks eluks. 49. Ja Issanda sõna levis üle kogu maakonna. 50. Aga juudid ässitasid jumalakartlikke kõrgema seisuse naisi ja linna ülemaid ning äratasid vaenu Pauluse ja Barnabase vastu ja ajasid nad välja oma aladelt.

22 Hs. 28, 2. 23 Tn. 5, 20. 24 p. 6, 7; Js. 55, 11. 25 s. 12; p. 11, 29; j. 15, 37. 1 p. 11, 27; i Ko. 12, 28. 2 p. 9, 15. 3 p. 6, 6; 14, 23. 4 p. 12, 25. 5 p. 12, 25. 6 p. 12, 25. 7 p. 12, 25. 8 p. 12, 25. 9 p. 12, 25. 10 p. 12, 25. 11 p. 12, 25. 12 p. 12, 25. 13 p. 12, 25. 14 p. 12, 25. 15 p. 12, 25. 16 p. 12, 25. 17 p. 12, 25. 18 p. 12, 25. 19 p. 12, 25. 20 p. 12, 25. 21 p. 12, 25. 22 p. 12, 25. 23 p. 12, 25. 24 p. 12, 25. 25 p. 12, 25. 26 p. 12, 25. 27 p. 12, 25. 28 p. 12, 25. 29 p. 12, 25. 30 p. 12, 25. 31 p. 12, 25. 32 p. 12, 25. 33 p. 12, 25. 34 p. 12, 25. 35 p. 12, 25. 36 p. 12, 25. 37 p. 12, 25. 38 p. 12, 25. 39 p. 12, 25. 40 p. 12, 25. 41 p. 12, 25. 42 p. 12, 25. 43 p. 12, 25. 44 p. 12, 25. 45 p. 12, 25. 46 p. 12, 25. 47 p. 12, 25. 48 p. 12, 25. 49 p. 12, 25. 50 p. 12, 25. 51 p. 12, 25. 52 p. 12, 25. 53 p. 12, 25. 54 p. 12, 25. 55 p. 12, 25. 56 p. 12, 25. 57 p. 12, 25. 58 p. 12, 25. 59 p. 12, 25. 60 p. 12, 25. 61 p. 12, 25. 62 p. 12, 25. 63 p. 12, 25. 64 p. 12, 25. 65 p. 12, 25. 66 p. 12, 25. 67 p. 12, 25. 68 p. 12, 25. 69 p. 12, 25. 70 p. 12, 25. 71 p. 12, 25. 72 p. 12, 25. 73 p. 12, 25. 74 p. 12, 25. 75 p. 12, 25. 76 p. 12, 25. 77 p. 12, 25. 78 p. 12, 25. 79 p. 12, 25. 80 p. 12, 25. 81 p. 12, 25. 82 p. 12, 25. 83 p. 12, 25. 84 p. 12, 25. 85 p. 12, 25. 86 p. 12, 25. 87 p. 12, 25. 88 p. 12, 25. 89 p. 12, 25. 90 p. 12, 25. 91 p. 12, 25. 92 p. 12, 25. 93 p. 12, 25. 94 p. 12, 25. 95 p. 12, 25. 96 p. 12, 25. 97 p. 12, 25. 98 p. 12, 25. 99 p. 12, 25. 100 p. 12, 25.

23 2 Sa. 7, 12; Js. 11, 1; Mt. 1, 1. 24 Mt. 3, 1; Lk. 3, 3. 25 Mk. 1, 7; Lk. 3, 16; Jh. 1, 20, 27. 26 s. 46; p. 3, 26. 27 Jh. 16, 3. 28 Mt. 27, 22. 29 Mc. 27, 59. 30 p. 3, 15; Mk. 16, 6. 31 p. 1, 3; Jh. 20, 19, 25. 32 s. 23; L. 2, 7. 33 Js. 55, 3. 34 Lk. 16, 10. 35 p. 2, 29. 36 p. 10, 43; Lk. 24, 47. 37 4 Mo. 15, 30; Js. 53, 6, 11; Ro. 10, 4; Ga. 2, 16. 38 Ha. 1, 5. 39 p. 11, 22; j. 14, 22. 40 s. 50; p. 14, 2. 41 p. 3, 26; Mt. 10, 6; Lk. 7, 30. 42 Js. 49, 6. 43 Ro. 8, 29.

51. Aga nemad puistasid oma jalgade põrnu nende peale ja tulid Ikoonioni. 52. Ja jüngrid täitsid rõõmu ja Püha Vaimuga.

Paulus ja Barnabas Ikoonionis

14. Aga Ikoonionis sündis, et nad üheskoos läksid juutide kogudusekotta ja kõnelesid nõnda, et niihästi suur hulk juute kui kreeklasi sai usklikuks. 2. Aga uskmatud juudid kihutasid üles ja ärritasid paganate meeled vihale vendade vastu. 3. Siis nad viibisid seal kauemat aega, kuulutades julgesti Issandat, kes andis tunnistuse oma armusõnale ja laskis sündida tunnustähti ja imetegusi nende käte läbi. 4. Aga linna rahvas jagunes kaheks: ühed olid juutide, teised apostlite poolt. 5. Kui siis paganad ja juudid oma ülematega ühel nõul tahtsid tulla nende kallale, et neid teotada ja kividega visata, 6. said nad seda teada ja põgenesid Lükaoonia linnadesse, Lüst-rasse ja Derbesse ja nende ümbrusesse 7. ja kuulutasid seal evangeeliumi.

Paulus ja Barnabas Lüstras

8. Ja Lüstras istus mees, võimetu seisma, oma emahust jalutu, kes ei olnud elades kõndinud. 9. See kuulis Pauluse kõnet. Ja kui Paulus teda silmas ning nägi, et tal oli usku terveks saada, 10. ütles ta suure häälega: „Tõuse püsti oma jalgele!“ Ja ta kargas üles ja kõndis. 11. Aga kui rahvas nägi, mis Paulus oli teinud, siis nad tõstsid oma häält ning ütlesid lükaoonia keeli: „Jumalad on inimeste sarnastena alla tulnud meie juure!“ 12. Ja nad nimetasid Barnabast Zeusiks ja Paulust Hermeseks, sest tema oli see, kes kõneles. 13. Ja Zeusi preester linna aguli templist rõi härgi ja lillepärge värava ette ja tahtis ohverdada ühes rahvaga. 14. Aga kui apostlid Barnabas ja Paulus seda kuulsid, rebestasid nad oma riided, kargasid hüüdes rahva sekka 15. ning ütlesid: „Mehed, miks te seda

teete? Meie oleme niisamasugused nõdrad inimesed nagu teiegi ja kuulutame teile evangeeliumi, et te tühest asjust pöörduksite elava Jumala poole, kes on teinud taeva ja maa ja mere ning kõik, mis nende sees on, 16. kes endisel põlvel on lasknud kõik rahvad käia omi teid, 17. ja siiski ei ole jätnud andmata enesest tunnistust, vaid on meile head teinud, ja on taevast meile annud vihma ja head viljalist aega ja rooga ning on täitnud meie südame rõõmuga!“ 18. Nii kõneldes nad vaevalt vaigistasid rahva, et see neile ei ohverdaks. 19. Aga Antiohiast ja Ikoonionist tuli sinna juute ja need meelitasid hulga eneste poole ja viskasid Paulust kividega ning vedasid ta linnast välja, arvates, et ta on surnud. 20. Aga kui jüngrid olid tema ümber tulnud, tõusis ta üles ja läks linna. Ja järgmisel päeval ta läks ühes Barnabasega Derbesse.

Tagasi Antiohhiasse

21. Ja kui nad selles linnas olid kuulutanud evangeeliumi ja saanud mõned jüngeriks, läksid nad tagasi Lüstrasse, Ikoonioni ja Antiohhiasse ning 22. kinnitasid jüngerite hingi, manitsedes neid jääma ususse ning seletades, et meil mitme viletsuse kaudu tuleb minna Jumala riiki. 23. Ja kui nad neile igas koguduses käte pealepanemisega olid seadnud vanemad, jätsid nad paastudes ja palvetades nemad Issanda hooleks, kellesse need nüüd uskusid. 24. Siis nad käisid läbi Pisiidiamaa ja saabusid Pam-füüliasse. 25. Ja kui nad Perges olid sõna kuulutanud, läksid nad Ataaliasse. 26. Seal nad purjetasid Antiohhiasse, kust nad olid väljunud Jumala armu hooleks antuina sellele tööle, mille nad olid lõpetanud. 27. Ja kui nad olid saabunud, kogusid nad koguduse kokku ja kuulutasid, mis suuri asju Jumal oli teinud, olles nendega, ja et ta oli avanud paganale usu ukse. 28. Ja nad viibisid seal kauemat aega jüngerite juures.

51 p. 18, 6; Mt. 10, 14. 2 p. 13, 45. 3 p. 19, 11; He. 2, 4. 5 s. 19; 2 Ti. 3, 11. 6 Mt. 10, 23.
7 p. 11, 19 j. 8 p. 3, 2. 9 Mt. 9, 28. 10 p. 10, 26. 11 p. 17, 30.
17 L. 147, 8; Jr. 5, 24. 19 2 Ko. 11, 25; 2 Ti. 3, 11. 22 p. 11, 23; 1 Te. 3, 3; 2 Ti. 3, 12.
26 p. 13, 1 j. 27 1 Ko. 16, 9.

Pagankristlased ja Moosese seadus

15. Ja mõned, kes olid tulnud Juudamaalt, õpetasid vendi nõnda: „Kui te ei lase endid ümber lõigata Moosese kombe järele, siis te ei või õndsaks saada!“ 2. Kui sellest tõusis lahkmeel ja Paulusel ja Barnabasel ei olnud nendega mitte pisut vaidlemist, siis tehti otsuseks, et Paulus ja Barnabas ning mõned muud nende seast lähevad Jeruusalemma apostlite ja vanemate juure selle tüliküsimuse pärast. 3. Siis kogudus saatis nad teele, ja nemad läksid Poiniikiast ja Samaariast läbi ning jutustasid paganate pöördumise ja tegid sellega suurt rõõmu kõigile vendadele. 4. Kui nad saabusid Jeruusalemma, võtsid kogudus, apostlid ja vanemad nad vastu. Ja nemad jutustasid, mis suuri asju Jumal oli teinud, olles nendega. 5. Aga mõned variseride usulast, kes olid saanud usklikuks, astusid esile ning ütlesid: „Neid tuleb ümber lõigata ja käskida pidada Moosese käsku!“

Apostlite koosolek Jeruusalemas

6. Siis apostlid ja vanemad tulid kokku seda asja arutama. 7. Ja kui asjast tekkis palju vaidlust, tõusis Peetrus ning ütles neile: „Mehed, vennad, teie teate, et Jumal juba ammu ajast teie seast on ära valinud mind, et minu suu läbi paganad kuuleksid evangeeliumi sõna ja usuksid. 8. Ja südametundja Jumal on neile annud tunnistuse, andes neile Püha Vaimu otsegu meilegi, 9. ega ole teinud mingisugust vahet meie ja nende vahel, puhastades nende südamed usu läbi. 10. Miks te siis nüüd kiusate Jumalat, et panete jüngerite kaela ikke, mida meie esisad ega meie ei ole suutnud kanda? 11. Ent me usume Issanda Jeesuse Kristuse armu läbi saada õndsaks, otse nõnda kui nemadki!“ 12. Aga kogu rahvahulk jäi vait ja nad kuulasid, kuidas Barnabas ja Paulus jutustasid, mis suuri tunnustähti ja imesid Jumal paganate seas oli teinud nende läbi.

13. Kui nad siis olid jutu lõpetanud, võttis Jakoobus sõna ning ütles: „Mehed, vennad, kuulge mind! 14. Siimon on seletanud, kuidas Jumal eesiti võttis eesmärgiks võita oma nimela rahvas paganate seast. 15. Sellega sobivad ühte prohvetite sõnad, nagu on kirjutatud: 16. „Pärast seda ma tulen jälle ja ehitan üles Taaveti lagunenud maja ning parandan ära tema varemed ja püstitan ta uuesti, 17. et muudki inimesed otsiksid Issandat ja kõik rahvad, kellede üle on nimetatud minu nimi, ütleb Issand, kes seda teeb, 18. mis on teada igavikust.“

19. Sellepärast arvan mina, et neile, kes paganate seast pöörduvad Jumala poole, ei peaks tehtama raskusi, 20. vaid neile kirjutatagu, et nad hoiduksid väärjumalate rüveduse, porduelu, lämbunu ja vere eest. 21. Sest Moosesele on vanast ajast kõigis linnades küllalt neid, kes teda kuulutavad, ning teda loetakse igal hingamispäeval kogudusekodades.“

Apostlite kiri pagankristlastele

22. Siis apostlid ja vanemad ühes kõige kogudusega arvasid heaks valida endi seast mehed ning läkitada Antiohhiasse ühes Pauluse ja Barnabasega, nimelt Juuda, lisanimega Barsabas, ja Siilase, kes olid juhatajad vendade seas. 23. Nendega nad saatsid järgmise kirja: „Meie, apostlid ja vanemad ja vennad, saadame tervisi vendadele paganate seast, kes elavad Antiohhia- ja Süüria- ja Kilikiamaal. 24. Olles kuulnud, et mõned meie seast on välja läinud ja on teid teinud kõnedega rahutumaks ja on saatnud teie hinged kitsikusse, ilma et meie neid oleksime käskinud, 25. arvasime üksmeelselt heaks valida mehed ja läkitada need teie juure ühes meie armsate vendade Barnabase ja Paulusega, 26. meestega, kes oma elu on pannud kaalule meie Issanda Kristuse nime pärast. 27. Nii me oleme siis läkitanud Juuda ja Siilase, et nad teile suusõnal teataksid sedasama. 28. Sest Püha Vaim

1 Ga. 5, 2. 2 p. 11, 30; Ga. 2, 1. 4 p. 14, 27. 7 p. 10, 44; 11, 15, 18. 9 p. 10, 34.
10 Ga. 3, 10; 5, 1. 11 Ro. 3, 24; Ga. 2, 16; Ef. 2, 4 j. 13 p. 21, 18; Ga. 2, 9. 14 p. 10, 44.
15 Am. 9, 11 j. 18 Jh. 45, 21. 20 1 Mo. 9, 4; 3 Mo. 3, 17. 21 p. 13, 15. 24 s. 1.

ja meie oleme arvanud heaks, et teie peale ei tohi panna enam ühtki koormat kui aga need väga tarvilised määrused: 29. hoiduda ebajumalate ohvriliha ja vere ja lämbunu ja porduelu eest. Kui te nendest hoidute, teete hästi. Jääge Jumalaga!

30. Nii nad saadeti teele ja nad saabusid Antiohhiasse. Seal nad kogusid rahvahulga kokku ja andsid kirja neile kätte. 31. Kui nad seda olid lugenud, said nad rõõmsaks selle troostist. 32. Aga Juudas ja Siilas, kes ka ise olid prohvetid, manitsesid vendi mitme sõnaga ja kinnitasid neid. 33. Ja kui nad seal mõne aja olid viibinud, saadeti nad rahuga vendade juurest nende juure, kes nad olid läkitanud. [34. Ja Siilas arvas heaks jääda nende juure.] 35. Aga Paulus ja Barnabas viibisid Antiohhias ning õpetasid ja kuulutasid ühes paljude teistega Issanda armuõpetuse sõna.

Paulus ja Barnabas lähevad lahku

36. Mõne päeva pärast ütles Paulus Barnabasele: „Lähme jälle vaatama vendi kõiki linnu mööda, kus me oleme kuulutanud Issanda sõna, kuidas nende käsi käib!“ 37. Ja Barnabas andis nõu võtta kaasa Johannes, keda hüütakse Markuseks. 38. Aga Paulus arvas heaks mitte võtta enesega teda, kes neist oli lahkunud Pamfüülias ega olnud ühes nendega läinud tööle. 39. Sellest tekkis äge vaidlus, nii et nad üksteisest lahkusid ja et Barnabas võttis enese juure Markuse ning sõitis laevaga Küprosesse. 40. Aga Paulus valis Siilase ja läks teele, ja vennad andsid ta Jumala armu hooleks. 41. Ja ta käis läbi Süüria ja Kiliikia kinnitades kogudusi.

Timoteos saab Pauluse kaaslaseks

16. Ja ta saabus Derbesse ja Lüstrasse. Ja vaata, seal oli üks jünger, Timoteos nimi, uskliku juudi naise poeg; aga ta isa oli kreeklane. 2. Sellele andsid Lüstras ja Ikoonionis olijad vennad hea tunnistuse.

3. Teda tahtis Paulus enesele saatjaks teele. Ja ta võttis ning lõikas ta ümber juutide pärast, kes olid neis paigus; sest nad teadsid kõik, et tema isa oli kreeklane. 4. Aga kui nad käisid linnast linna, käskisid nad usklike pidada neid seadmi, mis apostlid ja vanemad Jeruusalemis olid otsustanud. 5. Siis kinnitati kogudusi uss ja liikmete arv kasvas päev-päevalt.

Pauluse teekond läbi Väike-Aasia

6. Ja nemad käisid läbi Früügia- ja Galaatiamaa, sest Püha Vaim oli neid keelanud sõna rääkimast Aasias. 7. Jõudes Müüsiani üritasid nad matkata Bitüüniasse, kuid Jeesuse Vaim ei lasknud neid mitte. 8. Siis nad läksid mööda Müüsiast ja tulid alla Troasse. 9. Ja Paulus nägi öösel nägemuse: Makedoonia mees seisis ja palus teda ning ütles: „Tule alla Makedooniasse ja aita meid!“ 10. Kui ta seda nägemust oli näinud, siis me püüdsime kohe välja minna Makedooniasse ja me olime julged selles, et Issand meid oli kutsunud neile evangeeliumi kuulutama.

Paulus Filipis

11. Me läksime Troast teele ja tulime otsekohe Samotraakesse ja järgmisel päeval Neapolis. 12. Ja sealt Filipisse, mis on esimesi linnu tolles Makedoonia osas, asulinn. Sinna linna me jäime peatama mõneks päevaks. 13. Ja hingamispaeval me läksime linnast välja jõe ääre, kus neil oli kombeks käia palvusel, ja istusime maha ning kõnelesime naistele, kes olid kokku tulnud. 14. Ja ka üks jumalakartlik naine, nimega Lüüdia, purpurimüüja Tüatiira linnast, kuulas jutlust. Tema südame avas Issand, et ta pani tähele seda, mida Paulus rääkis. 15. Aga kui tema ja ta pere olid ristitud, palus ta meid ning ütles: „Kui te arvate, et ma olen saanud usklikuks Issandasse, siis tulge mu kotta ja jääge sinna!“ Ja ta käis meile peale.

16. Aga sündis, kui me läksime palvusele, et meile tuli vastu tüdruk, kellel oli lausuja vaim. See tõi oma isandaile palju kasu lausumisega. 17. Tema tuli Paulusele ja meile järele, kisendas ning ütles: „Need inimesed on kõige kõrgema Jumala sulased, kes teile kuulutavad õndsuse teed!“ 18. Ja seda ta tegi mitu päeva. Aga Paulusel oli sellepärast meel haige, ja ta pöördus ümber ning ütles vaimule: „Ma käsin sind Jeesuse Kristuse nimel välja minna tema seest!“ Ja vaim läks välja samal tunnil.

Pauluse ja Siilase vangistamine ja vabanemine

19. Aga kui tüdruku isandad nägid, et nende kasu lootus oli lõppenud, võtsid nad Pauluse ja Siilase kinni ja vedasid nad turule ülemate juure. 20. Ja nad viisid nad pealike ette ning ütlesid: „Need inimesed teevad meie linna rahutumaks ja nad on juudid!“ 21. Nad kuulutavad kombeid, mida meil kui roomlasil ei sünni vastu võtta ega täita!“ 22. Ja rahvas tõusis nende vastu. Ja pealikud käskisid kiskuda nende riided seljast ja neid vitstega peksta. 23. Ja kui nad neile olid palju hoope annud, viskasid nad nemad vanglasse ja käskisid vangihoidjal neid hoolsasti valvata. 24. Niisuguse kange käsu saanud, heitis ta nad kõige kindlamsse vangihoonesse ja pani nende jalad palku.

25. Aga keskööl palvetasid Paulus ja Siilas ning kiitsid lauldes Jumalat. Ja vangid kuulsid neid. 26. Siis äkitselt sündis suur maaväriseimine, nii et vangihooned alused vabisesid; ja sedamaid läksid kõik uksest lahti, ka kõikide köidikud pääsid valla! 27. Kui nüüd vangihoidja unest ärkas ja nägi vangitorni ukse avatud olevat, tõmbas ta mõõga ja tahtis enesele otsa teha, sest ta mõtles, et vangid on ära karanud. 28. Aga Paulus hüüdis suure häälega ning ütles: „Ära tee enesele kurja, sest me oleme kõik siin!“ 29. Siis ta küsis tuld, kargas sisse,

heitis värisedes Pauluse ja Siilase ette maha, 30. tõi nad ka välja ning ütles: „Isandad, mis ma pean tegema, et ma õndsaks saaksin?“ 31. Aga nemad ütlesid: „Usu Issandasse Jeesusesse, siis saad õndsaks sina ja su pere!“ 32. Ja nad kuulutasid temale Issanda sõna ja kõigile, kes olid tema kojas. 33. Tema võttis nad sel öötunnil enese juure ja pesi nende haavad. Ja ta ristiti sedamaid ja kõik tema pere. 34. Siis ta viis nad oma kotta, tõi toitu lauale ja oli väga rõõmus, et ta kogu oma perega oli saanud usklikuks Jumalasse. 35. Kui valgeks läks, läkitasid pealikud kohtusulased ütlema: „Lase need inimesed lahti!“ 36. Siis vangihoidja teatas need sõnad Paulusele, üteldes: „Pealikud on siia läkitanud sõna, et teid tuleb lahti lasta; seepärast väljuge nüüd ja minge rahuga!“ 37. Aga Paulus ütles neile: „Nad on meid avalikult peksnud ilma kohut mõistmata, ja me oleme Rooma kodanikud; nad on meid heitnud vangitorni ja nüüd nad tahavad meid salaja välja lükata. Nõnda ei tohi olla! Vaid tulgu nad ise ja saatku meid välja!“ 38. Kohtusulased teatasid need sõnad pealikuile. Need löid kartma, kui nad kuulsid neid Rooma kodanikud olevat. 39. Ja nad tulid ning rääkisid nendega lahkesti, tõi nad välja vangist ja palusid neid linnast ära minna. 40. Siis nad tulid vanglast välja ja läksid Lüüdia juure. Ja kui nad olid vendi näinud, siis nad kinnitasid neid ja läksid ära.

Paulus ja Siilas Tessaloonikas

17. Ja nad läksid läbi Amfipolise ja Apolloonia ja tulid Tessaloonikasse, kus oli juutide kogudusekoda. 2. Ja Paulus läks oma kombe järele sisse nende juure ja kõneles neile kolmel hingamispaeval Kirjast, 3. seletades ja tõestades, et Kristus pidi kannatama ja surnuist üles tõusma, ja üteldes: „See Jeesus, keda mina teile kuulutan, on Kristus!“ 4. Ja mõned neist said usklikuks ja liitusid

32 p. 11, 27; 13, 1. 36 1 Te. 3, 5. 37 p. 12, 12, 25. 38 p. 13, 13. 1 p. 17, 14; 19, 22;
2 Tl. 1, 5. 2 p. 6, 3. 3 1 Kõ. 9, 20. 4 p. 15, 23 j. 6 p. 18, 23. 14 Jh. 6, 44.

16 p. 19, 24. 17 Mk. 1, 24, 34. 18 Mk. 16, 17. 20 p. 17, 6; 1 Ku. 18, 17. 22 2 Kõ. 11, 25;
Fl. 1, 30; 1 Te. 2, 2. 30 p. 2, 37; Lk. 3, 10. 31 Jh. 3, 16, 36. 37 p. 23, 25. 1 1 Te. 2, 2;
3 Lk. 24, 26 j 45 j.

Pauluse ja Siilasega, nõndasamuti suur hulk jumalakartlikke kreeklasi ja mitte pisut suursuguseid naisi. 5. Aga juudid said kadedaks ja võtsid enestega mõnimgaid hulguseid, nurjatumaid mehi, kihutasid rahva üles ning tõstsid linnas möllu ja ründasid Jaasoni maja ning katsusid neid välja vedada rahva ette. 6. Aga kui nad neid ei leidnud, vedasid nad Jaasoni ja mõned vennad linna ülemate ette ning kisendasid: „Need, kes kõiges maailmas tüli tõstavad, on ka siin! 7. Neid on Jaason vastu võtnud ja nad kõik teevad keisri käskude vastu ja ütlevad ühe teise olevat kuninga, Jeesuse!“ 8. Seda kuuldes said rahvas ja linna ülemad rahutumaks, 9. kuid saades Jaasonilt ja teistelt tagatise, lasksid nad nemad lahti.

Paulus ja Siilas Beroias

10. Aga vennad saatsid sedamaid Pauluse ja Siilase läbi öö Beroiasse. Kui nemad olid saabunud, läksid nad juutide kogudusekotta. 11. Need olid üllamad kui Tessaloonika juudid; nemad võtsid sõna vastu kõige hea meelega ja uurisid iga päev Kirjast, kas see on nõnda, nagu kuulutati. 12. Siis uskusid nüüd paljud neist, ja mitte pisut kreeka lugupeetud naisi ja mehi. 13. Aga kui Tessaloonika juudid said teada, et Paulus ka Beroias kuulutas Jumala sõna, tulid nad sinnagi rahvast ässitama ja rahutumaks tegema. 14. Siis vennad saatsid Pauluse sedamaid minema mere ääre; aga Siilas ja Timoteos jäid sinna. 15. Ja Pauluse saatjad viisid ta Ateenani, ja kui nad olid saanud Siilase ja Timoteose jaoks käsu, et need nii ruttu kui võimalik tuleksid tema juure, tulid nad sealt ära.

Paulus Ateenas

16. Aga kui Paulus Ateenas neid oli ootamas, ärritus ta vaim temas, kui ta nägi linna ebajumalakujusid täis olevat. 17. Ent ta kõneles nüüd kogudusekojas juutidega ja jumalakartlike inimestega,

ja turul iga päev nendega, keda ta kohtas. 18. Ja mõned epikuurlaste ja stoalaste mõttetargad vaidlesid temaga. Ühed ütlesid: „Mida siis see lobasuu tahab ütelda?“ Aga teised: „Tema näib kuuluvat võõraid vaimel!“ Sest ta jutlustas neile Jeesusest ja ülestõusmisest. 19. Ja nad võtsid ta kinni ja viisid ta Areopaagi ning ütlesid: „Kas me võiksime teada saada, mis uus õpetus see on, mida sa õpetad? 20. Sest sa tood meie kõrvade ette võõrastavaid asju; sellepärast tahamegi nüüd teada, mis need õige on!“ 21. Sest kõik ateenlased ja muulased, kes nende juures elasid, ei olnud millelegi nii himukad kui jutustama ja kuulama uudiseid.

Pauluse jutlus Areopaagil

22. Aga Paulus seisis keset Areopaagi ning ütles: „Ateenas mehed, ma näen, et te olete igapidi väga jumalakartlikud. 23. Sest ma olen läbi minnes ja teie pühi paiku vaadeldes leidnud ka altari, mille peale oli kirjutatud: „Tundmatule Jumalale!“ Keda te nüüd tundmata teenite, teda kuulutan mina teile. 24. Jumal, kes on teinud maailma ja kõik, mis seal sees, tema, kes on taeva ja maa Issand, ei ela templis, mis on kätega tehtud; 25. teda ei teenita ka mitte inimeste kätega, otsegu oleks temale midagi vaja; tema annab ise kõigile elu ja õhu ja kõik. 26. Ja ta on ühest ainsast teinud kogu inimkonna kõige maa peale elama ning neile seadnud ennmääratud ajad ja nende asukohtade rajad, 27. et nad otsiksid Jumalat, kas nad teda ehk saaksid kätega kombata ja leida, ehk tema küll ei ole kaugel mitte ühestki meist; 28. sest tema sees elame ja liigume ja oleme meie, nagu ka mõned teie huuleta-jaist on ütelnud: „Sest ka meie oleme tema sugul!“ 29. Kui me nüüd olerne Jumala sugu, siis me ei tohi mõelda, et jumalik olend on kulla või hõbeda või kivi sarnane, niisugune nagu inimese oskuse ja väljamõeldise läbi tekitatud

kuju. 30. Jumal on küll niisuguseid teadmatuse aegu sallinud, kuid nüüd ta kuulutab kõigile inimestele kõigis paigus, et nad peavad meelt parandama, 31. sest ta on seadnud päeva, mil ta tahab kohut mõista maailma üle õigluses mehe läbi, kelle ta selleks on määranud, ja pakub usku kõigile pärast seda, kui ta on tema surmuist üles äratanud!“ 32. Aga kui nad surmude ülestõusmisest kuulsid, panid mõned seda naeruks, aga teised ütlesid: „Me tahame sind selles asjas kuulda veel teinegi kord!“ 33. Nõnda läks Paulus nende keskelt ära. 34. Ent mõned mehed ühinesid temaga ja said usklikuks; nende hulgas oli ka Areopaagi liige Dionüsius ja üks naine, nimega Daamaris, ja muid ühes nendega.

Paulus Korintos

18. Pärast seda läks Paulus Ateenast ära ja tuli Korintosesse. 2. Sealt ta leidis juudi, nimega Akvila; see oli Pontosest pärit ja oli hiljuti tulnud Itaaliast ühes oma naise Priskillaga, sest keiser Klaudius oli käskinud kõigil juutidel Roomast lahkuda. Nende juure tuli tema. 3. Ja et neil oli ühesugune amet, siis ta jäi nende juure ja nad tegid ühes tööd; sest nad olid ametilt telgitegijad. 4. Aga ta õpetas kogudusekojas igal hingamispäeval ning äratas juute ja kreeklasi usule. 5. Kui siis Siilas ja Timoteos Makedooniast sinna jõudsid, oli Paulus andunud sõna kuulutamisele ning tunnistas juutidele, et Jeesus on Messias. 6. Aga kui nad vastu panid ja pilkama hakkasid, puistas ta tolmü oma riietelt ning ütles neile: „Teie veri tulgu teie pea peale! Mina olen puhas. Sest ajast ma lähen paganate juure!“ 7. Ja kui ta sealt ära läks, tuli ta ühe jumalakartliku mehe kotta, nimega Justus, kelle maja oli otse kogudusekoja kõrval. 8. Aga kogudusekoja ülem Krispos sai usklikuks Issandasse kogu oma perega ja palju korintlasi sai kuulates usklikuks, ja nad ristiti. 9. Siis

Issand ütles öösel nägemuses Paulusele: „Ära karda, vaid kõnele ja ära ole vait! 10. Sest mina olen sinuga ja ükski ei saa su kallale tulla sulle kurja tegema, sest mul on palju rahvast selles linnas!“ 11. Siis ta viibis seal ühe aasta ja kuus kuud ja õpetas nende seas Jumala sõna.

Maavalitseja Gallio ja Paulus

12. Aga kui Gallio oli Ahhaia maavalitseja, tõusid juudid ühel meelel Pauluse vastu ja viisid ta kohtujärje ette. 13. ning ütlesid: „Secsinane meelitab inimesi Jumalat teenima käsuvastaselt!“ 14. Aga kui Paulus tahtis suu avada, ütles Gallio juutidele: „Kui oleks tehtud mõni ülekohtune tegu või ilge kuritöö, oh juudid, siis ma oleksin küll kohustatud teid üle kuulama; 15. aga kui on vaidlust sõnade ja nimede ja käsuõpetuse pärast teie seas, siis katsuge ise toime saada; neis asjus ei taha mina olla kohtumõistja!“ 16. Ja ta ajas nad ära kohtujärje eest. 17. Nemat aga läksid kõik kogudusekoja ülema Soostenese kallale ja peksid teda kohtujärje ees. Ja Gallio ei hoolinud sellest midagi.

Paulus läheb tagasi Süüriasse

18. Aga Paulus viibis seal veel mitu päeva. Siis ta jättis vennad jumalaga ja sõitis laevaga Süüriasse ja ühes temaga Priskilla ja Akvila, pärast seda kui ta Kenkreas oli lasknud oma pea pügada, sellepärast et ta oli annud tõotuse. 19. Ja nad saabusid Efesosse ja siin ta jättis nad maha, tema ise aga läks kogudusekotta ja vaidles juutidega. 20. Aga kui nad teda palusid kauemaks eneste juure jääda, ei olnud ta nõus, 21. vaid jättis nad jumalaga ning ütles: „Ma tulen teinekord teie juure tagasi, kui Jumal tahab!“ Ja ta läks Efesosest ära. 22. Ja kui ta Kaisareas oli maandunud, läks ta üles Jeruusalemma, tervitas kogudust ja läks siis alla Antiohhiasse. 23. Kui ta seal oli viibinud mõnd aega, läks ta teele ja käis

6 p. 16, 20. 7 Lk. 23, 2. 11 Js. 34, 16; Jh. 5, 39. 13 I Te. 2, 14. 14 p. 16, 1. 18 I Ko. 4, 12.
19 I Ko. 2, 14. 24 p. 7, 48. 25 L. 50, 12. 26 5 Mo. 32, 8. 27 p. 15, 17;
5 Mo. 4, 19; Js. 55, 6; Jr. 23, 23. 1. 28 Il. 10, 12. 29 I Mo. 1, 27; Jk. 40, 18.

30 p. 14, 16; Lk. 24, 47. 31 p. 10, 42; Ro. 10, 14. 2 Ro. 16, 3. 3 p. 20, 34; I Ko. 4, 12;
2 Ko. 11, 9. 5 p. 17, 14. 6 p. 13, 51; 20, 26. 8 I Ko. 1, 14. 9 I Ko. 2, 3.
10 Jo. 1, 5-9; Jr. 1, 8; Jh. 10, 16. 14 p. 25, 18. 15 Jh. 18, 31. 18 p. 21, 24; 4 Mo. 6, 9-18.
21 I Ko. 4, 19; Jk. 4, 15. 22 p. 21, 15.

järgemööda läbi Galaatia maakonna ja Früügia, kinnitades kõiki jüngreid.

Apollos Efesoses

24. Aga keegi juut, Apollos nimi, Aleksandriast pärit, vahva kõnemees ja vägev kirjaseletaja, tuli Efesosse. 25. Teda oli õpetatud tundma Issanda teed ja ta oli tuline vaimult, rääkis ja õpetas õigesti Jeesusest, aga tundis ainult Johannese ristimist. 26. Tema hakkas julgesti õpetama kogudusekojas. Aga kui Priskilla ja Akvila teda kuulsid, võtsid nad ta eneste juure ja seletasid talle selgemini ära Jumala tee. 27. Aga kui ta tahtis minna Ahhaiasse, julgustasid vennad teda selleks ning kirjutasid jüngritele, et nad tema vastu võtaksid. Kui ta sinna oli saabunud, saatis ta palju kasu neile, kes armu läbi olid saanud usklikuks. 28. Sest suure osavusega lükkas ta avalikult juutide väited ümber ja näitas Kirjast, et Jeesus on Messias.

Ristija Johannese jüngrid Efesoses

19. Kui Apollos oli Korintoses, sündis, et Paulus käis läbi ülamaakonnad ja tuli Efesosse ning leidis seal jüngreid. 2. Ja ta küsis neilt: „Kas te saite Püha Vaimu, kui saite usklikuks?“ Aga nemad ütlesid talle: „Me ei olegi kuulnud, kas Püha Vaimu on!“ 3. Ja tema ütles: „Mis ristimisega te siis olete ristitud?“ Nad vastasid: „Johannese ristimisega!“ 4. Aga Paulus ütles: „Johannes ristis meeleparandusristimisega, üteldes rahvale, et nad usuksid temasse, kes pärast teda tuleb, see on Jeesusess!“ 5. Kui nad seda kuulsid, lasksid nad endid ristida Issanda Jeesuse nimesse. 6. Ja kui Paulus pani oma käed nende peale, tuli Püha Vaim nende peale ja nad rääkisid võõraid keeli ja ennustasid. 7. Neid oli üldse ligi kaksteistkümmend meest.

Paulus Efesoses

8. Ja ta läks kogudusekotta ning kõneles seal avalikult kolm kuud,

õpetades ja äratades nõudma Jumala riiki. 9. Aga kui mõned tegid oma südame kõvaks ega uskunud, vaid rääkisid halba õpetusest rahva ees, läks ta ära nende juurest ning eraldas neist jüngrid ja pidas iga päev arutlusi Türannose koolis. 10. See kestis kaks aastat, nii et kõik, kes Aasias elasid, niihästi juudid kui kreeklased, said kuulda Issanda Jeesuse sõna. 11. Ja Jumal tegi iseäralisi imetegusi Pauluse käte läbi. 12. Nii et ka tema ihu pealt võetud higitikuid ja põlli viidi haigete peale ja tõved lahkusid haigetest ning kurjad vaimud läksid välja.

13. Aga mõningad ümberrändajad juudi lausujad hakkasid Issanda Jeesuse nime nimetama nende peale, kelles oli kurje vaim, üteldes: „Ma vannutan teid Jeesuse nimel, keda Paulus kuulutab!“ 14. Ja need olid ühe juudi ülempreestri Skeua seitse poega, kes seda tegid. 15. Ent kuri vaim vastas ning ütles neile: „Jeesust ma tunnen ja Paulust ma tean, aga kes teie olete?“ 16. Ja inimene, kelles oli kuri vaim, kargas nende kallale, sai võimust nende üle ja võitis nad ära, nõnda et nad alasti ja haavatult põgenesid sellest kojast. 17. Ja see sai teatavaks kõigile juutidele ja kreeklastele, kes elasid Efesoses. Ja hirm tuli nende kõikide peale, ja Issanda Jeesuse nime ülistati väga. 18. Ja paljud neist, kes olid usklikuks saanud, tulid ning tunnistasid ja andsid üles oma teod. 19. Aga mitmed neist, kes olid tegemist teinud nõiakunstiga, tõid kokku oma raamatud ja põletasid need ära kõikide nähes. Ja kui nende hind kokku arvati, leiti see olevat viiskümmend tuhat hõbetükki. 20. Nii võimsasti kasvas Issanda sõna ja avaldas oma väge.

Pauluse kavatsused

21. Kui see kõik oli sündinud, võttis Paulus vaimus ette minna Makedoonia ja Ahhaia kaudu Jeruusalemma ning ütles: „Kui ma seal olen ära käinud, pean

24 1 Ko. 3, 5 f. 25 p. 19, 3. 26 p. 9, 22; 17, 3. 27 p. 2, 38; Jh. 7, 38 f. 28 p. 8, 17; 10, 44-46. 29 p. 9, 2; 2 Ti. 1, 15. 30 p. 18, 11. 31 p. 14, 3. 32 p. 5, 15. 33 L. 9, 49. 34 p. 5, 5-11. 35 p. 6, 7; 12, 24; Js. 55, 11. 36 p. 18, 21; 23, 11. 37 Mt. 3, 11. 38 p. 5, 15.

ma näha saama ka Rooma linna!“ 22. Ja ta läkitas kaks oma abilist, Timoteose ja Erastose, Makedooniasse ja jäi ise veel mõneks ajaks Aasiasse.

Möll Efesoses

23. Sel ajal tekkis suur tüli õpetuse pärast. 24. Sest üks hõbesopp, Demeetrios nimi, tegi hõbedast Artemise templeid ja saatis sellega ametimeestele palju kasu. 25. Need ta kogus kokku ja teisi, kes seda tööd tegid, ning ütles: „Mehed, te teate, et meil sellest tööst on hea tulu. 26. Ja te näete ning kuulete, et see Paulus mitte ainult Efesoses, vaid ka peaaegu kogu Aasias palju rahvast ära meelitab ja eksitab, üteldes, et need ei olevat jumalad, mis kätega tehakse. 27. Ent mitte üksipäinis seda meie tööstust ei ähvarda halvaks-panu, vaid ka suure jumalanna Artemise templit, nii et seda mikski ei panda ja et kaob ka jumalanna suur au, keda kummardavad kogu Aasia ja kõik maailm!“ 28. Kui nad seda kuulsid, said nad täis viha, kisendasid ning ütlesid: „Suur on efeslaste Artemis!“ 29. Ja kõik linn sai täis kära ja nad tormasid ühel meelel teatrisse ja vedasid ühes sinna Gaajuse ja Aristarhose, kaks makedoonlast, kes olid Pauluse matka-kaaslased. 30. Ent kui Paulus tahtis rahva sekka minna, ei lasknud jüngrid teda mitte. 31. Ka mõned Aasiamaa ülemad, kes olid tema sõbrad, läkitasid tema juure ning palusid teda, et ta ei läheks teatriväljakule. 32. Seal kisendasid ühed seda, teised teist; sest rahvakogu oli segaduses ja suurem hulk ei teadnud, misjaoks nad olid kokku tulnud. 33. Siis toodi rahva seast esile Aleksandros, kelle juudid ette lükkasid. Aleksandros viitas käega, märku andes, et ta tahab pidada kaitsekõnet rahva ees. 34. Aga kui nad märkasid, et ta on juut, tõstsid nad kisa ja karjusid kõik nagu ühest suust ligi kaks tundi aega: „Suur on efeslaste Artemis!“ 35. Viimaks linnakirjutaja vaigistas rahva ning ütles: „Efesose

mehed, kas on ühtki inimest, kes ei teaks, et efeslaste linn on suure Artemise ja tema taevast mahalanõudnud kuju hoidja? 36. Et nüüd ükski sellele ei saa vastu rääkida, siis tuleb teil jääda vait ega tule midagi ette võtta uisapäisa. 37. Sest te olete toonud siia need mehed, kes ei ole templi rüüstajad ega teie jumalanna teotajad. 38. Kui nüüd Demeetriosel ja temaga ühes olevail ametimeestel on kellegi peale midagi kaebamist, siis on selleks kohtupäevi ja maavalitsejaid; kaevaku nad üksteist kohtusse. 39. Ja kui teil on veel mingit muud nõudmist, siis seletatagu asi korrapärase rahvakogu ees. 40. Sest meil tuleb tänase kära pärast karta, et meie peale kaebus tõstetakse, ilma et meil oleks mingit põhjust, millega seda rahva kokkujooksu õigustada!“ Kui ta seda oli ütelnud, saatis ta rahvakogu laiali.

Paulus Makedoonias, Kreekas ja Troas

20. Kui kära oli vaigistatud, kutsus Paulus jüngrid enese juure, jättis nad jumalaga ja läks teele Makedooniasse. 2. Ja kui ta need maakohad oli läbi käinud ja seal palju manitsussõnu rääkinud, tuli ta Kreekamaale. 3. Seal ta viibis kolm kuud. Kui ta siis mõtles mereteed minna Süüriasse ja juudid salanõu pidasid ta vastu, võttis ta nõuks tagasi markata Makedoonia kaudu. 4. Teda saatsid beroialane Soopatros, Pürröse poeg, tessalooniklastest Aristarhos ja Sekundus, ja derbelane Gaajus, ja Timoteos, ja aasialased Tühnikos ja Trofimos. 5. Need läksid ära eele ja ootasid meid Troas. 6. Meie aga läksime laevaga pärast hapnemata leibade päevi Filipist teele ja saabusime nende juure Troasse viiendal päeval, ja jäime sinna seitsmeks päevaks.

Eutühhos

7. Aga kui me esimesel nädalapäeval olime kokku tulnud leiba murdma, siis Paulus, kes tahtis teisel päeval ära

22 p. 7, 14; Ro. 16, 23. 23 p. 9; 2 Ko. 1, 8 f. 24 p. 16, 16. 25 L. 115, 4. 26 p. 20, 4. 27 p. 17, 10; 19, 29. 28 p. 16, 8. 29 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 30 p. 16, 8. 31 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 32 p. 16, 8. 33 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 34 p. 16, 8. 35 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 36 p. 16, 8. 37 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 38 p. 16, 8. 39 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 40 p. 16, 8. 41 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 42 p. 16, 8. 43 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 44 p. 16, 8. 45 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 46 p. 16, 8. 47 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 48 p. 16, 8. 49 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 50 p. 16, 8. 51 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 52 p. 16, 8. 53 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 54 p. 16, 8. 55 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 56 p. 16, 8. 57 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 58 p. 16, 8. 59 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 60 p. 16, 8. 61 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 62 p. 16, 8. 63 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 64 p. 16, 8. 65 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 66 p. 16, 8. 67 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 68 p. 16, 8. 69 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 70 p. 16, 8. 71 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 72 p. 16, 8. 73 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 74 p. 16, 8. 75 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 76 p. 16, 8. 77 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 78 p. 16, 8. 79 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 80 p. 16, 8. 81 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 82 p. 16, 8. 83 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 84 p. 16, 8. 85 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 86 p. 16, 8. 87 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 88 p. 16, 8. 89 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 90 p. 16, 8. 91 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 92 p. 16, 8. 93 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 94 p. 16, 8. 95 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 96 p. 16, 8. 97 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 98 p. 16, 8. 99 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 100 p. 16, 8. 101 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 102 p. 16, 8. 103 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 104 p. 16, 8. 105 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 106 p. 16, 8. 107 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 108 p. 16, 8. 109 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 110 p. 16, 8. 111 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 112 p. 16, 8. 113 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 114 p. 16, 8. 115 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 116 p. 16, 8. 117 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 118 p. 16, 8. 119 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 120 p. 16, 8. 121 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 122 p. 16, 8. 123 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 124 p. 16, 8. 125 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 126 p. 16, 8. 127 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 128 p. 16, 8. 129 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 130 p. 16, 8. 131 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 132 p. 16, 8. 133 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 134 p. 16, 8. 135 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 136 p. 16, 8. 137 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 138 p. 16, 8. 139 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 140 p. 16, 8. 141 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 142 p. 16, 8. 143 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 144 p. 16, 8. 145 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 146 p. 16, 8. 147 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 148 p. 16, 8. 149 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 150 p. 16, 8. 151 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 152 p. 16, 8. 153 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 154 p. 16, 8. 155 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 156 p. 16, 8. 157 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 158 p. 16, 8. 159 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 160 p. 16, 8. 161 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 162 p. 16, 8. 163 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 164 p. 16, 8. 165 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 166 p. 16, 8. 167 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 168 p. 16, 8. 169 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 170 p. 16, 8. 171 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 172 p. 16, 8. 173 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 174 p. 16, 8. 175 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 176 p. 16, 8. 177 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 178 p. 16, 8. 179 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 180 p. 16, 8. 181 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 182 p. 16, 8. 183 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 184 p. 16, 8. 185 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 186 p. 16, 8. 187 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 188 p. 16, 8. 189 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 190 p. 16, 8. 191 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 192 p. 16, 8. 193 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 194 p. 16, 8. 195 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 196 p. 16, 8. 197 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 198 p. 16, 8. 199 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 200 p. 16, 8. 201 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 202 p. 16, 8. 203 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 204 p. 16, 8. 205 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 206 p. 16, 8. 207 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 208 p. 16, 8. 209 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 210 p. 16, 8. 211 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 212 p. 16, 8. 213 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 214 p. 16, 8. 215 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 216 p. 16, 8. 217 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 218 p. 16, 8. 219 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 220 p. 16, 8. 221 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 222 p. 16, 8. 223 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 224 p. 16, 8. 225 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 226 p. 16, 8. 227 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 228 p. 16, 8. 229 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 230 p. 16, 8. 231 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 232 p. 16, 8. 233 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 234 p. 16, 8. 235 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 236 p. 16, 8. 237 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 238 p. 16, 8. 239 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 240 p. 16, 8. 241 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 242 p. 16, 8. 243 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 244 p. 16, 8. 245 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 246 p. 16, 8. 247 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 248 p. 16, 8. 249 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 250 p. 16, 8. 251 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 252 p. 16, 8. 253 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 254 p. 16, 8. 255 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 256 p. 16, 8. 257 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 258 p. 16, 8. 259 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 260 p. 16, 8. 261 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 262 p. 16, 8. 263 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 264 p. 16, 8. 265 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 266 p. 16, 8. 267 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 268 p. 16, 8. 269 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 270 p. 16, 8. 271 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 272 p. 16, 8. 273 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 274 p. 16, 8. 275 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 276 p. 16, 8. 277 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 278 p. 16, 8. 279 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 280 p. 16, 8. 281 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 282 p. 16, 8. 283 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 284 p. 16, 8. 285 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 286 p. 16, 8. 287 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 288 p. 16, 8. 289 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 290 p. 16, 8. 291 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 292 p. 16, 8. 293 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 294 p. 16, 8. 295 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 296 p. 16, 8. 297 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 298 p. 16, 8. 299 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 300 p. 16, 8. 301 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 302 p. 16, 8. 303 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 304 p. 16, 8. 305 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 306 p. 16, 8. 307 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 308 p. 16, 8. 309 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 310 p. 16, 8. 311 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 312 p. 16, 8. 313 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 314 p. 16, 8. 315 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 316 p. 16, 8. 317 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 318 p. 16, 8. 319 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 320 p. 16, 8. 321 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 322 p. 16, 8. 323 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 324 p. 16, 8. 325 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 326 p. 16, 8. 327 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 328 p. 16, 8. 329 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 330 p. 16, 8. 331 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 332 p. 16, 8. 333 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 334 p. 16, 8. 335 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 336 p. 16, 8. 337 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 338 p. 16, 8. 339 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 340 p. 16, 8. 341 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 342 p. 16, 8. 343 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 344 p. 16, 8. 345 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 346 p. 16, 8. 347 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 348 p. 16, 8. 349 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 350 p. 16, 8. 351 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 352 p. 16, 8. 353 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 354 p. 16, 8. 355 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 356 p. 16, 8. 357 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 358 p. 16, 8. 359 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 360 p. 16, 8. 361 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 362 p. 16, 8. 363 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 364 p. 16, 8. 365 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 366 p. 16, 8. 367 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 368 p. 16, 8. 369 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 370 p. 16, 8. 371 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 372 p. 16, 8. 373 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 374 p. 16, 8. 375 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 376 p. 16, 8. 377 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 378 p. 16, 8. 379 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 380 p. 16, 8. 381 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 382 p. 16, 8. 383 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 384 p. 16, 8. 385 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 386 p. 16, 8. 387 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 388 p. 16, 8. 389 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 390 p. 16, 8. 391 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 392 p. 16, 8. 393 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 394 p. 16, 8. 395 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 396 p. 16, 8. 397 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 398 p. 16, 8. 399 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 400 p. 16, 8. 401 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 402 p. 16, 8. 403 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 404 p. 16, 8. 405 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 406 p. 16, 8. 407 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 408 p. 16, 8. 409 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 410 p. 16, 8. 411 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 412 p. 16, 8. 413 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 414 p. 16, 8. 415 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 416 p. 16, 8. 417 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 418 p. 16, 8. 419 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 420 p. 16, 8. 421 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 422 p. 16, 8. 423 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 424 p. 16, 8. 425 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 426 p. 16, 8. 427 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 428 p. 16, 8. 429 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 430 p. 16, 8. 431 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 432 p. 16, 8. 433 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 434 p. 16, 8. 435 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 436 p. 16, 8. 437 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 438 p. 16, 8. 439 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 440 p. 16, 8. 441 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 442 p. 16, 8. 443 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 444 p. 16, 8. 445 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 446 p. 16, 8. 447 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 448 p. 16, 8. 449 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 450 p. 16, 8. 451 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 452 p. 16, 8. 453 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 454 p. 16, 8. 455 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 456 p. 16, 8. 457 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2. 458 p. 16, 8. 459 p. 2, 42-46; 1 Ko. 16, 2

minna, kõneles nendega ja jätkas oma kõnet keskööni. 8. Ent mitu lampi põles ülemises toas, kus me koos olime. 9. Aga üks noor mees, Eutühhos nimi, istus aknal; ja kui Paulus kauemini kõneles, tuli raske uni tema peale ja ta kukkus magades kolmandalt korralt alla ja tõsteti üles surmuna. 10. Aga Paulus läks alla ja heitis tema peale, haaras ta ümbert kinni ning ütles: „Ärge hädal-dage, sest tal on hing veel sees!“ 11. Siis ta läks üles ja murdis leiba ja söi ja kõneles kaua kuni koiduni ja läks siis teele. 12. Aga noor mees viidi minema elusana ja oldi suuresti rõõustatud.

Teekond Mileetosesse

13. Me läksime cele laeva ja sõitsime Assosesse, kus mõtlesime oodata Paulust laeva, sest nõnda oli ta käskinud, ette võttes ise jala tulla. 14. Kui ta nüüd Assoses meiega kokku sai, võtsime ta laeva ja tulime Mitüleenesse. 15. Seal me purjetasime edasi ja jõudsime järgmisel päeval Kiose saare kohta ja peatasime teisel päeval Saamoses ja saabusime järgmisel päeval Mileetosesse. 16. Sest Paulusel oli nõu Efesosest mööda sõita, et mitte aega viita Aasias. Tõttas ta ju, et kui vähegi võimalik, nelipühapäevaks jõuda Jeruusalemma.

Pauluse jumalagajätukõne Efesose koguduse vanemaile

17. Aga Mileetosest ta läkitas sõna Efesosse ja kutsus koguduse vanemad enese juure. 18. Ja kui nad tema juure tulid, ütles ta neile: „Te teate, kuidas ma esimesest päevast, kui ma tulin Aasiasse, kõige selle aja olin teie juures, 19. teenides Issandat kõige alanduse ja pisarate ja kiusatustega, mis mind tabasid juutide salanõu tõttu; 20. kuidas ma teie eest ei pidanud salajas midagi, mis teile tarvis oli, et oleksin selle jätnud teile kuulutamata ega oleks teid õpetanud avalikult ja kodasid mööda 21. ja tunnistanud nii juutidele kui kreeklastele

pöördumist Jumala poole ja usku meie Issandasse Jeesusesse. 22. Ja nüüd, vaata, ma lähen vaimus seotuna Jeruusalemma ega tea, mis mind seal võib tabada; 23. kuid seda ma tean, et Püha Vaim igas linnas mulle tunnistab ning ütleb, et köidikud ja viletsused ootavad mind. 24. Ometi ma ei hooli sellest midagi ega pea ka oma elu kalliks, kui ma aga lõpetan oma elukorra ja ametikohused, mis ma olen saanud Issanda Jeesuse käest, et tunnistada Jumala armu evan-geliumi. 25. Ja nüüd, vaata, ma tean, et te iialgi enam ei saa minu silmi näha, te kõik, kellede keskel ma olen käinud ja kuulutanud Jumala riiki. 26. Selle-pärast tunnistatan ma teile tänasel päeval, et ma olen puhas kõikide verest; 27. sest ma pole midagi teie eest salanud Jumala tahtest, et ma teile seda tervelt ei oleks kuulutanud. 28. Sellepärast pange tähele iseendid ja kõike karja, kellele Püha Vaim on pannud teid ülevaatajaiks karjastena hoidma Jumala kogudust, mille ta on omandanud iseenese vere läbi. 29. Ma tean seda, et pärast minu äraminekut tulevad teie sekka hirmsad hundid, kes karjale armu ei anna; 30. ja teie eneste seast tõusevad mehed, kes kõnelevad pööraseid asju, et vedada jüngerid eneste järele. 31. Sellepärast valvake ja mõtelge sellele, et ma kolm aastat ööd ja päevad ei ole lakanud silmaveega manitsema igaüht teie seast. 32. Ja nüüd ma annan teid, vennad, Jumala ja tema armusõna hooleks, kes on vägev teid üles ehitama ja andma teile pärandi kõikide seas, kes on pühitsetud. 33. Hõbedat ega kulda ega riietust ei ole ma ihaldanud. 34. Te teate ise, et need mu käed on teinud tööd minu ja mu kaaslaste vajaduste rahuldamiseks. 35. Mina olen teile kõigiti näidanud, et nõnda tööd tehes tuleb hoolt kanda nõrkade eest ja meeles pidada Issanda Jeesuse sõnu, mis ta on ütelnud: „Õndsam on anda kui võtta!“ 36. Ja kui ta seda oli ütelnud, langes ta põlvili ja palvetas ühes nende kõikidega.

10. 1 Ku. 17, 21. 16 p. 18, 21. 18 p. 18, 19; 19, 10. 21 Lk. 24, 47. 22 p. 19, 21.
23 p. 9, 16; 21, 4. 11. 24 p. 21, 13. 26 p. 18, 6. 28 1 Ti. 4, 16; 1 Pe. 5, 2. 29 Mt. 7, 15;
2 Pe. 2, 1. 33 1 Sa. 12, 3; Mt. 10, 8; 1 Ko. 9, 12. 34 p. 18, 3; 1 Ko. 4, 12; 1 Te. 2, 9. 36 p. 21, 5.

37. Siis puhkesid kõik valjusti nutma ja hakkasid Paulusel ümber kaela ja andsid temale suud. 38. Kõige rohkem kurvastas neid sõna, mis ta oli ütelnud, et nad enam ei saavat näha tema palet. Siis nad saatsid ta laeva.

Paulus Tüüroses

21. Aga kui me neist olime lahkunud ja laevaga teele läinud, purjetasime otsekohe Koossi, aga teisel päeval Roodosesse ja sealt Patarasse. 2. Seal me leidsime laeva, mis läks Foiniikiasse, astusime sellesse ja purjetasime minema. 3. Kui Küpros meile hakkas paistma, jätsime selle vasakut kätt ja purjetasime Süüriasse ning maandusime Tüüroses, sest seal pidi laev koormast tühjendatama. 4. Seal me kohtasime jüngerid ning jäime nende juure seitsmeks päevaks. Nemad ütlesid Paulusele Vaimu mõjul, et ta ei läheks Jeruusalemma. 5. Aga kui meie aeg lõppes, läksime teele. Ja nad kõik naiste ja lastega saatsid meid linnast välja, ja me heitsime põlvili ranna ääre ning palvetasime. 6. Ja kui me olime üksteise jätnud jumalaga, astusime laeva; aga nemad pöördusid tagasi koju.

Paulus Kaisareas

7. Tüürorest me sõitsime Ptolemiasse ja lõpetasime seal oma laevasõidu; me teretasime vendi ja jäime nende juure üheks päevaks. 8. Aga järgmisel päeval läksime sealt välja ja tulime Kaisareasse; me läksime evangelist Filippuse kotta, kes oli üks neist seitsmest, ja jäime tema juure. 9. Temal oli neli tütar; need olid neitsid ja ennustasid. 10. Aga kui me mõned päevad seal viibisime, tuli sinna prohvet Judeast, Aagabus nimi. 11. Tema tuli meie juure ja võttis Pauluse vöö, sidus oma käed ja jalad kinni ja ütles: „Seda ütleb Püha Vaim: Mehe, kelle oma on see vöö, seovad juudid Jeruusale-mas nõnda kinni ja annavad ta paganate kätte!“ 12. Kui me seda kuulsime, palusime teda meie ja ka teised, kes

seal elasid, et ta ei läheks Jeruusalemma. 13. Siis Paulus vastas: „Mis te teete, et nutate ja rõhute minu südant? Sest ma pole mitte üksnes valmis laskma ennast siduda, vaid ka surema Jeruusalemas Issanda Jeesuse nime pärast!“ 14. Aga kui ta ei võtnud meid kuulda, jäime rahule ja ütlesime: „Issanda tahtmine sündigu!“

Paulus Jeruusalemas

15. Pärast neid päevi me valmistusime teele ja läksime Jeruusalemma. 16. Ja meiega ühes tulid mõned jüngerid Kaisareast, kes meid viisid ühe vana jüngri Mnaasoni, Küprose mehe juure, kelle külaliseks me pidime jääma. 17. Ja kui me jõudsime Jeruusalemma, võtsid vennad meid heal meelel vastu.

Paulus lepib juutkristlasi

18. Järgmisel päeval läks Paulus meiega Jakooobuse juure. Ja kõik vanemad tulid sinna. 19. Ja kui ta neid oli teretanud, jutustas ta järgemööda kõik, mis Jumal oli teinud paganate seas tema ameti kaudu. 20. Seda kuuldes nad andsid Jumalale au ning ütlesid talle: „Sa näed, vend, kui mitu tuhat juuti on, kes on saanud usklikuks, ja need kõik peavad kangesti käsu kombeid. 21. Aga nad on saanud kuulda sinust, et sina õpetavat juute, kes elavad paganate seas, taganema Moosesest üteldes, et ei ole vaja lapsi ümber lõigata ega elada usukommete järele. 22. Mis nüüd teha? Igatahes nad saavad kuulda, et sa oled tulnud. 23. Siis tee nüüd seda, mis me sulle ütleme: Meil on neli meest, kes on võtnud eneste peale töötuse. 24. Need võta enese juure ning puhasta ennast ühes nendega ja kannu nende eest nende kulud, et nad oma pea pügaksid; siis märkavad kõik, et see on tühi, mis nad sinust on kuulnud, vaid et ka sina ise elad käsku pidades. 25. Aga paganate kohta, kes on saanud usklikuks, oleme otsustanud ja läkitanud kirja, et neil on

38 s. 25. 4 p. 20, 23. 5 p. 20, 36. 8 p. 6, 5; 8, 40. 9 p. 2, 17. 10 p. 11, 28.
11 p. 20, 23. 12 Mt. 16, 22. 13 p. 20, 24. 18 p. 15, 13; Ga. 1, 19. 20 p. 15, 1.
21 p. 16, 3; Ro. 10, 4. 23 p. 18, 18. 25 p. 15, 20, 29.

tarvis hoiduda ebajumala ohvrilihist ja verest ja lämbunu lihast ja hooraelust!" 26. Siis võttis Paulus mehed enese juure ja järgmisel päeval ta laskis ennast ühes nendega puhastada, läks pühakotta ja teatas, et puhastuspäevad on lõppenud, ja jäi sinna, kuni nende igauhe eest oli ohver toodud.

Mõll Jeruusalemas ja Pauluse vangistamine

27. Aga kui need seitse päeva hakkasid lõpule jõudma, nägid teda Aasiast olevad juudid pühakojas ja ajasid kõik rahva kihama ning pistsid oma käed tema külge 28. ja kisendasid: „Israeli mehed, tulge appi! Siin on see mees, kes igal pool õpetab kõiki inimesi meie rahva ja käsu ja selle paiga vastu; pealegi on ta toonud kreeklasi pühakotta ja selle paiga rüvetanud!" 29. Sest nad olid enne näinud temaga linna olevat efeslase Trofimose ja arvasid temast, et Paulus oli ta toonud pühakotta. 30. Ja kogu linn tõusis liikvele ning rahvast jooksis kokku. Ja nad võtsid Pauluse kinni ning tõmbasid ta pühakojast välja, ja ukseid pandi kohe lukku. 31. Juba nad tahtsid teda tappa, kui ülempaalikule teada anti, et kõik Jeruusalema on kihamas. 32. See võttis sedamaid sõjamehi ja pealikuid enesega ja tuli joostes nende juure. Kui nad ülempaalikut ja sõjamehi nägid, lakkasid nad Paulust peksmast. 33. Siis astus ülempaalik ette, võttis ta oma hoole alla, käskis ta kahe ahelaga kinni siduda ja küsis, kes ta on ja mis ta on teinud. 34. Aga rahva seast kisendasid ühed seda, teised teist. Ja et ta ei võinud öieti asja teada saada kära pärast, käskis ta tema viia kindlusesse. 35. Kui aga Paulus jõudis trepile, pidid sõjamehed teda kandma rahvatungi pärast, 36. sest suur rahvahulk käis järel ja kisendas: „Hukka ta ära!" 37. Ja kui Paulust juba oldi viimas kindlusesse, ütles ta ülempaalikule: „Kas mul on luba midagi sulle rääkida?" Aga tema ütles: „Kas sa oskad kreeka keelt? 38. Kas sina ei olegi see

egiptlane, kes mõni aeg tagasi mässu tõstis ja viis välja kõrbe neli tuhat mõrtsukat?" 39. Paulus ütles: „Mina olen juut Tarsosest, kuulsal Kiliikia linna kodanik; aga ma palun sind, anna mulle luba rahvale kõnelda!" 40. Kui ta andis loa, astus Paulus astmeile ning andis käega rahvale märku. Kui kõik vait jäid, hakkas ta kõnelema heebrea keeli ning ütles:

Pauluse juhtus juutidele

22. „Mehed, vennad ja vapemad, kuulge nüüd, mida ma enese kaitseks teile räägin!" 2. Kui nad kuulsid, et ta neile räägib heebrea keeli, jäid nad veel vaiksemaks. Ja tema ütles:

3. „Mina olen Juuda mees, sündinud Tarsoses Kiliikiamaal ja kasvatatud siin selles linnas Gamaalieli jalgade ees, õpetatud kõige rangemaks esiisade käskude täitmiseks; ja ma olin agar Jumala nõudja, nõnda nagu teie kõik tänapäeval olete. 4. Ja sellisena ma kiusasin taga seda õpetust vereni, kõites ja viies vangi niihästi mehi kui naisi, 5. nõnda nagu mulle võivad anda tunnistuse ka ülempreester ja kogu vanematekogu, kelledelt ma sain ka kirju viimiseks vendadele Damaskusesse; ja ma olin sinna minemas kinni siduma ka neid, kes seal olid, ja Jeruusalemma viima, et neid nuheldaks. 6. Aga sündis, kui ma teel olin ja Damaskuse lähedale jõudsin lõunaajal, et äkitselt paistis mu ümber suur valgus taevast! 7. Ma kukkusin maha ja kuulsin häält mulle ütlevat: Saul! Saul! Miks sa mind taga kiusad? 8. Mina aga vastasin: Kes sa oled, isand? Ja ta ütles mulle: Mina olen Jeesus Naatsaretlane, keda sa taga kiusad! 9. Need aga, kes olid minuga, nägid küll valgust ja kartsid, kuid selle häält, kes minuga rääkis, nad ei kuulnud! 10. Siis ma ütlesin: Issand, mida ma pean tegema? Aga Issand ütles mulle: Tõuse üles, mine Damaskusesse ja seal sulle üteldakse kõik, mis sulle on määratud teha. 11. Ja kui ma

selle heleda valguse pärast ei võinud näha, talutasid mind kättpidi mu kaasasolijad, ja ma jõudsin Damaskusesse. 12. Siis keegi Ananias, käsuõpetuselt jumalakartlik mees, kellel oli hea tunnistus kõigi sealsete juutide poolt, 13. tuli mu juure, astus ligi ja ütles mulle: Saul, vend, näe jälle! Ja selsamal tunnil ma nägin jälle ning vaatasin talle otsa.

14. Tema aga ütles: Meie esiisade Jumal on sind enne valinud tundma tema tahtmist ja nägema seda Õiget ja kuulma häält tema suust, 15. sest sa pead olema tema tunnistaja kõigi inimeste ees neis asjus, mida sa oled näinud ja kuulnud. 16. Ja mida sa nüüd ootad? Tõuse üles ja lase ennast ristida ja oma patud ära pesta, appi hüüdes tema nime.

17. Kui ma siis jälle tulin Jeruusalemma ja pühakojas palvetasin, sündis minuga, et ma õtsegu enesest ära olin 18. ja nägin teda. Ja tema ütles mulle: Tõtta ja mine kohe ära Jeruusalemast, sellepärast et nad sinu tunnistust minu kohta vastu ei võta! 19. Ja mina ütlesin: Issand, nad teavad seda ise, et ma viisin vangi ja peksin kogudusekodades neid, kes uskusid sinusse. 20. Ja kui Stefanose, su tunnistaja veri ära valati, siis minagi juures olles kiitsin seda heaks ja hoidsin nende riideid, kes teda tapsid. 21. Ja tema ütles mulle: Mine, sest ma tahan sind läkitada kaugele paganate sekka!"

Paulus toetub oma Rooma kodakondsusele

22. Sellest sõnast saadik nad kuulsid teda, ja siis nad tõstsid oma häält ning ütlesid: „Hukka niisugune ära maa pealt, tema ei tohi ellu jääda!" 23. Ja kui nad kisendasid ja riideid seljast kiskusid ning tolmu vastu taevast viskasid, 24. käskis ülempaalik teda viia kindlusesse ning ütles, et teda tuleb üle kuulata ja piitsa abil kätte saada, mis süü pärast nad nõnda tema peale kisendasid. 25. Aga kui nad tema olid maha sirutanud, et teda rihmadega peksta, ütles Paulus pealikule, kes seal juures seisis: „Kas teil on luba

peksta Rooma kodanikku ja pealegi ilma kohtu otsuseta?" 26. Kui pealik seda kuulis, läks ta ja teatas seda ülempaalikule ning ütles: „Mis sa nüüd teed? See inimene on ju Rooma kodanik!" 27. Siis tuli ülempaalik Pauluse juure ning ütles: „Ütle mulle, kas sa oled Rooma kodanik?" Tema ütles: „Olen küll!" 28. Ja ülempaalik vastas: „Ma olen suure rahaga nõutanud enesele selle Rooma kodanikuõiguse!" Ent Paulus ütles: „Aga mina olen sellena sündinud!" 29. Siis läksid sedamaid tema juurest ära need, kes teda pidid piitsa abil üle kuulama. Ja ülempaalik kartis, kui ta teada sai, et ta on Rooma kodanik, ja et ta tema oli kinni sidunud.

Paulus kaitseb ennast Suurkohtu ees

30. Aga järgmisel päeval, tahtes öieti teada saada, mis asja pärast juudid Paulust süüdistasid, päästis ta tema koidikuist lahti ja käskis ülempreestrid ja kogu nende Suurkohtu kokku tulla, viis Pauluse sinna ja seadis ta nende ette.

23. Aga Paulus pööras oma silmad Suurkohtu poole ning ütles: „Mehed, vennad, ma olen täiesti hea südame-tunnistusega Jumala ees elanud tänase päevani!" 2. Aga ülempreester Ananias käskis neid, kes ta lähedal seisis, lüüa temale vastu suud. 3. Siis Paulus ütles talle: „Küll Jumal sind lööb, sa lubjatud sein! Sina istud ja mõistad kohut minu üle käsku mööda ja käsid mind lüüa käsu vastu?" 4. Lähedal seisjad aga ütlesid: „Kas sa teotad Jumala ülempreestrit?" 5. Paulus ütles: „Vennad, ma ei teadnud, et ta on ülempreester, sest on kirjutatud: Oma rahva ülemat ära sajata!"

6. Kuna aga Paulus teadis, et üks osa neist oli sadusere ja teine varisere, siis ta hüüdis Suurkohtu ees: „Mehed, vennad, ma olen variser ja variseri poeg, lootuse ja surnute ülestõusmise pärast olen ma kohtu ees!" 7. Kui ta seda oli rääkinud, tõusis kära variseride ja saduseride vahel

26 4 Mo. 6, 9 j. 36 p. 22, 23; Lk. 23, 18. 4 p. 8, 3.

28 p. 6, 13; Hs. 44, 7. 39 p. 9, 11.

29 p. 20, 4; 2 Ti. 4, 20. 1 p. 7, 2; 9, 1-19; 13, 26; 26, 12-18.

33 p. 20, 23. 3 p. 5, 34.

19 8. 4; p. 8, 3. 1 p. 22, 1; 24, 16; 2 Ti. 1, 3. 5 2 Mo. 22, 27.

20 p. 7, 58; 8, 1. 6 p. 22, 3; 24, 15-21; 26, 5.

21 p. 9, 15; 13, 2. 2 Jr. 20, 2. 7 L. 55, 10.

22 p. 21, 36. 25 p. 16, 37; 23, 27. 3 3 Mo. 19, 15; 5 Mo. 25, 1 j; Mt. 23, 27.

ja nende hulk läks lahku. 8. Sest saduserid ei ütle ülestõusmist olevat, samuti ingleid ja vaimse; aga variserid tunnustavad mõlemat. 9. Siis tõusis suur karjumine, ja kirjatundjad variseride hulgast tõusid ja vaidlesid kangesti ning ütlesid: „Me ei leia ühtki paha sellest inimesest! Ehk aga on vaim või ingel temaga rääkinud?“ 10. Aga kui kära läks suureks, kartis ülempalik, et nad Pauluse lõhki kisuvad, ja käskis sõjaväe alla minna ja ta ära kiskuda nende seast ja viia kindlusesse. 11. Aga järgmisel ööl seisis Issand ta juures ning ütles: „Ole julge, Paulus! Sest otsegu sa neid asju minust oled tunnistanud Jeruusalemis, nõnda pead sa tunnistama ka Roomas!“

Juutide vandenõu Pauluse vastu

12. Kui nüüd valgeks läks, heitsid mõned juudid ühte nõusse ja andsid isekeskis vande, et nad ei söö ega joo, enne kui nad on Pauluse tapnud. 13. Ja neid oli rohkem kui nelikümmend, kes nõnda olid heitnud vandeliitu. 14. Need läksid ülempreestrite ja vanemate juure ning ütlesid: „Me oleme needes vandunud mitte midagi suhu võtta, enne kui oleme tapnud Pauluse! 15. Pange siis teie nüüd ühes Suurkohtuga ülempalikule ette, et ta homme tema tooks teie ette, otsegu tahaksite teie ta asja paremini üle kuulata; aga meie oleme valmis teda tapma, enne kui ta saab teie ette!“ 16. Aga Pauluse õepoeg sai kuulda varitsemisnõust ja läks alla ning tuli kindlusesse ja teatas seda Paulusele.

17. Siis Paulus kutsus enese juure ühe pealikuist ja ütles: „Vii see noormees ülempalikule juure, sest tal on midagi temale ütelda!“ 18. See võttis siis tema ja saatis ta ülempaliku juure ja ütles: „Vang Paulus kutsus mind enese juure ja palus nooremehe tuua sinu juure, sest tal on midagi sulle rääkida!“ 19. Aga ülempalik võttis ta kätt pidi ja viis ta kõrvale ning küsis temalt: „Mis sul on

mulle teatada?“ 20. Tema ütles: „Juudid on heitnud ühte nõusse sind paluda, et sa Pauluse homme laseksid viia Suurkohtu ette, otsegu sa mõtleksid paremini üle kuulata tema asja. 21. Aga sina ära usu neid, sest rohkem kui nelikümmend meest nende seast varitsevad teda; need on vandunud mitte enne süüa ja juua kui nad tema on tapnud; ja nüüd on nad valmis ning ootavad sinu luba!“ 22. Siis laskis ülempalik nooremehe ära minna ja keelas teda kellelegi rääkimast, et ta seda oli temale teada annud.

Paulus saadetakse Kaisareasse

23. Ja ta kutsus enese juure kaks pealikuist ning ütles: „Seadke valmis kakssada sõjameest Kaisareasse minemiseks ja seitsekümmend ratsameest ja kakssada piigimeest kolmandal öötunnil, 24. samuti pidage ratsaloomad valmis, et ühe selga panna Paulus ja tema tervelt viia maavalitseja Feeliksi juure.“ 25. Ka kirjutati ta kirja nende sõnadega: 26. „Klaudius Lülüsius läkitab aulikule maavalitsejale Feeliksile palju tervist! 27. Selle mehe olid juudid kinni võtnud ja tahtsid teda tappa; siis tulim mina sõjaväega vahele ja võtsin ta ära nende käest ja sain teada, et ta on Rooma kodanik. 28. Ja et ma tahtsin teada saada, mis süü pärast nad ta peale kaebasid, viisin ma ta nende Suurkohtu ette 29. ja leidsin, et ta peale kaevati nende käsuõpetusse puutuvate vaidluste pärast; aga ükski kaebus ei olnud niisugune, mis oleks olnud surma või vangistust väärt. 30. Aga kui mulle teada anti, et juutidel on kaval nõu selle mehe vastu, saatsin ma tema sedamaid sinu juure ja käskisin ka kaebajaid sinu ees kõnelda tema vastu!“ 31. Vastavalt saadud käsule võtsid siis sõjamehed Pauluse ja viisid ta ära läbi õõ Antipatrisse. 32. Aga järgmisel päeval laskis nad ratsamehed temaga edasi minna ja pöördusid ise tagasi kindlusesse. 33. Kui need Kaisareasse jõudsid, andsid nad kirja ära maavalitseja kätte ja viisid

ka Pauluse tema ette. 34. Kui maavalitseja oli kirja lugenud, küsis ta, kust maakonnast see mees on, ja teada saades, et ta on Kiliikiast, 35. ütles ta: „Ma tahan sind üle kuulata, kui su kaebajad ka siia jõuavad!“ Ja ta käskis teda hoida Heroodese peavahis.

Paulus maavalitseja Feeliksi ees

24. Aga viie päeva pärast tuli alla ülempreester Ananias mõnede vanematega ja ühe kõnemehe Tertullusega, ja nad tõstsid maavalitseja ees kaebust Pauluse peale. 2. Kui Paulus ette kutsuti, algas Tertullus oma kaebekõnet ning ütles: 3. „Me oleme sinu kaudu, auline Feeliks, saanud maitsta rahu ja sinu hoolekandel on palju parandusi osaks saanud sellele rahvale. Seda me võtame kõikepidi ja kõigis paigus vastu suure tänuga. 4. Aga et ma sind kauemini ei tülitaks, siis palun sind meid oma lahkust mööda lühidalt kuulata. 5. Me oleme leidnud selle mehe kahjuliku olevat ja naatsaretlaste usulahu eestvedajana juute mässule kihutavat igal pool kogu maailmas. 6. Ta on püüdnud rüvetada isegi pühakoda. Tema me võtsime kinni, [et tema üle kohut mõista meie käsuõpetuse järele. 7. Kuid ülempalik Lülüsius tuli ning võttis ta suure vägivallaga meie käest ära 8. ja käskis tema süüdistajaid tulla sinu juure.] Sa võid ise teda nüüd üle kuulata ja teada saada kõike, milles me teda süüdistame!“ 9. Ja juudid ühinesid sellega, tõendades, et see nõnda on.

10. Kui siis maavalitseja Paulusele käega märku andis, et ta räägiks, vastas ta: „Et ma sind mitu aastat kui selle rahva kohtunikku tunnen, siis tahan seda julgemini kosta enese eest. 11. Nagu sa võid teada saada, ei ole rohkem kui kaksteistkümmend päeva sellest, kui ma läksin üles Jeruusalemisse Jumalat kummardama. 12. Ei nad ole leidnud mind ühegi inimesega kõnelemast ega rahva seas tüli tõstmast, ei pühakojas, ei

kogudusekodades ega linnas; 13. nad ei või ka tõeks teha seda, milles nad nüüd mind süüdistavad. 14. Aga seda ma tunnistan sulle, et ma seda õpetust mööda, mida nad kutsuvad usulahuks, nõnda teenin oma esiisade Jumalat, et ma usun kõike, mis käsuõpetuses ja prohvetite raamatutes on kirjutatud, 15. ja et mul on see lootus Jumala peale, mida ka nemad ise ootavad, et tuleb õigete ja ülekohtuste ülestõusmine. 16. Ja selles ma püüan alati hoida puhtast südame-tunnistust Jumala ja inimeste ees. 17. Aga nüüd ma tulim mitme aasta pärast tooma annetusi oma rahvale ja ohvriande. 18. Seda tegemast leidsid mind mõned juudid Aasiamaalt, kui ma pühakojas ennast puhastasin ega annud põhjust rahvamurruks või kätarmiseks. 19. Need peaksid siin sinu ees olema ja kaebama, kui neil midagi oleks mu vastu. 20. Või ütelgu need siinolijad ise, kas nad on minust leidnud mingisugust süüd, kui ma seisin Suurkohtu ees, 21. olgu siis selle ainsa sõna, et ma nende seas seistes hüüdsin: Surnute ülestõusmise pärast te mõistate täna kohut minu üle!“

Feeliks ei kiirusta kohtupidamisega

22. Aga Feeliks lükkas asja edasi, sest ta teadis väga hästi, kuidas selle õpetusega lugu on, ja ütles: „Kui ülempalik Lülüsius tuleb siia, siis ma uurin teie asja!“ 23. Ja ta käskis pealikut hoida teda vangis, aga kerge vahi all ja mitte takistada omi temale abiks olemast või tema juure tulemast. 24. Mõne päeva pärast tuli Feeliks ühes oma naise Drusillaga, kes oli juut, ja kutsus Pauluse enese ette ning kuulas ta kõnet usust Kristusesse Jeesusesse. 25. Aga kui Paulus kõneles õigusest ja kasinusest ja tulevast kohtust, ehmus Feeliks ja kostis: „Mine seks puhuks ära; kui mul aega on, kutsun ma sind jälle!“ 26. Ühtlasi ta ka lootis Pauluselt raha saada, mistõttu ta teda ka sagedasti kutsus enese juure ja

8 Mt. 22, 23. 9 p. 25, 25. 11 p. 18, 9; 19, 21; 28, 16, 23. 16 Jr. 11, 18 j. 27 p. 21, 33; 22, 25. 28 p. 22, 30. 29 s. 6, 9; p. 18, 14 j. 30 p. 24, 8.

34 p. 22, 3. 5 p. 17, 6. 6 p. 21, 28. 7 p. 21, 31 j. 8 p. 23, 30. 10 p. 3, 15 j. 11 p. 21, 17. 12 p. 25, 8. 15 Tn. 12, 2; Jh. 5, 28 j. 17 Ro. 15, 25 j; Ga. 2, 10. 21 p. 23, 6. 22 p. 23, 26. 23 p. 27, 3.

kõneles temaga. 27. Aga kui kaks aastat täis sai, tuli Porkius Festus Feeliksi asemele; ja et Feeliks tahtis teha juutidele meelehead, siis jättis ta Pauluse vangi.

Paulus maavalitseja Festuse ees

25. Kui nüüd Festus oli astunud maavalitseja ametisse, läks ta kolme päeva pärast Kaisareast Jeruusalemma. 2. Ja ülempreestrid ja juutide peamehed esitasid temale kaebuse Pauluse vastu ning pöördusid tema poole. 3. paludes Paulusele seda armu, et ta kutsuks tema Jeruusalemma, sest nad olid nõuks võtnud teda varitseda ja teel ära tappa. 4. Aga Festus vastas, et Paulust peetakse kinni Kaisareas ja et ta ise mõtleb peatselt sinna minna. 5. „Kes nüüd teie seast“, ütles ta, „on mõjumehed, need tulgu ühes minuga alla, ja kui sellel mehel on süüd, kaevaku nad tema peale!“ 6. Ja kui ta mitte rohkem kui kaheksa või kümme päeva nende juures oli viibinud, läks ta alla Kaisareasse. Ja järgmisel päeval istus ta kohtujärjele ja käskis Pauluse ette tuua. 7. Aga kui ta ette astus, asusid Jeruusalemast tulnud juudid tema ümber ja tõstsid Pauluse vastu mitu rasket kaebust, mida nad ei suutnud tõeks teha. 8. Sest Paulus kaitsis ennast, üteldes: „Ei ma ole kuidagi viisi eksinud ei juutide käsu ega pühakojate vastu ega keisri vastu!“

9. Aga Festus tahtis juutidele teha meelehead ning vastas Paulusele nõnda: „Kas sa tahad minna Jeruusalemma ja seal minu ees lasta enese üle kohut mõista neis asjus?“ 10. Paulus ütles: „Ma seisan keisri kohtujärje ees, kus mu üle peab kohut mõistatama; juutidele ei ole ma teinud ühtki ülekohut, nõnda nagu sa väga hästi tead. 11. Sest kui ma midagi ülekohut olen teinud ja seda, mis on surma väärt, siis ma ei tõrgu suremast; aga kui selles, milles need mind süüdistavad, ei ole mitte midagi, siis ei või ükski mind nende kätte anda; mina nõuan keisri kohut!“ 12. Siis kõneles

Festus Suurkohtu esindajatega ja vastas: „Keisri kohut oled sa nõudnud, keisri ette sa lähed!“

Agrippas ja Berniike

13. Aga mõne päeva pärast tulid kuningas Agrippas ja Berniike Kaisareasse Festust tervitama. 14. Ja kui nad seal mitu päeva olid viibinud, jutustas Festus kuningale Pauluse asjast ning ütles: „Feeliks on siia kinni jättnud ühe mehe, 15. kelle pärast minu Jeruusalemas olles ülempreestrid ja juutide vanemad tulid mu ette ja nõudsid tema hukkamõistmist. 16. Neile ma vastasin, et roomlastel ei ole kommet inimest anda hukata, enneku süüalune on saanud olla suu suud vastu süüdistajatega ja leidnud võimaluse ennast kaitsta kaebuse vastu. 17. Kui nad nüüd siia kokku tulid, siis ma viivitamata istusin järgmisel päeval kohtujärjele ja käskisin mehe ette tuua. 18. Aga kui kaebajad seisid ta ümber, ei suutnud nad leida ühtki kurja süüd, mida ma ootasin, 19. vaid neil oli mõningaid vaidlusi temaga nende omist usuküsimustest ja kellegi surnud Jeesuse pärast, keda Paulus ütles elavat. 20. Kui ma siis nõutu olin, kuidas seda asja lahendada, küsisin temalt, kas ta ei tahaks minna Jeruusalemma ja seal lasta enese üle kohut mõista neis asjus. 21. Aga kui Paulus nõudis, et teda niikaua kinni peetaks, kuni keisri majesteet teeb otsuse, siis ma käskisin teda kinni pidada seni, kui ma võin tema saata keisri juure.“ 22. Siis ütles Agrippas Festusele: „Mina isegi tahaksin kuulda seda inimest!“ Ja tema ütles: „Homme sa saad teda kuulda!“ 23. Kui nüüd Agrippas ja Berniike järgmisel päeval suure toredusega tulid ja kohtukotta läksid ühes ülempealikute ja meestega, kes linnas olid kõige ülemad, siis Festuse sõna peale toodi Paulus ette. 24. Ja Festus ütles: „Kuningas Agrippas ja kõik mehed, kes olete meiega! Te näete siin seda, kelle pärast kogu juutide hulk Jeruusalemas

ja siin on mulle peale käinud kisendades, et ta ei peaks enam ellu jääma. 25. Aga kui ma aru sain, et ta pole teinud midagi, mis on surma väärt, ja tema ka ise nõudis majesteedi kohut, tegin ma otsuseks saata tema sinna. 26. Midagi kindlat mul ei ole temast oma isandale kirjutada. Sellepärast ma olen lasknud tema tuua teie ette ja kõigepealt sinu ette, kuningas Agrippas, et mul pärast ülekuulamist oleks midagi kirjutada. 27. Sest minule näib mõttevana lähendada vangi, ilma et tema vastu tõstetud süüdistust teada antaks!“

Paulus kaitseb ennast Agrippase ees

28. Aga Agrippas ütles Paulusele: „Sul on luba enese eest rääkida!“ Siis Paulus sirutas oma käe ja kostis enese eest nõnda: 2. „Ma arvan enesele õnneks, kuningas Agrippas, et ma täna sinu ees saan kosta kõigi nende kaebuste pärast, mis juudid tõstavad minu vastu. 3. seda enam, et sa tunned kõiki juutide kombeid ja vaidlusküsimusi. Sellepärast ma palun sind mind kannatlikult kuulata. 4. Minu elukorda mu noorest east alates, kuidas see mul algusest on olnud oma rahva seas Jeruusalemas, teavad kõik juudid, 5. sest nad tunnevad mind algusest peale, kui nad aga tahavad seda tunnistada, et mina kui variser olen elanud meie jumalateenistuse kõige rangemate kommete järele. 6. Ja nüüd ma seisan kohtu ees lootuse pärast selle töotuse peale, mille Jumal on annud meie esiisadele 7. ja mille täitumist meie kaksteistkümmend suguharu õõd ja päevad alati Jumalat teenides loodavad näha. Selle lootuse pärast, kuningas, tõstavad juudid kaebust minu peale!“

8. Mis? Kas teil peetakse uskumatuks asjaks, et Jumal surnuid üles äratab? 9. Ka mina ise olin arvamisel, et ma pean kõikepidi vastu panema Jeesuse Naatsaretlase nimele, 10. mida ma ka tegin Jeruusalemas. Ma panin palju pühi inimesi vangi, kui ma ülemaailt preestritelt

olin saanud selleks loa. Ja kui neid tapeti, andsin mina oma hääle selle poolt. 11. Ja ma nuhtlesin neid sageli kõigis koguduskodades ja sundisin neid pilkama Jumalat ning olin päris hull nende vastu neid taga kiusates ka välismaa linnadeni. 12. Ja kui ma ka neis asjus läksin Damaskusesse ülempreestrite volituse ja loaga, 13. siis ma nägin, kuningas, keskpäevaajal tee peal valgust, mis oli heledam kui päike ja paistis taevast minu ja nende ümber, kes ühes minuga teel olid. 14. Aga kui me kõik maha kukkusime, kuulsin ma üht häält mulle heebrea keeli ütlevat: Saul! Saul! Miks sa mind taga kiusad? Sulle läheb raskeks astla vastu takka üles lüüa! 15. Mina aga ütlesin: Kes sa oled, isand? Issand ütles: Mina olen Jeesus, keda sa taga kiusad! 16. Tõuse siis nüüd üles ja seisa oma jalgel, sest ma olen sulle ilmunud selleks, et ma sind seaksin oma sulaseks ja selle tunnistajaks, kuidas ma veel sulle ilmun ning 17. päästan sind su rahva ja paganate käest, kellede juure ma sind nüüd läkitan. 18. avama nende silmi, et nad pimedusest pöörduksid valguse poole ja saatana võimuse alt Jumala poole ning saaksid pattude andeksandmist ja osa nende seas, kes on pühitsetud usu läbi minusse! 19. Sellepärast, kuningas Agrippas, ei olnud ma kuulmatu taevase nägemuse vastu, 20. vaid jutustasin esiti neile, kes elavad Damaskuses, ja siis neile, kes elavad Jeruusalemas ja kogu Judeamaal, ja paganaile, et nad meelt parandaksid ja pöörduksid Jumala poole ning teeksid õigeid meeleparanduse tegusid. 21. Selle asja pärast on juudid mind kinni võtnud pühakojas ja on püüdnud mind tappa. 22. Aga et ma tänapäevani olen Jumalalt abi saanud, siis ma seisan veel siin ja tunnistan nii väikestele kui suurtele ega ütle muud midagi kui seda, mis prohvetid ja Mooses on rääkinud tulevasist asjust, 23. et Kristus pidi kannatama ja esimesena surnuist üles tõusma ning kuulutama valgust niihästi juutidele kui paganaile!“

2 p. 24, 1. 3 p. 23, 15. 14 p. 24, 27. 19 p. 18, 15. 23 1 Ko. 4, 9. 24 s. 27; p. 22, 22.

25 p. 23, 9. 7 p. 24, 15. 20 p. 9, 20. 1 p. 9, 1-19; 22, 6-16. 9 1 Ko. 15, 9; Ga. 1, 13. 21 p. 21, 30. 1. 22 Lk. 24, 44 j. 2 Ro. 1, 16. 10 1 Ti. 1, 13. 23 1 Ko. 15, 20. 5 p. 23, 6; Fl. 3, 5. 11 p. 8, 3. 6 p. 24, 15; 21, 28, 20. 18 p. 20, 32; Ef. 1, 18.

24. Aga kui ta nõnda enese eest kostis, ütles Festus suure häälega: „Paulus, sa jampsid! Suur kirjatarkus paneb sind jampsima!“ 25. Aga Paulus ütles: „Auline Festus, ma ei jampsi mitte, vaid ma räägin tõelisi ja mõistlikke sõnu! 26. Sest kuningas teab neid asju küll ja temale mina räägin ka julgesti, sest ma ei arva midagi temale teadmata olevat neist asjust; ei ole ju need nurgas sündinud. 27. Kas sina, kuningas Agrippas, usud prohveteid? Ma tean, et sa usud!“ 28. Aga Agrippas ütles Paulusele: „Ei puudu palju, sa meelitad mind, et ma saaksin kristlaseks!“ 29. Aga Paulus ütles: „Ma sooviksin küll Jumalalt, olgu piskus või paljus, et mitte ainult sina, vaid ka kõik, kes mind täna kuulete, saaksite niisuguseiks nagu mina olen, aga ilma nende köidikuteta!“ 30. Siis tõusid üles kuningas ja maavalitseja ja Berniike ning need, kes nendega istusid, 31. ja läksid kõrvale ning rääkisid isekeskis ja ütlesid: „See inimene ei tee midagi, mis oleks surma ja köidikute väärt!“ 32. Siis Agrippas ütles Festusele: „Selle inimese oleks võinud lahti lasta, kui ta mitte ei oleks nõudnud keisri kohut!“

Pauluse mereteekond Rooma

27. Kui oli otsustatud, et me laevaga sõidame Itaaliasse, anti Paulus ja mõned teised vangid ühe pealiku hoole, nimega Juulius, kes oli üks keiserliku väesalga ülemaid. 2. Ja me astusime Adramüti laeva, mille tee pidi minema Aasiamaa kohtade kaudu, ja purjetasime edasi. Meiega oli ka Aristarhos, makedoonlane Tessaloonikast. 3. Ja teisel päeval me saabusime Siidonisse. Ja Juulius kohtles Paulust lahkesti ning lubas teda minna oma sõprade juure, et need hoolitseksid tema eest. 4. Ja kui me seal olime läinud merle, purjetasime Küprose varju, sest tuuled olid vastu, 5. ja kui olime purjetanud läbi Kiliikia ja Pamfüülia äärsse mere, saabusime Mürrasse Lüükiamaal. 6. Seal leidis pealik

Aleksandria laeva, mis läks Itaaliasse, ja pani meid sellesse. 7. Aga kui me mitu päeva olime vähehaaval edasi purjetanud ja vaevaga saanud Kniidose kohale, ei lasknud tuul meid randa ja me purjetasime Kreeta varju Salmoone juures 8. ja saime ainult vaevaga seal mööda ning jõudsime ühte paika, mida nimetatakse Heaks Sadamaks ja mille lähedal oli Lasaia linn.

Torm merel ja laevahukk

9. Aga kui palju aega oli kulunud ja laevasõit juba läks kardetavaks ja ka paastuaeg oli möödunud, hoiatas Paulus neid 10. ning ütles: „Mehed, ma näen, et laevasõit ähvardab tuua raskusi ja suurt hädahoitu mitte ainult koormale ja laevale, vaid ka meie elule!“ 11. Aga pealik usaldas rohkem tüürimeest ja laevajuhti kui seda, mis Paulus ütles. 12. Ja et sinna sadamasse ei olnud hea üle talve jääda, siis oli suurema hulga nõu seal ära minna ja kui võimalik, jõuda Foiniksisse, ühte Kreeta sadamasse vastu edela- ja loodetuult, ja sinna üle talve jääda. 13. Aga kui lõunatuul hakkas puhuma ja nad arvasid oma nõu võivat täide viia, tõmbasid nad ankrud üles ja liikusid edasi Kreeta ranna läheduses. 14. Ent varsti pärast seda tõusis saare poolt marutuul, mida hüütakse kirde-maruks. 15. Kui laev kisti sellega kaasa ega saanud tuulele vastu panna, andsime endid tuule ajada. 16. Sattudes siis ühe väikese saare varju, mida hüütakse Klaudaks, suutsime hädavaevalt toime saada paadiga. 17. Kui see oli üles tõmmatud, tarvitati veel teisi abinõusid ja laev seoti ümbert kinni. Ja et kardeti sattuda Sürti liivale, võeti purjed maha ja lasti ennast edasi ajada. 18. Aga kui rajulm meid väga vintsutas, heitsid nad teisel päeval muist koormat välja. 19. Ja kolmandal päeval viskasid nad oma käega laeva riistad välja. 20. Aga kui mitu päeva ei paistnud ei päikest ega tähti ja maru läks väga kangeks, lõppes viimaks

kõik lootus veel pääseda. 21. Kui nad siis kaua olid olnud söömata, astus Paulus nende keskele ja ütles: „Mehed, te oleksite pidanud kuulama minu nõu ja Kreetast mitte ära tulema, siis te oleksite vältinud selle häda ja kahju. 22. Nüüd ma manitsen teid olla julged, sest ükski hing teie seast ei hukku, vaid üksnes laev. 23. Sest sel ööl seisid minu juures selle Jumala ingel, kelle oma ma olen ja keda ma ka teenin, 24. ning ütles: Ära karda Paulus, sa pead saama keisri ette, ja vaata, Jumal on sulle kinkinud need kõik, kes on ühes sinuga laeval! 25. Sellepärast, mehed, olge julges meeles, sest ma usun Jumalat, et nõnda sünnib, nagu mulle on üteldud! 26. Aga me peame ajama ühele saarele.“

27. Kui juba jõudis kätte neljateistkümnes öö, kui meid Aadria merel aeti sinna ja tänna, siis arvasid laevamehed kesköö ajal endid ühele maale lähenevat. 28. Ja kui nad loodi vette heitsid, leidsid nad kakskümmend sülda vett. Ja kui nad pisut edasi olid jõudnud ja jälle loodi heitsid, leidsid nad viisteistkümme sülda vett. 29. Siis nad kartsid sattuda karile ja heitsid laeva tagumisest otsast välja neli ankrut ja jäid ootama päevavalgust. 30. Aga kui laevamehed püüdsid laevast põgeneda ja paati merre lasksid, nagu tahaksid nad laeva ninast ankrut sisse lasta, 31. ütles Paulus pealikule ja sõjameestele: „Kui need ei jää laeva, siis te ei pääse eluga!“ 32. Siis raiusid sõjamehed paadi kõied katki ja lasksid selle merre kukkuda. 33. Aga seni kui valgeks läks, manitses Paulus neid kõiki leiba võtta ja ütles: „Täna on neljateistkümnes päev, kui te ootate ja olete söömata ega ole midagi suhu võtnud. 34. Sellepärast ma manitsen teid leiba võtta, sest see on tarvilik teie pääsmiseks; ei tohi ju ühelgi teie seast juuksekarvi peast kaotsi minna!“ 35. Kui ta seda oli ütelnud, võttis ta leiva, tänas Jumalat nende kõikide nähes, murdis ja hakkas sööma. 36. Siis nende kõikide

meel läks heaks ja nad võtsid ka leiba. 37. Aga neid kõiki oli laeval kakssada seitsekümmend kuus hifge. 38. Ja kui nad olid leiba võtnud, kergendasid nad veel laeva, heites vilja merre.

39. Kui valgeks läks, siis nad ei tunnud, mis maa see oli, aga nad nägid üht lahte, millel oli sobiv rand. Sinna nad otsustasid, kui võimalik, laeva ajada. 40. Nad raiusid ankrud katki ja lasksid need merre vajuda; siis nad päästsid tüüri kõied lahti ja seadsid väikese purje tuule järele ning suunasid sõidu ranna poole. 41. Ent nad sattusid neemele ja ajasid laeva sinna; laeva nina tungis sinna sisse ja jäi liikumata seisma, aga pära katkes kangete lainete käes. 42. Ent sõjameestel oli nõu vangid ära tappa, et ükski neist ujudes ei pääseks põgenema. 43. Kuid pealik, tahtes Paulust päästa, keelas neid seda nõu täitmast ja käskis neid, kes oskasid ujuda, esimestena hüpata vette ja väljuda maale, 44. aga teisi ta käskis püüda randa jõuda laudadel ja muist laevatükkidel. Ja sel kombel pääsid kõik tervelt maale.

Paulus Melitel (Malta)

28. Kui olime pääsnud, saime teada, et saart hüütakse Meliteks. 2. Aga umbkeelsed osutasid meile suurt lahkust; nad tegid tule maha ja võtsid meid kõiki selle ääre vihmasaju ja külma pärast. 3. Aga kui Paulus sületäie hagu kokku riisus ja tulle pani, tuli kuumuse tõttu välja rästik ja hakkas tema käest kinni! 4. Kui umbkeelsed nägid seda looma tema käe küljes rippuvat, ütlesid nad isekeskis: „Vist on see mees inimesetapja, et õiguse jumalanna teda ei lase elada, ehk ta küll on pääsnud merest!“ 5. Aga tema raputas eluka tulle ega tunnud mingit viga. 6. Nad ootasid küll, et ta üles paistetab või äkitselt surnuna maha langeb. Aga kui nad olid kaua oodanud ja nägid, et talle ei sündinud mingit viga, mõtlesid nad teisiti ja ütlesid tema jumala olevat.

26 Jh. 18, 20. 31 p. 23, 9; 25, 25. 32 p. 25, 11. 1 p. 25, 12. 2 p. 19, 29; 20, 4.
3 p. 24, 23; 28, 16. 9 3 Mo. 16, 29; 2 Ko. 11, 25 j.

24 p. 23, 11. 26 p. 28, 1. 33 s. 27. 34 Mt. 10, 30. 35 Jh. 6, 11; 1 Ti. 4, 4. 44 s. 22 j.
2 Ko. 11, 27. 5 Mk. 16, 18. 6 p. 14, 11.

7. Aga selle paiga läheduses oli saare tähtsamal mehel, nimega Puublius, mõis. Tema võttis meid vastu ja pidas meid kolm päeva lahkesti külalistena. 8. Ja sündis, kui Puubliuse isa oli haige maas palavikus ja kõhutõves, et Paulus läks tema juure, palvetas ja pani oma käed ta peale ning tegi tema terveks. 9. Kui see oli sündinud, tulid ka teised haiged saarelt ligi ja said terveks. 10. Ja nemad austasid meid mitmel viisil, ja kui me hakkasime ära minema, andsid nad teekonna jaoks, mis vaja oli.

Teekond Rooma jätkub

11. Aga kolme kuu pärast me läksime sealt minema Aleksandria laevaga, mis oli üle talve olnud sellel saarel ja mille tunnuseks oli Dioskuuride märk. 12. Me maandusime Sürakuusas ja olime seal kolm päeva paigal. 13. Sealt me sõitsime edasi ja jõudsimme Reegioni, ja kui ühe päeva pärast tõusis lõunatuul, saabusime teisel päeval Puteolisse. 14. Sealt me leidsime vendi, ja nende kutsel jäime seitsmeks päevaks nende juure. Siis me läksime Rooma linna. 15. Ja kui sealsed vennad meist kuulda said, tulid nad meile vastu Appiuse turuni ja Trestabernani. Neid nähes tänas Paulus Jumalat ja sai julgust. 16. Aga kui saabusime Rooma, anti Paulusele luba jääda omaette elama ühes sõduriga, kes teda valvas.

Pauluse kõnelus Rooma juutidega

17. Aga kolme päeva pärast Paulus kutsus kokku juutide peamehed. Kui need kokku tulid, ütles ta neile: „Mehed, vennad, mina pole teinud midagi meie rahva ja esiisade kommete vastu, ja ometi ma olen Jeruusalemast vangina antud üle roomlaste kätte; 18. ja kui need mind olid üle kuulanud, tahtsid nad mind vabaks lasta, sest minul ei olnud ühtki surmasüüd. 19. Aga kui juudid selle vastu rääkisid, siis ma pidin häda pärast nõudma keisri kohut, aga mitte,

nagu oleks mul midagi kaebamist oma rahva peale. 20. Selle asja pärast ma teid nüüd kutsusin enese juure, et teid näha ja teiega rääkida; sest Iisraeli lootuse pärast ma olen kinni selles ahelas!“ 21. Aga nemad ütlesid talle: „Me ei ole saanud ühtki kirja Juudamaalt sinu kohta; ei ole ka tulnud siia ühtki venda, kes sinust oleks teatanud ehk rääkinud midagi paha. 22. Ent meie soovime siiski kuulda sinult, mida sa mõtled; sest sellest väärusust on meil teada, et selle vastu igas paigas räägitakse!“

23. Ja nad määrasid temale päeva ja siis tuli tema juure majasse veel rohkem inimesi. Neile ta seletas asja ja tunnistas Jumala riiki ning meelitas hommikust õhtuni neid uskuma Moosese käsu-õpetusest ja prohvetitest seda, mis Jeesusest on kirjutatud. 24. Siis ühed veendusid tema sõnus, teised aga ei uskunud mitte. 25. Aga kui nad isekeskis ei olnud üksmeelsed, läksid nad ära, kui Paulus oli ütelnud selle sõna: „Püha Vaim on hästi rääkinud prohvet Jesaja kaudu teie esiisadele 26. ja on ütelnud: Mine selle rahva juure ja ütle: Kuuldes te kuulete ega mõista, ja nähes te näete ega taipal! 27. Sest sellesinase rahva süda on tuimaks läinud ja nad kuulevad raskesti oma kõrvadega ja sulevad oma silmad, et nad silmadega ei näeks ja kõrvadega ei kuuleks ja südamega ei mõistaks ega pöörduks, et mina neid parandaksin! 28. Siis olgu teile teada, et see Jumala pääste on läkitatud paganaile ja nemad võtavad seda kuulda!“ 29. [Ja kui ta seda oli ütelnud, läksid juudid minema ja neil oli isekeskis palju vaidlemist.]

Paulus kuulutab evangeeliumi Roomas

30. Aga Paulus jäi kaheks terveks aastaks oma üürielamusse ja võttis vastu kõiki, kes tulid tema juure, 31. ja kuulutas Jumala riiki ning õpetas Issandast Jeesusest Kristusest kõige julgusega ilma takistamata.

8 Jk. 5, 14 j. 16 p. 27, 3. 17 p. 23, 1. 19 p. 25, 11. 20 p. 26, 6 j. 22 p. 24, 14; Lk. 2, 34.
23 p. 26, 22. 26 Jk. 6, 9 j. 28 p. 13, 46 j; 18, 6.

PAULUSE KIRI ROOMLASTELE

Tervitus

1. Paulus, Jeesuse Kristuse sulane, kutsutud apostlik, välja valitud kuulutama Jumala evangeeliumi, 2. mille Jumal on enne töötanud oma prohvetite kaudu pühades kirjades 3. oma Pojast — kes liha poolest on sündinud Taaveti soost 4. ja pühaduse vaimu poolest on seatud surmuist ülestõusmise läbi Jumala Pojaks väes — Jeesusest Kristusest, meie Issandast, 5. kelle läbi me oleme saanud armu ja apostliameti, et äratada usu sõnakuulelikkust tema nime heaks kõigi rahvaste seas, 6. kellede seast ka teie olete Jeesuse Kristuse poolt kutsutud, 7. kõigile Roomas olevaile Jumala armastatuile, kutsutud pühadele: Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

Pauluse kavatsus külastada Roomat

8. Kõigepealt ma tänan oma Jumalat Jeesuse Kristuse läbi teie kõikide pärast, et teie usust kiitvalt kõneldakse kogu maailmas. 9. Sest Jumal, keda ma oma vaimus teenin tema Poja evangeeliumi kuulutamiseks, on mu tunnustaja, kuidas ma lakkamata pean teid meele, 10. aina oma palvetes anudes, kas ma juba kord Jumala tahtmisel saaksin tulla teie juure. 11. Sest ma igatsen teid näha, et võiksin jagada teile pisut vaimulikku annet teie kinnituseks; 12. see on, et me teie juures üheskoos olles vastastikku ergutaksime üksteist ühise usu, teie ja minu oma läbi. 13. Ja ma ei taha, vennad, et teil oleks teadmata, et ma sageli olen ette võtnud tulla teie juure, et ma ka teie seas

võiksin saata mõnd kasu, nõnda nagu muude paganate seas; aga ma olin tänini takistatud. 14. Ma olen nii kreeklaste kui umbkeelsete, nii tarkade kui rumalate võiglane; 15. siis olen ma omalt poolt valmis ka teile, Roomas asuvaile, evangeeliumi kuulutama.

Evangeeliumi olemus

16. Sest ma ei häbene evangeeliumi; sest see on Jumala vägi õndsaks saamiseks igauhele, kes usub, nii juudile esiti kui ka kreeklasele. 17. Sest temas saab ilmsiks Jumala õigus usust usku, nõnda nagu on kirjutatud: „Õige elab usust!“

Paganate patusus

18. Sest Jumala viha saab ilmsiks taevast kõige inimeste jumalatuse ja ülekohtu vastu, nende vastu, kes tõde ülekohtuga kinni peavad, 19. sellepärast et see, mida teatakse Jumalast, on avalik nende seas; sest Jumal on seda neile avaldanud. 20. Sest tema nähtamatut olu, nii tema igavest väge kui jumalikkust olemist, nähakse, kui neid pannakse tähele, tema tegudes maailma loomisest alates, nii et nad ei saa vabanduda, 21. sellepärast et nad Jumalat tundes ei ole teda kui Jumalat austanud ega tänanud, vaid on oma mõtlemistes saanud tühiseks ja nende mõistmatu süda on läinud pimedaks. 22. Kiites endid targaks, on nad saanud jõledaks 23. ja on kadumatu Jumala au vahetanud kaduva inimese ja lindude ja neljajalgsete ja roomajate sarnase kuju vastu.

24. Sellepärast on Jumal nad annudki nende südamete himudes rüvedusse, oma

1 Ap. 9, 15; 13, 2; Ga. 1, 15; 1 Ti. 2, 7; 2 Ti. 1, 11.
Ja. 7, 14; 9, 5 j; Jr. 23, 5; Mt. 5, 1; 11, 2.
4 Ap. 13, 38. 5 p. 16, 26; Mt. 28, 19; Ap. 26, 16 j; Ga. 2, 7-9.
2 Ko. 1, 1; Ef. 1, 1. 8 p. 16, 19; 1 Te. 1, 8. 9 Ef. 1, 16; Ti. 1, 8.
12 2 Pe. 1, 1. 15 Ap. 28, 3. 16 Lk. 11, 46; Ap. 13, 46; 1 Ko. 1, 18. 17 p. 3, 21 j; Ha. 2, 4.
19 Ap. 14, 15 j; 17, 24 j. 20 Il. 12, 7 j; Lk. 19, 2; He. 11, 3. 21 Ef. 4, 17 j. 22 Jr. 10, 14;
1 Ko. 1, 20. 23 5 Mo. 4, 15 j. 24 Lk. 8, 13.

ihusid ise pilastama. 25. Nemat on Jumala tõe vahetanud vale vastu ja on austanud ning teeninud loodet enam kui Loojat, kes on ülistatud igavesti. Aamen. 26. Sellespärast on Jumal nad annud häbematuise ihadesse; sest nende naised on vahetanud loomuliku sugulise käitlemise loomuvastasega. 27. ja samuti on ka mehed loobunud loomulikust naise sugulisest käitlemisest ja on oma himus süttinud üksteisest ja teinud rõvedust mees mehega ja kätte saanud iseenestes oma eksimuse palga, mille pidid saama. 28. Ja nagu nad heaks ei arvanud kinni pidada Jumala tunnetamisest, nii on Jumal nad annud hoolimatu meelesse, tegema seda, mis ei kõlba; 29. nad on täis kõike ülekohtu, kurjust, ahnust, tigidust, täis kadedust, mõrva, riidu, kurikavalust; nad on keelekandjad, 30. laimajad, Jumala vihkajad, ülbed, suurelised, hoopledjad, leidlikud kurjale, sõnakuulmatud vanemaile, 31. mõistmatumad, lepingu rikkujad, armuheitmatud, halastamatud, 32. kes, ehk nad küll tunnevad Jumala õiguse määrust ja teavad, et need, kes teevad niisuguseid asju, on surma väärt, ei tee mitte ainult sedasama, vaid tunnevad head meelt neist, kes nõnda teevad.

Juudidki on patused ja süüdlased

2. Sellespärast, oh inimene, kes kohut mõistad, ole sa kes tahes, ei ole sul mingit vabandust! Sest milles sa kohut mõistad teise üle, sessamas sa mõistad iseenese hukka; sest sina, kes teist hukka mõistad, teed ise sedasama! 2. Aga me teame, et Jumala kohus tõepoolest tabab neid, kes sellesarnast teevad. 3. Või mõtled sa, oh inimene, kes kohut mõistad nende üle, kes sellesarnast teevad, ja teed ka sedasama, et sa pääsed Jumala kohtu eest? 4. Või põlgad sa tema helduse ja kannatlikkuse ja pika meele rohkust ega saa aru, et Jumala heldus sind ajab meelt

parandama? 5. Ent sa kogud enesele viha oma kangusega ja patustpöördumata südamega vihapäevaks ja Jumala õige kohtu ilmumiseks, 6. kes igapäev maksab tema tegude järele, 7. neile küll igavest elu, kes head tehes püüvusega otsivad au ja kiitust ja kadumatut põlve, 8. aga neile, kes on riikad ja tööle sõnakuulmatud, aga sõnakuulelikud ülekohtule, viha ja raevu! 9. Viletsus ning ahastus tuleb igale inimese hinge, kes kurja teeb, nii juudile esiti kui ka kreeklasele, 10. aga au ja kiitus ja rahu igapäevale, kes head teeb, nii juudile esiti kui ka kreeklasele!

11. Sest Jumal ei tee vahet isikute vahel! 12. Sest kõik, kes ilma käsuta on pattu teinud, lähevad ka hukka ilma käsuta; ja kõik, kes käsu all on pattu teinud, nende üle mõistetakse ka kohut käsu järele; 13. sest käsu kuuljad ei ole õiged Jumala ees, vaid käsu tegijad mõistetakse õigeks — 14. sest kui paganad, kellel ei ole käsku, loomu poolest täidavad käsu nõudeid, on nad, ehk küll neil ei ole käsku, iseenestele käsuks 15. ja näitavad, et käsutegu on kirjutatud nende südamesse, kuna nende südame-tunnistus ühtlasi tunnistab seda ja nende mõtted isekeski kas kaebavad nende peale või ka kostavad nende eest 16. — sel päeval, kui Jumal kohut mõistab inimeste salajaste asjade üle Kristuse Jeesuse läbi minu evangeeliumi järele.

17. Ent kui sa nimetad ennast juudiks ja loodad käsu peale ning kiitled Jumalast 18. ja tunned tema tahtmist, ja käsust õpetust saades katsud läbi, mis on kõige parem, 19. ja pead ennast sõgedate teejuhiks, nende valguseks, kes on pimeduses, 20. mõistmatumate juhatajaks, alaealiste õpetajaks, kellel on käes täieks kujunenud tunnetus ja tõde käsuõpetuses; 21. kuidas sa siis, kes teist õpetad, iseenest ei õpeta; kes kuulutad, et ei tohi varastada, ise varastad; 22. kes ütled, et ei tohi abielu rikkuda, ise rikud

27. 3 Mo. 18, 22; 20, 13; 1 Ko. 6, 9 j 18. 29 Mt. 15, 19. 32 L. 50, 18. 1 Mt. 7, 2; Jh. 8, 7. 2 p. 3, 4. 3 L. 139, 7 j. 4 2 Pe. 3, 15. 5 p. 9, 22. 6 Mt. 16, 27; Jh. 5, 29; 2 Ko. 5, 10. 7 Mk. 13, 13. 8 2 Te. 1, 8. 9 p. 1, 16; 3, 9. 10 Jh. 3, 10. 11 5 Mo. 10, 17; Ap. 10, 34; 1 Pe. 1, 17. 12 Mt. 11, 22, 24. 13 Mt. 7, 21; 1 Jh. 3, 7. 14 Ap. 10, 35. 15 p. 1, 32; L. 32, 9; Jh. 59, 12. 16 Ap. 17, 31. 18 Lk. 12, 47. 19 Mt. 15, 14. 20 2 Ti. 3, 5. 21 L. 50, 16 j; Mt. 23, 3 j.

abielu; kes pead ebajumalaid jäledaks asjaks, ise riisud pühamut; 23. kes kiitled käsust, ise teotad Jumalat käsust üleatamisega? 24. Pilgatakse ju Jumala nime teie pärast paganate seas, nõnda nagu on kirjutatud.

25. Sest ümberlõikamisest on küll kasu, kui sa teed käsu järele; aga kui sa oled käsust üleastuja, siis on sinu ümberlõikamine saanud eesnähaks. 26. Kui nüüd ümberlõikamatu peab käsu nõudmisi, eks siis tema eesnähka peeta ümberlõikamiseks? 27. Ja eks siis see, kes loomu poolest on ümberlõikamatu ja peab täiesti käsku, mõista kohut sinu üle, kes kirjatähe ja ümberlõikamise kaudu oled ometi käsust üleastuja? 28. Ei ole ju juut see, kes seda on välispidi; 29. vaid juut on see, kes seda on seespidi, ja südame ümberlõikamine on vaimus, mitte kirjatähes. Niisugune saab kiituse mitte inimestelt, vaid Jumalalt.

Vastulaused väitele

3. Mis paremus on siis juudil? Või mis kasu on ümberlõikamisest? 2. On paljud kiitkepidid! Kõigepealt see, et nende kätte on usaldatud, mida Jumal on rääkinud. 3. Mis sellest, kui mõned olid uskmatud? Ega siis nende uskmatu meel tee tühjaks Jumala ustavust? 4. Mitte sugugi! Kindel on, et Jumal on tõemeelne, olgugi, et iga inimene on valelik, nagu on kirjutatud: „Et sa oleksid õiglane oma sõnades ja võit jääks sinule, kui sinuga kohtus käiakse!“ 5. Aga kui meie ülekohtus teeb avalikuks Jumala õigluse, mis peame siis ütleva? Kas Jumal ei ole ülekohtune, kui ta nuhtleb vihas? Ma räägin kui inimene. 6. Mitte sugugi! Kuidas võiks siis Jumal kohut mõista maailma üle? 7. Sest kui Jumala tõde minu vale läbi saab palju selgemaks tema auks, miks siis veel minu kui patuse üle kohut mõiste-

takse? 8. Ja miks me ei teeks nõnda, nagu meist pilgates üteldakse ja nagu mõned meist räägivad, et meie ütlevat: „Tehkem kurja, et sellest tuleks head?“ Niisugune nuhtlus on õige.

Üldinimlik patune olukord

9. Kuidas siis on? Kas me oleme paremas seisukorras? Mitte sugugi! Oleme ju varemini tõestanud, et niihästi juudid kui kreeklased on kõik patu all, 10. nõnda nagu on kirjutatud: „Ei ole kedagi, kes oleks õige, ei ühtainustki; 11. ei ole arusaajat; ei ole, kes otsiks Jumalat; 12. nad kõik on läinud kõrvale, nad on puha saanud kõlvatumaks, ei ole kedagi, kes teeb head, ei ühtainustki. 13. Nende kurk on lahtine haud; oma keelega nad petavad; madude mürk on nende huulte taga. 14. Nende suu on täis sajatamist ja kibedaid sõnu; 15. nende jalad on nobedad verd valama; 16. hävitus ja õnnetus on nende teedel, 17. ja rahu teed nad ei tunne; 18. ei ole Jumala kartust nende silmade ees!“ 19. Aga me teame, et mida iganes käsk ütleb, seda ta ütleb neile, kes on käsu all, et iga suu suletaks ja kogu maailm oleks süüalune Jumala ees; 20. sellespärast et käsu tegudest ei mõisteta õigeks ühtki liha tema ees; sest käsu kaudu tuleb patu tundmine.

Õigeks mõistmine usu läbi

21. Aga nüüd on Jumala õigus, millest käsk ja prohvetid tunnistavad, ilmutatud ilma käsuta, 22. see Jumala õigus, mis tuleb Jeesuse Kristuse usu kaudu kõikidele, kes usuvad; sest siin ei ole ühtki vahet; 23. sest kõik on pattu teinud ja on Jumala aust ilma 24. ning mõistetakse õigeks täiesti muidu, tema armust, lunastuse läbi, mis on Kristuses Jeesuses, 25. kelle Jumal on seadnud lepitusvahendiks usu kaudu tema veres, oma

24 Jh. 52, 5; Hs. 36, 20. 25 Jr. 4, 4; 9, 24 j. 26 Ga. 5, 6. 28 p. 9, 7. 29 5 Mo. 30, 6; Kl. 2, 11. 1 Ga. 5, 6. 2 p. 9, 4; 5 Mo. 4, 7 j; L. 147, 19 j. 3 p. 9, 6; 11, 29; 2 Ti. 2, 13; He. 4, 2. 4 L. 51, 6; 116, 11. 5 p. 9, 22. 6 1 Mo. 18, 25; L. 7, 9, 12. 8 p. 6, 1 j. 9 p. 1, 18-2; 24, 11, 32; Ga. 3, 22. 10 L. 14, 1 j; 53, 2 j. 11 1 Mo. 6, 5. 13 L. 5, 10; 140, 4. 14 L. 10, 7. 15 Jh. 59, 7 j. 16 1 Mo. 6, 11 j. 17 2 Pe. 1, 19. 18 L. 36, 2. 19 p. 2, 12; Ga. 3, 22. 20 p. 7, 7; L. 143, 2; Ga. 2, 16. 21 Ap. 10, 43; 15, 11. 22 p. 5, 1; 10, 12. 23 8. 9, 19; p. 5, 2. 24 p. 5, 1; Ef. 2, 8. 25 3 Mo. 16, 12 j;

õiguse osutamiseks enne tehtud pattude arvestamata jätmise pärast 26. tol ajal, kui Jumal seda sallis, et osutada oma õigust praegusel ajal ning näidata, et tema on õige ja teeb õigeks selle, kes on Jeesuse usust.

27. Kus on nüüd kiitlemine? See on kõrvaldatud. Missuguse käsu läbi? Kas tegude käsu läbi? Ei mitte, vaid usu käsu läbi. 28. Sellepärast me arvame, et inimene mõistetakse õigeks usu läbi lahus käsu tegudest. 29. Või on Jumal ükspäinis juutide Jumal? Eks ta ole ka paganate Jumal? Jah, tõesti ka paganate Jumal! 30. Sest üks ja sama Jumal teeb usust õigeks ümberloigatu ja usu läbi ümberloikamatu. 31. Kas me siis teeme käsu tühjaks usu läbi? Mitte sugugi, vaid me kinnitame käsku!

Näide Aabrahamist

4. Mis me siis ütleme oma lihase esiisa Aabrahami saavutanud olevat? 2. Sest kui Aabraham on õigeks mõistetud tegudest, on temal kiitlemist, kuid mitte Jumala ees. 3. Sest mis ütleb Kiri? „Aabraham uskus Jumalat ja see arvati temale õiguseks!“ 4. Aga tegude tegijale ei arvata palka mitte armust, vaid teenet mõõda. 5. Aga kes tegusid ei tee, vaid usub temasse, kes mõistab õigeks jumalatu, sellele arvatakse tema usk õiguseks. 6. nõnda nagu Taavet kiidab õndsaks inimest, kellele Jumal arvab õiguse osaks ilma tegudeta: 7. „Õndsad need, kellele ülekohtus on andeks antud ja kellele patud on kinni kaetud. 8. Õnnis see, kellele Jumal pattu ei arvesta!“

9. Kas nüüd see õndsakskiitmine käib ainult ümberloigatute kohta või ka ümberloikamatute kohta? Me ju ütleme, et Aabrahamile usk arvati õiguseks. 10. Kuidas see siis arvati? Kas siis, kui ta oli ümberloigatu või kui ta oli ümberloikamatu? Mitte kui ta oli ümber-

loigatu, vaid kui ta oli ümberloikamatu. 11. Ja ümberloikamise märgi ta sai selle usu õiguse kinnituseks, mis tal oli ümberloikamata põlves, et ta oleks kõikide isa, kes usuvad ümberloikamatutena, et õigus arvatakse ka neile osaks 12. ja et ta oleks ka ümberloigatute isa, nende isa, kes mitte ainult ei ole ümberloigatud, vaid ka käivad meie isa Aabrahami usu jälgedes, mis tal oli juba ümberloikamatuna.

Töötus Aabrahamile teostub tema usu läbi

13. Sest see töötus, et Aabraham saab maailma pärijaks, ei antud temale ega tema soole mitte käsu läbi, vaid usu õiguse kaudu. 14. Sest kui need, kes on käsust, on pärijad, siis on usk tühistatud ja töötus on tehtud mõjutumaks. 15. Sest käsk toob viha; aga kus ei ole käsku, seal ei ole ka üleastumist. 16. Sellepärast on see usust, et see oleks armust, et töötus oleks kindel kogu soole, mitte üksnes sellele, mis on pärit käsust, vaid ka sellele, mis on pärit Aabrahami usust, kes on meie kõikide isa — 17. nagu on kirjutatud: „Ma olen sind pannud paljude rahvaste isaks!“ — selle Jumala ees, keda ta uskus ja kes teeb elavaks surnud ja kutsus esile olematuid asju otsegu olevaid. 18. Tema uskus üle lootuse lootuses, et ta saab paljude rahvaste isaks vastavalt sõnale: „Nõnda peab olema sinu sugul!“ 19. Ja ta ei läinud usus nõdraks tähele pannes oma ihu, mis oli elatanud — oli ta ju umbes saja-aastane — ja et Saara lapsekoda oli surnud. 20. Ent Jumala töötusest ta ei mõelnud uskmatuses kaksipidi, vaid sai vägevaks usus, andes Jumalale austust 21. ja olles täiesti julge selles, et Jumal on vägev tegema, mis ta on töotanud. 22. Sellepärast see arvatigi temale õiguseks.

23. Aga ei ole mitte üksnes tema pärast kirjutatud, et see arvati temale õiguseks,

24. vaid ka meie pärast, kelledele see peab arvatama õiguseks, sest me usume temasse, kes surnuist üles äratas meie Issanda Jeesuse, 25. kes loovutati meie üleastumiste pärast ja üles äratati meie õigekssaamise pärast.

Usu tagajärg

5. Et me nüüd oleme usust õigeks saanud, siis on meil rahu Jumalaga meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi, 2. kelle läbi me oleme ka usus saanud ligipääsu sellele armule, milles me nüüd oleme, ja kiitleme Jumala au lootusest. 3. Aga mitte üksnes sellest, vaid me kiitleme ka viletsustest, teades, et viletsus saadab kannatlikkuse, 4. ja kannatlikkus saadab püsivuse ja püsivus lootuse; 5. aga lootus ei jäta häbisse, sest Jumala armastus on välja valatud meie südameisse Püha Vaimu läbi, kes meile on antud.

Jumal osutab armastust Kristuse surma läbi

6. Sest Kristus on, kui me alles nõdrad olime, omal ajal surnud nende eest, kes alles olid jumalatud. 7. Vaevalt ju keegi läheb surma õige eest; ehk mõni küll julgeks surra hea sõbra eest. 8. Ent Jumal osutab oma armastust meie vastu sellega, et Kristus on surnud meie eest, kui me alles patused olime; 9. kui palju enam me nüüd, olles õigeks saanud tema veres, pääsime tema kaudu viha eest. 10. Sest kui meid Jumalaga lepitati tema Poja surma kaudu, kui me alles olime Jumala vaenlased, kui palju enam päästetakse meid tema elu läbi nüüd, kus me juba oleme lepitatud. 11. Aga mitte ainult seda, vaid me kiitleme ka Jumalast meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi, kelle kaudu me nüüd oleme saanud lepituse.

Surm Aadama, elu Kristuse läbi

12. Sellepärast, otsegu ühe inimese kaudu patt tuli maailma ja patu läbi

surm, nõnda on ka surm tunginud kõigisse inimestesse, sest nad kõik on pattu teinud. 13. Sest patt oli maailmas ka enne käsku, kuid pattu ei arvata süüks seal, kus ei ole käsku. 14. Ometi valitses surm Aadamast Mooseseni ka neid, kes ei olnud pattu teinud samasuguse üleastumisega nagu Aadam, kes oli selle eeltähendus, kes pidi tulema. 15. Aga ka armuanniga ei ole lugu nõnda nagu pattulangemisega; sest kui ühe inimese pattulangemise läbi paljud on surnud, siis on veel palju enam Jumala arm ja and selle ühe inimese Jeesuse Kristuse armu läbi ülirohkesti saanud osaks neile paljudele. 16. Ja ka anniga ei ole nõnda nagu sellega, mis on tulnud ühe pattulangenu läbi; sest ühest ainsast pattulangemisest on kohus saanud hukkamõistmiseks, aga armuand mitmest pattulangemisest õigeksmõistmiseks. 17. Sest kui ühe inimese pattulangemise tõttu surm on valitsenud selle ühe läbi, kui palju enam peavad need, kes saavad armu ja õiguse annu täiuse, valitsema elus selle ühe, Jeesuse Kristuse läbi. 18. Nõnda siis, otsegu üks langemine on saanud hukkamõistmiseks kõigile inimestele, nõnda saab ka üks õiguse täitmine kõigile inimestele elu õigustuseks. 19. Sest otsegu tolle ühe inimese sõnakuulmatuse läbi paljud on saanud patuseks, nõnda saavad ka selle ühe inimese sõnakuulelikkuse läbi paljud õigeks. 20. Aga käsk tuli kõrvalt sisse, et langemine saaks suuremaks. Ent kus patt on suurenenud, seal on ka arm saanud ülirohkeks, 21. et otsegu patt on valitsenud surmas, samuti ka arm valitseks õiguse kaudu igaveseks eluks Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Ühendus Kristusega vabastab patust

6. Mis me nüüd ütleme? Kas peame jääma patusse, et arm suureneks? 2. Ei milgi kombel! Meie, kes oleme ära

25 p. 1, 17; L. 51, 6. 27 1 Ko. 1, 29-31. 28 Ga. 2, 16. 29 p. 10, 12; Js. 49, 6. 30 p. 4, 11 j.
31 s. 21; p. 4, 3; 8, 4; Mt. 5, 17; 1 Ti. 1, 8. 1 Js. 51, 2; Jh. 8, 39 j. 3 1 Mo. 15, 6; Ga. 3, 6.
4 p. 11, 6; Mt. 20, 7 j. 5 p. 3, 28. 6 L. 32, 1 j. 8 Mk. 2, 7, 10. 9 Ap. 10, 15, 35.
11 1 Mo. 17, 10 j; Ga. 3, 6 j. 12 Mt. 3, 9; 8, 11 j. 13 1 Mo. 18, 18; 22, 17 j. 15 p. 3, 20;
5, 13, 20; 7, 8, 10. 17 1 Mo. 17, 5. 18 1 Mo. 15, 5; He. 11, 12. 19 1 Mo. 17, 17; 18, 11.
20 He. 11, 7, 11. 21 L. 115, 3; Lk. 1, 37. 22 s. 3; 1 Mo. 15, 6. 23 p. 15, 4.

25 Js. 53, 4 j; 1 Ko. 15, 17. 1 p. 3, 24, 28; 4, 24; Js. 32, 17; 53, 5; Ef. 2, 14. 8 Jh. 2, 18; 3, 12.
3 Jk. 1, 2 j. 4 He. 10, 36. 5 He. 6, 18 j; 1 Jh. 4, 16. 6 Jh. 3, 16; 1 Jh. 4, 10.
9 p. 1, 15; 2, 5, 8. 10 p. 8, 7; 2 Ko. 5, 18. 11 1 Ko. 1, 30 j. 12 p. 6, 23; 1 Mo. 2, 17; 3, 19;
L. 51, 7. 13 p. 4, 15. 14 1 Ko. 15, 21; 45, 55. 18 1 Ko. 15, 22. 19 Js. 53, 11.
20 p. 4, 15; 7, 8; Ga. 3, 19. 21 p. 6, 23. 22 p. 3, 5 j. 23 1 Pe. 2, 24.

surnud patule, kuidas peaksime veel elama selles? 3. Või te ei tea, et nii mitu, kui meid on ristitud Kristusesse Jeesusesse, oleme ristitud tema surmasse? 4. Me oleme siis surmasse ristimise kaudu ühes temaga maha maetud, et otsegu Kristus on surnuist üles äratatud Isa au läbi, nõnda meigi käiksimis uues elus. 5. Sest kui me oleme kasvanud ühte tema surma sarnasusega, siis saame üheks ka tema ülestõusmise sarnasusega, 6. kuna me seda teame, et meie vana inimene on ühes temaga risti lõõdud, et patuuhu kaotataks, nõnda et me enam ei orjaks pattu; 7. sest kes on surnud, see on õigeks mõistetud patust. 8. Aga kui me, ühes Kristusega oleme surnud, siis usume, et me ühes temaga saame ka elama. 9. Sest me teame, et Kristus pärast seda, kui ta surnuist üles äratati, enam ei sure; surm ei valitse enam tema üle. 10. Sest mis ta suri, seda ta suri patule ühe korra; aga mis ta elab, elab ta Jumalale. 11. Nõnda arvake teigi endid surnud olevat patule, aga elavat Jumalale Kristuses Jeesuses. 12. Seepärast ärge valitsegu siis patt teie surelikus ihus, et te kuulaksite teda tema himudes. 13. Ärge ka mitte andke oma liikmeid ülekohtu relviks patule, vaid andke iseendid Jumalale kui need, kes surnuist on saanud elavaks, ja oma liikmed õiguse relviks Jumalale. 14. Sest patt ei tohi teie üle valitseda, sellepärast et teie ei ole käsu all, vaid armu all.

Selgitav kogemus orjusest

15. Kuidas siis? Kas hakkame pattu tegema, sest me ei ole käsu all, vaid armu all? Mitte sugugi! 16. Eks te tea, et kelle orjaks te hakkate sõnakuulmises, selle orjad te olete, kelle sõna te kuulete, kas patu orjad surmaks või sõnakuulmise orjad õiguseks? 17. Aga tänu Jumalale, et te olite patu orjad, aga

nüüd olete südamest saanud sõnakuulelikuks sellele õpetuse väljendusele, mille juure teid on juhutatud, 18. ja et te patust vabanenuina olete saanud õiguse orjadeks! 19. Ma räägin inimese kombel teie liha nõtruse pärast. Sest otsegu te oma liikmed andsite orjadeks rüvedusele ja ülekohtule, selleks et käsust üle astuda, nõnda andke nüüd oma liikmed õiguse orjadeks pühitsusele. 20. Sest kui te olite patu orjad, olite vabad õigusest. 21. Mis vilja te kandsite siis? Niisugust, millest teil nüüd on häbil Sest selle lõpp on surm! 22. Aga nüüd, et te olete saanud patust vabaks ja Jumala orjadeks, on teie vili pühitsuseks ja selle lõpp on igavene elu. 23. Sest patu palk on surm, aga Jumala armuand on igavene elu Kristuses Jeesuses, meie Issandas!

Selgitav näide abielust

7. Või eks te tea, vennad — mina räägin käsutundjale — et käsk valitseb inimese üle, niikaua kui inimene elab. 2. Nii on abieluline käsuga seotud elusoleva mehe külge; aga kui mees sureb, on ta lahti mehe käsu alt. 3. Sellepärast, kui naine mehe elus olles läheb teisele mehele, nimetatakse teda abielurikkujaks; aga kui mees sureb, on ta sellest käsust vaba, nii et ta ei ole abielurikkujaks, kui ta läheb teisele mehele. 4. Nõnda teigi, mu vennad, olete surmatud käsule Kristuse ihu läbi, et saaksite teisele mehele, kes on surnuist üles äratatud, et me kannaksime vilja Jumalale. 5. Sest kui me olime lihas, siis patuhimud, mis tõusid käsu läbi, tegutsesid meie liikmetes, et kanda vilja surmale. 6. Aga nüüd me oleme käsust lahti ning oleme surnud sellele, mis meid kinni pidas, nii et me teenime Jumalat vaimu uues olemises ja mitte kirjatähe vanas olemises.

3 Ga. 3, 27; Kl. 2, 12. 4 Ef. 4, 23; 1 Pe. 3, 21. 5 p. 8, 11; Fl. 3, 10 j. 6 Ga. 5, 24.
7 1 Pe. 4, 1. 8 s. 4. 9 Iim. 1, 18. 10 He. 7, 27; 9, 26 j. 11 2 Ko. 5, 15; Ga. 2, 19 j.
1 Pe. 2, 24. 12 1 Mo. 4, 7. 13 p. 12, 1. 14 1 Jh. 3, 6. 15 p. 5, 17, 21; Ga. 2, 17 j.
16 Jh. 8, 34. 18 Jh. 8, 32. 19 s. 13; p. 12, 1. 20 Jh. 8, 34. 21 p. 8, 6, 13; Hs. 16, 61, 63.
22 1 Pe. 1, 9. 23 p. 5, 12. 24 1 Ko. 7, 39. 4 2 Ko. 5, 15; Kl. 2, 14.
5 p. 6, 21. 6 p. 6, 2, 4; 8, 1 j.

Käsk ja patt

7. Mis me siis ütleme? Ons käsk patt? Mitte sugugi! Ent pattu ma ei oleks tunnud muudu kui käsu kaudu; sest ma ei oleks kurjast himust midagi teadnud, kui käsk ei oleks ütelnud: „Sa ei tohi himustada!“ 8. Aga patt, saades tõuget käsust, äratas minus kõiksugu himusid; sest ilma käsuta on patt surnud. 9. Mina elasin enne ilma käsuta; aga kui käsusõna tuli, virgus patt ellu 10. ja mina surin ära, ja nõnda leiti käsusõna, mis mulle pidi olema eluks, mulle olevat surmaks. 11. Sest kui patt oli saanud käsusõnast tõuke, pettis ta mind ja surmas mind selle abil. 12. Nõnda on siis käsk püha ja käsusõna püha ja õige ja hea. 13. Kas siis nüüd see, mis on hea, on saanud mulle surmaks? Mitte sugugi! Vaid patt, et ta ilmneks pattuna, on selle hea kaudu mulle toonud surma, et patt ise saaks üliväga patuseks käsusõna läbi.

Inimese kahesugune loomus

14. Sest me teame, et käsk on vaimne, aga mina olen lihalik ja müüdnud patu alla. 15. Ma ei tunne ju ära, mida ma teen; sest ma ei tee seda, mida ma tahan, vaid mida ma vihkan, seda ma teen. 16. Kui ma aga teen, mida ma ei taha, siis ma mõõnan, et käsk on hea. 17. Nii ei tee seda enam mitte mina, vaid patt, mis minus elab. 18. Sest ma tean, et minus, see on minulihas, ei ela head. Tahetmulon, aga head teha ma ei suuda; 19. sest head, mida ma tahan, ma ei tee, vaid kurja, mida ma ei taha, ma teen! 20. Kui ma nüüd teen seda, mida ma ei taha, siis ei tee seda enam mitte mina, vaid patt, mis minus elab. 21. Nii ma leian eneses käsu, et kuigi ma tahan teha head, on mulle omane teha kurja. 22. Sest seespärase inimese poolest on mul Jumala käsust hea meel, 23. aga oma liikmetes ma tunnen teist käsku, mis paneb vastu mu mõistuse käsule ja võtab mind vangi

patu käsu alla, mis on mu liikmetes. 24. Oh mind viletsat inimest! Kes päästab mind sellest surma ihust? 25. Tänu olgu Jumalale Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi! Nii ma siis teenin oma mõistusega Jumala käsku, aga lihaga patu käsku.

Elu Vaimus

8. Nii ei ole siis nüüd mingisugust hukkamõistmist neile, kes on Kristuses Jeesuses. 2. Sest elu Vaimu käsk Kristuses Jeesuses on sind vabastanud patu ja surma käsust. 3. Sest mis oli võimatu käsule, sellepärast et ta oli jõuetu liha tõttu, seda tegi Jumal, kui ta läkitas oma Poja patuse liha sarnasuses ja patu pärast ning mõistis patu hukka liha sees, 4. et käsu õigus täide viidaks meie sees, kes me ei käi liha järele, vaid Vaimu järele. 5. Sest kes elavad liha järele, nende meel on suunatud lihale asjadele; aga kes elavad Vaimu järele, neil vaimsetele asjadele. 6. Sest liha mõtteviis, see on surm, aga Vaimu mõtteviis, see on elu ja rahu, 7. sellepärast et liha mõtteviis on vaen Jumala vastu, sest ta ei alistu Jumala käsule ega võigi alistuda. 8. Kes siis lihameeles on, need ei või olla Jumalale meelepärased. 9. Aga teie ei ole lihameeles, vaid vaimus, kui Jumala Vaim tõepoolest asub teie sees. Aga kellel ei ole Kristuse Vaimu, see ei ole tema oma. 10. Kui aga Kristus on teie sees, siis on küll ihu surnud patu pärast; aga vaim on elu õiguse pärast. 11. Aga kui selle Vaim, kes Jeesuse on surnuist üles äratanud, teie elab, siis tema, kes Kristuse Jeesuse surnuist üles äratas, teeb ka teie surelikud ihud elavaks oma Vaimu läbi, kes teie elab.

12. Sellepärast nüüd, vennad, oleme küll võlgased, aga mitte lihale, et elada liha järele. 13. Sest kui te liha järele elate, siis te surete; aga kui te Vaimu läbi ihu teod suretate, siis te elate.

7 2 Mo. 20, 14. 8 s. 11; p. 4, 15; 5, 13. 10 3 Mo. 18, 5; Jk. 1, 15. 11 He. 3, 13.
12 1 Ti. 1, 8. 13 p. 5, 20. 14 1, 18; Jh. 3, 6. 15 1 Mo. 6, 5; 8, 21. 16 2 Ko. 4, 16;
Ef. 3, 16. 17 Ga. 5, 17. 18 1 Ko. 13, 57. 19 1, 31 j. 20 p. 3, 27; 7, 23 j. 21 Ap. 13, 38;
15, 10; He. 2, 17. 22 Ga. 5, 16, 25; Ef. 2, 5, 10. 23 p. 6, 21; Ga. 6, 8. 24 Jk. 4, 4. 25 1 Ko. 15, 50.
26 p. 6, 4 j. 27 p. 6, 7, 18. 28 Ga. 6, 8; Ef. 4, 22 j. Kl. 3, 5 j.

Jumala lapsed

14. Sest kõik, keda iganes Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed. 15. Sest te ei ole saanud orjapõlve vaimu, et peaksite jälle kartma, vaid te olete saanud lapsepõlve Vaimu, kelles me hüüame: „Abba! Isa!“ 16. Seesama Vaim tunnistab ühes meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed. 17. Kui me aga oleme lapsed, siis oleme ka pärijad, nii Jumala pärijad kui ka Kristuse kaaspärijad et kui me ühes temaga kannatame, siis meid ühes temaga ka austatakse.

Tulevane au

18. Sest ma arvan, et sellesinase aja kannatused ei ole midagi tulevase au vastu, mis meile peab ilmsiks saama. 19. Sest kogu loodu ootab pikisilmi Jumala laste ilmsikssamist. 20. On ju kogu loodu, heidetud kaduvuse alla — mitte vabatahtlikult, vaid allaheitja tahtest — ometi lootuse peale. 21. sest ka kogu loodu ise päästetakse kord kaduvuse orjusest Jumala laste au vabadusse. 22. Sest me teame, et kõik loodu ühtlasi ägab ja on aina sünnitus-vaevast tänini; 23. aga mitte üksnes seda, vaid isegi need, kellel on Vaimu esmaand, ka meie ise ägame enestes ning ootame lapseseisust, oma ihu lunastust. 24. Sest me oleme päästetud lootuses. Ent lootus, mida nähakse, ei ole mingi lootus; sest mida keegi näeb, kuidas ta seda veel loodab? 25. Aga kui me loodame seda, mida me ei näe, siis me ootame seda kannatlikkusega. 26. Aga samuti tuleb ka Vaim appi meie nõtrusele; sest me ei tea seda, mida paluda, nõnda nagu peaks, ent Vaim ise palvetab meie eest sõnades väljendamatute ohkamistega. 27. Aga südame uurija teab, mis Vaimul on mõttes, et ta kooskõlas Jumalaga kostab pühade eest. 28. Aga me teame, et neile, kes Jumalat armastavad, kõik ühtlasi heaks tuleb,

neile, kes tema kavatsuse järele on kutsutud. 29. Sest keda ta on ette ära tunnustanud, need on ta ka ette ära määratud olema tema Poja näo sarnased, et tema oleks esmasündinu paljude vendade seas. 30. Aga keda ta on ette ära määratud, need on ta ka kutsunud, ja keda ta on kutsunud, need on ta ka õigeks teinud, ent keda ta on õigeks teinud, neid on ta ka austanud.

Jumala armastus

31. Mis me siis ütleme selle kohta? Kui Jumal on meie poolt, kes võib olla meie vastu? 32. Tema, kes oma Poegagi ei säästnud, vaid loovutas tema meie kõikide eest, kuidas ta ei peaks siis temaga meile kõike muud annetama? 33. Kes võib süüdistada Jumala valituid? Jumal on, kes õigeks teeb. 34. Kes on, kes võib hukka mõista? Kristus Jeesus on, kes suri, ja mis veel enam, kes üles äratati, kes on Jumala paremal käel, kes meie eest palub. 35. Kes võib meid lahutada Kristuse armastusest? Kas viletsus, või ahastus, või tagakiusamine, või nälk, või alastiolek, või häda, või mõõk? 36. Nõnda nagu on kirjutatud: „Sinu pärast surmatakse meid kogu päev, meid arvatakse tapalambaiks!“

37. Aga selles kõiges me saame täie võidu tema läbi, kes meid on armastanud! 38. Sest ma olen veendunud selles, et ei surm ega elu, ei inglid, ei vürstid, ei käesolev ega tulev, ei vägevad, 39. ei kõrgus ega sügavus ega mingi muu loodu või meid lahutada Jumala armastusest, mis on Kristuses Jeesuses, meie Issandas!

Apostli kurbus Iisraeli laste uskmatuse pärast

9. Ma räägin tõtt Kristuses, mina ei valeta mitte; seda tunnistab mulle mu südametunnistus Pühas Vaimus, 2. et mul on suur kurbus ja lõpmatu valu mu

südamel. 3. Sest ma sooviksin ise saada äraandetavaks, Kristusest lahku oma vendade heaks, kes on mu sugulased liha poolt, 4. kes on iisraellased, kellele kuuluvad lapseõigus ja au, ja lepingud ja käsuandmine, ja jumalateenistus ja töötused, 5. kellele omad on esiisad ja kelledest Kristus on pärit liha poolt, tema, kes on Jumal üle kõige, kiidetud igavesti! Aamen.

Jumala töötused ei ole tühistunud

6. Aga ei või olla nõnda, et Jumala sõna oleks läinud tühja; sest mitte kõik need, kes põlvnevad Iisraelist, ei ole Iisrael; 7. ka ei ole kõik lapsed selle tõttu, et nad on Aabrahami sugu, vaid on üteldud: „Iisakist loetakse sinu sugul!“ 8. See on: lihased lapsed, mitte need ei ole Jumala lapsed, vaid töötuse lapsed arvatakse sooks. 9. Sest töötuse sõna on see: „Ma tulen jälle aasta pärast samal ajal, ja Saara saab olema poeg!“ 10. Aga mitte ainult temaga, vaid ka Rebekaga oli samane lugu, kui ta ühest, see on meie esiisast Iisakist, sai kaima peale. 11. Sest enne kui kaksikud olid sündinud ega olnud teinud midagi head ega halba, siis — selleks, et valikule vastav Jumala otsustus jääks kindlaks mitte tegude pärast, vaid kutsuja tõttu — 12. üteldi temale: „Vanem orjab nooremat!“, 13. nagu ju on kirjutatud: „Jaakobit ma armastasin, aga Eesavit ma vihkasin!“

Jumal ei ole ülekohtune

14. Mida me nüüd ütleme? Kas Jumal teeb ülekohtu? Mitte sugugi! 15. Sest ta ütleb Moosesele: „Ma olen armuline, kellele ma olen armuline, ja halastan, kelle peale ma halastan!“ 16. Nõnda siis ei olene see sellest, kes tahab, ega sellest, kes jookseb, vaid Jumalast, kes armu annab. 17. Sest Kiri ütleb vaaraole: „Just selleks ma olen sind õhutanud, et

sinus näidata oma väge ja teha kuulsaks oma nime kogu maailmas!“ 18. Nõnda ta siis annab armu, kellele tahab, ja paadutab, keda tahab.

Jumala tahe on otsustav

19. Sa ehk ütled nüüd mulle: „Miks ta siis veel sõitleb? Kes võib vastu panna tema tahtele?“ 20. Oh inimene, nii see on! Kes siis sina oled, et sa tahad vaielda Jumala vastu? Kas see, mis tehtud, ütleb oma tegijale: „Miks sa mu nõnda tegid?“ 21. Või ei ole potissel pal meeleva savi ühest ja samast segust teha ühe astja õilsaks, teise halvaks otstarbeks? 22. Eks Jumal, tahtes osutada oma viha ja teha teatavaks oma väge, suure pikameelega sallinud vihaastajaid, mis olid valmistatud hukatuseks, 23. ja teinud seda selleks, et ilmutada oma au rikkust armuastjate vastu, millel ta ette oli valmistanud aulisteks, 24. nõnda nagu tema on kutsunud ka meid, mitte ainult juutide, vaid ka paganate seast? 25. Nõnda nagu ta ütleb ka Hoosea raamatus: „Ma tahan hüüda omaks rahvaks neid, kes ei olnud mu rahvas, ja oma armsaks seda, kes ei olnud mulle armas; 26. ja sünnib, et seal paigas, kus neile üteldi: Teie ei ole minu rahvas! hüütakse neid elava Jumala lapsiks!“ 27. Aga Jesaja hüüab Iisraeli kohta: „Kuigi Iisraeli laste arv oleks otsegu mereliiv, pääseb sellest ainult jääk; 28. sest lõplikult ja kiiresti teostab Issand oma sõna maa peal!“ 29. Ja nõnda nagu Jesaja on ette ütelnud: „Kui mitte vägede Issand ei oleks meile jätnud seemet, oleksime olnud nagu Soodom ja saanud Gomorra sarnaseks!“

Iisraeli ilmaoleku põhjus

30. Mis me siis nüüd ütleme? Seda, et paganad, kes õigust ei taotlenud, on kätte saanud õiguse, ent õiguse, mis tuleb usust. 31. Aga Iisrael, kes taotles õiguse

14 Ga. 5, 18. 15 Ga. 3, 26; 4, 5; 2 Tl. 1, 7. 16 2 Ko. 1, 22. 17 Ga. 4, 7; Ilm. 21, 7. 18 2 Ko. 4, 17; 1 Jh. 3, 1. 19 1 Mo. 3, 17; 5, 29. 20 2 Pe. 3, 13. 21 2 Ko. 5, 21. 22 2 Ko. 5, 7; He. 11, 1. 23 2 Ko. 4, 18. 24 2 Ko. 5, 7; He. 11, 1. 25 2 Ko. 4, 18. 26 Ef. 1, 11. 27 Kl. 1, 18; He. 1, 6; 2, 10. 28 2 Jh. 17, 22, 24. 29 1 L. 118, 6. 30 2 Jh. 3, 16. 31 2 Jh. 3, 16. 32 2 Jh. 3, 16. 33 2 Jh. 3, 16. 34 2 Jh. 3, 16. 35 2 Jh. 3, 16. 36 2 L. 44, 23; 1 Ko. 4, 9; 2 Ko. 4, 11. 37 2 Ko. 2, 14. 38 Fl. 1, 6; 2 Tl. 1, 12.

3 2 Mo. 22, 32. 4 2 Mo. 4, 22; 5 Mo. 7, 6; 14, 1. 5 Mt. 1, 1; Lk. 3, 23; Jh. 1, 1. 6 p. 2, 28; 4 Mo. 23, 19; Jh. 8, 39. 7 1 Mo. 21, 12. 8 Ga. 3, 29; 4, 23, 28. 9 1 Mo. 18, 10, 14. 10 1 Mo. 25, 21. 11 1 Mo. 25, 23. 12 1 Mo. 25, 23. 13 Mt. 1, 2. 14 5 Mo. 32, 4. 15 2 Mo. 33, 19. 16 Jh. 6, 44; Ef. 2, 8. 17 2 Mo. 9, 16. 18 2 Mo. 4, 21. 19 2 Mo. 4, 21. 20 Jh. 4, 5, 9. 21 2 Tl. 2, 20. 22 p. 2, 4. 23 p. 8, 29; Ef. 1, 3; Kl. 1, 27. 24 Lk. 2, 31. 25 Ho. 2, 25; 1 Pe. 2, 10. 26 Ho. 2, 1. 27 P. 11, 5; Js. 10, 22. 28 1 Mo. 19, 24; Js. 1, 9. 29 p. 10, 20. 30 p. 10, 20. 31 p. 10, 20.

käsku, ei ole käsku kätte saanud! 32. Mispärast? Sellepärast et taotlus ei olnud usust, vaid otsegu tegudest; nad tõukasid endid vastu komistuskivi, 33. nõnda nagu on kirjutatud: „Vaata, ma panen Siionisse komistuskivi ja pahanduskalju; ja kes usub temasse, ei jää häbisse!“

10. Vennad, minu südame hea meel ja palve Jumala poole nende eest on, et nad õndsaks saaksid! 2. Sest ma annan neile tunnistuse, et nad on väga agarad Jumala suhtes, kuid mitte õiget tunnetust mõõda; 3. sest kui nad ei mõista Jumala õigust ja püüavad üles seada oma õigust, siis ei ole nad alistunud Jumala õigusele. 4. Sest käsu lõppsiht on Kristus õiguseks igauhele, kes usub.

Uus õiguse tee on igauhe jaoks

5. Sest Mooses kirjutab õigusest, mis tuleb käsust, et inimene, kes seda täidab, elab sellest. 6. Aga õigus, mis tuleb usust, ütleb nõnda: „Ära ütle oma südames: Kes läheb üles taevasse? See on: Kristust alla tooma; 7. või: Kes läheb alla sügavusse? See on: Kristust surmuist üles tooma!“ 8. Vaid mis ta ütleb? „Sõna on sinule ligidal, sinu suus ja sinu südames!“ See on usu sõna, mida me kuulutame! 9. Sest kui sa oma suuga tunnistad, et Jeesus on Issand, ja oma südames usud, et Jumal on tema surmuist üles äratanud, siis sa saad õndsaks! 10. Sest südamega ustakse õiguseks, ent suuga tunnistatakse õndsuseks. 11. Sest Kiri ütleb: „Ükski, kes temasse usub, ei jää häbisse!“ 12. Siin ei ole vahet juudi ja kreeklase vahel, sest üks ja sama on kõikide Issand, rikas kõikide heaks, kes teda appi hüüavad. 13. Sest igauks, kes hüüab appi Issanda nime, päästetakse.

14. Kuidas nad nüüd saavad appi hüüda teda, kellesse nad ei ole uskunud? Ja kuidas nad võivad uskuda temasse, kellest nad ei ole kuulnud? Ja kuidas nad

saavad kuulda ilma kuulutajata? 15. Ja kuidas nad võivad kuulutada, kui neid ei läkitata? Nõnda nagu on kirjutatud: „Kui armsad on nende sammud, kes häid sõnumeid kuulutavad!“ 16. Aga mitte kõik ei ole võtnud kuulda evangeeliumi sõna. Sest Jesaja ütleb: „Issand, kes usub meie kuulutust?“ 17. Nii tuleb siis usk kuuldest, aga kuuldu Kristuse sõna kaudu.

18. Aga ma küsin: Kas nad siis ei ole kuulnud? On küll! „Üle kogu ilmamaa käib nende hääl ja maailma otsteni nende sõna!“ 19. Aga ma küsin: Kas Iisrael ei ole teada saanud? Esimesena ütleb Mooses: „Mina ärritan teid rahvaga, kes ei ole rahvas, ja vihasin teid mõistmatu rahvaga!“ 20. Ent Jesaja räägib julgelt ja ütleb: „Mind on leidnud need, kes mind ei ole otsinud; ma olen saanud ilmsiks neile, kes mind ei ole nõudnud!“ 21. Aga Iisraeli kohta ta ütleb: „Kogu päeva ma sirutan käsi rahva poole, kes ei kuula sõna ja räägib vastul!“

Iisraeli kõrvalejätmine ei ole lõplik

11. Siis ma nüüd ütlen: Kas vahest Jumal on oma rahva hüljanud? Mitte sugugi! Sest minagi olen Iisraeli mees, Aabrahami soost, Benjamini suguharust. 2. Jumal ei ole hüljanud oma rahvast, kelle tema on ette ära tunnud. Või kas te ei tea, mis Kiri ütleb Eeljust, kuidas tema Jumala ees kaebab Iisraeli pärast, üteldes: 3. „Issand, sinu prohvetid on nad tapnud ja sinu altarid maha kiskunud, ja mina olen üks üle jäänud, ja nemad tahavad võtta mu elu!“ 4. Aga mis ütleb temale Jumala vastus? „Mina olen enesele üle jättnud seitse tuhat meest, kes ei ole nõtkutanud põlvi Baali ees!“ 5. Samuti on ka siis praegusel ajal jääk üle jäänud armuvalikut mõõda. 6. Aga kui see on armust, siis ei ole see enam tegudest; muidu arm ei oleks arm. Aga

kui see on tegudest, siis ei ole see enam arm; muidu tegu ei oleks enam tegu. 7. Mis nüüd? Mida Iisrael taotleb, seda ta ei ole saavutanud; ent äravalitud on selle saavutanud ja teised on paadunud, 8. nõnda nagu on kirjutatud: „Jumal on neile annud uimuse vaimu, silmad mitte nägema ja kõrvad mitte kuulma tänapäevani!“ 9. Ja Taavet ütleb: „Nende laud saagu neile püüdepaclaks ja löksuks ja pahanduseks ja kättemaksuks!“ 10. Nende silmad saagu pimedaks, et nad ei näeks, ja murra nende selg kõveraks jäädavalt!“

11. Ma ütlen nüüd: Ega nad ole komistanud selleks, et langeda? Ei sugugi mitte! Vaid nende eksimise läbi tuleb pääste paganale, et paganad teeksid neid kadedaks. 12. Aga kui nende eksimine on maailma rikkus ja nende kahju paganate rikkus, saati siis nende täisarv!

Paganad liituvad Jumala rahvaga otsegu poolehoidu püüdes külge

13. Mina aga kõnelen teile, paganale! Sest sedavõrd kui ma olen paganate apostel, austan ma oma ametit, 14. et võiksin kuidagi õhutada neid, kes on mu liha ja veri, ja mõned nende seast päästa. 15. Sest kui juba nende hülgamine on maailma lepitus, mis on siis nende vastuvõtt muud kui surmuist ellusaamine? 16. Aga kui uudseviili on püha, siis on ka taigen püha; ja kui juur on püha, siis on ka oksad pühad.

17. Kui nüüd okstest mõned on ära murtud ja sina, kes olid metsõlipuu, oled jätkatud nende asemele ja oled ühes nendega osa saanud õlipuu mahlakast juurest, 18. siis ära kiitle okste vastu. Ja kui sa kiitled, siis mõtle, et sina ei kannu juurt, vaid juur kannab sind. 19. Sina ehk ütled nüüd: „Oksad on ära murtud, et mind külge jätkataks!“ 20. Õige küll! Uskmatuse pärast on nad ära murtud; aga sina püsid usu läbi.

Ära saa omas meeles suuteliseks, vaid karda! 21. Sest kui Jumal ei säästnud loodud oksa, ega ta sindki säästa! 22. Sellepärast vaata Jumala heldust ja valjust; valjust küll nende vastu, kes on langenud; aga heldust sinu vastu, kui sa püsid helduses, muidu sindki raiutakse maha! 23. Aga nemadki, kui nad ei jää uskmatusse, jätkatakse puu külge; sest Jumal võib nad jälle külge jätkata. 24. Sest kui sina loomulikust metsõlipuust oled ära lõigatud ja loomu vastu oled jätkatud väärõlipuu külge, saati siis, et nemad kui loodud oksad, jätkatakse iseeneste õlipuu külge.

Jumala eesmärgiks on arm kõigile

25. Sest mina ei taha, vennad, et teile jääks teadmatuks see saladus — et teie ei oleks eneste meelest targad — et Iisraelile osalt on tulnud paadumus, kuni paganate täisarv on läinud sisse, 26. ja kogu Iisrael päästetakse, nõnda nagu on kirjutatud: „Siionist tuleb päästja ja kõrvaldab Jaakobist jumalatuse. 27. Ja see on minu leping nendega, kui ma ära võtan nende patud!“ 28. Evangeeliumi poolest on nad küll vaenlased teie pärast, aga valiku poolest on nad armastatud esiisade pärast. 29. Sest Jumal ei võta tagasi oma armuande ja kutsumist! 30. Sest otsegu teie muiste olite Jumalale sõnakuulmatud, aga nüüd olete armu saanud nende sõnakuulmatuse läbi, 31. nõnda on nüüd ka nemad sõnakuulmatud, et ka nemad nüüd teile osaks saanud armu kaudu saaksid armu. 32. Sest Jumal on kõik inimesed kinni pannud sõnakuulmatuse alla, et ta armu annaks kõikidele.

33. Oh seda Jumala rikkuse ja tarkuse ja tunnetuse sügavust! Kui väljauurimatud on tema kohtumõistmised ja äraarvamatud tema teed! 34. Sest kes on ära tunnud Issanda meele? Või kes on olnud tema nõuandja? 35. Või kes on temale midagi enne annud, et temale

32 Lk. 2, 34. 33 Js. 8, 14; 28, 16; Mt. 21, 42-44. 1 p. 9, 3. 3 p. 9, 31 i. 4 Mt. 5, 17; Jh. 3, 18; Ap. 13, 39; Hc. 8, 13. 5 3 Mo. 18, 5. 6 5 Mo. 30, 11 j. 8 5 Mo. 30, 14; Js. 46, 13; 9 Mt. 10, 32; Lk. 12, 8; 2 Ko. 4, 5. 10 L. 116, 10. 11 Js. 28, 16. 12 Ap. 10, 34; 15, 9; 13 Jh. 3, 5; Ap. 2, 21. 15 Js. 52, 7. 16 Js. 53, 1. 17 Jh. 17, 20. 18 L. 19, 5; 19 5 Mo. 32, 21. 20 Js. 65, 1. 21 Js. 65, 2. 1 L. 94, 14; Jr. 31, 37; Fi. 3, 5; 2 1 Ku. 19, 10, 14. 4 1 Ku. 19, 18. 5 p. 9, 27. 6 5 Mo. 9, 4 j.

7 p. 9, 31. 8 5 Mo. 29, 3; Js. 29, 10. 9 L. 69, 23 j. 11 Ap. 13, 46. 12 5. 25 j; Ho. 2, 1. 14 1 Ti. 4, 16. 17 Ee. 2, 11 j. 18 Lk. 13, 4, 22. 19 Jh. 15, 2, 4; Hc. 3, 14; 10, 38 j. 23 5 Mo. 30, 1 j; 2 Ko. 3, 16. 25 Lk. 21, 24; Jh. 10, 16. 26 L. 14, 7; Js. 27, 9; 59, 20; Mt. 23, 39. 27 Jr. 31, 33 j. 29 1 Ti. 2, 13. 30 L. 145, 9; Ga. 3, 22, 1 Ti. 2, 4. 33 p. 9, 23; 10, 12; 11, 17; 7 L. 36, 7; Js. 45, 15. 34 11. 15, 8; Ja. 40, 13; Jr. 23, 18; Ko. 2, 16.

peaks jälle tasutama? 36. Sest tema seest ja tema läbi ja tema poole on kõik asjad. Temale olgu au igavesti! Aamen.

Uus elu

12. Mina manitsen teid nüüd, vennad, Jumala suure südamliku halastuse tõttu andma oma ihud elavaks pühaks ja Jumala meelepäraseks ohvriks. See olgu teie mõistlik jumalateenistus. 2. Ja ärge saage selle maailma sarnaseks, vaid muutuge teiseks oma meele uuendamise teel, et te uuriksite, mis on Jumala hea ja meelepärane ja täieline tahtmine.

Vaimuannete õigest kasutamisest

3. Sest selle armu läbi, mis mulle on antud, ma ütlen teile igauhele, et ta ei mõtleks üleolevalt selle kohta, mida tuleb mõelda, vaid mõtleks nõnda, et saaks arukaks sedamööda, kuidas Jumal igauhele usu mõõdu on jaganud. 4. Sest otsegu meil ühes ihus on palju liikmeid, aga kõigil liikmeil ei ole sama töö, 5. nõnda oleme meiegi paljud üks ihu Kristuses, aga üksikult igaüks üksteise liikmed. 6. Aga meil on armu mõõda, mis meile antud, mõnesuguseid armuandeid: olgu prohvetliku kuulutamise anne, mis toimugu usu mõõtu mõõda; 7. olgu hoolekanne, mis toimugu hoolekandemise; olgu keegi õpetaja, siis toimugu ta õpetamisametis; 8. manitseb keegi, siis ta olgu manitsemisametis; kes teistele annetab, andku siira südamega; kes teisi juhatab, olgu hoolas; kes vaesid hooldab, tehku seda rõõmuga.

Kristliku elu juhised

9. Armastus ärge olgu silmakirjalik. Hoiduge kurjast eemale, kiinduge heasse! 10. Olge vennarmastuse poolest hellasüdamelised üksteise vastu; vastastikuses austamises jõudke üksteisest ette! 11. Ärge olge viitsimatud hoolsuses;

olge tulised vaimus; teenige Issandat! 12. Olge rõõmsad lootuses, kannatlikud ahastuses, püsivad palves! 13. Võtke osa pühade puudusest; püüdke olla külalislahked. 14. Önnistage neid, kes teid taga kiusavad! Önnistage ja ärge needke! 15. Olge rõõmsad rõõmsatega, nutke nutjatega! 16. Mõtelge ühesuguselt üksteise suhtes! Ärge nõudke kõrgeid asju, vaid hoiduge madaluse poole; ärge olge eneste meelest targad! 17. Ärge tasuge ühelegi kurja kurjaga; mõtelge ikka sellele, mis hea on kõigi inimeste suhtes! 18. Kui võimalik on ja niipalju kui teist oleneb, pidage rahu kõigi inimestega. 19. Ärge makske ise kätte, armsad, vaid andke maad Jumala vihale, sest on kirjutatud: „Minu käes on kättemaks, mina tasun kättele ütleb Issand.“ 20. „Kui nüüd sinu vaenlasel on nälj, sööda teda; kui tal on janu, jooda teda; sest seda tehes sa kogud tuliseid süsi tema pea peale!“ 21. Ära lase kurjal võitu saada enese üle, vaid võida sina kuri ära heaga!

Valitsejaile alistumisest

13. Iga hing olgu allahetlik valitsemas olevaile ülemustele; sest ülemust ei ole muud kui Jumalalt; kus neid on, seal on nad Jumala poolt seatud. 2. Kes nüüd ülemusele vastu paneb, see paneb vastu Jumala korrale; aga kes vastu panevad, saadavad eneste peale nuhtluse. 3. Sest valitsejad ei ole hirmuks headele tegudele, vaid kurjadele. Kui sina aga ei taha tunda hirmu ülemuse ees, siis tee head, ja siis sa saad temalt kiitust. 4. Sest tema on Jumala teener sinu heaks; aga kui sa kurja teed, kardad, sest ta ei kanna mõõka asjata; ta on Jumala teenija, kättemaksja nuhtluseks sellele, kes kurja teeb. 5. Siis on tarvis olla allahetlik, mitte ainult nuhtluse, vaid ka südamerunnistuse pärast. 6. Sellepärast makske ka makse; sest nemad on Jumala sulased, kes selleks

peavad oma ametit. 7. Tasuge kõigile, mis teie kohus on: maksu, kellele maksu; tolliraha, kellele tolliraha; kartust, kellele kartust; au, kellele au tuleb anda!

Vennalikust armastusest

8. Ärgu olgu teil midagi kellegagi võlgu, kui et te üksteist armastate, sest kes teist armastab, on käsu täitnud. 9. Sest käsk: „Sa ei tohi abielu rikkuda; sa ei tohi tappa; sa ei tohi varastada; sa ei tohi ülekohut tunnistada; ja iga teine käsk on kokku võetud sellesse sõnasse: „Armasta oma ligimest nagu iseennast!“ 10. Armastus ei tee ligimesele kurja; siis on armastus käsu täitmine.

Kristuse päev hoidab

11. Ja seda tehke sellepärast et te teate tunni juba käes olevat unest üles ärgata; sest nüüd on meie pääste lähedal kui siis, kui me usklikuks saime. 12. Öö on möödumas, aga päev on lähedal. Siis heitkem enestest ära pimeduse teod ja varustagem valguse relvadega! 13. Elagem ausasti nagu päeva ajal, mitte öistes pidutsemistes ega joominguis, mitte kiimaluses ega iharuses, mitte riis ega kadeduses, 14. vaid varustuge Issanda Jeesuse Kristusega ja ärge muutke liha eest hoolitsemist himude ärritamiseks!

Nõdrausuliste kohtlemisest

14. Usu poolest nõrgale olge vastutulelikud ilma vaidlust alustamata arvamise kohta. 2. Mõni usub, et ta võib süüa kõike, aga kes on nõrk, sööb taimetoitu. 3. Kes sööb, ärge pidagu halvaks seda, kes mitte ei söö; ja kes ei söö, ärge mõistku hukka seda, kes sööb; sest Jumal on tema vastu võtnud. 4. Kes oled sina, et sa mõistad hukka teise sulase? Tema seisab või langeb iseenese isandale. Aga tema jääb seisma, sest Jumal võib

teda püsti hoida. 5. Mõni arvab üht päeva paremaks teisest, aga teine peab kõik päevad ühesuguseks. Igaüks olgu enese mõttes kindel oma veendumuses. 6. Kes paneb tähele päeva, paneb seda tähele Issandale; ja kes sööb, sööb Issandale, sest tema tänab Jumalat; ja kes mitte ei söö, jääb söömata Issandale ning tänab Jumalat. 7. Sest keegi meist ei ela iseenesele ja keegi meist ei sure iseenesele. 8. Sest kui me elame, siis elame Issandale, ja kui me sureme, siis sureme Issandale. Kas me siis elame või sureme, oleme Issanda omad! 9. Sest Kristus suri selleks ja sai jälle elavaks, et ta oleks nii surnute kui ka elavate Issand. 10. Aga sina, miks sa mõistad kohut oma venna üle? Või sina teine, miks sa paned oma venna halvaks? Meid kõiki ju seatakse Jumala kohtuäärje ette. 11. Sest on kirjutatud: „Nii tõesti kui ma elan, ütleb Issand, minu ees peab nõtkuma iga põlv ja iga keel peab tunnustama Jumalat!“ 12. Nõnda tuleb meil igauhel anda aru iseenesest Jumalale.

13. Ärgem siis enam mõistkem kohut üksteise üle, vaid pigemini otsustagem hoiduda saamast vennale komistuseks ja pahanduseks. 14. Ma tean ja olen veendunud Issandas Jeesuses, et midagi ei ole ebapüha iseenesest, vaid on ebapüha üksnes sellele, kes midagi peab ebapühaks. 15. Aga kui sinu vend saab nukraks roa pärast, siis ei käi sina enam armastuse järele. Ära saada hukka oma roaga seda, kelle eest Kristus on surnud. 16. Sellepärast ärge saagu hea, mis teil on, pilgatavaks. 17. Sest Jumala riik ei ole mitte söömine ega joimine, vaid õigus ja rahu ja rõõm Pühas Vaimus. 18. Sest kes neis asjus orjab Kristust, see on Jumalale meelepärane ja kõlvuline inimestele. 19. Siis taotelgem nüüd seda, mis läheb tarvis rahuks ja vastastikuseks paranduseks. 20. Ära riku roa pärast

1 p. 6, 13; 1 Pe. 2, 5. 2 Hf. 4, 23; 5, 10. 17. 3 1 Ko. 12, 11; Ef. 4, 7. 4 1 Ko. 12, 12. 5 1 Ko. 12, 27; Ef. 4, 25. 6 1 Ko. 12, 4. 7 1 Pe. 4, 10. 8 Mt. 6, 3; 2 Ko. 8, 2; 9, 7. 9 Am. 5, 15; 1 Ti. 1, 5. 10 Fl. 2, 3; 2 Pe. 1, 7. 11 1 Im. 3, 15. 12 1 Te. 5, 17. 13 Hf. 13, 2. 14 Mt. 4, 44; Ap. 7, 59; 1 Ko. 4, 12. 15 Lk. 35, 13. 16 p. 15, 5; 18, 5, 21. 17 1 Te. 5, 15. 18 Mk. 9, 50; Hf. 12, 14. 19 3 Mo. 19, 18; 5 Mo. 32, 35; Mt. 5, 39. 20 Op. 25, 21 j; Mt. 5, 44. 1 Op. 8, 15; Jh. 19, 11; 1 Ti. 3, 1. 3 1 Pe. 2, 13 j. 4 Lk. 82, 6.

7 Mt. 22, 21. 8 Ga. 5, 14; 1 Ti. 1, 5. 9 2 Mo. 20, 13 j; Mt. 19, 18. 10 Mt. 22, 40; 1 Ko. 13, 4. 11 Ef. 5, 14; 1 Te. 5, 6 j. 12 Hf. 5, 11; 1 Jh. 2, 8. 13 Lk. 21, 34; Hf. 5, 18; Jk. 3, 14. 14 Ga. 3, 27; Kl. 3, 10. 1 p. 15, 1; 1 Ko. 8, 9. 2 1 Mo. 1, 29; 9, 3. 3 Kl. 2, 16. 4 Mt. 7, 1; Jk. 4, 11 j. 5 Ga. 4, 10. 6 1 Ko. 10, 31. 7 2 Ko. 5, 15; Gn. 2, 20. 8 Gn. 2, 20; 1 Te. 5, 10. 9 Mt. 25, 31 j; Lk. 6, 37; Ap. 17, 31; 2 Ko. 5, 10. 10 Mt. 15, 11; Ap. 10, 15; 1 Ti. 4, 4 j; 1 Ti. 1, 15. 11 Jh. 45, 23. 12 Ga. 6, 5. 13 Mt. 15, 11; Ap. 10, 15; 1 Ti. 4, 4 j; 1 Ti. 1, 15. 14 Mt. 15, 11; Ap. 10, 15; 1 Ti. 4, 4 j; 1 Ti. 1, 15. 15 1 Ko. 8, 11 j. 16 1 Ti. 2, 5. 17 Lk. 17, 20; 1 Ko. 4, 20; 8, 8. 18 p. 12, 18; 15, 2. 19 s. 14.

Jumala teost! Kõik on küll puhas, aga paha on see sellele inimesele, kes sööb pahandusega. 21. Hea on liha mitte süüa ja viina mitte juua, ja mitte teha seda, mis su vennale on komistuseks. 22. Usk, mis sul on, pea enesele Jumala ees. Önnis on see, kes iseennast ei mõista hukka selles, mida ta peab õigeks; 23. aga kui keegi kõheldes sööb, siis on ta hukka mõistetud, sest see ei tule usust. Aga kõik, mis ei ole usust, on patt!

15. Aga meie, kes oleme tugevad, peame kandma jõuetumate nõrkusi ega tohi elada iseeneste meele heaks. 2. Igaüks meist olgu ligimesele meelepärane tema heaks, et teda parandada. 3. Sest Kristuski ei elanud enese meele heaks, vaid nõnda nagu on kirjutatud: „Nende teotamised, kes sind teotavad, on langenud minu peale!“ 4. Sest mis iganes enne on kirjutatud, on kirjutatud meile õpetuseks, et meil kannatlikkuse ja Kirja troosti kaudu oleks lootust. 5. Aga kannatlikkuse ja troosti Jumal andku teile üksmeelt isekeskis Kristuse Jeesuse järele, 6. et te ühel meel ja ühe suuga austaksite Jumalat ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isal

Evangeelium paganatele

7. Sellepärast võtke vastu üksteist, nõnda nagu ka Kristus teid on vastu võtnud Jumala austuseks. 8. Sest ma ütlen, et Jeesus Kristus sai ümberlõikamise sulaseks Jumala tõe pärast, et kinnitada isadele antud tõotused, 9. aga et paganad ülistavad Jumalat tema halastuse pärast, nõnda nagu on kirjutatud: „Sellepärast ma tahan sind ülistada paganate seas ja laulda kiitust su nimele!“ 10. Ja taas ütlen: „Olge rõõmsad, paganad, ühes tema rahvaga!“ 11. Ja veel: „Kiitke Issandat, kõik paganad, ja ülistage teda, kõik rahvad!“ 12. Ja jälle ütlen Jesaja: „Jesse juur tuleb ja see, kes tõuseb

valitsema paganrahvaid; tema peale hakkavad paganad lootma!“ 13. Aga lootuse Jumal täitku teid kõige rõõmu ja rahuga usus, et teil oleks rohkesti lootust Püha Vaimu väes!

Avameelsusest apostli kirjas

14. Mu vennad, mina isiklikult olen teie suhtes veendunud selles, et teie isegi olete täis headust, täiderud kõige teadmise ja võite küll juhutada üksteist. 15. Ometi olen ma üsna julgesti mõnd teile kirjutanud, vennad, otsegu teile meele tuleks, selle armu pärast, mille Jumal mulle on annud selleks, 16. et ma oleksin Jeesuse Kristuse teenija paganate seas ja toimetaksin Jumala evangeeliumi püha teenistust, et paganad saaksid meelepäraseks ja Pühas Vaimus pühitsetud ohvriannetuseks. 17. Sellepärast ma tohin Kristuses Jeesuses kiidelda Jumala asjust. 18. Sest mina ei julge kõnelda millestki muust kui sellest, mis Kristus minu läbi paganate sõnakuulelikuks tegemiseks on korda saatnud sõna ja teoga 19. tunnustähtede ja imetegude väel, Püha Vaimu väel, nõnda et mina Jeruusalemast ja selle ümberkaudsest maast alates Illürikonini olen täide viinud Kristuse evangeeliumi kuulutamise; 20. kuna ma nõnda olen pidanud oma auks armuõpetust mitte kuulutada seal, kus Kristust juba on nimetatud, et ma ei ehitaks teiste rajatud alusele, 21. vaid nõnda nagu on kirjutatud: „Need, kellele ei ole temast midagi kuulutatud, saavad näha, ja need, kes ei ole kuulnud, mõistavad!“

Apostli isiklikest kavatsustest

22. See ongi see, mis mind mitu korda on takistanud teie juure tulemast. 23. Aga et mul nüüd ei ole neis paigus enam aset ja et ma nii mitu aastat väga olen igatsenud teie juure tulla, 24. siis ma ehk Hispaaniasse minnes tulen teie

juure, sest ma lootan teie kaudu matkates näha teid ja teie saatel jõuda sinna, niipea kui ma enne teie keskel ennast olen pisut rõõmustanud. 25. Aga nüüd ma lähen Jeruusalemma püha rahvast abistama. 26. Sest Makedoonia ja Ahhaia on heaks arvanud toime panna korjanduse neile, kes Jeruusalemmas elavate seas kehavad on. 27. Nemat on seda heaks arvanud ja nad on ka nende võlgasid. Sest kui paganad on osa saanud nende vaimulikest andidest, siis on ka nende kohus neid aidata ihulike andidega. 28. Kui ma siis selle asja olen toimetanud ja neile selle saavutuse ustavalt kätte saatnud, tahan ma teie kaudu minna Hispaaniasse. 29. Aga ma tean, kui ma teie juure tulen, et ma siis tulen Kristuse täie õnnistusega.

30. Ent mina manitsen teid, vennad, meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi ja Vaimu armastuse läbi, minuga ühes võidelda eestpalvetega minu eest Jumala poole, 31. et ma pääseksin uskmatu rahva käest Juudamaal ja et minu abistus Jeruusalemma heaks oleks armas pühade meelest, 32. et ma Jumala tahtel võiksin rõõmuga tulla teie juure ja teie keskel leida kosutust. 33. Aga rahu Jumal olgu teie kõikidega! Aamen.

Nimelised tervitused

16. Mina annan teie hooleks meie õe Foibe, kes on Kenkrea koguduse käsiline, 2. et te võtaksite teda vastu Issandas, nõnda nagu sobib pühadele, ja oleksite temale abiks kõiges, milles temal iganes teid on vaja. Sest tema on abiks olnud paljudele, ka mulle enesele. 3. Tervitage minu kaastöölisi Kristuses Jeesuses, Priskat ja Akvilat, 4. kes minu elu eest on pannud oma kaela tapavalmis, keda ei täna mitte mina üksi, vaid ka kõik paganate kogudused, 5. ja kogudust nende majas. Tervitage Epainetost, minu armast, kes oli esimene Aasias pöörduma

Kristuse poole. 6. Tervitage Maarjat, kes on palju vaeva näinud teie eest. 7. Tervitage Andronikost ja Juuniat, minu sugulasi ja kaasvange, kes on kuulsad apostlite hulgas ja kes enne mind on olnud Kristuses. 8. Tervitage Ampliat, mu armast Issandas. 9. Tervitage Urbanust, meie kaastöölisi Kristuses, ja mu armast Stahhust. 10. Tervitage Apellest, kes on läbi katsutud Kristuses. Tervitage Aristobulose perekonda. 11. Tervitage Heroodioni, minu sugulast. Tervitage Narkissose perekonna liikmeid, kes on Issandas. 12. Tervitage Trüfainat ja Trüfoosat, kes teevad tööd Issandas. Tervitage Persist, armast õde, kes on näinud palju vaeva Issandas. 13. Tervitage Ruufust, Issandas äravalituit, ja tema ema, kes on ka minu ema. 14. Tervitage Asünkritost, Flegonit, Hermest, Patrobast, Hermast ja vendi, kes on nende juures. 15. Tervitage Filologost ja Juuliat, Neereust ja tema õde ja Olümpat ja kõiki pühasid, kes on nende juures. 16. Tervitage üksteist püha suudlusega. Kõik Kristuse kogudused tervitavad teid.

17. Aga mina manitsen teid, vennad, pidama silmas neid, kes tekitavad lõhesid ja pahandust õpetuse vastu, mis te olete õppinud, ja tõmbuge neist tagasi. 18. Sest niisugused inimesed ei teeni mitte meie Issandat Jeesust, vaid oma kõhtu, ja petavad magusate sõnadega ja libedate kõnedega tõemeelsete südameid. 19. Sest teie sõnakuulmine on saanud kõigile teatavaks; seepärast ma rõõmustun teist, kuid tahan, et teie oleksite targad heale, aga kohtlased pahale. 20. Aga rahu Jumal tallab varsti saatana teie jalge alla. Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teiega! Aamen.

21. Teid tervitavad Timoteos, minu kaastööline, ja Luukius ja Jaason ja Sosipatros, minu sugulased. 22. Mina, Tertius, kes ma selle kirja olen kirjutanud, tervitan teie Issandas. 23. Teid tervitab

21. 1 Ko. 8, 13. 23. Ti. 1, 15; He. 11, 6. 1 p. 14, 1; 2 Ko. 9, 22. 2 p. 14, 19; 1 Ko. 9, 19; 10, 24, 33. 3 L. 69, 10; Ja. 53, 4. 4 p. 4, 23; 1 Ko. 10, 11. 5 L. 133, 1; Fi. 3, 16. 8 Mt. 15, 24; Ap. 3, 25. 9 p. 11, 30; L. 18, 50. 10 5 Mo. 32, 43. 11 L. 117, 1. 12 Ja. 11, 10; Ilm. 5, 5. 15 p. 1, 5; 12, 3. 16 p. 11, 13; Fi. 2, 17. 18 p. 1, 5; 2 Ko. 2, 5. 19 Mk. 16, 17. 20 2 Ko. 10, 15. 21 Ja. 52, 15. 22 p. 1, 13. 23 p. 1, 10. 24 1 Ko. 16, 6.

25 Ap. 18, 21; 19, 21; 20, 22. 26 1 Ko. 16, 1; 2 Ko. 8, 1; 9, 2, 12. 27 p. 9, 4; 1 Ko. 9, 11. 28 p. 1, 11. 29 2 Ko. 1, 11; Fi. 1, 27; 2 Te. 3, 1. 30 p. 16, 20; 2 Ko. 13, 14. 31 Ap. 18, 22; 26. 1 Ko. 16, 19; 2 Ti. 4, 19. 5 1 Ko. 16, 15, 19. 7 2 Ko. 8, 23. 13 Mk. 15, 21. 16 1 Ko. 16, 20. 17 Mt. 7, 15; Ti. 3, 10. 18 Hs. 13, 18; Fi. 3, 19; Kl. 2, 4. 19 p. 1, 8. 1 Ko. 14, 20. 20 p. 15, 33. 21 Ap. 16, 1; 19, 22; 20, 4; Fi. 2, 19. 23 Ap. 19, 22; 1 Ko. 1, 14.

1 KORINTLASTELE 1

Gaajus, kes on olnud külalislahke minule ja kõigele kogudusele. Teid tervitab Erastos, linna laekur, ja vend Kvartus. [24. Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teie kõikidega! Aamen.]

Jumala ülistus

25. Ent sellele, kes teid võib kinnitada minu evangeeliumi ja Jeesuse Kristuse

jutluse järele selle saladuse ilmutust mõõda, mis on olnud igavesest ajast varjul, 26. aga nüüd on saanud avalikuks ja on prohvetite kirjade kaudu igavese Jumala käsul tehtud teatavaks kõigile rahvastele usu sõnakuulelikkuse saavutamiseks — 27. ainsale targale Jumalale, Jeesuse Kristuse läbi, temale olgu au ajastute ajastuteni! Aamen.

PAULUSE ESIMENE KIRI KORINTLASTELE

Tervitus ja tänu

1. Paulus, Jumala tahtel kutsutud Kristuse Jeesuse apostel, ja vend Soostenes 2. Korintoses olevale Jumala kogudusele, pühitsetuile Kristuses Jeesuses, kutsutud pühadele, ühes nende kõikidega, kes appi hüüavad meie Issanda Jeesuse Kristuse nime kõigis nende ja meie paigus. 3. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt.

4. Ma tänan alati oma Jumalat teie pärast selle Jumala armu eest, mis teile on antud Kristuses Jeesuses, 5. et te olete kõiges saanud rikkaks tema sees igasuguses õpetuse sõnas ja igasuguses tunnetuses, 6. sedamööda nagu tunnistus Kristusest on kinnitatud teie sees, 7. nõnda et teil ei ole puudu ühestki armuandest ja ootate meie Issanda Kristuse ilmumist, 8. kes ka teid tahab kinnitada otsani, et te võiksite olla laitmatud meie Issanda Jeesuse Kristuse päeval. 9. Jumal on ustav, kelle läbi te olete kutsutud tema Poja Jeesuse Kristuse, meie Issanda osadusse.

Lõhenemine koguduses

10. Aga ma manitsen teid, vennad, meie Issanda Jeesuse Kristuse nime läbi, et

te kõik ühtviisi räägiksite ja et ei oleks lõhesid teie seas, vaid et oleksite kokku liidetud samas meeles ja samas mõttes. 11. Sest ma olen Kloe pererahvalt teist, mu vennad, saanud kuulda, et teie seas on riidlemisi. 12. Ma räägin sellest, et teie seast igaüks räägib omaviisi; üks: „Mina olen Pauluse poolt!“ teine: „Mina olen Apollose poolt!“ kolmas: „Mina olen Keefase poolt!“ ja neljas: „Mina olen Kristuse poolt!“ 13. Kas Kristus on jaotatud mitmeks? Kas Paulus lõi risti teie eest? Või ristiti teid Pauluse nimesse? 14. Ma tänan Jumalat, et ma kedagi muud teie seast ei ole ristinud kui üksnes Krispose ja Gaajuse, 15. et keegi ei saaks ütelda, ma olevat ristinud iseene nimesse. 16. Siiski ma ristin ka Stefanase pere; muud kedagi ma ei tea ristinud olevat. 17. Sest Kristus ei läkitanud mind ristima, vaid armu-õpetust kuulutama, mitte sõna tarkuses, et Kristuse risti ei tehtaks tühiaks.

Risti vägi

18. Sest sõna ristist on jõledus neile, kes hukka lähevad, aga meile, kes päästetakse, on see Jumala vägi. 19. Sest on kirjutatud: „Mina kaotan tarkade tarkuse ja teen tühjaks mõistlike

1 KORINTLASTELE 1, 2, 3

mõistusel!“ 20. Kus on targad? Kus kirjatundjad? Kus sellesinase ajastu arutlejad? Eks Jumal ole selle maailma tarkuse teinud jõleduseks? 21. Sest maailm Jumala tarkuses ei õppinud tundma Jumalat tarkuse kaudu ja seepärast oli Jumalale meelepärast jõleda jutluse kaudu päästa need, kes usuvad. 22. Sest juudid nõuavad tunnustähti ja kreeklased otsivad tarkust, 23. aga meie kuulutame ristilöödud Kristust, kes on juutidele pahandus ja paganaile jõledus, 24. kuid neile nende seast, kes on kutsutud, niihästi juutidele kui kreeklastele, me kuulutame Kristust, Jumala väge ja Jumala tarkust. 25. Sest mis jõe on Jumala ees, on targem kui inimesed, ja mis nõder on Jumala ees, on vägevam kui inimesed.

26. Vaadake ometi, vennad, oma kutsumist, et mitte palju tarku liha poolest, mitte palju vägevaid, mitte palju suursuguseid, 27. vaid mis on jõe maailma ees, selle on Jumal valinud, et tema teeks häbi tarkadele; ja mis on nõder maailma ees, selle on Jumal valinud, et tema teeks häbi sellele, mis on vägev; 28. ja mis maailma ees on halvast soost ja põlatud, selle on Jumal valinud, selle, mis midagi ei ole, et teha tühjaks seda, mis midagi on, 29. et ükski liha ei kiitleks Jumala ees. 30. Ent temast on teie olemine Kristuses Jeesuses, kes on saanud meile tarkuseks Jumalalt ja õiguseks ja pühituseks ja lunastuseks, 31. et oleks nõnda, nagu on kirjutatud: „Kes kiitleb, see kiideldu Issandast!“

Inimlik tarkus ja Jumala ilmutus

2. Ka mina, kui ma tuln teie juure, vennad, ei tulnud mitte kõne või tarkuse hiilgega teile kuulutama Jumala tunnistust. 2. Sest ma ei arvanud teie seas mitte midagi muud teadvat kui vaid Jeesust Kristust, ja teda kui ristilöödud. 3. Ja mina olin teie juures nõtruses ja

kartuses ja suures väristuses. 4. Ja minu kõne ja minu jutlus ei olnud inimliku tarkuse meelitavais sõnus, vaid Vaimu ja väe osutamises, 5. et teie usk ei oleks inimeste tarkuses, vaid Jumala väes.

6. Ent me kuulutame tarkust täiuslike seas, aga mitte selle maailma ega selle ajastu ülemate tarkust, kes hävivad, 7. vaid me kuulutame Jumala salajas olevat ja varjatud tarkust, mis Jumal on ette määranud enne maailma-ajastute algust meie auks, 8. mida ükski selle maailma ülemaist ei ole tunnud; sest kui nad seda oleksid tunnud, ei oleks nad au Issandat risti löönud, 9. vaid nõnda nagu on kirjutatud: „Mida silm ei ole näinud ja kõrv ei ole kuulnud ja mis inimese südamesse ei ole tõusnud, mis Jumal on valmistanud neile, kes teda armastavad!“

10. Ent Jumal on selle meile ilmutanud Vaimu läbi; sest Vaim uurib kõik asjad, ka Jumala sügavused. 11. Sest kes inimesist teab seda, mis on inimeses, kui aga inimese vaim, kes temas on? Samuti ei tea ka ükski, mis on Jumalas, kui aga Jumala Vaim. 12. Aga meie ei ole saanud maailma vaimu, vaid Vaimu, kes on Jumalast, et teaksime, mis Jumal meile armust on annud, 13. ja seda me ka räägime mitte sõnadega, mida õpetab inimlik tarkus, vaid mida õpetab Vaim, ja seletame vaimseid asju vaimsetega.

14. Aga maine inimene ei võta seda vastu, mis on Jumala Vaimust; sest see on temale jõledus ja ta ei või sellest aru saada, sellepärast ei seda tuleb ära mõista vaimsest. 15. Aga vaimulik inimene mõistab kõik ära, ent teda ennast ei mõista ükski ära. 16. Sest kes on Issanda meele ära tunnud, et temale nõu anda? Aga meil on Kristuse meel!

Lahkmeel on hukkamõistetav

3. Ka mina, vennad, ei võinud teile rääkida kui vaimulikele, vaid kui lihalikele, kui väetimaile lastele Kristuses.

25 Ef. 1, 9; 3, 5-9. 26 p. 1, 5; 2 Ti. 1, 10. 27 1 Ti. 1, 17; Ju. 5, 25. 28 p. 6, 11; Ap. 9, 14.
3 Ro. 1, 7. 4 Ef. 1, 15 j. 6 Ro. 1, 16. 7 Ti. 2, 13. 8 Fl. 1, 6; 1 Te. 3, 13; 5, 23.
9 Jh. 15, 5; 1 Te. 5, 24. 10 Ro. 15, 5 j; Fl. 2, 23; 16. 12 p. 3, 4; Jh. 1, 42; Ap. 18, 24-27.
14 Ap. 18, 8; Ro. 16, 23. 16 p. 16, 15-17. 17 p. 2, 4; Mt. 28, 19; Jh. 4, 2. 18 Ro. 1, 16;
2 Ko. 4, 3. 19 Js. 29, 14.

20 Li. 12, 17. 21 Mt. 11, 25. 22 Mt. 12, 38; Jh. 4, 48; Ap. 17, 18, 32. 23 p. 2, 14; Mt. 11, 6;
Ro. 9, 32. 24 s. 18; Kl. 2, 3. 26 Mt. 11, 25; Jh. 7, 48; Jk. 2, 1 j. 29 Ro. 3, 27; Ef. 2, 9. 30 Jr. 23, 5 j;
Jh. 17, 19; 2 Ko. 5, 21. 31 Jr. 9, 22 j; 2 Ko. 10, 17. 1 p. 1, 17. 2 Ga. 6, 14. 3 Ap. 18, 19;
2 Ko. 10, 1, 10. 4 s. 1; 2 Pe. 1, 16. 5 Ef. 1, 17, 19; 1 Te. 1, 5. 7 L. 51, 8; Ro. 16, 25.
8 Lk. 23, 34; Jk. 2, 1. 9 Ja. 6, 3. 10 Mt. 13, 11. 14 p. 1, 23; Jh. 8, 47. 15 1 Jh. 2, 20.
16 Js. 40, 13; Ro. 11, 34. 1 Jh. 16, 12.

2. Ma jootsin teile piima ega annud tahket rooga; sest seda te ei talunud sellal ega talu veel praegugi. 3. Te olete ju alles lihalikud. Sest kui teie seas on kadedust ja riidu, üks te siis ole lihalikud ja üks te käitu inimeste taoliselt? 4. Sest kui üks ütleb: „Mina olen Pauluse poolt!“ ja teine: „Mina olen Apollose poolt!“ üks te siis ole nagu inimesed kunagi?

5. Mis on siis Apollos? Või mis on Paulus? Mis muud kui käsilised, kellede kaudu te olete saanud usklikuks, ja sedamööda, kuidas Issand kummalegi on annud. 6. Mina istutasin, Apollos kastis, aga Jumal laskis kasvada. 7. Nõnda ei ole siis midagi see, kes istutab, ega see, kes kastab, vaid Jumal, kes laseb kasvada. 8. Aga istutaja ja kastja on ühesugused; kuid kumbki saab oma palga omatööjärele. 9. Sest me oleme Jumala kaastöölised, teie olete Jumala põllumaa ja Jumala chitus.

Õpetaja vastus

10. Jumala armu järele, mis minule on antud, olen ma kui tark hooneehitaja pannud aluse, ja teine chitab selle peale; aga igaüks vaadaku, kuidas tema selle peale ehitab. 11. Sest teist alust ei või keegi panna kui see, mis juba on pandud, see on Jeesus Kristus! 12. Aga kui keegi sellele alusele chitab hoone kullast, hõbedast, kalliskividest, puust, heintest, õlest, 13. siis saab igaühe töö avalikuks; sest selle teeb selgeks Issanda päev, sest see saab tules ilmsiks ja tuli ise katsub läbi igaühe töö, missugune see on. 14. Kui kellegi töö, mis tema sellele alusele on ehitanud, jääb püsima, siis ta saab palga; 15. aga kui kellegi töö põleb ära, siis ta saab sellest kahju; kuid tema ise pääseb, aga ometi otsegu läbi tule.

16. Eks te tea, et te olete Jumala tempel ja et Jumala Vaim elab teie sees? 17. Kui keegi rikub Jumala templi, siis Jumal rikub tema; sest Jumala tempel on püha ja seesama olete teie.

18. Ärgu ükski ennast petku! Kui keegi teie seast arvab enese targa olevat selles maailmas, siis ta saagu jõledaks, et ta saaks targaks. 19. Sest selle maailma tarkus on jõledus Jumala ees. Sest on kirjutatud: „Tema tabab tarku nende kavaluses!“ 20. Ja jälle: „Issand tunneb tarkade mõtlemised, et need on tühisid!“ 21. Ärgu siis ükski kiideldu inimestest! Sest kõik on teie pärast, 22. olgu Paulus, olgu Apollos, olgu Keefas, olgu maailm, olgu elu, olgu surm, olgu praegused asjad, olgu tulevased asjad, kõik on teie pärast; 23. aga teie olete Kristuse pärast ja Kristus on Jumala pärast!

Apostli vastus Jumala ees

4. Nõnda pidagu meid igaüks Kristuse sulaseiks ja Jumala saladuste majapidajaks. 2. Ent majapidajailt nõutakse sel juhul kõigepealt, et igaüks leitaks ustav olevat. 3. Aga minule ei tähenda see midagi, et teie või mõni inimlik kohtupäev minu üle kohut mõistate; ja mina isegi ei mõista kohut enese üle. 4. Sest mina ei tea enesel ühtki süüd olevat; aga sellega ei ole ma veel õigeks mõistetud. Sest Issand on see, kes minu üle kohut mõistab. 5. Sellepärast ärge mõistke ühtki kohut enneaegu, enne kui Issand tuleb, kes ka pimeduse salajased asjad toob valge ette ja südame teie nõud teeb avalikuks; ja siis saab igaüks kiituse Jumalalt.

6. Seda olen mina, vennad, tähendanud enese ja Apollose kohta teie pärast, et te meist õpiksite — mitte üle selle, mis on kirjutatud —, et keegi teist ei uhkustaks teise vastu. 7. Sest kes eesõigustab sind? Ja mis on sinul, mida sina ei oleks saanud? Aga kui sa selle oled saanud, mis sa siis kiitled, otsegu ei oleks sa seda mitte saanud? 8. Juba te olete täis söönud, juba olete saanud rikkaks; te olete saanud kuningaiks ilma meieta. Kui te ometi tõesti oleksite kuningad, et ka meie

võiksite ühes teiega olla kuningad! 9. Sest mulle näib, et Jumal meid, apostleid, on asetanud viimseiks, otsegu surmamõistetuiks; sest me oleme saanud silmameks maailmale, nii inglitele kui ka inimestele; 10. meie oleme ogarad Kristuse pärast, aga teie olete arukad Kristuses; meie oleme nõdrad, aga teie olete tugevad; teie ausad, aga meie autumad. 11. Praeguse hetkenigi kannatame nälga ja janu ja oleme alasti, ja meid peksetakse rusikatega ja meil ei ole kuskil asu. 12. Ja me näeme vaeva tööd tehes oma kätega; kui meid sõideldakse, siis me õnnistame; kui meid taga kiudatakse, siis me kannatame ära; 13. kui meid sõimatakse, siis me räägime lahkesti. Me oleme saanud otsegu maailma pühkimeks ja kõikide roistuks tänapäevani.

Isalik nõuame ja manitsus

14. Mina ei kirjuta seda teie häbitamiseks, vaid noomin teid kui oma armsaid lapsi. 15. Sest ehkki teil oleks kümme tuhat kasvatajat Kristuses, ometi ei ole teil mitut isa, sest mina sünnitasin teid evangeliumi läbi Kristuses Jeesuses. 16. Sellepärast ma manitsen teid: Võtke mind eeskujuks! 17. Otse sellepärast ma läkitasin teile Timoteose, kes on mu armas ja ustav poeg Issandas. Tema tuleb teile meele minu teed, mida ma käin Kristuses Jeesuses, nõnda nagu ma igal pool koguduses õpetan. 18. Mõned on hakanud suurstama, otsegu ma ei tulekski teie juure. 19. Aga ma tulen varsti teie juure, kui Issand tahab, ja siis saan selgusele mitte suurstajate sõnade, vaid väe kohta! 20. Sest Jumala riik ei ole mitte sõnades, vaid väes! 21. Mis te tahate: kas pean tulema teie juure vitsaga või armastuse ning tasase vaimuga?

Ebakõlbelisest olukorrast koguduses

5. Üldse kuulduv teie seas olevat hoorust ja niisugust hoorust, millist ei

leidu paganategi seas, et kellelgi on oma isa naine. 2. Ja te olete pealegi suuresed ega ole pigemini saanud kurvaks, et see, kes niisuguse teo on teinud, lükatakse teie seast välja. 3. Aga mina, ehk ma küll olen ihulikult eemal, aga vaimus siiski ligi, olen otsegu teie juures viibides omalt poolt juba otsustanud, et see, kes niisuguse teo on teinud — 4. pärast seda kui teie ja minu vaim ühes meie Issanda Jeesuse väga on kokku saanud — 5. Issanda Jeesuse nimel üle antaks saatanaale liha hukkamiseks, et ta vaim päästetaks Issanda päeval.

6. Teie kiitlemine ei ole hea. Eks te tea, et pisut haputaignat teeb kogu taigna hapuks? 7. Pühkige välja vana haputaigna, et oleksite uus taigen, nõnda nagu te oletegi hapnemata. Sest ka meie paasatall Kristus on tapetud. 8. Siis pidagem pühi, mitte vana haputaignaga, mitte pahede ega kurjuse haputaignaga, vaid puhtuse ja tõe hapnemata taigana.

9. Ma kirjutasin oma kirjas, et teil ärgu olgu tegemist hoorajatega, 10. muidugi mitte üldiselt selle maailma hoorajatega ja ahnetega ja riisujatega ja ebajumala kummardajatega, sest muidu te peaksite minema ära maailmast. 11. Aga praegu ma kirjutasin teile, et teil ärgu olgu midagi tegemist niisugusega, keda nime-tatakse vennaks ja kes on kas hooraja või ahne või ebajumala kummardaja või pilkaja või joodik või anastaja; niisugusega ärge ühes söögegi. 12. Sest kas minu asi on mõista kohut nende üle, kes on väljas? Eks te mõista kohut nende üle, kes on sees? 13. Ent nende üle, kes on väljas, mõistab Jumal kohut. Lükake siis kurjate-gija endi seast välja.

Kristlaste omavahelisest kohtushäimisest

6. Kuidas julgeb keegi teie seast, kui tal on tegemist teisega, käia kohut ülekohtuste juures ja mitte pühade juures? 2. Või kas te ei tea, et pühad

2 He. 5, 12 j; 1 Pt. 2, 2. 3 p. 1, 10 j; 11, 18. 4 p. 1, 12. 5 Ap. 18, 24, 27. 6 Ap. 18, 4, 11. 7 p. 4, 5; Ro. 2, 6. 8 p. 1, 10 j; 11, 18. 9 Mt. 13, 3 j; 17, 20. 10 p. 15, 10. 11 1 Pt. 2, 6. 12 p. 6, 19. 13 Ro. 8, 9; 2 Ko. 6, 16. 14 Ilm. 3, 17 j. 15 p. 15, 10. 16 p. 6, 19. 17 Mt. 16, 19; 17, 1. 18 Lk. 12, 42. 19 p. 15, 10. 20 Lk. 9, 41. 21 p. 11, 3. 22 Jh. 3, 27; Ro. 12, 6; Jk. 1, 17. 23 Ilm. 3, 17, 21. 24 Lk. 143, 2. 25 p. 3, 8; Mt. 7, 1. 26 Ro. 12, 3.

9 Ro. 8, 36; He. 10, 33. 10 p. 3, 18. 11 2 Ko. 11, 23 j. 12 p. 9, 15; Lk. 109, 28; Ap. 18, 3. 13 Ro. 12, 14; 1 Te. 2, 9; 2 Te. 3, 8. 14 He. 10, 33. 15 Ap. 18, 11; Ga. 4, 19. 16 p. 11, 1. 17 Ap. 19, 22; 1 Ti. 1, 2; 2 Ti. 1, 2. 18 Ap. 18, 21; Jk. 4, 15. 19 p. 2, 4; Lk. 17, 20; Ro. 14, 17 j. 20 Mo. 18, 7 j. 21 Kl. 2, 5. 22 Mt. 16, 19; 18, 18; 2 Ko. 13, 10. 23 1 Ti. 1, 20. 24 Ga. 5, 9. 25 2 Mo. 13, 7; 18, 53; 1 Pt. 1, 19. 26 2 Mo. 12, 3 j. 27 1 Te. 3, 6; 1 Ti. 3, 10; 2 Jh. 5, 10. 28 Mk. 4, 11. 29 5 Mo. 13, 5; 17, 7. 30 2 Th. 7, 22; Ilm. 3, 21.

mõistavad kohut maailma üle? Ja kui te mõistate kohut maailma üle, kas te siis ei kõlba otsuseid tegema kõige vähemais asjus? 3. Eks te tea, et kord me mõistame kohut inglitegi üle, miks siis mitte ajalikes asjus? 4. Kui teil nüüd on õiendusi ajalikes asjus, kas te siis seate kohtunikeks neid, kellel ei ole lugupidamist koguduses? 5. Seda ma ütlen teile häbiiks. Kas siis teie seas ei ole ühtainustki tarka, kes kohut mõistaks venna ja venna vahel? 6. Vaid vend käib kohut vennaga ja pealegi uskmata ees! 7. Juba seegi on üldse veaks teie seas, et te üksteisega kohut käite. Miks te pigemini ei kannata ülekohut? Miks te pigemini ei lase enestele kahju teha? 8. Vaid te teete ülekohut ja kahju, ja pealegi vendadele! 9. Või kas te ei tea, et ülekohtused ei päri Jumala riiki? Ärge eksige: hoorajad ja ebajumala kummardajad ja abielurikkujad ja salajased ropud ja poisipilastajad 10. ja vargad ja ahned, joodikud, pilkajad ja anastajad ei päri Jumala riiki! 11. Ja sellised olid teist mõningad; aga te olete puhtaks pestud, olete pühitsetud, olete õigeks tehtud Issanda Jeesuse Kristuse nimes ja meie Jumala Vaimuse.

Kõlvatu elu ei ole kristlase kohane

12. Kõike on mul luba teha, aga kõigest ei ole kasu; kõike on mul luba teha, aga miski ei tohi saada meelevalda minu üle. 13. Toit on kõhu jaoks ja köht on toidu jaoks, ja Jumal teeb lõpu nii ühele kui teisele. Aga ihu ei ole hooruse jaoks, vaid Issanda jaoks ja Issand ihu jaoks. 14. Ent Jumal on üles äratanud Issanda ja äratab üles ka meid oma väe läbi. 15. Eks te tea, et teie ihud on Kristuse liikmed? Kas peaksin siis võtma Kristuse liikmed ja tegema nad hoora liikmeiks? Ärgu seda sündigu! 16. Või te ei tea, et see, kes hoiab hoora poole, on temaga üks ihu? Sest „need kaks“, ütleb tema, „peavad olema üks liha!“ 17. Aga kes hoiab Issanda poole,

see on üks vaim temaga. 18. Põgenege hooruse eest! Iga patt, mida inimene iganes teeb, on väljaspool ihu, aga kes hoorab, teeb pattu omaenese ihu vastu. 19. Või te ei tea, et teie ihu on teie sees oleva Püha Vaimu tempel, kelle te olete saanud Jumalalt, ja et te ei ole iseeneste omad? 20. Sest te olete kalli hinnaga ostetud. Austage siis Jumalat oma ihus!

Abielu ja vallaspolve küsimus

7. Aga mis puutub sellesse, millest kirjutasite, siis mehele on hea naist mitte puudutada. 2. Kuid hooruspattude pärast olgu igal mehel oma naine ja igal naisel oma mees. 3. Mees täitku oma kohust naise vastu ja nõndasamuti ka naine mehe vastu. 4. Naisel ei ole meelevalda oma ihu üle, vaid mehel; ja nõndasamuti ei ole mehel meelevalda oma ihu üle, vaid naisel. 5. Ärge tõmbuge eemale üksteisest muidu kui ehk mõlemate tahtes mõneks ajaks, et oleksite vabad palveks, ja tulge jälle ühte, et saatan teid ei kiusaks teie taltumatus pärast. 6. Ent seda ma ütlen andes luba, mitte käskides. 7. Sest ma tahaksin, et kõik inimesed oleksid nõnda nagu minagi; aga igaühel on oma armuannet Jumalalt, ühel nõnda, teisel teisiti.

8. Ent ma ütlen vallalistele ja lesknaistele: neile on hea, kui nad jäävad nõnda nagu minagi. 9. Aga kui nad ei suuda endid talitseda, siis nad abiellugu, sest parem on abielluda kui himudes põleda.

10. Aga abielulistele ei käsi mina, vaid Issand, et naine ärgu mingi mehest lahku. 11. On aga keegi lahutatud, siis ta jäägu abielutuks või leppigu ära oma mehega. Ja mees ärgu hüljaku naist.

12. Aga muile ütlen mina, mitte Issand: Kui ühel vennal on uskmatu naine ja naine heal meel tahab elada temaga, siis ta ärgu hüljaku teda. 13. Samuti kui ühel naisel on uskmatu mees ja mees heal meel tahab elada temaga, siis ta ärgu

hüljaku meest. 14. Sest uskmatu mees on pühitsetud naise läbi ja uskmatu naine on pühitsetud mehe läbi, sest muidu oleksid teie lapsed rüvedad, aga nüüd on nad pühad. 15. Aga kui uskmatu pool lahku, siis ta lahkugu; niisuguseis asjus ei ole vend ega õde orjastatud; ent Jumal on meid rahus kutsunud. 16. Sest mis tead sina, naine, kas sa oma mehe päästad? Või mis tead sina, mees, kas sa oma naise päästad?

17. Ainult nõnda nagu Jumal on jaganud igaühele, nõnda nagu Issand on igaühe kutsunud, nõnda ta käitugu ja nõnda korraldan mina kõigis kogudustes. 18. On keegi kutsutud ümberlõigatuna, siis ärgu ta seda varjaku; on keegi kutsutud eesnahas, siis ärgu ta lasku ennast ümber lõigata. 19. Ümberlõikamine ei ole midagi ja eesnähk ei ole midagi, vaid tähtis on Jumala käskude pidamine. 20. Igaüks jäägu sellesse kutsesse, milles ta on kutsutud. 21. Kui sa oled kutsutud orjana, siis ära hooli sellest. Aga kui sa võid ka vabaks saada, siis kasuta pigemini seda. 22. Sest kes on kutsutud orjana Issandas, on Issandas vabakslastu; samuti, kes on kutsutud vabana, on Kristuse ori. 23. Teie olete kallilt ostetud, ärge saage inimeste orjaks! 24. Jäägu, vennad, igaüks Jumala ees sellesse, milles ta on kutsutud!

25. Ent neitsite kohta ei ole mul Issanda käsku, aga ma annan nõu otsegu see, kes Issandalt on saanud armu olla usaldusväärne. 26. Siis ma arvan eelseisva kitsikuse pärast hea olevat, et inimene jääb, nagu ta on. 27. Kui sa oled naisega seotud, siis ära püüa vabaneda; kui oled vallaline, siis ära otsi naist. 28. Aga kui sa ka abiellud, siis sa ei tee pattu; ja kui neitsi läheb mehele, siis ta ei tee pattu. Ent sellised saavad kannatada ihulikku viletsust, mina aga säästaksin teid. 29. Ent seda ma ütlen, vennad, et aeg on lühike; sellepärast olgu nii, et needki, kellel on naised, olgu nagu need,

kellel neid ei ole; 30. ja olgu nii, et kes nutavad, nagu ei nutaks, ja kes on rõõmsad, nagu ei olekski rõõmsad, ja kes ostavad, nagu ei saakski seda enesele pidada, 31. ja kes seda maailma tarvitavad, nagu ei tarvitakski seda; sest selle maailma nagu kaob. 32. Ent mina tahaksin, et te oleksite muretumad. Vallaline mees hoolitseb selle eest, mis kuulub Issandale, kuidas ta saaks olla Issanda meele järele. 33. Aga naisemees hoolitseb selle eest, mis kuulub maailmale, kuidas ta saaks olla naise meele järele. 34. Nii on ta jaotatud kaheks. Ja vallaline naine või neitsi hoolitseb selle eest, mis kuulub Issandale, et ta võiks olla püha nii ihu kui ka vaimu poolest; aga abieluline hoolitseb selle eest, mis kuulub maailmale, kuidas tema saaks olla mehe meele järele. 35. Aga seda ma ütlen teie eneste kasuks, ei mitte, et kõit panna teile kaela, vaid et te elaksite viisakalt ja püsiksite takistamatult Issandas. 36. Aga kui keegi arvab vääriti käitlevat oma neitsit, kelle paras naimaiga on möödumas, ja kui see peab nõnda sündima, siis tehku ta, mida tahab; ta ei tee pattu. Nad abiellugu. 37. Aga kes on kindel oma südames ja kellel seda ei ole vaja, vaid on meelevald oma tahtmise üle ning on otsustanud oma südames oma neitsi jätta neitsiks, see teeb hästi. 38. Kes siis oma neitsi naidab, teeb hästi, ja kes teda ei naida, teeb paremini.

39. Naine on seotud niikaua kui tema mees elab; aga kui ta mees on läinud magama, on ta vaba minema mehele, kellele tahab, kui see vaid sünnib Issandas. 40. Aga ta on õndsam, kui ta jääb, nagu ta on. See on minu arvamine. Ent ma mõtlen, et minulgi on Jumala Vaim.

Ebajumala ohvrilihas

8. Mis puutub ebajumala ohvrilihasse, siis teame: meil kõigil on tunnetus. Tunnetus teeb suureliseks, ent armastus

7 Mt. 5, 39 j; 1 Te. 5, 15; 1 Pe. 3, 9. 10 Ga. 5, 19 j; Ef. 5, 5. 11 Tt. 3, 3 j. 12 p. 10, 23.
13 Mt. 15, 17; 1 Te. 4, 3 j. 14 p. 15, 15.20; 2 Ko. 4, 14. 15 p. 12, 27. 16 1 Mo. 2, 24.
17 Jh. 17, 21 j; Ef. 5, 30. 19 p. 3, 16. 20 p. 7, 23; Fl. 1, 20; 1 Pe. 1, 18 j. 3 1 Pe. 3, 7.
7 Mt. 19, 12. 9 1 Tt. 5, 14. 10 s. 12.25.40; Mt. 5, 32. 11 Mt. 19, 9.

14 Ro. 11, 16. 15 Ro. 14, 19; Ef. 2, 14.17. 16 1 Pe. 3, 1. 17 s. 20.24. 19 Ga. 5, 6; 6, 15.
20 s. 17.24. 22 Jh. 8, 36; Ro. 6, 18.22; Ef. 6, 6; Fm. s. 16. 23 p. 6, 20. 24 s. 17.20.
25 s. 10.40; 1 Tt. 1, 12 j. 26 s. 29; p. 10, 11. 29 Lk. 14, 26; Ro. 13, 11; 1 Pe. 4, 7.
31 1 Jh. 2, 15 j. 33 Lk. 14, 20; Ef. 5, 29. 39 Ro. 7, 2. 40 s. 25. 1 Ap. 15, 29.

ehitab. 2. Kui keegi arvab midagi tunnetavat, ta ei tunnetata veel nõnda, kuidas tuleb tunnetada. 3. aga kes armastab Jumalat, selle on Jumal ära runnud. 4. Mis nüüd puutub ebajumala ohvriliha söömisel, siis teame, et maailmas ei ole ühtki ebajumalat ja et ei ole muud Jumalat kui üks. 5. Sest kuigi on olemas niinimetatud jumalaid, olgu taevast või maa peal, nagu ju on olemas palju jumalaid ja palju isanda. 6. on meil ometigi ainult üks Jumal, Isa, kellest on kõik asjad ja kellesse me suundume, ja üks Issand Jeesus Kristus, kelle läbi on kõik ja ka meie tema läbi.

*Mure nõdra venna
südametunnistuse pärast*

7. Aga kõikidel ei ole seda teadmist, vaid harjumusest ebajumalatega söövad mõned tänini ebajumala ohvriliha sellisena ja nende südametunnistus, mis on nõder, rüvetub. 8. Roog ei vii meid lähemale Jumalale; kui me ei söö, ei ole meile sellest kahju, ja kui sööme, ei ole meil sellest kasu. 9. Vaadake ainult, et see teie vabadus ei saaks nõtradele komistuseks. 10. Sest kui keegi, kellel on tunnetus, näeb sind ebajumala kotas lauast istuvat, kas siis tema südametunnistus, kui see on nõrk, ei ärrita teda sööma ebajumala ohvriliha? 11. Siis läheb ju sinu tunnetuse läbi hukka nõder vend, kelle pärast Kristus on surnud. 12. Aga kui te nõnda teete pattu vendade vastu ja haavate nende nõrka südametunnistust, siis te teete pattu Kristuse vastu. 13. Sellepärast: kui roog mu venda pahandab, siis ma ei söö ilalgi enam liha, et ma oma venda ei pahandaks!

Apostel kaitseb oma õigust

9. Eks ma ole vaba? Eks ma ole apostel? Eks ma ole näinud Jeesust Kristust, meie Issandat? Eks teie ole minu töö Issandas? 2. Kui ma apostel ei

ole muile, siis ma olen seda ometi teile; sest teie olete minu apostliameti pitser Issandas. 3. Minu kaitsekõne neile, mu arvustajale, on see: 4. Kas meil ei ole õigust süüa ja juua? 5. Kas meil ei ole õigust naiseks kaasa võtta usuõde, nagu muil apostlitel ning Issanda vendadel ja Keefasel? 6. Või kas ükski minul ja Barnabasel pole õigust olla ilma kehaliku tööta? 7. Kes iganes läheb omal kulul sõtta? Kes istutab viinamäe, aga ei söö selle vilja? Või kes hoiab karja, aga ei söö karja piima? 8. Kas ma räägin seda inimeste viisil? Eks käskki ütle seda? 9. On ju Moosese käsuõpetuses kirjutatud: „Ära seo kinni härja suud, kui ta pahmast tallab!“ Ega Jumal härgade eest hoolitse? 10. Eks ta seda kõige rohkem ütle meie pärast? Sest meie pärast on kirjutatud, et kündja peab kündma lootuses ja rehepeksja peksma lootuses osa saada. 11. Kui me teile oleme külvanud vaimulikku seemet, kas on see siis suur asi, kui me lõikame teie ihulikkude vara? 12. Kui teistel on niisugune õigus teie kohta, mispärast mitte palju rohkem meil? Me ainult ei ole tarvitanud seda õigust, vaid me talume kõike, et me mingit takistust ei teeks Kristuse evangeeliumile. 13. Eks te tea, et need, kes pühakojas tööd teevad, pühakojast ka söövad, et need, kes teenivad ohvrialtari juures, oma osa saavad altariga samal määral? 14. Nõnda on ka Issand seadnud neile, kes evangeeliumi kuulutavad, et nad elaksid evangeeliumist. 15. Aga mina ei ole sellest midagi tarvitanud. Ent ma ei ole seda kirjutanud, et mulle nõnda peaks sündima; sest mulle oleks palju parem surra, kui — ei, keegi ei saa mu kiitlemist tühjaks teha! 16. Sest kui ma armuõpetust kuulutan, ei ole mul sellest kiitlemist, sest mu kohus on seda teha. Ja häda mulle, kui ma armuõpetust ei kuuluta! 17. Sest kui ma teen seda vabast tahtest, siis ma saan palga; aga kui

sunniviisil, siis on ometi amet usaldatud minu kätte. 18. Mis on siis mu palk? See, et ma armuõpetust kuulutades tasuta levitan evangeeliumi, ilma et ma tarvitsaksin oma õigust, mis evangeeliumis on lubatud.

*Apostli agarus inimeste võitmiseks
Kristusele*

19. Sest ehk ma küll olen vaba kõikidest, olen ma ometi hakanud kõikide orjaks, et ma seda rohkem inimesi võiksin võita. 20. Nii olen ma juutidele olnud otsegu juut, et ma võidaksin juudid; neile, kes on käsu all, olen ma otsegu käsualune, kuigi ma käsu all ei ole, et ma võidaksin käsualused. 21. Käsuta olijaile ma olen otsegu käsuta — ehk ma küll ei ole ilma Jumala käsuta, vaid elan Kristusele käsus — et võita need, kes on käsuta. 22. Nõtradele ma olen saanud nõdraks, et võita nõdrad. Ma olen kõikidele saanud kõigeks, et ma igapidi mõned päästaksin. 23. Aga kõike ma teen evangeeliumi pärast, et mina sellest ka osa saaksin.

Võit nõuab pingutust

24. Eks te tea, et need, kes võidu jooksevad, jooksevad küll kõik, aga võiduanni saab üks? Jookske nõnda, et teie selle saate! 25. Aga iga võidujooksja on kasin kõigis asjus, nemad küll selleks et saavutada kaduvat parga, aga meie, et saavutada kadumatut parga. 26. Sellepärast ma ei jookse nagu pimedast peast, ma ei võitle nõnda nagu see, kes tuult peksab. 27. Vaid ma talitsen oma ihu ja teen selle oma orjaks, et ma muile juthust üteldes ise ei saaks kõlvatunaks.

Hoiatavad lood Iisraeli laste minevikust

10. Sest ma ei taha, vennad, et teil oleks teadmata, et meie esiisad olid kõik pilve all ja läksid kõik merest läbi, 2. ja ristiti kõik Moosesesse pilves ja

meres, 3. ja söid kõik sama vaimulikku rooga 4. ja jõid kõik sama vaimulikku jooki, sest nad jõid vaimulikust kaljust, mis neid järgis. Ent see kalju oli Kristus. 5. Aga suurem hulk neist ei olnud Jumalale meelepärased, sest nad löödi maha kõrves. 6. Ent need lood sündisid meile eeltähenduseks, et me ei himustaks kurja, nagu nemad himustasid. 7. Ärge ka saage ebajumala kummardajaks, nõnda nagu mõned neist said, nagu on kirjutatud: „Rahvas istus maha sööma ja jooma ning tõusis üles mängima.“ 8. Ärgem pidagem ka hooralet, nõnda nagu mõned neist pidasid ja langesid ühel päeval kakskümme kolm tuhat. 9. Ärgem ka kiusakem Issandat, nõnda nagu mõned neist kiusasid ja said surma madude läbi. 10. Ärge ka nurisege, nõnda nagu mõned neist nurisesid ja said otsa hukkaja läbi. 11. See sündis neile eeltähendavalt ja on kirjutatud meile manitsuseks, kelledele maailma lõpu ajad on vastu jõudnud. 12. Sellepärast, kes enese arvab seisvat, katsugu, et ta ei langeks! 13. Teid ei ole veel tabanud muud kui inimlik kiusatus; aga ustav on Jumal, kes ei lase teid rohkem kiusata kui te suudate kanda, vaid ühes kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nõnda et te suudaksite kanda.

Ebajumalateenistust ei tohi olla

14. Sellepärast, minu armsad, põgenege ebajumala teenistuse eest! 15. Ma räägin nõnda kui arusaajale; otsustage ise, mida ma räägin. 16. Õnnistuse karikas, mida me õnnistame, eks see ole Kristuse vere osadus? Leib, mida me murrame, eks see ole Kristuse ihu osadus? 17. Sellepärast et on ainult üks leib, siis me, kuigi paljud, oleme üks ihu; sest me kõik saame osa ühest leivast. 18. Vaadake Iisraeli peale, nagu ta liha poolest on! Eks need, kes söövad ohvreid, ole altari osalised? 19. Mis ma nüüd ütlen? Kas seda, et ebajumala ohver on midagi?

2 Ga. 6, 3. 3 Ga. 4, 9. 4 p. 10, 19; 5 Mo. 4, 35; L. 86, 10; Jh. 37, 16. 5 Jh. 10, 34. 6 p. 12, 5; Kl. 1, 16. 7 p. 10, 27. 8 Ro. 14, 17. 9 Ga. 5, 13; 1 Pe. 2, 16. 10 Ro. 14, 15. 11 Ro. 14, 15. 12 Ap. 20, 34; 13 Ro. 14, 15. 14 Lk. 10, 7. 15 Ap. 18, 3. 16 Jh. 20, 9. 17 p. 4, 1. 18 3 Mo. 7, 6, 15. 19 p. 8, 4. 20 Ap. 16, 3; 21, 20 j. 21 Ga. 2, 3. 22 Ro. 11, 14; 2 Ko. 11, 29. 23 2 Ti. 4, 7. 24 2 Ti. 2, 4; 1 Pe. 5, 4. 25 2 Ti. 2, 4; 1 Pe. 5, 4. 26 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 27 Ro. 8, 13; 13, 14. 28 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 29 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 30 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 31 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 32 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 33 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 34 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 35 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 36 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 37 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 38 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 39 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 40 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 41 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 42 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 43 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 44 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 45 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 46 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 47 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 48 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 49 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 50 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 51 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 52 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 53 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 54 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 55 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 56 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 57 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 58 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 59 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 60 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 61 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 62 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 63 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 64 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 65 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 66 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 67 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 68 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 69 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 70 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 71 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 72 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 73 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 74 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 75 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 76 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 77 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 78 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 79 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 80 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 81 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 82 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 83 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 84 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 85 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 86 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 87 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 88 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 89 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 90 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 91 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 92 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 93 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 94 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 95 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 96 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 97 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 98 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 99 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 100 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3.

101 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 102 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 103 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 104 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 105 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 106 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 107 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 108 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 109 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 110 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 111 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 112 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 113 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 114 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 115 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 116 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 117 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 118 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 119 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 120 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 121 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 122 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 123 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 124 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 125 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 126 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 127 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 128 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 129 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 130 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 131 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 132 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 133 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 134 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 135 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 136 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 137 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 138 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 139 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 140 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 141 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 142 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 143 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 144 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 145 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 146 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 147 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 148 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 149 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 150 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 151 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 152 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 153 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 154 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 155 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 156 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 157 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 158 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 159 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 160 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 161 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 162 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 163 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 164 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 165 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 166 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 167 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 168 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 169 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 170 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 171 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 172 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 173 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 174 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 175 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 176 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 177 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 178 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 179 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 180 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 181 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 182 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 183 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 184 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 185 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 186 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 187 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 188 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 189 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 190 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 191 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 192 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 193 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 194 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 195 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 196 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 197 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 198 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 199 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 200 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 201 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 202 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 203 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 204 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 205 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 206 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 207 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 208 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 209 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 210 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 211 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 212 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 213 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 214 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 215 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 216 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 217 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 218 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 219 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 220 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 221 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 222 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 223 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 224 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 225 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 226 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 227 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 228 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 229 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 230 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 231 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 232 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 233 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 234 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 235 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 236 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 237 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 238 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 239 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 240 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 241 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 242 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 243 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 244 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 245 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 246 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 247 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 248 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 249 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 250 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 251 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 252 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 253 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 254 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 255 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 256 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 257 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 258 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 259 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 260 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 261 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 262 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 263 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 264 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 265 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 266 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 267 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 268 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 269 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 270 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 271 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 272 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 273 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 274 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 275 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 276 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 277 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 278 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 279 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 280 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 281 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 282 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 283 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 284 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 285 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 286 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 287 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 288 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 289 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 290 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 291 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 292 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 293 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 294 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 295 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 296 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 297 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 298 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 299 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 300 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 301 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 302 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 303 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 304 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 305 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 306 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 307 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 308 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 309 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 310 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 311 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 312 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 313 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 314 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 315 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 316 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 317 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 318 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 319 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 320 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 321 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 322 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 323 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 324 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 325 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 326 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 327 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 328 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 329 2 Mo. 15, 4, 35; 5 Mo. 8, 3. 330 2 Mo. 1

Või et ebajumal on midagi? 20. Ei! Vaid ma ütlen: Mida paganad ohverdavad, seda nad ohverdavad kurjadele vaimudele, aga mitte Jumalale. Ent ma ei taha, et teil oleks osadust kurjade vaimudega.

21. Te ei või juua Issanda karikat ja kurjade vaimude karikat; te ei või osa võtta Issanda lauast ja kurjade vaimude lauast! 22. Või tahame Issandat ärritada? Kas me oleme vägevamad teda?

23. Kõik on lubatav, kuid kõigest ei ole kasu; kõik on lubatav, kuid kõik ei ehita kogudust. 24. Ärgu ükski otsigu oma kasu, vaid teise kasu! 25. Kõike, mida lihaturul müüakse, sööge, südametunnistusest hoolimata. 26. Sest Issanda pärast on maa ja selle täius! 27. Kui keegi uskmatuist kutsu teid ja te tahate minna, siis sööge kõike, mis teile ette pannakse, südametunnistusest hoolimata. 28. Aga kui keegi teile ütleb: „See on ohvriliha!“, siis ärge sööge selle inimese pärast, kes tegi märkuse, ja südametunnistuse pärast. 29. Ent mina ei räägi sinu, vaid teise südametunnistusest. Sest milleks peaks teise südametunnistus otsustama minu vabaduse üle? 30. Kui ma midagi vastu võtan tänuga, miks mind pilgatakse selle pärast, mille eest ma tänan? 31. Kas te siis sööte või joote või midagi teete, seda tehke kõik Jumala auks! 32. Ärge olge pahanduseks ei juutidele ega kreeklastele ega Jumala kogudusele, 33. nagu minagi olen kõiges kõikidele meelepärane ega otsi oma, vaid paljude kasu, et nad päästetaks!

11. Võtke mind eeskujuks, nagu minagi võtan Kristuse.

Jumalateenistusel olgu naise pea kaetud

2. Aga ma kiidan teid, vennad, et te kõiges tuletate mind meele ja peate mu seadmisi, nõnda nagu ma need teile olen annud. 3. Aga ma tahan, et te teaksite, et Kristus on iga mehe pea ja et mees on

naise pea ja Jumal on Kristuse pea. 4. Iga mees, kes palvetab või prohvetlikult räägib kaetud peaga, häbistab oma pead. 5. Aga iga naine, kes palvetab või prohvetlikult räägib katmata peaga, häbistab oma pead, sest see on otse sama, kui oleks tema pea paljaks aetud. 6. Sest kui naine ei kata oma pead, siis lõigaku ta ka juuksed maha. Aga et naisel on häbiks juukseid lõigata või pead paljaks ajada, siis ta katku oma pea. 7. Mehel ei ole tarvis oma pead katta, sest tema on Jumala kuju ja aupaiste, naine aga on mehe aupaiste. 8. Sest mees ei ole naisest, vaid naine on mehest. 9. Meest ei loodud ka mitte naise pärast, vaid naine loodi mehe pärast. 10. Sellepärast peab naisel olema pea peal meelevaldatus inglite pärast. 11. Ometi ei ole naine mehega ega mees naisega Issandas. 12. Sest otsegu naine mehest, nõnda on ka mees naise läbi, aga kõik on Jumalast. 13. Otsustage iseenestest, kas naisele võib katmata peaga paluda Jumalat. 14. Eks ju loodus ise teid õpetab, et mehele on häbiks kanda pikki juukseid; 15. ent naisele, kui ta kannab pikki juukseid, on see auks; sest pikad juuksed on temale antud liniku eest. 16. Aga kui keegi on tülinorija, see teadku, et meil ei ole seesugust kommet ega ka mitte Jumala kogudustel.

Issanda õhtusöömaaja vääristamisest

17. Aga seda käskides ma ei kiida seda, et te tulete kokku mitte paremuseks vaid pahemuseks. 18. Sest esmalt ma kuulen, et kui te kokku tulete Jumala koguduses, teil on lõhesid eneste keskel, ja osalt ma usun seda. 19. Sest teie seas peab olema lahkõpetusi, et saaks ilmsiks, kes teie seast on püsivad katsumistes. 20. Kui te nüüd kokku tulete, siis ei ole Issanda õhtusöömaaja pidamist; 21. sest sööma asudes võtab igaüks enne iseenese toidu

Vaimuannetest

ära, ja mõni jääb ilma ja mõni joob liiaks. 22. Kas teil ei ole kodasid, kus te võite süüa? Või kas põlgate Jumala kogudust ja teete häbi neile, kellel ei ole midagi? Mis ma pean teile ütleva? Kas pean teid kiitma? Selle poolest ma ei kiida teid!

Püha õhtusöömaaja õige kord

23. Sest mina olen Issandalt saanud selle, mis ma teilegi olen annud, et Issand Jeesus sel ööl, mil ta ära anti, võttis leiva 24. ja tänas ja murdis ning ütles: „See on minu ihu, mis teie eest antakse. Seda tehke minu mälestuseks!“ 25. Samuti ta võttis ka karika pärast söömaaja ning ütles: „See karikas on uus leping minu veres. Seda tehke nii sageli kui te iganes seda joote, minu mälestuseks!“ 26. Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote, te kuulutate Issanda surma, kuni ta tuleb!

Õhtusöömaajast kõlvatumalt osasaamise tagajärg

27. Sellepärast: kes iganes seda leiba sööb või Issanda karikat joob kõlvatumalt, sellel on Issanda ihust ja verest süüd. 28. Aga inimene katsugu ennast läbi ja nõnda söögu ta seda leiba ja joogu sellest karikast; 29. sest kes sööb ja joob, see sööb ja joob enesele nuhtlust, kui ta enesele ei anna aru sellest ihust. 30. Sellepärast on ka palju nõrku ja põdejaid teie seas ja paljud on läinud magama. 31. Sest kui me enestest ise aru annaksime, siis meie üle ei mõistetak kohut; 32. aga kui meie üle kohut mõistetakse, siis Issand karistab meid, et meid ühes maailmaga hukka ei mõistetak. 33. Seepärast, mu vennad, kui te kokku tulete sööma, siis oodake üksteist. 34. Kui keegi on nälgane, söögu kodus, et te ei tuleks kokku nuhtluseks. Muud asjad ma korraldan, kui ma tulen.

12. Mis puutub vaimuannetesse, vennad, ei taha ma teid jätta teadmatusse. 2. Te teate, et alles paganad olles te käisite keeletumate ebajumalate juures, nõnda nagu teid veeti. 3. Sellepärast ma teen teile teatavaks, et ükski, kes räägib Jumala Vaimus, ei ütle: „Neetud on Jeesus!“ Ja ükski ei või ütelda: „Jeesus on Issand!“ kui vaid Pühas Vaimus!

4. Armuanded on küll mitmesugused, aga Vaim on sama; 5. ja ametid on mitmesugused, aga Issand on sama. 6. Ja väcavaldused on mitmesugused, aga sama on Jumal, kes teeb kõike kõikide sees. 7. Aga igaühele antakse Vaimu ilmutus ühiseks kasuks. 8. Nii antakse ühele Vaimu läbi tarkuse sõna, teisele aga runnetuse sõna sama Vaimu kaudu; 9. teisele antakse usku samas Vaimus, teisele andeid terveks teha samas Vaimus; 10. teisele vägevaid tegusid, teisele prohvetlikku kuulutamist, teisele vaimude äratundmist, teisele mõnesuguste keelte kõnelemist, teisele keelte tõlgitsemist. 11. Ent kõike seda teeb üks ja sama Vaim, jagades igaühele eriti, nõnda nagu tema tahab.

Näide kogudusest kui ihust ja ihuliikmeist

12. Sest otsegu ihu on üks ja tal on palju liikmeid, aga kõik ihu liikmed, kuigi neid on palju, on üks ihu, nõnda on ka Kristus; 13. sest me kõik oleme ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks, olgu juudid või kreeklased, olgu orjad või vabad, ja oleme kõik sama Vaimuga joodetud. 14. Sest ihu ei ole üks liige, vaid palju liikmeid. 15. Kui jalg ütleks: „Et ma ei ole käsi, siis ma ei kuulu ihusse!“ kas ta sellepärast ei kuulu ihusse? 16. Ja kui kõrv ütleks: „Et ma ei ole silm, siis ma ei kuulu ihusse!“ kas ta sellepärast ei kuulu ihusse? 17. Kui

20 3 Mo. 17, 7; 5 Mo. 32, 17; L. 106, 37; Ilm. 9, 20.
Ro. 15, 2; Fl. 2, 4. 25 Ro. 14, 2 j) 22. 26 L. 24, 1. 28 p. 8, 7. 30 1 Ti. 4, 4.
31 Kl. 3, 17. 32 Ro. 14, 13. 33 p. 9, 20 j). 1 p. 4, 16; Fl. 3, 17. 3 p. 3, 23; Ef. 5, 23.
4 p. 12, 10; 14, 1. 7 1 Mo. 1, 27; 2, 22 j). 9 1 Mo. 2, 18.23. 11 Ga. 3, 28. 16 1 Ti. 6, 4.
18 p. 1, 10 j); 3, 3. 19 5 Mo. 13, 4; 1 Jh. 2, 19.

22 Jk. 2, 5 j). 23 Mt. 26, 26-29; Mk. 14, 22-25; Lk. 22, 14-20. 27 He. 6, 6. 28 Mt. 26, 22;
2 Ko. 13, 5. 30 p. 15, 20. 31 L. 32, 5. 33 He. 12, 5 j). 2 p. 6, 11; Ha. 2, 18 j); Ef. 2, 11 j).
3 Mk. 9, 39; 1 Jh. 4, 2 j). 4 Ro. 12, 6; Ef. 4, 4. 5 s. 28; Ef. 4, 6.11. 6 Ef. 1, 23. 7 p. 14, 26.
10 p. 14, 5; Ap. 2, 4. 11 p. 7, 7; Ro. 12, 3; Ef. 4, 7. 12 s. 27; p. 10, 17. 13 Ga. 3, 28.
14 s. 20.

kõik ihu oleks silm, kuhu jääks siis kuulmine? Kui kõik oleks kuulmine, kuhu jääks siis haistmine? 18. Aga nüüd Jumal asetaski liikmed, igaühe neist, ihu külge, nõnda nagu tema tahtis. 19. Ja kui kõik need oleksid üks liige, kuhu jääks siis ihu? 20. Nüüd aga ongi palju liikmeid, aga üks ihu! 21. Silm ei või ütelda käele: „Mulle ei ole sind tarvis!“ Või jälle pea jalgadele: „Mulle ei ole teid tarvis!“ 22. Vaid palju enam on tarvis neid ihu liikmeid, mis näivad olevat nõrgemad, 23. ja neid, mida me peame autumaiks ihu küljes, katame iseäralise auga, ja liikmeid, milledest meil on häbi, me chime kõige enam; 24. ent meie suursuguseil liikmeil pole seda tarvis. Sest Jumal on ihu nõnda ühte liitnud, et ta sellele, mis on alam, on annud rohkem au, 25. et ihus ei oleks lahkmeelt, vaid et liikmed üksmeelselt kannaksid muret üksteise eest. 26. Ja kui üks liige kannatab, siis kannatavad teisedki liikmed ühes temaga, ja kui üht liiget austatakse, siis teisedki liikmed rõõmutsevad ühes temaga.

27. Aga teie olete Kristuse ihu ja igaüks omast kohast tema liikmed. 28. Ja Jumal on seadnud koguduses mõned — esiteks apostleiks, teiseks prohvetiks, kolmandaks õpetajaiks; siis ta on annud imetegusi, siis andeid terveks teha, abistada ja valitseda, rääkida mõnesuguseid keeli. 29. Ega kõik ole apostlid? Ega kõik prohvetid? Ega kõik õpetajad? Ega kõik imetegijad? 30. Ega kõigil ole tervestegemise armuandeid? Ega kõik räägi keeltega? Ega kõik tõlgitse? 31. Aga olge agarad püüdma suuremaid armuandeid! Ja ma näitan veel teile tee, mis on üle kõige.

Armastuse kiitus

13. Kui ma inimeste ja inglite keeltega räägiksin, aga mul poleks armastust, oleksin ma vaid kumisev vask ja kõlisev kelluke! 2. Ja kui mul oleks prohvetiannet ja ma teaksin kõik saladused ja kõik

tunnetatu, ja kui mul oleks kõik usk, nõnda et võiksin mägesid teisale paigutada, aga mul poleks armastust, siis ei oleks minust ühtigi! 3. Ja kui ma jagaksin kõik oma vara vaestele ja kui ma annaksin oma ihu põletada ja mul poleks armastust, siis ei oleks mul sellest mingit kasu!

4. Armastus on pikameelne, armastus on täis heldust; ta ei ole kade, armastus ei suurustele, ta ei ole iseennast täis; 5. ta ei ole viisakuseta, ta ei otsi omakasu, ta ei ärritu, ta ei pea meeles paha; 6. ta ei rõõmutse ülekohtust, aga ta rõõmutseb ühes tõega; 7. tema vabandab kõik, usub kõik, loodab kõik, sallib kõik!

8. Armastus ei hävi ilmaskil! Aga olgu prohveti ennustused, need kaovad; olgu keeled, need lakkavad; olgu tunnetus, see lõpeb ära. 9. Sest poolik on, mida me tunnetame, ja poolik, mida me ennustame. 10. Aga kui tuleb täiuslik asi, siis kaob see, mis on poolik! 11. Kui ma olin väeti laps, siis ma rääkisin nagu väeti laps, ma mõtlesin nagu väeti laps ja arvasin nagu väeti laps; aga kui ma sain meheks, siis ma hülgasin selle, mis on omane väetimale lapsele. 12. Sest nüüd me näeme nagu peeglis tuhmi kujutist, aga siis palgest palgeste; nüüd ma tunnetan poolikult, aga siis ma tunnetan täiesti, nagu minagi olen täiesti tunnetatud.

13. Ent nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm; aga suurim neist on armastus!

Prohvetlikust kuulutamisest ja keeltega rääkimisest

14. Taotlege armastust ja olge agarad taotlema vaimuandeid, aga kõige enam prohvetlikku kõnelemist! 2. Sest kes keeltega räägib, ei kõnele inimestele, vaid Jumalale; sest keegi ei saa temast aru, vaimust ta ju räägib saladusi. 3. Aga prohvetlikult kõneleja räägib inimestele nende ehitamiseks ja manitsuseks ja troostiks. 4. Keeltega rääkija

ehitab iseennast; aga prohvetlikult kõneleja ehitab kogudust. 5. Ma tahaksin küll, et te kõik räägiksite keeltega, aga veel enam, et te prohvetlikult kõneleksite; sest prohvetlikult kõneleja on suurem keeltega rääkijast, kui see mitte ühtlasi ei tõlgitse, nõnda et kõne saab koguduse ehitamiseks. 6. Aga nüüd, vennad, kui ma tuleksin teie juure ja räägiksin keeltega, mis kasu ma tooksin teile, kui ma teile ei räägiks kas ilmutuse või tunnetuse või ennustuse või õpetuse kaudu? 7. Nõnda on ju lugu ka elutumate asjadega, mis annavad häält, olgu vile või kannel; kui need ei annaks erinevaid häält, kuidas teatakse, mida puhutakse vilel või mida mängitakse kandel? 8. Samuti kui pasun annab segast häält, kes siis hakkab valmistama sõjaks? 9. Nõnda ka teie: kui te keeltega ei räägi arusaadavalt, kuidas siis teatakse, mida räägitakse? Te räägiksite ju tuule!

10. Maailmas on ei tea kui palju mitmesuguseid keelemurdeid ja ükski neist pole häälikuteta. 11. Kui mina nüüd ei tunne hääliku tähendust, olen ma sellele, kes räägib, umbkeelne ja rääkija on mulle umbkeelne. 12. Samuti teiegi olles agarad taotlema vaimuandeid, püüdke saada neid rohkem koguduse ehitamiseks. 13. Seepärast, kes keeltega räägib, palugu Jumalat, et ta võiks ka tõlgitseda. 14. Sest kui ma keeltega rääkides palvetan, siis palvetab mu vaim, aga mu mõistus on viljatu. 15. Mida siis teha? Ma tahan palvetada vaimus ja tahan palvetada ka mõistusega; ma tahan laulda vaimus ja tahan laulda ka mõistusega. 16. Sest kui sa teed tänapalvet vaimus, kuidas siis see, kes võhiku kohal seisab, sinu tänu peale saab ütelda: „Aamen!“; ta ju ei tea, mida sa ütled. 17. Sest sa tänad küll hästi, aga teist see ei chita. 18. Ma tänan Jumalat, et mina räägin keeltega rohkem kui teie kõik! 19. Aga ma tahan koguduses pigemini rääkida viis sõna oma mõistu-

sega, et ka muid õpetada, kui kümme tuhat sõna keeltega.

20. Vennad, ärge saage lapsiks mõtteviis, vaid olge lapsed kurjuses; kuid mõtteviisi poolest saage täiskasaliseks. 21. Käsüõpetuses on kirjutatud: „Teiste keeltega ja teiste huultega ma räägin sellele rahvale ja siiski nad ei kuule mind!“ ütleb Issand. 22. Nii ei ole siis keeled tunnuseks usklilele, vaid uskmatuile; aga prohvetlik kõne ei ole tunnuseks uskmatuile, vaid usklilele. 23. Kui nüüd kõik kogudus tuleks kokku ühte paika ja kõik räägiksid keeltega, ja tuleksid sisse võhikud või uskmatud, kas nad ei ütleks, et te jampsite? 24. Aga kui nemad kõik kõneleksid prohvetlikult ja tuleks uskmatu või võhik, siis nad kõik paljastaksid tema olukorra ja kõik arvustaksid teda; 25. tema südame saladused tuleksid ilmsiks ja ta heidaks siis silmili maha ja kummardaks Jumalat ning tunnistas, et Jumal on tõesti teie sees.

Jumalateenistuses valitsegu kord

26. Mis siis nüüd, vennad? Kui te kokku tulete, siis on igaühel midagi, kas laulu või õpetust või ilmutust või keeltega rääkimist või tõlgitsemist; sündigu see kõik koguduse ehitamiseks. 27. Kui keeltega räägitakse, siis rääkigu kaks või kõige rohkem kolm üksaaval, ja üks tõlgitsegu. 28. Aga kui tõlgitsejat ei ole, olgu rääkija vait koguduses ja rääkigu iseenesele ja Jumalale. 29. Aga prohvetiast kõnelgu kaks või kolm ja teised arvustagu. 30. Ja kui kellelegi teisele, kes istub, ilmutatakse midagi, siis olgu esimene vait. 31. Sest te võite kõik üksaaval prohvetlikult kõnelda, et kõik õpiksid ja saaksid troosti. 32. Ja prohvetite vaimud alistuvad prohvetile.

33. Sest Jumal ei ole mitte korratuse, vaid rahu Jumal. Nõnda nagu kõigis pühade koguduses, 34. olgu naised koguduses vait, sest neil ei ole luba kõnelda, vaid nad olgu allaheidlikud,

18 Kl. 2, 19. 20 1. 14. 25 Ef. 4, 16. 27 Ro. 12, 5; Ef. 5, 30. 28 Ro. 12, 6 j. 31 p. 14, 13.9. 2 Mt. 7, 22; 17, 20. 3 Mt. 6, 2. 5 Fl. 2, 4.21. 7 Op. 10, 12; Ro. 12, 9. 10 Ef. 4, 13. 12 2 Ko. 5, 7. 13 1 Te. 1, 3; 1 Jh. 4, 16. 1 p. 12, 10.31.

5 p. 12, 10; 4 Mo. 11, 29. 6 p. 12, 8. 33 p. 12, 10. 15 Ef. 5, 19; Kl. 3, 16. 20 Ro. 16, 19; Ef. 4, 14; Fl. 3, 12.15. 21 5 Mo. 28, 49; 1. 28, 11 j. 25 p. 4, 5; Jh. 16, 8. 26 p. 11, 18.20; 12, 8 j; Ef. 4, 12. 29 Ap. 17, 11; 1 Te. 5, 21. 34 p. 11, 3; 1 Mo. 3, 16; Ef. 5, 22; 1 Ti. 2, 12; 1 Ti. 2, 5.

nõnda nagu käskki ütleb. 35. Aga kui nad tahavad midagi õppida, siis nad küsige kodu oma meestelt. Sest naisele on häbi kõnelda koguduses. 36. Või kas Jumala sõna on teist lähtunud? Või kas see on tulnud üksnes teie juure?

37. Kui keegi arvab enese olevat prohveti³⁷ või Vaimu mõjualuse, see teadku, et mida ma teile kirjutan, see on Issanda käsk! 38. Aga kui keegi ei taha seda teada, ärge teadku! 39. Niisiis, vennad, taotlege prohvetlikku kõnelemist ja ärge ka keelake keeltega rääkimist. 40. Kõik sündigu viisakalt ja korra järele.

Kristuse surnuist ülestõusmisest

15. Ent ma juhin teie tähelepanu evangeeliumile, mida ma teile kuulutasin, mille te ka vastu võtsite ja milles ka püsite. 2. Ning milles te ka õndsaks saate — kui te peate seda kinni nende sõnadega, milledega mina teile seda kuulutasin — olgu siis, et asjata saite usklikuks. 3. Sest ma olen teile kõigepealt teada annud, mida ma olen saanud, et Kristus suri meie pattude eest kirjade järele. 4. ja et ta maeti ja et ta üles äratati kolmandal päeval kirjade järele. 5. ja et ta ilmus Keefasele, pärast seda neile kaheteistkümnele. 6. Pärast ta ilmus ühekorraga rohkem kui viiesajale vennale, kelledest suurem hulk veel praegugi on elus, aga mõned on läinud magama; 7. pärast seda ta ilmus Jakooobusele, siis kõigile apostlitele; 8. aga pärast kõike ta ilmus ka minule kui äbarikule. 9. Sest mina olen apostlite seast kõige väiksem, kes ei ole väärt, et mind apostlik huiutaks, sest ma kiusasin taga Jumala kogudust. 10. Aga Jumala armust olen mina, mis ma olen; ja see arm minu vastu ei ole olnud tühi, vaid ma olen palju rohkem tööd teinud kui nemad kõik; aga mitte mina, vaid Jumala arm, mis on minuga. 11. Olgu nüüd mina või olgu

nemad, nõnda me kuulutame ja nõnda olete saanud usklikuks.

Surnute ülestõusmisest

12. Aga kui Kristusest kuulutatakse, et ta on surnuist üles äratatud, kuidas siis mõned teie seast ütlevad, et ei olevatki surnute ülestõusmist? 13. Aga kui ei ole surnute ülestõusmist, siis ei ole ka Kristus üles äratatud. 14. Ent kui Kristus mitte ei ole üles äratatud, siis on meie jutlus tühi ja tühi on ka teie usk; 15. ja meid leitakse siis Jumala valetunnistajad olevat, sest me oleme tunnistanud Jumala vastu, et ta on üles äratanud Kristuse, keda tema pole äratanud, kui surnuid üles ei äratata. 16. Sest kui surnuid ei äratata, siis ei ole ka Kristust äratatud. 17. Aga kui Kristust ei ole äratatud, siis on teie usk tühi ja te olete alles oma pattude sees. 18. Siis on ka need, kes Kristuse sees on läinud hingama, hukka saanud. 19. Kui meie selles elus oleme lootnud ainult Kristuse peale, siis me oleme kõigist inimestest kõige armetumad.

20. Aga nüüd on Kristus surnuist üles äratatud ja on saanud esmaseks nende seast, kes on läinud hingama. 21. Sest kui juba surm on tulnud inimese kaudu, siis on ka surnute ülestõusmine inimese kaudu. 22. Sest nõnda nagu kõik surevad Aadamas, nõnda tehakse ka kõik elavaiks Kristuses, 23. aga igaüks oma järjekorras: esimesena Kristus, selle järele Kristuse omad tema tulemises; 24. siis tuleb ots, kui ta annab riigi Jumala ja Isa kätte pärast seda, kui ta on hävitanud kõik valitsuse ja kõik meelevalla ja võimu. 25. Sest tema peab valitsema, kuni ta on pannud kõik vaenlased tema jalge alla. 26. Viimne vaenlane, kellele ots tehakse, on surm! 27. Sest „ta on kõik alistanud tema jalge alla!“ Kui ta aga ütleb, et kõik on alistatud tema alla, siis on avalik, et ei ole alistatud see, kes

kõik temale alistas. 28. Aga kui kõik temale on alistatud, siis peab ka Poeg ise alistatama sellele, kes kõik temale on alistatud, et Jumal oleks kõik kõigis.

29. Mis teevad muidu need, kes endid lasevad ristida surnute cest, kui surnuid koguni ei äratata? Mispärast siis neid ristitakse nende eest? 30. Ja mispärast oleme meiegi hädahohus igal hetkel? 31. Iga päev ma olen surmasuus, nii tõesti kui teie, vennad, olete minu kiitus, mis mul on Kristuses Jeesuses, meie Issandas. 32. Kui ma inimeste kombel olen Efesoses võidelnud metsalistega, siis mis kasu on mul sellest? Kui surnuid ei äratata, siis „söögem ja joogem, sest homme me sureme!“ 33. Ärge eksige! „Kui nad kõned rikkuda võivad kombeid häid!“ 34. Kainestuge õieti ja ärge tehke pattu; sest mõned ei tea midagi Jumalast; seda ma ütlen teile häbiaks.

35. Aga mõni küsib: „Kuidas surnud ärkavad üles? Ja millise ihuga nad tulevad?“ 36. Rumal! See, mida sa külvad, ei saa elavaks, kui see enne ei sure. 37. Ja mida sa külvad, sa ei külvata selle ihuna, mis peab tõusma, vaid paljast iva, olgu nisuiva või mis tahes iva. 38. Aga Jumal annab temale ihu, millise tahab, ja igale seemnele tema oma ihu. 39. Kõik liha ei ole sama liha, vaid ise on inimeste liha ja ise veiste liha ja ise lindude ja ise kalade liha; 40. ja on taevalikke ihusid ja maisi ihusid; aga teissugune on taevalike auhiilgus ja teissugune maiste auhiilgus. 41. Iseisugune on päikese hiilgus ja isesugune kuu hiilgus ja isesugune tähtede hiilgus; sest tähe ja tähe hiilgusel on oma vahe. 42. Nõnda on ka surnute ülestõusmine. Kaduvuses külvatakse, kadumatuses äratatakse üles; 43. autuses külvatakse, auhiilguses äratatakse üles; nõtruses külvatakse, väes äratatakse üles; 44. maine ihu külvatakse, vaimne ihu äratatakse üles; sest kui on olemas maine

ihu, siis on ka olemas vaimne ihu. 45. Nõnda on ka kirjutatud: „Esimene inimene Aadam sai elavaks hingeks.“ Viimne Aadam sai vaimuks, kes elustab. 46. Aga vaimne ihu ei ole esimene, vaid maine; selle järele on vaimne. 47. Esimene inimene oli maast muldne, teine inimene on taevast. 48. Mäherdune on muldne, säherdused on ka muldsed; ja mäherdune on taevane, säherdused on ka taevased. 49. Ja otse nõnda nagu me oleme kannud muldse inimese kuju, nõnda me kanname kord ka taevast kuju.

50. Aga seda ma ütlen, vennad, et liha ja veri ei või pärida Jumala riiki ega kaduvus pärida kadumatust. 51. Vaata, ma ütlen teile saladuse: me kõik ei lähe magama, aga me kõik muutume, 52. äkitselt ühe silmapilguga, viimse pasuna hüüdes. Sest pasun hüüab ja surnud tõusevad üles kadumatutena ja me muutume. 53. Sest see kaduv peab riietuma kadumatusse ja see surev riietuma surematusse. 54. Aga kui see kaduv riietub kadumatusse ja see surev riietub surematusse, siis saab tõeks sõna, mis on kirjutatud: „Surm on neelatud võidusse!“ 55. Surm, kus on sinu võit? Surm, kus on sinu astel?“ 56. Aga surma astel on patt ja patu vägi on käsk. 57. Ent tänu Jumalale, kes meile võidu annab meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi! 58. Sellepärast, mu armsad vennad, olge kindlad, vankumatud ja ikka innukad Issanda töös, teades, et teie vaevanägemine Issandas ei ole asjatu!

Korjandus Jerusalema koguduse heaks

16. Mis puutub korjandusse pühade heaks, siis tehke teiegi nõnda, nagu ma olen korraldanud Galaatia kogudustes. 2. Igal esimesel nädalapäeval pangu igaüks teie seast midagi tallele sedamööda kuidas temal on jõudu, et mitte alles siis raha ei kogutaks, kui ma tulen. 3. Aga kui ma saabun, läkitan ma kirjadega need,

37. 1 Jh. 4, 6. 40 Kl. 2, 5. 3 Js. 53, 8 j. 4 L. 16, 10. 5 Mk. 16, 14; Lk. 24, 34. 7 Lk. 24, 50. 8 p. 9, 1; Ap. 9, 5. 9 Ap. 9, 5; Ef. 3, 8. 10 2 Ko. 11, 5-23. 18 Ap. 1, 22. 16 p. 6, 14; Ro. 8, 11. 20 p. 11, 30; Ap. 26, 23; Kl. 1, 18. 21 1 Mo. 3, 17 j; Ro. 5, 12, 18. 22 Ro. 5, 12, 17 j 21. 23 1 Te. 4, 14, 16 j; Ilm. 20, 4 j. 24 Tn. 2, 44. 25 L. 110, 1; Mt. 22, 44. 26 He. 2, 15; Ilm. 20, 14; 21, 4. 27 L. 8, 7; Mt. 11, 27.

30 Ro. 8, 36. 31 2 Ko. 4, 10 j. 32 Js. 22, 13. 33 Ef. 5, 6. 34 p. 6, 5; Ap. 26, 8; Ro. 13, 11; Ef. 5, 14. 35 Hs. 37, 3 j. 36 Jh. 12, 24. 38 1 Mo. 1, 11. 43 Fl. 3, 20 j. 45 1 Mo. 2, 7; 2 Ko. 3, 17. 49 1 Mo. 5, 3. 51 1 Te. 4, 15 j. 52 Mt. 24, 31; 1 Te. 4, 16. 53 2 Ko. 5, 4. 55 Js. 25, 8; Hd. 13, 14. 56 Ro. 6, 14; 7, 13. 58 2 Al. 15, 7. 1 Ap. 11, 29; 2 Ko. 8, 1 j; 9, 1 j; Ga. 2, 10. 2 Ap. 20, 7.

2 KORINTLASTELE 1

keda te arvate kõlbavaks viima teie anni Jeruusalemma. 4. Ja kui asi on seda väärt, et minagi lähaksin, siis nad tulgu ühes minuga.

Apostli isiklikud asjaolud ja korraldused ning jumalagajatu sõnad

5. Ent ma mõtlen tulla teie juure, kui ma olen käinud läbi Makedoonia; sest Makedooniast ma lähen läbi. 6. Teie juures ma ehk viibin mõne aja või vahest kogu talvegi, et te mind siis saadaksite, kuhu ma iganes lähen. 7. Sest ma ei taha teid seekord näha mitte ainult mööda minnes, vaid ma loodan jääda tükiks ajaks teie juure, kui Issand lubab. 8. Aga Efesosse ma jään neli päeva, 9. sest mulle on seal avanenud suur uks viljarikkaks tööks ja seal on palju vastaseid.

10. Kui Timoteos tuleb, siis katsuge, et ta võiks olla ilma kartuseta teie juures, sest ta teeb Issanda tööd nõnda nagu minagi. 11. Ärgu siis ükski teid halvaks pangu, vaid saatke ta rahus teele, et ta tuleks minu juure, sest ma ootan teda ühes vendadega. 12. Mis aga puutub vend Apollosesse, siis olen ma temale

sageli peale käinud, et ta tuleks teie juure ühes vendadega, aga tal ei olnud üldse tahtmist nüüd tulla; ta tuleb, kui tal leidub parajat aega.

13. Valvake, seiske usus, olge mehed, saage tugevaks! 14. Kõik teie asjad sündigu armastuses!

15. Ma palun teid, vennad: teie teate Stefanase peret, et see on Ahhaias esimene pöördunu ja et nemad on andunud pühade abistamisele; 16. olge teiegi sõnakulelikud niisugustele ja igatsege, kes töötavad ühes ning näeb vaeva. 17. Ma rõõmustun Stefanase ja Fortunaatuse ja Ahhaiase tulekust, sest nemad täidavad minule teie aset; 18. nemad on ju jahutanud minu ja teie vaimu. Pidage siis niisugustest lugu!

19. Aasia kogudused tervitavad teid. Teid tervitavad Issandas Akvila ja Priska ühes kogudusega nende majas. 20. Teid tervitavad kõik vennad. Tervitage üksteist püha suudhusega!

21. Tervitus on minu, Pauluse käega.

22. Kui keegi Issandat Jeesust Kristust ei pea armsaks, siis olgu ta ära neetud! Maaran ata! 23. Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teiega! 24. Minu armastus on teie kõikidega Kristuses Jeesuses!

PAULUSE TEINE KIRI KORINTLASTELE

Tervitus ja tänu

1. Paulus, Kristuse Jeesuse apostel Jumala tahtest, ja vend Timoteos Korintoses olevale Jumala kogudusele ja kõigile pühadele kogu Ahhaias. 2. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt.

3. Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, halastuse Isa ja

kõige troosti Jumal, 4. kes meid trööstib kõigis meie viletsuses, et meie võime trööstida neid, kes on kõikides viletsuses, troostiga, millega Jumal meid endid trööstib. 5. Sest otsegu Kristuse kannatamisi tuleb rohkesti meie peale, nõndasamuti tuleb meile rohkesti ka troosti Kristuse kaudu. 6. Olgu meil nüüd viletsust, siis sünnib see teie

5 Ap. 19, 21. 6 Ro. 15, 24. 7 Ap. 18, 21; 20, 2. 8 Ap. 19, 1. 10. 9 2 Ko. 2, 12; Kl. 4, 3; Ilm. 3, 8. 10 p. 4, 17; Fl. 2, 20. 11 1 Ti. 4, 12. 12 p. 1, 12. 13 Hf. 6, 10. 14 p. 1, 16; Ro. 16, 5. 15 p. 1, 16; Ro. 16, 5. 16 Hf. 2, 29. 17 1 Te. 5, 12. 18 Ap. 18, 2. 18. 26; Ro. 16, 3. 5. 19 Ro. 16, 16; 2 Ko. 13, 12; 1 Pe. 5, 14. 20 Kl. 4, 18; 2 Te. 3, 17. 21 Ga. 1, 8 j. 22 1 Ko. 1, 1. 23 Ro. 1, 7. 24 Ro. 15, 5; 1 Pe. 1, 3. 25 L. 34, 20; 71, 20; 94, 19. 26 p. 4, 15. 17. Maaran ata: Meie Issand on tulnud.

2 KORINTLASTELE 1, 2

trööstimiseks ja päästmiseks; või kui saame troosti, siis sünnib see teie trööstimiseks ja see teostub samade kannatamiste kandmiseks, mida meiegi kannatame; 7. ja meie lootus teie kohta on kindel, sest me teame, et otsegu teil on osa kannatustest, nõnda on teil osa ka troostist.

8. Sest me ei taha, vennad, et teil oleks teadmata, missuguses viletsuses me olime Aasias, kuidas meid ülemläbra vaevati üle meie jõu, nõnda et me isegi olime kahevahele oma elu pärast. 9. Ja me olime enestegi arvates surma mõistetud, et me ei loodaks eneste peale, vaid Jumala peale, kes surnud üles äratab. 10. Tema päästis meid nii suurest surmast ja päästab veelgi; tema peale me loodame, et tema ka edaspidi päästab. 11. kui ühtlasi ka teie appi tulete palves meie eest, et paljude isikute käest meie heaks tulnud armuanni eest tõuseks tänu paljude suust meie eest.

Apostli aus tahe

12. Sest meie kiitlus on see: meie südame tunnistuse tõendus, et meie Jumala pühaduses ja puhtuses oleme elanud maailmas, mitte lihalikus tarkuses, vaid Jumala armus, ja iseäranis teie juures. 13. Sest me ei kirjuta teile muud midagi kui aga seda, mida te siin loete või mida te ka tunnetate, ja mida te, nagu ma loodan, veel lõpuni saate tunnetada. 14. nõnda nagu te ka meid olete osalt tunnustanud, et me oleme teie kiitlus, nagu ka teie olete meie kiitlus meie Issanda Jeesuse päeval.

Korintose külastus lükkub edasi

15. Ja niisuguse usaldusega ma mõtlesin juba ennemini tulla teie juure, et teie saaksite veel teisegi armuanni osalisteks, 16. ja teie kaudu siis matkata Makedooniasse ja Makedooniast tulla tagasi jälle teie juure ja teilt saada saatjaid Judeasse. 17. Kui ma nüüd nõnda

kavatsesin, kas ma siis toiminis kerge-meelselt? Või mis ma kavatsen, kas ma kavatsen liha järel, selleks, et mu kõnes oleks „jah“ „jah“ ja „ei“ „ei“? 18. Kuid Jumal on ustav, nii et meie kõne teie vastu ei ole „jah“ ja „ei“ ühtlasi. 19. Sest Jumala Poeg Jeesus Kristus, keda meie, mina, Silvaanus ja Timoteos, oleme teile kuulutanud, ei olnud mitte „jah“ ja „ei“, vaid temas sai tõeks „jah“. 20. Sest Jumala töötused puha on tema sees „jah“ ja sellepärast ka tema läbi „amen“ Jumala auks meie läbi. 21. Aga kes meid ühes teiega kinnitab Kristusesse ja kes meid on võidnud, see on Jumal, 22. kes meid ka on kinnitanud pitsoriga ja on annud Vaimu pandi meie südamesse.

23. Aga ma kutsun Jumala tunnistajaks oma hinge peale, et ma tahtes teid säästa, ei ole veel tulnud Korintosesse. 24. Ei mitte, et me tahame olla valitsejad teie usu üle, vaid me oleme teie rõõmu kaastegelased; sest teie püsitate usus.

2. Aga ma olin oma mõttes otsustanud mitte tulla jälle teie juure kurvastusega. 2. Sest kui mina teid kurvastan, kes on siis, kes mind rõõmustab, kui vaid see, kelle ma olen teinud kurvaks. 3. Ja ma olen kirjutanud teile seda otse selleks, et mulle teie juure tülles ei saaks osaks kurvastust neilt, kes mind pidid rõõmustama; sest mul on teist kõigist see lootus, et minu rõõm on teie kõikide rõõm. 4. Sest ma kirjutasin teile suures viletsuses ja südame ahastuses paljude silmapisaratega, ei mitte selleks, et te kurvastuksite, vaid et te tunneksite selle armastuse, mida mul on rohkesti teie vastu.

Patukahetsejale tuleb andeks anda

5. Aga kui keegi on kurvastanud, ei ole ta mind kurvastanud, vaid teataval määral, et mitte liialdada, teid kõiki.

7 2 Te. 1, 4-7. 8 Ap. 19, 23; 1 Ko. 15, 32. 9 2 Ti. 4, 18. 10 2 Ti. 4, 18. 11 Ro. 15, 30; Ef. 6, 18 j. 12 p. 2, 17; 1 Ko. 1, 17; Hf. 13, 18. 13 p. 5, 12; Fl. 2, 16. 14 p. 5, 12; Fl. 2, 16. 15 Ap. 19, 21; 1 Ko. 16, 5 j. 16 Ap. 19, 21; 1 Ko. 16, 5 j. 17 1 Ko. 1, 9. 18 p. 5, 12; 1 Pe. 5, 14. 19 1 Jh. 2, 27. 20 p. 5, 5; Ro. 8, 16; Hf. 1, 13 j. 21 p. 11, 31; Ro. 1, 9. 22 1 Pe. 5, 3. 23 p. 12, 21; 1 Ko. 4, 21. 24 1 Ko. 5, 1 j. 25 1 Ko. 5, 1.

6. Niisugusel on küllalt sellest noomitusest, mille ta on saanud paljude poolt, 7. nõnda et teie hoopis vastupidi peate temaile andeks andma ja teda kinnitama, et teda veel suurem kurvastus ära ei neelaks. 8. Sellepärast ma manitsen teid osutada temale armastust. 9. Sest selleks ma olen kirjutanud, et teada saada teie meelt, kas te olete igapidi sõnakuulelikud. 10. Aga kellele te midagi andeks annate, sellele ka mina annan andeks. Sest ka mina, mis ma andeks andsin, kui mul oli midagi andeks anda, andsin andeks teie pärast Kristuse palge ees, 11. et saatan meid kavalasti ei petaks, sest tema mõtted ei ole meile teadmatud.

Evangeeliumi katsumusest ja võidust

12. Aga kui ma tulin Troasse kuulutama Kristuse evangeeliumi ja mulle oli üks avatud Issandas, 13. ei leidnud ma siiski mitte rahu oma vaimus, sest ma ei kohanud oma venda Tiitust. Ma jätsin nad siis jumalaga ja läksin Makedooniasse.

14. Aga tänu Jumalale, kes meile ikka annab võimust Kristuses ja teeb avalikuks oma tunnetuse lõhna meie kaudu kõigis paigus. 15. Sest meie oleme Jumalale Kristuse hea lõhn niihästi nende seas, kes päästetakse, kui ka nende seas, kes hukka lähevad, 16. ühtede küll surmalehk surmaks, kuid teistele elulõhn eluks. Ja kes kõlbab selleks? 17. Sest me ei ole nagu mitmed, kes Jumala sõnaga hangeldavad, vaid puhtast meelest, jah, otsegu Jumalast, me kõneleme Kristuses Jumala ees!

Apostel kui Vaimu sulane

3. Kas hakkame siis jälle isendid soovitama? Või kas vajame, nagu mõnimagad, soovituskirju teie kätte või teie käest? 2. Teie olete meie kiri, kirjutatud meie südamesse, kõigile inimestele tuttav ja loetav, 3. sest teist on ju ilmsi näha, et te olete Kristuse kiri, mis meie

teenimistöö läbi on valminud, kirjutatud mitte tindiga, vaid elava Jumala Vaimuga, ka mitte kivilauakestele, vaid lihastele südamelauakestele.

4. Aga niisugune lootus on meil Kristuse läbi Jumala peale, 5. mitte nii, et me oleksime iseenestest võimelised midagi mõtlema, nagu iseenestest, vaid meie võime tuleb Jumalalt, 6. kes meid ka on teinud võimeliseks olerna uue lepingu sulased, mitte kirjatahe, vaid Vaimu sulased; sest kirjataht suretab, aga Vaim teeb elavaks.

Evangeeliumil on suurem au kui käsuõpetusel

7. Aga kui surma amet, mis kirjatahtedega oli uuristatud kividesse, esines nii suures aus, et Iisraeli lapsed ei suutnud vaadata Moosese palgesse ta palge hiilguse pärast, mis ometi oli kaduv, 8. kuidas ei peaks palju rohkem Vaimu amet olema au sees? 9. Sest kui hukkamõistmise ametil oli au, siis on õiguse amet veel palju suurem au poolest. 10. Sest too, mis oli enne au sees, ei olegi enam niisugusel määral au sees selle üliväga suure au pärast. 11. Sest kui see, mis on kaduv, on tekkinud au läbi, kui palju rohkem on siis au sees see, mis on püsiv.

12. Et meil nüüd on niisugune lootus, siis me räägime täie julgusega 13. ega tee nõnda nagu Mooses, kes pani kätte oma palgele, et Iisraeli lapsed ei näeks selle lõppu, mis on kaduv. 14. Ent nende meeled on paadunud; sest veel tänapäevalgi jääb sama kate Vana Testamendi lugemisel ära võtmata, sest alles Kristuses see kaob. 15. Veel tänapäevalgi, kui Moosese loetakse, on kate nende südame peal; 16. aga kui nende süda pöörduv Issanda poole, siis kate võetakse ära. 17. Sest Issand on Vaim, ja kus on Issanda Vaim, seal on vabadus! 18. Aga me kõik, kes katmatu palgega vaatleme

Issanda auhiilgust otsegu peeglis, muutume samasuguseks kujuks aust ausse nagu Issanda Vaimust.

Julge avameelsus evangeeliumi kuulutamisel

4. Sellepärast et meil on niisugune amet selle halastuse järele, mis meile on osaks saanud, siis me ei lähe araks, 2. vaid me oleme loobunud salajasist häbitagusest ega ela tigidas kavaluses ega võltsi Jumala sõna, vaid tõe ilmsikstoomisega me asetume kõigi inimeste südame-tunnistuse otsuse ette Jumala ees. 3. Kui nüüd ka meie evangeelium on kinni kaetud, siis on see kinni kaetud nende eest, kes hukka lähevad, 4. kellele uskmatus meeled sellesinase maailma jumal on teinud sõgedaks, et neile ei paistaks Kristuse au evangeeliumi valgus, kes on Jumala kuu. 5. Sest me ei kuuluta mitte isendid, vaid Kristust Jeesust, et tema on Issand ja meie teie orjad Jeesuse pärast. 6. Sest Jumal, kes ütles: „Paistku valgus pimedusest!“, on see, kes on hakanud paistma meie südames, et tekiks tunnetuse valgus Jeesuse Kristuse isikus olevast Jumala aust.

Apostli nõtrus ja Jumala vägi

7. Aga meil on see aare saviriistades, et üliväga suur vägi oleks Jumala poolt ja mitte meist. 8. Meid rõhutakse kõikepidi, kuid ei suruta maha; me oleme nõutumad, aga me ei heida meelt; 9. me oleme taga kiusatud, aga me ei ole hüljatud; me oleme maha vajutatud, aga me ei hukku. 10. Me kanname alati enestega Issanda Jeesuse surma oma ihus, et ka Jeesuse elu meie ihus tuleks ilmsiks. 11. Sest meid, kes elame, antakse alata surma Issanda Jeesuse pärast, et ka Jeesuse elu meie surelikus lihas saaks avalikuks. 12. Nõnda siis on surm vägev meie sees, aga elu teie sees!

13. Aga et meil on seesama¹ usk Vaimu sedamööda, nagu on kirjutatud: „Ma usun, sellepärast ma räägin!“, siis meigi usume ja sellepärast me ka räägime, 14. teades, et see, kes üles äratas Issanda Jeesuse, ka meid üles äratas ühes Jeesusega ja seab ühes teiega enese ette. 15. Sest kõik sünnib teie pärast, et üha rohkemate kaudu üliväga suureks saav arm valmistaks ikka rohkemat tänu Jumala austuseks.

Ajutine viletsus ja igavene au

16. Sellepärast me ei loidu, vaid kuigi meie väline inimene kõduneb, uueneb sisemine inimene ometi päev-päevalt. 17. Sest see silmapilkne kerge viletsus saavutab meile määratu suure ja rohke igavese au, 18. meile, kes me ei vaata nähtavale, vaid nähtamatuile asjadele; sest nähtavad asjad on ajalikud, nähtamatud aga on igavesed.

5. Sest me teame, et kui meie maine telkhuone maha kistakse, on meil elamu Jumala käest, mitte kätega tehtud igavene hoone taevas. 2. Sellepärast me ka ohkame igatsedes, et kaetud saada taevase eluasemega, 3. ometi nõnda, et meid kaetult kord ei leitaks alasti olevat. 4. Sest meigi, kes elame selles telgis, ohkame olles koorma all, sellepärast et me ei taha katest vabaneda, vaid kaetud olla, et elu neelaks ära selle, mis on surelik. 5. Aga meid on sellesama tarvis valmistanud Jumal, kes meile on annud Vaimu pandi. 6. Sellepärast me oleme julged igal ajal ja teame, et niikaua kui me kodus oleme ihus, oleme Issanda juurest ära; 7. sest me käime usus ja mitte nägemises; 8. aga me oleme julges meeles ja himustaksime ennemini ära olla ihust ja kodus olla Issanda juures. 9. Sellepärast me ka püüame olla temale meelepärased, kas oleme kodus või

9 p. 7, 15. 10 Lk. 10, 16. 11 Lk. 22, 31. 12 Ap. 14, 27; 1 Ko. 16, 9. 13 Ap. 20, 1. 14 p. 1, 12. 15 p. 5, 12. 16 p. 3, 5; Lk. 2, 34. 17 p. 1, 12. 18 p. 1, 8; 7, 5. 19 p. 1, 12. 20 p. 1, 12. 21 p. 1, 12. 22 p. 1, 12. 23 p. 1, 12. 24 p. 1, 12. 25 p. 1, 12. 26 p. 1, 12. 27 p. 1, 12. 28 p. 1, 12. 29 p. 1, 12. 30 p. 1, 12. 31 p. 1, 12. 32 p. 1, 12. 33 p. 1, 12. 34 p. 1, 12. 35 p. 1, 12. 36 p. 1, 12. 37 p. 1, 12. 38 p. 1, 12. 39 p. 1, 12. 40 p. 1, 12. 41 p. 1, 12. 42 p. 1, 12. 43 p. 1, 12. 44 p. 1, 12. 45 p. 1, 12. 46 p. 1, 12. 47 p. 1, 12. 48 p. 1, 12. 49 p. 1, 12. 50 p. 1, 12. 51 p. 1, 12. 52 p. 1, 12. 53 p. 1, 12. 54 p. 1, 12. 55 p. 1, 12. 56 p. 1, 12. 57 p. 1, 12. 58 p. 1, 12. 59 p. 1, 12. 60 p. 1, 12. 61 p. 1, 12. 62 p. 1, 12. 63 p. 1, 12. 64 p. 1, 12. 65 p. 1, 12. 66 p. 1, 12. 67 p. 1, 12. 68 p. 1, 12. 69 p. 1, 12. 70 p. 1, 12. 71 p. 1, 12. 72 p. 1, 12. 73 p. 1, 12. 74 p. 1, 12. 75 p. 1, 12. 76 p. 1, 12. 77 p. 1, 12. 78 p. 1, 12. 79 p. 1, 12. 80 p. 1, 12. 81 p. 1, 12. 82 p. 1, 12. 83 p. 1, 12. 84 p. 1, 12. 85 p. 1, 12. 86 p. 1, 12. 87 p. 1, 12. 88 p. 1, 12. 89 p. 1, 12. 90 p. 1, 12. 91 p. 1, 12. 92 p. 1, 12. 93 p. 1, 12. 94 p. 1, 12. 95 p. 1, 12. 96 p. 1, 12. 97 p. 1, 12. 98 p. 1, 12. 99 p. 1, 12. 100 p. 1, 12.

1 p. 3, 6; 1 Ko. 7, 25. 2 p. 2, 17; 1 Te. 2, 5. 3 1 Ko. 1, 18. 4 He. 1, 3. 5 p. 1, 24. 6 p. 3, 18; 1 Mo. 1, 3; 2 Pe. 1, 19. 7 p. 5, 1; 1 Ko. 2, 5. 8 p. 1, 8; 7, 5. 9 Lk. 37, 24. 10 1 Ko. 15, 31. 11 Ro. 8, 36. 12 Lk. 11, 10. 13 1 Ko. 6, 14. 14 1 Ko. 6, 14. 15 p. 1, 3 j. 16 Ef. 3, 16; 1 Pe. 4, 1. 17 Ro. 8, 17 j. 18 He. 11, 1; 13, 14. 19 II. 4, 19; Jh. 14, 2; 2 Pe. 1, 13 j. 2 Ro. 8, 23. 3 Ilm. 16, 15. 4 1 Ko. 15, 53. 5 p. 1, 22; Ro. 8, 16, 23; Ef. 1, 13 j. 6 He. 11, 13. 7 1 Ko. 13, 12. 8 p. 1, 23; Ilm. 22, 17. 9 Lk. 39, 13.

võõrsil. 10. Sest me kõik peame saama ilmsiks Kristuse kohtujärje ees, et iga-ühele tasutaks vastavalt sellele, mis ta ihus olles tegi, olgu see hea või kuri!

Kristuse armastus apostli sundijaks

11. Et me nüüd teame, mis on Issanda kartus, siis me meelitame inimesi uskuma, aga Jumalale me oleme tuntud, ja ma loodan, et me ka teie südametunnistuses oleme tuntud. 12. Me ei soovita jälle endid teie ees, vaid me anname teile põhjust kiidelda meist, et teil oleks millega kiidelda nende ees, kes kiitlevad sellega, mis on silma ees, aga mitte sellega, mis on südames. 13. Sest kui me oleme olnud arust ära, siis oleme seda olnud Jumalale; ja kui me oleme selge meelega, siis teile. 14. Sest Kristuse armastus sunnib meid ning me otsustame nõnda: kui üks on surnud kõikide eest, siis on kõik surnud; 15. ja ta on surnud kõikide eest, et need, kes elavad, ei elaks enam enestele, vaid temale, kes nende eest on surnud ja üles tõusnud.

Uus elu Kristuses

16. Sellepärast me ei tunne praegusest ajast peale kedagi liha poolest; ja kui me ka oleme tunnustanud Kristust liha poolest, siis me ei tunne teda nüüd mitte enam nõnda. 17. Niisiis: kui keegi on Kristuses, siis ta on uus loodu; vana on möödunud, vaata, uus on tekkinud! 18. Aga kõik on Jumalast, kes meid on iseenesega lepitnud Kristuse läbi ja on meile annud lepitusameti. 19. Sest Jumal oli Kristuses ja lepitati maailma iseenesega ega arvanud neile nende ülestumise süüks ja on pannud meie sisse lepitussõna.

Manitsus leppimiseks Jumalaga

20. Seepärast me oleme nüüd käskjalad Kristuse asemel, otsegi manitseks Jumal meie läbi. Me palume Kristuse asemel:

Andke endid lepitada Jumalaga! 21. Ta on tema, kes ei teadnud mingist patust, meie eest teinud patuks, et meie saaksime Jumala õiguseks tema sees.

6. Aga olles kaastegevad me ka manitseme, et te Jumala armu ilmaasjata vastu ei võtaks! 2. Sest ta ütleb: „Ma olen sind kuulnud soodsal ajal ja aidanud päästepäeval!“ Näe, nüüd on hästi soodus aeg, vaata, nüüd on päästepäev! 3. Me ei anna üheski asjas mingit põhjust pahanduseks, et meie ametit ei laidetaks, 4. vaid kõiges me näitame endid kui Jumala abilised: suures kannatuses, viletsustes, hädades, kitsikustes, 5. hoo- pide all, vangis, mässudes, vaevanägemistes, valvamistes, paastumistes, 6. puhtuses, tunnetuses, pikas meeles, helduses, Pühas Vaimus, silmakirjatsematus armastuses, 7. tõe sõnas, Jumala väes, õiguse sõjariistade varal paremas ja vasakus käes, 8. aus ja häbis, kurja kõne all ja hea all, kui eksitajad ja ometi tõtt rääkijad, 9. kui tundmatud ja ometi küll tuntud, kui surijad, ja vaata, me elame; kui karistatud, kuid mitte surmatud; 10. kui kurvastatud, kuid ikka rõõmsad; kui vaesed, kes aga teevad paljusid rikkaks; kui need, kellel ei ole midagi ja kellele päralt on kõik!

Palve, et korintlased osutaksid armastust apostlile

11. Meie suu on avatud teie vastu, korintlased, meie süda on avardunud; 12. meie sees ei ole teil kitsas, vaid teil on kitsas teie omas südames. 13. Vastu- tasuks tehke sedasama — ma ütlen teile kui lastele — avardage ka teie oma süda!

Hoiatus sõpruse eest uskmatega

14. Ärge hakake võõras ikkes vedama ühes uskmatega; sest mis on ühist õigusel ülekohtuga? Mis on ühist valgusel pimedusega? 15. Kuidas sobib Kristus

10 Ap. 17, 31; Ro. 2, 16; 14, 10. 12 p. 3, 1. 15 Ro. 14, 7 j; 1 Ti. 2, 6. 17 Ro. 8, 1, 10; Ga. 6, 15 j; Ilm. 21, 5. 18 Ro. 5, 10. 19 Ro. 3, 24 j; Kl. 1, 19 j. 20 Js. 52, 7. 21 1 Ko. 1, 30; Ga. 3, 13; Fl. 3, 9; He. 4, 15. 1 p. 1, 24; 5, 20. 2 Js. 49, 8; Lk. 4, 19, 21. 3 p. 11, 23 j. 6 1 Ti. 4, 12. 7 1 Ko. 2, 4. 9 p. 4, 10 j; L. 118, 18. 10 Fl. 4, 12 j. 13 1 Ko. 4, 14. 14 5 Mo. 7, 2 j; Ef. 6, 11.

ühite Beliariga? Või mis osa on usklikul uskmatega? 16. Kuidas sünnib Jumala tempel ühte ebajumalatega? Sest meie oleme elava Jumala tempel, nõnda, nagu Jumal on ütelnud: „Ma elan nende sees ja käin ja olen nende Jumal, ja nad peavad olema mu rahvas!“ 17. Sellepärast „minge ära nende keskelt ja eralduge neist“, ütleb Issand, „ja ärge puudutage roojast, siis ma võtan teid vastu 18. ja olen teile Isaks, ja teie olete mulle poegadeks ja tütardeks“, ütleb kõige- väeline Issand.

7. Et meil nüüd on niisugused töötused, mu armsad, siis puhastagem endid kõigest liha ja vaimu rüvedusest ja tehkem täieliseks oma pühitus Jumala kartuses.

Apostli raskused ja julgustus Tiituse tulekust

2. Andke meile maad oma südames! Me ei ole teinud kellelegi ülekohtu, ei ole kellelegi saatnud kahju, ei ole kedagi petnud. 3. Seda ma ei ütle teie hukka- mõistmiseks; sest mina olen juba ütelnud, et te olete meie südames, et me ühes sureksime ja ühes elaksime. 4. Mul on palju lootust teie suhtes, mul on teist palju kiitlemist, ma olen täis troosti; ma olen üliväga rõõmus kõiges meie kitsi- kuses. 5. Sest ka Makedooniasse saabudes ei olnud meie lihal mingit rahu, vaid meid vaevati kõikepidi; väljaspool oli võitlusi ja seespool kartust. 6. Aga Jumal, kes masendatuid kinnitab, on meid kinnitanud Tiituse tulemisega; 7. kuid mitte ainult tema tulemisega, vaid ka selle troostiga, mille ta oli teilt saanud, sest ta jutustas meile teie igatsemisest, teie kurtmisest, teie innust minu heaks, nõnda et ma rõõmustusin veel enam. 8. Sest kuigi ma teid kirjaga kurvastasin, ei kahetse ma seda mitte; ja kuigi ma kahetsesin — ma näen ju, et see kiri teid on kurvastanud, olgugi lühikeseks ajaks — 9. siis olen nüüd rõõmus, mitte sellest,

et kurvastusite, vaid et kurvastusite meeleparanduseks; sest te kurvastusite Jumala meele järele, et teil ei oleks mingit kahju meilt. 10. Sest kurvastus Jumala meele järele saavutab meele- paranduse, mis toob pääste, mida ei kahetseta; aga maailma kurvastus toob surma. 11. Sest vaadake, kuidas otse see, et te saite kurvaks Jumala meele järele, on teis tekitanud millise hoole, millise vabandamise, millise meelepaha, millise kartuse, millise igatsemise, millise innu- kuse, millise karistuse! Te olete kõikepidi osutanud endid puhtaiks selles asjas. 12. Nõnda siis: kuigi ma teile kirjutasin, siis ei sündinud see mitte tema pärast, kes tegi paha, ega tema pärast, kellele tehti paha, vaid selleks, et teie hool meie heaks saaks avalikuks teie keskel Jumala ees.

13. Selle poolest oleme rõõustunud. Oma troostiks me rõõmustusime aga veel rohkem Tiituse rõõmust, et tema vaim kosutust on saanud teie kõikide poolt. 14. Sest kui ma temale teist midagi olen kiidelnud, ei ole ma jäänud häbisse, vaid otsegi me teile oleme rääkinud tervet tõtt, nõnda on ka meie kiitlemine teist Tiitusele osutunud tõeks. 15. Ja tema süda on seda rohkem teie poole, kui ta meenutab teie kõikide sõnakuule- likkust, kuidas te kartuse ja väristusega võtsite ta vastu. 16. Olen rõõmus, et ma kõiges võin alla julge teie suhtes!

Korjandus Jerusalema vaeste heaks

8. Aga me teeme teile, vennad, teatavaks armu, mille Jumal on annud Makedoonia kogudustele, 2. et neil keset suurt kitsikuse katsumist oli rõõmu ülikülluses ja nende põhjatu vaesus kasvas nende südamlikkuse rikkuseks. 3. Sest nad on annud jõudu mööda — ma tunnistan seda, koguni üle jõu — ja seda vabatahtlikult, 4. käies meile kangesti peale anumisega võtta vastu see and ja lubada neid osa võtta pühade abista- misest; 5. ja mitte ainult nõnda nagu

16 3 Mo. 26, 12; 1 Ko. 3, 16. 17 Js. 52, 11; Ilm. 18, 4. 18 Jr. 31, 9; 32, 38. 1 p. 6, 14, 17. 2 p. 12, 17; Ap. 20, 33. 3 p. 6, 11 j. 5 Ap. 20, 1 j. 6 p. 1, 3 j; 2, 13. 8 p. 2, 4. 10 Mt. 5, 4; 27, 3 j. 15 p. 2, 9. 16 2 Tc. 3, 4. 1 Ro. 15, 26. 4 p. 9, 1; Ap. 11, 29.

lootsime, vaid nad andsid iseendiki esiti Issandale, siis meile, Jumala tahtel, 6. nii et me õhutasime Tiitust ka teie keskel selle anni korjamist nõnda lõpetama, nagu ta seda juba oli alanud. 7. Aga otsegu te kõiges olete rikkad, usus ja sõnas ja tugnetuses ja kõiksuguses usinuses ja armastuses meie poolt teie vastu, nõnda olge helde käega selleski armastustöös.

Jeesuse eesküju

8. Ma ei ütle seda käskides, vaid seades teiste usinust teile eeskujuks, ma tahaksin teada saada, kas teiegi armastus on tõsine. 9. Sest te tunnete meie Issanda Jeesuse Kristuse armu, et tema, kuigi ta oli rikas, sai vaeseks teie pärast, et teie tema vaesusest saaksite rikkaks. 10. Selle asja poolest ma annan nõu; sest see tuleb kasuks teile, kes juba mullu olite esimesed mitte ainult tegema, vaid ka tahtma. 11. Aga nüüd viige ka täide oma tegemine, et nõnda nagu teil oli himu tahta, nõnda te ka lõpetaksite oma teo, sedamööda kuidas teil jõudu on. 12. Sest kui on head tahtmist anda, siis on see vastuvõetav sel määral kuidas jõud kannab, mitte üle jõu. 13. Sest ei ole vaja, et mis teistele on kergenduseks, teile oleks koormaks, vaid tasakaalustuseks. 14. nende puudusele olgu see, mida teil praegusel ajal on ülearu, et ka see, mida neil on ülearu, aitaks teie puudust ja nõnda sünniks tasakaal. 15. nagu on kirjutatud: „Sellel, kel oli palju, ei olnud ülearu, ja kel oli pisut, ei olnud puudust!“

Tiituse ja ta kaaslaste läkitamine

16. Aga tänu olgu Jumalale, kes niisuguse hoole teie heaks andis Tiituse südamesse. 17. Sest ta võttis kuulda manitsust; ent ta enese hool oli veel suurem ja ta läks omast tahtest teie teie juure. 18. Me läkitasime ühes temaga venna, kelle kuulsus evangeeliumi kuulutamises on tuttav kõigis kogudustes; 19. ja mitte ainult seda, vaid ta on ka

koguduste poolt valitud meie teekonna kaaslasest kohale viima seda armastuseandi, mida meie kogume, Issanda enese auks ja meie hea tahte tunnuseks. 20. Nõnda me hoidume selle eest, et ükski meid ei laimaks selle rohke anni suhtes, mida me teostame. 21. Sest me hoolitseme selle eest, mis on hea, mitte ainult Issanda ees, vaid ka inimeste ees. 22. Me aga läkitasime ühes nendega veel oma venna, kelle innukust me oleme sageli saanud tunda paljudes asjades ja kes on nüüd veel palju innukam selle suure usalduse tõttu, mis tal teie vastu on. 23. Mis Tiitusesse puutub, siis on ta minu seltsimees ja kaastööline teie juures; mis puutub meie vendadesse, siis on nemad koguduste apostlid ja Kristuse au. 24. Niisiis andke neile koguduste ees tõestus oma armastusest ja sellest, et meie kiitlemine teie kohta on tõsi.

9. Pühade abistamisest aga on mul tõesti ülearune teile kirjutada; 2. sest ma tean teie head tahtet ning kiitlen teist sellega makedoonlaste ees, et Ahhaia juba mullu on olnud valmis ja et teie innukus on paljusid õhutanud. 3. Aga ma läkitasin need vennad, et meie kiitlemine teist selles asjas ei läheks tühja, vaid te oleksite valmis, nagu ma olen rääkinud; 4. muidu, kui makedoonlasi peaks tulema ühes minuga ja nad ei leiaks teid valmis olevatena, meie — või kas pean ütleva „teie“ — jääksime häbisse oma lootuses. 5. Olen siis arvanud tarvilikuks õhutada vendi minema teele teie poole ette valmistama teie varemni lubatud tänuandi, et see oleks valmis tänuna ja mitte ihnutsemisena.

Helde annetamine ja Jumala vastutasu

6. Aga pange tähele: kes kasinasti külvab, see lõikab ka kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see lõikab ka rohkesti. 7. Igaüks andku nõnda, kuidas süda kutsub, mitte kurva meelega ega sunni- viisil, sest Jumal armastab rõõmsat

andjat. 8. Aga Jumal on vägev teile andma kõike armu rohkesti, et teil ikka oleks kõike igati küllaldaselt ning oleksite rikkad iga hea teo tarvis. 9. nõnda nagu on kirjutatud: „Ta puistab välja, ta jagab vaestele, tema õigus püsib igavesti!“ 10. Aga tema, kes annab seemet külvajale, annab ka leiba toiduseks ja rohkendab teie külvi ja kasvatab teie õiguse vilja, 11. nõnda et te saades rikkaks kõige poolest võiksite helde südamega teha kõike head, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale. 12. Sest selle anni kaudu antud abi ei kõrvalda mitte ainult pühade puudust, vaid toob ka rohket õnnistust selle läbi, et paljud tänavad Jumalat. 13. ja selle abistamise tõestuse tõttu ülistavad Jumalat selle eest, et te nii allaheitlikult tunnistate Kristuse evangeeliumi ja nii helde südamega teete andide osalisteks neid ja kõiki, 14. ja oma palvetes teie eest nad avaldavad igatsust teie järele Jumala üliväga suure armu tõttu, mis teile on osaks saanud.

15. Tänu olgu Jumalale tema ütlematu suure anni eest!

Pauluse meelevald on Jumalalt

10. Aga mina, Paulus, manitsen teid isiklikult Kristuse tasase ja järeleandliku meelega pärast, kes ma teie silma ees olles küll olen alandlik, kuid ära olles julge teie vastu, 2. ja palun, et mul ei oleks tarvis teie juures viibides südi olla selle julgusega, millega ma mõtlen südakas olla nende vastu, kes meist arvavad, nagu käiksin meie liha järele. 3. Sest kuigi me käime lihas, ei sõdi me mitte liha viisi järele. 4. Sest meie võitluse relvad ei ole lihalikud, vaid nad on vägevad Jumala ees maha lõhkuma kindlustusi, hävitades kõik mõistuse targutused. 5. Ja me lükkame ümber kõik kõrgistused, mis tõstetakse Jumala tunnetuse vastu, võttes vangi iga mõtte Kristuse sõnakuulelikkuse alla. 6. ja olles valmis nuhtlema kõike

sõnakuulmatust, kui teie sõnakuulelikkus enne on saanud täielikuks.* 7. Vaadake õieti seda, mis on silme ees! Kui keegi on eneses veendunud, et ta on Kristuse pärast, siis ta mõtelgu iseeneses ka seda, et otsegu tema on Kristuse pärast, nõnda oleme ka meie. 8. Sest kui ma ka rohkem hakkaksin kiitlema meie meelevallast, mis Issand on annud teie ehitamiseks ja mitte mahalõhkumiseks, siis ma ei jääks mitte häbisse, 9. et ei näiks, nagu tahaksin ma teid hirmutada kirjadega. 10. Sest üteldakse: „Tema kirjad on küll ranged ja võimsad, kuid ihulikult meie juures olles on ta nõrk ja ta kõne on kõhn!“ 11. Nõnda ütleja mõtelgu, et mäherdused me oleme eemal olles kirjade kaudu sõnadelt, säherdused me oleme ka teie juures olles tegudelt!

12. Sest me ei julge arvata iseendid mõningate sekka või võrrelda nendega, kes iseendid soovivad; ent nad ei saa aru, et nad endid mõõdavad iseenestega ja võrdlevad iseenestega. 13. Aga me ei taha ennast kiita ülemäära, vaid seda mõõdupuud mõõda, mille Jumal meile on mõõduks määranud, et me ulataksime ka teieni. 14. Sest me ei pinguta ennast liialt, nagu ei saakski me teie juure, sest me oleme juba ulatanud teieni Kristuse evangeeliumiga. 15. Me ei kiida ennast ülemäära võõra vaevaga, vaid meil on lootus, et teie usu kasvades ka meie oma mõõdupuule vastavalt saame üliväga suureks teie seas, 16. et me neisse maadesse, mis on teist tagapool, saaksime viia evangeeliumi ega kiitleks sellega, mis on korda saadetud võõral tegevusalal. 17. Aga kes kiitleb, see kiideldgu Issandast! 18. Sest mitte see ei ole kõlvuline, kes ennast ise soovib, vaid keda Issand soovib.

Pauluse kui apostli õigusest

11. Oh, et te minult ometi salliksitate natuke rumalust! Küllap te seda sallitegi

7 1 Ko. 1, 5; 16, 1 j. 9 Mt. 8, 20. 12 Op. 3, 28; Mk. 12, 43. 14 p. 9, 12. 15 2 Mo. 16, 18.
19 Ga. 2, 10. 23 p. 7, 13; 12, 18; Ro. 16, 7. 24 p. 7, 14. 1 p. 8, 4.20. 2 p. 8, 19.
3 p. 8, 24. 6 Op. 11, 24; 19, 17; 28, 8 j; Ga. 6, 8. 7 2 Mo. 25, 2; Ro. 12, 8.

9 L. 112, 9. 10 Js. 55, 10; Ho. 10, 12. 11 p. 1, 11; 4, 15. 12 p. 8, 14. 15 1 Ko. 15, 57.
1 Ro. 12, 11; 1 Ko. 2, 3. 2 p. 11; 1 Ko. 4, 21. 3 p. 6, 7. 4 Ef. 6, 13 j. 7 p. 5, 12;
1 Ko. 14, 37. 8 p. 12, 6; 13, 10; 1 Ko. 5, 4 j. 10 8, 1. 11 p. 13, 2.10. 12 p. 3, 13; 5, 12.
13 Ro. 12, 3. 15 Ro. 15, 20. 16 Ap. 19, 21. 17 Jr. 9, 22 j; 1 Ko. 1, 31. 18 Op. 27, 2;
1 Ko. 4, 5.

ka minult! 2. Sest ma olen armukade teie pärast jumaliku armukadedusega; olen ma ju teid kihlanud üheainsale mehele, Kristusele, et teid esitada temale kui puhas neitsit. 3. Aga mina kardan, et nõnda nagu madu pettis Eevat oma kavalusega, vahest teiegi mõtted rikutakse ja need loobuvad siirast meelest ja kasinusest Kristuse suhtes. 4. Sest kui keegi tuleb ja kuulutab mingisugust teist Jeesust, keda meie ei ole kuulutanud, või kui te saate teise vaimu, keda te ei ole saanud, või teise evangeeliumi kui see, mille te olete vastu võtnud, siis te seda küll salliksite. 5. Sest ma ei arvanud ennast sugugi vähema olevat neist ülisuurtest apostlitest. 6. Aga ehk ma küll olen õppimatu kõnelt, ei ole ma seda siiski mitte tunnetuselt, vaid me oleme kõikepidi seda kõigis asjus teile avalikuks teinud.

7. Või olen ma teinud pattu sellega, et ma ennast alandasin, et teid ülendataks, ja teile ilma palgata kuulutasin Jumala evangeeliumi? 8. Teisi kogudusi ma riisusin, neilt palka võttes, et teid teenida, 9. ja kui mul oli puudust teie juures olles, ei olnud ma ühelegi vaevaks. Sest mis mul puudus, selle tasusid vennad, kes tulid Makedooniast, ja mingis asjus ma ei tahtnud olla teile koormaks ega taha nüüdki. 10. Nii tõesti kui Kristuse tõde on minus, ei tõkestata seda mu kiitlemist Ahhaiamaa kohtades. 11. Miks? Kas sellepärast, et ma ei armasta teid? Jumal teab seda.

12. Aga mida ma teen, tahan ma teha veelgi, et ära lõigata nende põhjust, kes otsivad põhjust, et neid leitaks neis asjus, milleda nad kiitlevad, olevat samasugused nagu meie. 13. Sest need inimesed on valeapostlid, petised töötajad, kes endid moondavad Kristuse apostlikeks. 14. Ja see ei ole ime; sest saatan ise moondab ennast valguse ingliseks. 15. Sellepärast ei ole suur asi, kui ka tema abilised endid moondavad

õiguse abilisteks. Ent nende ots on nende tegude järele.

Apostli ja ta vastaste võrdlemine

16. Veel ma ütlen: Ükski ärgu arvaku mind rumala olevat; aga kui ometi, siis võtke mind vastu kui rumalat, et ka mina võiksin pisut kiidelda. 17. Mida ma nüüd räägin, seda ma ei räägi Issanda nõu järele, vaid otsegu rumaluses, selles kindlas arvamis, et mul on asja kiitlemiseks. 18. Kuna paljud kiitlevad liha poolest, siis kiitleni minagi. 19. Sest te sallite rumalaid heal meelel, olles ise mõistlikud. 20. Sest te sallite, kui keegi teid orjastab, kui keegi teid paljaks sööb, kui keegi teid koorib, kui keegi on ülbe, kui keegi lööb teile vastu silmi.

Apostli kannatused ja surmaoht

21. Häbi pärast ma ütlen, et meie nagu oleksime olnud nõdrad. Aga mille üle keegi uhke on — ma räägin rumalusest — selle üle olen ka mina uhke. 22. Nemad on heebrea mehed, mina ka; nemad on Iisraeli lapsed, mina ka; nemad on Aabrahami sugu, mina ka. 23. Nemad on Kristuse teenijad — ma räägin pööraselt — mina olen rohkem. Ma olen rohkem näinud vaeva, olen rohkem olnud vangis, olen palju rohkem saanud hoope, olen sagedasti olnud surmahädas. 24. Juutide käest ma olen saanud viis korda ühe hoobi vähem kui nelikümmend. 25. Kolm korda on mind viistega peksetud, üks kord kividega visatud, kolm korda on laev hukka läinud, terve öö ja päeva ma olen olnud mere sügavuses. 26. Sagedasti olen ma oma tekkondadel hädas olnud jõgedel, hädas mõrtsukate käes, hädas oma rahva seas, hädas paganate keskel, hädas linnas, hädas kõrves, hädas merel, hädas valevendade seas, 27. töös ning vaevas; sagedasti valvarises, näljas ja janus, sagedasti paastumistes, külmas ja alastiolekus; 28. peale muude asjade igapäevane rahva

kokkuvool, mure kõigi koguduste eest. 29. Kes on nõder, ja mina ei peaks jääma nõdraks? Kes pahandab, ja minu hing ei peaks süttima? 30. Kui tuleb kiidelda, siis ma kiitlen oma nõtrusest! 31. Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes on igavesti kiidetud, teab, et ma ei valeta. 32. Damaskuses valvas kuningas Aretase pealik damasklaste linna ja tahtis mind kinni võtta, 33. ja mind lasti aknaugust korviga üle müüri alla ja nõnda ma pääsin tema käest.

Ülendavaist nägemustest ja alandavaist nõtrustest: nõdra vägevusest

12. Tuleb kiidelda, ehk mul sellest küll pole kasu. Aga nüüd ma siirdun nägemustesse ja Issanda ilmutustesse. 2. Ma tunnen inimest Kristuses, keda neljateistkümnelt aastast tõmmati kolmanda taevani — kas ta oli ihus, seda ma ei tea, või kas ta oli ihust väljas, mina ei tea, Jumal teab. 3. Ja ma tean, et sama inimene — kas ta oli ihus või ihust lahus, mina ei tea, Jumal teab — 4. tõmmati paradiisi ja ta kuulis räägitamatuid sõnu, mida inimene ei tohi rääkida. 5. Sellest samast mehest ma tahangi kiidelda; aga iseenesest ma ei kiitle muuga kui oma nõtrusega. 6. Sest kui ma tahaksingi kiidelda, ei oleks ma rumal, sest ma räägiksin tõtt. Aga ma keeldun sellest, et keegi ei arvaks minust rohkem kui ta mind näeb olevat, või mida ta minust kuuleb. 7. ka väga suurte ilmutuste tõttu. Sellepärast et ma ei läheks kõrgiks, on mulle liha sisse antud vai, saatana ingel, mind rusikaga lööma, et ma ei läheks kõrgiks. 8. Sellesama pärast olen ma kolm korda Issandat palunud, et see minust lahkuku. 9. Aga ta ütles mulle: „Sulle saab küllalt minu armust; sest vägi saab nõtruses täie võimuse!“ Nii ma siis tahan meelsamini kiidelda oma nõtrustest, et Kristuse vägi asuks elama minusse. 10. Sellepärast olen meeleldi nõtrustes, vägivalla all, hädades, taga-

küsimistes ja kitsikustes Kristuse pärast; sest kui olen nõder, siis olen vägev!

Apostel vähendab oma kiitlemist

11. Ma olen läinud rumalaks; teie olete mind selleks sundinud. Sest mina oleksin pidanud saama kiitust teilt; sest ma pole sugugi vähem kui ülisuured apostlid, ehk ma küll ei ole midagi. 12. Apostli tunnustused on ju teie seas täide saadetud kõige kannatlikkusega, nii tunnustähtede kui imede ja väcavaldustega. 13. Sest mille poolest teie olete olnud halvemad kui teised kogudused, kui vaid selle poolest, et mina ise ei ole olnud teile koormaks? Andke mulle see süü andeks! 14. Vaata, ma olen nüüd kolmat korda valmis tulema teie juure ega tule teile koormaks; sest mina ei otsi teie oma, vaid teid endid; sest lapsed pole kohustatud koguma varandust vanemaile, vaid vanemad lastele. 15. Aga ma teen meeleldi kulu ja kulutan iseenast teie hingede eest, kuigi mind, kes ma teid väga armastan, pisut armastatakse. 16. Aga olgu peale, mina ei ole teid koormanud, kuid „ma olin kelm ja võtsin teid kavalusega kinni!“ 17. Kas ma kellegi kaudu neist, keda ma läkitasin teie juure, olen teid koorinud? 18. Mina õhutasin Tiitust tulema ja ühes temaga ma saatsin ühe venna. Kas Tiitus teid on koorinud? Kas me ei ole käinud ühesuguses vaimus? Ja kas ka mitte samades jälgedes?

19. Teie mõtlete ammugi, et me kostame eneste eest teie ees? Me räägime Kristuses Jumala ees. Aga kõik, armsad vennad, teie ehitamiseks. 20. Sest ma kardan, et kui ma tulen, ma ei leia teid niisugustena nagu tahan, ja et teie leiate mind seesugusena, nagu te ei taha. Ma kardan, et teie seas vahest on riidu, kadedust, viha, jonni, laimamisi, keelekandmist, hooplemist, korratust; 21. ja et kui ma tulen, minu Jumal mind jälle alandab teie juures ja ma pean olema

2 Hf. 5, 26 j. 3 1 Mo. 3, 4-13; Jh. 8, 44. 4 Ga. 1, 8 j. 5 p. 12, 11; 1 Ko. 15, 10; Ga. 2, 6, 9.
6 1 Ko. 2, 1 j; 13; Ef. 3, 4. 7 1 Ko. 9, 12, 18. 8 p. 12, 13; Ap. 20, 33; Hf. 4, 10, 15.
9 1 Ko. 9, 15. 10 p. 2, 17; Fl. 3, 2. 11 p. 12, 6. 12 Fl. 3, 5. 13 1 Ko. 15, 10.
14 5 Mo. 25, 3. 15 Ap. 14, 19; 16, 22. 16 p. 4, 11; 6, 4 j. 17 Ap. 20, 18 j.

29 1 Ko. 9, 22. 30 p. 12, 5. 31 p. 1, 23. 32 Ap. 9, 24 j. 33 p. 11, 30. 34 p. 10, 8; 11, 16.
35 Hf. 2, 6. 36 Fl. 4, 13. 37 p. 11, 5. 38 Ro. 15, 19. 39 p. 11, 9. 40 p. 13, 1.
41 Fl. 2, 17. 42 p. 11, 9; 2 Te. 3, 8. 43 p. 8, 6, 16 j. 44 p. 10, 2; 13, 2; 1 Ko. 4, 6.
45 p. 2, 1; 13, 2.

kurb mitme pärast, kes enne on teinud pattu ega ole pöördunud oma rüvedusest ja hoorusest ja kiimalusest, mida nad on harrastanud.

Manitsused apostli tulevase elustuse eel

13. Kolimat korda juba tulen teie juure. Kahe ja kolme tunnistaja ütlusega tehakse iga asi kindlaks. 2. Olen enne ütelnud ja ütlen veel ette ära — nagu ütlesin siis, kui teist korda teie juures olin, ja samuti nüüd, kui ma ära olen — neile, kes enne on pattu teinud, ja kõigile muile, et kui ma jälle tulen, ma ei säästa. 3. Te otsite ju tõestust selle kohta, kas Kristus räägib minus. Tema ei ole nõder teie suhtes, vaid vägev teie sees. 4. Sest kuigi tema löödi risti nõtruses, ometi elab ta Jumala väe läbi. Nõnda meiega oleme küll nõdrad tema sees, kuid elame ühes temaga Jumala väest teie jaoks.

5. Katsuge iseendid läbi, kas te olete usus. Uurige iseendid! Või te ehk ei tunne iseendist, et Jeesus Kristus on teie sees? Või ei ole te ehk kõlvulised? 6. Ma

loodan, et te tunnete ära, et me ei ole kõlbmatud. 7. Aga me palume Jumalat, et teie ei teeks ühtki kurja, mitte et meie näiksite kõlvulised olevat, vaid et teie teeksite head ja meie oleksime otsugu kõlbmatud. 8. Sest me ei suuda midagi tõe vastu, vaid üksnes tõe poolt! 9. Sest me rõõmutseme, kui meie oleme nõdrad ja teie olete vägevad; ja seda me palume, et teie saaksite täiuslikuks. 10. Sellepärast ma kirjutan seda eemal olles, et ei oleks vaja teie juures olles olla range selle meelevalla järele, mille Issand on annud minule koguduse ehitamiseks ja mitte mahakiskumiseks.

Lõppsõna

11. Lõppeks, vennad, olge rõõmsad, seadke oma asjad korda, võtke manitsust, olge üksmeelsed, pidage rahu. Küll armastuse ja rahu Jumal on siis teiega! 12. Teretage üksteist püha suudlusega! Kõik pühad saadavad teile tervituse! 13. Issanda Jeesuse Kristuse arm ja Jumala armastus ja Püha Vaimu osadus olgu teie kõikidega!

PAULUSE KIRI GALAATLASTELE

Tervitus

1. Paulus, apostel, mitte inimeste poolt valitud ega ühegi inimese kaudu, vaid Jeesuse Kristuse ja Jumala Isa läbi, kes tema on surnuist üles äratanud, 2. ja kõik vennad, kes on minu juures, Galaatia kogudustele: 3. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt, 4. kes enese andis meie pattude eest, et ta meid viiks välja praegusest kurjast ajastust Jumala ja meie Isa tahte järele, 5. kellele olgu austus ajastute ajastuteni! Aamen.

Apostel on pettunud galaatlased

6. Ma panen imeks, et te Kristusest, kes teid on armus kutsunud, nii ruttu ära pöördute teissuguse evangeeliumi juure, 7. mis ei olegi teine evangeelium; on vaid mõningaid, kes teid segavad ja tahavad Kristuse evangeeliumi pöörata teiseks. 8. Aga kui me ise, või isegi mõni ingel taevast, peaks teile kuulutama evangeeliumi peale selle, mida meie teile oleme kuulutanud — ta olgu neetud! 9. Nagu me ennegi oleme ütelnud, nõnda ütlen mina ka nüüd jälle: Kui keegi teile

kuulutab evangeeliumi peale selle, mis te olete saanud, siis ta olgu neetud! 10. Kas ma nüüd püüan inimeste või Jumala heakskiitmist? Või püüan ma olla inimestele meelepärane? Sest kui ma veel tahaksin olla inimestele meelepärane, siis ma ei oleks Kristuse sulane!

Pauluse evangeelium on Kristuselt

11. Sest ma annan teile teada, vennad, et evangeelium, mida mina olen kuulutanud, ei ole inimestelt. 12. Sest ma pole seda saanud ega õppinud inimestelt, vaid Jeesuse Kristuse ilmutuse kaudu. 13. Sest te olete kuulnud minu endisest elust juudi õpetuses, et ma üliväga taga kiusasin Jumala kogudust ja hävitasin seda, 14. ja et ma juudi õpetuses ette jõudsin mitmest samacalisest oma hõimust, olles palju innukam harrastama oma esiisade pärimusi. 15. Aga kui oli sellele meelepärane, kes mind mu ema ihust valis ja oma armu läbi kutsus, 16. ilmutada minus oma Poega, et ma kuulutaksin teda paganate seas, siis ma ei hakanud kohe nõu pidama liha ja verega. 17. ega läinud ka Jeruusalemma nende juure, kes enne mind olid apostlid, vaid ma läksin Araabiasse ja tulin jälle tagasi Damas-kusesse.

18. Hiljemini alles, kolme aasta pärast, ma läksin Jeruusalemma tegema tutvust Keefasega ja jäin tema juure viieteistkümneks päevaks. 19. Kedagi muud apostlitest ma ei näinud kui vaid Jakoo-bust, Issanda venda. 20. Ja mida ma teile kirjutan, vaata, ma kinnitan Jumala ees, et ma ei valeta! 21. Pärast ma tulin Süüria ja Kiliikia maakohtadesse. 22. Aga ma olin näo poolest tundmatu Judea kogudustele, kes on Kristuses. 23. Nad olid ainult kuulnud, et see, kes meid enne taga kiusas, nüüd jutlustab seda usku, mida ta enne hävitas. 24. Ja nad andsid Jumalale austust minu pärast.

Pauluse tööd tunnustatakse Jeruusalemmas

2. Siis, neljateistkümnne aasta pärast, ma läksin jälle üles Jeruusalemma ühes Barnabasega ja võtsin ka Tiituse kaasa. 2. Ent ma läksin sinna ilmutuse tagajärjel ja esitasin neile evangeeliumi, mida ma kuulutasin paganate seas, eriti neile tähtsamale, et ma kuidagi tühja ei jookseks ega oleks jooksnud. 3. Aga Tiitustki, mu kaaslast, ehk ta küll on kreeklane, ei sunnitud end laskma ümber lõigata. 4. Ent sissepugenud valevendade pärast, kes olid hiilunud varitsemale meie vabadust, mis meil on Kristuses Jeesuses, et meid orjastada, 5. ei annud me silmapilkugi järele ega alistunud neile, et evangeeliumi tõe jääks teie juure. 6. Ja need, kes näisid midagi olevat — olgu missugused nad iganes olid, mulle on see ükskõik, Jumal ei pea ju ühest inimesest rohkem lugu kui teisest — need, kes olid tähtsamad, ei lisanud mulle midagi juure, 7. vaid vastupidi, kui nad nägid, et minu hooletaks on usaldatud evangeeliumi kuulutamine ümberlõikamatuile, nõnda nagu Peetruse hooletaks ümberlõigatuile — 8. sest see, kes tegev oli Peetruses apostliametiks ümberlõigatute seas, oli ka minus tegev paganate heaks — 9. ja kui Jakoo-bus ja Keefas ja Johannes, keda peeti sambaiks, tundsid ära armu, mis mulle oli antud, andsid nad mulle ja Barnabasele kätt osaduse täheks, et meie paganate seas ja nemad ümberlõigatute seas, kuulutaksime armuõpetust, 10. ainult et me ka mõtleksime vaestele, ja just seda ma olen olnud usin tegema.

Paulus noomib Peetrust

11. Aga kui Keefas tuli Antiohhiasse, astusin ma isiklikult ta vastu, sest teda oli tarvis noomida. 12. Sest enne kui Jakoo-buse juurest oli tulnud mõningaid, sõi ta ühes paganatega; aga kui need

1 Mo. 19, 15; 1 Ti. 5, 19. 4 Fl. 2, 7. 5 1 Ko. 11, 28. 10 p. 10, 8, 11. 11 Ro. 15, 33; Fl. 4, 4; 7. 12 1 Ko. 16, 20. 3 Ro. 1, 7; 1 Ko. 1, 3; 2 Ko. 1, 2; Ef. 1, 2. 4 p. 2, 20; 1 Ti. 2, 6; Ti. 2, 14; 1 Jh. 5, 19. 7 Ap. 15, 1, 24. 8 1 Ko. 16, 22.

10 1 Te 2, 4. 11 1 Ko. 15, 1. 12 1 Ko. 11, 23; Ef. 3, 3. 13 Ap. 8, 3; 9, 1; 22, 4; 26, 4. 14 Jh. 49, 17; 1 Jh. 1, 5; Ro. 1, 1. 15 p. 2, 7; Mt. 16, 17. 16 Ap. 9, 26. 17 Mt. 13, 55; 1 Ko. 15, 7; Jh. 1, 1. 18 Ro. 1, 9. 19 Ap. 9, 30. 20 Ap. 15, 2. 21 Ap. 16, 3; 1 Ko. 9, 21. 22 Ap. 15, 1, 24. 23 p. 3, 1. 24 Ap. 9, 15; 15, 12; 22, 21. 25 Jh. 1, 42. 26 Ap. 11, 30; 12, 25.

tulid, tõmbus ta tagasi ja läks kõrvale, kartes ümberlõigatuid. 13. Ja ühes temaga hakkasid ka teised juudid silmakirjatsema, nõnda et ka Barnabas kaasa tõmmati nende silmakirjatsemisse. 14. Aga kui ma nägin, et nad õigesti ei käinud evangeeliumi tõe järele, ütlesin ma kõikide ees Keefale: „Kui sina, olles juut, elad paganate ja mitte juutide kommete järele, miks sa siis sunnid paganaid elama juudi kommete järele?“

Käsuõpetusest ei piisa, õigeks saab üksnes usu läbi

15. Meie oleme sünnilt juudid ja mitte patused paganate seast, 16. aga teades, et inimene ei saa õigeks käsu tegudest, vaid üksnes Kristuse Jeesuse usu kaudu, oleme ka meie uskunud Kristusesse Jeesusesse, et me saaksime õigeks Kristuse usust ja mitte käsu tegudest, sest käsu tegudest ei saa õigeks ükski liha. 17. Aga kui otsides õigeks-saamist Kristuses, meiegi osutume patusteks, kas on siis Kristus patu teenija? Ei sugugi mitte! 18. Sest kui ma jälle ehitan üles selle, mille ma olen maha kiskunud, siis ma teen enese üleastujaks. 19. Sest mina olen käsu läbi käsule surnud, et ma elaksin Jumalale; ma olen ühes Kristusega risti lõõdud! 20. Ent nüüd ei ela enam mina, vaid Kristus elab minu sees! Ja mida ma nüüd elan lihas, seda ma elan usus Jumala Pojasse, kes mind on armastanud ja on iseenese annud minu eest. 21. Ma ei tee Jumala armu tühjaks. Sest kui käsu kaudu tuleks õigus, siis oleks Kristus ilmaasjata surnud!

Usk on olulisem kui käsiteod

3. Oh te mõistmatumad galaatlased, kes teid on võlunud? Teid, kellele silmade ette Jeesus Kristus oli joonistatud ristilõõduna? 2. Seda üksnes ma tahan teilt teada, kas te saite Vaimu käsu tegudest või usu kuulutamisest? 3. Kas

te olete nii mõistmatumad? Te algasite Vaimus; kas tahate nüüd lihas lõpetada? 4. Kas te nii suurt olete kannatanud ilmaasjata? Teisiti see olekski ilmaasjata! 5. Tema, kes siis annab teile Vaimu ja teeb vägevaid tegusid teie sees, kas ta teeb seda käsu tegudest või usu kuulutamisest, 6. nõnda nagu „Aabraham uskus Jumalat, ja see arvati temale õiguseks!“? 7. Te ju teate, et need, kes on usust, on Aabrahami lapsed. 8. Aga et Kiri nägi ette ära, et Jumal teeb paganad usust õigeks, kuulutas see Aabrahamile selle hea sõnumi: „Sinu õnnistatakse kõik rahvad!“ 9. Sellepärast õnnistatakse neid, kes on usust, ühes uskliku Aabrahamiga.

10. Sest kõik, kes endid rajavad käsu tegudele, on needuse all; sest on kirjutatud: „Neetud on igaüks, kes ei püsi kõiges, mis on kirja pandud käsuraamatus, nii et ta seda teeks!“ 11. Et nüüd käsu kaudu ükski ei saa õigeks Jumala ees, on ilmne, sest õige peab usust elama. 12. Kask aga ei ole usust, vaid „kes teeb nende järele, see elab nende varal!“ 13. Kristus on meid lahti ostnud käsu needusest, kui ta sai needuseks meie eest — sest on kirjutatud: „Neetud on igaüks, kes puu küljes ripub!“ — 14. et Aabrahami õnnistus saaks paganaile osaks Jeesuses Kristuses ja me usu kaudu saaksime Vaimu töötuse.

15. Vennad, mina räägin inimese viisil! Inimesegi viimset tahet, kui see on nimetatud, ei tee ükski tühjaks ega lisa sellele midagi juure. 16. Aga nüüd on töötused antud Aabrahamile ja tema soole. Ei ole mitte üteldud: „Ja sinu sugudele“, otsegu paljude kohta, vaid nagu ühe kohta: „Ja sinu soole“, kes on Kristus. 17. Aga ma ütlen seda: Lepingut, mille Jumal on enne kinnitanud, ei tee nelisada kolmkümmend aastat hiljemini tekkinud käsk mitte tühjaks, nii et see hävitaks töötuse. 18. Sest kui pärand

tuleks käsust, ei oleks see enam töötusest. Ent Jumal on selle kinkinud Aabrahamile töötuse kaudu.

Käsu otstarve

19. Milleks on siis käsk? See on üleastumiste pärast juure lisatud seniks, kui tuleb sugu, kellele oli antud töötus; ja käsk seati inglite kaudu vahemehe kae läbi. 20. Kuid vahemeest ei vajata ühe jaoks; ent Jumal on üks. 21. Kas siis käsk on Jumala töötuste vastu? Ei sugugi. Sest kui oleks antud käsk, mis võiks teha elavaks, siis tuleks õigus tõesti käsust. 22. Aga Kiri on kõik pannud kinni patu alla, et töötus antaks Jeesuse Kristuse usust neile, kes usuvad.

23. Aga enne kui tuli usk, olime käsu valve all, kinni pandud tulevase usu ilmunise jaoks. 24. Nõnda on käsk saanud meie kasvatajaks Kristuse poole, et me saaksime õigeks usust.

Usu tagajärg

25. Aga et usk on tulnud, ei ole me mitte enam kasvataja all. 26. Sest te olete kõik usu kaudu Jumala lapsed Kristuses Jeesuses. 27. Sest nii paljud kui teid on Kristusesse ristitud, olete Kristusega riidetatud! 28. Ei ole siin juuti ega kreeklasi, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses. 29. Aga kui te olete Kristuse õmad, siis olete ka Aabrahami sugu ja pärijad töötuse järele.

Jumala lapse seisus saadakse usust Kristusesse

4. Aga ma ütlen: Niikaua kui pärija on alaealine, ei ole mingit vahet orja ja tema vahel, ehk ta küll on kõige isand; 2. vaid ta on eestkostjate ja valitsejate all kuni isa poolt määratud ajani. 3. Nõnda ka meie: kui olime alaealsed, siis olime orjastatud maailma algjõudude alla. 4. Aga

kui aeg täis sai, läkitas Jumal oma Poja, kes sündis naisest ja sai käsu alla, 5. lahiti ostma käsualuseid, et me saaksime lapse seisuse. 6. Aga et te nüüd olete lapsed, on Jumal läkitanud teie südamesse oma Poja Vaimu, kes hüüab: „Abba, Isal!“ 7. Nõnda ei ole sa enam ori, vaid laps; aga kui sa oled laps, siis oled ka pärija Jumala kaudu.

Apostel on mures, et vastsed kristlased taganevad usust

8. Aga siis, kui te ei tunnud Jumalat, te orjastate neid, kes olemise poolest ei olegi jumalad. 9. Ent nüüd, kus te olete Jumala ära tunnud, või õigemini, Jumal on teid ära tunnud, kuidas te pöördute jälle nõrkade ja viletsate algjõudude poole, mida te jälle tahate uuesti orjata? 10. Te arvestate päevi ja kuid ja aegu ja aastaid. 11. Ma kardan teie pärast, et ma teie kallal ehk asjata olen vaeva näinud.

12. Saage minusuguseiks, sest minagi olen saanud teiesuguseks, vennad, ma palun teid! Te ei ole mind millegagi solvanud. 13. Te ju teate, et ma liha nõtruses teile kuulutasin evangeeliumi esimesel korral, 14. ja te ei pannud kiusatust, mis teil oli minu kehalisest seisukorrast, mitte halvaks ega võõratanud mind, vaid võtsite mind vastu kui Jumala ingli, kui Kristuse Jeesuse. 15. Kus on nüüd teie õndsuse kiitus? Sest ma tunnistan teile, et teie, kui see oleks olnud võimalik, oleksite oma silmad kiskunud välja ja annud minule. 16. Kas ma nüüd olen saanud teie vaenlaseks, et ma olen teile tõtt ütelnud? 17. Nad on õhinal teie ümber, kuid mitte kaunil viisil, vaid nad tahavad teid välja jätta, et te innukad oleksite nende kasuks. 18. Hea on olla innukas hea suhtes alatasa ja mitte ainult siis, kui mina teie juures olen. 19. Mu lapsukesed, kellede pärast ma nüüd jälle olen lapsevaevas, kuni Kristus teie sees saab kuul! 20. Küll

16 Ap. 15, 10 j; Ro. 3, 20, 28; 4, 5; 11, 6; Ef. 2, 8.
20 p. 1, 4; Jh. 17, 23; 2 Ko. 13, 5.
7 Ro. 4, 11 j.
16 1 Mo. 22, 18.
17 2 Mo. 12, 40.
17 1 Jh. 3, 8 j.
5 Ro. 10, 17.
10 5 Mo. 27, 26.
13 5 Mo. 21, 22 j; Ro. 8, 3; 2 Ko. 5, 21.
19 Ro. 7, 6.
6 1 Mo. 15, 6; Ro. 4, 3.
11 p. 2, 16; Ha. 2, 4; 14 Jh. 44, 3.21 Ro. 4, 14.
9 Ro. 4, 16.
12 3 Mo. 18, 5.
21 Ro. 8, 15.
7 p. 3, 29; Ro. 8, 16 j.
13 Ap. 16, 6; 1 Ko. 2, 3.
20 5 Mo. 4, 39; 6, 4.
26 Jh. 1, 12; Ro. 8, 14, 17.
3 p. 3, 23; 5, 1; Kl. 2, 20.
7 p. 3, 29; Ro. 8, 16 j.
10 Ro. 14, 5; Kl. 2, 16.
16 Am. 5, 10.
17 p. 1, 7.
21 Ro. 8, 2 j.
27 Ro. 6, 3; 13, 14.
28 Ro. 10, 12;
4 1 Mo. 49, 10; Ef. 1, 10.
11 2 Jh. 8, 8.
19 1 Ko. 4, 15.

19 Ap. 7, 58; Ro. 5, 20.
23 p. 4, 1.
1 Ko. 12, 13.
5 p. 1, 13, 26.
12 2 Ko. 2, 5.
20 5 Mo. 4, 39; 6, 4.
26 Jh. 1, 12; Ro. 8, 14, 17.
3 p. 3, 23; 5, 1; Kl. 2, 20.
7 p. 3, 29; Ro. 8, 16 j.
13 Ap. 16, 6; 1 Ko. 2, 3.
21 Ro. 8, 2 j.
27 Ro. 6, 3; 13, 14.
28 Ro. 10, 12;
4 1 Mo. 49, 10; Ef. 1, 10.
11 2 Jh. 8, 8.
19 1 Ko. 4, 15.

ma tahaksin nüüd olla teie juures ja oma häältki muuta, sest ma olen päris nõutu teie pärast!

Kaks poega

21. Ütelge mulle, kes tahate olla käsu all, kas te ei kuule käsuõpetust? 22. Sest on kirjutatud, et Aabrahamil oli kaks poega, üks ümmardajast ja teine vabast naisest. 23. Aga ümmardaja poeg oli sündinud liha järele, vaba naise poeg aga töotuse kaudu. 24. Need on võrdluskujud. Sest need naised on kaks lepingut; üks Siinai mäelt, mis sünnitab orjapõlveks, see on Haagar. 25. Sest Haagar tähendab Jeruusalemale, sest see orjab ühes oma lastega. 26. Aga see Jeruusalema, mis on ülal, on vaba naine, ja see on meie kõikide ema. 27. Sest on kirjutatud: „Rõõmutse, siginatu, kes pole sünnitanud; tõsta häält ja hüüa valjusti, kes pole olnud lapsevaev, sest vallalisel saab olema rohkem lapsi kui sellel, kellel on mees!“ 28. Ent teie, vennad, olete nõnda nagu lisak, töotuse lapsed! 29. Aga nõnda nagu tol ajal see, kes oli sünnitanud liha järele, taga kiusas seda, kes oli sündinud Vaimu järele, nõnda on ka nüüd. 30. Aga mida ütleb Kiri? „Kihuta minema ümmardaja ja tema poeg, sest ümmardaja poeg ei või pärida ühes vaba naise pojaga!“ 31. Niisiis, vennad, ei ole me ümmardaja, vaid oleme vaba naise lapsed!

5. Vabaduseks on Kristus meid vabastanud. Püsige siis selles ja ärge laske endid jälle panna orjaikkesse.

Valik Kristuse ja käsuõpetuse vahel

2. Vaata, mina, Paulus, ütlen teile: Kui te lasete endid ümber lõigata, siis ei ole teil Kristusest mingit kasu. 3. Aga ma tunnistan jälle igale inimesele, kes laseb ennast ümber lõigata, et ta kohus

on täita kõike käsku. 4. Te olete jäänud ilma Kristusest, kes tahate saada õigeks käsu kaudu; te olete langenud ära armust. 5. Sest me ootame usust õiguse lootust Vaimu kaudu. 6. Sest Kristuses Jeesuses ei kehti ümberlõikamine ega ümberlõikamatus, vaid usk, mis on tegev armastuse kaudu.

7. Te jooksite hästi; kes on teid takistanud olemast tõele sõnakuulelikud? 8. Veenmine selleks ei tulnud mitte temalt, kes teid kutsus. 9. Pisut haputaig-nat teeb kogu taigna hapuks. 10. Mina loodan teist Issandas, et te ei hakka teisiti mõtlema; aga kes teid teeb segaseks, peab kandma oma nuhtlust, olgu see kes tahes. 11. Aga mina, vennad, kui ma veel jutlustan ümberlõikamist, miks mind veel taga kiusatakse? Siis ju oleks pahandus ristist kõrvaldatud. 12. Oh et need, kes teid tülitavad, endid ära lõikaksid!

Armastus piiraku vabadust

13. Sest teie, vennad, olete kutsutud vabaduseks; aga mitte lihale ajat andvaks vabaduseks, vaid teenige üksteist armastuses. 14. Sest kõik käsk on täidetud ühes sõnas, nimelt selles: „Armasta oma ligimest nagu iseennast!“ 15. Aga kui te isekes kis purelete ja üksteist sööte, siis katsuge, et te üksteist ära ei neela.

Elu Vaimus

16. Aga ma ütlen: Käige Vaimus, siis te ei täida mitte liha himusid. 17. Sest liha himustab Vaimu vastu ja Vaim liha vastu; need on üksteise vastu, et te ei teeks seda, mida te tahate. 18. Aga kui te olete Vaimu juhitud, siis te ei ole käsu all. 19. Aga liha teod on ilmsed, need on: hoorus, rüvedus, kiimalus, 20. ebajumala-teenistus, nõidus, vaen, riid, kade meel, vihatumised, jonn, kildkonnad, lahkõpetused, 21. tapmised,

21 p. 3, 23. 22 i Mo. 16, 15; 21, 2. 23 Ro. 9, 7 il. 24 p. 5, 1; Ro. 8, 15. 26 He. 12, 22.
27 Jh. 54, 1. 28 Ro. 9, 7. 29 i Mo. 21, 9. 30 i Mo. 21, 10, 12. 31 p. 3, 29.
1 p. 4, 5:31; Jh. 8, 32, 36; Ap. 15, 10. 35 Mo. 27, 26. 4 p. 2, 21. 6 p. 6, 15; i Ko. 7, 19.
7 p. 3, 1. 8 p. 1, 6. 9 i Ko. 5, 6. 10 p. 1, 7; 2 Ko. 11, 15. 11 i Ko. 1, 23. 12 L. 12, 4.
13 i Ko. 8, 9; i Pe. 2, 16. 14 i Mo. 19, 18; Mk. 12, 31. 16 Ro. 6, 12. 17 Ro. 7, 15:23.
18 Ro. 8, 2. 19 i Ko. 6, 9 j.

joomised, pidutsemised ja muud selle-sarnast, millest ma teile ette ütlen, nagu ma ka juba enne olen ütelnud, et need, kes teevad seesugust, ei päri Jumala riiki. 22. Aga Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, heatahtlikkus, ustavus, 23. tasadus, kasinus; selliste vastu ei ole käsk. 24. Aga kes on Kristuse Jeesuse pärast, need on oma liha risti lõõnud ühes tema ihalduste ja himudega.

25. Kui me elame Vaimus, siis käigem ka Vaimus. 26. Ärgem olgem ahned tühjale aule, üksteist ärritades, üksteist kadestades.

Manitsused laimatuks eluks

6. Vennad, kui inimene ka satuks mingisse eksitusse, siis teie, vaimulikud, parandage niisugust jälle tasase vaimuga; ja valva sa iseennastki, et ka sind ei kiusataks. 2. Kandke üksteise koormat, ja nõnda te täidate Kristuse käsku. 3. Sest kui keegi mõtleb enese midagi olevat, ilma midagi olemata, see petab iseennast. 4. Ent igaüks katsugu läbi oma töö, ja siis on tal üks eneses kiitlemist, mitte teisele; 5. sest igaüks kandku oma koormat. 6. Aga keda õpetatakse sõnaga, see jagagu kõike head sellele, kes teda õpetab.

7. Ärge eksige, Jumal ei anna ennast pilgata, sest mis inimene külvab, seda ta ka lõikab! 8. Sest kes külvab oma lihale,

see lõikab lihast kadu; aga kes külvab Vaimule, see lõikab Vaimust igavest elu.

9. Ja kui me teeme head, siis ärgem tüdigem, sest me saame omal ajal lõigata, kui me ei väsi. 10. Seepärast nüüd, et meil veel on aega, tehkem head kõikidele, aga kõige enam usukaaslastele!

Lõppsõna

11. Vaadake, kui suurte tähtedega ma oma käega teile olen kirjutanud!

12. Kõik, kes püüavad meeldida liha poolest, need sunnivad teid ümberlõikamisele ainult sellepärast, et neid taga ei kiusataks Kristuse risti tõttu. 13. Sest needki ise, kes lasevad endid ümber lõigata, ei pea käsku, vaid tahavad, et teid ümber lõigataks ja nad teie lihast võiksid kiidelda. 14. Aga mulle ärge juhtugu seda, et ma kiitaksin muust kui meie Issanda Jeesuse Kristuse ristist, kelle läbi maailm on minule risti lõõnud ja mina maailmale. 15. Sest ümberlõikamine ei tähenda midagi ega ümberlõikamatus, vaid uus loodu. 16. Ja kõigile, kes käivad seda juhtmööri mööda, neile olgu rahu ja halastus, ja ka Jumala Iisraelile!

17. Viimaks ärge tehku mulle keegi vaeva, sest mina kannan Jeesuse arme oma ihul.

18. Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teie vaimuga, vennad! Aamen.

PAULUSE KIRI EFESLASTELE

Tervitus

1. Paulus, Jumala tahtest Kristuse Jeesuse apostel pühadele, kes on Efesoses, ja usklikle Kristuses Jeesuses. 2. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

Jumala kiitus

3. Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes meid on õnnistanud kõige vaimuliku õnnistusega taevasis asjus Kristuses, 4. nõnda nagu ta meid on valinud tema sees enne

21 Ef. 5, 5; Ilm. 22, 15. 22 Ef. 5, 9; Kl. 3, 12. 23 i Ti. 1, 9. 24 Ro. 6, 6; Kl. 3, 5.
25 s. 16; Ro. 8, 4. 26 Fl. 2, 3. 1 Mt. 18, 15; Jk. 5, 19. 2 Ro. 14, 1. 3 Jk. 1, 26.
5 Ro. 14, 12. 6 Ro. 15, 27; i Ko. 9, 14. 7 Jr. 17, 10. 8 Op. 22, 8; Ro. 8, 13. 9 2 Fe. 3, 13.
10 i Pe. 1, 7. 12 p. 5, 11; Fl. 3, 18. 14 i Ko. 1, 31; 2, 2. 15 p. 5, 6; i Ko. 17, 19.
16 L. 12, 5; Fl. 3, 16. 17 2 Ko. 4, 10. 1 Ro. 1, 7; i Ko. 1, 2. 3 p. 2, 6; i Pe. 1, 3.
4 p. 5, 27; Jh. 15, 16; Ro. 8, 29.

maailma rajamist olema pühad ja laitmatud tema ees armastuses, 5. meid ette ära määrates lapseõiguse osalisiks Jeesuse Kristuse kaudu enese juure oma tahtmise heaksarvamisel, 6. oma armu au kiituseks, mille ta meile on kinkinud selles Armsas, 7. kelles meil on lunastus tema vere läbi, üleastumiste andekssaamine tema armu rikkust mööda. 8. Seda armu on ta rohkesti välja valanud meie üle kõige tarkuse ja mõistusega, 9. kui ta meile tegi teatavaks oma tahtmise saladuse oma hea meele kohaselt, nõnda nagu ta seda eneses oli kavatsenud, 10. aegade täiuse korraldamiseks, et Kristuses kokku võetaks kõik, mis on taevas ja mis on maa peal, 11. temas, kelles meiegi oleme saanud pärijaiks, kes selleks enne oleme määratud selle kavatsust mööda, kes kõik teeb oma tahtmise nõu järele, 12. et me oleksime tema au kiituseks, kes enne oleme lootnud Kristuses, 13. kelles teiegi olete sellest alates, kui saite kuulda tõe sõna, oma õndsuse evangeeliumi, ja kelles teiegi saades usklikuks olete kinnitatud töötatud Püha Vaimu pitseriga, selle Vaimu, 14. kes on meie pärandi tagatis tema omandi lunastamiseks — tema au kiituseks.

Palve, et Jumal annaks usulist tarkust

15. Sellepärast ka mina, kui ma sain kuulda teie usust Issandasse Jeesusesse ja armastusest, mis teil on kõigi pühade vastu, 16. ei lakka tänamast teie eest ja tuletan teid meele oma palvetes, 17. et meie Issanda Jeesuse Kristuse Jumal, au Isa, teile annaks tarkuse ja ilmutuse Vaimu tema tunnetamises 18. ja valgustaks teie südame silmad, et te teaksite, mis lootus see on, milleks ta teid on kutsunud, ja mis on tema pärandi au rikkus pühade sees, 19. ja mis on tema ülemäärane suur vägi meie suhtes, kes usume tema jõutugevuse mõjul, 20. millega ta on olnud mõjuv Kristuses, kui

ta tema surnuist üles äratas ja pani istuma oma paremale käele taevas, 21. kõrgele üle kõige valitsuse ja võimu ja väe ja ülemuse ning üle iga nime, mida nimetatakse mitte ainult selles, vaid ka tulevases maailmas, 22. ja asetaski kõik tema jalge alla ja pani tema kõigi asjade üle peaks kogudusele, 23. kes on tema ihu, selle täius, kes kõik kõiges täidab!

Õndsaks saab Jumala armust

2. Jumal on teinud elavaks ka teid, kes olite surnud oma üleastumistes ja pattudes, 2. milledes te käisite enne selle maailma ajastu järele, õhuvalla vürsti järele, vaimu järele, kes nüüd on tegev sõnakuulmatuse laste sees, 3. kellede seas ka me kõik enne käisime oma liha himudes ja tegime liha ja mõtete tahtmist mööda ning olime loomu poolest viha lapsed nagu teisedki. 4. Aga Jumal, kes rikas on halastusest, oma suure armastuse pärast, millega ta meid on armastanud, 5. kuigi me olime surnud üleastumistes, on meid ühes Kristusega teinud elavaks — armust olete õndsaks saanud — 6. ja on meid ühes temaga üles äratanud ja ühes temaga asetanud istuma taevalikku olukorda Kristuses Jeesuses, 7. et osutada tulevail ajastuil oma armu ülemäärast rikkust helduses meie vastu Kristuses Jeesuses. 8. Sest teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu ja see pole mitte teist enestest; see on Jumala and; 9. mitte tegudest, et ükski ei saaks kiidelda. 10. Sest meie oleme tema teos, Kristuses Jeesuses loodud headete tegudele, mis Jumal on enne valmistanud, et me käiksim neendes.

Paganad ja juudid on liidetud üheks koguduseks

11. Sellepärast tuletage meele, et teie, kes enne olite liha poolest paganad ja keda ümberlõikamatuiks kutsusid need, keda lihas kätega tehtud ümberlõikamise

tõttu kutsutakse ümberlõigatuiks, 12. olite tol ajal lahus Kristusest, kaugel ära Iisraeli kodakondsuse õigusest ja võõrad töötuse lepingule, ilma lootuseta ja ilma Jumalata siin maailmas. 13. Aga nüüd olete teie, kes enne olite kaugel, Kristuses Jeesuses saanud ligi Kristuse vere läbi. 14. Sest tema on meie rahu, kes on mõlemad teinud üheks ja kiskunud maha lahutava vaheseina, vaenu, kui ta oma lihas 15. kaotas käsusõnade käsu seadlusega, et ta need kaks looks enese sees üheks uueks inimeseks, tehes rahu, 16. ja lepitaks mõlemad Jumalaga ühes ihus risti kaudu, kui ta vaenu suretas enese läbi. 17. Ja tema tuli ning kuulutas rahu teile, kes kaugel olite, ja rahu neile, kes lähedal olid, 18. sest tema läbi on meil mõlemail ligipääs ühes Vaimus Isa juure. 19. Nii ei ole te siis mitte enam võõrad ega majalised, vaid pühade kaaskodanikud ja Jumala kodakondsed, 20. rajatud apostlite ja prohvetite alusele, kus Kristus Jeesus ise on nurgakivi, 21. milles kogu hoone on kokku liidetud ja kasvab pühaks templiks Issandas, 22. kelles ka teid ühes üles ehitatakse Jumala eluasemeks Vaimus.

Apostli ülesandeks on ilmutada Jumala saladust

3. Seetõttu mina, Paulus, olen Kristuse Jeesuse vang teie pärast, paganad — 2. kui te vahest olete kuulnud Jumala armu majapidamisest, mis minu kätte on antud teie heaks; 3. sest ilmutuse kaudu on mulle antud teada saladus, nagu ma lühidalt enne kirjutasin, 4. selleks et te tegedes võiksite ära tunda minu arusaamise Kristuse saladusest, 5. mida endistes põlvedes inimlastele ei ole teada antud, nagu see nüüd on ilmutatud tema pühadele apostlitele ja prohvetitele Vaimu läbi, 6. et paganadki on kaaspärijad ja ühes ihus ja osalised tema töötusest Kristuses Jeesuses

evangeeliumi kaudu, 7. mille teenijaks ma olen saanud Jumala armuande järele, mis mulle on antud tema väe mõjustust mööda. 8. Minule, kõige vähemale kõigi pühade seast, on see arm antud paganate seas kuulutada Kristuse äraarvamatut rikkust 9. ja selgeks teha, milline on selle saladuse korraldus, mis igavikest alates on olnud varjul Jumalas, kes kõik on loonud, 10. et Jumala mitmesugune tarkus nüüd saaks teatavaks koguduse kaudu taevalistele valitsustele ja võimudele 11. ajastute ettemääramise järele, mille ta teostas Kristuses Jeesuses, meie Issandas, 12. kelle sees meil on julge ligipääs usalduses usu kaudu temasse. 13. Seetõttu ma palun, et te ei nõrkeks minu kitsikustes teie pärast, mis on teie au.

Palve evangeeliumi õigeks mõistmiseks

14. Sellepärast ma nõtkutan põlvi Isa ees, 15. kelle lapsiks nimetatakse kõiki suguvõsasid taevas ja maa peal, 16. et ta annaks teile oma au rikkust mööda saada tugevaks tema Vaimu läbi seepidise inimese poolest, 17. et Kristus usu kaudu elaks teie südameis ning te oleksite juurdunud ja rajatud armastusse, 18. et võiksite täiesti mõista ühes kõigi pühadega, mäherdune on armastuse laius ja pikkus ja kõrgus ja sügavus, 19. ja ära tunda Kristuse armastuse, mis ületab kõik tunnetuse; et te oleksite täidetud Jumala kõige täiusega.

20. Aga sellele, kes enam kui rohkesti võib teha üle kõige selle, mida me palume või mõistame väge mööda, mis meis on tegev, 21. temale olgu austus koguduses ja Kristuses Jeesuses ajastute ajastu kõigi sugupõlvedeni! Aamen.

Jumala kutse sisuks on, et kõik oleksid üks

4. Nii manitsen teid siis mina, kes olen vang Issanda pärast, väärilt käima

5 Jh. 1, 12. 6 Mt. 3, 17. 7 p. 2, 7; 3, 8.16; Ap. 20, 28; Kl. 1, 14. 9 p. 3, 9; Ro. 16, 25; Kl. 1, 26. 10 Ga. 4, 4. 11 Ro. 8, 28; Kl. 1, 12. 12 p. 4, 30. 13 p. 4, 30. 14 2 Ko. 1, 22; 5, 5. 15 Kl. 1, 4. 16 p. 4, 10; Ro. 12, 5; 1 Ko. 12, 27. 17 Kl. 2, 13. 18 p. 4, 15; L. 8, 7; Mt. 28, 18. 19 p. 1, 7. 20 L. 100, 3; Tl. 2, 14. 21 p. 5, 8. 22 p. 1, 7. 23 p. 1, 7. 24 p. 1, 7. 25 p. 1, 7. 26 p. 1, 7. 27 p. 1, 7. 28 p. 1, 7. 29 p. 1, 7. 30 p. 1, 7. 31 p. 1, 7. 32 p. 1, 7. 33 p. 1, 7. 34 p. 1, 7. 35 p. 1, 7. 36 p. 1, 7. 37 p. 1, 7. 38 p. 1, 7. 39 p. 1, 7. 40 p. 1, 7. 41 p. 1, 7. 42 p. 1, 7. 43 p. 1, 7. 44 p. 1, 7. 45 p. 1, 7. 46 p. 1, 7. 47 p. 1, 7. 48 p. 1, 7. 49 p. 1, 7. 50 p. 1, 7. 51 p. 1, 7. 52 p. 1, 7. 53 p. 1, 7. 54 p. 1, 7. 55 p. 1, 7. 56 p. 1, 7. 57 p. 1, 7. 58 p. 1, 7. 59 p. 1, 7. 60 p. 1, 7. 61 p. 1, 7. 62 p. 1, 7. 63 p. 1, 7. 64 p. 1, 7. 65 p. 1, 7. 66 p. 1, 7. 67 p. 1, 7. 68 p. 1, 7. 69 p. 1, 7. 70 p. 1, 7. 71 p. 1, 7. 72 p. 1, 7. 73 p. 1, 7. 74 p. 1, 7. 75 p. 1, 7. 76 p. 1, 7. 77 p. 1, 7. 78 p. 1, 7. 79 p. 1, 7. 80 p. 1, 7. 81 p. 1, 7. 82 p. 1, 7. 83 p. 1, 7. 84 p. 1, 7. 85 p. 1, 7. 86 p. 1, 7. 87 p. 1, 7. 88 p. 1, 7. 89 p. 1, 7. 90 p. 1, 7. 91 p. 1, 7. 92 p. 1, 7. 93 p. 1, 7. 94 p. 1, 7. 95 p. 1, 7. 96 p. 1, 7. 97 p. 1, 7. 98 p. 1, 7. 99 p. 1, 7. 100 p. 1, 7.

12 Ro. 9, 4. 13 Jh. 9, 5; Ap. 10, 36; Ga. 3, 28. 14 2 Ko. 5, 17; Kl. 2, 14. 15 p. 3, 6; Fi. 3, 20; He. 12, 22. 16 Kl. 1, 20. 17 Jh. 5, 19; Sk. 9, 10. 18 p. 3, 12; Jh. 14, 6. 19 p. 3, 6; Fi. 3, 20; He. 12, 22. 20 Jh. 28, 16; Mt. 16, 18. 21 p. 2, 5. 22 p. 2, 5. 23 p. 2, 5. 24 p. 2, 5. 25 p. 2, 5. 26 p. 2, 5. 27 p. 2, 5. 28 p. 2, 5. 29 p. 2, 5. 30 p. 2, 5. 31 p. 2, 5. 32 p. 2, 5. 33 p. 2, 5. 34 p. 2, 5. 35 p. 2, 5. 36 p. 2, 5. 37 p. 2, 5. 38 p. 2, 5. 39 p. 2, 5. 40 p. 2, 5. 41 p. 2, 5. 42 p. 2, 5. 43 p. 2, 5. 44 p. 2, 5. 45 p. 2, 5. 46 p. 2, 5. 47 p. 2, 5. 48 p. 2, 5. 49 p. 2, 5. 50 p. 2, 5. 51 p. 2, 5. 52 p. 2, 5. 53 p. 2, 5. 54 p. 2, 5. 55 p. 2, 5. 56 p. 2, 5. 57 p. 2, 5. 58 p. 2, 5. 59 p. 2, 5. 60 p. 2, 5. 61 p. 2, 5. 62 p. 2, 5. 63 p. 2, 5. 64 p. 2, 5. 65 p. 2, 5. 66 p. 2, 5. 67 p. 2, 5. 68 p. 2, 5. 69 p. 2, 5. 70 p. 2, 5. 71 p. 2, 5. 72 p. 2, 5. 73 p. 2, 5. 74 p. 2, 5. 75 p. 2, 5. 76 p. 2, 5. 77 p. 2, 5. 78 p. 2, 5. 79 p. 2, 5. 80 p. 2, 5. 81 p. 2, 5. 82 p. 2, 5. 83 p. 2, 5. 84 p. 2, 5. 85 p. 2, 5. 86 p. 2, 5. 87 p. 2, 5. 88 p. 2, 5. 89 p. 2, 5. 90 p. 2, 5. 91 p. 2, 5. 92 p. 2, 5. 93 p. 2, 5. 94 p. 2, 5. 95 p. 2, 5. 96 p. 2, 5. 97 p. 2, 5. 98 p. 2, 5. 99 p. 2, 5. 100 p. 2, 5.

kutsumise järele, millega te olete kutsutud, 2. kõige alanduse ja tasadusega, pika meelega, sallides üksteist armastuses, 3. ja olles usinad üksmeelt pidama vaimus rahusideme läbi. 4. Üks ihu ja üks vaim, nagu te ka olete kutsutud üheks lootuseks oma kutsumise poolest; 5. üks Issand, üks usk, üks ristimine, 6. üks Jumal ja kõikide Isa, kes on kõikide üle ja kõikide läbi ja teie kõikide sees.

*7. Aga igauhele meist on antud armu Kristuse annetuse mõõtu mõõda. 8. Sellepärast üteldakse: „Tema läks üles kõrgele, viis vangid vangi, andis inimestele ande!“ 9. Aga et ta on läinud üles, mis on see muud kui et ta ka enne on läinud alla maa alamaise paikadesse? 10. Kes on läinud alla, on sama, kes on ka läinud üles üle kõigi taevaste, et tema kõik täidaks.

11. Ja tema on pannud mõned apostoleiks ja mõned prohveteks ja mõned evangeeliumi kuulutajaks ja mõned karjaseiks ja õpetajaks, 12. et pühi inimesi täielikult valmistada abiliste tööle Kristuse ihu ülesehitamiseks, 13. seniks kui me kõik jõuame ühisele usule ja Jumala Poja tunnetusele ning täieks meheks saame Kristuse täie täisea mõõtu mõõda, 14. ega jääks enam väetimaiks lasteks, keda õõtsutatakse ja kõigutatakse igas õpetuse tuules inimeste pettemänguga ja nende vembutamise eksiõpetuse võrgutamiseks; 15. vaid et me tõtt taotelles armastuses kasvaksime kõiges selle sisse, kes on pea, Kristus, 16. kelles kogu ihu on kokku liidetud ja koos hoitakse iga kõõluse kaasabil vastavalt iga üksiku liikme tegevusele tema mõõdu järele ja kes teeb, et ihu kasvab enese ülesehitamiseks armastuses.

Vana ja uus inimene

17. Seda ma siis ütlen ja hoiatan teid Issandas, et te ei elaks enam, nagu ka

paganad elavad oma meele tühjuses, 18. kes pimestunuina mõistuse poolest ja võõrdunuina Jumala elust neis pesitseva rumaluse ja nende südame paadumuse tõttu 19. on südametunnistuses tuimaks jäänud ning endid annud kõlvatuse kätte kõike roppust ahnesti tegema. 20. Aga nõnda ei ole te õppinud Kristust tundma, 21. kui te tõesti olete temast kuulnud ja temas õpetatud, nõnda nagu tõde on Jeesuses: 22. et teil tuleb enesest ära heita endise elu poolest vana inimene, kes ennast hävitab järgides petlikke himusid, 23. ja saada uueks oma meele vaimus 24. ning riietuda uue inimesega, kes Jumala sarnaseks on loodud tõelise õiguse ja pühaduse sisse.

Õpetused ja manitsused igapäevaseks eluks

25. Sellepärast jätke maha vale ja rääkige tõtt igauks oma ligimesega, sest me oleme üksteise liikmed! 26. Vihastuge, aga ärge tehke pattu! Ärge laske päeva looja minna oma vihastuse üle 27. ja ärge andke maad kuradile! 28. Kes varastab, ärge varastagu enam, vaid tehku pigemini tööd ning soetagu hüüt oma käte tööga, et tal oleks jagada sellele, kellel on puudus. 29. Ükski nurjatu sõna ärge tulgu teie suust, vaid ainult seesugune, mis on hea tarvilikuks kasvatus, et see pakuks mõnu kuulajale. 30. Ja ärge kurvastage Jumala Püha Vaimu, kellega te olete otsegu pitseriga kinnitatud lunastuse päevani. 31. Kõik kibedus ja äkiline meel ja viha ja kisa ja pilge jäägu teist kaugele ära ühes kõige pahaga. 32. Aga olge lahked üksteise vastu, südamlilikud, andke andeks üksteisele, nõnda nagu ka Jumal Kristuses teile on andeks annud.

5. Siis võtke nüüd Jumal enestele eeskujuks nagu armsad lapsed 2. ja

2 Kl. 3, 12. 3 Kl. 3, 14. 4 Ro. 12, 5. 5 1 Ko. 8, 6. 6 1 Ko. 12, 6. 7 Ro. 12, 3, 6; 1 Ko. 12, 11. 8 L. 68, 19; Kl. 2, 15. 9 Jh. 3, 13. 10 Ap. 2, 33. 11 Ap. 21, 8; 1 Ko. 12, 28. 12 1 Pe. 2, 5. 13 p. 3, 18 j. 14 1 Ko. 14, 20; He. 13, 9. 15 p. 1, 22; 5, 23; Kl. 1, 18. 16 Ro. 12, 5; 1 Ko. 12, 12; Kl. 2, 19. 17 Ro. 1, 21. 18 p. 2, 12; 1 Te. 4, 5. 19 Ro. 1, 24, 26. 20 Ro. 6, 6; 8, 13; Ga. 6, 8; Kl. 3, 9. 21 Ro. 12, 2; Kl. 3, 10. 22 1 Mo. 1, 26 j. 23 Sk. 8, 16; Ro. 12, 5; Kl. 3, 9. 24 L. 4, 5; Jk. 1, 19 j. 25 1 Te. 4, 11. 26 p. 5, 4; Kl. 3, 16 j. 4, 6. 27 p. 1, 13; Jk. 6, 3. 28 Kl. 3, 8. 29 Mt. 6, 14; 18, 22 j; Kl. 3, 13. 30 Mt. 5, 48. 2 s. 25; Ga. 2, 20; He. 10, 10.

Kristlikust perekonnavalust

22. Naised, olge *allaeitlikud oma meestele, otsegu Issandale! 23. Sest mees on naise pea, nõnda nagu ka Kristus on koguduse pea, tema on ihu õnnistegija. 24. Aga nõnda nagu kogudus on allaeitlik Kristusele, nõnda olgu ka naised oma meestele kõigis asjus.

25. Mehed, armastage oma naisi, nõnda nagu ka Kristus on armastanud kogudust ja on annud iseene tema eest, 26. et teda pühitseda, pestes puhtaks veepesemisega sõna sees, 27. ja seada enese ette kogudus austatuna, nii et tal ei oleks laiku ega kortsu ega muud sellesarnast, vaid et ta oleks püha ja laitmatu. 28. Nõnda peavad mehedki omi naisi armastama nagu iseene ihu. Kes oma naist armastab, armastab iseennast. 29. Sest ükski ei ole ilalgi vihanud iseene liha, vaid igaüks toidab ja hoiab seda, nõnda nagu ka Issand kogudust. 30. Sest meie oleme tema ihu liikmed. 31. „Seepärast inimene jätab maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja need kaks on üks liha!“ 32. See saladus on suur; aga mina räägin Kristusest ja kogudusest. 33. Olgu nüüd kuidas on, aga teiegi igaüks omaette armastage oma naist nagu iseennast; aga naine kartku meest.

6. Lapsed, kuulake oma vanemate sõna Issandas, sest see on õige. 2. „Austa oma isa ja ema!“ — see on esimene käsusõna, millel on tõotus: 3. „et su käsi hästi käiks ja sina kaua elaksid maa peal!“ 4. Ja teie, isad, ärge ärritage oma lapsi vihale, vaid kasvatage neid karistuses ja Issanda manitsuses. 5. Orjad, olge sõnakulelikud neile, kes teie isandad on liha poolest, kartuse ja väärnaga oma südame kohtlases meeles, otsegu Kristusele, 6. mitte silmakirjaks, nagu püüdes olla inimestele meelepärast, vaid kui Kristuse orjad, kes

käige armastuses, nõnda nagu ka Kristus meid on armastanud ja on iseene annud meie eest anniks ja ohvriks, Jumalale magusaks lõhnaks. 3. Aga hoorus ja kõik roppus või ahnus olgu nimetamata teie seas, nõnda nagu sünnis on pühadele, 4. ja riivatus ja rumalad sõnad või tühised naljad, mis kõik ei sobi, vaid pigemini olgu tänu. 5. Sest seda te teate tunnetades, et mitte ühelgi hoorajal ega ropul ega ahnel, kuna ta on ebajumala ori, ei ole pärandit Kristuse ja Jumala riigis.

6. Ükski ärge petku teid tühjade sõnadega, sest niisuguste asjade pärast tuleb Jumala viha sõnakuulmatute laste peale; 7. ärge siis saage nende kaaslasiks! 8. Sest te olite varemalt pimedus, aga nüüd te olete valgus Issandas. Käige nagu valguse lapsed — 9. sest valguse viil on kõiksugune headus ja õigus ja tõde — 10. ja katsuge, mis on Issandale meelepärane! 11. Ärge teil olgu tegemist pimeduse viljatute tegudega, vaid mõistke need pigemini hukka! 12. Sest mis kõik seal salajas nende kaudu sünnib, on häbi üteldagi. 13. Aga kõik saab avalikuks, kui valgus seda paljastab; sest kõik, mis tuleb ilmsiks, on valgus. 14. Sellepärast ta ütleb: „Ärka üles, kes magad, ja tõuse üles surnuist, siis Kristus valgustab sind!“

15. Siis vaadake hästi, kuidas te elate, mitte kui rumalad, vaid kui targad, 16. pidades aega kalliks, sest päevad on kurjad! 17. Seepärast ärge olge rumalad, vaid mõistke, mis on Issanda tahtmine. 18. Ärge joovastuge viinast, kust tuleb õnnetu elu, vaid saage täis Vaimu, 19. rääkides isekeskis psalmide ja kiituseviiside ja vaimulike lauludega, lauldes ja mängides kannelt Issandale oma südames, 20. kõige eest alatasa tänades Jumalat ja Isa meie Issanda Jeesuse Kristuse nimel. 21. Ja olge allaeitlikud üksteisele Kristuse kartuses.

3 Kl. 3, 5. 4 p. 4, 29. 5 1 Ko. 6, 9 j. 6 Mt. 24, 4. 8 p. 2, 11, 13; Lk. 16, 8; Jh. 12, 36; 1 Pe. 2, 9. 9 Ga. 5, 22. 10 s. 17; Ro. 12, 2. 11 2 Ko. 6, 14. 12 Ro. 1, 24. 13 Jh. 3, 20 j. 14 Jk. 60, 1; Ro. 13, 11. 15 Mt. 10, 16. 16 L. 32, 6; Kl. 4, 5. 17 s. 10; Ro. 12, 2. 18 L. 21, 34. 19 L. 33, 2 j; Kl. 3, 16. 20 1 Pe. 5, 5. 21 1 Mo. 3, 16; Kl. 3, 18; 1 Pe. 3, 1. 22 1 Ko. 11, 3. 23 Kl. 3, 19. 24 Mt. 3, 5. 25 L. 45, 14; 2 Ko. 11, 2. 26 p. 1, 23; Ro. 12, 3. 27 1 Ko. 6, 15. 28 1 Mo. 2, 24; Mt. 19, 5. 29 Kl. 3, 20. 30 2 Mo. 20, 12; 5 Mo. 5, 16. 4 s. Mo. 6, 7, 20 j; L. 78, 4; Op. 19, 18; Kl. 3, 21. 5 Kl. 3, 22 j; 1 Pe. 2, 18.

FILIPLASTELE 1

südamest teevad, mida Jumal tahab, 7. orjates hea meelga otsegu Issandat ja mitte inimesi, 8. teades, et Issand selle hea, mis keegi on teinud, tasub igauhele, olgu ta ori või vaba. 9. Ja teie, isandad, tehke neile samuti ja jätke ähvardamine, sest te teate, et nende ja teie Issand on taevast ja et temal ei ole isikute eelistamist.

Kristlase relvad

10. Lõppeks, mu vennad, saage vägevaks Issandis ja ta tugevuse jõus! 11. Varustage endid kogu Jumala sõjavarustusega, et te suudaksite seista kuradi kavalate rünnakute vastu! 12. Sest meil ei ole maadlemist vere ja lihaga, vaid valitsuste ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, taevaaluste kurjuse vaimudega. 13. Sellepärast võtke kätte kõik Jumala sõjavarustus, et te suudaksite vastu panna kurjal päeval ja jääda püsima, kui te kõik olete sooritanud. 14. Siis seiske nüüd ja teie niuded olgu võõtatud tõega ja teil olgu seljas õiguse soomusrüü 15. ja kingadeks jalas valmidus rahuevangeliumi kuulutamiseks. 16. Kõige selle juures haarake

usukiip, millega te võite kustutada kõik tigea tulised nooled! 17. Ja võtke enesele päästekiiver ja vaimumõõk, see on Jumala sõna, 18. iga palve ja anumise kaudu, palvetage igal ajal Vaimus, ning olge selleks valvel kõige püsivusega ja eestpalvetega kõigi pühade eest, 19. ja minugi eest, et minule, kui ma suu avan, antaks julgusti kuulutada evangeliumi saladust, 20. mille jaoks mina olen saadik ka ahelas, et ma julgusti kõneleksin sellest, nõnda nagu mu kohus on kõnelda.

Lõppsõna

21. Aga et ka teie teaksite, kuidas minu käsi käib, siis jutustab teile kõik Tühnikos, armas vend ja ustav abiline Issandas, 22. kelle ma otse selleks läkitasin teie juure, et te saaksite teada, kuidas on lugu meiega, ja et ta kinnitaks teie südameid.

23. Rahu olgu vendadele ja armastus usuga Jumalalt Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt! 24. Arm nende kõikidega, kes armastavad meie Issandat Jeesust Kristust kadumatuses!

PAULUSE KIRI FILIPLASTELE

Tervitus

1. Paulus ja Timoteos, Kristuse Jeesuse sulased kõigile pühadele Kristuses Jeesuses, kes elavad Filipis, ja ühtlasi koguduse juhatajaile ja abilistele. 2. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

Apostli tänuikkus ja rõõm

3. Ma tänan oma Jumalat iga kord, kui ma teid meele tuletan, 4. alati igas oma

palves teie kõikide eest rõõmuga palvetades; 5. ma tänan teie osaduse pärast evangeliumiga esimesest päevast siiani; 6. ja olen kindel selles, et see, kes teie on alustanud hea töö, viib selle lõpule Kristuse Jeesuse päevani. 7. Nõnda ongi mulle õige seda teist kõigist mõelda, sest ma kannan teid oma südames, kes te kõik siis, kui ma olen ahelais, ja ka siis, kui kaitsen evangeliumi ja seda kinnitan, ühes minuga olete armu osalised. 8. Sest Jumal on mu tunnistaja, kuidas ma teid

8 Ro. 2, 6.10; 2 Ko. 5, 10. 9 2 Al. 19, 7; Ap. 10, 34 j; Kl. 4, 1. 10 1 Ko. 16, 13; 1 Jh. 2, 14. 11 2 Ko. 10, 4. 12 p. 3, 2; Jh. 14, 30. 13 Lk. 12, 35; 1 Te. 5, 8; 1 Pe. 1, 13. 14 1 Pe. 5, 9; 1 Jh. 5, 4. 15 Js. 59, 17; 1 Te. 5, 8. 16 Mt. 20, 41. 17 Ap. 4, 29; Kl. 4, 3 j; 2 Te. 3, 1. 18 2 Ko. 5, 20. 19 Ap. 20, 4; 2 Ti. 4, 12. 20 Kl. 4, 7 j. 21 1 Ko. 1, 2; 1 Ti. 3, 1.8. 22 Ro. 1, 7; Kl. 1, 2. 23 Ro. 1, 8 j; 1 Ko. 1, 4. 24 p. 2, 13; 1 Ko. 1, 6 j. 25 8 Ro. 1, 10 j.

FILIPLASTELE 1, 2

kõiki igatsen Kristuse Jeesuse südamlikkusega.

Palve kirja lugejate eest

9. Ja seda ma palun Jumalalt, et teie armastus veel rohkem ja rohkem kasvaks selges tunnetamises ja kõiges tajumises, 10. et te võiksite kindlaks teha, mis on peasi, ja oleksite puhtad ning laitmatud Kristuse päevaks, 11. täis õiguse vilja, mis tuleb Jeesuse Kristuse läbi, Jumala austuseks ja kiituseks.

Apostli vangistuse tagajärg

12. Aga ma tahan teada anda teile, vennad, et see, mis minuga on juhtunud, on annud evangeliumile veel rohkem hoogu, 13. nõnda et kogu kohtukojas ja kõigile muile on saanud avalikuks, et ma olen ahelais Kristuse pärast 14. ja et suurem osa vendi mu ahelate tõttu on saanud vahvaks Issandas ja palju rohkem julgevad kartmatult rääkida Jumala sõna. 15. Mõned küll kuulutavad Kristust kadeduse ja riiu pärast, kuid mõned ka hea meeleaga. 16. Teised kuulutavad armastusest, teades, et ma viibin siin evangeliumi kaitsmiseks, 17. teised aga kuulutavad Kristust kiusu pärast, mitte puhtast meelest; nad ju mõtlevad suurendada minu vangipõlve viletsust. 18. Aga mis sellest? Kui aga Kristust kuulutatakse igal kombel, olgu silmakirjaks, olgu tõemeelega, ja sellest ma rõõmutsen ja tahan ka edaspidi rõõmutseda; 19. sest ma tean, et see tuleb mulle päästeks teie palve kaudu ja Jeesuse Kristuse Vaimu abil 20. minu kindlat ootust ja lootust mõõda, et ma milleski ei jää häbisse, vaid et Kristus nüüdki, nagu ikka, täie julgusega saab auliseks minu ihus, olgu elu või surma läbi.

Kumb on kasulikum: elu või surm?

21. Sest minule on elamine Kristus ja suremine kasu. 22. Aga kui lihas elamine on tulusam mu tööle, siis ma ei tea,

kumba valida. 23. Mind tõmbab nii see kui teine: ma himustan siit lahkuda ja olla Kristuse juures, sest see on hoopis palju parem; 24. aga lihasse jäämine on vajalikum teie pärast. 25. Ja selles veendumuses ma tean, et ma jään lihasse ja jään teie kõikide juure teie usu eduks ja rõõmuks, 26. et teie kiitmine oleks rohke Kristuses Jeesuses minu läbi selle tõttu, et ma jälle tulen teie juure.

Julgustussõnad kristlastele

27. Ainult käituge Kristuse evangeliumi vääriliselt, et ma, olgu tulles ja teid nähes või tulemata jäädes, kuuleksin teist, et te püsite ühes vaimus ja ühel meelel minuga võitlete evangeliumi usu eest 28. ega lase endid heidutada mitte millestki vastaste poolt. See on neile hukatuse, teile aga pääste tähtsaks, ja nimelt Jumalalt. 29. Sest teile on armust antud Kristuse pärast mitte ainult uskuda temasse, vaid ka kannatada tema pärast 30. ja võidelda sama võitlust, mida te olete näinud minust ja nüüd minust kuulete.

Üleskutse üksmeelele ja alandlikkusele

2. Kui nüüd mingisugune manitsus Kristuses, kui mingisugune armastuse troost, kui mingisugune Vaimu osadus, kui mingisugune südamlikkus ja kaastundmus kehtib, 2. siis tehke mu rõõm täieliseks sellega, et mõtlete sama ja peate ühesugust armastust, olles üksmeelsed ja ühemõttelised 3. ega tee midagi riiu ega tühja au pärast, vaid arvate alanduses üksteist ülemaks kui iseennast, 4. ja et ükski ei vaata selle peale, mis on tulus temale, vaid ka selle peale, mis on tulus teistele.

Jeesus alandlikkuse eeskujuks

5. Olgu teil samasugune meel, mis oli ka Kristusel Jeesusel, 6. kes, kuigi ta oli Jumala nägu, ei arvanud saagiks olla

10 Ro. 2, 18; 12, 2; 1 Te. 5, 23. 11 Ef. 5, 9. 12 2 Ti. 2, 9. 13 p. 4, 22. 14 Hf. 3, 13; 18 p. 2, 17 j. 19 2 Ko. 1, 11. 20 1 Pe. 4, 16. 21 Ga. 2, 20. 22 Ro. 1, 13. 23 1 Ku. 19, 4; 2 Ko. 5, 8. 24 Kl. 1, 10; 1 Te. 2, 12. 25 Ro. 5, 3. 26 Ap. 16, 22. 27 1 Mo. 3, 5; Jh. 1, 1 j; 17, 5. 28 3 Ro. 12, 10; Ga. 5, 26. 29 4 1 Ko. 10, 24, 33. 30 6 1 Mo. 3, 5; Jh. 1, 1 j; 17, 5.

Jumalaga ühesugune, 7. vaid loobus iseenese olust ning võttis orja näo, saades inimeste sarnaseks; ja ta leiti välisuselt inimesena; 8. ta alandas iseenast, saades sõnakuulelikuks surmani, pealegi ristisurmani. 9. Sellepärast ongi Jumal tema ülenanud kõrgele ja annud temale nime üle kõigi nimede, 10. et Jeesuse nimes nõtkuksid kõik põlved, niihästi taevaliste kui maapealsete kui ka maa-aluste omad, 11. ja iga keel tunnistaks, et Jeesus Kristus on Issand, Jumala Isa auks.

Lumastus sõltub laimamatust elust

12. Nõnda siis, mu armsad, otsegu te ikka olete olnud sõnakuulelikud, mitte üksnes nagu siis, kui ma olin teie juures, vaid ka nüüd veel rohkem minu ära olles, nõudke oma päästet kartuse ja värinaga! 13. Sest Jumal on see, kes teie on tegev, et te tahate ja tegutsete tema hea meele järele. 14. Tehke kõik nurisemata ja kaksipidi mõtlemata, 15. et te oleksite laimatud ja puhtad, veatunud Jumala lapsed keset tigidat ja pöörast sugupõlve, kelle seas teie paistate otsegu taevatahed maailmas, 16. hoides elu sõna, minule kiituseks Kristuse päeval, et ma ei ole tühja jooksnud ega teinud tühja tööd.

17. Ja kuigi minu veri peaks kahjana valatama teie usu ohvri ja jumalateenistuse üle, siiski ma rõõmutun ja olen rõõmus ühes teie kõikidega. 18. Sellesama pärast olge ka teie rõõmsad ja rõõmutse ühes minuga.

Timoteos

19. Ma loodan Issandas Jeesuses Timoteose varsti läkitada teie juure, et ka minul oleks hea meel teada saades, kuidas teie käsi käib. 20. Sest mul pole kedagi muud nii üksmeelset minuga, kes nõnda tõsiselt hoolitseks teie eest. 21. Sest nad kõik otsivad eneste oma, aga mitte seda, mis on Kristuse Jeesuse oma.

22. Aga tema ustavust te teate, sest nagu laps oma isaga, nõnda on ta minuga ühes töötanud evangeeliumi kasuks. 23. Teda ma loodan nüüd läkitada, niipea kui näen, kuidas minu asi areneb. 24. Ent mul on kindel lootus Issandas, et ma ka ise varsti tulen.

Epafroditos

25. Aga ma olen arvanud tarviliseks läkitada teie juure vend Epafroditose, oma kaastöölise ja kaasvõitleja, teie apostli ja minu vajaduste eest hoolitseja, 26. sellepärast et ta teid kõiki igatses ja suurt tuska tundis sellest, et olite kuulnud tema haigestumisest. 27. Sest tema oli ka tõesti suremas haige; ent Jumal andis temale armu, aga mitte üksi temale, vaid ka minule, et mulle ei tuleks kurbust kurbuse peale. 28. Sellepärast ma läkitasin tema seda nobedamini, et te teda nähes jälle rõõmustuksite ja mul oleks vähem kurbust. 29. Siis võtke ta vastu Issandas kõige rõõmuga ja pidage niisuguseid mehi kalliks. 30. Sest Kristuse töö pärast oli ta surma suus ega hoolinud oma elust, et täita seda, mis teil jäi tegemata hoolitsemises minu eest.

Väliste eesõiguste väike väärtus

3. Peale kõige, mu vennad, rõõmutsege Issandas! Üht ja sama kirjutades ei tüüta see mind, aga teid see kinnitab. 2. Pidage silmas koeri, pidage silmas kurje töötajaid, hoiduge katkilõikamise eest! 3. Sest ümberlõigatud, need oleme meie, kes Jumalat teenime vaimus, ja kiitleme Kristusest Jeesusest ega looda liha peale, 4. ehkki mul oleks lootust liha peale. Kui keegi muu arvab, et tema võib liha peale loota, siis mina veel rohkem! 5. Ma olen ümber lõigatud kaheksandal päeval, ma olen Iisraeli soost, Benjamini suguharust, ma olen heebreallane, sündinud heebreallast.

käsuõpetuselt variser, 6. innukas koguduse tagakiusaja, laimatu käsuõiguse poolest.

Apostli igatsus ühineda Kristusega

7. Aga mis mulle oli kasuks, olen ma arvanud kahjuks Kristuse pärast. 8. Jah tõesti, mina arvan kõik kahjuks oma Issanda Kristuse Jeesuse ülivõimsa tunnetuse vastu, kelle pärast ma olen mineetanud kõik selle ja pean kõike pühkmeiks, et kasuks saada Kristust 9. ja et mind leitaks tema seest ega oleks mul oma õigust, mis on käsust, vaid see õigus, mis tuleb Kristuse usu kaudu, see, mis tuleb Jumalalt usu varal, 10. et ma tunneksin ära tema ja ta ülestõusmise väe ja tema kannatamise osaduse ning muutuksin tema surma sarnaseks, 11. kui ma kuidagi pääsen ülestõusmisele surmusest. 12. Ei mitte, et ma selle juba oleksin kätte saanud või oleksin juba täiuslik, vaid ma püüan kätte saada seda, mille pärast Kristus Jeesus mind on kätte saanud. 13. Vennad, mina ei arva seda juba kätte saanud olevat; ent üht ma ütlen: Ma unustan ära, mis on taga, ja sirutun sinna poole, mis on ees, 14. ma püüan seatud eesmärgi poole, taevase kutsumise võiduhinna poole Kristuses Jeesuses. 15. Nii mitu nüüd, kui meid on täiuslikku, mõtelgem samal! Ja kui te midagi mõtlete teisiti, siis Jumal ilmutab teile ka selle. 16. Ometi, kuhu oleme jõudnud, sealt käigem sama teed!

Järgitagu apostli eeskujus

17. Järgige minu eeskujus, vennad, ja vaadeldge neid, kes elavad nõnda nagu meie teile eeskujuks oleme.

Kristuse risti vaenlased

18. Sest paljud, kelledest ma teile olen sagedasti ütnud ja nüüd ütlen ka nuttes, elavad Kristuse risti vaenlastena.

19. Nende ots on hukatus, nende jumal on nende kõht ja nende au on nende häbis; nad taotlevad maapealseid asju. 20. Sest meie ühiskond on taevas, kust me ka ootame Issandat Jeesust Kristust kui Õnnistegijat, 21. kes meie alanduse ihu muudab oma ärascletatud ihu sarnaseks väge mõõda, millega ta võib ka kõik teha oma alamaks.

Manitsusi

4. Nõnda, mu armsad ja igatsetud vennad, minu rõõm ja pärg, seiske siis Issandas kindlatena, armsad! 2. Euodiat ma manitsen ja ma manitsen Süntühhet olema ühemõttelised Issandas. 3. Ja ma palun ka sind, tõsine kaastööline, aita neid naisi, kes on võidelnud evangeeliumi eest ühes minuga ja Kleemensiga ja mu teiste abimeestega, kellede nimed on eluraamatus.

4. Olge ikka rõõmsad Issandas! Ja taas ma ütlen: Olge rõõmsad! 5. Teie leebus saagu teatavaks kõigile inimestele. Issand on lähedal! 6. Ärge muretssege ühtigi, vaid laske kõiges oma palumised palve ja anumisega ühes tänuga saada Jumalale teatavaks. 7. Ja Jumala rahu, mis on ülem kõigest mõistusest, hoiab teie südamed ja mõtted Kristuses Jeesuses.

8. Viimaks, vennad, kõik, mis on tõsine, mis aus, mis õige, mis kasin, mis armas, mis on hea kuulda kui vooruslik komme ja kiituse väärt, sellele mõtelge! 9. Mis te ka olete õppinud ja saanud ja kuulnud ja näinud minult, seda tehke; ja rahu Jumal on siis teiega.

Apostli rõõm fiiplaste lahkest abist

10. Väga suureks rõõmuks Issandas aga oli mulle see, et te juba uuesti virgusite mõtlema minule; sellele te mõtlesite ennagi, aga teil ei olnud juhust selleks. 11. Ma ei ütle seda puuduse pärast; sest ma olen õppinud olema rahul sellega, mis mul on. 12. Oskan elada vähesega ja

7 Jh. 5, 3; 2 Ko. 8, 9; He. 2, 14, 17. 8 He. 5, 8; 12, 2. 9 Ap. 2, 33; Ef. 1, 21; He. 1, 3 j. 10 Jh. 4, 23; Jh. 5, 23; Ro. 14, 11; Ilm. 5, 13. 11 L. 2, 11; 1 Pe. 1, 17. 12 Jh. 15, 5; 2 Ko. 3, 5. 13 Jh. 49, 4; Ga. 2, 2; 1 Te. 2, 19. 14 1 Pe. 4, 9. 15 1 Pe. 1, 10; Mt. 5, 14; Ef. 5, 8. 16 2 Tl. 4, 10, 16. 17 2 Tl. 5, 6. 18 p. 3, 15, 4, 4. 19 Ro. 16, 10. 20 1 Ko. 16, 10. 21 2 Tl. 4, 10, 16. 22 p. 1, 25. 23 p. 4, 18. 24 1 Ko. 16, 10. 25 p. 1, 25. 26 1 Ko. 16, 10. 27 1 Ko. 16, 10. 28 1 Ko. 16, 10. 29 1 Ko. 16, 10. 30 1 Ko. 16, 10. 31 1 Ko. 16, 10. 32 1 Ko. 16, 10. 33 1 Ko. 16, 10. 34 1 Ko. 16, 10. 35 1 Ko. 16, 10. 36 1 Ko. 16, 10. 37 1 Ko. 16, 10. 38 1 Ko. 16, 10. 39 1 Ko. 16, 10. 40 1 Ko. 16, 10. 41 1 Ko. 16, 10. 42 1 Ko. 16, 10. 43 1 Ko. 16, 10. 44 1 Ko. 16, 10. 45 1 Ko. 16, 10. 46 1 Ko. 16, 10. 47 1 Ko. 16, 10. 48 1 Ko. 16, 10. 49 1 Ko. 16, 10. 50 1 Ko. 16, 10. 51 1 Ko. 16, 10. 52 1 Ko. 16, 10. 53 1 Ko. 16, 10. 54 1 Ko. 16, 10. 55 1 Ko. 16, 10. 56 1 Ko. 16, 10. 57 1 Ko. 16, 10. 58 1 Ko. 16, 10. 59 1 Ko. 16, 10. 60 1 Ko. 16, 10. 61 1 Ko. 16, 10. 62 1 Ko. 16, 10. 63 1 Ko. 16, 10. 64 1 Ko. 16, 10. 65 1 Ko. 16, 10. 66 1 Ko. 16, 10. 67 1 Ko. 16, 10. 68 1 Ko. 16, 10. 69 1 Ko. 16, 10. 70 1 Ko. 16, 10. 71 1 Ko. 16, 10. 72 1 Ko. 16, 10. 73 1 Ko. 16, 10. 74 1 Ko. 16, 10. 75 1 Ko. 16, 10. 76 1 Ko. 16, 10. 77 1 Ko. 16, 10. 78 1 Ko. 16, 10. 79 1 Ko. 16, 10. 80 1 Ko. 16, 10. 81 1 Ko. 16, 10. 82 1 Ko. 16, 10. 83 1 Ko. 16, 10. 84 1 Ko. 16, 10. 85 1 Ko. 16, 10. 86 1 Ko. 16, 10. 87 1 Ko. 16, 10. 88 1 Ko. 16, 10. 89 1 Ko. 16, 10. 90 1 Ko. 16, 10. 91 1 Ko. 16, 10. 92 1 Ko. 16, 10. 93 1 Ko. 16, 10. 94 1 Ko. 16, 10. 95 1 Ko. 16, 10. 96 1 Ko. 16, 10. 97 1 Ko. 16, 10. 98 1 Ko. 16, 10. 99 1 Ko. 16, 10. 100 1 Ko. 16, 10.

7 Mt. 13, 44, 46. 8 Ro. 3, 21 j. 9 Ro. 6, 3 j; 8, 17; Ga. 6, 17. 10 Ilm. 20, 6. 11 Ap. 9, 6; 1 Ti. 6, 12. 12 1 Ko. 9, 24. 13 1 Ko. 2, 6. 14 Ro. 12, 16; Ga. 6, 16. 15 1 Ko. 4, 16; 11, 1. 16 1 Ko. 1, 23; Ga. 6, 12. 17 Ro. 16, 18. 18 Ef. 2, 6; Kl. 3, 1; He. 12, 22. 19 1 Ko. 15, 43, 49, 53. 20 1 Ko. 1, 14; 1 Te. 2, 19 j. 21 p. 2, 2. 22 Lk. 10, 20; Ilm. 3, 5. 23 p. 3, 1; 2 Ko. 13, 11. 24 L. 14, 18; Mt. 6, 25 j; 1 Pe. 5, 7. 25 Jh. 14, 27; Kl. 3, 15. 26 Ro. 12, 17. 27 Ro. 15, 3; 1 Te. 5, 23. 28 1 Ti. 6, 6. 29 2 Ko. 6, 10; 11, 27.

KOLOSlastele 1

oskan elada külluses, olen kõigega ja kõigi oludega harjunud: nii olema söönud kui ka nägema nälga, elama nii külluses kui ka puuduses. 13. Ma suudan kõik temas, kes mind teeb vägevaks. 14. Siiski te tegite hästi, et mind toetasite minu viletsuses. 15. Ent teiegi, filiplased, teate, et armuõpetuse algusaegadest, kui ma läksin teele Makedoonias, ükski kogudus ei olnud osaduses minuga andmise ja võtmise arvepidamises kui ainult teie, 16. sest Tessaloonikasegi te saatsite minu tarvituseks ühe ja teise korra. 17. Mitte, et ma andi püüan, vaid ma otsin vilja, mis kasuks oleks teie arvele. 18. Mul on nüüd kõike ja mul on rohkesti; ma

sain küllalt, kui ma Epafroditoselt võtsin vastu, mis teie olite lähendanud magusa lõhnana ja armsa ohvrina, mis on Jumalale meelepärast. 19. Aga küll minu Jumal täidab kõik teie vajaduse oma rikkust mööda aega Kristuses Jeesuses. 20. Aga Jumalale ja meie Isale olgu austus ajastute ajastuteni! Aamen.

Jumalagajätt

21. Tervitage kõiki pühased Kristuses Jeesuses! Teid tervitavad minu juures olevad vennad. 22. Kõik pühad saadavad teile tervitusi, aga isäranis need, kes on keisri perest. 23. Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teie vaimuga!

PAULUSE KIRI KOLOSlastele

Tervitus

1. Paulus, Jumala tahtel Jeesuse Kristuse apostel, ja vend Timoteos, 2. Kolossas elavale pühadele ja usklikele vendadele Kristuses. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

Tänu ja palve

3. Me täname Jumalat ja oma Issanda Jeesuse Kristuse Isa, palvetades igal ajal teie eest, 4. sest me oleme kuulnud teie usust Kristuses Jeesuses ja teie armastusest kõigi pühade vastu, 5. mis teil on taevasse talle pandud lootuse pärast, millest te varemalt olete kuulnud evangeeliumi tõdesõna kaudu, 6. mis on tulnud teie juure ja nõnda kogu maailmas on kandmas vilja ning kasvab, nõnda ka teie seas alates sellest päevast, mil te kuulsite ja tunnetasite Jumala armu tõde sees, 7. nõnda nagu te seda ka õppisite Epafraase, meie armsa kaassulase käest,

kes on ustav Kristuse abiline teie heaks, 8. kes meile ka on teatanud teie armastusest Vaimus.

9. Sellepärast ei ole ka meie sellest päevast, mil me seda kuulsime, lakanud palvet tegemast ja palumast teie eest, et teid täidetakse tema tahtmise tunnetusega kõiges vaimulikus tarkuses ja arusaamises, 10. et te elaksite väärikalt Issandale, et temale kõigiti meeldida, vilja kandes kõiges heas töös ning kasvades Jumala tunnetuses 11. ja saades vägevaks kõige vägeva tema au vägevust mööda kõigeks püsivuseks ja pikaks meelets, rõõmuga 12. tänades Isa, kes teid on teinud kõlbavaks osa saada püha rahva pärandist valguses, 13. kes meid on päästnud pimeduse võimusest ja on meid asetanud oma armsa Poja riiki.

Jeesus ja tema töö

14. Temas on meil lunastus, pattude andekssaamine. 15. Tema on nähtamatu Jumala kuju, kõige loodu esmasündinu.

KOLOSlastele 1, 2

16. Sest tema läbi on loodud kõik, mis on taevastes ja mis on maa peal, mis nähtav ja nähtamatu, olgu aujärjed, ülemused, valitsused, võimud; kõik on loodud tema läbi ja temasse; 17. ja tema ise on enne kõiki, ja kõik püsivad koos tema sees; 18. ja tema on ihu — see on koguduse — pea; ta on algus ja esmasündinu surnutest, et ta kõiges saaks esikohale. 19. Sest Jumal arvas heaks kõik täiuse lasta elada temas 20. ja tehes rahu ristivere läbi, lepitada tema läbi enese poole kõik, niihästi selle, mis on maa peal, kui ka selle, mis on taevas.

21. Ja ta on teid, kes enne olite temast võõrdunud ja oma meelsuse poolest vaenlased, tehes kurja, nüüd ka lepitatud oma lihalikus ihus surma läbi, 22. et seada teid pühadena ja veatuina ja laitmatuina enese ette, 23. kui te aga jääte ususse hästi rajatuina ja kindlaina ega lase endid ära pöörata evangeeliumi lootusest, mida te olete kuulnud ja mis on kuulutatud kõigele loodule taeva all ja mille teenijaks mina, Paulus, olen saanud.

Pauluse osa Kristuse töös

24. Nüüd ma olen rõõmus oma kannatamistes teie pärast, ja mis mul veel puudub Kristuse viletsustest, selle ma täiendan oma lihas tema ihu heaks, mis on kogudus, 25. kelle teenijaks ma olen saanud Jumala korralduse järele, mis minu kätte on usaldatud, et teile täieliselt kuulutada Jumala sõna: 26. seda saladust, mis oli varjul endiste ajastute ja sugupõlvade eest, aga nüüd on avalikuks tehtud tema pühadele, 27. kellele Jumal tahtis teada anda, milline on selle saladuse auhiilguse rikkus paganate seas — see on Kristus teie sees, auhiilguse lootus, 28. keda me kuulutame, manitsedes iga inimest ja õpetades iga inimest kõiges tarkuses, et valmistada

iga inimest täieliseks Kristuses. 29. Selle jaoks minagi näen vacva ja võitlen tema tarmu mööda, mis minus on vägevasti tegev.

2. Sellepärast ma tahan, et teil oleks teada, kui suur võitlus mul on teie ja laodikealaste pärast ja kõikide pärast, kes mu palet lihas ei ole näinud, 2. et saaksid kinnitust nende südamed, olles kokku liidetud armastuses ja täielise mõistmise kogu rikkusesse ning tunnetaksid Jumala saladuse, Kristuse, 3. kelles peituvad kõik tarkuse ja tunnetuse aarded.

Ühendus Kristusega ja hoiatus valeõpetuste eest

4. Seda ma ütlen selleks, et keegi teid ei petaks meelitavate kõnedega. 5. Sest kuigi mina liha poolest olen eemal, olen ma siiski vaimus teiega ühes ning olen rõõmus, nähes teie head korda ja teie kindlat usku Kristusesse.

6. Otsegu te nüüd olete vastu võtnud Kristuse Jeesuse, Issanda, nõnda käige temas 7. juurdunuina temasse ja rajatuina temale ning kinnitatuina usus, nõnda nagu teid on õpetatud, ja olge ülevoolavad tänus. 8. Vaadake, et keegi teid ei võtaks saagiks mõtteteaduse ja tühja pettusega, mis vastavad inimeste pärimusele, maailma algjõududele ja mitte Kristusele. 9. Sest temas elab kõik Jumala olemise täius ihulikult. 10. Ja te olete täidetud temas, kes on iga valitsuse ja võimu pea; 11. ja temas te olete ka ümber lõigatud ümberlõikamisega, mida ei toimetata kätega, vaid lihaliku ihu äraheitmise teel, Kristuse ümberlõikamisega, 12. kui teid ühes temaga maha maeti ristimises, milles teid ühes üles äratati usu läbi, mis on tegev Jumala väes, kes tema surnuist üles äratas. 13. Ka teid, kes olite surnud üleastumistes ja oma ümberlõikamata lihas, on ta ühes temaga teinud elavaks,

13 2 Ko. 12, 10. 15 2 Ko. 11, 9. 17 1 Ko. 9, 11; 2 Ko. 9, 6. 18 p. 2, 25. 19 2 Ko. 9, 8.
20 2 Ti. 4, 18. 21 1 Ko. 16, 20. 22 2 Ko. 13, 12. 1 2 Ko. 1, 1. 2 Ro. 1, 7. 3 Ro. 1, 8.
4 Ef. 1, 15. 5 1 Pe. 1, 3. 6 Ro. 10, 18. 7 p. 4, 12. 9 Ef. 1, 16. 10 1 Ko. 1, 5.
Ef. 4, 1; Fl. 1, 27; 1 Te. 2, 12. 12 Ap. 26, 18; Ef. 1, 11. 13 p. 2, 15. 14 Ef. 1, 7. 15 He. 1, 3.

16 Jh. 1, 3-10. 17 Op. 8, 22. 18 Ap. 26, 23; Ef. 1, 22; Ilm. 1, 5. 19 p. 2, 2; Mt. 11, 26 j.
Jh. 1, 16. 20 Ro. 5, 10; 2 Ko. 5, 19; Ef. 1, 10; 1 Jh. 2, 2; 4, 10. 21 Ro. 5, 10; Ef. 2, 2; 12, 4, 18.
22 Ef. 1, 4; 5, 27. 23 1 Ko. 15, 58. 24 2 Ko. 7, 4; Ef. 3, 13; 2 Ti. 2, 10. 25 Ro. 16, 25 j.
Ef. 3, 9. 27 1 Ti. 1, 1. 28 Ef. 5, 27. 1 Fl. 1, 30. 2 Jh. 17, 3. 3 Jh. 11, 2; 1 Ko. 1, 24 j.
4 Ro. 16, 18. 5 1 Ko. 5, 3; 14, 40. 7 Ef. 2, 22; 3, 17 j. 8 s. 20. 9 Jh. 1, 14. 16.
10 Ef. 1, 21. 11 5 Mo. 10, 16; 30, 6; Ro. 2, 29; 1 Pe. 3, 21. 12 p. 3, 1; Ro. 6, 4.
13 Ef. 2, 15.

andes meile andeks kõik üleastumised, 14. kui ta kustutas meie kohta käiva võlakirja ühes selle sätetega; see oli meie vastu ja selle ta kõrvaldas, seda risti külge naelutades. 15. Ta riisus ülemustelt ja võimudelt relvad ning tegi nad avaliku pilke alusteks, võidutsedes nende üle Kristuses.

16. Sellepärast ärgu ükski mõistku kohut teie üle sööma või jooma ja pühade või nooriku või hingamispäevade pärast, 17. mis on vaid tulevaste asjade vari, kuna ihu on Kristuse oma. 18. Ärgu siis teie võiduandi teilt riisugu ükski, kellele meeldib alandlikkus ja inglite austamine ning kes tungib sellesse, mis ta nägemuses on näinud, lastes ilmaasjata ennast täis puhuda oma lihaliku meele poolt, 19. ja kes ei pea kinni peast, kelles kogu ihu kokku liidetakse ja koos hoitakse kõõluste ja sidemete abil ning kasvab Jumala poolt seatud kasvamisest.

20. Kui te nüüd ühes Kristusega olete surnud maailma algjoududele, miks te siis, nagu elaksite maailmas, lasete endile teha määrusi: 21. „Ära puuduta! Ära maitse! Ära katsu käega!“ 22. — seda, mis kõik on määratud kadumisele kulutamise teel — inimeste käskude ja õpetuste järele? 23. Sel kõigel on küll tarkuse nägu omatehtud jumalateenistuse, alandlikkuse ja ihu kurnamise tõttu, aga mis on ilma erilise väärtuseta ja mis sünnib liha rahuldamiseks.

Järeldused surnuist ülestõusmisest ühes Kristusega

3. Kui te nüüd ühes Kristusega olete surnuist üles tõusnud, siis otsige seda, mis on ülal, kus Kristus on istumas Jumala paremal käel. 2. Mõtelge sellele, mis on ülal, mitte sellele, mis on maa peal! 3. Sest teie olete surnud ja teie elu on varjul ühes Kristusega Jumalas. 4. Kui Kristus, meie elu, saab avalikuks,

siis saate ka teie ühes temaga avalikuks au sees.

5. Sellepärast surmake oma maapealsed liikmed: hoorus, roppus, kired, pahad himud ja ahnus, mis on ebajumalateenistus; 6. nende pärast tuleb Jumala viha; 7. nende sees käisite muiste ka teie, kui elasite neis. 8. Ent nüüd jätke teiegi maha see kõik: viha, ärritatavus, kurjus, pilkamine, ropud sõnad oma suust. 9. Ärgu rääkige valet üksteisest, sest te olete endid lahti riietanud vanast inimesest tema tegudega, 10. ja olete riietunud uude inimesse, kes on uuendatud õigesti tunnetama oma Looja kuju järele, 11. kus ei ole kreeklast ega juuti, ei ümberlõigatud ega ümberlõikamatut, ei harimatut ega sküüti, ei orja ega vaba, vaid kõik ja kõikide sees on Kristus!

12. Riietuge siis kui Jumala valitud pühad ja armastatud südamliku halastusega, heldusega, alandusega, tasadusega, pika meelega, 13. sallides üksteist ja andeks andes üksteisele, kui kellelgi on kaebust teise peale. Nõnda nagu Kristus teile on andeks annud, nõnda tehke ka teie. 14. Aga kõigele sellele lisaks olgu armastus; see on täiuslik side. 15. Ja Kristuse rahu valitsegu teie südameis, sest selleks te olete kutsutud ühes ihus. Ja olge tänulikud. 16. Kristuse sõna elagu rohkesti teie seas. Kõige tarkusega õpetage ja juhatage üksteist psalmidega ja kiituslauludega ja vaimulike lauludega, tärnimees lauldes Issandale oma südames. 17. Ja kõik, mida te iganes teete sõnaga või tööga, seda tehke kõik Issanda Jeesuse nimel, tänades Jumalat Isa tema läbi!

Kristlikust perekonnaelust

18. Naised, olge meestele allaheitlikud, nõnda nagu on kohus Issandas! 19. Mehed, armastage oma naisi ja ärge olge karmid nende vastu! 20. Lapsed, olge

oma vanemaile sõnakuulelikud kõigis asjus, sest see on Issandale meelepärast! 21. Isad, ärge ärritage oma lapsi, et nad ei läheks araks! 22. Orjad, olge sõnakuulelikud kõigis asjus neile, kes isandad on liha poolest, mitte silmakirjaks nagu need, kes püüavad olla inimestele meelepärast, vaid siirast südamest, kartes Issandat! 23. Mida te iganes teete, seda tehke südamest, nõnda nagu Issandale ja mitte nagu inimestele, 24. teades, et te saate Issandalt pärandi palga! Te teenite Issandat Kristust! 25. Aga kes teeb ülekohut, saab kätte, mis ta on ülekohut teinud, ja ei tehta vahet isikute vahel.

4. Isandad, tehke oma orjadele, mis on õige ja kohus, ja teadke, et ka teil on Issand taevas!

Palve evangeeliumi levimiseks

2. Jääge kindlasti palvesse ja valvake palves tänuga, 3. paludes ühtlasi ka meie eest, et Jumal meile avaks sõna ukse, et saaksime rääkida Kristuse saladust, mille pärast mina olengi seotud, 4. et ma seda võiksin avaldada, nõnda nagu mul tuleb kõnelda.

5. Kohelge targasti neid, kes on väljaspool, ja pidage aega kalliks! 6. Teie kõne olgu alati armu sees, soolaga soolatud, et te teaksite, kuidas teil tuleb igatühele kosta.

Isiklikud tervitused ja lõppsõna

7. Kuidas mu käsi käib, küll seda kõike teatab teile Tühnikos, armas vend ja

ustav abiline ning kaassulane Issandas, 8. kelle ma praegu läkitan teie juure selle tarvis, et te saaksite teada, kuidas meie käsi käib, ja et ta kinnitaks teie südameid, 9. ühes ustava ja armsa venna Onesimosega, kes on teie seast. Küll nad annavad teile teada, kuidas siin kõigega lugu on.

10. Teile saadab tervisi Aristarhos, mu vangiseltsiline, ja Markus, Barnabase õepoeg, kelle kohta te juba olete saanud juhatusi, et kui ta tuleb teie juure, te võtaksite ta vastu. 11. Ja teid tervitab Jeesus, keda hüütakse Justuseks. Need on ümberlõigatuist olnud ainsad kaastöölised Jumala riigi alal, ja nad on olnud mulle troostiks. 12. Teid tervitab Epafros, kes on teie seast, Kristuse Jeesuse sulane, kes alati võitleb teie eest palveis, et te püsiksite täiuslikena ja oleksite täidetud kõige Jumala tahtmisega. 13. Sest ma annan temale selle tunnistuse, et ka kannab väga suurt hoolt teie eest ja nende eest, kes on Laodikeas ja kes on Hierapolises.

14. Teid tervitab arst Luukas, kes mulle on armas, ja Deemas. 15. Tervitage vendi Laodikeas ja Nümfat ja kogudust ta majas. 16. Ja kui see kiri on loetud teie juures, siis tehke nii, et seda loetaks ka Laodikea koguduses, ja et teie locksite ka Laodikeast tulevat kirja. 17. Ja ütlege Arhipposele: „Pea silmas oma ametit, mille sa oled saanud Issandalt, et sa seda täidaksid!“

18. See tervitus on minu, Pauluse, oma käega. Mõtelge mu ahelatele! Arm teiega!

14 Ef. 2, 15. 15 p. 1, 13. 16 Ro. 14, 1 j. 17 He. 8, 5; 10, 1. 18 s. 23; Mt. 24, 2. 19 Ef. 4, 15 j. 20 Ga. 4, 3, 9. 21 1. Tl. 4, 3 j. 22 Jh. 29, 13; Mt. 15, 9. 23 Ro. 13, 14 j. 1. Tl. 4, 3. 1 p. 2, 12. 2 Mt. 6, 33. 3 p. 2, 20; Ro. 6, 2. 4 1. Ko. 15, 43. 5 Ro. 6, 6; 8, 13. 6 Ef. 5, 6. 8 Ef. 4, 31. 9 Ef. 4, 25. 10 1. Mo. 1, 27; Ef. 4, 23 j. 11 Ga. 3, 28. 12 1. Pe. 2, 9. 13 Mt. 6, 14; Ef. 4, 31 j. 14 Jh. 13, 34; Ro. 13, 8, 10. 15 1. Ko. 12, 13, 27; Fl. 4, 7. 16 Ef. 5, 19. 17 1. Ko. 10, 31. 18 Ef. 5, 22–6, 9. 19 1. Pe. 3, 7.

22 Ef. 6, 5. 23 Ro. 2, 11. 1 3. Mo. 25, 43, 53. 2 Ef. 6, 18; 1. Te. 5, 17. 3 Ro. 15, 30; 1. Ko. 16, 9; Ef. 6, 19; 2. Te. 3, 1. 5 Ef. 5, 15 j. 1. Te. 4, 12. 6 Mk. 9, 50; Ef. 4, 29. 7 Ef. 6, 21–22. 8 Fm. 5, 10. 10 Ap. 19, 29; 27, 2. 12 p. 1, 7. 14 2. Tl. 4, 10 j. Fm. s. 24. 17 Fm. s. 2. 18 1. Ko. 16, 21; 2. Te. 3, 17.

PAULUSE ESIMENE KIRI TESSALOONIKLASTELE

Tervitus ja tänu tessalooniklastele nende usu eest

1. Paulus ja Silvaanus ja Timoteos tessalooniklaste kogudusele Jumalas Isas ja Issandas Jeesuses Kristuses. Armu teile ja rahul!

2. Me täname alati Jumalat teie kõikide eest ning tuletame teid meele oma palvetes, lakkamatult 3. meenutades teie usu tegu ja armastuse tööd ning kannatlikkust lootuses meie Issandale Jeesusele Kristusele Jumala ja meie Isa ees, 4. teades, et teie, Jumala armastatud vennad, olete valitud. 5. Sest meie evangeelium ei tulnud teie juure mitte ainult sõnaga, vaid ka väga ning Püha Vaimuga ja väga kindla veendumusega, nagu te ju isegi teate, missugused me olime teie seas teie pärast. 6. Ja teist said meie ja Issanda järgijad, kui te võtsite sõna vastu suures viletsuses Püha Vaimu rõõmuga, 7. nii et te olete saanud eeskujuks kõigile usklikele Makedoonias ja Ahhaias. 8. Sest teie juurest on Issanda sõna kostnud mitte ainult Makedooniasse ja Ahhaiasse, vaid ka igale poole on levinud teie usk Jumalasse, nõnda et meil pole tarvis sellest midagi rääkida. 9. Ise nad ju jutustavad meist, kuidas me oleme tulnud teie juure ja kuidas te olete pöördunud ebajumalaist Jumala poole teenima elavat ja tõelist Jumalat 10. ning ootama taevast tema Poega, kelle tema on surnuist üles äratanud, Jeesust, kes meid tõmbab välja tulevast vihast.

Apostel õigustab oma kuulutustööd

2. Teie ise ju teate, vennad, et meie tulek teie juure ei ole olnud tühi; 2. vaid, kuigi meie, nagu te teate, olime kannatanud Filipis ja saanud teotada, võtsime siiski oma Jumalas julguse kuulutada teile Jumala evangeeliumi suure võitlusega.

3. Sest meie manitsus ei tule mitte eksimeelest, ei ebapuhtast mõttest ega kavalusest, 4. vaid nõnda nagu Jumal on meid arvanud kõlbavaks usaldada evangeeliumi meie kätte, nõnda me ka räägime, ei mitte, nagu tahaksime olla inimestele, vaid Jumalale meelepärast, kes katsub läbi meie südamed. 5. Sest me ei ole ialgi tarvitanud meelitavaid sõnu, nagu te teate, ega ka ettekäändeid ahnuseks: Jumal on tunnustaja. 6. Me ei otsi ka austust inimestelt, ei teilt ega muilt, 7. kuigi me Kristuse apostlitena oleksime võinud esineda tähtsatena; vaid me oleme saanud leebeiks teie seas nagu imetaja ema, kes hellitab oma lapsi; 8. nõnda meie, teid ihaldades, olime valmis teile andma mitte ainult Jumala evangeeliumi, vaid ka oma hinged, sest te olite meile armsaks saanud. 9. Te mäletate ju, vennad, meie tööd ja vaeva: ööd ja päevad me tegime tööd selleks, et mitte kedagi teie seast koormata, ja kuulutasime teie seas Jumala evangeeliumi. 10. Teie ja Jumal olete tunnustajad, kui pühasti ja õigesti ja laitmatult me suhtusime teisse usklikesse; 11. nagu te ka teate, kuidas me igauht teie seast otsegu isa oma lapsi 12. õhutasime ja

1 TESSALOONIKLASTELE 2, 3, 4

julgustasime, teid manitsedes elama nõnda, kuidas kohus on Jumala ees, kes teid kutsus oma riiki ja ausse.

Koguduse tagakiusamisest

13. Ja seepärast meiegi täname lakkamatult Jumalat, et teie, kuuldes meilt Jumala sõna, ei võtnud seda vastu mitte inimeste sõnana, vaid sellena, mida see tõesti on, Jumala sõnana, mis ka on tegev teie sees, kes usute. 14. Sest teie, vennad, olete saanud nende Kristuses Jeesuses olevate Jumala koguduste järgijaks, mis on Judeas, sest ka teie olete saanud sedasama kannatada oma suguvendade poolt, nõnda nagu nemadki juutide poolt, 15. kes tapsid Issanda Jeesuse ja prohvetid, ja kiusasid meid taga, ja ei ole Jumalale meelepärast, ja on kõigi inimeste vastased 16. ning keelavad meid rääkimast paganaile nende päästmiseks, et täita kõigiti oma pattude mõõtu. Aga viha ongi juba tulnud nende peale lõpuni.

Apostli igatsus külastada kogudust

17. Meie aga, vennad, olles teist lahutatud natukeseks ajaks küll palge, mitte aga südame poolest, oleme seda suurema himuga püüdnud näha saada teie palet. 18. Seepärast oleme tahtnud tulla teie juure, mina, Paulus, küll üks kord ja teinegi kord, aga saatan on meid takistanud. 19. Sest kes on meie lootus või rõõm või kiitlemise pärg — kas mitte teiegi — meie Issanda Jeesuse Kristuse ees tema tulemises? 20. Sest teie olete meie au ja rõõm.

Timoteose ülesanne

3. Sellepärast meie, kui me enam ei läbenud kannatada, arvasime heaks jääda üksinda Ateenasse 2. ja läkitasime Timoteose, oma venna ja Jumala kaastöölise Kristuse evangeeliumi kuulutamises, teid kinnitama ja manitsema teie usu pärast, 3. et ükski ennast ei

laseks vintsutada neis viljetsusis. Sest te isegi teate, et meid on neisse pandud. 4. Sest ka siis, kui olime teie juures, ütlesime teile ette, et meid vaevad ootavad, nõnda nagu ongi sündinud ja on teile teada. 5. Sellepärast ka mina, kui ma enam ei läbenud, läkitasin tema kuulama teie usku, kas ehk vahest kiusaja ei ole teid kiusanud ja kas meie vaev ei ole saanud tühjaks.

6. Aga kui Timoteos nüüd tuli meie juure teie juurest ja tõi rõõmsaid sõnumeid teie usust ja armastusest ja et te peate meid alati heas mälestuses ning igatsete meid näha saada, nõnda nagu meiegi teid, 7. siis oleme trööstitud teie suhtes, vennad, kõiges oma hädas ja kitsikuses teie usu läbi, 8. sest et nüüd me elame, kui teie püsite kindlasti Issandas. 9. Sest missugust tänu me võimegi anda Jumalale teie pärast kõige selle rõõmu eest, mis meil on teist oma Jumala ees, 10. kuna me ööd ja päevad oleme kõige palavamas palves, et saaksime näha teie palet ja täita seda, mis teie usul veel on puudu.

11. Aga meie Jumal ja Isa ise ja meie Issand Jeesus Kristus juhtigu meie tee teie juure. 12. Ent teid kasvatagu Issand ja tehku teid rikkaks armastuse poolest üksteise vastu ja kõikide vastu, nagu meiegi oleme teie vastu, 13. et kinnitada teie südamed laitmatuiks pühitsuses Jumala ja meie Isa ees meie Issanda Jeesuse tulekul kõigi ta pühadega.

Manitsused laitmatuks eluks

4. Peale selle nüüd, vennad, me palume ja manitseme teid Issandas Jeesuses, et teie, nõnda nagu te meilt olete õppinud, kuidas elada ja olla Jumalale meeltemööda, ja nõnda nagu te juba elategi, kasvaksite veel täiuslikumaks. 2. Sest te teate, mis käsud me teile oleme annud Issanda Jeesuse läbi. 3. Sest see on Jumala tahtmine, teie pühitsus, et te hoiduksite hooruse eest, 4. et igauks

1 Ap. 15, 40; 16, 19; 17, 1, 10; 2 Tc. 1, 1. 3 Jh. 6, 29; 1 Ko. 13, 13; He. 6, 10. 5 1 Ko. 2, 5; Ef. 1, 13 j. 6 1 Ko. 4, 16; Ef. 5, 1. 7 p. 4, 10. 8 Ro. 1, 8. 9 Ap. 14, 15; 1 Ko. 12, 2. 10 Fl. 3, 20; Ti. 2, 13. 1 p. 1, 5, 9. 2 Ap. 16, 20 j; 17, 1 j. 3 2 Ko. 7, 2. 4 Ga. 1, 10; 1 Ti. 1, 11. 5 Ap. 20, 33. 6 Jh. 5, 41-44. 7 1 Ko. 4, 12. 12 Ef. 4, 1; Fl. 1, 27.

13 p. 1, 2; Mt. 10, 40; Ga. 1, 11. 14 Ap. 17, 5-13. 15 Ap. 2, 23; 7, 52. 16 Mt. 23, 32 j. 17 Ro. 1, 11, 13; 15, 23. 18 Fl. 2, 16; 4, 1. 19 Ap. 17, 14 j. 20 Ap. 16, 1 j. 21 Ef. 3, 13; 2 Ti. 3, 12. 4 Ap. 17, 12. 5 Fl. 2, 16. 6 Ap. 18, 5. 10 Ro. 1, 10 j. 13 Fl. 1, 10; 2 Tc. 2, 17. 12 Tc. 3, 12. 4 1 Ko. 6, 13, 15; 1 Pe. 1, 16.

1 TESSALOONIKLASTELE 4, 5

teie seast teaks hoida oma astjat pühaduses ja aus, 5. mitte himude kiimas, nõnda nagu paganad, kes ei tunne Jumalat, 6. et ükski teist ei teeks ülekohut ega petaks oma venda asjaajamises, sest et Issand on kättemaksja kõigi niisuguste asjade eest, nõnda nagu me oleme teile enne ütelnud ning tunnistanud. 7. Sest Jumal ei ole meid mitte kutsunud rüvedusele, vaid pühitsusele. 8. Seepärast, kes seda hülgab, ei hülga inimest, vaid Jumala, kes ka annab oma Püha Vaimu teie sisse.

9. Aga vennalikust armastusest ei ole vaja teile kirjutada, sest teid endid on Jumal õpetanud armastama üksteist; 10. sest te teete seda ka kõigile vendadele kogu Makedoonias. Me ainult manitseme teid, vennad, et te kasvaksite veel täiuslikumaks 11. ja otsiksite au selles, et elate vaiksesti ja ajate oma asju ning teete tööd oma kätega, nõnda nagu me oleme teid käskinud, 12. et te käitumises oleksite ausad nende vastu, kes on väljaspool, ega vajaks ühegi abi.

Surnute olukorrast

13. Aga me ei taha, et teil, vennad, oleks teadmata nende järg, kes on läinud magama, et teiegi ei läheks nõnda kurvaks nagu teised, kellel ei ole lootust. 14. Sest kui me usume, et Jeesus on surnud ning üles tõusnud, nõnda ka Jumal toob esile Jeesuse kaudu need, kes ühes temaga on läinud magama. 15. Sest seda me ütleme teile Issanda sõnaga, et meie, kes elame ja üle jääme Issanda tulemiseni, ei jõua mitte ette neist, kes on läinud magama; 16. sest et Issand ise tuleb taevast alla sõjahüüuga, peaingli hääle ning Jumala pasunaga, ja Kristuses surnud tõusevad üles esmalt; 17. selle järele kistakse meid, kes elame ja üle jääme, ühtlasi nendega pilvede peal Issandale vastu üles õhku, ja nõnda saame

olla ikka ühes Issandaga. 18. Kinnitage nüüd üksteist nende sõnadega!

Issanda tulemisest ja valguse vajadusest

5. Aga aegadest ja tundidest ei ole teile, vennad, tarvis kirjutada, 2. sest te ise teate selgesti, et Issanda päev tuleb nagu varas öösel. 3. Kui nad ütlevad: „Nüüd on rahu ja julgeolek!“, tabab neid äkiline hukatus nõnda nagu lapsevaev naise, kes on käima peal; ja nad ei pääse mitte pakku. 4. Aga teie, vennad, ei ole mitte pimeduses, nii et see päev teid saaks haarata kui varas.

5. Teie kõik olete ju valguse lapsed ja päeva lapsed. Meie ei ole mitte õõ ega pimeduse lapsed. 6. Siis ärgem magagem nagu teised, vaid valgusega ja olgem kained. 7. Sest kes magavad, need magavad öösel, ja kes joobnud on, need on öösel joobnud. 8. Aga meie, kes oleme päeva lapsed, olgem kained, varustatud usu ja armastuse raudrüüga ja päästeloote kiivriga. 9. Sest Jumal ei ole meid pannud viha alla, vaid pääste omandamisele meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi, 10. kes meie eest suri, et meie, kas valguse või magame, ühes temaga elaksime. 11. Seepärast manitsege üksteist ja kosutage üksteist, nagu te seda teetegi.

Mitmesugused manitsused ja lõppsõna

12. Aga me palume teid, vennad, tunnustada neid, kes teevad tööd teie seas ja on teie ülevaatajad Issandas ning juhatajad teid, 13. ja pidada neid üpris väga armsaks nende töö pärast. Pidage rahu isekeskis! 14. Me manitseme teid, vennad: Noomige korratumaid, julgustage argu, toetage nõtru, olge pika meelega kõikide vastu. 15. Katsuge, et ükski teisele ei tasu kurja kurjaga, vaid püüdke ikka teha head üksteisele ja kõikidele. 16. Olge ikka rõõmsad! 17. Palvetage

5 Kl. 3, 5. 6 1 Ko. 6, 8. 7 2 Ti. 1, 9. 8 Lk. 10, 16. 9 Jr. 31, 33; Jh. 13, 34. 10 Ef. 4, 28; 2 Te. 3, 8. 11 1 Ko. 15, 20; Ef. 2, 12. 12 Kl. 4, 5. 13 1 Ko. 15, 20; Ef. 2, 12. 14 Ro. 14, 9; 1 Ko. 15, 31; 12 j. 17 j. 15 1 Ko. 15, 51. 16 Mt. 24, 31; 1 Ko. 15, 23. 17 Jh. 12, 25; 14, 3; 17, 24. 18 Mt. 24, 42; 2 Pe. 3, 10; 1 Im. 3, 3; 16, 15. 19 Jr. 6, 14; Mt. 24, 39. 20 Ro. 13, 12; Ef. 5, 9. 21 1 Ko. 13, 11 j. 8 Ef. 6, 14 j. 10 p. 4, 14; Ro. 14, 8 j; 2 Ko. 5, 15. 22 He. 10, 24 j; Ju. 8, 20. 23 1 Ko. 16, 18. 24 2 Te. 3, 15. 25 Op. 20, 22; Ro. 12, 17; 1 Pe. 3, 9. 26 Lk. 10, 20; Fl. 4, 4. 27 Lk. 18, 1; Ro. 2, 12; Kl. 4, 2.

2 TESSALOONIKLASTELE 1, 2

lakkamata! 18. Olge tänulikud kõige eest; sest see on Jumala tahtmine teie suhtes Kristuses Jeesuses. 19. Ärge kustutage Vaimu! 20. Ärge pange halvaks prohvetlikult kõnelemist! 21. Katsuge kõike läbi; pidage kinni, mis hea on! 22. Hoiduge kõiksuguse kurja eest!

23. Aga rahu Jumal ise pühitsegu teid täielikult ja kogu teie vaim ja hing ja ihu

säiligu laitmatuina meie Issanda Jeesuse Kristuse tulekuks. 24. Ustav on see, kes teid kutsub; küll ta teebki seda.

25. Vennad, palvetage *meie eest! 26. Tervitage kõiki vendi püha suudlusega. 27. Ma vannutan teid Issanda juures, et te selle kirja ette loeksite kõigile vendadele. 28. Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teiega!

PAULUSE TEINE KIRI TESSALOONIKLASTELE

Tervitus

1. Paulus ja Silvaanus ja Timoteos tessalooniklaste kogudusele Jumalas, meie Isas, ja Issandas Jeesuses Kristuses. 2. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

Kohus ühenduses Kristuse tulekuga

3. Me oleme alati kohustatud Jumalat tänama teie eest, vennad, nõnda nagu on sünnis, sest et teie usk vägevasti kasvab ja armastus jõudsasti edeneb igati ühes teie kõikide seas üksteise vastu, 4. nõnda et me isegi teist kiitleme Jumala kogudustes, teie kannatlikkusest ja usust, kõigis teie tagakiusamistes ja viletsusis, mida te kannatate 5. Jumala õige kohtu tõestuseks, et teid arvatakse Jumala riiki väärt olevat, mille pärast te ka kannatate, 6. kui see kuidagi on õige Jumala ees, et teie vaevajale tasutaks vaevamisega 7. ja teile, keda vaevatakse, antaks hingamist ühes meiega, kui Issand Jeesus ilmub taevast oma väe inglitega 8. tuleleegis ja maksab kätte neile, kes ei tunne Jumalat ja kes ei alistu meie Issanda Jeesuse Kristuse evangeeliumile, 9. kes saavad nuhtluseks igavese hukatuse,

hülgamise Issanda palge eest ja tema vägevuse auhiilgusest, 10. kui ta sel päeval tuleb, et austatud olla oma pühades ja imestatav kõigi usklikte seas, sest et meie tunnustust teie kohta on ustud.

11. Selleks me palume alati teie eest, et meie Jumal peaks teid kutsumisväärsaks ja teeks täielikuks kõik teie hea meele tubliduse ja teie usu teo väes, 12. et meie Issanda Jeesuse Kristuse nime austataks teie seas ja teid tema sees meie Jumala ja meie Issanda Jeesuse Kristuse armu mööda.

Ekslikud arusaamad Kristuse tulekust

2. Aga me palume teid, vennad, meie Issanda Jeesuse Kristuse tulemise ja meie kokkusaamise pärast temaga, 2. et te ei annaks endid niipea kõigutada sinna ja tänna eemale õigest meelest ega heidutada ei vaimu läbi ega sõna läbi või kirja läbi, otsegu oleks see meie lähetatud, nagu peaks Issanda päev olema käes. 3. Ärgu ükski teid petku mingil kombel; sest see päev ei tule mitte enne, kui on tulnud ärataganemine ja saanud avalikuks ülekohu inimene, hukatuse poeg, 4. kes

18 Ef. 5, 20. 19 1 Ko. 14, 30. 20 1 Ko. 14, 1. 21 1 Ko. 14, 29; 1 Jh. 4, 1. 22 Ro. 12, 9. 23 Ro. 15, 33. 24 1 Ko. 1, 9; 2 Te. 3, 3; 2 Ti. 2, 13; 1 Jh. 1, 9. 25 1 Ko. 16, 20. 26 1 Ko. 16, 20. 27 1 Te. 1, 1. 28 3 p. 2, 13; 1 Te. 1, 2 j. 29 4 2 Ko. 7, 4. 30 Lk. 21, 36; Fl. 1, 28. 31 1 Im. 18, 6 j. 32 Mt. 25, 31; 1 Pe. 4, 13. 33 Jh. 2, 10. 34 Mt. 25, 41. 35 1 Kl. 3, 4. 36 1 Ko. 6, 20. 37 1 Te. 4, 13 j. 38 2 1 Jh. 4, 1. 39 Ef. 5, 6; 1 Ti. 4, 1; 1 Jh. 2, 18; 4. 3. 40 1 Ti. 11, 36.

paneb vastu ja tõstab enese üle kõige, mida nimetatakse Jumalaks või jumala-teenistuseks, nii et ta istub Jumala templisse ja ütleb enese olevat Jumala. 5. Eks te mäleta, et ma seda teile ütlesin, kui olin alles teie juures? 6. Ja nüüd te teate, mis takistab teda saamast avalikuks omal ajal. 7. Sest ülekohtu saladus on juba mõjumas; ainult peab enne vahelt kõrvaldatama see, kes teda siamaani takistab; 8. ja siis saab avalikuks ülekohtune — kelle Issand Jeesus hävitab oma suu vaimuga ja kellele ta teeb otsa oma tulemise ilmunisega — 9. kelle tulemine sünnib saatana võimu mõjustusel igasuguses valeväs ja valetunnustatudega ja valeimetegudega 10. ja igasuguse ülekohtu pertuses neile, kes hukka lähevad, sellepärast et nad ei võtnud vastu tõe armastust, et nad oleksid võinud pääseda. 11. Ja sellepärast Jumal läkitab neile vägeva eksituse, et nad hakkavad uskuma valet, 12. et mõistetak hukka kõik need, kes ei ole uskunud tõe, vaid kellel on olnud hea meel ülekohtust.

Tänu Jumalale ja palve koguduse eest

13. Aga me peame alati tänama Jumalat teie eest, Issanda armastatud vennad, et Jumal algusest teid on valinud õndsuseks Vaimu pühitsemise ja tõe usu kaudu, 14. milleks ta on teidki kutsunud meie evangeeliumi läbi, et te kätte saaksite meie Issanda Jeesuse Kristuse au. 15. Siis seiske nüüd, vennad, ja pidage kinni neist õpetusist, mis te meilt olete õppinud suusõnal või kirja teel. 16. Aga meie Issand Jeesus Kristus ise ja Jumal, meie Isa, kes meid on armastanud ja meile on annud igavese troosti ja hea lootuse armuannina, 17. trööstigu teie südameid ja kinnitagu teid igasuguses heas teos ja sõnas!

Apostli soov eestpalveks

3. Lõppeks, vennad, paluge meie eest, et Issanda sõna leviks ja et see tõuseks ausse nõnda nagu teiegi juures, 2. ja et me pääseksime nurjatumate ja kurjade inimeste käest. Sest usk ei ole mitte igavhe oma. 3. Aga Issand on ustav, kes teid kinnitab ja kurja eest hoiab. 4. Ja me loodame teist Issandas, et te nüüd ja ka edaspidi teete, mida me käsime. 5. Ent Issand juhtigu teie südamed Jumala armastuse ja Kristuse kannatlikkuse poole.

Käsk töötamiseks

6. Aga me käsime teid, vennad, meie Issanda Jeesuse Kristuse nimel hoiduda igast vennast, kes elab korratumat elu ja mitte seda pärimust mööda, mille olete meilt saanud. 7. Sest te teate ise, kuidas te peate meie eeskujule elama, sest me ei ole elanud korratumalt teie keskel 8. ega ole kellegi juures leiba muidu söönud, vaid olime vaeva ja rängeldamisega ööd ja päevad teinud tööd, et mitte kedagi teie seast koormata; 9. ei mitte, et meil poleks selleks meeleva, vaid et me annaksime teile head eeskujule käia meie järele. 10. Sest ka siis, kui olime teie juures, seadsime nii, et kes ei taha tööd teha, argu ka söögu. 11. Me kuuleme ju, et mõned teie seast elavad korratumat elu ega tee tööd, vaid janditavad. 12. Ent niisuguseid me käsime ja manitseme Issandas Jeesuses Kristuses, et nad vaikselt tööd tehes sööksid omaenese leiba! 13. Kuid teie, vennad, ärge tüdige head tegemast! 14. Aga kui keegi meie sõna, mis meie kirja kaudu on üteldud, ei võta kuulda, siis pidage teda silmas ja ärge tehke tegemist temaga, et ta häbeneks. 15. Ometi ärge pidage teda vaenlaseks, vaid hoiatage teda kui venda.

7 Ap. 20, 29. 8 Js. 11, 4; Ilm. 19, 15.20. 9 Mt. 24, 24; Ilm. 13, 11 j. 10 2 Ko. 2, 15; 4, 3.
11 Ro. 1, 24, 28; 1 Ti. 4, 1; 2 Ti. 4, 4. 12 p. 1, 3; Ef. 1, 4. 13 p. 1, 10. 14 p. 3, 6.
15 Jh. 3, 16. 16 1 Ti. 3, 13. 17 1 Ti. 4, 3. 18 1 Ko. 16, 13; 1 Te. 5, 24. 19 2 Ko. 7, 16;
Ga. 5, 10. 20 Mt. 18, 17; Ro. 16, 17; 1 Ko. 5, 11. 21 1 Ko. 4, 16; 1 Te. 1, 16. 22 1 Ko. 4, 12.
23 Mt. 10, 10; 1 Ko. 4, 16. 24 1 Mo. 3, 19. 25 1 Pe. 4, 15. 26 1 Te. 4, 11. 27 Ga. 6, 9.
28 1 Ko. 5, 9.11. 29 Mt. 18, 15.

Õnnistussõnad

16. Aga Rahuissand ise andku teile rahu alati ja igal viisil! Issand olgu teie kõikidega! 17. See tervitus on minu,

Pauluse käega; see on tunnuseks igas kirjas; nõnda ma kirjutan. 18. Meie Issanda Jeesuse Kristuse⁶ armu olgu teie kõikidega!

PAULUSE ESIMENE KIRI TIMOTEOSELE

Tervitus ja hoiatus valeõpetuse eest

1. Paulus, Kristuse Jeesuse apostel Jumala, meie Õnnistegija, ja Kristuse Jeesuse, meie lootuse, pojale uss. Armu, halastust, rahu Jumalalt Isalt ja Kristuselt Jeesuselt, meie Issandalt!

3. Nõnda kuidas ma Makedooniasse minnes sind õhutasin jääma kauemaks Efesosse, et mõningaid manitseda, et nad ei õpetaks teisiti 4. ega teeks tegemist tühjade juttudega ja lõpmatutesuguvõsade üleslugemistega, mis tekitavad rohkem küsimusi kui Jumala majapidamisest arusaamist uss, nõnda tee. 5. Sest käskimise eesmärk on armastus puhtast südamest ja heast südametunnistusest ja silmakirjatsemast usust. 6. Neist on mõned ära taganenud ja kaldunud kõrvale tühja kõne poole, 7. tahtes olla käsuõpetajad, kuigi nad ei mõista seda, mida nad räägivad, ega seda, mida nad kindlasti väidavad. 8. Me ju teame, et käsk on hea, kui keegi seda käsitleb käsu kohaselt 9. ja peab meeles, et käsku pole seatud õigele, vaid ülekohtustele ja kangekaelsele, jumalakartmatuile ja patustele, õelatele ja roojastele, isatapijale ja ematapijale, mõrtsukaile, 10. hoorajale, poisipilastajale, inimesemüüjale, valelikele, valevandujale ja kõigele muule, mis käib õige õpetuse vastu — 11. õndsas Jumala au evangeeliumi järele, mis on usaldatud minu kätte.

Apostli tänu Jumala armu eest

12. Ma tänan teda, kes mind on teinud vägevaks, Kristust Jeesust, meie Issandat, et ta mind on pidanud ustavaks, pannes mind oma teenistusse, 13. ehk ma küll enne olin pilkaja ja tagakiusaja ja vägivaldne. Aga ma olen armu saanud, sest ma olin seda teinud teadmata, uskmatus mees. 14. Meie Issanda arm aga on olnud üliväga suur usu ja armastusega, mis on Kristuses Jeesuses. 15. Ustav on see sõna ja kõigiti vastuvõetav, et Kristus Jeesus on tulnud maailma päästma patuseid, kellede seast mina olen suurim; 16. kuid sellepärast ma olen saanud armu, et Jeesus Kristus kõigepealt minus osutaks kõike oma pikka meelt eeskujuks neile, kes veel edaspidi saavad usklikeks temasse igaveseks eluks. 17. Aga ajastute Kuningale, kadumatule, nähtamatule, ainule Jumalale olgu au ja austus ajastute ajastuteni! Amen.

18. Selle käsu ma panen su südamele, mu poeg Timoteos, vastavalt varemaile sinu kohta käivatele ennustustele, et sa nende varal võitleksid õilsat võitlust, 19. omades usku ja head südametunnistust, mille mõningad on tõuganud enesest ära ja on selle tõttu usu suhtes läinud põhja nagu laev. 20. Nende seast on Hümenaios ja Aleksandros, kelled ma olen annud saatana meeleva, et nad karistuse all võõrduksid pilkamisest.

17 1 Ko. 16, 21. 1 Kl. 1, 27. 2 Ti. 1, 4. 3 Ap. 20, 1. 4 p. 4, 7. 5 Ro. 13, 10; Ga. 5, 6.
6 p. 6, 4.20. 8 Ro. 7, 12. 9 Ga. 5, 23. 10 p. 6, 3. 11 p. 6, 15. 12 Ap. 9, 15; 1 Ko. 15, 9 j.
Ga. 1, 13 j. 13 Mt. 18, 11; Lk. 19, 10. 14 Ro. 16, 27. 15 p. 6, 12; Ju. 5, 3. 16 p. 3, 9; 6, 10.
20 1 Ko. 5, 5; 2 Ti. 2, 17.

Palvet tehtagu kõigi inimeste eest

2. Ma manitsen siis nüüd kõigepealt tegema palveid, palvusi, eestpalveid, tänapalveid kõigi inimeste eest, 2. kuningate ja kõigi ülemate eest, et võiksime vaikselt ja rahulikku elu elada kõiges jumalakartuses ja aususes. 3. Sest see on hea ja armas Jumala, meie Õnnistegija meelest, 4. kes tahab, et kõik inimesed õndsaks saaksid ja tõe tunnetusele tuleksid. 5. Sest Jumal on üks, ka vahemee üks Jumala ja inimeste vahel, inimene Kristus Jeesus, 6. kes andis iseenese lunastushinnaks kõikide eest, et sellest antaks tunnistust parajail aegadel; 7. ja selle tarvis olen mina pandud kuulutajaks ja apostliks — ma räägin tõtt Kristuses ega valeta mitte — paganate õpetajaks usus ja tões. 8. Ma tahan siis, et mehed palvetaksid igas kogumispäigas ja tõstaksid üles pühad käed ilma vihata ja kahtlemiseta; 9. nõndasamuti ka, et naised, viisakalt riietatud, endid ehk hõlbeliku ja mõistliku meele, mitte juuksepalmitutega ega kullaga ega pärlidega ega kalliste riietega, 10. vaid heade tegudega, nõnda kui sobib naistele, kes endid tunnistavad jumalakartlikeks. 11. Naine õppigu vaikselt viisil, olles kõigiti alistuv. 12. Aga naisele ma ei luba õpetada ega valitseda mehe üle, vaid ta elagu vaikselt. 13. Sest Aadam loodi enne, siis Eeva; 14. ega Aadamat petetud, vaid naist peteti ja ta sattus üleastumisse, 15. aga ta saab õndsaks lastesünnitamise läbi, kui ta jääb ususse ja armastusse ning pühitsusse mõistliku meele.

Nõuded koguduse ülevaatajate ja abiliste kohta

3. Ustav on see sõna: kui keegi püüab koguduse ülevaataja ametisse, siis ta igatseb kaunist tööd. 2. Niisiis tuleb

koguduse ülevaatajal olla laitmatu, ühe naise mees, kaine, mõistlik, viisakas, külalislahke, osav õpetama; 3. mitte joodik, mitte riiakas, vaid leebe, rahunõudja, mitte rahaahne, 4. vaid kes oma maja hästi valitseb, kes oma lapsi peab sõnakuulmises kõige aususega. 5. Sest kui keegi iseenese maja ei oska juhtida, kuidas ta võib hoolt kanda Jumala koguduse eest? 6. Ta ärge olgu alles vastpöördunu, et ta ei läheks uhkeks ega langeks sama nuhtluse alla kui kurat. 7. Ka olgu tal hea tunnistus neilt, kes on väljaspool kogudust, et ta ei satuks naeru alla ja kuradi kõitesse.

8. Nõndasamuti tuleb ka abilistel olla ausad, mitte kahekeelsed, mitte joomamehed, mitte liigkasuvõtjad, vaid sellised, 9. kellel usu saladus on puhtas südame-tunnistuses. 10. Ent nad katsutagu enne läbi ja siis, kui nad on laitmatud, astugu nad ametisse. 11. Nõndasamuti olgu nende naised ausad, mitte keelepeksjad, kained, ustavad kõigis asjus. 12. Koguduse abilised olgu ühe naise mehed, kes oma lapsi ja oma peret hästi juhivad. 13. Sest need, kes on hästi pidanud oma ametit, saavutavad enesetele kauni lugupidamise ja suure julguse usus, mis on Kristuses Jeesuses.

Meie usu suur ja sügav sisu

14. Seda kirjutan sulle, ehk ma küll loodan pea tulla sinu juure, 15. et kui ma viibin, sa teaksid, kuidas tuleb käituda Jumala kojas, mis on elava Jumala kogudus, tõe sammas ja alustugi.

16. Ja vastuvaieldamatu suur on jumalakartuse saladus: Jumal on avalikuks saanud lihas, õigeks mõistetud Vaimus, ilmunud inglitele, kuulutatud paganate seas, ustud maailmas, üles võetud ausel!

1 Fl. 4, 6. 2 p. 1, 1; 4, 10. 4 Hs. 18, 23; 2 Pe. 3, 9. 5 Ro. 3, 29; Hs. 7, 25; 12, 24.
6 Ga. 1, 4; 2, 20; Tl. 2, 14. 7 Ga. 2, 7; 2 Tl. 1, 11. 9 1 Pe. 3, 3 j. 10 p. 5, 10.
11 Ef. 5, 22. 12 1 Mo. 3, 16; 1 Ko. 14, 34. 13 1 Mo. 1, 27; 2, 7, 22. 14 1 Mo. 3, 6; 2 Ko. 11, 3.
1 Ap. 20, 28. 2 Tl. 1, 6 j. 3 1 Pe. 5, 2 j. 4 1 Sa. 2, 12. 5 Lk. 16, 10. 6 3. 11.
7 p. 5, 10; 1 Ko. 5, 12 j. 8 Ap. 6, 3; Fl. 1, 1. 10 1 Tc. 5, 21. 11 Tl. 2, 3. 12 3. 2.
15 Ef. 2, 19 j; 2 Tl. 2, 20. 16 Mk. 16, 19; Jh. 1, 14; 16, 10; Ro. 1, 4.

Hoiatus eksiõpetuse levitajate eest

4. Aga Vaim ütleb selge sõnaga, et viimisel ajal mõned taganevad usust ja hoiavad eksitajate vaimude ja kurjade vaimude õpetuste poole, 2. valekuulutajate silmakirjaliku vagaduse tõttu, kes oma südame-tunnistusse otsegu tulise märgi on põletanud 3. ja keelavad abiellumast ning maitmast rooga, mis Jumal on loonud selleks, et usklikud ja tõetundjad seda vastu võtaksid tänuga. 4. Sest kõik, mis Jumal on loonud, on hea, ja miski ei ole hüljatav, kui seda vastu võetakse tänuga. 5. Sest seda pühitsetakse Jumala sõna ja palve läbi.

6. Kui sa seda vendadele ette paned, oled sa Kristuse Jeesuse hea abiline ja toidad ennast usu ja hea õpetuse sõnadega, mida sa oled järginud. 7. Ent kõlvatumat ja vananaiste vada väldi, aga harjuta ennast jumalakartuses. 8. Sest ihulikust harjutusest on pisut kasu; aga jumalakartusest on kasu kõigile asjadele ja sellel on käesoleva ja tulevase elu tõotus. 9. Ustav on see sõna ja kõigiti vastuvõetav. 10. Sest selleks me näeme vaeva ja võitleme, et me oleme lootnud elava Jumala peale, kes on kõigi inimeste, iseäranis usklikte, Õnnistegija. 11. Seda käsi ja õpeta!

Timoteose isiklik elu ja õpetus

12. Üksi ärge põlaku sinu noorust, vaid ole usklikule eeskujuks sõnas, elus, armastuses, usus, meelepuhtuses. 13. Kuni ma tulen, ole hoolas ette lugema, manitsema ja õpetama. 14. Ära jäta eneses peituvat armuannet hooletusse, mis sulle anti ennustuse läbi, kui vanemad panid oma käed sinu peale. 15. Seda harrasta, selles ela, et sinu edenemine oleks ilmne kõikidele. 16. Pane tähele iseennast ja õpetust; püsi kindlasti selles; sest kui sa seda teed, päästad sa enese ja need, kes sind kuulevad.

5. Vana meest ära sõitle valjusti, vaid manitse teda kui isa, nooremaid kui vendi, 2. vanemaid naisi* kui emasid, nooremaid kui õdesid kõiges meelepuhtuses.

Leskedest ja nende kohtlemisest koguduses

3. Austa leski, kes on õiged lesknaised. 4. Aga kui kellelgi lesel on lapsi või lapselapsi, siis õppigu need esiti vagalt kohtlema oma majarahvast ja tasuma, mis nad on võlgu oma vanemaile. Sest see on meelepärane Jumala ees. 5. Aga kes õige lesk on ja üksi maha jäänud, see loodab Jumala peale ja jääb kindlasti anumistesse ja palvetesse ööd ja päevad. 6. Aga kes elab lihahimus, see on elusalt surnud. 7. Ja sedagi pane südamele, et nad oleksid laitmatud. 8. Aga kui keegi enese omaste ja iseäranis kodakondsete eest ei kanna hoolt, see on usu ära salanud ja on pahem kui uskmatu.

9. Leskede hulka loetagu ainult niisugune, kes on vähemalt kuuskümmend aastat vana ja on olnud ühe mehe naine, 10. ja kes on tunnustatud heade tegude poolest, kui ta on kasvatanud lapsi, kui ta on vastu võtnud võõraid, kui ta on pühade jalgu pesnud, kui ta on aidanud hädas olijaid, kui ta on püüdnud teha kõiksugust head. 11. Kuid nooremaid leski keeldu vastu võtmast, sest kui iharus neid Kristuse kiuste vallutab, siis nad tahavad minna mehele, 12. ja neid tuleb süüdistada selles, et nad on hülganud esimese usu. 13. Kui nad on pealegi jõude, harjuvad nad käima mööda maju, ja siis ei ole nad mitte ainult jõude, vaid ka lobisejad ning uudishimulikud ja räägivad sobimatuid asju. 14. Ma tahan siis, et nooremad läheksid mehele ja tooksid lapsi ilmale, valitseksid majatalitust ega annaks vastasele põhjust solvamiseks. 15. Sest mõned ongi juba pöördunud saatana jälgedesse. 16. Kui

1 2 Tl. 3, 1; 2 Pe. 3, 3; 1 Jh. 2, 18; Ju. 2, 18. 2 Kl. 2, 18. 3 1 Mo. 9, 3; 1 Ko. 10, 30 j.
4 1 Mo. 1, 31; Ap. 10, 15. 5 1 Ko. 10, 30; Tl. 1, 15. 6 2 Tl. 15, 5. 7 p. 1, 4; 6, 20;
2 Tl. 2, 16, 23; Tl. 1, 14; 3, 9. 8 p. 6, 6; Op. 22, 4. 9 p. 1, 15. 10 p. 2, 3 j; Ef. 5, 23; Tl. 2, 11.
11 p. 6, 2. 12 Tl. 2, 15. 14 p. 5, 22; Ap. 6, 6; 8, 17. 16 Ro. 11, 14. 17 1 Mo. 19, 32.
5 Lk. 2, 37. 6 Ro. 8, 13. 7 p. 4, 11. 8 Ga. 6, 10. 10 He. 13, 2. 14 1 Ko. 7, 9; Tl. 2, 8.
15 p. 1, 6.

1 TIMOTEOSELE 5, 6

kellelgi usklikul mehel või naisel on leski omaste seas, siis nad hooldagu neid ja ärge saagu need koormaks kogudusele, et see võiks hooldada tõelisi leski.

Koguduse vanemaist

17. Vanemaid, kes hästi juhatavad kogudusi, peetagu kahekordse austuse väärikuseks, eriti neid, kes töötavad sõnas ja õpetuses. 18. Sest Kiri ütleb: „Ära seo kinni härja suud, kui ta pahmast tallab!“ ja: „Töötaja on oma palga väärt!“ 19. Vanema vastu tõstetud kaebust ära võta kuulda, kui ei ole juures kaht või kolme tunnistajat. 20. Kes pattu teevad, neid noomi kõikide ees, et ka teistel oleks hirm. 21. Ma vannutan sind Jumala ja Kristuse Jeesuse ja äravalitud inglite ees, et sa seda pead silmas ilma eelarvamusega ega tee midagi erapoolikult.

22. Ära ole kärmas kellelegi käsi pea peale panema ja ära tee ennast teiste pattude osaliseks. Pea ennast puhtana. 23. Ära joo enam ainult vett, vaid tarvita pisut viina oma kõhu pärast ja oma sageda põdemise pärast. 24. Mõnede inimeste patud on kohe avalikud ja on kohe hukkamõistetavad, aga mõnede omad saavad tagantjärele ilmsiks. 25. Samuti on ka head teod kohe avalikud, ja needki, mis seda ei ole, ei või jääda varjule.

Orjadest

6. Kõik need, kes on orjaikke all, pidagu oma isandaid kõige austuse väärt, et Jumala nime ja õpetust ei pilgataks. 2. Aga kellel on usklikud isandad, ärge pidagu neid halvemaks, sellepärast et nad on vennad, vaid orjaku neid veel parema meelega, sest et nad on usklikud ja armsad ning harrastavad heategevust. Seda õpeta ja manitse.

Valeõpetajast

3. Kui keegi õpetab teisiti ega hoi a meie Issanda Jeesuse Kristuse tervete sõnade ja õpetuse poole, mis viib jumalakartusele, 4. siis on see iseenest tuis ega saa aru millestki, vaid on haige küsimuste ja vaidlemiste poolest, milledest tõuseb kadest, riidu, laimdusi, kurje kahtlusi, 5. alalisi tüütsusi inimeste vahel, kellede mõistus on rikutud ja kellel on tõe läinud käest, kes peavad jumalakartust tuluallikaks.

Tõelisest rikkusest

6. Ent jumalakartus on suur tuluallikas, kui ta on ühendatud rahulolemisega. 7. Ei ole me ju midagi toonud maailma, seepärast me ei või midagi siit ära viia. 8. Aga kui meil on peatoidust ja ihukatet, siis olgem sellega rahul. 9. Ent kes tahavad rikkaks saada, need langevad kiusatusse ja võrku ja paljudesse rumalaisse ja kahjulikesse himudesse, mis suruvad inimesed alla hukatusse ja hävitusse. 10. Sest rahaahnus on kõigi kurjade asjade juur; raha ihaldades on mitmed ära eksinud usust ja on iseenähtavalt palju torkavat valu.

Isiklik manitsus Timoteosele

11. Aga sina, Jumala inimene, põgene selle eest! Taotle õigust, jumalakartust, usku, armastust, kannatlikkust, tasadust! 12. Võitle head usuvõitlust, hakka kinpi igavesest elust; selleks sa oled kutsutud ja oled tunnistanud head tunnistust paljude tunnistajate ees. 13. Ma käsin sind Jumala ees, kes kõik teeb elavaks, ja Kristuse Jeesuse ees, kes Pontius Pilaatuse ees andis hea tunnistuse, 14. et sa peaksid käsku kinni veatumatult ja laitmatult kuni meie Issanda Jeesuse Kristuse ilmuniseni, 15. mille omal ajal toob nähtavale õnnis ja ainus vägev

2 TIMOTEOSELE 1

valitseja, kuningate Kuningas ja kõigi isandate Isand, 16. kellel üksi on surematus, kes elab ligipääsmatus valguses, keda ükski inimene ei ole näinud ega võigi näha! Temale olgu austus ja igavene vägi! Aamen.

17. Neid, kes on rikkad sessinases maailmas, manitse mitte olla suurelised ega loota kaduva rikkuse peale, vaid elava Jumala peale, kes meile annab kõike rohkesti tarvituseks, 18. teha head

ja rikkaks saada heade tegude poolest, olla helde käega ning jagada teistele 19. ja koguda enestele raudvara heaks aluseks tuleviku jaoks, et saavutada tõelist elu.

20. Oh Timoteos! Hoi a enda hooleks antud vara ning pöördu ära kõlvatumaist tühjust juttudest ja valenimelise tunnetuse väidetest, 21. mida mõningad kiidavad enestel olevat ning on ära eksinud usust. Arm teiega!

PAULUSE TEINE KIRI TIMOTEOSELE

Tervitus ja tänu

1. Paulus, Jumala tahtel Kristuse Jeesuse apostel töötuse järele elust, mis on Kristuses Jeesuses, 2. armsale pojale Timoteosele: Armu, halastust, rahu Jumalalt Isalt ja Kristuselt Jeesuselt, meie Issandalt!

3. Ma tänan Jumalat, keda ma oma esivanemast saadik teenin puhta südame-tunnistusega, nagu ma ka lakkamata mõtlen sinule oma palvetes ööd ja päevad, 4. igatsedes sind näha ja meele tuletades sinu pisaraid, et täituda rõõmuga, 5. kui mulle meenub sinu silmakirjatsematu usk, mis enne elas sinu vanaemas Loises ja sinu emas Eunikes ja nüüd, nagu ma olen veendunud, elab ka sinus.

Manitsus agaruseks ja julgust

6. Selles asjas ma tuletan sinule meele, et sa õhutaksid lõkkele Jumala armuande, mis sulle sai minu käte pealepanemise kaudu. 7. Sest Jumal ei ole meile annud arguse vaimu, vaid väe ja armastuse ja mõistliku meele vaimu. 8. Ärgu olgu sul siis häbi meie Issanda tunnistusest ega minust, tema vangist, vaid kannata kurja kaasa evangeeliumiga Jumala väge mööda,

9. kes meid on päästnud ja on kutsunud püha kutsega, mitte meie tegusid mööda, vaid oma nõu ja armu järele, mis meile on antud Kristuses Jeesuses enne igavesi aegu; 10. ent nüüd on saanud avalikuks meie Õnnistegija Kristuse Jeesuse ilmumise läbi, kes on hävitanud surma ja toonud valge ette elu ja kadumatu põlve evangeeliumi kaudu, 11. milleks mina olen seatud kuulutajaks ja apostliks ja õpetajaks.

12. Sel põhjusel ma ka kannatan seda ega ole mul häbi sellest; sest ma tean, kellesse ma usun, ja olen julge selles, et ta on vägev säilitama minu kätte ustud vara tolle päevani. 13. Tervete sõnade eskujuks võta, mida sa oled kuulnud minult usust ja armastuses, mis on Kristuses Jeesuses. 14. Kaunist sinu hooleks antud vara hoi a Püha Vaimu läbi, kes meis elab.

15. Sa tead seda, et kõik, kes on Aasias, on lõõnud lahku minust, nende seas Fügelos ja Hermogenes. 16. Issand osutagu halastust Onesiforose perele, sest tema on mind sagedasti kosutanud ega ole mitte häbenenud mu ahelaid, 17. vaid kui ta saabus Rooma, otsis ta

17 Ro. 12, 8. 18 5 Mo. 25, 4; Lk. 10, 7; 1 Ko. 9, 9. 19 5 Mo. 19, 15; 2 Ko. 13, 1. 20 Ga. 2, 14; El. 5, 12 j. 21 p. 4, 14. 22 Ga. 5, 19. 23 Hf. 6, 5; Tt. 2, 9 j. 24 Rm. 3, 16. 25 Ga. 1, 6 j. 26 Tl. 1, 13. 27 2 Pe. 2, 3. 28 p. 4, 8; Op. 15, 16; Fl. 4, 11 j; He. 13, 5. 29 H. 1, 21; Kg. 5, 14. 30 Op. 30, 8. 31 Op. 23, 4; 28, 22. 32 Ef. 5, 5. 33 1 Ti. 2, 22. 34 1 Ko. 9, 25 j. 35 Jh. 18, 36 j; 19, 11. 36 p. 1, 11; 5 Mo. 10, 17; Ilm. 17, 14.

16 2 Mo. 33, 20; Jh. 1, 18. 17 L. 62, 11; Lk. 12, 20. 18 5 Mo. 15, 7-10. 19 Mt. 6, 20. 20 p. 4, 14; 2 Tl. 1, 14; 2, 14. 21 p. 1, 6; 2 Tl. 2, 18. 22 1 Ti. 1, 2; Tl. 1, 4. 23 Ap. 23, 1; 24, 16; Fl. 3, 5. 24 p. 3, 15; Ap. 16, 1. 25 1 Te. 5, 19; 1 Ti. 4, 14. 26 Ro. 8, 15. 27 1 Ko. 1, 17; 1 Ti. 2, 7. 28 1 Ti. 6, 3; Tt. 2, 1. 29 1 Ti. 6, 20. 30 p. 4, 16; 1 Ti. 5, 15. 31 p. 4, 19.

mind suure hoolega ning leidis mind. 18. Issand andku temale leida halastust Issanda juures tol päeval! Ja kui palju ta Efesosel oli mulle abiks, tead sina paremini.

Hoiatus rüü eest

2. Saa siis vahvaks, mu poeg, armus, mis on Kristuses Jeesuses! 2. Ja mis sa minult oled kuulnud paljude tunnistajate abil, see anna ustavate inimeste kätte, kes on osavad õpetama ka teisi. 3. Kannata siis ühtlasi kurja kui Jeesuse Kristuse õilis sõdur! 4. Mitte ükski, kes on sõjateenistuses, ei anna ennast peatoiduse hankimise kimpude, muidu ta ei saa olla selle meelt mõõda, kes ta on sõtta kutsunud. 5. Ja kui keegi võitleb, ei saa ta võidupärga, kui ta ei võitle seadusepärast! 6. Tõotaja põlumees peab kõige esiti viljast osa saama! 7. Saa aru, mis ma ütlen! Ent Issand andku sulle arusaamist kõigest.

8. Pea mees Jeesust Kristust, kes on surnuist üles äratatud, kes on Taaveti soost minu evangeeliumi järele, 9. mille pärast mina ka kannatan kurja, kandes isegi ahelaid otsegi kurjategijal! Kuid Jumala sõna ei ole aheldatud! 10. Sel põhjusel ma talun kõike nende pärast, kes on valitud, et nemadki saavutaksid õndsuse Kristuses Jeesuses igavese auga. 11. Ustav on see sõna: Kui me ühes temaga oleme surnud, siis me ka elame ühes temaga; 12. kui me ühes kannatame, siis me ka valitseme ühes temaga; kui me tema salgame, siis tema salgab ka meid; 13. kui me ei usu, tema jääb siiski ustavaks; ta ei või ennast salata.

14. Seda tuleta meele ja kinnita Jumala ees, et nad ei riidleks sõnade pärast. Sellest ei ole mingit kasu, see segab kuuljate meeli. 15. Püüa hoolega osutada kõlbavaks Jumalale kui töötajajärgi, kellel pole tarvis häbeneda, kes tõdesõna

jagab õieti. 16. Kuid kõlvatute tühjade juttude eest hoidu emale; nende rääkijad lähevad ju ikka kaugemale jumalakartmatutes. 17. ja nende kõne sööbib enese ümber otsegi vähktõbi; nende seast on Hümenaios ja Filetos, 18. kes on eksinud ära tõest ja ütlevad ülestõusmise juba olnud olevat, ja rikuvad mõnede usu.

19. Ent Jumala rajatud alus püsib kindlana ja temal on see pitser: Issand tunneb neid, kes tema omad on; ja: Ülekohtust loobugu igaüks, kes Issanda nime nimetab. 20. Aga suures majas ei ole mitte ainult kuld- ja hõbe-, vaid ka puustajaid ja savistajaid, ja muist on väärkamaks ja muist halvemaks tarvitamiseks. 21. Kui keegi nüüd iseenest neist puhastab, saab ta astjaks väärkamata tarvituse jaoks ja on pühitsetud ning tarvilik oma isandale, kõlvuline igaks heaks teoks.

22. Põgene nooreea himude eest! Taotle õigust, usku, armastust, rahu nendega, kes Issandat appi hüüavad puhtast südamest! 23. Väldi rumalaid ja lapsikuid küsimusi; sest sa tead, et need toovad tüli. 24. Ent Issanda sulane ärge tulitsegu, vaid olgu lahke kõikide vastu, osav õpetama, valmis kannatama kurja, 25. kes tasase meelega noomib vastupanijaid, et Jumal neile kuidagi annaks meelt parandada ja tunnetada tõde, 26. kaineneda ja vabaneda kuradi paelust, kes on nad kinni võtnud täitma tema tahtmist.

Kurjus ähvardab maad võtta

3. Aga seda tea, et viimseil päevil tuleb raskeid aegu. 2. Sest inimesed on siis enesearmastajad, rahaahned, hoopled, ülbed, teotajad, sõnakuulmatud vanemaile, tänamatud, õelad, 3. südametud, leppimatud, laimajad, pillajad, toored, hea põlgajad, 4. petturid, kergemeelsed, sõgedad, rohkem lõbuar-

mastajad kui jumalaarmastajad, 5. kellel on jumalakartuse nägu, aga kes salgavad tema väge. Ja nendest hoidu emale. 6. Sest nende seas on ka mõned, kes poetuvad majadesse ja võtavad oma võrku pattudega koormatud ja mõnesuguste himudega aetavaid naisterahvaid, 7. kes alati on õppijad, kuid kunagi ei pääse tõe tunnetusele. 8. Aga otsegi Jannes ja Jambres hakkasid vastu Moosesele, nõnda hakkavad need vastu tõele; nad on inimesed, kes on arust ära ega pea paika usu pooldest. 9. Aga nad ei saa ka mitte enam kaugele, sest nende hullustus saab kõigile avalikuks, nagu ka nondega sündis.

Pääste tagatis Timoteosele

10. Ent sina oled järginud mind minu õpetuses, eluviisis, nõuandes, usus, pikas meeles, armastuses, kannatlikkuses, 11. tagakiusamistes, kannatamistes, mis said mulle osaks Antiohhias, Ikoonionis, Lüstras; milliseid tagakiusamisi ma kannatasin ja milledest kõigest mind päästis Issand. 12. Ja kõiki, kes tahavad elada jumalakartlikult Kristuses Jeesuses, kiusatakse taga. 13. Aga kurjad inimesed ja petised lähevad ikka pahemaks, eksitades teisi ja eksides.

14. Ent sina jää sellesse, mida oled õppinud ja milles oled kindel, sest sa tead, kellele sa selle oled õppinud; 15. ja et sina lapsest saadik tunned pühi kirju, mis võivad sind teha targaks, õndsuseks usu kaudu, mis on Kristuses Jeesuses. 16. Kõik Kiri on Jumala Vaimu poolt sisendatud ja on kasulik õpetuseks, noomimiseks, parandamiseks, juhatamiseks õiguses, 17. et Jumala inimene oleks täielik ja kõigele heale tööle valmistunud.

4. Ma tunnistan kindlasti Jumala ja Kristuse Jeesuse ees, kes mõistab kohut

elavate ja surnute üle, niihästi tema tulemist kui ka tema riiki. 2. Kuuluta sõna, astu esile, olgu pärijal või ebasobival ajal, noomi, hoiata, manitse kõige pika meelega ja õpetamisega. 3. Sest tuleb aeg, et nad tervet õpetust ei taha sallida, vaid enestele otsivad õpetajaid iseeneste himude järele, sedamööda kuidas nende kõrvad sügelevad, 4. ja käänavad kõrvad ära tõest ning pöörduvad tühjade juttude poole. 5. Aga sina ole igapidi kaine, kannata kurja, tee evangeeliumi kuulutaja tööd, täida oma ametit õieti.

6. Sest mind juba ohverdatakse ja minu lahkumiseaeg on jõudnud ligi. 7. Ma olen head võitlemist võidelnud, ma olen oma jooksmise lõpetanud, ma olen usu säilitanud! 8. Nüüd on minule talle pandud õiguse pärg, mille Issand, õige kohtumõistja, mulle annab tol päeval, aga mitte ainult minule, vaid ka kõigile, kes armastavad ta ilmumist.

Isiklikud sõnumid Timoteosele ja jumalagajalt

9. Katsu ruttu minu juure tulla! 10. Sest Deemas jättis mind maha ning hakkas armastama seda maailma ja läks Tessaloonikasse, Kreskes Galaatiasse, Tiitus Dalmaatiasse. 11. Luukas üksi on mu juures. Võta Markus ja too ta enesega, sest teda on mulle väga vaja abiliskamisesse. 12. Tühjikuse ma läkitasin Efesosse. 13. Kuub, mille ma jätsin Troasse Karpose juure, too tulles kaasa ja raamatud, eriti pärgamendid. 14. Vasksepp Aleksandros on mulle teinud palju paha. Issand tasugu talle ta tegusid mõõda! 15. Hoidu ka sina tema eest, sest ta on kõvasti vastu pannud meie sõnadele. 16. Kui ma esimest korda kohtus kostsin enese eest, ei olnud ükski mulle toeks, vaid kõik jätsid mind maha. Ärgu arvatagu seda neile süüks. 17. Aga Issand

18 Mt. 25, 35; Jk. 2, 13. 3 p. 1, 8; 4. 5. 4 i Ko. 9, 25. 5 p. 4, 8. 6 i Ko. 9, 7, 10. 7 i Jh. 2, 27. 8 2 Sa. 7, 12; i Ko. 15, 4, 20. 9 Ef. 3, 1; Fl. 1, 12; 2, 17. 10 Kl. 1, 24. 11 Ro. 6, 5; 2 Ko. 4, 11; i Pe. 4, 13. 12 Mt. 10, 33; Lk. 9, 26. 13 4 Mo. 23, 19; Ro. 3, 2. 14 i Ti. 6, 4; Tt. 3, 9. 15 i Ti. 4, 6; Tt. 2, 7. 16 i Ti. 4, 7. 17 i Ti. 1, 20. 18 i Ko. 15, 12; i Ti. 6, 21. 19 L. 1, 6; Jh. 10, 14, 27. 20 Ro. 9, 23. 21 i Ti. 6, 11. 22 i Ti. 1, 4; 4, 7. 23 i Ti. 1, 7. 24 i Ti. 1, 7. 25 p. 4, 2. 26 i Ko. 15, 34. 1 i Ti. 4, 1. 2 Ro. 1, 30. 4 Fl. 3, 19.

5 Mt. 7, 15, 21; Tt. 1, 16. 6 Mt. 23, 14; Tt. 1, 11. 7 i Ti. 2, 4. 8 2 Mo. 7, 11. 9 i Ti. 4, 6. 10 L. 34, 20; Ap. 13, 50; 14, 5, 19. 11 L. 34, 20; Ap. 13, 50; 14, 5, 19. 12 Mt. 16, 24; Ap. 14, 22. 13 i Ti. 4, 1. 14 p. 2, 1. 15 Jh. 5, 39. 16 Ro. 15, 4; 2 Pe. 1, 19. 17 i Ti. 6, 11. 18 Mt. 25, 31; i Pe. 4, 5. 19 2 Sa. 58, 1; Ap. 20, 31. 3 p. 1, 13; i Ti. 4, 1; 6, 3. 4 2 Tc. 2, 11; i Ti. 4, 7. 5 p. 2, 3; Jr. 15, 19. 6 Fl. 2, 17. 7 i Ko. 9, 25; Fl. 3, 14; i Ti. 6, 12. 8 p. 2, 5; Jk. 1, 12; i Pe. 5, 4; Ilm. 2, 10. 9 2 p. 1, 4. 10 Kl. 4, 14. 11 Ap. 15, 37; Kl. 4, 10. 12 Ap. 20, 4; Fl. 6, 21; Kl. 4, 7. 13 2 Sa. 3, 39; L. 28, 4; i Ti. 1, 20. 14 p. 1, 15. 15 Ap. 23, 11; 27, 23.

seisis minu eest ja kinnitas mind, et sõna kuulutamine minu läbi teostuks täiel määral ja kõik paganad kuuleksid seda; ja ma pääsin lõukoera suust. 18. Küll Issand mind ka välja tõmbab kõigist kurjadest tegudest ja aitab oma taevasesse riiki. Temale olgu austus ajastute ajastuteni! Aamen.

19. Tervita Priskat ja Akvilat ja Onesiforose peret. 20. Erastos jäi Korintosesse; Trofimose ma jätsin haigelt Mileetosesse. 21. Rutta, et sa enne talve saadud! Bubulos ja Puudes ja Linos ja Klaudia ja kõik vennad tervitavad sind. 22. Issand Jeesus Kristus olgu sinu vaimuga! Arm olgu teiega!

PAULUSE KIRI TIITUSELE

Tervitus

1. Paulus, Jumala sulane, Jeesuse Kristuse apostel Jumala valitute usu ja tõetunnuse järele, mis vastab jumalakartusele, 2. apostel igavese elu lootuses, mille Jumal, kes ei valeta, on töötanud enne igavesi aegu — 3. omal ajal aga tegi tema oma sõna avalikuks jutlustamises, mis minu kätte on usaldatud Jumala, meie Õnnistegija käsul — 4. Tiitusele, tõelisele pojale meie ühise usu poolest: Armu ja rahu Jumalalt Isalt ja Issandalt Kristuselt Jeesuselt, meie Õnnistegijalt!

Kogudusevanemate määramisest

5. Selle tarvis ma jätsin sind Kreetasse, et sa korraldaksid, mis veel jäi korraldamata, ja seaksid vanemaid igasse linna, nagu ma sind käskisin, 6. kui kuskil leidub laitmatu isik, ühe naise mees, kellel on usklikud lapsed, nõnda et neile ei saa ette heita kõlvatumat elu ega kangekaelsust. 7. Sest koguduse ülevaataja peab olema kui Jumala majapidaja, laitmatu, mitte isemeelne, mitte äkiline, mitte joodik, mitte riikas, mitte liigkasupüüdja, 8. vaid küllalislahke, headuse armastaja, mõistlik, õige, püha, kasin; 9. ta pidagu kinni ustavast sõnast vastavalt õpetusele, et ta oleks võimeline

niihästi manitsema terves õpetuses kui ka kummutama vasturääkijate väited.

Valeõpetajaist

10. Sest on olemas palju kangekaelseid, tühja jutu mehi ja eksitajaid, kõige enam ümberlõigatute seas, 11. kellede suu tuleb sulgeda, kes pööravad ära terved pered, õpetades sündmatuid asju häbematu kasu pärast. 12. Üks neist, nende oma prohvet, on ütelnud: „Kreetalased on luiskajad, õelad loomad ja laisklejad varsad!“ 13. See tunnistus on tõsi. Sellepärast noomi neid valjusti, et nad saaksid terveks usus 14. ega paneks tähele juutide tühje jutte ja tõest eemalepöördunud inimeste käske! 15. Puhtale on kõik puhas, aga rüvedaile ja uskmatuile pole miski puhas, vaid rüve on niihästi nende meel kui südametunnistus. 16. Nemad väidavad, et nad tunnevad Jumalat, aga tegudega nad salgavad; sest nad on jälgid ja sõnakuulmatud ja igaks heaks tööks kõlbmatud.

Kristlikust eluviisist

2. Ent sina räägi seda, mis sünnib ühte terve õpetusega. 2. Vanad mehed olgu karsked, ausad, mõistlikud, terved usus, armastuses, kannatlikkuses. 3. Samuti käitugu elatanud naised nõnda, nagu on

kohane pühadele; nad ärge olgu keelekandjad ega suured viinavõtjad, vaid õpetagu head, 4. et nad võiksid mõistlikult juhatada noori naisi armastama oma mehi ja lapsi, 5. olema viisakad, kasinad, majatalituses hoolikad, head, allaheitlikud oma meestele, et Jumala sõna mitte ei pilgataks. 6. Samuti käsi nooremaid mehi käituda viisakalt. 7. Sea ennast igapidi heategude eeskujuks, õpetuses osuta selgust, ausust, 8. tervet väärmatat sõna, et vastane tunneks häbi, kui tal ei ole teist rääkida midagi paha. 9. Orje käsi alistuda oma isandaile ja olla kõiges nende meele järele, mitte vastu rääkida, 10. mitte midagi näpata, vaid osutada täit head ustavust, et kaunistada kõiges Jumala, meie Õnnistegija õpetust.

Kristliku eluviisi alus ja eesmärk

11. Sest Jumala õndsakstegev arm on ilmunud kõigile inimestele 12. ja kasvatab meid, et me hülgaiksime jumalakartmatu elu ja maailma himud ning elaksime mõistlikult ja õieti ja jumalakartlikult praegusel maailmaajastul, 13. oodates õndsaa lootuse täitumist ja suure Jumala ning meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse auhiilguse ilmnemist, 14. kes iseenese andis meie eest, et meid lunastada kõigest ülekohtust ja puhastada enesele pärisrahvaks, kes agar on tegema häid tegusid.

15. Seda räägi ja manitse ning veena kõige nõudlikkusega. Keegi ärge põlaku sind!

Veel õigest kristlikust elust

3. Tuleta neile meele, et nad alistuksid valitsejale ja ülemaile, oleksid sõnakuulelikud, valmis igaks heaks teoks, 2. ei laimaks kedagi, ei oleks riikad, vaid leebed, osutades kõike tasadust kõigi inimeste vastu.

3. Sest ka meie olime kord mõistmatumad, sõnakuulmatud, eksijad, mitmesuguste himude ja lõude orjad ning elasime kurjuses ja kadeduses, olime vihatavad ja vihkasime üksteist. 4. Aga kui Jumala, meie Õnnistegija heldus ja inimesearmastus ilmus, 5. siis ta päästis meid, ei mitte õiguse tegude tõttu, mida me oleksime teinud, vaid oma halastust mööda uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu, 6. keda tema on rikkalikult välja valanud meie peale Jeesuse Kristuse, meie Õnnistegija läbi, 7. et meie, tema armu läbi õigeks tehtud, saaksime igavese elu pärijaiks lootuse järele. 8. See sõna on ustav; ja ma tahan, et sa neid asju teravasti rõhutaksid, et need, kes usuvad Jumalasse, oleksid hoolsad heade tegude tegemises; need on head ja kasulikud inimestele.

9. Aga väldi rumalaid uurimusi ja sugukondade nimekirju ning riidu ja vaidlusi käsu pärast; sest need on kasutumatud ja tühised. 10. Eksiõpetusega inimesest pöördu ära, kui sa teda ühe korra või kaks oled noominud, 11. teades, et niisugune on pöörane ja teeb pattu ning on iseenese hukka mõistnud.

Viimsed manitsused ja jumalagajätt

12. Kui ma Artemase või Tühnikose läkitan sinu juure, siis tõtta tulema minu juure Nikoopolis; sest ma olen otsustanud seal viibida talve. 13. Käsitundja Zeenas ja Apollos varusta hoolsasti tekkonnale, et neil midagi ei puuduks. 14. Õppigu meiega omad harrastama häid tegusid hädavaalisteks tarvidusteks, et nad ei jääks viljatumaks.

15. Sind tervitavad kõik, kes on minuga. Tervita neid, kes meid armastavad usus. Arm olgu teie kõikidega!

19 p. 1, 16; Ap. 18, 2; Ro. 16, 3. 20 Ap. 19, 22; 20, 4; 21, 29. 22 Ti. 3, 15. 2 Ro. 16, 25; He. 6, 18. 3 Ef. 1, 9; 1 Ti. 1, 11. 4 1 Ti. 1, 2. 5 Ap. 14, 23. 6 1 Ti. 3, 2; 11. 7 3 Mo. 10, 9; 1 Ko. 4, 1; 2 Ti. 2, 24. 10 1 Ti. 1, 6. 11 Mt. 22, 34; 2 Ti. 3, 6. 13 2 Ti. 4, 2. 14 1 Ti. 4, 7. 15 Mt. 15, 11; Ro. 14, 20. 16 2 Ti. 3, 5. 17 1 Ti. 6, 3; 2 Ti. 1, 13. 2 p. 1, 13; 1 Ti. 5, 1. 3 1 Ti. 3, 11.

5 Ef. 5, 22. 7 1 Ti. 4, 12; 1 Pe. 5, 3. 8 1 Ti. 5, 14; 1 Pe. 2, 12, 15. 9 Ef. 6, 5; Kl. 3, 23; 1 Ti. 6, 1; 1 Pe. 2, 18. 10 p. 1, 3. 11 p. 3, 4. 12 Ef. 1, 4. 13 1 Ko. 1, 7; Fl. 3, 20. 14 Ga. 1, 4; Hf. 2, 10; 1 Ti. 2, 6. 15 1 Ti. 4, 12. 1 1 Pe. 2, 13. 2 Fl. 4, 5. 3 1 Ko. 6, 11; Ef. 2, 21; 5, 8. 4 p. 2, 11; 1 Jh. 4, 9. 5 Jh. 3, 5; Ef. 2, 8; 5, 26. 6 Jl. 3, 15; Ro. 5, 5. 7 Ro. 8, 17. 8 3. 14. 9 1 Ti. 4, 7. 10 Mt. 18, 15; 11; 2 Jh. 8, 10. 11 1 Ti. 6, 4 j. 12 2 Ti. 4, 12. 13 Ap. 18, 24; 1 Ko. 3, 5 j. 14 p. 2, 14; Mt. 7, 19; Hf. 4, 28.

PAULUSE KIRI FILEEMONILE

Tervitus

1. Paulus, Kristuse Jeesuse vang ja vend Timoteos armsale Fileemonile, meie kaastöölisele 2. ja armsale õele Appiale ja Arhipposele, meie kaasvõitlejale, ja sinu majasse kogunevale kogudusele. 3. Armu teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

Fileemoni armastusest ja usust

4. Ma tänan alati oma Jumalat, kui ma mõtlen sinule oma palveis; 5. sest ma kuulen sinu armastusest ja usust, mis sul on Issanda Jeesuse poole ja kõigi pühade vastu, 6. et su usu ühendus minuga saaks vägevaks kõige hea tunneta-mises, mis meis on Kristuse kohta. 7. Sest mul oli palju rõõmu ja troosti sinu armastusest, sest et pühade südamed on kosutatud sinu läbi, vend.

Palve põgenenud orja pärast

8. Sellepärast, kuigi mul on Kristuses palju julgust sind käskida, mida tuleb teha, 9. ma siiski armastuse pärast pigemini palun sind, olles, mis ma olen, vana Paulus, ja nüüd pealegi Kristuse Jeesuse vang. 10. Ma palun sind oma poja Onesimose pärast, kelle ma sünnitasin ahelais olles ja 11. kes kord oli sinule kasutu, aga nüüd on sinule ja minule väga kasulik; tema ma läkitan sulle tagasi, 12. tema, see on, mu oma südame! 13. Ma oleksin tahtnud teda

pidada enese juures, et ta sinu asemel oleks abiks mulle, kes olen ahelais evangeeliumi pärast. 14. Kuid ilma sinu nõustusega ma ei tahtnud midagi teha, et sinu heategu ei näituks olevat sunnitud, vaid on vabatahtlik. 15. Sest ta oligi vist sellepärast mõneks ajaks eraldatud sinust, et sa teda saaksid pidada igavesti, 16. mitte kui orja, vaid rohkem kui orja, kui armast venda, iseäranis minule armast, kui palju enam sinule niihästi liha poolest kui Issandas. 17. Kui sa nüüd mind pead oma kaaslaseks, siis võta ta vastu kui mind ennast. 18. Aga kui ta sulle on teinud mingit ülekohtut või kui tal on võlgu sinuga, siis pane see minu arvele.

19. Mina, Paulus, olen seda kirjutanud ise oma käega: „Mina maksan!“ Ma seda ei ütlegi, et sa iseenesegi oled mulle võlgu. 20. Jah, vend, mina tahaksin, et mul sinust oleks kasu Issandas! Kosuta mu südant Kristuses!

Lõppsõna

21. Veendunud olles sinu sõnakuul-mises, kirjutan sulle. Ma tean, et sa teed veel enamgi kui ma ütlen. 22. Ühtlasi valmista mulle paik küllatulekuks, sest ma loodan, et mind teie palvete kaudu teile tagasi kingitakse. 23. Sind tervitavad Epafros, mu kaasvang Kristuses Jeesuses, 24. Markus, Aristarhos, Deemas, Luukas, minu kaastöölised.

25. Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teie vaimuga!

1 Ef. 3, 1. 2 Kl. 4, 17. 3 Ro. 1, 7. 4 2 Tl. 1, 3. 5 Ef. 1, 15; Kl. 1, 4. 6 Fl. 1, 9.
7 2 Ko. 7, 4. 8 1 Ko. 4, 15; Ga. 4, 19; Kl. 4, 9. 9 Fl. 2, 30. 10 2 Ko. 9, 7.
11 1 Tl. 6, 2. 12 Ga. 6, 2. 13 1 Ko. 9, 11. 14 1 Tl. 2, 20; 3, 8 j. 15 2 Ko. 7, 15 j.
16 1 Fl. 1, 25; 2, 24. 17 Kl. 1, 7; 4, 12. 18 Kl. 4, 10, 14.

KIRI HEEBREALASTELE

Sissejuhatus

1. Kui Jumal muiste mitu korda ja mitmel kombel vanemaile oli rääkinud prohvetite kaudu, 2. siis on ta neil viimseil päevil meile rääkinud Poja kaudu, kelle ta on pannud kõigi asjade pärijaks, kelle läbi ta on teinud maailmaajastud, 3. kes, olles tema aupäistuse ning ta olemuse kuju ja kandes kõike oma vägeva sõnaga, pärast seda kui ta iseenese läbi oli toimetanud meie pattude puhastuse, istus Ausuuruse paremale käele kõrguses 4. ning sai seda ülemaks inglitest, mida kõrgema nime ta on pärinud kui nemad.

Jumala Poeg on ülem kui inglid

5. Sest missugusele inglile on ta iganes ütelnud: „Sina oled mu Poeg, täna ma sünnitasin sind!“, või jälle: „Mina tahan olla temale Isaks ja tema peab olema mulle Pojaks!“ 6. Ent sellest, kui ta jälle toob esmasündinu maailma, ütleb ta: „Ka kõik Jumala inglid kummardagu teda!“ 7. Ent inglitest ta ütleb küll: „Ta teeb oma inglid tuulteks ja oma teenijad tulcleegiks!“ 8. Aga Pojale ta ütleb: „Su aujärg, Jumal, on ikka ja igavesti, su valitsuskepp on õigluse kepp!“ 9. Sa armastad õigust ja vihkad ülekohtut; sellepärast on Jumal, sinu Jumal, sind võidnud rõõmuõliga enam kui su kaaslasi!“ 10. Ja: „Sina, Issand, panid maale aluse ja taevad on su käte tööd!“ 11. Need hävivad, aga sina püsid; nad kõik kuluvad nagu kurub 12. ja sa rullid nad kokku nagu mantli, nagu kuue, ja nad muudetakse; aga sina oled seesama ja sinu aastad ei lõpe!“

13. Või missugusele inglile on ta kunagi ütelnud: „Istu mu paremale käele, kuni ma panen su vaenlased su jalgaaluseks järjaks!“ 14. Eks nad kõik ole teenijad vaimud, läkitatud abistama neid, kes õndsuse päriivad?

2. Sellepärast tuleb meil palju hool-samini silmas pidada seda, mida oleme kuulnud, et me kuidagi mööda ei libiseks. 2. Sest kui inglite kaudu räägitud sõna püsis kindlana ja kõik üleastumine ja sõnakuulmatus sai oma õige palga, 3. kuidas me siis võime pääseda pakk, kui me ei hooli nii suurest päästest, mis oma kuulutuse alguse sai Issandalt ja mille kinnitasid meisse need, kes seda kuulsid, 4. kui Jumal ühes nendega andis tunnistust tunnistustega ja imedega ja mõne-suguste vägevate tegudega ja Püha Vaimu jagamistega oma tahte järele.

5. Sest mitte inglitele ei alistanud ta tulevast maailma, millest me räägime, 6. vaid keegi on kuskil tunnistanud, üteldes: „Mis on inimene, et sa temale mõitled, või inimese poeg, et sa tema eest hoolitsed? 7. Sa tegid ta pisut alamaks inglitest; sa ehtisid teda au ja austusega; 8. kõik sa panid tema jalge alla!“ Sest alistasid kõik temale, ei jätanud ta midagi temale alistamata. Aga nüüd me ei näe veel kõike temale alistatuna. 9. Ent teda, kes sai üürikeseks ajaks alamaks inglitest, Jeesust, me näeme tema surma kannatamise pärast au ja austusega chitud, et ta Jumala armust igauhe eest maitseks surma. 10. Sest temale, kelle pärast ja kelle läbi on kõik, sobis, et ta selle, kes palju lapsi ausse viib, nende õndsuse

1 Jh. 1, 3, 10; Kl. 1, 16. 2 P. 9, 14, 26; Mk. 16, 19; 2 Ko. 4, 4; Kl. 1, 14 j. 3 Ef. 1, 21; Fl. 2, 9 j.
4 2 Sa. 7, 14; L. 2, 7. 5 L. 97, 7; Ro. 8, 29. 6 L. 104, 4. 7 L. 45, 7 j. 8 Ap. 10, 38.
9 L. 102, 26 j. 10 Jh. 5, 11; 6, 2; Pe. 3, 10. 11 L. 110, 1; Mt. 22, 44. 12 L. 34, 8; 91, 11;
13 Tn. 7, 10. 14 Ap. 7, 53; Ga. 3, 19. 15 P. 10, 29; 12, 25. 16 Mk. 16, 20; 1 Ko. 12, 4, 11.
17 L. 8, 5 j. 18 Mt. 4, 11; 18, 18; Ef. 1, 22. 19 Mt. 11, 27. 20 Fl. 2, 8 j. 21 Jh. 1, 3;
22 Ro. 11, 36.

ülemjuhi, teeks täiuslikuks kannatuste kaudu.

11. Sest niihästi pühitseja kui pühitsevad on kõik üht Isa; sel põhjusel tema ka ei häbene neid nimetada vendadeks, 12. üteldes: „Ma tahan su nime kuulutada oma vendadele, keset kogudust ma tahan laulda sulle kiitust!“ 13. Ja jälle: „Ma loodan tema peale!“; ja jälle: „Vaata, siin olen mina ja lapsed, kelled Jumal mulle on annud!“ 14. Et nüüd lapsed on liha ja vere osalised, siis temagi sai otse samal viisil osa sellest, et ta surma läbi kaotaks selle, kelle võimu all oli surm, see on kuradi, 15. ja vabastaks need, kes surma kartusest olid kogu eluaja kinni orjapõlves. 16. Sest ega ta ometi hoolitse inglite eest, vaid ta hoolitseb Aabrahami soo eest! 17. Sellepärast pidi ta kõiges saama vendade sarnaseks, et ta oleks halastaja ja ustav ülempreester teenistuses Jumala ees rahva pattude lepitamiseks. 18. Sest selles, milles ta on kannatanud kiusatud olles, võib ta aidata neid, keda kiusatakse.

Kristus on ülem kui Mooses

3. Sellepärast, pühad vennad, taevase kutsumise osalised, pange tähele meie tunnistuse apostlit ja ülempreestrit Jeesust, 2. kes on ustav oma ametisse-seadjale nagu Mooseski kogu tema kotas. 3. Sest tema on Moosesest niivõrd suurema au vääriline, kui võrd maja valmistajal on suurem au kui majal. 4. Sest igal majal on oma valmistaja; aga kes kõik on valmistanud, see on Jumal. 5. Ja Mooses oli küll ustav sulasena kogu tema kotas tunnistuseks sellest, mida pidi räägitama, 6. aga Kristus kui Poeg on tema koja üle; ja tema koda oleme meie, kui me julguse ning lootuse kiitluse hoiame otsani kindla.

7. Sellepärast nõnda nagu Püha Vaim ütleb: „Täna, kui te kuulete tema häält, 8. ärge paadutage oma südameid, nõnda

nagu sündis nurina ajal, kiusatuse päeval kõrvet, 9. kus teie isad mind kiusasid ning katsusid, kuigi nad olid näinud minu tegusid nelikümmend aastat, 10. mispärast ma vihastusin selle sugu-põlve peale ning ütlesin: Nemat eksivad alati oma südamega, ent minu teid nad ei õppinud tundma; 11. sellepärast ma vandusin oma vihas: Nad ei pääse mitte minu hingamisse!

Usk on vajalik lõpuaja eel

12. Katsuge, vennad, et kellelgi teie seast ei oleks kuri uskmatu süda, mis loobub elavast Jumalast, 13. vaid manitsege üksteist iga päev, niikaua kui veel üteldakse „täna“, et ükski teie seast ei paaduks patu pettusest! 14. Sest me oleme saanud Kristuse osaliseks, kui me vaid otsani kindla hoiame esimese usulootuse. 15. Kui üteldakse: „Täna, kui te kuulete tema häält, ärge paadutage oma südameid, nõnda nagu sündis nurina ajal“, — 16. kes siis olid need kuuljad, kes hakkasid nurisema? Kas need ei olnud kõik, kes olid väljunud Egiptusest Moosesi juhatusel? 17. Aga kellelele ta oli vihane nelikümmend aastat? Kas mitte neile, kes olid pattu teinud, kellele kehad langesid kõrvet? 18. Kellelele ta siis vandus, et nad ei pääse mitte tema hingamisse? Kas mitte neile, kes olid sõnakuulmatud? 19. Ja nii me näeme, et nad oma uskmatuse pärast ei võinud sisse saada.

Jumala hingamise jõudmisest

4. Siis kartkem, et niikaua kui töötus pääseda tema hingamisse on täitumata, keegi teist kuidagi ei osutuks hiljaks jäänuks. 2. Sest rõõmusõnum on kuulutatud meile nõnda nagu neilegi. Ent kuulnud sõnast ei olnud neil kasu, sest see ei imbutunud usu läbi neisse, kes seda kuulsid. 3. Sest meie, kes usume, saame hingamisse, nõnda nagu tema on ütelnud:

„Siis ma vandusin oma vihas: Nad ei pääse mitte minu hingamisse!“, ehk küll temateod olid valmis maailma asutamisest alates. 4. Sest kuskil on ta seitsmendast päevast ütelnud nõnda: „Ja Jumal hingas seitsmendal päeval kõigist oma tegudest!“; 5. ja siin jälle: „Nad ei pääse mitte minu hingamisse!“ 6. Et nüüd asi nii on, et mõned pääsevad sinna ja et need, kelledele rõõmusõnumit esmalt kuulutati, ei ole sinna sisse saanud sõnakuulmatuse pärast, 7. siis ta määrab uuesti ühe päeva „tänapäevaks“, üteldes Taaveti kaudu nii pika aja pärast, nagu on enne üteldud: „Täna, kui te kuulete tema häält, ärge paadutage oma südameid!“ 8. Sest kui Joosua nad oleks viinud hingamisse, siis ta ei räägiks teisest, pärastisest päevast. 9. Seega on Jumala rahval hingamisest veel ees. 10. Sest kes tema hingamisse on pääsnud, see hingab ka ise oma tegudest, otsegu Jumal oma tegudest.

11. Siis olgem agarad sellesse hingamisse minema, et keegi ei langeks sõnakuulmatusse samal eeskujul. 12. Sest Jumala sõna on elav ja vägev ja teravam kui ükski kaheterane mõök ning tungib läbi, kuni ta lõhestab hinge ja vaimu, liikmed ja üdi, ja on südame meelsuse ja mõtete hindaja; 13. ja ükski loodu ei ole temale nähtamatu, vaid kõik on alasti ja paljastatud tema silma ees; ja temale tuleb meil aru anda.

Jeesus kui suur ülempreester

14. Et meil nüüd on suur ülempreester Jeesus, Jumala Poeg, kes taevad on läbinud, siis pidagem kinni tunnistusest! 15. Sest meil pole niisugune ülempreester, kellel ei oleks kaastundmust meie nõrusest, vaid kes kõiges on kiusatud otsegu meie, siiski ilma patuta. 16. Läki siis julgusega armujärje ette, et me saaksime halastust ja leiaksime armu oma abiks õigeks ajaks.

5. Sest iga ülempreester, kes võetakse inimeste seast, seatakse inimeste heaks toimetama teenistust Jumala ees, tooma ande ja ohvreid pattude eest; 2. ja tema võib säästa mõistmatumaid ning eksijaid; on ta ju ise ka nõruse sees. 3. Ja selle nõruse pärast peab tema niisamuti nagu rahva eest, ka iseenese eest ohvrit tooma pattude pärast. 4. Ka ei võta keegi enesele ise seda au, vaid Jumala kutsel nagu Aarongi.

5. Nõnda Kristus ei võtnud ise enesele au saada ülempreestriks, vaid ta sai selle temalt, kes temale ütles: „Sina oled mu Poeg, täna ma sünnitasin sind!“, 6. nõnda nagu ta teiseski kohas ütleb: „Sina oled preester igavesti Melkisedeki korra järele!“ 7. Tema ohverdas oma liha päevil palveid ja anumisi suure hüüdmise ja silmaveega sellele, kes teda võis päästa surmast, ja tema palvet kuuldi ta jumalakartuse pärast. 8. Ja ehk ta oligi Poeg, õppis ta sõnakuulmist sellest, mida ta kannatas. 9. Ja kui ta oli saanud täielikuks, sai tema igavese õndsuse alustajaks kõigile, kes on temale sõnakuulelikud, 10. ja Jumal nimetas tema ülempreestriks Melkisedeki korra järele.

Arengu vajadusest õpetuses

11. Sellest oleks meil palju rääkida ning seda on raske sõnadega seletada, sest te olete läinud tuimaks kuulma. 12. Sest teie, kes aja poolest peaksite olema õpetajad, vajate jälle, et teile õpetataks Jumala sõnade esimesi algeid, ja olete saanud nende aruliseks, kellelele läheb tarvis piima, aga mitte tahket rooga. 13. Sest igaüks, kes veel tarvitab piima, ei saa õieti aru õiguse sõnast, sest ta on alles laps. 14. Aga täisealiste jaoks on tahke roog, nende jaoks, kellele meeled vilumuse tõttu on harjunud vahet tegema hea ja kurja vahel.

11 Mt. 25, 40; Mk. 3, 34; Jh. 20, 17. 12 L. 22, 23. 13 Jh. 8, 17 j. 14 Jh. 12, 31; 2 Tl. 1, 10. 15 L. 102, 21; Lk. 1, 74. 16 Jh. 2, 7. 17 Jh. 2, 7. 18 p. 4, 15; 5, 2. 19 p. 4, 14; 7, 26; 8, 1. 20 4 Mo. 12, 7. 21 Sk. 6, 12. 22 6 s. 14; Hf. 2, 19; 22. 23 L. 95, 7 j. 24 2 Mo. 17, 75. 25 4 Mo. 20, 2 j. 26 2 Mo. 17, 7. 27 4 Mo. 14, 21 j. 28 5 Mo. 29, 18. 29 1 Te. 5, 11. 30 14 p. 6, 11. 31 5 s. 7. 32 1 Ko. 10, 10. 33 8 s. 11; 4 Mo. 14, 30. 34 5 Mo. 1, 28. 35 p. 3, 11; L. 95, 11.

4 1 Mo. 2, 2. 5 4 Mo. 14, 30; L. 95, 11. 6 p. 3, 7; L. 95, 7 j. 7 5 Mo. 31, 7; Jo. 22, 4. 8 1 Mo. 14, 13. 9 Jh. 23, 29. 10 p. 3, 15; 6, 20; 7, 26; 8, 1; 9, 11. 11 p. 2, 17. 12 Ro. 3, 25; 1 Jh. 3, 21. 13 p. 4, 15. 14 3 Mo. 9, 7; 16, 6. 15 4 Mo. 28, 1. 16 p. 7, 1 j. L. 110, 4. 17 Mt. 26, 39 j. 18 Fi. 2, 8. 19 Jh. 17, 15. 20 1 Ko. 3, 1 j. 21 Ef. 4, 14. 22 Ro. 16, 19; Fi. 1, 10. 23 5 Mo. 1, 28. 24 1 Jh. 16, 12.

6. Sellepärast jätkem kõrvale algõpetus Kristusest ja püüdkem täiuslikkusele ning ärgem hakakem uuesti rajama alust pöördumisele surnud tegudest ja usule Jumalasse, 2. õpetusele ristimisest ja käte pealepanemisest, surnute ülestõusmisest ja igavesest hukatusest. 3. Ja nii me teemegi, kui Jumal lubab.

4. Sest on võimatu neid, kes korra olid valgustatud ning maitseid taevast andi ja said osa Pühast Vaimust, 5. ja maitseid Jumala head sõna ja tulevase maailma-ajastu väge 6. ja siis ära taganesid, uuesti tuua meeleparandamisele, sellepärast et nad iseeneste kahjuks Jumala Poja risti löövad ja naeruks panevad. 7. Sest maa, mis joob enesesse rikkalikult sadanud vihma ja kasvatab tarvilist vilja neile, kes seda harivad, saab õnnistuse Jumalalt; 8. kuid maa, mis kannab kibuvitsi ja ohakaid, on kõlbmatu ja lähedal needusele, ja lõppeks ta põletatakse.

9. Aga, armsad, teie suhtes me usume seda, mis on parem ja soodus õndsusele, kuigi me räägime nõnda. 10. Sest Jumal ei ole ülekohtune, et ta unustaks ära teie teod ja armastuse, mida olete osutanud tema nimele, kui te pühadele abiks olite ja veelgi olete. 11. Aga me ihaldame seda, et te igauks osutaksite sama indu täielise lootuse säilitamiseks otsani; 12. et te ei läheks loiuks, vaid järgiksite neid, kes usu ja pika meelega tõttu päriivad selle, mis on tõotatud.

Jumala töötus annab lootuse

13. Sest kui Jumal Aabrahamile andis töötuse, vandus ta iseenese juures, sest ei olnud kedagi suuremat, kelle juures ta oleks võinud vanduda, 14. ning ütles: „Tõesti, õnnistusega ma õnnistan sind ja teen sind väga paljaks!“ 15. Ja nii Aabraham ootas kannatlikult ning sai töötuse kätte. 16. Sest inimesed vannuvad suurema juures ja vanne on neile kinnituseks kui kõige vasturääkimise lõpetus. 17. Nii on Jumal selleks, et

töötuse pärijaile veel selgemini näidata oma nõu kindlust, vannet tarvitanud vahendiks, 18. et kahe kõikumatu asja läbi, milles Jumalal on võimatu valetada, oleks vägev julgustus meil, kes oleme usaldanud kinni haarata eelolevast lootusest, 19. mis meile on otsegi hinge ankur, kindel ja tugev ning ulatab sissepoole eesriide taha, 20. kuhu eel-jooksjana meie heaks on läinud sisse Jeesus, kui ta sai ülempreestriks igavesti Melkisedeki korra järele.

Jeesus kui Melkisedeki sarnane ülempreester

7. Sest see Melkisedek — Saalemi kuningas, kõige kõrgema Jumala preester, kes tuli vastu Aabrahamile, kui see oli koju minemas pärast võitu kuningate üle, ja õnnistas teda, 2. kellele ka Aabraham jagas kümnist kõigest saagist ja kes on esmalt, nagu teda tõlgitakse, „Õiguse kuningas“, aga siis ka Saalemi kuningas, see on „Rahu kuningas“, 3. kes on isata, emata, ilma suguvõsata, ilma päevade alguseta ja ilma eluotsata, ent kes on sarnastatud Jumala Pojaga — jääb preestriks igavesti.

4. Vaadake siis, kui suur on see, kellele ka peavanem Aabraham andis saagist kümnist. 5. On ju neil Leevi poegadelgi, kes saavad preestriamet, käsk võtta kümnist käsuõpetuse järele rahva, see on oma vendade käest, ehk küll nemadki on lähtunud Aabrahami niudeist. 6. Kuid see, kes ei põlvnenudki nendest, võttis kümnise Aabrahami käest ja õnnistas teda, kellel olid töötused. 7. Ent vasturääkimata on selge, et alam saab õnnistuse ülevalt. 8. Ja siin võtavad kümnist surelikud inimesed, aga seal see, kellest tunnistatakse, et ta elab. 9. Ja Aabrahami kaudu on, niiueld, Leevigi, kes võtab kümnist, pidanud kümnist maksma; 10. sest ta oli veel isa niudeis, kui Melkisedek temale vastu tuli.

3 1 Ko. 4, 19; Jk. 4, 15. 4 p. 10, 26 j; Mt. 12, 31; 2 Pe. 2, 20; 1 Jh. 5, 16. 5 1 Pe. 2, 3.
7 Jk. 55, 10 j. 10 p. 10, 32 j; Mt. 10, 42; Ro. 3, 4. 12 p. 12, 1. 13 1 Mo. 22, 16 j.
15 p. 11, 9; Jk. 5, 7. 16 2 Mo. 22, 10. 18 Tt. 1, 2. 20 p. 4, 14; 5, 6. 1 1 Mo. 14, 18 j.
5 4 Mo. 18, 21; 5 Mo. 14, 28 j. 7 Mt. 3, 14.

Kristuse preestriamet on ülem kui juutide preestriamet

11. Kui nüüd täiuslikkus oleks leviitide preestriameti kaudu olnud saavutatud — sest sellele on rajatud rahva käsuõpetus — mis vajadust siis veel oli, et teissugune preester tõusis Melkisedeki korra järele ega nimetatud teda Aaroni korra järele? 12. Sest preestriameti muutmisega sünnib paratamata ka käsuõpetuse muutus. 13. Sest see, kellest seda üteldakse, on pärit teisest suguharust, kellest veel ükski ei ole saanud altari juure. 14. On ju teada, et meie Issand on tärnanud Juudast, kelle suguharule Mooses ei ole midagi kõnelnud preestriametist. 15. Ja asi saab veel palju selgemaks, kui tõuseb teissugune Melkisedeki sarnane preester, 16. kes ei ole lihaliku käsusõna käsku mööda saanud preestriks, vaid hääbumatu elu väge mööda. 17. Sest tunnistatakse: „Sina oled preester igavesti Melkisedeki korra järele!“ 18. Endise käsusõna tühistus sünnib ju selle tõttu, et see oli jõetu ja kasutu — 19. ei ole ju käsk midagi viinud täiuslikkusele — ent asemele seatakse parem lootus, mille kaudu me tuleme Jumala ligi. 20. Ja niivõrd kui see ei tekkinud ilma vandeta — sest need on saanud preestriks ilma vandeta, 21. tema aga vandega selle seadmisel, kes temale ütles: „Issand on vandunud ja tema ei kahetse seda mitte: Sina oled preester igavesti!“ — 22. seda võrd on palju parem ka leping, mille käemeheks on saanud Jeesus. 23. Oli ju neid palju, kes said preestriks, sellepärast et surm neid keelas jäämast. 24. Aga temal on selle tõttu, et ta jääb igavesti, preestriamet, mis ei lähe kellegi teise kätte. 25. Sellepärast võib ta ka täielikult päästa need, kes tulevad tema läbi Jumala juure, elades aina selleks, et kosta nende eest.

26. Niisugune ülempreester peabki ju meil olema: püha, veatu, laitmatu,

eraldatud patustest ja kõrgemale saanud kui taevad, 27. kellel ei ole mitte iga päev vaja nõnda nagu ülempreestril esiti tuua ohvreid enese pattude eest ja siis rahva pattude eest; sest seda on ta igaks puhuks teinud, kui ta iseenese töö ohvriks. 28. Sest käsk seab nõdrad inimesed ülempreestriks, aga vande sõna, mis on hilisem käsuõpetusest, seab Poja, kes on täiuslikuks saanud igaveseks.

Kristuse preestriamet ja uus leping

8. Aga peaasi selles, millest me kõneleme, on see: meil on selline ülempreester, kes istub Ausuurse istme paremal käel taevas, 2. pühamu ja tõelise telgi ametitalitaja, mille on ehitatud Jumal ja mitte inimene. 3. Sest iga ülempreester seatakse ohverdama ande ja ohvreid, mispärast on paratamata vajalik, et tal oleks midagi ning seda, mida ohverdada. 4. Kui ta nüüd oleks maa peal, ei ta siis olekski preester, sest on olemas neid, kes käsuõpetuse järele ohverdavad ande 5. ja kes teenivad selles, mis on taevase pühamu kuu ja vari, nagu Moosesele ilmutati, kui ta hakkas telki valmistama. Sest nii üteldi talle: „Vaata, et sa kõik teed selle eeskujul järele, mis sulle mäel näidati!“

6. Aga nüüd on tema saanud seda kallima ameti, mida parema lepingu vahemees ta ka on, mis on rajatud parematele töötustele. 7. Sest kui esimene leping oleks olnud laitmatu, ei siis oleks otsitud aset teisele. 8. Sest neid laites ütleb prohvet neile: „Vaata, päevad tulevad, ütleb Issand, mil ma teen Israeli sooga ja Juuda sooga uue lepingu: 9. mitte selle lepingu sarnase, mille ma tegin nende vanematega sel päeval, mil ma võtsin nad kättpidi, et viia nad välja Egiptusemaalt — sest nad ei jäänud minu lepingusse ja nii minagi ei hoolinud neist, ütleb Issand — 10. vaid leping, mille ma teen Israeli sooga

11 Ga. 2, 21. 12 p. 8, 7. 14 1 Mo. 49, 10; Jk. 11, 1. 17 p. 5, 6; L. 110, 4. 18 Ro. 8, 3;
Ga. 4, 9. 21 L. 110, 4. 22 p. 8, 6; 12, 24. 25 Ro. 8, 34; 1 Jh. 2, 1. 26 p. 4, 14.
27 3 Mo. 10, 6; 15. 28 p. 5, 1 j. 9. 1 p. 1, 31; 4, 14. 3 p. 5, 1. 5 2 Mo. 25, 40; Kl. 2, 17.
6 p. 7, 22; 12, 24; 2 Ko. 3, 6. 8 p. 10, 16 j; Jt. 31, 31 j. 9 2 Mo. 19, 5 j. 10 Ja. 54, 13;
Jt. 31, 33 j.

pärast neid päevi, ütleb Issand, on niisugune: Ma panen neile meele oma käsud ja kirjutatan need neile südamesse; siis ma olen neile Jumalaks ja nemad on mulle rahvaks! 11. Siis ei õpeta keegi enam oma kaaskodanikku ega vend oma venda, üteldes: „Tunne Issandat!“, sest nad kõik tunnevad mind, niihästi nende pisikesed kui nende suured. 12. Sest ma olen armuline nende ülekohtustele tegudele ega tuletata enam meele nende pattel! 13. Kui ta nimetab uut, siis on ta esimese tunnistanud vananenuks. Aga mis vana- neb ja iganeb, on hävimisele ligil!

Vana lepingu telk uue lepingu telgi eeskujuks

9. Esimesel lepingul olid ju ka oma jumalateenistuse korraldused ja oma maine pühamu. 2. Sest enne valmistati esimene telk, milles olid küünlajalg ja laud ja vaateleivad laual; seda kutsutakse „pühaks paigaks.“ 3. Ent teise eesriide taga oli telk, mida kutsutakse „kõige pühamaks paigaks.“ 4. Seal oli kuldne suitsutusaltar ja seaduselaegas, mis oli üleni kullaga karratud; selle sees oli kuld kruus mannaga ja Aaroni kepp, mis oli õitsenud, ja seaduselaud. 5. Ent laeka peal olid auhiilguse keerubid, kes varjasid lepituskaant. Sellest kõigest ei ole nüüd tarvis üksikasjalikult rääkida. 6. Et need kõik nõnda on korraldatud, siis lähevad eestelki alati preestrid, kes toimetavad jumalateenistusi, 7. aga teisesse läheb korra aastas üksnes ülempreester, mitte ilma vereta, mille ta ohverdab oma ja rahva eksimuste eest. 8. Sel kombel näitab Püha Vaim, et tee pühasse paika veel ei ole avatud, niikaua kui esimene telk veel on olemas. 9. See on praeguse aja kohta võrdum, mille kohaselt ohverdatakse ande ja ohvreid, mis ei suuda teha südametunnistuse poolest täiuslikuks seda, kes toimetab teenistust, 10. vaid mis samuti nagu toidud ja joogid ja

mitmesugused pesemised on ainult liha korraldused, kehtivad seniks, kui kätte jõuab uuendatud korra aeg.

Kristuse ohvri lunastav vägi

11. Aga Kristus, kui tema tuli tulevaste heade andide ülempreestrina, suurema ja täiuslikuma telgiga, mis ei ole kätega tehtud, see on, mis ei ole pärit sellest loomisest, 12. ja ka mitte sikkude ega vasikate verrega, vaid iseenese verrega, läks ükskord sinna pühasse paika ning saavutas igavese lunastuse. 13. Sest kui sikkude ja härgade veri ja lehma tuhk, mis riputatakse nende peale, kes on rüvetunud, puhitseb liha puhtuseks, 14. kui palju enam Kristuse veri, kes igavese Vaimu läbi iseenese veatuna ohverdas Jumalale, puhastab meie südametunnistuse surnud tegudest teenima elavat Jumalat.

15. Ja sellepärast on tema uue lepingu vahemees, et pärast tema surma, mis oli lunastuseks esimese lepingu ajal olnud üleastumistest, need, kes on kutsutud, kätte saaksid igavese pärandi. 16. Sest seal, kus on olemas testament, on hädavajalik, et tõendataks ka testamenditegija surm. 17. Sest testament hakkab kehtima pärast surma; sest see ei ole kunagi jõus, niikaua kui testamenditegija on elus. 18. Sellepärast ei ole ka esimest lepingut puhitsetud ilma vereta. 19. Sest kui Mooses kõigele rahvale oli ette lugenud kogu käsu käsuõpetuse järele, võttis ta vasikate ja sikkude vere ühes vee ja punase villa ja iisopiga ja piserdas seda niihästi raamatu enese kui ka kõige rahva peale. 20. ning ütles: „See on selle lepingu veri, mille Jumal on seadnud teie jaoks!“ 21. Ja samuti ta piserdas verd ka telgi ja kõigi jumalateenistuse- riistade peale. 22. Ja peaaegu kõik puhastatakse verrega käsuõpetuse järele, ja ilma verd valamata ei ole andeksand- mist olemas.

Kristuse ohvri ainulaadsus

23. Nii on siis tarvis, et taevallike asjade kujud puhastatakse sel teel, aga taevasi asju endid puhastatakse paremate ohvritega kui need. 24. Sest Kristus ei läinud kätega tehtud pühamusse kui tõelise püha paiga kujusse, vaid taevasse enesesse, et nüüd ilmuda Jumala palge ette meie eest, 25. aga mitte ennast mitu korda ohverdama, nõnda nagu üleri- preester iga aasta läks pühasse paika võõra verrega, 26. sest muidu oleks ta pidanud mitu korda kannatama maailma rajamisest alates; aga nüüd on ta maailma- maaajastute lõpul korra ilmunud, et oma ohvriga kaotada patt. 27. Ja otsegu inimestele on määratud kord surra, aga pärast seda kohus, 28. nõnda ka Kristus, kes üks kord tõi enese ohvriks, et ära võtta paljude patud, ilmub teist korda ilma patuta neile, kes teda ootavad õndsuseks.

Kristuse ohver on mõjuvam kui kõik teised

10. Käsk, olles ainult tulevaste hüvede vari, aga mitte asjade täiskuju ise, ei või iialgi samade iga-aastaste ohvritega, mida ühtelugu ohverdatakse, teha täiuslikuks nende toojaid, 2. sest üks muidu oleksid ju ohvrite toomised lõppenud, sellepärast et neil, kes toimetavad jumalateenistust, ei oleks enam mingit patust südame- tunnistust, kui nad kord on puhtaks tehtud. 3. Ent ohvritega tuletatakse iga aasta patte meele. 4. Sest on võimatu, et härgade ja sikkude veri võib patud ära võtta.

5. Sellepärast ta maailma tulles ütleb: „Ohvrit ega andi sa ei tahtnud, aga sa valmistasid mulle ihu: 6. põletus- ja patuohvrid ei olnud sulle meelepärast! 7. Siis ma ütlesin: Vaata, ma tulen — rullraamatus on minust kirjutatud — tegema su tahtmist, oh Jumal!“ 8. Kuna

ta eespool ütleb: „Ohvreid ja ande ning põletus- ja patuohvreid sa ei tahtnud ega olegi need su meele järele, kuigi neid käsu järele tuuakse“, 9. siis ütleb ta pärast: „Vaata, ma tulen tegema su tahtmist!“ Sellega ta tunnistab tühjaks esimese ohvri, et panna kehtima teine. 10. Selles tahtmises oleme meigi puhitsetud Jeesuse Kristuse ihu ohvriga ühel hoobil. 11. Ja iga preester seisab päevast päeva oma ametis ja ohverdab sageli samu ohvreid, mis iialgi ei või patte ära võtta; 12. aga tema, kui ta üheainsa ohvri oli viinud pattude eest, on istunud jäädavalt Jumala paremale kaele. 13. ja ootab nüüd ainult, kuni ta vaenlased pannakse tema jalgealuseks järjiks. 14. Sest ühe ohvriga on ta jäädavalt teinud täiuslikeks need, keda puhitsetakse. 15. Seda tunnistab meile ju ka Püha Vaim; sest kui ta oli ütelnud: 16. „Niisugune on leping, mille ma teen nendega pärast neid päevi, ütleb Issand: Ma panen neile südamesse oma käsud ja kirjutatan need neile meele 17. ega mäleta enam nende patte ja ülekohtutegusid!“ 18. Aga kus need on andeks antud, seal ei ole enam tarvis ohvrit nende eest.

Julgustus ja hoiatus

19. Nii on meil siis, vennad, Jeesuse veres julgus sissepääsuks pühasse paika; 20. ja selle on ta meile avanud uueks ja elavaks teeks eesriide, see on oma liha kaudu; 21. ja meil on suur preester Jumala koja üle. 22. Astugem siis ligi tõelise südamega, täielikus usus, südame poolest piserdamisega puhastatud kurjast südametunnistusest, 23. ja ihu poolest pestud puhta veega, pidagem kõikumata kinni lootuse tunnistusest. Sest ustav on see, kes seda on tõotanud. 24. Ja pidagem üksteist silmas õhutamiseks armastusele ja headele tegudele. 25. Ning ärgem

13 Ro. 10, 4. 2 2 Mo. 25, 23. 30. 1. 3 2 Mo. 26, 33. 4 2 Mo. 16, 33; 25, 16. 21; 4 Mo. 17, 25. 5 2 Mo. 25, 18; 26, 34. 6 4 Mo. 18, 3. 1. 7 2 Mo. 30, 10; 3 Mo. 16, 2. 14. 1. 8 p. 10, 1. 1. 9 p. 10, 1. 1. 10 3 Mo. 11, 2; 15, 18; 4 Mo. 19, 13. 11 p. 6, 20; 10, 1. 12 3 Mo. 16, 14. 1. 13 3 Mo. 16, 14. 1. 14 1 Pe. 1, 18. 1. 1. 15 p. 12, 24; 1 Ti. 2, 5. 16 Mt. 26, 28. 17 2 Mo. 24, 6. 1. 1. 18 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 19 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 20 2 Mo. 24, 6. 1. 1. 21 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 22 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 23 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 24 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 25 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 26 3 Mo. 17, 11; Ef. 1, 7. 27 1 Mo. 3, 19. 28 1 Mo. 3, 19. 29 1 Mo. 3, 19. 30 1 Mo. 3, 19. 31 1 Mo. 3, 19. 32 1 Mo. 3, 19. 33 1 Mo. 3, 19. 34 1 Mo. 3, 19. 35 1 Mo. 3, 19. 36 1 Mo. 3, 19. 37 1 Mo. 3, 19. 38 1 Mo. 3, 19. 39 1 Mo. 3, 19. 40 1 Mo. 3, 19. 41 1 Mo. 3, 19. 42 1 Mo. 3, 19. 43 1 Mo. 3, 19. 44 1 Mo. 3, 19. 45 1 Mo. 3, 19. 46 1 Mo. 3, 19. 47 1 Mo. 3, 19. 48 1 Mo. 3, 19. 49 1 Mo. 3, 19. 50 1 Mo. 3, 19. 51 1 Mo. 3, 19. 52 1 Mo. 3, 19. 53 1 Mo. 3, 19. 54 1 Mo. 3, 19. 55 1 Mo. 3, 19. 56 1 Mo. 3, 19. 57 1 Mo. 3, 19. 58 1 Mo. 3, 19. 59 1 Mo. 3, 19. 60 1 Mo. 3, 19. 61 1 Mo. 3, 19. 62 1 Mo. 3, 19. 63 1 Mo. 3, 19. 64 1 Mo. 3, 19. 65 1 Mo. 3, 19. 66 1 Mo. 3, 19. 67 1 Mo. 3, 19. 68 1 Mo. 3, 19. 69 1 Mo. 3, 19. 70 1 Mo. 3, 19. 71 1 Mo. 3, 19. 72 1 Mo. 3, 19. 73 1 Mo. 3, 19. 74 1 Mo. 3, 19. 75 1 Mo. 3, 19. 76 1 Mo. 3, 19. 77 1 Mo. 3, 19. 78 1 Mo. 3, 19. 79 1 Mo. 3, 19. 80 1 Mo. 3, 19. 81 1 Mo. 3, 19. 82 1 Mo. 3, 19. 83 1 Mo. 3, 19. 84 1 Mo. 3, 19. 85 1 Mo. 3, 19. 86 1 Mo. 3, 19. 87 1 Mo. 3, 19. 88 1 Mo. 3, 19. 89 1 Mo. 3, 19. 90 1 Mo. 3, 19. 91 1 Mo. 3, 19. 92 1 Mo. 3, 19. 93 1 Mo. 3, 19. 94 1 Mo. 3, 19. 95 1 Mo. 3, 19. 96 1 Mo. 3, 19. 97 1 Mo. 3, 19. 98 1 Mo. 3, 19. 99 1 Mo. 3, 19. 100 1 Mo. 3, 19.

23 p. 8, 5. 24 8. 11. 1. 1. 25 8. 11. 1. 1. 26 8. 11. 1. 1. 27 1 Mo. 3, 19. 28 p. 10, 12. 14. 29 p. 10, 12. 14. 30 p. 10, 12. 14. 31 p. 10, 12. 14. 32 p. 10, 12. 14. 33 p. 10, 12. 14. 34 p. 10, 12. 14. 35 p. 10, 12. 14. 36 p. 10, 12. 14. 37 p. 10, 12. 14. 38 p. 10, 12. 14. 39 p. 10, 12. 14. 40 p. 10, 12. 14. 41 p. 10, 12. 14. 42 p. 10, 12. 14. 43 p. 10, 12. 14. 44 p. 10, 12. 14. 45 p. 10, 12. 14. 46 p. 10, 12. 14. 47 p. 10, 12. 14. 48 p. 10, 12. 14. 49 p. 10, 12. 14. 50 p. 10, 12. 14. 51 p. 10, 12. 14. 52 p. 10, 12. 14. 53 p. 10, 12. 14. 54 p. 10, 12. 14. 55 p. 10, 12. 14. 56 p. 10, 12. 14. 57 p. 10, 12. 14. 58 p. 10, 12. 14. 59 p. 10, 12. 14. 60 p. 10, 12. 14. 61 p. 10, 12. 14. 62 p. 10, 12. 14. 63 p. 10, 12. 14. 64 p. 10, 12. 14. 65 p. 10, 12. 14. 66 p. 10, 12. 14. 67 p. 10, 12. 14. 68 p. 10, 12. 14. 69 p. 10, 12. 14. 70 p. 10, 12. 14. 71 p. 10, 12. 14. 72 p. 10, 12. 14. 73 p. 10, 12. 14. 74 p. 10, 12. 14. 75 p. 10, 12. 14. 76 p. 10, 12. 14. 77 p. 10, 12. 14. 78 p. 10, 12. 14. 79 p. 10, 12. 14. 80 p. 10, 12. 14. 81 p. 10, 12. 14. 82 p. 10, 12. 14. 83 p. 10, 12. 14. 84 p. 10, 12. 14. 85 p. 10, 12. 14. 86 p. 10, 12. 14. 87 p. 10, 12. 14. 88 p. 10, 12. 14. 89 p. 10, 12. 14. 90 p. 10, 12. 14. 91 p. 10, 12. 14. 92 p. 10, 12. 14. 93 p. 10, 12. 14. 94 p. 10, 12. 14. 95 p. 10, 12. 14. 96 p. 10, 12. 14. 97 p. 10, 12. 14. 98 p. 10, 12. 14. 99 p. 10, 12. 14. 100 p. 10, 12. 14.

jättem maha oma koguduse kooskäimisi, nõnda nagu mõnel on kombeks, vaid manitsegem üksteist, ja seda enam, et näete selle päeva lähenevat.

26. Sest kui me meeltega pattu teeme, pärast seda kui oleme saanud tõe tunnetuse, siis ei jää enam mingit ohvrit üle pattude eest; 27. vaid mingi hirmus kohtu ootamine ja äge tuli, mis tahab ära süüa vastupanijad. 28. Kui keegi rikub Moosese käsku, siis peab ta ilma armuta surema kahe või kolme tunnistaja sõna peale. 29. kui palju hirmsama nuhtluse te arvate siis ära teeninud olevat selle, kes Jumala Poega jalgadega tallab ega pea pühaks lepingu verd, millega ta on pühitsetud, ja teotab armu Vaimu? 30. Me tunneme ju seda, kes ütleb: „Minu käes on kättemaks, mina tasun kätte!“ ja taas: „Issand mõistab kohut oma rahvale!“ 31. Hirmus on elava Jumala kätte langeda!

Jätkuv kannatajate julgustamine

32. Aga tuletage meele endisi päevi, mil teie, olles valgustatud, talusite palju kannatamiste võitlust. 33. kord nii, et te teotamiste ja viletsuste läbi olite tehtud maailma naeruks, kord jälle nii, et saite nende osalisteks, kellel oli sama saatus. 34. Sest te olete ühes vangidega kannatanud ja rõõmuga vastu võtnud oma vara riisumise, teades, et teil on parem ja jäädav vara taevast. 35. Ärge siis heitke ära oma julgust, mis saab suure palga. 36. Sest kannatlikkust läheb teile tarvis, et teie, tehes Jumala tahtmist, saaksite kätte töotuse. 37. Sest „veel üsna pisut, pisut aega, siis tuleb see, kes peab tulema ega viivita mittel! 38. Aga minu õige peab usust elama, ja kui ta hakkab kõhelema, siis ei ole minu hingel temast head meelt!“ 39. Ent meie ei ole need, kes kõhelevad hukatuseks, vaid need, kes usuvad hinge päästmiseks!

Usu kangelased

11. Aga usk on kindel usaldus selle vastu, mida oodatakse, ja veendumus selles, mida ei nähta. 2. Selle kohta on ju vanad saanud tunnistuse. 3. Usu kaudu me tunneme, et maailmad on valmistatud Jumala sõna läbi, nii et mitte sellest, mida võib näha, ei ole tekkinud see, mida nähakse.

4. Usu läbi tõi Aabel Jumalale parema ohvri kui Kain, ja usu kaudu ta sai tunnistuse, et tema oli õige, kui Jumal andis tunnistuse tema andide kohta, ja usu kaudu ta räägib veel pärast surmaga. 5. Usu läbi võeti ära Ecnok, et ta surma ei näeks, ja teda ei leitud enam, sest Jumal oli ta ära võtnud. Sest enne äravõttu oli ta juba saanud tunnistuse, et ta oli Jumalale meelepärane. 6. Aga ilma usuta on võimatu olla meelepärane; sest kes Jumala juure tuleb, peab uskuma, et tema on olemas ja et ta annab palga neile, kes teda otsivad. 7. Usu kaudu sai Noa ilmutuse sellest, mida veel ei olnud näha, ja ehitas pühas kartuses laeva oma perekonna päästmiseks; ja selle kaudu ta mõistis hukka maailma ning sai selle õiguse pärijaks, mis tuleb usust.

8. Usu läbi kuulas Aabraham sõna, kui teda kutsuti välja minema paika, mille ta pidi saama pärandiks; ja ta läks välja ilma teadmata, kuhu ta läheb. 9. Usu läbi asus ta võõrana elama töötusemaale otsegu võõrale maale ja elas telkides ühes Iisaki ja Jaakobiga, kes olid sama töötuse kaaspärijad; 10. sest ta ootas linna, millel on alused ja mille ehitaja ning valmistaja on Jumal. 11. Usu läbi sai isegi Saara rammu soo rajamiseks ja pealegi üle oma ea, sellepärast et ta pidas ustavaks teda, kes töötuse oli annud. 12. Sellepärast sündis ka ühest ja pealegi elatanud mehest nii palju nagu taevast tähti ja nagu mere ääres liiva, mida ei saa ära lugeda. 13. Usus need kõik surid ega saanud töötusi kätte, vaid nägid neid

kaugelt ja teretasid neid ning tunnistasid endid olevat võõrad ja majalised maa peal. 14. Sest need, kes seda ütlevad, näitavad, et nad otsivad kodumaad. 15. Ja kui nad oleksid mõelnud seda kodumaad, kust nad olid väljunud, siis oleks neil ju olnud juhust minna tagasi. 16. Ent nüüd nad igatsevad paremat kodumaad, see on taevast; seepärast ei ole Jumalal neist häbi ja ta lasseb ennast nimetada nende Jumalaks; sest ta on neile valmistanud linna. 17. Usu läbi viis Aabraham ohvriks Iisaki, kui teda katsuti, ja ohverdas selle ainusündinu, kui ta oli saanud töötused 18. ning kui temale oli üeldud: „Iisakist loetakse sinu sugul!“ 19. Sest ta mõtles, et Jumal on võimeline ka surmuist üles äratama; selle mõistukujuks ta sai tema ka tagasi. 20. Usu läbi õnnistas ka Iisak Jaakobit ja Esavit tulevaste asjade suhtes. 21. Usu läbi õnnistas Jaakob surres kumbagi Joosepi poegadest ja palvetas oma kepi pära najal. 22. Usu läbi tuletas Joosep oma eluotsal meele Iisraeli laste väljumist ja tegi korralduse oma luude kohta.

23. Usu läbi varjasid vanemad Mooset pärast ta sündimist kolm kuud, sest nad nägid ta ilusa lapse olevat ega kartnud kuninga käsku. 24. Usu läbi keeldus Mooses, kui ta suureks sai, kandmast vaarao tütrepoja nime, 25. pidades paremaks ühes Jumala rahvaga kannatada viletsust kui üürikest aega nautida paturöömu, 26. arvates Kristuse teotust suuremaks rikkuseks kui Egiptuse aarded; sest ta tõstis oma silmad tasu poole. 27. Usu läbi ta jättis maha Egiptuse ega kartnud kuninga viha, sest otsegu nähes teda, kes on nähtamatu, püsis ta kindlana. 28. Usu läbi ta pidas paasapüha ja vere piserdust, et esmasündinute surmaja ei puudutaks neid. 29. Usu läbi nad läksid Punasest merest läbi nagu kuiva maad mööda, mida ka egiptlased katsusid teha,

aga uppusid. 30. Usu läbi langesid Jeeriko müürid, kui seitse* päeva oli käidud nende ümber. 31. Usu läbi ei saanud hoor Raahab hukka ühes sõna-kuulmatutega, kui ta salakuulajad oli rahuga vastu võtnud.

32. Ja mida ma veel ütleksin? Mul puudub aeg jutustada Giideonist ja Baarakist ja Simsonist ja Jeftast ja Taavetist ja Saamuelist ja prohvetitest, 33. kes usu läbi võitsid ära kuningriigid, viisid täide õiguse, said kätte töötused, sulgesid lõukoorte lõuad, 34. kustutasid tule väe, pääsid ära mõõgatera cest, said nõtrusest tugevaks, said vägevaks sõjas, ajasid pakku võõraste sõjahulgad. 35. Naised said tagasi oma surnud ülestõusmise läbi. Teised laskisid ennast piinata ega võtnud vastu vabastamist, et saaksid parema ülestõusmise osaliks. 36. Teised said kogeda pilget ja rooska, pealeselle ahelaid ja vangitorni. 37. Neid on kividega visatud, piinatud, lõhki saetud, mõõgaga surmatud; nad on lampanahas ja kitsenahas käinud ühest kohast teise, puuduses, viletsuses, kurja kannatades, nemad, 38. kellede väärt maailm ei olnud. Nad eksisid ümber kõrbedes ja mägedel ja koobastes ja maa-aukudes. 39. Ja need kõik, olles usu läbi saanud tunnistuse, ei saavutanud ometi mitte seda, mis oli töötatud; 40. sest Jumal oli meile varunud midagi paremat, et nad ilma meiega ei pääseks täielikkusesse.

Jeesus usu alustaja ja täidesaatja

12. Sellepärast meiega, et nii suur pilv tunnistajaid on meie ümber, pangem maha kõik koorem ja meid nii hõlpsasti takerdav patt ning jookskem kannatlikkusega meile määratud võidujooksmist, 2. vaadates usu alustajale ja täidesaatjale Jeesusele, kes risti kannatas temale oodatava rõõmu asemel, häbist hoolimata,

26 p. 6, 4 j. 28 4 Mo. 15, 30; 5 Mo. 17, 6.
32 p. 6, 4; Fl. 1, 29 j. 33 1 Ko. 4, 9; Fl. 4, 14.
37 Ha. 2, 3. 38 Ha. 2, 4; Ro. 1, 17. 1 Jh. 20, 29; 2 Ko. 5, 7.
4 1 Mo. 4, 4; Mt. 23, 35. 5 1 Mo. 5, 24. 6 Jr. 5, 3. 7 1 Mo. 6, 8 j 13 j; Ro. 3, 22 j; 4, 20.
8 1 Mo. 12, 14. 9 1 Mo. 26, 3; 35, 12-27. 11 1 Mo. 21, 2. 12 1 Mo. 15, 5; 22, 17; Ro. 4, 19.

16 2 Mo. 3, 6. 17 1 Mo. 22, 1 j. 18 1 Mo. 21, 12; Ro. 9, 7. 19 Ro. 4, 17.
20 1 Mo. 27, 28 j 39 j. 21 1 Mo. 47, 31; 48, 15 j. 22 1 Mo. 50, 24. 23 2 Mo. 2, 2.
24 2 Mo. 2, 11 j. 26 p. 10, 34 j; 13, 13. 27 2 Mo. 2, 15; 12, 51; Ap. 7, 29. 28 2 Mo. 12, 12 j.
29 2 Mo. 14, 22-27. 30 Jo. 6, 20. 31 Jo. 2, 11 j; 6, 17-23; Jk. 2, 25. 32 Ko. 4, 6; 6, 11;
12, 7; 15, 20. 33 Ko. 14, 6; 1 Sa. 17, 34 j; Tn. 6, 23. 34 Tn. 3, 23 j. 35 1 Ku. 17, 23;
2 Ku. 4, 36. 36 Jr. 20, 1 j; 37, 1 j; 38, 1 j. 37 2 Aj. 24, 21. 1 p. 10, 36; Ro. 7, 21;
1 Ko. 9, 24. 2 Js. 53, 4-7.

ja on istunud Jumala aujärje paremale käele.

Karistuse eesmärk

3. Kujutlege ometi teda, kes niisugust vastuhakkamist enese vastu on saanud kannatada patustelt, et te ei väsiks ega läheks araks oma hinges. 4. Teie ei ole veel vereni vastu pannud võideldes patuga 5. ja olete unustanud manitsuse, mis teile otsegi lastele ütleb: „Mu poeg, ära põlga Issanda karistust ja ära saa araks, kui tema sind noomib! 6. Sest keda Issand armastab, seda ta karistab; ta peksab igat poega, keda ta vastu võtab.“ 7. Taluge karistust kasvatusks: Jumal kohtleb teid kui poegi; sest milline poeg on see, keda isa ei karista? 8. Ent kui te olete ilma karistuseta, millest kõik on osa saanud, siis te olete vördjad ja mitte pojad. 9. Pealegi on meile meie lihased isad olnud karistajaiks ja me oleme neid kartnud; kas me palju enam ei tahaks alistuda vaimude Isale ning elada? 10. Sest nemad on küll meid mõnd päeva oma heaksarvamist mööda karistanud, aga tema karistab meid tõesti selle hea otstarbega, et me saaksime osa tema pühadusest. 11. Aga mingi karistus, kui see on kättes, ei näi olevat rõõmuks, vaid on kurbuseks; aga pärast toob see neile, kes sellega on õpetatud, õiguse rahuviilja. 12. Seepärast ajage jälle sirgu lõdvad käed ja halvatud põlved 13. ja õgvendage teerajad oma jalgadele, et see, mis lonkav, ei nikastuks, vaid ennemini saaks terveks.

Hoiatus Jumala armu hülgamise eest

14. Nõudke rahu kõikidega ja pühitsust; ilma selleta ei saa ükski Issandat näha. 15. Ja pange tähele, et keegi ei jääks ilma Jumala armust, et ükski viha juur ei kasvaks üles ega tooks tüli ja selle läbi paljud ei rüvetuks, 16. et keegi ei oleks hooraja või roojane, kes nagu Besav üheainsa kõhutäie eest andis käest

esmasünniõiguse. 17. Sest te teate, kuidas ta pärast küll tahtis pärida õnnistust, aga siis hüljati kui kõlvatu; sest ta ei leidnud mahti meeleparanduseks, ehk ta seda küll silmapisaratega otsis.

Maise Siinai ja taevase Siioni erinevusest

18. Sest te ei ole astunud käega katsutava ja tules põleva mäe ligi, ei pimeduse ega pilkase pimeduse, ei maru, 19. ei pasuna helina ega niisuguse sõnade hääle ligi, mille kuuljad palusid, et neile sõna enam ei räägitaks; 20. sest nemad ei suutnud taluda seda keeldu: „Isegi kui üks loom peaks puutuma mäe külge, siis visatagu ta kividega surnuks!“; 21. ja nii hirmus oli see nähtus, et Mooses ütles: „Ma olen ehmunud ja värisen!“; 22. vaid te olete tulnud Siioni mäe ligi ja elava Jumala linna, taevase Jeruusalema juure ja lugematu hulga inglite juure, 23. ja esmasündinute piduliku kogu ning koguduse juure, kes on kirja pandud taevasse, ja Jumala, kõikide kohtumõistja juure, ja õigete vaimude juure, kes on saanud täiuslikeks, 24. ja uue lepingu vahemehe Jeesuse juure ja piserdamisvere juure, mis paremini räägib kui Aabeli veri.

25. Katsuge, et teiegi teda ei hülgate, kes räägib! Sest kui ei ole pääsnud need, kes maapealse kõneleja hülgasid, kui palju vähem pääseme meie, kui me pöördume ära temast, kes on taevastest, 26. kelle häälel tookord pani kõikuma maa, aga kes nüüd on töötanud ja ütelnud: „Veel kord ma panen värisema mitte ainult maa, vaid ka taeva!“ 27. Ent „veel kord“ näitab, et see, mis kõigub, peab muutuma, sest ta on loodud, et püsiks see, mida ei saa kõigutada. 28. Seepärast, saades kuningriigi, mis ei kõigu, olgem tänulikud ja teenigem seega Jumalat tema meelt mööda pelglikkuse ja aukartusega. 29. Sest meie Jumal on hävitav tulil

Mitmesugused manitsused

13. Vendade armastus jäägu püsima! 2. Ärges unustage külalislahkust, sest selle läbi on mõningad ilma teadmata külalisteks vastu võtnud inglaid. 3. Pidage meele vange, otsegi oleksite kaasvangid, ja vaevatud, sest ka teie ise olete veel ihus. 4. Abielu olgu igapidi au sees ja abieluvoodi rüvetamata! Sest Jumal nuhtleb hoorajaid ja abielurikkujaid. 5. Teie meelelaad olgu rahaahnuseta; olge rahul sellega, mis teil on. Sest tema on ütelnud: „Ma ei hülgas sind ega jäta sind maha!“ 6. Nii võime siis julgesti ütelda: „Issand on minu abimees, ei ma kardal! Mis võib inimene mulle teha?“

Juhatajaile oldagu ustavad ja sõnakuulelikud

7. Mõtelge oma juhatajaile, kes teile on rääkinud Jumala sõna, pannes tähele nende eluotsa järgige nende usku!

8. Jeesus Kristus on seesama, eile ja täna ja igavesti!

9. Ärges laske endid vintsutada mitme-laadiliste ja võõraste õpetustega; sest hea on, et süda kinnitatakse armu läbi, aga mitte toitudega, millest ei ole saanud kasu need, kes nende määruste järele käivad. 10. Meil on ohvrialtar, kust toidust võtta ei ole luba neil, kes telgis peavad teenistust. 11. Sest nende loomade kehad, kellede vere ülem-preester viib ohvriks patu eest pühasse paika, põletatakse väljaspool leeri. 12. Seepärast on ka Jeesus, et pühitseda rahvast oma vere läbi, kannatanud väljaspool väravat. 13. Siis mingem nüüd tema juure väljaspool leeri ning kandkem

tema teotust. 14. Sest meil pole siin jäädavat linna, vaid meie otsime tulevast. 15. Viigem siis nüüd tema kaudu alati Jumalale kiitusohvrit, see on nende huulte vilja, kes tunnistavad tema nime. 16. Ärges unustage head teha ja osadust pidada, sest sellised ohvrid on Jumala meele järele.

17. Olge sõnakuulelikud oma juhatajaile ja alistuge neile; sest nemad valvavad teie hingi nõnda nagu need, kellele tuleb aru anda, et nad teeksid seda rõõmuga ja mitte ohates; sest teil ei oleks sellest kasu.

Manitsused ja õnnistussõnad jumalagajatuks

18. Palvetage meie eest! Sest me oleme veendunud selles, et meil on hea südametunnistus ja me tahame kõiges käituda kaunisti. 19. Briti ma palun seda teha selleks, et mind rutemini antaks teile tagasi.

20. Aga rahu Jumal, kes surnuist on üles toonud igavese lepingu vere läbi lammaste suure karjase, meie Issanda Jeesuse, 21. varustagu teid kõige heaga tegema tema tahtmist ja saatku teie sees korda seda, mis on tema meelt mööda, Jeesuse Kristuse läbi, kellele olgu austus ajastute ajastuteni! Amen.

22. Aga ma palun teid, vennad, võtke heaks see manitsussõnal! Ma olen teile ju lühidalt kirjutanud. 23. Teadke, et meie vend Timoteos on jälle vaba. Ternaga ühes, kui ta varsti tuleb, saan ma teid näha. 24. Tervitage kõiki oma juhatajaid ja kõiki pühasid! Teid tervitavad Itaalia vennad. 25. Arm olgu teie kõikidega!

1 Jh. 13, 34; Ro. 12, 10; 2 Pe. 1, 7. 2 1 Mo. 18, 3; 19, 2 j; Ro. 12, 13; 1 Pe. 4, 9; 3 Jh. 5, 8. 3 Mt. 25, 36. 4 2 Mo. 20, 14; Ga. 5, 19, 21; Ef. 5, 5. 5 Jo. 1, 5; 1 Ti. 6, 6. 6 L. 56, 5; 118, 6. 7 2. 17; 1 Ko. 4, 16. 8 1 Ko. 3, 11; 1 Im. 1, 17. 9 Ro. 14, 17; 2 Ko. 1, 21; Ef. 4, 14. 10 p. 8, 4 j. 11 2 Mo. 29, 14; 3 Mo. 16, 27; 4 Mo. 19, 3. 12 Mt. 21, 39; Jh. 9, 22; 17, 19. 13 p. 11, 26; 12, 2. 14 p. 11, 10; 12, 23; L. 39, 13 j. 15 3 Mo. 7, 12; L. 50, 14, 23; Ho. 14, 3. 16 Fl. 4, 18. 17 Ha. 3, 17; Fl. 2, 29; 1 Te. 5, 12. 18 2 Ko. 1, 12. 19 Jh. 10, 11; 1 Pe. 2, 25.

3 Lk. 2, 34. 5 Op. 3, 11 j. 6 Ilm. 3, 19. 8 L. 73, 14 j. 9 4 Mo. 16, 22. 11 2 Ko. 4, 17 j. 12 Jh. 35, 3. 13 Op. 4, 26. 14 Ro. 12, 18; 2 Ti. 2, 22. 15 5 Mo. 29, 17 j. 16 1 Mo. 25, 33 j. Ef. 5, 3. 17 1 Mo. 27, 30 j. 18 2 Mo. 19, 12; 5 Mo. 5, 22. 19 2 Mo. 20, 19. 20 2 Mo. 19, 12 j. 22 Ga. 4, 26; Ilm. 5, 11; 14, 1; 21, 2. 23 Lk. 10, 20. 24 p. 9, 15; 11, 4; 1 Mo. 4, 10. 25 p. 2, 2 j; 10, 28 j. 26 Hg. 2, 6. 27 L. 102, 27. 28 Fl. 2, 12. 29 5 Mo. 4, 24; 9, 3.

JAKOOBUSE KIRI

Usust ja ahandlikkusest

1. JakooBUS, Jumala ja Issanda Jeesuse Kristuse sulane, saadab tervisi hajuivil asuvalle kahtestkümmele suguharule. 2. Pidage lausa rõõmuks, mu vennad, kui te satute mitmesugustesse kiusatustesse, 3. ja teadke, et teie usu katsumine saadab kannatlikkust! 4. Ent kannatlikkus omagu täiuslikku tegu, et te oleksite täiuslikud ja laitmatud ega oleks teil mingit puudust. 5. Aga kui kellelgi teist on puudu tarkusest, see palugu Jumalalt, kes kõigile annab suisa ega tee etteheiteid, ja siis antakse temale. 6. Ent ta palugu usus, ilma kahtlemata; sest kes kahtleb, sarnleks merelainele, mida tuul tõstab ning sinna ja tänna peksab. 7. Niisugune inimene ärge ometi arvaku, et ta midagi saab Issandalt; 8. ta on kaksipidise meelega mees, ebakindel kõigil oma teedel.

9. Ent madal vend kiideldu oma suurusest, 10. aga rikas oma madalusest, sest ta kaob nagu rohu õie. 11. Sest päike tõusis palavaga ja kuivatas rohu ära, ja selle õieke varises maha ning tema näo ilu hävis. Nõnda närtsib ka rikas oma retkedel!

Kiusatuse ärahannatamisest

12. Önnis see mees, kes ära kannatab kiusatuse; sest kui ta on läbi katsutud, saab ta elukrooni, mille Issand on töötanud neile, kes teda armastavad. 13. Ärgu ükski kiusatuses olles ütlegu: „Mind kiusab Jumal!“ Sest Jumalat ei kiusata kurjaga ja tema ise ei kiusa kedagi. 14. Aga igaüht kiusatakse, kui tema enese himu teda veab ning ahvatleb; 15. pärast, kui himu on rasestunud, toob ta patu

ilmale, aga kui patt on täiesti tehtud, sünnitab ta surma. 16. Äрге eksige, mu armsad vennad! 17. Kõik hea and ja kõik täiuslik annetus on ülalt ja tuleb valguse Isalt, kelle juures ei ole muutust ega varjutuste varju. 18. Tema on meid oma tahtel sünnitanud tõe sõnaga, et oleksime tema loodute esmasündinute hulgas.

Õige arusaamine usust

19. Teie teate seda, mu armsad vennad. Olgu vaid iga inimene nobe kuulma, pikaline rääkima, pikaline vihale. 20. Sest mehe viha ei tekita õigust Jumala ees. 21. Sellepärast heitke ära kõik rüvedus ja viimnegi paha ning võtke tasase meelega vastu sõna, mis teisse istutati ja võib teie hinged päästa!

22. Aga olge sõna tegijad ja mitte üksipäinis kuuljad, iseenidid pettes. 23. Sest kui keegi on sõna kuulja ja mitte tegija, siis on ta mehe sarnane, kes vaatab oma ihulikku palet peeglis. 24. Ta vaatas ennast, läks minema ja unustas varsti, missugune ta oli. 25. Aga kes vabaduse täiusliku käsu sisse kummardades on vaadanud ja jääb selle juure, ei ole unustav kuulja, vaid on teo tegija; see on önnis oma tegemises.

26. Kui keegi arvab Jumalat teenivat ja ei talitse oma keelt, vaid petab oma südant, selle jumalateenistus on tühine. 27. Puhas ja laitmatu jumalateenistus Jumala ja Isa ees on see: vaestelaste ja lesknaiste eest hoolitseda nende viletsuses ja hoida ennast maailmast reostamatuna.

Hoiatus erapoolikuse eest

2. Mu vennad, pidage usku meie au Issandasse Jeesusesse Kristusesse, sõl-

JAKOOBUSE 2, 3

tumata isikute lugupidamisest. 2. Sest kui teie koosolekule tuleb mees, kuld-sõrmus sõrmes ja uhkes rüüs, ent tuleb ka vaene räpases rüüs, 3. ja te vaatate sellele, kes kannab uhket rüüd ning ütlete temale: „Sina istu siia mugavasse kohta!“ ja ütlete vaesele: „Sina seisa seal!“ või: „Istu siia mu jalajäri ette!“, 4. kas te siis ei ole valesti otsustanud ja saanud halbade juhtumõtetega kohtumõistajaks? 5. Kuulge, mu armsad vennad, kas ei ole Jumal valinud selle maailma vaesed saama rikkaks usus ja kuningriigi pärijaiks, mille ta on töötanud neile, kes teda armastavad? 6. Teie aga olete vaest halvaks pannud. Eks tarvita just rikkad vägivaldaga teie vastu ja vea teid kohtukodadesse? 7. Eks nemad pilka seda kallist nime, mis on nimetatud teie üle?

8. Kui te tõesti täidate kuninglikku käsku Kirja sõna järele: „Armasta oma ligimest nagu iseenast!“ siis te teete hästi; 9. aga kui te peate ühest rohkem lugu kui teisest, siis te teete pattu ja käsk tunnistab teid üleastujaks. 10. Sest kes kogu käsuõpetust peab ja eksib ühe vastu, on saanud süüdlaseks kõigi vastu. 11. Sest see, kes on ütelnud: „Sa ei tohi abielu rikkuda!“, on ka ütelnud: „Sa ei tohi tappa!“ Kui sa nüüd ei riku abielu, aga tapad, siis oled saanud käsust üleastujaks. 12. Nõnda rääkige ja nõnda toimige kui need, kellele tuleb kohut mõista vabaduse käsu järele. 13. Sest kohus on halastuseta sellele, kes ei ole osutanud halastust; kuid halastus võib võidurõõmutada kohtu üle!

Usk ja teod

14. Mis kasu on sellest, mu vennad, kui keegi ütleb enesel usku olevat, aga tegusid temal ei ole? Ega usk või teda õndsaks teha? 15. Kui vend või õde on alasti ja neil puudub igapäevane toidus, 16. ja keegi teie seast ütleb neile: „Minge

rahuga, soojendage endid ja sööge kõhud täis!“, aga te ei anna neile ihu tarbeid, mis on sellest kasu? 17. Nõnda ka usk, kui tal ei ole tegusid, on iseenesest surnud. 18. Aga mõni ehk ütleb: „Sinul on usk ja minul on teod!“ Näita mulle oma usku lahus tegudest, küll mina näitan sulle usku oma tegudega! 19. Sina usud, et Jumal on ainus. Sa teed hästi! Ka kurjad vaimud usuvad seda ja värisuvad. 20. Ent kas tahad teada, oh tühine inimene, et usk lahus tegudest on tõhutu? 21. Eks Aabraham, meie isa, mõistetud õigeks tegudest, kui ta oma poja Iisaki viis ohvrialtarile? 22. Sa näed, et usk töötab ühes tema tegudega ja et tegudest sai usk täiuslikuks. 23. ja täirus Kiri, mis ütleb: „Aabraham uskus Jumalat ja see arvati temale õiguseks ning ta nimetati Jumala sõbraks.“ 24. Te näete, et inimene mõistetakse õigeks tegudest ja mitte üksipäinis usust. 25. Ja eks nõnda samuti ka hoor Raahab mõistetud õigeks tegudest, kui ta vastu võttis käskjalad ja nad ära saatis teist teed? 26. Sest samuti nagu ihu ilma vaimuta on surnud, nõnda ka usk ilma tegudeta on surnud.

Keele talitsemisest

3. Mu vennad, ärge püüdke paljud saada õpetajaiks, sest te teate, et me saame seda suurema nuhtluse. 2. Sest me kõik eksime palju. Kui keegi kõnes ei eks, siis ta on täiuslik mees ja võib ka talitseda kogu ihu. 3. Kui me paneme suulised hobustele suhu, et nad oleksid meile sõnakuulelikud, siis me juhime kogu nende keha. 4. Vaata laevugi, ehk need küll on suured ja kangeist tuultest aetavad, juhatakse üsna väikese tüüriaga sinna, kuhu päramehe tahtele meeldib. 5. Nõnda on ka keel pisuke liige ja kiitleb suurist asjust. Vaata, kui pisuke tuli süütab suure metsa! 6. Samuti on keel tuli, on maailm täis ülekohtu; keel meie liikmete seas saab selliseks, mis reostab

1. 1 Pe. 1, 1. 2 Ro. 5, 3 j. 3 Op. 2, 3 j. 4 Mk. 11, 24. 5 p. 2, 5. 6 1 Pe. 1, 24. 7 Jh. 4, 6 j. 8 L. 22, 28 j. 9 Tl. 4, 8 j. 10 Ilm. 3, 19. 11 Ro. 7, 7 j. 12 Ro. 6, 23; 7, 10. 13 1 Jh. 1, 13; 1 Pe. 1, 23. 14 Kg. 7, 9. 15 Et. 4, 26. 16 Ro. 13, 12. 17 Kl. 3, 8; 1 Pe. 2, 1. 18 Mt. 7, 26; Ro. 2, 13. 19 Lk. 6, 49. 20 p. 2, 12; Jh. 13, 17; Ro. 8, 2. 21 L. 34, 14. 22 1 Ko. 2, 8. 23

5 Lk. 12, 21; 1 Ko. 1, 26 j. 6 1 Ko. 11, 22. 7 3 Mo. 19, 18; Mk. 12, 31. 8 3 Mo. 19, 15; 5 Mo. 1, 17. 9 Mt. 5, 19. 10 2 Mo. 20, 13 j. 11 p. 1, 25. 12 Mt. 5, 7; 18, 30, 34; 25, 45 j. 13 Mt. 7, 21. 14 Lk. 3, 11. 15 1 Jh. 3, 17 j. 16 Ga. 5, 6. 17 1 Mo. 22, 9 j. 12. 18 1 Mo. 15, 6; Ja. 4, 8; Ro. 4, 3; Ga. 3, 6. 19 Jo. 2, 415; He. 11, 31. 20 8. 17. 21 Mt. 23, 8. 22 L. 32, 9. 23 L. 12, 4 j. 57, 5. 24 Mt. 12, 36 j. 15, 11. 18 j.

kogu ihu ja süütab põlema eluratta, nagu ta ise on süüdatud põrgust. 7. Sest kõikide, niihästi metselajate kui lindude, niihästi roomajate kui mereelajate loomu võib inimese loomujõud talitseda ja on talitsenud, 8. kuid keelt ei suuda ükski inimene talitseda, seda rahutumat pahategijat täis surmavat mürki. 9. Sellega me täname Issandat ja Isa, ja sellega me sajatame inimesi, kes on loodud Jumala sarnaseks. 10. Samast suust lähtuvad tänu ja sajatus! Nii ei tohi olla, mu vennad! 11. Kas allikas samast soonest keedab välja magusat ja mõru vett? 12. Ega viigipuu, mu vennad, või kanda õlimarju või viinapuu viigimarju? Ei soolaallikas või anda magusat vett!

Maisest ja taevasest tarkusest

13. Kes teie seas on tark ja arusaaja? Näidaku see oma hea eluviisiga oma tegusid targas tasaduses. 14. Kui teil aga on südames kibedat kadedust ja riakat meelt, siis ärge kiideldge ja ärge valetage tõe vastu. 15. See ei ole see tarkus, mis tuleb ülalt, vaid muldne, maine, kurjast vaimust pärit. 16. Sest kus on kadedust ja riakust, seal on korratust ja igat halba asja. 17. Ent tarkus, mis on ülalt, on küll kõigepealt puhas, siis rahulik, leplik, sõnakuulelik, täis halastust ja head vilja, kahtluseta, teeskluseta. 18. Õiguse vilja aga külvatakse rahus nende heaks, kes peavad rahu!

Sõprus maailmaga on vaen Jumala vastu

4. Kust tõusevad võitlemised ja kust tülid teie seas? Kas mitte sealt, teie himudest, mis sõdivad teie liikmetes? 2. Te himustate ja teil siiski ei ole; te tapate ja kadestate ega või midagi saavutada; te tülitsete ja sõdite. Teil ei ole, sest te ei palu. 3. Te palute ja ei saa,

sest te palute pahasti, tahtes seda kulutada oma himudes. 4. Te abielurikkujad, eks te tea, et maailma sõprus on vaen Jumala vastu? Kes nüüd tahab olla maailma sõber, see saab Jumala vaenlaseks. 5. Või arvate, et Kiri asjata ütleb: „Kadeduseni ta himustab vaimu, kes meis elab“? 6. Aga ta annab veel suuremat armu; sellepärast Kiri ütleb: „Jumal paneb suurelistele vastu, aga alandlikele ta annab armu.“ 7. Siis alistuge Jumalale! Seiske vastu kuradile, siis ta põgeneb teie juurest. 8. Tulge Jumala ligi, siis tema tuleb teie ligi! Puhastage käed, te patused, ja kasige südamed, te kaksipidi mõtlejad! 9. Tundke ära oma viletsus ja leinake ja nutke! Teie naer muutugu nutuks ja teie rõõm tusaks! 10. Alanduge Issanda ette, siis ta ülendab teid!

11. Ärge rääkige, vennad, paha üksteisest! Kes vennast räägib paha ja mõistab kohut venna üle, see räägib paha käsuõpetusest ja mõistab kohut käsuõpetuse üle. Aga kui sa mõistad kohut käsuõpetuse üle, siis sa ei ole käsutäitja, vaid kohtumõistja. 12. Üks on käsuandja ja kohtumõistja, kes võib teha õndsaks ja panna hukka; aga kes oled sina, kes mõistad kohut ligimese üle?

Inimese elu on Jumala käes

13. Kuulge nüüd, kes ütlete: „Täna või homme me läheme sinna linna ja viibime seal aasta ja kaupleme ning saavutame kasu!“ — 14. teie, kes ei teagi, missugune on homme teie elu; sest te olete suits, mida pisut aega nähakse ja mis siis haihtub — 15. selle asemel et ütelda: „Kui Issand tahab ja me elame, siis teeme seda või teist!“ 16. Ent nüüd te kiitlete oma hooplemisega. Kõik niisugune kiitlemine on paha. 17. Kes siis mõistab teha head ja ei tee seda, sellele on see patuks!

8 L. 140, 4. 9 1 Mo. 1, 27. 13 p. 2, 18; Ef. 5, 9, 15. 14 Ef. 4, 31. 15 p. 1, 5, 17; 1 Ko. 2, 6. 18 Ja. 32, 17; Mt. 5, 9. 1 Ro. 7, 23; 1 Pe. 2, 11. 4 Hs. 16, 32; Lk. 6, 26; Jh. 15, 19; Ro. 8, 7; Ga. 1, 10; 1 Jh. 2, 15. 5 2 Mo. 34, 14; Mt. 5, 24; Ga. 5, 17. 6 Il. 22, 29; Op. 3, 34; Mt. 23, 12; 1 Pe. 5, 5. 7 Ef. 6, 12; 1 Pe. 5, 8. 8 Jh. 1, 16; Sk. 1, 3. 10 1 Pe. 5, 6. 11 L. 15, 3; 1 Pe. 2, 1. 12 Mt. 7, 1; Ro. 2, 13; 14, 4. 13 Op. 27, 1. 14 Lk. 12, 20. 15 Ap. 18, 21. 17 Lk. 12, 47.

Rikaste ülekohus mõistetakse hukka

5. Kuulge nüüd, te rikkad, nutke ja uluge oma viletsusi, mis on tulemas! 2. Teie rikkus on mädanenud ja teie riided on koitanud! 3. Teie kuld ja hõbe on roostetanud ja nende rooste on teile tunnistuseks ja sööb ära kõik teie liha nagu tuli! Te olete kogunud vara viimseil päevil. 4. Vaata, töötajate palk, mille te olete kinni pidanud neilt, oma põldudel lõikajailt, kisendab teie vastu, ja lõikajate kaebed on tunginud vägede Issanda kõrvade ette! 5. Te olete priisanud ja prassinud maa peal; te olete nuumanud oma südameid otsegu veristuspäeval! 6. Te olete hukka mõistnud õige ja olete ta tapnud; ta ei pane teile vastu.

Manitsus kannatlikkuseks

7. Siis olge nüüd pikameelsed, vennad, Issanda tulemiseni! Vaata, põllumees ootab maa kallist vilja ja on pikameelne seda oodates, kuni ta saab varajase ja hilise vihma. 8. Olge nüüd teiegi pikameelsed, kinnitage oma südameid, sest Issanda tulemine on lähedal! 9. Ärge ägage, vennad, üksteise pärast, et teid hukka ei mõistetaks! Vaata, kohtumõistja seisab ukse ees! 10. Võtke, vennad, vaeva kannatamise ja pikameelse ootamise eeskujuks prohvetid, kes Issanda nimel on rääkinud. 11. Vaata, me kiidame õndsaks neid, kes on olnud püsivad

kannatustes; Iiobi püsivusest te olete kuulnud ja näinud Issanda antud otsa, et Issand on väga halastav ja armuline.

12. Aga kõigepealt, mu vennad, ärge vanduge, ei taeva ega maa juures ega mingit muud vannet! Teie „jah“ olgu „jah“, ja teie „ei“ olgu „ei“, et te ei langeks kohtu alla!

Palve jõud

13. Kui kellelgi teie seast on vaeva, siis ta palvetagu; kui kellegi käsi hästi käib, siis ta laulgu kiituslaule. 14. Kui keegi teie seast on haige, siis ta kutsugu enese juure koguduse vanemad ja need palvetagu tema kohal ja võidku teda õliga Issanda nimel. 15. Ja usu palve päästab tõbise, ja Issand teeb ta terveks; ja kui ta on pattu teinud, siis see antakse temale andeks. 16. Tunnistage üksteisele oma eksimused ja palvetage üksteise eest, et saaksite terveks; õige inimese vägev palve suudab palju. 17. Belija oli samasugune nõder inimene nagu meiegi, ja ta palus kangesti, et ei sajak vihma; ja kolm aastat ja kuus kuud ei sadanud vihma maa peale. 18. Ja tema palus jälle ja taevast andis vihma ja maa kandis oma vilja.

19. Vennad, kui keegi teie seast eksib ära tõest ja keegi pöörab tema tagasi, 20. siis teadke, et kes patuse pöörab tema eksiteelt, see päästab tema hinge ja katab kinni pattude hulga.

PEETRUSE ESIMENE KIRI

Tervitus

1. Pectrus, Jeesuse Kristuse apostel, Pontoses, Galaatias, Kapadookias, Aasias ja Bitüünias hajuvil asuvalle valitud maja-

listele, 2. Jumala Isa etteteadmist mõõda Vaimu pühitsemise kaudu sõnakuulmiseks ja piserdamiseks Jeesuse Kristuse verega! Arm ja rahu rohkengu teile!

1 Lk. 6, 24. 2 Mt. 6, 19. 4 3 Mo. 19, 13; 5 Mo. 24, 14. 5 Jc. 12, 3; Lk. 16, 19, 25. 7 Lk. 21, 19; Hs. 10, 36. 8 1 Ko. 10, 11. 9 Mt. 24, 33. 10 Mt. 5, 12. 11 Il. 1, 21. 12 Mt. 5, 34. 13 L. 30, 15; Kl. 3, 16. 14 Mk. 6, 13. 15 L. 30, 31; Mk. 16, 18. 16 L. 145, 18. 17 1 Ku. 17, 1; Lk. 4, 25. 18 1 Ku. 18, 42. 19 Mt. 18, 15; Ga. 6, 1. 20 L. 51, 15; Op. 10, 12; 1 Pe. 4, 8. 1 Jk. 1, 1. 2 Ro. 8, 29.

Tänu Jumalale lunastuse lootuse eest

3. Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suurt halastust mööda meid on uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi surnuist 4. kadumatu ja rüvetamatu ja närtsimatu pärandi saamiseks, mis taevast on talle teie jaoks, 5. mida Jumala väega valvatakse usu läbi õndsuse jaoks, mis on valmis ilmsiks tulema viimisel ajall 6. Sellest te väga rõõmutsete, kuigi te nüüd vajaduse korral pisut kurvastute mõnesugustes kiusatustes, 7. et teie usk, kui see on läbi katsutud, leitaks kallihinnalisem olevat kullast, mis kaob ja siiski tules läbi katsutakse, ja oleks teile kiituseks ja hiilguseks ja auks Jeesuse Kristuse ilmumisel, 8. keda te küll ei ole näinud, ja siiski armastate, kellesse te nüüd usute, kuigi te teda ei näe, ja rõõmutsete ütle-matu ning väga kalli rõõmuga, 9. kes saavutate usu eesmärgi, hingede õndsuse. 10. Seda õndsust on uurinud ja juurelnud prohvetid, kes on ennustanud teile määratud armust, 11. juureldes seda, mis ja millise aja kohta teateid andis Kristuse Vaim nende sees, kui ta ette ilmutas Kristust tabavaid kannatusi ja neile järgnevaid austusi. 12. Neile ilmutati, et mitte neile endile, vaid teile oli kasuks see, mis nüüd on kuulutatud teile nende kaudu, kes teile taevast läkitatud Püha Vaimu läbi on toonud evangeeliumi; ja sellesse igatsevad inglidki vaadata.

Üleskutse pühaks eluks

13. Sellepärast võtate oma meele niuded ja olge kained; ja lootke täiesti armu peale, mida teile pakutakse Jeesuse Kristuse ilmumises. 14. Kui sõnakuulelikkuse lapsed ärge anduge endistele himudele, nagu siis kui teil puudus õige teadmine; 15. vaid nõnda nagu see, kes teid on kutsunud, on püha, saage ka

ise pühaks kõigis eluviisides; 16. sest on kirjutatud: „Olge pühad, sest mina olen püha!“ 17. Ja et te appi hüüate teda kui Isa, kes isikule vaatamata mõistab kohut igaühe tegu mööda, siis veetke kartuses oma majaliseks olemise aeg, 18. teades, et teid ei ole kaduvaga, hõbeda või kullaga lunastatud teie tühistest esivanemilt päritud eluviisidest, 19. vaid Kristuse kui veatuma ja laitmatu talle kalli verega, 20. kes küll oli ette määratud enne maailma rajamist, aga aegade lõpul on saanud ilmsiks teie pärast, 21. kes tema kaudu olete usklikud Jumalasse, kes tema surnuist üles äratas ja temale andis au, nii et teie usk on ka lootus Jumala peale.

22. Et te olete oma hinged puhastanud töö sõnakuulmisest teesklematuks vennalikuks armastuseks, siis armastage üksteist innukalt ja südamest, 23. sest et olete uuesti sünnitatud mitte kaduvast, vaid kadumatust seemnest, Jumala elava ning püsiva sõna läbi. 24. Sest „kõik liha on nagu rohi ja kõik tema hiilgus nagu rohu õieke; rohi kuivab ära ja õieke variseb maha, 25. aga Issanda sõna püsib igavesti!“ Ja see on see sõna, mis teile rõõmusõnumina on kuulutatud.

Elav kivi ja püha rahvas

2. Siis pange nüüd maha kõik kurjus ja kõik kavalus ja silmakirjatsus ja kadedus ja kõik keelekandmine 2. ning himustage otsegu vastsündinud lapsed vaimset täispiima, et te selle läbi võiksite kasvada õndsuseks, 3. kui te olete maitstnud, et Issand on helde, tulles tema juure 4. kui elava kivi juure, mis küll inimeste poolt on põlatud, aga Jumala juures on äravalitud ja väga kallis, 5. ja teiegi ehituge üles kui elavad kivid vaimulikuks kojaks ja pühaks preester-konnaks ohverdama vaimulikke ohvreid, mis on Jumalale meelepärased Jeesuse Kristuse kaudu. 6. Sellepärast ongi

lageda Kirjas: „Vaata, mina panen Siionisse valitud kalli nurgakivi, ja kes temasse usub, see ei satu häbissel!“ 7. Teie nüüd, kes usute, on ta „kivi, mille hooneehitajad põlgasid, kuid mis sai nurgakiviks“, 8. ja „komistuskiviks ja pahanduskaljuks“. Nemat „tõukavad tema vastu“, sest nad ei kuule sõna, ja selleks on need ka pandud. 9. Teie aga olete „valitud sugu, kuninglik preester-kond, püha rahvas, omandrahvas, et te kuulutaksite tema aulisi tegusid“, kes teid on kutsunud pimedusest oma imelise valguse juure, 10. teie, kes muiste olite „mitterahvas“, aga nüüd olete Jumala rahvas; kes „ei olnud armu saanud“, aga nüüd olete armu saanud!

11. Armsad, ma manitsen teid kui „võõraid ja majalisi“ hoiduda lihalikest himudest, mis sõdivad hinge vastu, 12. ja elada vooruslikku elu paganate keskel, et nad selles, mille pärast nad teist kui kurjategijast paha räägivad, teie häid tegusid nähes annaksid Jumalale austust „katsumispäeval“!

Ühiskondlikule korrale alistumisest

13. Alistuge kõigele inimeste seatud korrale Issanda pärast, olgu kuningale kui ülemale valitsejale, 14. või pealikuile kui neile, kelled tema on läkitanud kurjategijatele nuhtluseks, aga heategijatele kiituseks. 15. Sest nõnda on Jumala tahtmine, et teie, tehes head, tõkestaksite mõistmatute inimeste rumalust — 16. kui vabad ja mitte kui need, kellele vabadus on kurjuse kattedeks, vaid kui Jumala sulased. 17. Austage kõiki, armastage vendi, kartke Jumalat, austage kuningat!

Alistumise ja teenimise mõttest

18. Sulased, olge kõige kartusega allaheitlikud oma isandaile, mitte ainult headele ja leplikule, vaid ka tigele.

19. Sest see on arm, kui keegi südame-tunnistuse pärast Jumala ees talub viletsusi, kannatades süütuvalt. 20. Sest mis kiitus see on, kui teid peksetakse patu pärast ning te jääte kannatlikuks? Aga kui te head tehes ja kurja kannatades püsite kannatlikena, siis on see arm Jumala juures. 21. Selleks te ju olete kutsutud, sest et Kristuski kannatas teie eest ja jättis teile eeskjuu, et te käiksite tema jälgedes, 22. „kes ei teinud pattu ja kelle suust ei leitud pettust“, 23. kes ei söimanud vastu, kui teda söimati, kes ei ähvardanud, kui ta kannatas, vaid jättis selle hooleks, kes mõistab kohut õigesti, 24. kes meie patud ise kandis üles ristipuule oma ihus, et meie pattudele ära sureksime ja elaksime õigusele, kelle vermete tõttu te olete terveks saanud. 25. Sest te olite „nagu eksijad lambad“, aga nüüd te olete pöördunud oma hingede Karjase ja Hooldaja poole.

Manitsusi abielunastele ja -meestele

3. Samuti teie, naised, olge allaheitlikud oma meestele, et ka need, kes ei ole sõnakuulelikud sõnale, naiste eluviiside läbi võidetaks ilma sõnata usule, 2. kui nad vaatavad, kuidas te elate jumalakartuses puhast elu. 3. Teie ehteks ärge olgu välispidine juuste palmitsemine, kulla ümberriputamine ega toredate riietega riietumine, 4. vaid varjul olev südame inimene, tasase ja vaikse vaimu kadumatuses, mis on kallis Jumala ees. 5. Sest nõnda on ka ennevanasti pühad naised, kes lootsid Jumala peale, endid ehtinud ja olnud allaheitlikud oma meestele, 6. nõnda nagu Saara oli sõnakuulelik Aabrahamile ja „hüüdis teda isandaks“, ja tema lapsiks te olete saanud, kui te teete head ega karda ühtki hirmutust.

7. Samuti teie, mehed, elage naisega targasti kui nõrgema astjaga ja osutage

4 p. 5, 4; Kl. 1, 12. 5 Jh. 10, 28; 17, 11; 1 Jh. 3, 2. 6 p. 5, 10; Ro. 5, 2; 2 Ko. 4, 17. 7 Op. 17, 3; Mt. 3, 3. 8 Jh. 20, 29; 2 Ko. 5, 7. 9 Ro. 6, 22. 10 Tl. 9, 24; Lk. 10, 24. 11 L. 22, 1; Jh. 53, 1; Jh. 12, 10. 12 Ef. 3, 10. 13 Lk. 12, 35. 14 Ro. 12, 2; Ef. 4, 17. 15 Lk. 1, 75; 1 Te. 4, 7; He. 12, 10. 16 3 Mo. 11, 44; 19, 2. 17 Ap. 10, 34; Ro. 2, 13; He. 12, 28. 18 p. 4, 3; 1 Ko. 6, 20; 7, 23. 19 Jh. 53, 7; Ap. 20, 28; He. 9, 14. 20 Ro. 16, 25; Ef. 1, 4-9. 21 Jh. 14, 6; Ap. 3, 15. 22 Ef. 4, 3; 2 Pe. 1, 7. 23 Jh. 1, 13; Jk. 1, 18. 24 L. 102, 12; Jh. 40, 6; Jk. 1, 10. 25 Jh. 40, 8. 1 Ef. 4, 22. 2 Mt. 18, 3; He. 5, 12. 3 L. 34, 9. 4 L. 118, 22; Mt. 21, 42. 5 9, 9; Ro. 12, 1; Ef. 2, 21. 6 Jh. 28, 16.

7 Mt. 21, 42; Ef. 2, 20. 8 Jh. 8, 14; Lk. 2, 34; Ro. 9, 33. 9 2 Mo. 19, 6; Ilm. 1, 6. 10 Ho. 2, 25; Ro. 9, 25. 11 L. 39, 13; Jk. 4, 1. 12 Mt. 5, 16; Fl. 2, 15. 13 Ro. 13, 1; Jh. 1, 1. 14 p. 3, 16; Tl. 2, 8. 15 1 Ko. 7, 22; Ga. 5, 13. 16 Op. 24, 21; Mt. 22, 21; Ro. 12, 10. 17 Ef. 6, 5; Tl. 2, 9. 18 Mt. 5, 10. 19 p. 3, 14, 17; 4, 13; Mt. 5, 10. 20 Mt. 16, 24; Jh. 13, 15. 21 Jh. 53, 9; Jh. 8, 46; 2 Ko. 5, 21. 22 Jh. 53, 6; He. 34, 5; Jh. 10, 12. 23 Ef. 5, 22. 24 Mt. 5, 16. 25 p. 5, 45; Jh. 53, 6; He. 34, 5; Jh. 10, 12. 1 Ef. 5, 22. 2 Mt. 5, 16. 3 Jh. 3, 18; 1 Ti. 2, 9. 4 L. 45, 14; Ro. 2, 29. 5 He. 11, 11. 6 1 Mo. 18, 12. 7 Ef. 5, 25; Kl. 3, 19.

1 PEETRUSE 3, 4

neile austust, sest nad on elu armuanni kaaspärijad nagu teiegi, et teie palved poleks tagajärjeta.

Kristlikest ühiselust

8. Aga viimaks, olge kõik üksmeelsed, kaastundlikud, vennaarmastajad, halastajad, alandlikud! 9. Ärge tasuge kurja kurjaga ega söimu söimuga, vaid vastupidi, õnnistage, sest te teate, et olete kutsutud pärima õnnistust! 10. Sest „kes armastab elu ja näha häid päevi, see hoidku oma keelt kurja eest ja oma huuli pettust rääkimast; 11. ta pöördugu ära kurjast ning tehku head; ta otsigu rahu ja nõudku seda taga. 12. Sest Issanda silmad on õigete poole ja tema kõravad nende palvetamise poole; aga Issanda pale on pahategijate vastu!“

Süütu kannatamine ja Kristuse eeskuj

13. Ja kes peaks teile kurja tegema, kui te heategemises olete agarad? 14. Aga kuigi te kannataksite õiguse pärast, siis olete ometi õndsad. „Ärge kartke nende hirmutamist ja ärge kohkuge“, 15. vaid pühitsege Issandat Kristust oma südameis, olles alati valmis andma vastust igatühele, kes teilt nõuab seletust lootuse kohta, mis teie on. 16. Aga vastake tasaduse ja kartusega, ja teil olgu hea südametunnistus, et jääksid häbisse selles, mida teist paha räägivad need, kes teotavad teie head eluviisi Kristuses. 17. Sest parem on, kui nõnda on Jumala tahtmine, head tehke kannatada kui paha tehke. 18. On ju ka Kristus kord surnud pattude pärast, õige ülekohtuste eest, et ta meid juhiks Jumala juure, kui ta küll surmati liha poolest, kuid elavaks tehti vaimu poolest, 19. kelles ta ka läks ära ja kuulutas vangis olevaile vaimudele, 20. kes muiste ei kuulanud sõna, kui Jumala pikk meel ootas Noa päevil, kui chitati laeva, millele mõned üksikud, see on kaheksa hinge, päästeti läbi vee.

21. Sellele võrdluskujule vastavalt päästab teidki nüüd vesi ristimisena, mitte kui liha rüveduse kõrvaldamine, vaid kui hea südamerunnistuse nõudmine Jumala ees Jeesuse Kristuse ülestõusmise kaudu, 22. kes on läinud taevasse ja on Jumala paremal käel ja kellele on alistatud inglid ja võimud ja väd.

Kannatused lõpetavad patutegemise

4. Et nüüd Kristus on kannatanud lihas, siis relvastuge teiegi sama meelega; sest kes lihas on kannatanud, see on lakanud pattu tegemast, 2. nõnda et ta aega, mis tal veel on elada lihas, enam ei ela inimeste himude järele, vaid Jumala tahtmise järele. 3. Sest sellest on küllalt, et teil mõõdunud aeg kulus ära paganate tahte täitmiseks, kui te elasite lodevuses, himudes, viinajoomises, õistes olenguis, jootudes ja jõledais ebajumalateenistustes. 4. Nemat võõrastavad seda, et teie nendega ühes ei jookse samas lodeva elu voolus, ning pilkavad teid. 5. Nad peavad aru andma sellele, kes on valmis kohut mõistma elavate ja surnute üle. 6. Sest selleks on surnuile kuulutatud evangeelium, et kohus nende üle oleks mõistetud nagu inimeste üle lihas ja nad elaksid nagu Jumal vaimus.

7. Aga kõigi asjade lõpp on lähedal! Olge siis mõistlikud ja kained palveiks! 8. Kõigepealt olgu teie armastus südamlüksteise vastu, sest „armastus katab pattude hulga“. 9. Olge külalislahked üksteise vastu ilma nurisemata. 10. Teenigu igaüks teist selle andega, mille ta on saanud, kui Jumala mõnesuguse armu head majapidajad. 11. Kui keegi räägib, siis ta rääkigu kui Jumala sõnu; kui keegi teenib, siis ta teenigu kui jõust, mida Jumal annab, et kõiges austataks Jumalat Jeesuse Kristuse läbi, kelle on au ja vägi ajastute ajastuteni! Aamen.

2 PEETRUSE 1

Kristuse pärast kannataja tasu

12. Armsad, ärge pidage võõraks tulekuumust enestes, mis teile on saanud katsumiseks, otsegu sünniks teile midagi võõrast, 13. vaid sedamööda nagu teil on osa Kristuse kannatamistest, olge rõõmsad, et võiksite rõõmustuda ning hõisata tema au ilmunisel. 14. Kui teid solvatakse Kristuse nime pärast, siis te olete õndsad, sest au ja Jumala Vaim hingab teie peal. 15. Ärgu siis keegi teist kannatagu mõrtsukana või vargana või kurjategijana või salakaebajana. 16. Aga kui keegi kannatab ristiinimesena, siis ta ärgu häbenegu, vaid andku Jumalale austust selle nimega.

17. Sest aeg on kohtul alata Jumala kojast; kui see aga algab kõigepealt meist, missugune ots ootab neid, kes ei ole sõnakuulelikud Jumala evangeeliumile? 18. Ja kui õige vaevalt pääseb, kuhu siis saab õel ja patune? 19. Seepärast usaldagu need, kes Jumala tahtmise järele kannatavad, oma hinged ustava Looja hooleks, tehke head.

Manitsus kogudusevanemaile

5. Kogudusevanemaid teie seas ma nüüd manitsen kui kaasvanem ja Kristuse kannatuste tunnistaja, kes ka olen tulevase au osaline, mis peab ilmuma: 2. Hoidke teile hoida antud Jumala karja mitte sundusest, vaid vabast tahtest Jumala meele järele, mitte alatuma kasu tõttu, vaid innust, 3. mitte isandaina valitsedes

kogudusi kui liisusosi, vaid olles karjale eeskujuks; 4. siis te saate, kui Ülimkarjane ilmub, närtsimatu aupärja!

5. Samuti teie nooremad, alistuge vanemaile ja riietuge kõik alandlikkusega üksteise vastu; sest „Jumal paneb suurlistele vastu, aga alandlikele ta annab armu!“

Manitsus alandada Jumala vägeva käe alla

6. Siis alanduge Jumala vägeva käe alla, et ta teid ülendaks omal ajal! 7. „Heitke kõik oma mure“ tema peale, sest tema peab hoolt teie eest! 8. Olge kained, valvake, sest teie vastane, kurat, käib ümber nagu möirgaja lõukoor otsides, keda neelata! 9. Tema vastu seiske kindlad usus ning teadke, et teie vendadel maailmas tuleb neidsamu kannatusi täielikult kanda.

10. Aga kõige armu Jumal ise, kes meid on kutsunud oma igavesse ausse Kristuses, võtku teid, kui te pisut olete kannatanud, valmistada, kinnitada, teha tugevaks ja rajada! 11. Tema päralt on võimust ajastute ajastuteni! Aamen.

12. Silvaanuse, minu arvates ustava venna kaudu olen teile lühidalt kirjutanud, manitsedes ja tunnistades, et see on tõeline Jumala arm, milles te olete. 13. Teid tervitab kaasvalitud kogudus Baabülonis ja Markus, mu poeg. 14. Tervitage üksteist armastuse suudlusega! Rahu teile kõikidele, kes olete Kristuses!

PEETRUSE TEINE KIRI

Tervitus

1. Siimon Peetrus, Jeesuse Kristuse sulane ja apostel, neile, kes on saanud

niisama kalli usu kui meiegi meie Jumala ja Õnnistegija Jeesuse Kristuse õiguses. 2. Armu ja rahu lisatagu teile rohkesti

8 Fl. 3, 16. 9 1 Te. 5, 15. 10 L. 34, 13 j. Jk. 1, 26. 12 L. 33, 18. 13 Mt. 10, 28 j. 14 p. 2, 20; Jk. 8, 12. 15 Ja. 8, 13; 29, 23. 16 Fl. 2, 12. 17 Mt. 5, 10. 18 p. 2, 21 j. Ro. 5, 6; Ef. 2, 18; He. 9, 28. 19 p. 4, 6. 20 1 Mo. 7, 17; Mt. 24, 37. 21 Mk. 16, 16; Ef. 5, 26. 22 Ef. 1, 20 j. 1 p. 2, 20 j; Fl. 2, 5. 2 2 Ko. 5, 15. 3 Ef. 2, 2 j; 4, 17 j; Tt. 3, 3. 4 Jh. 15, 19. 5 2 Th. 4, 1. 6 p. 3, 19. 7 Lk. 21, 36; 1 Ko. 10, 11; 1 Jh. 2, 18. 8 Op. 10, 12; Jk. 5, 20. 9 He. 13, 2. 11 Ro. 12, 7.

12 p. 1, 6 j. 13 Mt. 5, 10 j; Ap. 5, 41; Ro. 8, 17; Jk. 1, 2. 14 p. 2, 20; Mt. 5, 11 j. 15 p. 2, 20. 16 Fl. 1, 20. 17 Jk. 25, 29; He. 9, 6. 18 Op. 11, 31; Lk. 23, 31. 19 L. 31, 6. 1 Ro. 8, 17; 2 Jh. 1, 1. 2 Jh. 21, 16; Ap. 20, 28; 1 Th. 3, 2 j. 3 1 Ko. 14, 1; 2 Ko. 1, 24; 2 Th. 3, 10 j; Tt. 2, 7. 4 p. 2, 25; 1 Ko. 9, 25; 2 Th. 4, 8; He. 13, 20. 5 Op. 3, 34; Mt. 23, 12; Ef. 5, 21; Jk. 4, 6. 6 Il. 22, 29; Jk. 4, 10. 7 L. 37, 5; 55, 23; Mt. 6, 25; Fl. 4, 6. 8 1 Te. 5, 6. 9 Ef. 6, 11 j. 10 p. 1, 6. 12 He. 13, 22. 13 Ap. 12, 12, 25; 2 Th. 4, 11. 14 1 Ko. 16, 20. 2 Ro. 1, 7.

2 PEETRUSE 1, 2

Jumala ja Jeesuse, meie Issanda tunnetuses!

Kristlaste eesõigused ja kutsumus

3. Nõnda nagu tema jumalik vägi meile on annetanud kõik, mida vajatakse eluks ja jumalakartuseks, tema tunnetuse kaudu, kes meid on kutsunud oma au ja vooruslikkusega, 4. milledega on meile kingitud kallid ja suurimad töötused, et te nende läbi saaksite osa jumalikust loomust, kui te olete põgenenud ära hukkamisest, mis on maailmas himude tõttu; 5. siis kandke sellesama pärast kõikepidi hoolt ja osutage oma uss vooruslikkust ja vooruslikkuses tunnetust, 6. tunnetuses taltumust, taltumuses kannatlikkust, kannatlikkuses jumalakartust, 7. jumalakartuses vennaarmastust ja vennaarmastuses armastust kõikide vastu. 8. Sest kui teil seda kõike on ja veel lisatakse, siis ei lase see teid olla viitsimatud ja viljatamad meie Issanda Jeesuse Kristuse tunnetamises. 9. Aga kellel see kõik puudub, on pime, lühinägelik, ja on unustanud puhastuse endistest pattudest. 10. Sellepärast, vennad, püüdke seda enam teha kindlaks oma kutsumine ja valik; sest kui te seda teete, siis te ei komista iialgi. 11. Sest nõnda avaneb teile rohkel mõõdul sissepääs meie Issanda ja Õnnistegija Jeesuse Kristuse igavesse kuningriiki.

Peetrus annab oma peatselt surma

12. Sellepärast ma tahan alati teile seda meele tuletada, ehk te küll seda teate ja olete kindlasti rajatud tööle, mis teil on käes. 13. Ma pean õigeks, niikaua kui ma selles ihulikus telgis olen, teid meeleletuse kaudu virgutada, 14. sest et ma tean, et ma varsti maha panen oma telgi, nagu ka meie Issand Jeesus Kristus mulle on avaldanud. 15. Ent ma tahan ka hoolt kanda, et teil pärast minu lahkumist alati oleks võimalik seda meele tuletada.

Peetruse isiklik tunnistus ja prohvetite kuulutus

16. Sest me ei ole Issanda Jeesuse Kristuse väge ja tulemist teile teatavaks tehes mitte järginud kavalasti sepsitsetud tühje jutte, vaid me oleme ise oma silmaga näinud tema suurt aulisust. 17. Sest tema sai Jumalalt Isalt au ja austust kõige kõrgemalt ault, kui temale kostis niisugune hääl: „See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!“ 18. Ja selle hääle me kuulsime taevast rulevat, olles ühes temaga pühal mäel. 19. Ja meil on veel kindlam prohvetlik sõna, ja te teete hästi, et te seda tähele panete kui küünalt, mis paistab pimedas paigas, kuni päev jõuab kätte ning koidutäht tõuseb teie südameis. 20. Ja see olgu teile kõigepealt teada, et ükski prohveti kuulutus Kirjas ei ole omavõlilise seletuse jaoks. 21. Sest inimese tahtel ei ole iialgi ühtki prohveti kuulutust esile toodud, vaid Pühast Vaimust kantuina on inimesed rääkinud, saades seda Jumala käest.

Valeprohvetid ja jumalakartmatu elu

2. Aga valeprohvetidki tõusis rahva seas, nõnda nagu teiegi seas saab olema lahkõpetajaid, kes salamahti toovad sisse hukutavaid valeõpetusi, salgavad ära peremehegi, kes nad on ostnud, ja tõmbavad eneste peale äkilise hukatuse. 2. Ja paljud järgivad nende lodevat elu, kellede pärast pilgatakse töö teed; 3. ja ahnuses kasutavad nad teid petlike sõnadega. Nende kohus on juba ammu valvas ja nende hukatus ei tuku.

4. Sest kui Jumal ei säästnud ingleidki, kes pattu tegid, vaid tõukas nad põrgu-pimeduse soppidesse säilitatavaks kohu jaoks, 5. ja kui ta ei säästnud muistset maailma, vaid varjas ainult õigusekuulutajat Noad, neid kaheksakesi, kui ta laskis tulla veeuputuse jumalatute maailma peale, 6. ja mõistis ka hukka

2 PEETRUSE 2, 3

Soodoma ja Gomorra linnad, põletades need tuhaks ja pannes hirmu täheks neile, kes tulevikus on jumalatud, 7. ja päästis Loti, kes oli õige ja keda üleannetumad inimesed piinasid oma kiimalise käitumisega — 8. sest elades nende keskel see õige vaevast päevast päeva oma vaga hinge, nähes ja kuuldes ülekohtusi tegusid — 9. nii Issand teab päästa jumalakartlikke kiisatusest, aga ülekohtusi säilitada kohtupäevaks, et neid nuhelda, 10. iseäranis aga neid, kes liha järele elavad roppudes himudes ja põlgavad Issanda valitsust. Need on jultunud, iseenast täis, ei karda pilgata aukandjaid vaimu, 11. kuna inglidki, kuigi nad küll võimusest ja välist on suuremad, ühtki pilkavat otsust ei lausu nende kohta Issanda ees.

12. Ent need on nagu mõistmatumad loomad, kes on oma loomu poolest sündinud püütavaks ja hukutavaks; nad pilkavad seda, mida nad ei tea, ja hukuvad ka oma hukus, 13. saades kätte ülekohtu palga; nad peavad lõbuks igapäevast lautamist; nad on ebapuhtuse ja häbi laigud, kes oma pettuste varal lõbutsevad, kui nad pidutsevad ühes teiega; 14. nende silmad õhkuvad abielurikkumise ja nende iha ei lakka; nemad ahvatlevad kinnitamatuid hingi, neil on ahnusega vilunud süda, nad on needuse lapsed! 15. Nad on hüljanud otsese tee, nad on ära eksinud, käies Bileami, Beori poja teed, kellele ülekohtu palk oli armas, 16. aga kes oma üleastumise pärast sai karistada: keeletu koormakandja loom rääkis inimese häälega ja takistas prohveti jõledust. 17. Needsinased on ilma veeta lätled, marutuulest actavad udupilved, kellele on varutud pilkane pimedus. 18. Sest rääkides tühje ülerinna sõnu, ahvatlevad nad lodevate lihahimudega neid, kes vaevast olid pääsnud paku eksiteel käijate seast; 19. nad tõotavad neile vabadust, olles ise kaduvuse

orjad, sest kelle võidetud keegi on, selle ori ta on. 20. Sest kui nad Issanda ja Õnnistegija Jeesuse Kristuse tunnetuse läbi pääsid paku maailma ebapuhtusest, kuid jälle segunevad sellega ja jäävad alla, siis on nende viimne lugu saanud pahemaks kui esimene. 21. Sest neil oleks parem, et õiguse tee oleks jäänud neile rundmatuks, kui seda tundes ära pöörduda käsust, mis neile on antud. 22. Neile on tulnud kätte, mis tõeline vanasõna ütleb: „Koer pöördub tagasi oma okse juure“ ja „pestud emis läheb porisse püherdama!“

Issanda päeva tulemine

3. See on, armsad, juba teine kiri, mille ma teile kirjutan, ja mõlematega ma hoian oma meeleletamisega ärkvel teie puhast meelt, 2. et te meenutaksite neid sõnu, mis pühad prohvetid enne on rääkinud, ja Issanda ning Õnnistegija käsku, mille on annud teie apostlid.

3. Seda teadke kõigepealt, et viimseil päevil tuleb pilkesõnadega pilkajaid, kes elavad iseeneste himude järele 4. ning ütlevad: „Kus on tema tulemise tõotus? Sest sellest ajast, kui isad läksid hingama, jääb kõik nõnda, nagu oli loomise algusest!“ 5. Sest neil, kes seda tahavad, on teadmata, et taevad olid vanasti olemas ja maa koosnes veest ja vee läbi Jumala sõna väe tõttu 6. ja et nende läbi toorkordne maailm hukkus veeuputuses. 7. Ent praegused taevad ja maa säilitatakse sama sõna läbi ning hoitakse alal tule jaoks jumalatute inimeste kohtu ja hukatuse päevaks.

8. Aga see üks asi ärgu olgu teile, armsad, teadmata, et üks päev on Issanda juures nagu tuhat aastat ja tuhat aastat nagu üks päev! 9. Issand ei viivita tõotust täitmast, nõnda nagu mõned peavad seda viivituseks, vaid tema on pika meelega teie vastu; sest ta ei taha, et keegi hukkuks, vaid et kõik

tuleksid meeleparandusele! 10. Aga Issanda päev tuleb otsegu varas öösel, mil taevad raginal hukkuvad ja maailma algained tules laostuvad ja ilmamaad ja kõiki seal tehtud töid ei leidu enam.

Tehtagu ettevõtmistusi pääsmiseks

11. Kui see nüüd kõik nõnda laostub, missugused siis teie peate olema pühas elus ja jumalakartuses, 12. oodates ja igatsedes Jumala päeva tulekut, mille pärast taevad süüdatult laostuvad ja maailma algained kuumuses ära sulavad?

13. Aga meie ootame tema töötuse järele uusi taevaid ja uut maad, kus õigus elab! 14. Sellepärast, armsad, seda oodates püüdke, et ta teid leiaks vatu-

maina ja laitmatuina rahus; 15. ja meie Issanda pikka meelt arvake õndsuseks, nõnda nagu ka meie armas vend Paulus teile on kirjutanud temale antud tarkust mõõda, 16. nagu ka kõigis kirjades, milledes ta räägib neist asjust, kus on raske aru saada mõnest asjast, mida õppimatud ja kinnitamatud inimesed nagu muidki kirju väänavad iseeneste hukatuseks.

17. Et teie nüüd, armsad, seda ette ära teate, siis hoiduge sellest, et üleannetumate eksitused teid ei kisuks ühtlasi kaasa eksitusse ning te ei langeks ära oma kindlalt aluselt. 18. Aga kasvage meie Issanda ja Õnnistegija Jeesuse Kristuse armus ja tunnetuses. Temale olgu austus nii nüüd kui igaviku päevil!

JOHANNENE ESIMENE KIRI

Elu Sõnast ja Jeesuses Kristuses ilmunud igavesest elust

1. Mis algusest oli, mis me oleme kuulnud, mis me oma silmaga oleme näinud, mida me oleme vaadelnud ja mida meie käed on katsunud, seda me räägime elu Sõnast 2. — ja elu ilmus, ja me oleme näinud ja tunnustame ja kuulutame teile seda igavest elu, mis oli Isa juures ja ilmus meile — 3. mida me oleme näinud ja kuulnud, seda me kuulutame teile, et teilgi oleks osadus meiega. Ja meie osadus on Isaga ja tema Pojaga, Jeesuse Kristusega. 4. Ja seda me kirjutame teile, et meie rõõm oleks täieline.

Osadus Jumalaga hoiab patu ära

5. Ja see on kuulutus, mille me oleme kuulnud temalt ja kuulutame teile, et Jumal on valgus ja temas ei ole mingit pimedust. 6. Kui me ütleme, et meil on

osadus temaga, aga käime pimeduses, siis me valetame ega tee tõtt. 7. Aga kui me käime valguses, nõnda nagu tema on valguses, siis on meil osadus üksteisega, ja Jeesuse Kristuse, tema Poja veri puhastab meid kõigest patust. 8. Kui me ütleme, et meil ei ole pattu, siis me petame iseendid ja tõde ei ole meie sees. 9. Kui me oma patud tunnustame, on tema ustav ja õige, nii et ta meile annab patud andeks ja puhastab meid kõigest ülekohrust. 10. Kui me ütleme, et me pole pattu teinud, siis me teeme tema valelikuks ja tema sõna ei ole meie sees.

2. Minu lapsukesed, seda ma kirjutatan teile, et te ei teeks pattu. Ja kui keegi pattu teeb, siis on meil eestkostja Isa juures, Jeesus Kristus, kes on õige. 2. Ja tema on lepitus meie pattude eest; aga mitte üksipäinis meie, vaid ka kogu maailma pattude eest.

Sõnakuulmine on osaduse prooviks

3. Ja sellest me tunneme, et me oleme tema ära tunnud, et me peame tema käske.

4. Kes ütleb: „Mina tunnen teda“, ega pea tema käske, see on valelik ja tõde ei ole tema sees. 5. Aga kes peab tema sõna, selles on tõesti Jumala armastus saanud täiuslikuks. Sellest me tunneme, et me oleme tema sees. 6. Kes ütleb enese tema sisse jäävat, see on ka kohustatud elama niisugust elu nagu tema elas.

7. Armsad, ma ei kirjuta teile uut käsku, vaid vana käsku, mis teil on olnud algusest; see vana käsk on sõna, mida te olete kuulnud. 8. Taas ma kirjutatan teile uue käsu, mis on tõsi tema sees ja teie sees, sest pimedus möödub ja tõeline valgus juba paistab. 9. Kes ütleb enese valguses olevat, aga vihkab oma venda, see on pimeduses siitsaadik. 10. Kes oma venda armastab, see püsib valguses ja temas ei ole pahandust. 11. Aga kes oma venda vihkab, see on pimeduses ja käib pimeduses ega tea, kuhu ta läheb, sest pimedus on teinud ta silmad pimedaks.

12. Ma kirjutatan teile, lapsukesed, sest teie patud on andeks antud tema nime pärast. 13. Ma kirjutatan teile, isad, sest te olete ära tunnud tema, kes on algusest. Ma kirjutatan teile, noored mehed, sest te olete ära võitnud tigeda. 14. Ma olen kirjutanud teile, lapsukesed, sest te olete ära tunnud Isa. Ma olen kirjutanud teile, isad, sest te olete ära tunnud tema, kes on algusest. Ma olen kirjutanud teile, noored mehed, sest te olete tugevad ja Jumala sõna püsib teie sees ja et te olete ära võitnud tigeda. 15. Ärge armastage maailma ega seda, mis on maailmas. Kui keegi maailma armastab, siis ei ole Isa armastust tema sees. 16. Sest kõik, mis on maailmas, lihaminu, silmahimu ja elukõrkus, ei ole Isast, vaid on maailmast. 17. Ja maailm kaob ja tema himu; aga kes teeb Jumala tahtmist, püsib igavesti.

Hoiatus kristusevastase eest

18. Lapsukesed, nüüd on viimne aeg! Ja nagu te olete kuulnud, et kristusevastane tuleb, nõnda õngi nüüd ilmunud palju kristusevastaseid; siit me tunneme, et käes on viimne aeg. 19. Meist nad on lähtunud, kuid nad ei olnud meist; sest kui nad oleksid olnud meist, siis nad oleksid jäänud meie juure. Ent nad läksid ära, et saaks ilmseks, et kõik ei ole meist. 20. Teil on võidmine Pühalt ja teil kõigil on teadmine. 21. Mina ei ole teile kirjutanud sellepärast et te ei tea tõde, vaid et te seda teate ja et ühtki valet ei tule tõe seest. 22. Kes on valelik kui mitte see, kes salgab, et Jeesus on Kristus? See on kristusevastane, kes salgab Isa ja Poega. 23. Igatüks, kes salgab Poja, sel ei ole ka Isa. Kes tunnustab Poega, sellel on ka Isa. 24. Mida te olete algusest saadik kuulnud, see püsigu teie. Kui teie püsib see, mida te algusest saadik olete kuulnud, siis teiegi püsitate Pojas ja Isas. 25. Ja see on töötus, mille tema meile on töötanud: igavene elu. 26. Seda ma olen teile kirjutanud neist, kes teid eksitavad. 27. Ja teie — see võidmine, mille te olete saanud temalt, jääb ju teisse ja teil ei ole vajadust, et keegi teid õpetaks; vaid nagu tema võidmine teid kõiges õpetab, nõnda on see tõsi ega ole vale; ja nõnda nagu see teid on õpetanud, nõnda püsige temas.

28. Ja nüüd, lapsukesed, jääge temasse, et kui ta ilmub, meil oleks julgus ja mitte häbi tema ees, kui ta tuleb. 29. Kui te teate, et ta on õige, siis te mõistate, et igatüks, kes teeb õigust, on temast sündinud.

Isa armastus toob uue elu

3. Vaadake, missuguse armastuse Isa on meile annud, et meid hüütakse Jumala lasteks! Ja seda me olemegi. Sellepärast maailm ei tunne meid, sest ta ei tunne teda. 2. Armsad, me oleme nüüd Jumala

10 Mt. 24, 29-35; 1 Te. 5, 2 j; Ilm. 20, 11. 13 Js. 65, 17; 66, 22; Ilm. 21, 1, 27. 14 1 Ko. 1, 7 j; 1 Te. 3, 13. 15 Ro. 2, 4. 17 Mk. 13, 5-9. 1 Lk. 24, 39; Jh. 1, 1, 14. 2 Jh. 1, 4, 14. 3 2 Ko. 4, 13. 4 Jh. 15, 11; 16, 24. 5 Jk. 1, 17. 6 p. 2, 4. 7 He. 9, 14; Ilm. 1, 5; 7, 14. 9 Op. 28, 13. 10 Ga. 2, 17; 3, 22. 1 Ro. 8, 34; He. 7, 25. 2 Kl. 1, 20.

4 p. 1, 6. 5 Jh. 14, 21, 23. 6 Jh. 13, 15. 7 Jh. 13, 34. 8 Ro. 13, 12. 9 p. 4, 20. 11 p. 3, 14 j; 4, 20; 2 Pe. 1, 9. 14 Ef. 6, 10. 15 Ro. 12, 2; Jk. 4, 4. 16 p. 3, 19, 21. 17 Lk. 90, 10; 1 Ko. 7, 31. 18 Mt. 24, 5, 24. 19 Ap. 20, 30. 20 s. 27; Lk. 1, 35; Jh. 6, 69. 22 p. 4, 3. 23 p. 4, 15; Jh. 15, 23. 24 s. 7. 25 p. 4, 1. 27 s. 20; Jh. 1, 14, 26; 16, 13. 28 p. 4, 17. 29 p. 3, 7, 10. 1 Jh. 1, 12 j; 16, 3; 17, 26. 2 Ro. 8, 17; Kl. 3, 4.

lapsed ega ole veel saanud avalikuks, mis me tulevikus oleme; aga me teame, et me tema ilmudes oleme tema sarnased, sest me näeme siis teda nagu tema on. 3. Ja igaüks, kellel on niisugune lootus tema peale, puhastab ennast, nõnda nagu temagi on puhas.

Jumala lapsed peavad olema ilma patuta

4. Igaüks, kes pattu teeb, teeb ka seda, mis on käsu vastu; ja patt on see, mis on käsu vastu. 5. Ja te teate, et tema on ilmunud patte ära võtma; ja temas ei ole pattu. 6. Ükski, kes jääb tema sisse, ei tee pattu; ükski, kes pattu teeb, ei ole teda näinud ega teda tunnud.

7. Lapsukesed, ärge ükski teid eksitagu! Kes teeb õigust, see on õige, nõnda nagu temagi on õige. 8. Kes pattu teeb, see on kuradist; sest kurat teeb pattu algusest saadik. Selleks on Jumala Poeg ilmunud, et ta tühistaks kuradi teod. 9. Ükski, kes on Jumalast sündinud, ei tee pattu, sest tema seeme püsib temas ja ta ei või pattu teha, sellepärast et ta on Jumalast sündinud. 10. Sellest ilmneb, kummad on Jumala lapsed ja kummad kuradi lapsed. Ükski, kes ei tee õigust, ei ole Jumalast, ega see, kes ei armasta oma venda. 11. Sest see on sõnum, mida te algusest saadik olete kuulnud, et me peame üksteist armastama; 12. mitte nõnda, nagu Kain, kes oli tigidast ja tappis oma venna. Ja mispärast ta tappis tema? Sellepärast et tema teod olid kurjad ja tema venna teod õiged.

Vennaarmastusest

13. Ärge pange imeks, vennad, kui maailm teid vihkab! 14. Me teame, et oleme tulnud surmast elusse, sest me armastame vendi; kes venda ei armasta, see jääb surmase. 15. Igaüks, kes vihkab oma venda, on inimesetapja; ja te teate, et ühelgi inimesetapjal ei ole igavest elu,

mis temasse jääks. 16. Sellest me oleme ära rännud Jumala armastuse, et tema oma elu on jättnud meie eest; ja meiegi peame jätma elu vendade eest. 17. Kui nüüd kellelgi on selle maailma vara ja ta näeb oma venna puuduses olevat ja suleb oma südame tema eest, kuidas saab Jumala armastus jääda temasse?

18. Lapsukesed, ärge armastagem sõnaga ega keelega, vaid teoga ja tõega!

19. Sellest me tunneme, et oleme tõe seest ja võime vaigistada tema ees oma südant, 20. et kui meie süda meid hukka mõistab, Jumal on suurem kui meie süda ja teab kõik. 21. Armsad, kui meie süda meid hukka ei mõista, on meil julgus Jumala ees, 22. ja mida me iganes palume, seda me saame temalt, sest me peame tema kärke ja teeme, mis on temale meelepärast. 23. Ja see on tema käsk, et me peame uskuma tema Poja Jeesuse Kristuse nimesse ja armastama üksteist, nagu tema meile on käsu annud. 24. Ja kes peab tema kärke, see jääb temasse ja tema sellesse. Ja sellest me tunneme, et tema jääb meisse, sellest Vaimust, kelle ta meile on annud.

Vaimude läbikatsumisest

4. Armsad, ärge uskuge igat vaimu, vaid katsuge vaimud läbi, kas nad on Jumalast; sest palju valeprohveteid on välja läinud maailma. 2. Sellest te tunnetate Jumala Vaimu: iga vaim, kes tunnistab Jeesust Kristust lihas tulnud olevat, see on Jumalast. 3. Ja ükski vaim, kes ei tunnista seda Jeesust, ei ole Jumalast; ja see on kristusevastase vaim, kelle te olete kuulnud tulemas olevat ja nüüd juba on maailmas. 4. Teie, lapsukesed, olete Jumalast ja olete nad ära võitnud; sest suurem on see, kes on teie sees, kui see, kes on maailmas. 5. Nemad on maailmast; sellepärast nad räägivad maailmast ja maailm kuuleb

3 2 Ko. 7, 1. 5 Jh. 53, 4; 1 Pe. 2, 24. 6 p. 5, 18; Ro. 6, 14. 7 p. 2, 29. 8 Jh. 8, 44.
9 8. 6; p. 5, 18. 11 Jh. 13, 34. 12 1 Mo. 4, 8. 13 Mt. 5, 11; Jh. 15, 18. 14 p. 2, 11;
Jh. 5, 24. 15 Mt. 5, 21. 16 Jh. 15, 13. 17 p. 4, 20; 5 Mo. 15, 7. 18 Jk. 1, 22; 2, 15. 1.
21 Ro. 5, 1; He. 4, 16. 22 Mk. 11, 24. 23 Jh. 6, 29; 15, 17. 24 p. 4, 13; Jh. 14, 23; Ro. 8, 9.
1 1 Te. 5, 21. 2 1 Ko. 12, 3. 3 p. 2, 18. 4 2 Ku. 6, 16. 5 Jh. 15, 19.

neid. 6. Meie oleme Jumalast; kes tunneb Jumalat, võtab meid kuulda; kes ei ole Jumalast, ei võta meid kuulda. Sellest me tunneme tõe Vaimu ja eksituse vaimu.

Armastusest Jumala ja inimeste vastu

7. Armsad, armastagem üksteist, sest armastus on Jumalast, ja igaüks, kes armastab, on Jumalast sündinud ja tunneb Jumalat. 8. Kes ei armasta, ei ole Jumalat ära tunnud; sest Jumal on armastus. 9. Selles on Jumala armastus meie vastu avalikuks saanud, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me tema läbi elaksime. 10. Selles on armastus — ei mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid selles, et tema meid on armastanud ja on läkitanud oma Poja lepituseks meie pattude eest. 11. Armsad, kui Jumal meid nõnda on armastanud, siis peame ka meie üksteist armastama. 12. Jumalat ei ole iialgi ükski näinud. Kui me üksteist armastame, siis jääb Jumal meisse ja tema armastus on saanud täieliseks meie sees. 13. Sellest, et ta meile on annud osa oma Vaimust, me tunneme, et me jääme temasse ja tema meisse. 14. Ja me oleme näinud ja tunnustame, et Isa on läkitanud Poja maailma Õnnistegijaks. 15. Kes tunnistab, et Jeesus on Jumala Poeg, sellesse jääb Jumal ning tema Jumalasse. 16. Ja me oleme tundma õppinud ja uskunud armastust, mis Jumalal on meie vastu. Jumal on armastus, ja kes jääb armastusse, see jääb Jumalasse ning Jumal jääb temasse. 17. Selles on armastus saanud täieliseks meie sees, et meil oleks julgust kohtupäeval; sest otsegu tema on, nõnda oleme ka meie selles maailmas. 18. Kartust ei ole armastuses, vaid täieline armastus ajab kartuse välja, sest kartuses on nuhtlust; aga kes kardab, ei ole saanud täieliseks armastuses. 19. Me armastame, sest tema on meid enne armastanud. 20. Kui keegi ütleb: „Mina armastan

Jumalat“, ja vihkab oma venda, siis ta on valelik. Sest kes ei armasta oma venda, keda ta on näinud, ei või armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud. 21. Ja meil on temalt see käsk, et kes armastab Jumalat, see armastab ka oma venda.

Maailma võitev usk

5. Igaüks, kes usub, et Jeesus on Kristus, on Jumalast sündinud; ja igaüks, kes armastab teda, kes tema on sünnitanud, see armastab ka temast sündinut. 2. Sellest me tunneme, et me armastame Jumala lapsi, kui armastame Jumalat ja täidame tema kärke. 3. Sest see on Jumala armastus, et me peame tema kärke, ja tema käsud ei ole rasked! 4. Sest kõik, mis Jumalast on sündinud, võidab maailma ära; ja see ongi see võit, mis on ära võitnud maailma: meie usk! 5. Kes on, kes võidab maailma, kui aga see, kes usub, et Jeesus on Jumala Poeg?

6. Tema on see, kes tuleb vee ja vere kaudu, Jeesus Kristus, mitte veega üksi, vaid vee ja verega. Ja Vaim on, kes tunnistab, et Vaim on tõde. 7. Sest kolm on, kes tunnistavad: 8. Vaim ja vesi ja veri, ja need kolm liituvad ühte. 9. Kui me võtame vastu inimeste tunnistuse, siis on Jumala tunnistus suurem, sest see on Jumala tunnistus, mis ta on tunnistanud oma Pojast. 10. Kes usub Jumala Pojasse, sellel on tunnistus enese sees. Kes ei usu Jumalat, on teinud tema valelikuks, sest ta pole uskunud tunnistust, mis Jumal on tunnistanud oma Pojast. 11. Ja see on see tunnistus, et Jumal on meile annud igavese elu ja see elu on tema Pojas. 12. Kellel on Poeg, sellel on elu; kellel Jumala Poega ei ole, sellel ei ole elu.

Lõppsõna

13. Seda ma olen teile kirjutanud, et te teaksite enestel olevat igavese elu,

6 Jh. 8, 47. 8 1 Ko. 8, 3. 9 Jh. 3, 16. 10 p. 2, 25; Kl. 1, 20. 11 Mt. 18, 33; Jh. 15, 12. 12 Jh. 1, 18. 13 p. 3, 24; 1 Ko. 2, 12. 14 p. 1, 2; Jh. 1, 14; 3, 17. 15 p. 5, 5. 16 1. 8.
17 p. 2, 28. 18 1 Mo. 3, 10; 2 Tl. 1, 7. 19 Ro. 5, 8. 20 p. 2, 4. 21 Mk. 12, 29. 1.
1 8. 18; p. 4, 15. 1 Jh. 1, 12. 3 Mt. 11, 30; Jh. 14, 15. 23 J. 4 Jh. 16, 33. 5 p. 4, 4.
6 Jh. 19, 34. 9 Jh. 8, 17. 10 Jh. 3, 36; Ro. 8, 16. 11 Jh. 1, 4. 13 Jh. 20, 31.

teil, kes usute Jumala Poja nimesse. 14. Ja see on see julge avameelsus, mis meil on tema ees, et kui me midagi palume tema tahtmist mööda, ta kuuleb meid. 15. Ja kui me teame, et ta meid kuuleb kõiges, mida me palume, siis me ka teame, et meil on käes need palved, mis me temalt oleme palunud. 16. Kui keegi näeb oma venda pattu tegevast, pattu, mis ei ole surmaks, siis ta tehku palvet, ja Jumal annab temale elu, neile nimelt, kes ei tee pattu surmaks. On patt, mis on surmaks; selle kohta ma ei ütle,

et tuleks paluda. 17. Kõik ülekohus on patt; ja on pattu, mis ei ole surmaks.

18. Me teame, et ükski Jumalast sündinu ei tee pattu, vaid Jumalast Sündinu hoiab teda, ja tige ei puutu temasse. 19. Me teame, et oleme Jumalast ja kõik maailm on tige da võimuses. 20. Aga me teame, et Jumala Poeg on tulnud ja annud meile mõistuse, et me tunnetaksime Tõelise ja oleksime Tõelises, tema Pojas Jeesuses Kristuses. Seesama on tõeline Jumal ja igavene elu. 21. Lapsukesed, hoiduge ebajumalaist!

JOHANNENE TEINE KIRI

Tõest ja armastusest

1. Vanem äravalitud emandale ja tema lastele, keda ma armastan tões — ja mitte ükski mina, vaid ka kõik, kes on tunnetanud tõe — 2. tõe pärast, mis jääb meisse ja on meiega igavesti. 3. Arm, halastus ja rahu Jumalalt Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt, Isa Pojalt, olgu meie kõikidega tões ja armastuses!

4. Mind rõõmustas väga, et leidsin sinu laste seast neid, kes käivad tões vastavalt käsule, mille oleme saanud Isalt. 5. Ja nüüd ma palun sind, emand, mitte kui uut käsku sulle kirjutades, vaid sama, mis meil oli algusest alates, et me peame üksteist armastama. 6. Ja see on armastus, et me käime tema käskude järele. See on käsk, et teie, nagu te algusest olete kuulnud, käiksite selles.

7. Sest palju eksitajaid on tulnud

maailma, kes ei tunnista Jeesust Kristust, kes lihas pidi tulema. See on eksitaja ja kristusevastane. 8. Vaadake ette, et te ei mineta seda, mis me oleme vaevaga saavutanud, vaid et te saaksite kätte täie palga. 9. Igauks, kes astub Kristuse õpetusest üle ega jää selle sisse, sellel ei ole Jumalat. Kes püsib selles õpetuses, sellel on niihästi Isa kui Poeg. 10. Kui keegi tuleb teie juure ega too enesega sama õpetust, siis ärge võtke seda oma majasse ja ärge ütlege temale: „Tere tulemast!“ 11. Sest kes temale ütleb: „Tere tulemast!“ saab tema kurjade tegude osaliseks.

12. Mul oleks teile palju kirjutada, aga ma ei taha seda teha paberil ja tindiga, vaid ma loodan tulla teie juure ja teiega rääkida suu suud vastu, et meie rõõm oleks täieline. 13. Sind tervitavad sinu äravalitud õe lapsed.

14 p. 3, 21; Jh. 14, 13; He. 4, 16. 16 Mt. 12, 31; He. 6, 4 j. 17 p. 3, 4. 18 p. 3, 9; 2 Te. 3, 3. 19 Ga. 1, 4; Ef. 2, 2; 6, 12. 20 Jh. 17, 3; Ro. 9, 5; Ilm. 3, 7; 19, 11. 21 1 Ko. 10, 14. 1 1 Pe. 5, 11; 3 Jh. 2, 1. 5 1 Jh. 2, 7. 6 1 Jh. 5, 3. 7 1 Jh. 2, 18; 4, 1 j. 8 Ga. 3, 4; 4, 13; He. 10, 35. 9 1 Jh. 2, 22 j. 10 2 Te. 3, 6. 12 3 Jh. 8, 13.

JOHANNENE KOLMAS KIRI

Gaajuse tegevuse heakskiit

1. Vanem armsale Gaajusele, keda ma armastan tões. 2. Armas, soovin sulle, et kõigis asjus sinu käsi hästi käiks ja sa oleksid terve, nõnda nagu su hingege lugu on hea.

3. Mind ju rõõmustas väga, kui vennad tulid ja tunnistust andsid sinu tõesusest, nõnda nagu sa käidki tões. 4. Mul ei ole suuremat rõõmu kui see, et ma kuulen oma lapsi tões käivat. 5. Armas, sina toimid ustavana kõiges, mida sa teed koguni võrastele vendadele, 6. kes on koguduse ees annud tunnistust sinu armastusest, kellede suhtes sa teed hästi, kui sa neid saadad edasi teekonnal väärilt Jumala ees. 7. Sest tema nime pärast on nad läinud välja ega võta midagi paganate käest. 8. Sellepärast me oleme kohustatud võtma niisuguseid vastu, et saaksime tõe kaastöölisteks.

Tuli koguduses

9. Ma kirjutasin mõne sõna kogudusele; kuid Diotrefes, kes nende seas püüab olla ülem, ei võta meid vastu. 10. Sellepärast mina, kui tulen, tuletan temale meele teod, mida ta teeb, kui ta meid laimab kurjade sõnadega ega ole rahul sellegagi, et ei võta ise vendi vastu, vaid takistab ka neid, kes tahavad seda teha, ja lükkab nad välja kogudusest.

11. Armas, ära võta eeskujuks kurja, vaid head. Kes teeb head, on Jumalast; kes teeb kurja, ei ole Jumalat näinud. 12. Demeetriosel on kõigilt ja tõelt eneselt hea tunnistus, ja meiegi tunnistame sedasama, ja sina tead, et meie tunnistus on tõsi.

13. Mul oleks sulle palju kirjutada, kuid ma ei taha sinule kirjutada tindi ja sullega, 14. vaid loodan sind varsti näha, ja siis me räägime suu suud vastu. 15. Rahu sulle! Sõbrad tervitavad sind; tervita sõpru nimepidi.

JUUDA KIRI

Tervitus

1. Juudas, Jeesuse Kristuse sulane, Jakoobuse vend, Jumalas Isas armastatud ja Jeesuses Kristuses hoitud kutsuruile. 2. Halastust ja rahu ja armastust lisatagu teile rohkesti!

Hoiatus valeõpetajate ja kõlbelise laostumise eest

3. Armsad, et mul oli kange hool kirjutada teile meie ühisest õndsusest, siis oli mul tungiv vajadus manitseda

teid võitlemisele pühadele kord antud usu poolest. 4. Sest teie sekka on poetunud mõningaid inimesi, kes juba ammu on pandud kirja tulevase hukatuse jaoks, jumalatuid, kes meie Jumala armu tarvitavad, et lodevalt elada, ning salgavad meie ainsa valitseja ja meie Issanda Jeesuse Kristuse.

5. Aga ma tahan meele tuletada teile, kes kõike juba olete korra teada saanud, et Issand, kui ta rahva oli päästnud Egiptusest, teisel korral hukkas ära need,

1 2 Jh. 8, 1. 3 2 Jh. 8, 4. 4 1 Te. 3, 7 j. 6 Tt. 3, 13. 7 Jh. 17, 11, 26; Ap. 20, 35; 1 Ko. 9, 12, 15. 8 He. 13, 2. 11 L. 37, 23; 1 Jh. 3, 6, 9. 12 Jh. 19, 35; 21, 24. 13 2 Jh. 8, 12. 1 Mt. 13, 55. 2 2 Pe. 1, 2. 3 1 Ti. 1, 18; 2 Pe. 2. 4 Tt. 1, 16. 5 4 Mo. 14, 35; 1 Ko. 10, 5.

ILMUTUSE 1

kes ei uskunud, 6. ja et tema inglid, kes oma seisust ei hoidnud, vaid jätsid maha oma eluaseme, pani kinni igaveste ahelatega pilkase pimeduse alla suure päeva kohtuks; 7. nagu Soodoma ja Gomorra ja nende ümberkaudsed linnad, kes samal kombel kui needki elasid porduehu ja ajasid taga teist liha, on hoiatavaks näiteks, kannatades igavese tule nuhtlust.

8. Nõndasamuti rüvetavad needki unenägid oma liha, põlgavad Issanda valitsust, pilkavad aukandjaid vaimu. 9. Aga ei peangel Miikaelgi, kui ta riidles ning vaidles kuradiga Moosese keha pärast, ei julgenud lausuda pilkavat otsust, vaid ütles: „Issand sõidelgu sind!“ 10. Kuid need pilkavad seda, millest nad midagi ei tea; aga millest nad loomu poolest kui mõistmatumad elajad aru saavad, selles nad saadavad endid hukka. 11. Häda neile, et nad on läinud Kaini teed ja on andunud Bileami pettusele tasu eest, ja Korahi kombel vastuhakkamisega on läinud hukka! 12. Nemad on teie armastussöömaegadel mustuselaigud, kes kartmatult ühes pidutsevad iseendid nuumates; nad on tuulte aetavad veeta pilved, sügisese viljata puud, kahekordselt surnud, juurtega välja kistud, 13. metsikud mere-lained, mis vahutavad välja oma häbi, eksijad tähed, kelledele pilkane pimedus on varunud igaveseks ajaks.

14. Ent nende kohta on ka Eenok, seitsmes Aadamast, ennustanud, üteldes: „Vaata, Issand tuleb oma pühade kümne-

tuhandetega 15. pidama kohut kõigile ja nuhtlema kõiki jumalatuud kõigi nende jumalakartmatute tegude eest, mis nad jumalatuses on teinud, ja kõigi kõvade sõnade eest, mis jumalatuud patused tema vastu on rääkinud!“ 16. Need on nurisejad, saatusega rahulolematud, kes käivad oma himude järele ja kellede suu räägib ülbeid sõnu, meelitades inimesi kasu pärast.

17. Aga teie, armsad, tuletage endile meele need sõnad, mis meie Issanda Jeesuse Kristuse apostlid on ette kuulutanud, 18. kui nad teile ütlesid, et viimisel ajal tuleb pilkajaid, kes käivad oma elate himude järele. 19. Need on need, kes tekitavad lõhenemisi, maised, kellel ei ole Vaimu. 20. Aga teie, armsad, rajage endid oma pühimale usule ja palvetage Pühas Vaimus, 21. ja hoidke endid Jumala armastuses ja oodake meie Issanda Jeesuse Kristuse halastust igaveseks eluks. 22. Ja halastage teiste peale, kes kahtlevad, 23. pälstke nad, kiskuge nad tuest välja; aga teiste peale halastage kartuses, võigastades kuubegi, mis liha läbi on pilastatud.

Õnnistussõnad

24. Aga temale, kes teid võib hoida komistamast ja teid veatumaina seada oma auhiilguse palge ette hõiskamisega, 25. ainule Jumalale, meie Õnnistegijale, Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi olgu au, auhiilgus, võimus ja valitsus enne kõike maailmaajastut ja nüüd ja kõigi ajastuteni! Aamen.

JOHANNENESE ILMUTUS

Sissejuhatus ja tervitus

1. Jeesuse Kristuse ilmutus, mille Jumal temale andis, et ta näitaks tema

sulastele, mis varsti peab sündima; ja seda ta näitas, läkitades oma ingl kaudu oma sulasele Johannesele, 2. kes on

6 Jh. 8, 44; 2 Pe. 2, 4. 7 1 Mo. 19, 4 j. 8 2 Pe. 2, 10. 9 Tn. 12, 1; Sk. 3, 2; 2 Pe. 2, 11. 10 2 Pe. 2, 12. 11 1 Mo. 4, 8; 4 Mo. 16, 1 j. 12 Jh. 5, 20. 13 Jh. 5, 20. 14 1 Mo. 5, 21. 15 Mt. 23, 31. 16 L. 17, 10; 2 Pe. 2, 18. 17 2 Pe. 3, 2-15. 18 1 Ti. 4, 1; 2 Pe. 3, 3. 19 1 Ko. 2, 14. 20 Kl. 1, 23; 2, 7; 1 Te. 5, 11; 1 Pe. 2, 5. 21 1 Ko. 1, 7; 2 Pe. 3, 17. 22 Jh. 5, 19; 1 Ilm. 3, 4. 23 Fl. 1, 10; 1 Te. 5, 23. 24 Ro. 16, 27; 1 Ti. 1, 17. 25 8. 19; p. 22, 6. 26 8. 9; p. 6, 9; 1 Jh. 1, 1.

ILMUTUSE 1, 2

tunnistanud Jumala sõna ja Jeesuse Kristuse tunnistust, kõike, mida ta on näinud. 3. Õnnis on see, kes loeb, ja need, kes kuulevad selle prohvetliku kuulutuse sõnu ja peavad talle, mis sellesse on kirja pandud; sest aeg on ligidal.

4. Johannes seitsmele Aasia kogudusele: Armu teile ja rahu sellelt, kes on ja kes oli ja kes tuleb; ja neilt seitsmelt vaimult, kes on tema aujärje ees; 5. ja Jeesuselt Kristuselt, kes on ustav tunnistaja, esmasündinu surnute seast ja maailma kuningate valitseja. Temale, kes meid on armastanud ja meid on vabastanud meie pattudest oma verega, 6. ja on meid teinud kuningriigiks, preestriks Jumalale ja oma Isale, temale olgu au ja vägi ajastute ajastuteni! Aamen.

7. Vaata, tema tuleb pilvedega ja kõik silmad saavad teda näha, ja need, kes tema läbi pistid, ja kõik maa suguharud tõstavad kaebähält tema pärast. Tõepoolest, aamen!

8. „Mina olen A ja O“, ütleb Issand Jumal, kes on ja kes oli ja kes tuleb, Kõigeväheline.

Nägemus Kristusest

9. Mina, Johannes, teie vend ja teie kaaslane viletsuses ja kuningriigis ja kannatlikkuses Jeesuses, olin saarel, mida kutsutakse Patmoseks, Jumala sõna ja Jeesuse Kristuse tunnistuse pärast. 10. Ma olin vaimus Issanda päeval ja kuulsin oma selja taga suurt, otsegu pasuna häält, 11. mis ütles: „Mida sa näed, kirjuta raamatusse ja läkita neile seitsmele kogudusele: Efesosse ja Smürnasse ja Pergamoni ja Tüatiirasse ja Sardesesse ja Filadelfiasse ja Laodikeasse!“ 12. Ja ma pöördusin ümber vaatama seda häält, mis minuga rääkis. Ja kui ma olin pöördunud, nägin ma seitset küünlajalga, 13. ja keset neid seitset küünlajalga üht,

kes oli Inimese Poja sarnane, riietatud pika rüüga ja võõtatud rinde alt kuldvööga. 14. Tema pea ja juuksed olid valged nagu valge vill, nagu lumi, ja tema silmad nagu tuleleek; 15. ja tema jalad olid otsegu ahjus hõõgav, hiilgav vasemaak ja tema hääl oli nagu suurte vete kohin. 16. Ja temal oli paremas käes seitse taevatähte, ja tema suust läks välja terav kaheterane mõõk, ja tema pale oli otsegu päike, kui see paistab oma väes. 17. Kui ma teda nägin, siis ma langesin maha tema jalgade ette nagu surnu. Ja ta pani oma parema käe mu peale ja ütles mulle: „Ära karda, mina olen esimene ja viimne 18. ja Elav; ma olin surnud, ja vaata, ma olen elav ajastute ajastuteni, ja minu käes on surma ja surmavalla võtmed! 19. Kirjuta siis, mida sa oled näinud ja mis nüüd on ja mis pärast seda sünnib! 20. Nende seitsme taevatähe saladus, mida sa nägid minu paremas käes, ja nende seitsme kuld-küünlajala saladus on see: need seitse tähte on seitsme koguduse inglid, ja need seitse küünlajalga on seitse kogudust!

Kiri Efesosse kogudusele

2. Efesosse koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb see, kes neid seitset tähte peab oma paremas käes, kes kõnnib seitsme kuldküünlajala vahel: 2. Ma tean su tegusid ja sinu tööd ja su kannatlikkust ja et sa ei või sallida kurje ja oled läbi katsunud need, kes endid ütlevad apostlid olevat, aga ei ole, ning oled leidnud nad olevat valelikud; 3. ja sinul on kannatlikkust ja sa oled kannud raskusi minu nime pärast ega ole raugenud. 4. Aga mul on sinu vastu, et sa oled maha jätnud oma esimese armastuse. 5. Siis mõtle nüüd, kust sa oled langenud, ja paranda meelt ja tee esimesi tegusid; aga kui mitte, siis ma tulen su juure ja lükkan su küünlajala tema asemelt ära,

3 p. 22, 7-10. 4 s. 8; p. 3, 1; 5, 6; 2 Mo. 3, 14 j; Sk. 3, 9; 4, 10. 5 s. 18; p. 3, 14; 19, 16; Jh. 18, 37; Kl. 1, 18; He. 9, 14; 1 Pe. 1, 19. 6 p. 3, 10; 20, 6; 2 Mo. 19, 6; Js. 61, 6; 1 Pe. 2, 5-9. 7 Tn. 7, 13; Sk. 12, 10; Jh. 19, 37. 8 s. 4; p. 4, 8; 22, 6; 22, 13; 2 Mo. 3, 14; Js. 41, 4. 10 s. 15; p. 4, 2. 11 p. 2, 8; 22, 13. 12 s. 20. 13 p. 2, 13; Tn. 7, 13; 10, 5. 14 p. 2, 18. 15 p. 2, 18. 16 s. 20; p. 2, 1-12; 16; 19, 15. 17 Tn. 8, 18; 10, 15 j. 18 p. 1, 13; 16.20. 19 s. 9; 13.19; p. 3, 1.8.15; 1 Jh. 4, 1 j. 20 Mt. 2, 7. 21 p. 1, 13; 16.20. 22 s. 16.22; p. 3, 3.19; 1 Pe. 4, 17.

kui sa meelt ei paranda. 6. Aga see sul on, et sa vihkad nikolaiitide tegusid, mida vihkan minagi. 7. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb: Kes võidab, sellele ma annan süüa elupuust, mis on Jumala paradiisis.

Kiri Smürna kogudusele

8. Ja Smürna koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb esimene ja viimne, kes oli surmud ja on saanud elavaks: 9. Ma tean su viletsust ning vaesust — kuid sa oled siiski rikas — ja pilkamist nende poolt, kes ütlevad endid juudid olevat, aga ei ole, vaid on saatana kogudus! 10. Ära karda seda, mida sul tuleb kannatada! Vaata, kurat tahab visata mõned teie seast vangitorni, et teid kiusataks; ja teil on viletsust kümme päeva. Ole ustav surmani, siis ma annan sulle elukrooni! 11. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb: Kes võidab, sellele ei tee teine surm mingit kahjul

Kiri Pergamoni kogudusele

12. Ja Pergamoni koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb see, kelle käes on terav kaheterane mõõk: 13. Ma tean, kus sa elad: seal, kus on saatana aujärjel! Ja sa pead kinni mu nimest ega ole minu usku salanud ka neil päevil, mil Antipas, mu tunnistaja, mu ustav, tapeti teie juures, kus saatana elab. 14. Aga mul on pisut sinu vastu, et sul on seal neid, kes peavad kinni Bileami õpetusest, kes Baalakit õpetas võrgutama Iisraeli sööma ebajumalate ohvreid ja hoorama. 15. Samuti on sul ka neid, kes samasuguselt kinni peavad nikolaiitide õpetusest. 16. Paranda siis meelt; aga kui mitte, siis ma tulen su juure nobedasti ja sõdin nende vastu oma suu mõõgaga! 17. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb: Kes võidab, sellele ma annan süüa varjule pandud mannat ja annan temale valge kivikese ja kivikese

peale kirjutatud uue nime, mida ükski muu ei tunne kui aga see, kes selle saab.

Kiri Tüatiira kogudusele

18. Ja Tüatiira koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb Jumala Poeg, kellel on silmad nagu tuleleek ja jalad hiilgavad otsegu vasemaak: 19. Ma tean sinu tegusid ja armastust ja usku ja teenimist ja kannatlikkust, ja et sinu viimseid tegusid on rohkem kui esimesi. 20. Aga mul on sinu vastu, et sa sallid naist Iisebeli, kes ennast nimetab prohvetiks ja õpetab ning ahvatleb minu sulaseid hoorama ja sööma ebajumalate ohvreid. 21. Ma olen temale annud aega meeleparanduseks, aga ta ei taha pöörduda oma porduelust. 22. Vaata, ma viskan ta haigevoodisse ja need, kes temaga abielu rikuvad, suure viletsusse, kui nad ei pöördu tema tegudest! 23. Ja tema lapsed ma lõpetan surmaga, ja kõik kogudused tunnevad ära, et mina olen see, kes katsub läbi neerud ja südamed, ja ma annan teile igatühele teie tegude järele. 24. Aga teile ma ütlen ja muile Tüatiiras olevaile, kellel ei ole seda õpetust ja kes ei ole, nagu nad ütlevad, ära tunnud saatana sügavusi: Ma ei pane teile peale muud koormat, 25. pidage vaid kinni, mis teil on, kuni ma tulen! 26. Ja kes võidab ja otsani peab minu tegusid, sellele ma annan meelevalla paganate üle 27. ja ta peab neid karjatsema raudkepiga, nõnda nagu saviastjad pihuks lüüakse, otsegu minagi olen saanud meelevalla oma Isalt; 28. ja mina annan temale koidutähe. 29. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb!

Kiri Sardese kogudusele

3. Ja Sardese koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb see, kellel on seitse Jumala vaimu ja need seitse tähte: Ma tean sinu tegusid, et sul on nimi, et sa elad, aga oled surnud! 2. Saa valvsaks ja kinnita

muid, kes on suremas; sest mina ei ole leidnud, et su teod oleksid täielised minu Jumala ees! 3. Siis mõtle, kuidas sa sõna vastu võtsid ja kuulsid, ja pea seda ning paranda meelt! Kui sa nüüd ei valva, tulen ma kui varas ja sina ei tea, mil tunnil ma su peale tulen. 4. Ometi on sul ka Sardeses mõned nimed, kes ei ole reostanud oma riideid, ja nad peavad minuga käima valgeis riideis, sest nad on seda väärt. 5. Kes võidab, see riietatakse nõnda valgete riietega ja mina ei kustuta tema nime eluraamatust, ja ma tahan tunnistada tema nime oma Isa ees ja kõigi tema inglite ees. 6. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb!

Kiri Filadelfia kogudusele

7. Ja Filadelfia koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb Püha, Tõeline, kelle käes on Taaveti võti ja kes avab ja ükski ei sule; kes suleb ja ükski ei ava: 8. Ma tean sinu tegusid. Vaata, ma olen seadnud su ette avatud ukse ja ükski ei suuda seda sulgeda; sest sul on pisut rammu, ja sa oled pidanud mu sõna ega ole salanud mu nime! 9. Vaata, ma annan saatana kogudusest mõned, kes ütlevad endid juudid olevat, aga ei ole, vaid valetavad! Vaata, ma teen, et nad tulevad ja kummardavad sinu jalgade ette ja tunnevad ära, et ma sind olen armastanud! 10. Et sa mu kannatlikkuse sõna oled pidanud, siis minagi tahan sind hoida kiusatustunni eest, mis on tulemas kogu maailma peale neid kiusama, kes maa peal elavad. 11. Ma tulen nobedasti; pea kinni, mis sul on, et ükski sinu krooni ei võtaks! 12. Kes võidab, selle ma teen sambaks oma Jumala templis, ja tema ei lähe sealt enam välja, ja ma kirjutan tema peale oma Jumala nime ja oma Jumala linna nime, Uue Jeruusalema, mis maha tuleb taevast

minu Jumala juurest, ja oma uue nime. 13. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb!

Kiri Laodikea kogudusele

14. Ja Laodikea koguduse inglile kirjuta: Nõnda ütleb Aamen, ustav ja tõeline tunnistaja, Jumala loodu algus: 15. Ma tean sinu tegusid, et sa pole külm ega kuum. Oh, oleksid sa külm või kuum! 16. Aga nüüd, et sa oled leige ja mitte külm ega kuum, siis tahan ma sind välja sülitada oma suust! 17. Sa ju ütled: Ma olen rikas ja mul on vara küllalt ega ole mul midagi vaja. Ja sa ei teagi, et sa oled vilets ja armetu ja vaene ja pime ja alasti! 18. Ma annan sulle nõu osta minult kulda, mis tules on puhastatud, et sa võiksid rikkaks saada, ja valged riided, et sa nendega riietuksid ja ei nähtaks sinu alastuse häbi, ja silmasalvi võida silmi, et sa näeksid. 19. Ma noomin ja karistan kõiki, keda ma armastan. Ole siis väga hoolas ja paranda meelt! 20. Vaata, ma seisan ukse taga ja koputan: kui keegi mu häält kuuleb ja ukse avab, selle juure ma lähen sisse ja söön õhtust ühes temaga ja tema minuga! 21. Kes võidab, sellele ma annan istuda ühes minuga minu aujärjel, nõnda nagu minagi olen võitnud ja istunud ühes oma Isaga tema aujärjele. 22. Kellel kõrv on, see kuulgu, mis Vaim kogudustele ütleb!

Nägemus taevast

4. Pärast seda ma nägin, ja vaata: uks oli avatud taevas ja endine hääl, mida olin kuulnud otsegu pasunat rääkivat minuga, ütles: „Astu siia üles, ja ma näitan sulle, mis pärast seda peab sündima!“ 2. Ja sedamaid olin mina vaimus. Ja vaata, aujärj seisis taevas, ja keegi istus aujärjel! 3. Ja see, kes istus, oli jumelt otsegu jaspise- ja sardisekivi, ja vikerkaar oli aujärje ümber, jumelt sarnlev smaragdikivile. 4. Ja aujärje ümber oli kaks-

6 s. 15; L. 139, 21 j. 7 s. 11, 17, 26; p. 3, 5, 12, 21; 22, 2; 1 Mo. 2, 9; 3, 22, 24. 8 p. 1, 11, 17 j; 22, 13 j. 9 p. 3, 9; Ro. 2, 28 j; 2 Ko. 11, 14 j; Jk. 2, 5. 10 p. 3, 11; Mt. 10, 28; 2 Tl. 4, 8. 11 p. 20, 14. 12 p. 1, 16; Js. 49, 2; He. 4, 12 j. 13 p. 3, 8; 13, 2. 14 4 Mo. 31, 16; Ju. 8, 11. 15 s. 6. 16 p. 1, 16. 17 p. 3, 12. 18 p. 1, 14 j. 20 s. 4; 1 Ku. 16, 31; Op. 7, 5. 23 L. 7, 10; Jr. 17, 10. 25 p. 3, 11; Hs. 33, 12 j; 18. 27 p. 12, 5; L. 2, 8 j; 149, 6 j. 29 p. 3, 6, 13, 22. 1 p. 1, 16; 5, 6. 2 s. 19; Hs. 34, 4.

3 p. 2, 5; Mt. 24, 43; 1 Te. 5, 2. 4 Js. 41, 14; Ju. 8, 23. 5 p. 4, 4; 6, 11; 7, 9, 13; Mt. 10, 32; Fl. 4, 3. 7 p. 1, 18; Js. 22, 22. 8 1 Ko. 16, 9; 2 Ko. 12, 9. 9 p. 2, 9; Js. 49, 23; 60, 14. 10 p. 13, 10; He. 10, 36. 11 p. 2, 5, 10. 12 p. 14, 1; 19, 12; 21, 2; 22, 4; Ga. 2, 9. 14 p. 1, 5; Jh. 1, 3; Kl. 1, 15, 18. 15 p. 2, 2. 17 Js. 58, 2 j; 1 Ko. 3, 18. 18 p. 16, 15; Js. 55, 15. 1 p. 1, 7. 19 Op. 3, 12; 1 Ko. 11, 32; He. 12, 6. 20 Lk. 12, 36; Jh. 14, 23. 21 Mt. 19, 28; Jh. 17, 24. 1 p. 1, 10, 19. 2 p. 1, 10; Js. 6, 1; Hs. 1, 26; 10, 1. 3 Hs. 1, 26 j. 4 p. 3, 4; 5, 10; 11, 16; Js. 24, 23.

kümmend neli aujärge; ja aujargedel ma nägin istuvat kahtkümmend nelja vanemat, riidetatud valgeisse riietesse ja kuld pärjad peas. 5. Ja aujärjest väljus väike ja hääli ja piksemürinat, ja seitse tulist lampi põles aujärje ees; need on Jumala seitse vaimu. 6. Ja aujärje ees oli otsegu klaasmeri, mägikristalli sarnane; ja keset aujärge ja aujärje ümber oli neli olendit, täis silmi eest ja tagant.

7. Ja esimene olend oli lõukoera sarnane, ja teine olend oli härja sarnane, ja kolmandal olendil oli nägu otsegu inimesel, ja neljas olend oli lendava kotka sarnane. 8. Ja neil neljal olendil oli igaühel kuus tiiba, ümberringi ja seestpoolt nad olid täis silmi. Nad ei lakka ööd ja päevad ütlemast: „Püha, püha, püha on Issand Jumal, Kõigeväeline, kes oli ja kes on ja kes tuleb!“ 9. Ja nii sageli kui olendid annavad austust, au ja tänu sellele, kes aujärjel istub ja elab ajastute ajastuteni, 10. heidavad need kaks-kümmend neli vanemat maha aujärje ette, kes aujärjel istub, ja nad kummardavad teda, kes elab ajastute ajastuteni, ja panevad oma pärjad maha aujärje ette ning ütlevad: 11. Sina, meie Issand ja Jumal, oled väärt võtma austust ja au ja väge, sest sina oled loonud kõik asjad, ja sinu tahte läbi on need olemas ja on loodud!“

Nägemus Jumala Tallest

5. Ja ma nägin selle paremas käes, kes istus aujärjel, rullraamatut, täis kirjutatud seestpoolt ja väljastpoolt ja kinni pandud seitsme pitsoriga. 2. Ja ma nägin vägevast ingliti; see kuulutas suure häälega: „Kes on väärline avama seda raamatut ja lahti võtma selle pitsereid?“ 3. Ja ükski ei võinud ei taevas ega maa peal ega maa all avada raamatut ega vaadata sinna sisse. 4. Ja mina nutsin väga, et kedagi ei leitud väärt olevat avama raamatut ja vaatama sinna sisse. 5. Ja üks vanemaist ütles

mulle: „Ära nuta! Vaata, lõukoer Juuda suguharust, Taaveti juur, on võitnud nii, et tema võib avada raamatu ja lahti võtta selle seitse pitsert!“ 6. Ja ma nägin keset aujärge ja nelja olendit ja keset vanemaid seismas Talle, kes oli otsegu tapetud; ja tal oli seitse sarve ja seitse silma, mis on Jumala seitse vaimu, kes on läkitatud kogu ilmamaale. 7. Ja ta tuli ja võttis raamatu selle paremast käest, kes istus aujärjel.

8. Ja kui ta oli võtnud raamatu, siis need olendid ja need kaks-kümmend neli vanemat heitsid maha Talle ette, ja igaühel oli käes kannel ja kuldkaunid, täis suitsutusrohte; need on pühade palved. 9. Ja nad laulsid uut laulu ning ütlesid: „Sina oled väärt võtma raamatut ja lahti tegema selle pitsereid, sest sina oled olnud tapetud ja oled oma verrega Jumalale ostnud inimesi kõigist suguharudest ja keeltest ja rahvaist ja paganahõimudest 10. ja oled nad teinud kuningriigiks ja preestreiks meie Jumalale, ja nad valitsevad maa peal.“ 11. Ja ma nägin ja kuulsin paljude inglite häält aujärje ja olendite ja vanemate ümbert; ja nende arv oli kümme tuhat korda kümme tuhat ja tuhat korda tuhat. 12. Ja need ütlesid suure häälega: „Tall, kes on tapetud, on väärt võtma väge ja rikkust ja tarkust ja rammu ja au ja austust ja kiitust!“ 13. Ja kõike loodut, mis on taevas ja maa peal ja maa all ja meres, ja kõike, mis nendes on, kuulsin ma ütlevat: „Sellele, kes istub aujärjel, ja Tallele olgu kiitus ja au ja austus ja vägi ajastute ajastuteni!“ 14. Ja need neli olendit ütlesid: „Aamen!“ Ja vanemad heitsid maha ja kummardasid.

Pitserrite lahtitegemine

6. Ja ma nägin, kuidas Tall võttis lahti ühe seitsmest pitserrist, ja ma kuulsin üht neljast olendist otsegu pikse häälega ütlevat: „Tule!“ 2. Ja ma

vaatasin, ja näe: valge hobune; ja ta seljas istujal oli amb käes; ja talle anti pärg ja ta väljus võites ja võitu saavutama.

3. Ja kui Tall võttis lahti teise pitseri, kuulsin ma teist olendit ütlevat: „Tule!“ 4. Ja väljus teine hobune, tulipunane, ja ta seljas istujal lasti rahu maa pealt ära võtta, et inimesed üksteist tapaksid; ja temale anti suur mõök.

5. Ja kui Tall võttis lahti kolmanda pitseri, kuulsin ma kolmandat olendit ütlevat: „Tule!“ Ja ma vaatasin, ja näe: must hobune, ja tema seljas istujal olid kaalud käes. 6. Ja ma kuulsin otsegu häält nelja olendi keskelt ütlevat: „Mõõt nisu teenari eest ja kolm mõõtu otri teenari eest; ja õile ega viinale ära tee kahju!“

7. Ja kui ta võttis lahti neljanda pitseri, kuulsin ma neljanda olendi häält ütlevat: „Tule!“ 8. Ja ma vaatasin, ja näe: tuhkur hobune, ja kes tema seljas istus, selle nimi oli Surm, ja Surmavald käis ühes temaga; ja neile anti meelevald neljanda osa ilmamaa üle, tappa mõõga ja nälja ja surmaga ja maapealsete kiskjate elajate abil.

9. Ja kui ta võttis lahti viienda pitseri, siis ma nägin altari all nende hingi, kes olid tapetud Jumala sõna pärast ja tunnistuse pärast, mis neil oli. 10. Ja nad kisendasid suure häälega ning ütlesid: „Oh püha ja tõeline Valitseja, kui kaua sa ei mõista kohut ega tasu kätte meie verd neile, kes elavad maa peal?“ 11. Ja neile anti igaühle pikk valge rüü, ja neile üteldi, et nad oleksid rahul veel natuke aega, kuni saab täis nende kaassulaste ja nende vendade arv, kes tapetakse nõnda nagu nemadki.

12. Ja ma nägin, kui ta võttis lahti kuueenda pitseri, et siis sündis suur maavärisemine, ja päike läks mustaks nagu karvane kotirüü ja kuu läks kogunisti nagu vereks; 13. ja taevatahed kukkusid maha, otsegu viigipuu ajab maha oma toored marjad, kui suur tuul

teda raputab; 14. ja taevas veeres ära nagu rullraamat, ja kõik mäed ja saared nihkusid oma paigust; 15. ja ilmamaa kuningad ja suured isandad ja sõja-pealikud ja rikkad ja võimumehed ja kõik orjad ja kõik vabad pugesid varjule koobastesse ja mägede kaljudesse, 16. ja nad ütlesid mägedele ja kaljudele: „Langege meie peale ja varjake meid selle palge eest, kes aujärjel istub, ja Talle viha eest!“ 17. Sest on tulnud tema suur vihapäev, ja kes võib püsida?“

Saja neljakümne tuhande märkimine pitsoriga

7. Pärast seda ma nägin nelja ingliti seisvat maa neljal nurgal ning kinni pidavat nelja maatuult, et ükski tuul ei puhuks maa peale ega mere peale ega ühegi puu peale. 2. Ja ma nägin teist ingliti tõusvat päevatõusu poolt, ning ta käes oli elava Jumala pitsat, ja tema hüüdis suure häälega nende neljale inglile, kellele oli antud teha kahju maale ja merele, 3. ning ütles: „Ärge tehke kahju maale ega merele ega puudele, enne kui me oleme pannud pitseri oma Jumala sulaste otsaesisele!“ 4. Ja ma kuulsin nende arvu, kes olid pitsoriga märgitud, sada nelikümmend neli tuhat pitsoriga märgitud kõigist Iisraeli laste suguharudest: 5. Juuda suguharust kaksteistkümmend tuhat pitsoriga märgitud; Ruubeni suguharust kaksteistkümmend tuhat; Gaadi suguharust kaksteistkümmend tuhat; 6. Aaseri suguharust kaksteistkümmend tuhat; Naftali suguharust kaksteistkümmend tuhat; Manasse suguharust kaksteistkümmend tuhat; 7. Siimeoni suguharust kaksteistkümmend tuhat; Leevi suguharust kaksteistkümmend tuhat; Issaskari suguharust kaksteistkümmend tuhat; 8. Sebuloni suguharust kaksteistkümmend tuhat; Joosepi suguharust kaksteistkümmend tuhat; Benjamini suguharust

5 p. 1, 4; 8, 5; 11, 19; 16, 18; Sk. 4, 2. 6 p. 15, 2; Hs. 1, 5, 22; 10, 20. 7 Hs. 1, 10; 10, 14.
8 p. 6, 2; 10 p. 5, 13. 11 p. 5, 12; 10, 6; Ro. 11, 36. 1 p. 4, 2; Hs. 2, 9. 5 p. 22, 16;
1 Mo. 49, 9; Js. 11, 1. 6 p. 4, 5; Js. 53, 7; Sk. 4, 10; Jh. 1, 29, 36. 8 p. 8, 3; 14, 2; 15, 2.
9 p. 4, 11; L. 33, 3. 10 p. 1, 6; 20, 6; 22, 5. 11 Ku. 22, 19; Tu. 7, 10. 12 p. 4, 11; 1 A. 29, 11;
Fl. 2, 9. 14 p. 4, 10; 19, 4. 1 p. 4, 6; 5, 1; 6, 8. 2 Sk. 1, 8; 6, 1; 11.

3 p. 4, 7. 5 p. 4, 7. 7 p. 4, 7. 8 p. 15, 3; Hs. 14, 21. 9 p. 8, 5; 14, 18; 16, 7.
10 p. 15, 10; 1 Mo. 4, 10; L. 79, 10. 11 p. 3, 4; 7, 9, 13. 12 p. 16, 18; Js. 13, 10; Jl. 2, 10;
3, 3; Lk. 21, 25. 13 p. 34, 4; Mt. 24, 29. 14 p. 16, 20; 20, 11; L. 102, 27. 15 p. 2, 10, 19.
16 Lk. 23, 30. 17 Ro. 2, 5. 1 Tu. 7, 2; Sk. 6, 5; Mt. 24, 31. 3 Hs. 9, 4, 6. 4 p. 14, 1, 3.

kaksteistkümmend tuhat pitseriga märgitud.

Nägemus lumastatuist taevas

9. Pärast seda ma nägin, ja vaata, suur hulk rahvast, keda ükski ei võinud ära lugeda kõigist rahvahõimudest ja suguharudest ja rahvaist ja keeltest; need seisisid aujärje ees ja Talle ees, rietatud valgeisse rüüdesse ja palmioksad käes. 10. Ja nad hüüdsid suure häälega ja ütlesid: „Õnnistus meie Jumalale, kes aujärjel istub, ja Tallele!“ 11. Ja kõik inglid seisisid aujärje ja vanemate ja nelja olendi ümber ja heitsid aujärje ette silmili maha ja kummardasid Jumalat 12. ning ütlesid: „Aamen, kiitus ja austus ja tarkus ja tänu ja au ja vägi ja ramm meie Jumalale ajastute ajastuteni! Aamen.“

13. Ja üks vanemaist hakkas kõnelema ning ütles minule: „Need seal valgeis rüüdes, kes nad on ja kust nad tulid?“ 14. Ja ma ütlesin temale: „Mu isand, sina tead!“ Ja ta ütles mulle: „Need on, kes tulevad suurest viletsusest ja on oma rüüd pesnud ja oma rüüd valgeks teinud Talle veres! 15. Sellepärast on nad Jumala aujärje ees ja teenivad teda ööd ja päevad tema templis. Ja see, kes aujärjel istub, laotab oma telgi nende üle. 16. Neil ei ole siis enam nälga ega janu; ka ei lange nende peale päikest ega mingisugust palavat; 17. sest Tall, kes on keset aujärge, hoiab neid ja juhatab nad elava vee allikaile; ja Jumal pühib ära kõik pisarad nende silmist!“

Seitsme pasuna puhumine

8. Ja kui Tall võttis lahti seitsmenda pitseri, tekkis taevast vaikus ligi pooleks tunniks.

2. Ja ma nägin seitset ingliti, kes seisisid Jumala ees, ja neile anti seitse pasunat. 3. Ja teine ingel tuli ja astus altari ääre, kuldsuitsutusastja käes, ja talle

anti palju suitsutusrohte, et ta neid liivaks kõigi pühade palvetele kuldaltari, mis oli aujärje ees. 4. Ja suitsutusrohtude suits pühade palvetele tõusis ingliti käest Jumala ette. 5. Ja ingel võttis suitsutusastja ja täitis selle tulega altarilt ja viskas ta maa peale. Siis sündis hääl ja mürinad ja välke ning maavarisemine.

6. Ja need seitse ingliti, kellede käes oli seitse pasunat, valmistusid pasunat puhuma. 7. Ja esimene puhus pasunat. Siis tuli rahet ja tuld verega segamini ja paisati maa peale. Ja kolmas osa maad põles ära ja kolmas osa puid põles ära ja kõik haljas rohi põles ära.

8. Ja teine ingel puhus pasunat. Siis heideti merre otsegu suur mägi, mis tules põles, ja kolmas osa merd sai vereks. 9. Ja kolmas osa mere loomi, kellel hing sees, suri ära ja kolmas osa laevu läks hukka.

10. Ja kolmas ingel puhus pasunat. Siis kukkus taevast maha suur täht, mis põles otsegu tõrvalont ja langes kolmanda osa jõgede peale ja veallikate peale. 11. Ja tähe nimi on Koirohi. Ja kolmas osa vetest muutus koirohuks, ja palju inimesi suri vete kätte, sest need olid mõruks läinud.

12. Ja neljas ingel puhus pasunat. Siis löödi kolmas osa päikest ja kolmas osa kuud ja kolmas osa tähti, nii et kolmas osa neist pimeneks ja kolmas osa päeva ei paistaks, ja ööd niisamuti.

Hädahüüd kolme tulevase nuhtluse pärast

13. Ja ma nägin ja kuulsin kotka lendavat kesktaeva all ning suure häälega ütlevat: „Häda, häda, häda neile, kes elavad maa peal, nende kolme ingliti järgneva pasunahääle pärast, kes veel peavad pasunat puhuma!“

9. Ja viies ingel puhus pasunat. Siis ma nägin tähe taevast maa peale kukkunud

9 p. 6, 11. 10 p. 12, 10. 11 p. 5, 11; 11, 16. 12 p. 5, 12. 13 p. 3, 10; Mt. 24, 21; He. 9, 14. 14 p. 5, 6; 21, 4; L. 23, 2; Jh. 25, 8. 15 p. 11, 19; 14, 15, 17; 15, 5, 8; 16, 1; 21, 3, 22. 16 Jh. 49, 10. 17 p. 5, 6; 21, 4; L. 23, 2; Jh. 25, 8. 18 Ha. 2, 20; Sk. 2, 17. 19 Mt. 24, 31. 20 p. 5, 8. 21 L. 141, 2. 22 Hs. 10, 2. 23 2 Mo. 9, 23 j. 24 2 Mo. 7, 20 j; Jr. 51, 25. 25 p. 9, 1; Jh. 14, 12; Tn. 8, 10. 26 p. 6, 12; 9, 2; 2 Mo. 10, 21. 27 p. 9, 12; 11, 14; 12, 12; 14, 6. 28 p. 8, 10; 20, 1.

olevat, ja temale anti sügavuse kaevu võti. 2. Ja ta avas sügavuse kaevu; ja kaevust tõusis suits otsegu suure ahju suits. Ja päike ja õhk läksid pimedaks kaevu suitsust. 3. Ja suitsust väljusid rohutirtsud maa peale ja neile anti meelevald, nagu skorpionidel on meelevald maa peal. 4. Ja neile üteldi, et nad ei tohi kurja teha ei maa rohule ega millelegi, mis haljas on, ega ühelegi puule, vaid ainult inimestele, kellel ei ole Jumala pitserit otsaesisel. 5. Ja neile anti käsk, et nad neid ei tapaks, vaid et nad neid piinaksid viis kuud; ja nende piinamine on otsegu skorpioni piinamine, kui ta inimest nõelab. 6. Ja neil päevil inimesed otsivad surma ega leia seda mitte, ja püüavad surra, aga surm põgeneb nende eest! 7. Ja rohutirtsud olid väljusest sõjaks valmistatud hobuste sarnased ja neil olid peas pärjad otsegu kullast ja nende nägu oli nagu inimeste nägu; 8. ja neil olid juuksed nagu naiste juuksed ja nende hambad olid otsegu lõukoerte hambad. 9. Ja neil olid soomusrüüd, otsegu raudrüüd, ja nende tiibade kahin oli otsegu vankrite mürin, kui palju hobuseid jookseb sõtta. 10. Ja neil olid sabad ja astlad nagu skorpionidel, ja nende sabades oli võim inimestele kahju teha viis kuud. 11. Ja neil oli kuningaks sügavuse ingel; tema nimi on heebrea keeli Abadoon¹ ja kreeka keeli Apollüon. 12. Esimene häda on möödas; vaata, kaks häda tuleb veel pärast seda!

13. Ja kuues ingel puhus pasunat. Siis ma kuulsin üht häält Jumala ees oleva kuldaltari neljast nurgast; 14. see ütles kuuendale inglile, kelle käes oli pasunat: „Päästa lahti need neli ingliti, kes on seotud suure Eufrati jõe ääres!“ 15. Siis päästeti lahti neli ingliti, kes on valmis tunniks ja päevaks ja kuuks ja aastaks, et tappa kolmas osa inimesi. 16. Ja ratsa- väelaste arv on kakskümmend tuhat korda kümme tuhat; ma kuulsin nende arvu. 17. Ja nõnda ma nägin nägemuses

hobuseid ja nende seljas istujaid, ja neil olid tulekarva ja purpursinised ja väävlakarva soomusrüüd; ja hobuste pead olid nagu lõukoerte pead, ja nende suust käis välja tuld ja suitsu ja väävlit. 18. Neist kolmest nuhtlusest sai surma kolmas osa inimesi tule ja suitsu ja väävli läbi, mis nende hobuste suust välja käis. 19. Sest hobuste võim on nende suus ja nende sabades; sest nende sabad on madude sarnased; neil on pead ja nendega nad teevad kahju. 20. Aga järelejäänud inimesed, keda neis nuhtlustes ei surmatud, ei pöördunud siiski mitte oma käte tegudest, et nad poleks kummardanud kurje vaimi ning kuld- ja hõbe- ja vask- ja kivi- ja puujumalaid, kes ei või näha ega kuulda ega kõndida. 21. Ja nad ei pöördunud oma tapmistest ega oma nõidustest, ei oma hoorusest ega oma vargustest.

Vägev ingel ja raamatuke

10. Ja ma nägin teist vägevast ingliti taevast maha tulevat; see oli rietatud pilvega ja vikerkaar oli tema pea kohal, ja tema pale oli otsegu päike ja tema jalad nagu tulesambad. 2. Ja tema käes oli avatud raamatuke, ja ta pani oma parema jala mere ja vasaku maa peale. 3. Ja ta kisendas suure häälega, otsegu lõukoer mõirgab. Ja kui ta kisendas, siis hakkasid seitse pikset müristama oma häälega. 4. Ja kui need seitse pikset oma häälega olid rääkinud, tahtsin ma kirjutada. Siis ma kuulsin häält taevast ütlevat: „Panc pitseriga kinni, mis seitse pikset on kõnelnud, ja ära kirjuta seda!“

5. Ja ingel, keda ma nägin seisvat mere ja maa peal, tõstis oma käe taeva poole 6. ja vandus selle juures, kes elab ajastute ajastuteni, kes on loonud taeva ja mis seal on ja maa ja mis seal on ja mere ja mis seal on, et aega ei saa enam olema, 7. vaid seitsmenda ingliti hääle päevil, kui ta hakkab pasunat puhuma, läheb täide

2 Jh. 2, 2, 10. 3 p. 7, 3. 4 Lk. 23, 30. 5 Jh. 2, 4. 6 Hs. 19. 7 Jh. 1, 1. 8 p. 8, 13; 11, 14. 9 p. 8, 3; 2 Mo. 30, 1 j. 10 p. 16, 12. 11 p. 8, 7 j. 12 p. 16, 12. 13 p. 4, 3; 5, 2. 14 p. 5, 1. 15 p. 8, 7 j. 16 p. 16, 12. 17 p. 4, 3; 5, 2. 18 p. 5, 1. 19 p. 8, 7 j. 20 p. 16, 12. 21 p. 16, 12. 22 p. 4, 3; 5, 2. 23 p. 5, 1. 24 p. 8, 7 j. 25 p. 8, 7 j. 26 p. 16, 12. 27 p. 4, 3; 5, 2. 28 p. 5, 1. 29 p. 8, 7 j. 30 p. 16, 12. 31 p. 8, 7 j. 32 p. 16, 12. 33 p. 8, 7 j. 34 p. 16, 12. 35 p. 8, 7 j. 36 p. 16, 12. 37 p. 8, 7 j. 38 p. 16, 12. 39 p. 8, 7 j. 40 p. 16, 12. 41 p. 8, 7 j. 42 p. 16, 12. 43 p. 8, 7 j. 44 p. 16, 12. 45 p. 8, 7 j. 46 p. 16, 12. 47 p. 8, 7 j. 48 p. 16, 12. 49 p. 8, 7 j. 50 p. 16, 12. 51 p. 8, 7 j. 52 p. 16, 12. 53 p. 8, 7 j. 54 p. 16, 12. 55 p. 8, 7 j. 56 p. 16, 12. 57 p. 8, 7 j. 58 p. 16, 12. 59 p. 8, 7 j. 60 p. 16, 12. 61 p. 8, 7 j. 62 p. 16, 12. 63 p. 8, 7 j. 64 p. 16, 12. 65 p. 8, 7 j. 66 p. 16, 12. 67 p. 8, 7 j. 68 p. 16, 12. 69 p. 8, 7 j. 70 p. 16, 12. 71 p. 8, 7 j. 72 p. 16, 12. 73 p. 8, 7 j. 74 p. 16, 12. 75 p. 8, 7 j. 76 p. 16, 12. 77 p. 8, 7 j. 78 p. 16, 12. 79 p. 8, 7 j. 80 p. 16, 12. 81 p. 8, 7 j. 82 p. 16, 12. 83 p. 8, 7 j. 84 p. 16, 12. 85 p. 8, 7 j. 86 p. 16, 12. 87 p. 8, 7 j. 88 p. 16, 12. 89 p. 8, 7 j. 90 p. 16, 12. 91 p. 8, 7 j. 92 p. 16, 12. 93 p. 8, 7 j. 94 p. 16, 12. 95 p. 8, 7 j. 96 p. 16, 12. 97 p. 8, 7 j. 98 p. 16, 12. 99 p. 8, 7 j. 100 p. 16, 12. 101 p. 8, 7 j. 102 p. 16, 12. 103 p. 8, 7 j. 104 p. 16, 12. 105 p. 8, 7 j. 106 p. 16, 12. 107 p. 8, 7 j. 108 p. 16, 12. 109 p. 8, 7 j. 110 p. 16, 12. 111 p. 8, 7 j. 112 p. 16, 12. 113 p. 8, 7 j. 114 p. 16, 12. 115 p. 8, 7 j. 116 p. 16, 12. 117 p. 8, 7 j. 118 p. 16, 12. 119 p. 8, 7 j. 120 p. 16, 12. 121 p. 8, 7 j. 122 p. 16, 12. 123 p. 8, 7 j. 124 p. 16, 12. 125 p. 8, 7 j. 126 p. 16, 12. 127 p. 8, 7 j. 128 p. 16, 12. 129 p. 8, 7 j. 130 p. 16, 12. 131 p. 8, 7 j. 132 p. 16, 12. 133 p. 8, 7 j. 134 p. 16, 12. 135 p. 8, 7 j. 136 p. 16, 12. 137 p. 8, 7 j. 138 p. 16, 12. 139 p. 8, 7 j. 140 p. 16, 12. 141 p. 8, 7 j. 142 p. 16, 12. 143 p. 8, 7 j. 144 p. 16, 12. 145 p. 8, 7 j. 146 p. 16, 12. 147 p. 8, 7 j. 148 p. 16, 12. 149 p. 8, 7 j. 150 p. 16, 12. 151 p. 8, 7 j. 152 p. 16, 12. 153 p. 8, 7 j. 154 p. 16, 12. 155 p. 8, 7 j. 156 p. 16, 12. 157 p. 8, 7 j. 158 p. 16, 12. 159 p. 8, 7 j. 160 p. 16, 12. 161 p. 8, 7 j. 162 p. 16, 12. 163 p. 8, 7 j. 164 p. 16, 12. 165 p. 8, 7 j. 166 p. 16, 12. 167 p. 8, 7 j. 168 p. 16, 12. 169 p. 8, 7 j. 170 p. 16, 12. 171 p. 8, 7 j. 172 p. 16, 12. 173 p. 8, 7 j. 174 p. 16, 12. 175 p. 8, 7 j. 176 p. 16, 12. 177 p. 8, 7 j. 178 p. 16, 12. 179 p. 8, 7 j. 180 p. 16, 12. 181 p. 8, 7 j. 182 p. 16, 12. 183 p. 8, 7 j. 184 p. 16, 12. 185 p. 8, 7 j. 186 p. 16, 12. 187 p. 8, 7 j. 188 p. 16, 12. 189 p. 8, 7 j. 190 p. 16, 12. 191 p. 8, 7 j. 192 p. 16, 12. 193 p. 8, 7 j. 194 p. 16, 12. 195 p. 8, 7 j. 196 p. 16, 12. 197 p. 8, 7 j. 198 p. 16, 12. 199 p. 8, 7 j. 200 p. 16, 12. 201 p. 8, 7 j. 202 p. 16, 12. 203 p. 8, 7 j. 204 p. 16, 12. 205 p. 8, 7 j. 206 p. 16, 12. 207 p. 8, 7 j. 208 p. 16, 12. 209 p. 8, 7 j. 210 p. 16, 12. 211 p. 8, 7 j. 212 p. 16, 12. 213 p. 8, 7 j. 214 p. 16, 12. 215 p. 8, 7 j. 216 p. 16, 12. 217 p. 8, 7 j. 218 p. 16, 12. 219 p. 8, 7 j. 220 p. 16, 12. 221 p. 8, 7 j. 222 p. 16, 12. 223 p. 8, 7 j. 224 p. 16, 12. 225 p. 8, 7 j. 226 p. 16, 12. 227 p. 8, 7 j. 228 p. 16, 12. 229 p. 8, 7 j. 230 p. 16, 12. 231 p. 8, 7 j. 232 p. 16, 12. 233 p. 8, 7 j. 234 p. 16, 12. 235 p. 8, 7 j. 236 p. 16, 12. 237 p. 8, 7 j. 238 p. 16, 12. 239 p. 8, 7 j. 240 p. 16, 12. 241 p. 8, 7 j. 242 p. 16, 12. 243 p. 8, 7 j. 244 p. 16, 12. 245 p. 8, 7 j. 246 p. 16, 12. 247 p. 8, 7 j. 248 p. 16, 12. 249 p. 8, 7 j. 250 p. 16, 12. 251 p. 8, 7 j. 252 p. 16, 12. 253 p. 8, 7 j. 254 p. 16, 12. 255 p. 8, 7 j. 256 p. 16, 12. 257 p. 8, 7 j. 258 p. 16, 12. 259 p. 8, 7 j. 260 p. 16, 12. 261 p. 8, 7 j. 262 p. 16, 12. 263 p. 8, 7 j. 264 p. 16, 12. 265 p. 8, 7 j. 266 p. 16, 12. 267 p. 8, 7 j. 268 p. 16, 12. 269 p. 8, 7 j. 270 p. 16, 12. 271 p. 8, 7 j. 272 p. 16, 12. 273 p. 8, 7 j. 274 p. 16, 12. 275 p. 8, 7 j. 276 p. 16, 12. 277 p. 8, 7 j. 278 p. 16, 12. 279 p. 8, 7 j. 280 p. 16, 12. 281 p. 8, 7 j. 282 p. 16, 12. 283 p. 8, 7 j. 284 p. 16, 12. 285 p. 8, 7 j. 286 p. 16, 12. 287 p. 8, 7 j. 288 p. 16, 12. 289 p. 8, 7 j. 290 p. 16, 12. 291 p. 8, 7 j. 292 p. 16, 12. 293 p. 8, 7 j. 294 p. 16, 12. 295 p. 8, 7 j. 296 p. 16, 12. 297 p. 8, 7 j. 298 p. 16, 12. 299 p. 8, 7 j. 300 p. 16, 12. 301 p. 8, 7 j. 302 p. 16, 12. 303 p. 8, 7 j. 304 p. 16, 12. 305 p. 8, 7 j. 306 p. 16, 12. 307 p. 8, 7 j. 308 p. 16, 12. 309 p. 8, 7 j. 310 p. 16, 12. 311 p. 8, 7 j. 312 p. 16, 12. 313 p. 8, 7 j. 314 p. 16, 12. 315 p. 8, 7 j. 316 p. 16, 12. 317 p. 8, 7 j. 318 p. 16, 12. 319 p. 8, 7 j. 320 p. 16, 12. 321 p. 8, 7 j. 322 p. 16, 12. 323 p. 8, 7 j. 324 p. 16, 12. 325 p. 8, 7 j. 326 p. 16, 12. 327 p. 8, 7 j. 328 p. 16, 12. 329 p. 8, 7 j. 330 p. 16, 12. 331 p. 8, 7 j. 332 p. 16, 12. 333 p. 8, 7 j. 334 p. 16, 12. 335 p. 8, 7 j. 336 p. 16, 12. 337 p. 8, 7 j. 338 p. 16, 12. 339 p. 8, 7 j. 340 p. 16, 12. 341 p. 8, 7 j. 342 p. 16, 12. 343 p. 8, 7 j. 344 p. 16, 12. 345 p. 8, 7 j. 346 p. 16, 12. 347 p. 8, 7 j. 348 p. 16, 12. 349 p. 8, 7 j. 350 p. 16, 12. 351 p. 8, 7 j. 352 p. 16, 12. 353 p. 8, 7 j. 354 p. 16, 12. 355 p. 8, 7 j. 356 p. 16, 12. 357 p. 8, 7 j. 358 p. 16, 12. 359 p. 8, 7 j. 360 p. 16, 12. 361 p. 8, 7 j. 362 p. 16, 12. 363 p. 8, 7 j. 364 p. 16, 12. 365 p. 8, 7 j. 366 p. 16, 12. 367 p. 8, 7 j. 368 p. 16, 12. 369 p. 8, 7 j. 370 p. 16, 12. 371 p. 8, 7 j. 372 p. 16, 12. 373 p. 8, 7 j. 374 p. 16, 12. 375 p. 8, 7 j. 376 p. 16, 12. 377 p. 8, 7 j. 378 p. 16, 12. 379 p. 8, 7 j. 380 p. 16, 12. 381 p. 8, 7 j. 382 p. 16, 12. 383 p. 8, 7 j. 384 p. 16, 12. 385 p. 8, 7 j. 386 p. 16, 12. 387 p. 8, 7 j. 388 p. 16, 12. 389 p. 8, 7 j. 390 p. 16, 12. 391 p. 8, 7 j. 392 p. 16, 12. 393 p. 8, 7 j. 394 p. 16, 12. 395 p. 8, 7 j. 396 p. 16, 12. 397 p. 8, 7 j. 398 p. 16, 12. 399 p. 8, 7 j. 400 p. 16, 12. 401 p. 8, 7 j. 402 p. 16, 12. 403 p. 8, 7 j. 404 p. 16, 12. 405 p. 8, 7 j. 406 p. 16, 12. 407 p. 8, 7 j. 408 p. 16, 12. 409 p. 8, 7 j. 410 p. 16, 12. 411 p. 8, 7 j. 412 p. 16, 12. 413 p. 8, 7 j. 414 p. 16, 12. 415 p. 8, 7 j. 416 p. 16, 12. 417 p. 8, 7 j. 418 p. 16, 12. 419 p. 8, 7 j. 420 p. 16, 12. 421 p. 8, 7 j. 422 p. 16, 12. 423 p. 8, 7 j. 424 p. 16, 12. 425 p. 8, 7 j. 426 p. 16, 12. 427 p. 8, 7 j. 428 p. 16, 12. 429 p. 8, 7 j. 430 p. 16, 12. 431 p. 8, 7 j. 432 p. 16, 12. 433 p. 8, 7 j. 434 p. 16, 12. 435 p. 8, 7 j. 436 p. 16, 12. 437 p. 8, 7 j. 438 p. 16, 12. 439 p. 8, 7 j. 440 p. 16, 12. 441 p. 8, 7 j. 442 p. 16, 12. 443 p. 8, 7 j. 444 p. 16, 12. 445 p. 8, 7 j. 446 p. 16, 12. 447 p. 8, 7 j. 448 p. 16, 12. 449 p. 8, 7 j. 450 p. 16, 12. 451 p. 8, 7 j. 452 p. 16, 12. 453 p. 8, 7 j. 454 p. 16, 12. 455 p. 8, 7 j. 456 p. 16, 12. 457 p. 8, 7 j. 458 p. 16, 12. 459 p. 8, 7 j. 460 p. 16, 12. 461 p. 8, 7 j. 462 p. 16, 12. 463 p. 8, 7 j. 464 p. 16, 12. 465 p. 8, 7 j. 466 p. 16, 12. 467 p. 8, 7 j. 468 p. 16, 12. 469 p. 8, 7 j. 470 p. 16, 12. 471 p. 8, 7 j. 472 p. 16, 12. 473 p. 8, 7 j. 474 p. 16, 12. 475 p. 8, 7 j. 476 p. 16, 12. 477 p. 8, 7 j. 478 p. 16, 12. 479 p. 8, 7 j. 480 p. 16, 12. 481 p. 8, 7 j. 482 p. 16, 12. 483 p. 8, 7 j. 484 p. 16, 12. 485 p. 8, 7 j. 486 p. 16, 12. 487 p. 8, 7 j. 488 p. 16, 12. 489 p. 8, 7 j. 490 p. 16, 12. 491 p. 8, 7 j. 492 p. 16, 12. 493 p. 8, 7 j. 494 p. 16, 12. 495 p. 8, 7 j. 496 p. 16, 12. 497 p. 8, 7 j. 498 p. 16, 12. 499 p. 8, 7 j. 500 p. 16, 12. 501 p. 8, 7 j. 502 p. 16, 12. 503 p. 8, 7 j. 504 p. 16, 12. 505 p. 8, 7 j. 506 p. 16, 12. 507 p. 8, 7 j. 508 p. 16, 12. 509 p. 8, 7 j. 510 p. 16, 12. 511 p. 8, 7 j. 512 p. 16, 12. 513 p. 8, 7 j. 514 p. 16, 12. 515 p. 8, 7 j. 516 p. 16, 12. 517 p. 8, 7 j. 518 p. 16, 12. 519 p. 8, 7 j. 520 p. 16, 12. 521 p. 8, 7 j. 522 p. 16, 12. 523 p. 8, 7 j. 524 p. 16, 12. 525 p. 8, 7 j. 526 p. 16, 12. 527 p. 8, 7 j. 528 p. 16, 12. 529 p. 8, 7 j. 530 p. 16, 12. 531 p. 8, 7 j. 532 p. 16, 12. 533 p. 8, 7 j. 534 p. 16, 12. 535 p. 8, 7 j. 536 p. 16, 12. 537 p. 8, 7 j. 538 p. 16, 12. 539 p. 8, 7 j. 540 p. 16, 12. 541 p. 8, 7 j. 542 p. 16, 12. 543 p. 8, 7 j. 544 p. 16, 12. 545 p. 8, 7 j. 546 p. 16, 12. 547 p. 8, 7 j. 548 p. 16, 12. 549 p. 8, 7 j. 550 p. 16, 12. 551 p. 8, 7 j. 552 p. 16, 12. 553 p. 8, 7 j. 554 p. 16, 12. 555 p. 8, 7 j. 556 p. 16, 12. 557 p. 8, 7 j. 558 p. 16, 12. 559 p. 8, 7 j. 560 p. 16, 12. 561 p. 8, 7 j. 562 p. 16, 12. 563 p. 8, 7 j. 564 p. 16, 12. 565 p. 8, 7 j. 566 p. 16, 12. 567 p. 8, 7 j. 568 p. 16, 12. 569 p. 8, 7 j. 570 p. 16, 12. 571 p. 8, 7 j. 572 p. 16, 12. 573 p. 8, 7 j. 574 p. 16, 12. 575 p. 8, 7 j. 576 p. 16, 12. 577 p. 8, 7 j. 578 p. 16, 12. 579 p. 8, 7 j. 580 p. 16, 12. 581 p. 8, 7 j. 582 p. 16, 12. 583 p. 8, 7 j. 584 p. 16, 12. 585 p. 8, 7 j. 586 p. 16, 12. 587 p. 8, 7 j. 588 p. 16, 12. 589 p. 8, 7 j. 590 p. 16, 12. 591 p. 8, 7 j. 592 p. 16, 12. 593 p. 8, 7 j. 594 p. 16, 12. 595 p. 8, 7 j. 596 p. 16, 12. 597 p. 8, 7 j. 598 p. 16, 12. 599 p. 8, 7 j. 600 p. 16, 12. 601 p. 8, 7 j. 602 p. 16, 12. 603 p. 8, 7 j. 604 p. 16, 12. 605 p. 8, 7 j. 606 p. 16, 12. 607 p. 8, 7 j. 608 p. 16, 12. 609 p. 8, 7 j. 610 p. 16, 12. 611 p. 8, 7 j. 612 p. 16, 12. 613 p. 8, 7 j. 614 p. 16, 12. 615 p. 8, 7 j. 616 p. 16, 12. 617 p. 8, 7 j. 618 p. 16, 12. 619 p. 8, 7 j. 620 p. 16, 12. 621 p. 8, 7 j. 622 p. 16, 12. 623 p. 8, 7 j. 624 p. 16, 12. 625 p. 8, 7 j. 626 p. 16, 12. 627 p. 8, 7 j. 628 p. 16, 12. 629 p. 8, 7 j. 630 p. 16, 12. 631 p. 8, 7 j. 632 p. 16, 12. 633 p. 8, 7 j. 634 p. 16, 12. 635 p. 8, 7 j. 636 p. 16, 12. 637 p. 8, 7 j. 638 p. 16, 12.

Jumala saladus, nõnda nagu ta seda rõõmsat sõnumit on kuulutanud prohvetitele, oma sulastele!

8. Ja hää, mida ma taevast kuulsin, rääkis jälle minuga ja ütles: „Mine võta avatud raamatuke inglī käest, kes seisab mere ja maa peal!“ 9. Ja ma läksin inglī juure ning ütlesin temale: „Anna mulle see raamatuke!“ Ja tema ütles mulle: „Võta ja söö see ära! Ja see peab su kõhus olema mõru, aga su suus magus nagu mesi!“ 10. Ja ma võtsin raamatukese inglī käest ja sõin selle ära. Ja see oli mu suus magus nagu mesi. Ja kui ma selle olin sõõnud, sai see mu kõhus mõruks! 11. Ja minule üteldi: „Sa pead veel ennustama rahvaste ja rahvahõimude ja keelte ja paljude kuningate kohta!“

Kaks tunnistajat

11. Siis anti mulle kepi sarnane pilliroog ning üteldi: „Tõuse ja mõõda Jumala tempel ja altar ja need, kes seal kummardavad; 2. aga väljaspool templit olev õu jäta kõrvale ja ära seda mõõda, sest see on antud paganail. Ja nad tallavad püha linna nelikümmend ja kaks kuud.“

3. Ja mina annan oma kahele tunnistajale meelevalla kotiriidesse riidetatuina prohvetlikult kuulutada tuhat kakssada kuuskümmend päeva. 4. Nemat on need kaks õlipuud ja kaks küünlajalga, mis seisavad ilmamaa Issanda ees. 5. Ja kui keegi tahab neile kurja teha, siis väljub tuli nende suust ja sööb nende vaenlased; kui keegi tahab neile kurja teha, siis peab see nõnda tapetama. 6. Neil on meelevald sulgeda taevas, et nende prohvetliku kuulutamise päevil ei saaks vihma, ja neil on meelevald vete üle muuta neid vereks ja lüüa maad igasuguse nuhtlusega nii sageli kui nad vaid tahavad. 7. Ja kui nad oma tunnistuse on lõpetanud, siis hakkab metsaline, kes tõuseb sügavusest, nendega sõda pidama ja võidab nad ära

ja surmab nad. 8. Ja nende kehad vedelevad suure linna uulitsail, mida vaimulikult hüütakse Soodomaks ja Egiptuseks, kus ka nende Issand risti löödi. 9. Ja rahvaste ja suguharude ja keelte ja rahvahõimude seast nähakse nende kehi kolm ja pool päeva ja nende kehi ei lasta hauda panna. 10. Ja need, kes maa peal elavad, rõõmustuvad nendest ja on väga rõõmsad ning läkitavad ande üksteisele, sest et need kaks prohvetit vaegasid neid, kes maa peal elavad. 11. Ja pärast neid kolme ja poolt päeva läks elu vaim Jumalast nende sisse ja nad tõusid püsti oma jalgele, ja suur kartus tuli nende peale, kes neid vaatasid. 12. Ja nad kuulsid suurt häält taevast neile ütlevat: „Tulge siia üles!“ Ja nad läksid üles taevasse pilves, ja nende vaenlased vaatasid neid. 13. Ja samal tunnil sündis suur maavärise mine, ja kümnes osa linna langes maha, ja selles maavärises sai surma inimesi seitse tuhat nime. Siis teised löid kartma ja andsid taeva Jumalale austust. 14. Teine häda on mõõdas, vaata, kolmas häda tuleb varsti!

Seitsmes pasun

15. Ja seitsmes ingel puhus pasunat. Siis sündisid suured hääled taevas ning ütlesid: „Maailma valitsus on saanud meie Issanda ja tema Kristuse ornaks, ja tema valitseb ajastute ajastuteni!“ 16. Ja need kakskümmend neli vanemat, kes istuvad Jumala ees oma aujärgedel, heitsid silmili maha ja kummardasid Jumalat. 17. ning ütlesid: „Me täname sind, Issand, kõigeväeline Jumal, kes oled ja kes olid, et sa oled võtnud kätte oma suure väe ja oled saanud kuningaks. 18. Ja paganrahvad on vihastunud, kuid sinu viha on tulnud, ja tulnud on aeg mõista kohut surmulate ja kätte anda palk su sulastele-prohvetitele ja pühadele ja neile, kes kardavad sinu nime, pisukestele

9 Hs. 3, 1 j. 10 Jr. 15, 16. 1 p. 21, 15; Hs. 40, 3; Sk. 2, 5 j. 2 p. 12, 6; 13, 5; Lk. 21, 24.
4 Sk. 4, 2 j. 5 Lk. 105, 15; 2 Ko. 1, 10. 6 2 Mo. 7, 19 j. 1 Ku. 17, 1. 7 D. 13, 1, 7; 17, 8.
8 p. 16, 19; Ja. 1, 9 j. Lk. 13, 34. 12 2 Ku. 2, 11. 14 8, 15; p. 8, 13; 9, 12; 12, 12.
15 p. 19, 6; Tn. 2, 44; 7, 27; Sk. 14, 9. 16 p. 4, 4-10; 7, 11. 17 p. 4, 8. 18 D. 15, 1;
L. 2, 15-17; Tn. 7, 9 j. Sk. 1, 6.

ja suurtele, ja hävitada need, kes hävitavad maad!“ 19. Ja Jumala tempel taevas avanes ja tema seaduselagast nähti tema templis. Siis sündis välke ja hääli ja mürinat ja maavärise mine ja suur rahesadul!

Nägemus naisest ja lohest

12. Ja suur imetäht ilmus taevas: naine, riidetatud päikesega ja kuu tema jalge all, ja temal peas pärg kaheteistkümnest tähest. 2. Ta oli käima peal ja kisendas lapsevaevas ja tal oli suur valu sünnitades. 3. Ja teine imetäht ilmus taevas, ja vaata, suur tulipunane lohe, seitsme peaga ja kümne sarvega, ja ta peade peal seitse ehissidet. 4. Tema saba pühkis ära kolmanda osa taevatähti ja viskas need maa peale. Ja lohe seisis naise ees, kes oli sünnitamas, et niipea kui ta on sünnitanud, neelata laps. 5. Ja naine tõi ilmale poeglapse, kes peab raudkepi-ga karjatsemakõiki paganrahvaid. Ja naise laps kisti Jumala ja tema aujärje juure. 6. Ja naine põgenes kõrbe, kus temal oli Jumalast valmistatud ase, et teda seal toidetaks tuhat kakssada kuuskümmend päeva.

7. Ja sõda tõusis taevas: Miikael ja tema inglīd sõdisid lohe vastu, ja lohe sõdis ja tema inglīd. 8. Ja ta ei saanud võimust ja nende aset ei leitud enam taevast. 9. Ja suur lohe, see vana madu, keda hüütakse Kuradiks ja Saatanaks, kes eksitab kogu maailma, visati maa peale, ja tema inglīd visati välja ühes temaga. 10. Ja ma kuulsin suurt häält taevast ütlevat: „Nüüd on õnnistus ja vägi ja kuninglik valitsus saanud meie Jumala ja meelevald tema Kristuse kätte, sest välja on visatud meie vendade süüdistaja, kes nende peale kaebab meie Jumala ees päevad ja ööd! 11. Ja nemad on tema võitnud Talle vere tõttu ja oma tunnistuse sõna tõttu ega ole oma elu armastanud surmani.“

12. Seepärast olge väga rõõmsad, taevad, ja teie, kes seal sees elate! Häda maale ja merele, sest kurat on tulnud maha teie juure ja tal on suur viha, sest ta teab, et tal on pisut aega!“

13. Ja kui lohe nägi, et ta oli visatud maa peale, ta kiusas taga naist, kes oli ilmale toonud poeglapse. 14. Ja naisele anti kaks suure kotka tiiba, et ta lendaks kõrbe oma paika, kus teda toidetakse aeg ja ajad ja pool aega eemal mao palge eest. 15. Ja madu purskas oma suust vett naisele järele otsegu jõge, et teda jõevooluga ära uhtuda. 16. Aga maa aitas naist: maa avas oma suu ja neelas ära jõe, mille lohe oma suust välja ajas. 17. Ja lohe sai vihaseks naise peale ja läks sõdima nendega, kes naise soost olid üle jäänud ja kes peavad Jumala kätte ja kelledel on Jeesuse tunnistus. 18. Ja ta jäi seisma mere liivale.

Nägemus kahest metsalisest

13. Ja ma nägin metsalist tõusvat merest. Sel oli seitse pead ja kümme sarve ja tema sarvede peal kümme ehissidet ja tema peade peal Jumala pilkenimesid. 2. Ja metsaline, keda ma nägin, oli pantri sarnane, ja tema jalad olid nagu karu jalad ja tema suu nagu lõukoera suu, ja lohe andis temale oma väe ja oma aujärje ja suure võimu. 3. Ja ma nägin ühe tema peadest olevat nagu surmavalt haavatud; ja tema surmahaav paranes. Ja kogu ilmamaa imetles jälgides metsalist, 4. ja nad kummardasid lohet, et ta metsalisele oli annud selle võimu, ja kummardasid metsalist ning ütlesid: „Kes on metsalise sarnane ja kes suudab sõdida tema vastu?“ 5. Ja temale anti suu rääkida suurustamise ja jumalalpilke sõnu, ja temale anti meelevald tegutseda nelikümmend ja kaks kuud. 6. Ja ta avas oma suu pilkamiseks Jumala vastu, et pilgata tema nime ja tema telki, neid, kes taevast elavad. 7. Ja temale anti

19 p. 4, 5; 15, 5. 2 Mi. 4, 10. 3 s. 9. 4 Tn. 8, 10. 5 p. 19, 15; L. 2, 9.
6 p. 11, 2 j. Mi. 2, 13. 7 Tn. 10, 13, 21; 12, 1. 9 1 Mo. 3, 1; Lk. 10, 18; Jh. 12, 31.
10 p. 11, 15; 11, 1; 11, 11; Sk. 3, 1; Lk. 22, 31. 11 p. 7, 14; Ro. 8, 37. 14 8, 6; Tn. 7, 25; 12, 7.
17 p. 11, 7; 14, 12; 19, 10; 1 Mo. 3, 15; 1 Jh. 5, 10. 1 p. 11, 7; 17, 3-9; 12; Tn. 7, 7. 2 p. 12, 3.
3 p. 17, 8. 5 p. 11, 2; 12, 6; 14; Tn. 7, 8. 7 p. 11, 7; Tn. 7, 21.

võimus pidada sõda pühadega ja nad ära võita; ja temale anti meeleva iga suguharu ja rahva ja keele ja rahvahõimu üle. 8. Ja teda hakkavad kummardama kõik, kes maa peal elavad, kellede nimed maailma algusest ei ole kirjutatud taperud Talle eluraamatusse. 9. Kui kellelgi on kõrv, siis ta kuulgu! 10. Kui keegi viib vangi, siis ta ise satub vangi; kui keegi tapab mõõgaga, siis tapetakse teda ennast mõõgaga. Siin on pühade kannatlikkus ja usk.

11. Ja ma nägin teist metsalist tõusvat maa seest; ja sel oli kaks sarve otsegu tallel ja ta rääkis nagu lohe. 12. Ja ta teeb kõik esimese metsalise võimuga tema ees. Ja ta teeb, et maa ja need, kes seal peal elavad, kummardavad esimest metsalist, kelle surmahaav oli paranenud. 13. Ja ta teeb suuri tunnustähti, nõnda et ta inimeste ees laseb tuldki tulla taevast alla maa peale. 14. Ja ta eksitab neid, kes maa peal elavad, tunnustähtedega, mis temale on antud teha esimese metsalise ees, ning käsib neid, kes maa peal elavad, teha kuju metsalisele, kellel oli mõõga haav ja kes virgus ellu. 15. Ja temale anti meeleva anda metsalise kujule vaim, et ka metsalise kuju räägiks ja teeks, et need, kes iialgi ei kummarda metsalise kuju, ära tapetaks. 16. Ja tema teeb, et kõik, nii pisukesed kui suured, nii rikkad kui vaesed, nii vabad kui orjad, võtavad märgi oma parema käe peale või oma otsaesisele. 17. Ja et ükski muu ei saa osta ega müüa kui aga see, kellel on see märk: metsalise nimi või tema nime arv. 18. Siin on tarkus! Kellel on mõistust, see arvaku ära metsalise arv; sest see on inimese arv. Ja tema arv on kuussada kuuskümmend kuus.

Nägemus Tallest ja lumastatuist

14. Ja ma nägin, ja vaata, Tall seisis Siioni mäel ja ühes temaga sada nelikümmend neli tuhat, kellele oli

otsaesisele kirjutatud tema Isa nimi.

2. Ja ma kuulsin häält taevast otsegu hulga vete kohisemist ja nagu suure müristamise häält; ja hääl, mida ma kuulsin, oli otsegu kandlelööjate hääl, kes löövad oma kandleid. 3. Ja nemad laulsid uut laulu aujärje ees ja nende nelja olendi ja vanemate ees. Ja ükski ei võinud seda laulu õppida kui aga need sada nelikümmend neli tuhat, kes on ära ostetud ilmamaalt. 4. Need on need, kes endid ei ole rüvetanud naistega, sest nad on neitsilikud; need on, kes Talle järgivad, kuhu ta iganes läheb; need on inimeste seast ära ostetud esianniks Jumalale ja Tallele. 5. ja nende suust ei ole leitud kavalust; nemad on veatunud.

Nägemus kolmest inglilt

6. Ja ma nägin teist inglilt lendavat kesktaeva kohal; sellel oli igavene evangeelium, et armuõpetust kuulutada neile, kes elavad maa peal, ja kõigile rahvahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele. 7. Ja ta ütles suure häälega: „Kartke Jumalat ja andke temale austust, sest on tulnud tema kohtutund, ja kummardage teda, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja veteallikad!“ 8. Ja veel teine ingel järgnes temale ning ütles: „Langenud, langenud on suur linn Baabülon, kes oma hooruskiima viinaga on jootnud kõiki rahvaid!“ 9. Ja veel kolmas ingel järgnes neile ning ütles suure häälega: „Kui keegi kummardab metsalist ja tema kuju ja võtab tema märgi oma otsaesisele või oma käe peale, 10. siis see saab ka juua Jumala kange viha viinast, mis segamata on valatud tema viha karikasse; ja teda peab vaevatama tules ja väävlis pühade inglite ees ja Talle ees. 11. Ja nende valu suits tõuseb üles ajastute ajastuteni; ja ei ole rahu päevad ega ööd neil, kes kummardavad metsalist ja tema kuju ega neil, kes vastu võtavad tema nime märgi.

8 p. 3, 5; 12, 12; 17, 8; Fl. 4, 3. 10 p. 14, 12; Mt. 26, 52. 11 p. 16, 13; Mt. 7, 15.
13 1 Ku. 18, 24 j; Mt. 24, 24; 2 Te. 2, 9 j. 14 5 Mo. 13, 2 j. 16 p. 19, 20. 17 p. 14, 9.11.
18 p. 15, 2; 17, 9. 1 p. 3, 12; 7, 4. 2 p. 1, 15. 3 p. 5, 9. 4 p. 5, 9; Ef. 5, 27; 2 Ko. 11, 2.
6 p. 8, 13. 8 p. 18, 2; Js. 21, 9; Jr. 51, 7 j. 9 p. 13, 12 j. 10 p. 16, 19; 19, 20; Jr. 25, 15.
11 p. 19, 3.

12. Siin on pühade kannatlikkus; siin on need, kes peavad Jumala käske ja Jeesuse usku!“

13. Ja ma kuulsin häält taevast ütlevat: „Kirjuta: Õndsad on surnud, kes Issandas surevad nüüdsest peale; tõesti, ütleb Vaim, nad hingavad oma vaevadest, sest nende teod lähevad nendega ühes!“

Maailm on kiips lõikuseks

14. Ja ma nägin: Vaata, valge pilv ja see, kes pilve peal istus, oli Inimese Poja sarnane; temal oli kuldpärg peas ja terav sirp käes. 15. Ja templist väljus teine ingel ning hüüdis suure häälega sellele, kes istus pilve peal: „Pista sirp sisse ja põima, sest lõikuseaeg on tulnud, maa lõikus on ju valminud!“ 16. Ja see, kes istus pilve peal, laskis oma sirbi käia üle maa, ja maa lõigati paljaks. 17. Ja teine ingel väljus taeva templist, ja temalgi oli terav sirp käes. 18. Ja veel teine ingel väljus altariist, ja temal oli võimus tule üle. Ja ta hüüdis suure häälega sellele, kellel oli terav sirp käes, ning ütles: „Pista sisse oma terav sirp ja lõika maha maa viinapuu tarjad, sest selle kobarad on küpsed!“ 19. Ja ingel laskis käia oma sirbi üle maa ja lõikas maa viinamäe paljaks ja viskas marjad Jumala kange viha suure surutõrde. 20. Ja surutõrt sõtkuti väljaspool linna, ja tõrrest jooksis verd välja hobuste valjastest saadik tuhat kuussada vagu maad!

Nägemus seitsmest vihakaunist ja seitsmest nuhtlusest

15. Ja ma nägin teist imetähte taevas, suurt ja imelist: seitse inglilt, kellede käes oli seitse viimist nuhtlust; sest nendega sai Jumala kange viha täieliseks. 2. Ja ma nägin otsegu klaasmerd segatud tulega ja neid, kes olid võitnud metsalise ja ta kuju ja ta nime arvu, seisvat

klaasmerde ääres, Jumala kandle käes. 3. Ja nad laulsid Jumala sulase Moosese laulu ja Talle laulu, üteldes: „Suured ja imelised on sinu teod, Issand Jumal, Kõigeväeline! Õiged ja tõelised on sinu teed, sa rahvaste Kuningas! 4. Kes ei peaks kartma sind, Issand, ja andma austust sinu nimele? Sest sina ükski oled püha; sest kõik paganad tulevad ja kummardavad sind, sellepärast et su õiged kohtuotsused on saanud avalikuks!“ 5. Ja pärast seda ma nägin: tunnistustelgi tempel taevas avati. 6. Ja need seitse inglilt, kellede käes oli seitse nuhtlust, väljusid templist, rietatud puhta ja hiilgava lõuendiga ja rinde ümbert võetatud kuldvööga. 7. Ja üks neist neljast olendist andis seitsmele inglile seitse kuldkaussi täis kanget Jumala viha, kes elab ajastute ajastuteni. 8. Ja tempel sai täis suitsu Jumala aust ja tema väest, ja ükski ei võinud sinna templisse sisse minna enne kui oli täide saadetud seitsme inglilt seitse nuhtlust.

16. Ja ma kuulsin suurt häält templis ütlevat seitsmele inglile: „Minge ja valage Jumala kange viha kausid välja maa peale!“

2. Ja esimene läks ja valas oma kausi välja maa peale. Ja kurje ning ilgeid mädapaiseid tekkis inimeste külge, kellel oli metsalise märk ja kes kummardasid tema kuju.

3. Ja teine ingel valas oma kausi välja merre, ja see sai otsegu surnu vereks, ja suri iga elav hing, kõik, kes meres olid.

4. Ja kolmas ingel valas oma kausi välja jõgedesse ja veeallikasse, ja need said vereks. 5. Ja ma kuulsin vete inglilt ütlevat: „Õige oled sina, kes oled ja kes olid, ja sina, Püha, et sa nõnda oled kohut mõistnud! 6. Sest nemad on pühade ja prohvetite verd valanud, ja verd oled ka sina neile juua annud; nad on seda väärt!“ 7. Ja ma kuulsin altariist ütlevat: „Tõesti,

12 p. 12, 17; 13, 10. 13 Js. 3, 10; 57, 2; He. 4, 10. 14 Th. 7, 13; Mt. 13, 39.41.
15 J. 3, 18; 4, 13. 19 p. 19, 15. 20 Js. 63, 3. 1 p. 11, 18; 12, 1, 3. 2 p. 4, 6; 5, 8;
13, 15.18. 3 p. 5, 9.12; 2 Mo. 15, 1.11; L. 145, 17; Jr. 10, 6 j. 4 L. 86, 9; Js. 66, 23; Jr. 10, 7.
5 p. 11, 19. 6 p. 1, 13. 7 p. 4, 6 j; 14, 10. 8 2 Mo. 40, 34; 1 Ku. 8, 10; Js. 6, 4; Hs. 44, 4.
1 p. 15, 7. 2 2 Mo. 9, 10 j. 3 2 Mo. 7, 17 j. 4 2 Mo. 7, 19 j. 6 L. 79, 3.
7 p. 9, 13; 19, 2.

Issand Jumal, sa Kõigeväeline, tõelised ja õiged on sinu kohtuotsused!"

8. Ja neljas ingel valas välja oma kausi päikese peale. Ja temale anti inimesi rulega kõrvetada. 9. Ja suur kuumus kõrvetas inimesi ja nemad pilkasid Jumala nime, kelle meelevald all on need nuhtlused, ega parandanud meelt, et nad temale oleksid austust annud.

10. Ja viies ingel valas välja oma kausi metsalise aujärje peale. Ja tema kuningriik pimenes; ja nad närisid oma keelt valu pärast 11. ja pilkasid taeva Jumalat oma valude ja paisete pärast ega pöördunud oma tegudest. 12. Ja kuues ingel valas välja oma kausi suure Eufraati jõe peale, ja selle vesi kuivas ära, et tee oleks valmis kuningale, kes tulevad päevatõusu poolt. 13. Ja ma nägin lohe suust ja metsalise suust ja valeprohveti suust väljuvat kolm rüvedat vaimu otsegi konnad. 14. Need on nimelt kuradite tunnustajad tegevad vaimud, kes lähevad välja kõige ilmamaa kuningate juure neid koguma sõtta kõigeväelise Jumala suureks päevaks. 15. — Vaata, ma tulen kui varas! Õnnis see, kes valvab ja hoiab oma riideid, et ta ei käiks alasti ja et ei nähtaks tema häbi. — 16. Ja need kogusid nad kokku ühte paika, mida heebrea keeles kutsutakse Harmagedooniks. 17. Ja seitsmes ingel valas oma kausi välja õhku, ja suur hääl kostis taeva templist aujärjelt ning ütles: „See on sündinud!“ 18. Ja sündis hääl ja müristamisi ja välke ja tekkis suur maavärisemine, mähedust ei ole olnud sest ajast, kui inimesi on olnud maa peal; säärane suur maavärisemine see oli. 19. Ja suur linn jagunes kolmeks osaks, ja paganrahvaste linnad langesid. Ja suurt Baabülioni tuletati meele Jumala ees, et Jumal annaks temale oma raevu viina karika. 20. Ja kõik saared põgenesid ja mägesid ei leidunud enam. 21. Ja suuri raheteri, talendiraskusi, tuli taevast maha inimeste peale. Ja inimesed pilkasid

Jumalat rahe nuhtluse pärast; sest selle nuhtlus oli väga vali.

Nägemus hoorast ja metsalisest

17. Siis tuli üks seitsmest inglilt, kellede käes olid need seitse kausi, ja kõneles minuga ning ütles: „Tule, ma tahan sulle näidata suure hoora nuhtlemist, kes istub suurte vete peal. 2. kellega on hooranud ilmamaa kuningad ja kelle hooruse viinast on ilmamaa elanikud joobnuks saanud!“ 3. Ja tema viis mind vaimus ära kõrbe. Seal ma nägin naist istuvat helkjaspunase metsalise seljas, kes oli täis pilkenimesid ja kellel oli seitse pead ja kümme sarve. 4. Ja naine oli rietatud purpuriga ja helkjaspunase riidega ning ehitud kulla ja kalliskivide ja pärlidega, ja temal oli käes kuldkarikas täis jälkusi ja oma hooruse saasta. 5. Ja tema otsaesisele oli kirjutatud nimi, saladus: „Suur Baabülion, ilmamaa hoorade ja jälkuste ema!“ 6. Ja ma nägin naise olevat joobnud pühade verest ja Jeesuse tunnustajate verest. Ja ma imestas inilivaga teda nähes.

7. Ja ingel ütles mulle: „Mispärast sa imestad? Ma ütlen sulle saladuse naisest ja metsalisest, kes naist kannab ja kellel on seitse pead ja kümme sarve. 8. Metsaline, keda sa nägid, on olnud, ja teda ei ole enam; aga ta tuleb sügavusest üles ja läheb hukatusse; ja ilmamaa elanikud, kellede nimed ei ole kirjutatud eluraamatusse maailma asutamise alates, imestavad metsalist nähes, sest ta oli ja teda ei ole, aga ta tuleb jälle! 9. Siia kuulub mõistus, millel on tarkust. Need seitse pead on seitse mäge, millel naine istub, ja on seitse kuningat: 10. viis on neist langenud, üks on alles, ja teine ei ole veel tulnud. Kui ta tuleb, peab ta jääma natukeseks ajaks. 11. Ja metsaline, kes on olnud ja keda ei ole enam, on ise kaheksas ja ühtlasi üks neist seitsmest, ja ta läheb hukatusse. 12. Ja need kümme

sarve, mis sa nägid, on kümme kuningat, kes ei ole veel saanud valitsust, aga nad saavad võimu kui kuningad üheks tunniks ühes metsalisega. 13. Neil on üks ja sama nõu, ja nad annavad metsalise kätte oma väe ja võimu. 14. Nemad hakkavad sõdima Tallega, ja Tall võidab nad ära, sest tema on isandate Isand ja kuningate Kuningas, ja ühes temaga võidavad need, kes on kutsutud ja valitud ja ustavad!“ 15. Ja ta ütles mulle: „Veed, mis sa nägid seal, kus hoor istub, on rahvad ja rahvahulgad ja rahvahõimud ja keeled. 16. Ja need kümme sarve, mis sa nägid, ja metsaline, need vihkavad hoora ja teevad tema puupaljaks ja alasti ja söövad tema liha ja põletavad ta ära tulega. 17. Sest Jumal on neile annud südamesse teha tema nõu järele ja heita ühte nõusse ning anda oma kuninglik valitsus metsalise kätte, kuni täituvad Jumala sõnad. 18. Ja naine, keda sa nägid, on suur linn, kelle käes on valitsus ilmamaa kuningate üle!“

Baabülioni langemine

18. Pärast seda ma nägin teist inglilt taevast maha tulevat, ja temal oli suur meelevald; ja ilmamaa läks valgeks tema auhiilgusest. 2. Ja tema hüüdis võimsa häälega ning ütles: „Langenud, langenud on suur Baabülion ja on saanud kurjade vaimude eluasemeks ja kõigi rüvedate vaimude ulualuseks ja kõigi rüvedate ja vihatud lindude pesapaigaks! 3. Sest tema hooruskiima viina on joonud kõik rahvad, ja ilmamaa kuningad on temaga hooranud ja ilmamaa kaupmehed on tema liast toredusest rikkaks saanud!“

4. Ja ma kuulsin teist häält taevast ütlevat: „Minge välja temast, minu rahvas, et te ei saaks tema pattude osaliseks ja et teid ei tabaks tema nuhtlused! 5. Sest tema patud on ulatanud taevani ja Jumal on tuletanud meele tema ülekohtused teod. 6. Makske temale

kätte, nõnda nagu tema on kätte maksnud, ja tasuge temale kahekordselt tema tegusid mõõda; karikasse, mille tema on täis valanud, valage temale kahekordselt; 7. nii palju kui tema on ülistanud iseenast ja taga ajanud toredust, niisama palju tehke temale piina ja leina. Sest ta ütleb oma südames: Ma istun kui kuninganna ega ole lesk ega saa kunagi näha kurvastust! 8. Sellepärast tulevad ühel päeval tema nuhtlused: surm ja lein ja nälj, ja ta põletatakse ära tulega, sest vägev on Issand Jumal, kes on mõistnud kohut tema üle! 9. Ja teda uluvad taga ja kaebavad ilmamaa kuningad, kes temaga on hooranud ja toredasti elanud, kui nad näevad tema põlemise suitsu, 10. hirmu pärast tema piina ees kaugel seistes ning üteldes: „Häda, häda, Baabülion, sa suur linn, sa vägev linn, sest ühe silmapilguga on su kohus tulnud!“ 11. Ja ilmamaa kaupmehed nutavad ja leinavad tema pärast, sest keegi ei osta enam nende kaupi: 12. ei kaubaks toodud kulda, ei hõbedat, ei kalliskive, ei pärle, ei kallist lõuendit, ei purpuri, ei siidi, ei helkjaspunast riidet, ei mingisugust healõhnalist puud, ei mingisugust elevandiluuist riista ega mingisugust kallimast puust riista, ei vases, ei rauast ega marmorkivist riista, 13. ei kaneeli, ei juuksevõiet, ei suitsutusrõhte, ei salvi, ei viirukit, ei viina, ei õli, ei peenikest jahu, ei nisu, ei veiseid, ei lambaid, ei hobuseid, ei tõldu, ei orje ega inimesi! 14. Ja puuvili, mida su hing ihaldas, on su käest ära läinud, ja kõik, mis lihav ja läikiv, on su käest ära läinud, ja seda sa enam ei leia! 15. Nende asjade kaupmehed, kes selle linna kaudu rikkaks said, seisavad kaugel hirmu pärast tema piina ees, nuttes ja leinates, 16. ja ütlevad: „Häda, häda, sa suur linn, kes olid rietatud kalli lõuendi ja purpuri ja helkjaspunase riidega ning olid ilustatud kulla ja kalliskivide ja pärlidega, sest ühe

silmapilguga on nii suur rikkus hävitatud!" 17. Ja kõik tüürimehed ja kõik rannasõidu-laevnikud ja meremehed ja kõik, kes merel sõidavad, seisis eemal 18. ja kisendasid, kui nad nägid tema põlemise suitsu, ning ütlesid: „Kes on selle suure linna sarnane?" 19. Ja nad puistasid põrnu pea peale ja kisendasid nuttes ja leinates ning ütlesid: „Häda, häda, sa suur linn, kelle varaga on rikkaks saanud kõik, kellel oli laevu merel! — ühe silmapilguga on ta hävitatud!"

20. Rõõmutsege temast, taevast ja pühad ja apostlid ja prohvetid! Sest Jumal on teie kohtu mõistnud tema kätte!

21. Ja üks tugev ingel tõstis kivi, nagu suure vesikivi, ja viskas selle merre, üteldes: „Nõnda visatakse suur linn Baabülon äkitselt ära ja teda ei leita enam! 22. Su sees ei ole enam kuulda kandlelööjate ja mängumeeste ja vile-ajajate ja pasunapuhujate häält ega leidu sinus enam ühtki ametimeest; ja enam ei kosta su sees veski mürin; 23. su sees ei paista enam küünalavalgus, ei ole enam kuulda peigmehe ega pruudi häält su sees! Sest sinu kaupmehed olid maa suured isandad, sinu nõidusega on kõik rahvad viidud eksitusse! 24. Temast on leitud prohvetite ja pühade verd ja kõikide verd, kes on tapetud maa peal!"

Võidurõõm taevast ja Talle pulmad

19. Pärast seda ma kuulsin otsegu hulga rahva suurt häält taevast ütlevat: „Halleluujal! Önnistus ja austus ja vägi olgu meie Jumalale! 2. Sest tõelised ja õiged on tema kohtud, et ta on kohut mõistnud suure hoora üle, kes rikkus ilmamaa oma hooraeluga, ja on oma sulaste vere temale kätte maksnud!" 3. Ja nad ütlesid teist korda: „Halleluujal!" Ja tema suits tõuseb üles ajastute ajastuteni. 4. Ja need kakskümmend neli

olendit heitsid maha ja kummardasid Jumalat, kes aujärjel istub, ja ütlesid: „Aamen, halleluujal!" 5. Ja aujärjelt kostis hää, mis ütles: „Kiitke meie Jumalat kõik tema sulased, kes teda kardate, nii pisukesed kui suured!" 6. Ja ma kuulsin otsegu hulga rahva häält ja otsegu suurte vete kohinat ja otsegu kange pikse müristamist, ütlevat: „Halleluujal! Sest Issand, meie kõigeväeline Jumal, on võtnud kuningliku valitsuse oma kätte! 7. Rõõmutsegem ja hõisakem ning andkem temale austust! Sest Talle pulmad on tulnud ja tema naine on ennast valmistanud! 8. Ja naisele anti riietumiseks hiilgav ja puhast lõuend. See lõuend on pühade õiged teod!" 9. Ja ingel ütles mulle: „Kirjuta: Öndsad on need, kes Talle pulma õhtusöömaajale on kutsutud!" Ja tema ütles veel mulle: „Need on tõelised Jumala sõnad!" 10. Ja ma heitsin maha tema jalge ette, et teda kummardada, aga tema ütles mulle: „Vaata, ära tee seda! Ma olen sinu ja nende su vendade kaassulane, kellel on Jeesuse tunnistus. Kummarda Jumalat, sest Jeesuse tunnistus on prohveti kuulutamise vaim!"

Võitja Kristus

11. Ja ma nägin taeva avatud, ja vaata: valge hobune! Ja selle nimi, kes tema seljas istus, on Ustav ja Tõeline, ja tema mõistab kohut ja sõdib õiguses. 12. Aga tema silmad olid tuleleek ja temal oli peas palju ehissidemeid; ja temale oli kirjutatud nimi, mida ei tea keegi muu kui tema ise. 13. Ja temal oli seljas verrega kastetud kuub ja tema nimeks on pandud Jumala Sõna. 14. Ja sõjaväed taevast järgisid teda valgete hobuste seljas ja olid riietatud valge ja puhta lõuendiga. 15. Ja tema suust tuli välja terav mõök, et sellega lüüa rahvaid. Ja tema ise karjatses neid raudkepiga. Ja ta ise

17 Hs. 27, 27 j. 18 Jh. 34, 10. 19 Hs. 27, 30 j. 20 Jh. 44, 23; Jr. 51, 48. 21 Jr. 51, 63 j.
22 Jh. 24, 8; Hs. 26, 13. 23 Jh. 23, 8; Jr. 7, 34; 16, 9; 25, 10. 24 p. 6, 10; 17, 6; 19, 25;
Mt. 23, 35. 25 p. 11, 15. 26 p. 6, 10; 16, 7; 5 Mo. 32, 43. 27 p. 18, 18; Jh. 34, 10.
4 p. 5, 14; L. 106, 48. 6 p. 11, 15. 7 p. 21, 29; L. 118, 24. 8 L. 45, 14; Jh. 61, 10.
9 p. 21, 5; Lk. 14, 15. 10 p. 12, 17; 22, 8 j; Ap. 10, 25 j. 11 p. 1, 55; 3, 14; 6, 21; Jh. 11, 4 j.
12 p. 1, 14; 2, 18; 3, 12; Ko. 13, 18; Jh. 9, 6. 13 Jh. 63, 1 j; Jh. 1, 1. 14 p. 17, 14.
15 p. 12, 5; 14, 19 j; L. 2, 9; Jh. 63, 3.

sõtkub kõigeväelise Jumala tulise viha viina surutõrt. 16. Ja temale on tema kuue ja puusa peale kirjutatud nimi: „Kuningate Kuningas ja isandate Isand!"

Kristuse vaenlaste hävitamine

17. Ja ma nägin üht ingliti seisvat päikeses ja see kisendas suure häälega ning hüüdis kõigile kesktaeva kohal lendavatele lindudele: „Tulge ja lennake kokku suurele Jumala söömaajale 18. sööma kuningate liha ja ülemate pealikute liha ja vägevate liha ja hobuste ja nende seljas istujate liha ja kõigi vabade ja orjade ja pisukeste ja suurte liha!" 19. Ja ma nägin metsalist ja ilmamaa kuningaid ja nende sõjaväge olevat kogunenud sõda pidama sellega, kes istus hobuse seljas, ja tema sõjaväega. 20. Ja metsaline võeti kinni ja temaga ühes valeprohvet, kes tema ees oli teinud oma imetead, milledega ta oli eksitanud neid, kes metsalise märgi olid vastu võtnud ja kes kummardasid tema kuju. Nad mõlemad visati elusalt tulejärve, mis põleb väävliga. 21. Ja teised tapeti mõõgaga, mis lähtus selle suust, kes istus hobuse seljas. Ja kõigi lindude kõhud said täis nende lihast.

Saatana tuhandeaastane vangistus

20. Ja ma nägin ingliti taevast maha tulevat; sellel oli sügaviku võti ja suured ahelad käes. 2. Ja ta võttis kinni lohe, vana mao, see on Kuradi ehk Saatana, ja sidus ta ahelaisse tuhandeks aastaks 3. ja heitis ta sügavikku ja pani ta luku raha ja vajutas pealepoole teda pitseri, et ta enam ei eksitaks rahvaid, kuni need tuhat aastat otsa saavad. Pärast seda peab teda natukeseks ajaks lahti lastama.

4. Ja ma nägin aujärge ja neid, kes nendel istusid; ja kohus anti nende kätte; ja ma nägin nende hingi, kellede pead olid ära raiutud Jeesuse tunnistuse ja Jumala sõna pärast ja kes ei olnud

kummardanud metsalist ega tema kuju ega olnud võtnud tema märki oma otsaesisele ja oma käe peale. Ja nad virgusid ellu usus ja valitsesid kuninglikult ühes Kristusega tuhat aastat. 5. Aga muud surnud ei elustunud mitte, kuni need tuhat aastat otsa saavad. See on esimene ülestõusmine. 6. Önnis ja püha on see, kellel on osa esimesest ülestõusmisest; nende üle ei ole teisel surmal meeleva, vaid nad peavad olema Jumala ja Kristuse preestrid ja valitsema kuninglikult ühes temaga need tuhat aastat.

Saatana vabastamine ja otsustav võitlus

7. Ja kui need tuhat aastat täis saavad, siis lastakse saatan lahti oma vangist. 8. Ja ta läheb välja eksitama rahvaid, kes elavad ilmamaa neljas nurgas, Googi ja Maagoogi, neid sõtta koguma. Nende arv on nagu mereäärne liiv! 9. Ja nad tulid üles ilmamaa lagendikule ja piirasid ümber pühade leeri ja armastatud linna. Siis langes tuli taevast maha ja sõi nad ära! 10. Ja kurat, kes neid eksitas, heideti tule ja väävli järve, kus on ka metsaline ja valeprohvet. Ja neid vaevatakse päevad ja ööd ajastute ajastuteni!

Üldine surnute ülestõusmine ja viimne kohus

11. Ja ma nägin suurt valget aujärge ja seda, kes sellel istub, kelle palge eest põgenesid maa ja taevast, ja neile ei leitud aset. 12. Ja ma nägin surnuid, suuri ja pisukeid, seisvat aujärje ees, ja raamatud avati. Ja teine raamat avati, see on eluraamat. Ja surnutele mõisteti kohut sedamööda kuidas raamatuisse oli kirjutatud, nende tegude järele. 13. Ja meri andis tagasi need surnud, kes temas olid, ja surm ja surmavald andsid tagasi surnud, kes neis olid, ja igauhele mõisteti kohut tema tegude järele. 14. Ja

16 p. 17, 14; 1 Ti. 6, 15. 17 Hs. 39, 4. 18 Jh. 19, 16; 14, 16; 17, 12 j. 20 p. 13, 1. 11 j. 21 p. 12, 9. 22 p. 12, 9. 23 p. 12, 9. 24 p. 12, 9. 25 p. 12, 9. 26 p. 12, 9. 27 p. 12, 9. 28 p. 12, 9. 29 p. 12, 9. 30 p. 12, 9. 31 p. 12, 9. 32 p. 12, 9. 33 p. 12, 9. 34 p. 12, 9. 35 p. 12, 9. 36 p. 12, 9. 37 p. 12, 9. 38 p. 12, 9. 39 p. 12, 9. 40 p. 12, 9. 41 p. 12, 9. 42 p. 12, 9. 43 p. 12, 9. 44 p. 12, 9. 45 p. 12, 9. 46 p. 12, 9. 47 p. 12, 9. 48 p. 12, 9. 49 p. 12, 9. 50 p. 12, 9. 51 p. 12, 9. 52 p. 12, 9. 53 p. 12, 9. 54 p. 12, 9. 55 p. 12, 9. 56 p. 12, 9. 57 p. 12, 9. 58 p. 12, 9. 59 p. 12, 9. 60 p. 12, 9. 61 p. 12, 9. 62 p. 12, 9. 63 p. 12, 9. 64 p. 12, 9. 65 p. 12, 9. 66 p. 12, 9. 67 p. 12, 9. 68 p. 12, 9. 69 p. 12, 9. 70 p. 12, 9. 71 p. 12, 9. 72 p. 12, 9. 73 p. 12, 9. 74 p. 12, 9. 75 p. 12, 9. 76 p. 12, 9. 77 p. 12, 9. 78 p. 12, 9. 79 p. 12, 9. 80 p. 12, 9. 81 p. 12, 9. 82 p. 12, 9. 83 p. 12, 9. 84 p. 12, 9. 85 p. 12, 9. 86 p. 12, 9. 87 p. 12, 9. 88 p. 12, 9. 89 p. 12, 9. 90 p. 12, 9. 91 p. 12, 9. 92 p. 12, 9. 93 p. 12, 9. 94 p. 12, 9. 95 p. 12, 9. 96 p. 12, 9. 97 p. 12, 9. 98 p. 12, 9. 99 p. 12, 9. 100 p. 12, 9.

surm ja surmavald heideti tulejärvel! See on teine surm, tulejärvel. 15. Ja keda ei leitud kirjutatud olevat eluraamatusse, heideti tulejärvel!

Uus taevast ja uus maa

21. Ja ma nägin uut taevast ja uut maad; sest esimene taevast ja esimene maa olid kadunud ja merd ei olnud enam. 2. Ja ma nägin püha linna, uut Jeruusalem, taevast Jumala juurest maha tulevat, valmistunud otsegu pruut, kaunistatud oma mehele. 3. Ja ma kuulsin suurt häält aujärjelt ütlevat: „Vaata, Jumala telk on inimeste juures! Ja tema asub nende juure elama ja nemad on tema rahvad ja Jumal ise on nendega. 4. Ja tema pühib ära kõik pisarad nende silmist, ja surma ei ole enam ega leinamist ega kisendamist ega vaeva ei ole enam. Sest endised asjad on möödunud!“ 5. Ja kes aujärjel istus, ütles: „Vaata, ma teen kõik uueks!“ Ja ta ütles: „Kirjuta, sest need sõnad on ustavad ja tõelised!“ 6. Ja ta ütles mulle: „See on sündinud! Mina olen A ja O, algus ja ots. Mina annan sellele, kellel on janu, elu ega allikast ilma hinnata. 7. Kes võidab, see pärib selle, ja mina olen temale Jumalaks ja tema on minule pojaks. 8. Aga argade ja uskmatute ja jälkide ja tapjate ja hoorajate ja nõidade ja ebajumalateenijate ja kõigi valelike osa on tule ja väävlige põlevas järves! See on teine surm.“

Taevane Jeruusalem

9. Ja minu juure tuli üks seitsmest inglise, kellel käes olid need seitsekaussi, täis seitset viimist nuhtlust; ja ta rääkis minuga ning ütles: „Tule, ma näitan sulle mõrjat, Talle naist!“ 10. Ja tema kandis mind vaimus suure ja kõrge mäe otsa ja näitas mulle linna, püha Jeruusalem, mis oli maha tulemas taevast

Jumala juurest 11. ja millel on Jumala auhiilgus; ja tema valgus on kõige kallima kivi sarnane, otsegu jaspiskivi, mis hiilgab nagu mägikristall. 12. Linnal on suur ja kõrge müür ja kaksteistkümmend väravat ja väravate peal kaksteistkümmend inglise; ja väravate peale on kirjutatud nimed. Need on kaheteistkümmend Iisraeli laste suguharu nimed. 13. Ida pool on kolm väravat, põhja pool kolm väravat, lõuna pool kolm väravat, lääne pool kolm väravat. 14. Ja linna müüri on kaksteistkümmend aluskivi ja nende peal Talle kaheteistkümmend apostli nimed. 15. Ja sellel, kes minuga rääkis, oli käes kuldpilliroog, et mõõta linna ja tema väravaid ja tema müüri. 16. Ja linn on nelinurkne ja tema pikkus on niisama suur kui tema laius. Ja ta mõõtis linna pillirooga kaksteistkümmend tuhat vagu. Tema pikkus ja laius ja kõrgus on võrdsed. 17. Ja ta mõõtis tema müüri sada nelikümmend neli küünart, inimese mõõdu järele, mis on inglise mõõt. 18. Ja tema müüri alusehitus oli jaspiskivist ja linn puhtast kullast, selge klaasi sarnane. 19. Ja linna müüri aluskivid olid ehitatud kõiksuguste kalliskividega. Esimene aluskivi oli jaspis, teine safiir, kolmas kaltsedoon, neljas smaragd, 20. viies sardooniks, kuues sardion, seitsmes krüsolit, kaheksas berüll, üheksas topaas, kümnes krüopraas, üheteistkümmes hüatsint, kaheteistkümmes ametüst. 21. Ja need kaksteistkümmend väravat olid kaksteistkümmend pärli: iga värav oli ühest pärlist ja linna uulits selgest kullast otsegu läbipaistev klaas. 22. Ja templit ma seal ei näinud, sest Issand, kõigeväeline Jumal, on tema tempel, ja Tall. 23. Ja linnale ei ole tarvis päikest ega kuud, et need seal paistaksid; sest Jumala auhiilgus valgustab teda ja tema lamp on Tall. 24. Ja rahvad hakkavad käima tema valguses, ja ilmamaa kuningad toovad sinna oma

15 p. 19, 20; Mt. 25, 41. 1 p. 20, 11; Js. 65, 17; 2 Pe. 3, 13. 2 p. 19, 7 j; Ga. 4, 26; He. 11, 10, 16; 12, 22. 3 Hs. 37, 27; 48, 35; 2 Ko. 6, 16. 4 p. 7, 17; Js. 25, 8; 35, 10. 5 p. 4, 2; 5, 1; 2 Ko. 5, 17. 6 p. 1, 8; 22, 17; Js. 55, 1. 7 p. 2, 7, 26, 28; Sk. 8, 8. 8 p. 20, 14; 22, 15; He. 10, 38 j. 9 p. 15, 1, 6 j; 19, 7. 10 Hs. 40, 2. 11 s. 3, 23; Js. 60, 1 j. 12 Hs. 48, 31 j. 13 Lk. 13, 29. 14 Hs. 2, 20. 15 Hs. 40, 3. 16 Hs. 48, 16 j. 17 Js. 54, 11 j. 20 2 Mo. 28, 17 j. 21 p. 22, 2. 22 p. 22, 5; Js. 24, 23; 60, 19 j. 23 Js. 60, 3-5.

auhiilguse. 25. Ja tema väravaid ei suleta päeval, aga ööd seal ei olegi. 26. Ja rahvaste auhiilgus ja kallisvarad tuuakse sinna sisse. 27. Aga sinna sisse ei pääse midagi, mis ei ole puhas, ei keegi, kes teeb jälkusi ja valet, vaid üksnes need, kes on kirjutatud Talle eluraamatusse.

22. Ja ta näitas mulle puhast eluvee jõge, selget nagu mägikristall. See voolas välja Jumala ja Talle aujärjest. 2. Keset linna uulitsat ja mõlemal pool jõge oli elupuud; see kandis vilja kaksteistkümmend korda, igas kuus andes oma vilja. Ja puu lehed tulid terviseks rahvastele. 3. Ja midagi neetut ei ole enam. Ja Jumala ja Talle aujärg on siis seal, ja tema sulased teenivad teda. 4. Ja nad näevad tema palet, ja tema nimi on nende otsaesisel. 5. Ja ööd ei ole enam, ja neile ei ole vaja lambivalgust ega päevavalget, sest Issand Jumal valgustab neid, ja nemad valitsevad ajastute ajastuteni.

Kristuse tulek

6. Ja ta ütles mulle: „Need on ustavad ja tõelised sõnad! Ja Issand, prohvetite hingede Jumal, on läkitanud oma inglise oma sulastele näitama, mis peab varsti sündima. 7. Ja vaata, ma tulen nobedasti! Õnnis see, kes peab selle raamatu ennustuse sõnu!“

8. Ja mina, Johannes, olen see, kes seda kuulis ja nägi. Ja kui ma seda olin kuulnud ja näinud, ma heitsin maha, kummardama inglise jalgade ette, kes mulle seda näitas. 9. Ja ta ütles mulle: „Vaata, ära tee seda! Sest ma olen sinu ja su vendade, prohvetite ja nende kaas-

sulane, kes selle raamatu sõnu peavad. Kummarda Jumalat!“

10. Ja ta ütles mulle: „Ära pane pitsiriga kinni selle raamatu ennustussõnu, sest aeg on ligidall! 11. Kes ülekohut teeb, tehku veel ülekohut, ja kes on rüve, see rüvetugu veel enam; aga kes on õige, tehku veel õigust, ja kes on püha, see pühitsegu ennast veel enam! 12. Vaata, ma tulen pea, ja mu palk on minuga tasuda kätte igauhele nõnda nagu tema tegu on! 13. Mina olen A ja O, esimene ja viimne, algus ja ots! 14. Õndsad need, kes oma rüüd pesevad, et neil oleks meeleväld süüa elupuust ja väravaist linna sisse minna! 15. Väljaspool on koerad ja nõiad ja hoorajad ja tapjad ja ebajumalateenijad ja kõik, kes valet armastavad ja teevad.“

16. Mina, Jeesus, läkitan oma inglise teile seda tunnistama kogudustes! Mina olen Taaveti juur ja sugu, helkjas koidutähht!“ 17. Ja Vaim ja pruut ütlevad: „Tule!“ Ja kes seda kuuleb, ütlegu: „Tule!“ Ja kellel on janu, tulgu; ja kes tahab, võtku eluvett ilma hinnata! 18. Mina tunnistan kõikidele, kes kuulevad selle raamatu ennustussõnu: Kui keegi neile midagi juure lisab, siis paneb Jumal tema peale nuhtlused, mis selles raamatus on kirja pandud! 19. Ja kui keegi võtab midagi ära selle prohvetiraamatu sõnust, siis Jumal võtab ära tema osa elupuust ja pühast linnast, milledest on kirjutatud selles raamatus! 20. Tema, kes seda tunnistab, ütleb: „Tõesti, mina tulen varsti!“ Aamen, tule, Issand Jeesus!

21. Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu kõikidega! Aamen.

25 p. 22, 5; Js. 60, 11, 20; Sk. 14, 7. 27 p. 20, 15; Fl. 4, 3. 1 Hs. 47, 1, 12; Sk. 14, 8. 2 p. 21, 21; Hs. 47, 12. 3 Sk. 14, 11. 4 p. 3, 12; 21, 35; Lk. 17, 15. 5 p. 5, 10; 21, 25; Lk. 36, 10; Tn. 7, 18, 27. 6 p. 1, 1; 4 Mo. 27, 16; Am. 3, 7; 1 Ko. 14, 32. 7 s. 12, 20; p. 1, 35; 3, 11. 8 p. 19, 10. 9 p. 1, 3; 10, 4; Tn. 8, 26; 12, 4; Fl. 4, 5. 10 2 Tl. 3, 13. 11 p. 3, 11; Js. 40, 10; Ro. 2, 6. 12 p. 1, 8, 11; Js. 41, 4; 44, 6; 48, 12; He. 13, 8. 13 1 Mo. 2, 9; 3, 22. 14 1 Mo. 2, 9; 3, 22. 15 p. 21, 8, 27; 1 Ko. 6, 9 j. 16 p. 1, 1; Js. 11, 10; Lk. 1, 78; 2 Pe. 1, 19. 17 p. 21, 1, 6; Js. 55, 1; Jh. 7, 37; Ro. 8, 23. 18 p. 15, 1, 6. 19 5 Mo. 4, 2. 20 p. 1, 7.

